

Raport o stanie miasta

Realizacja „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”

**Urząd Miasta Łodzi
Departament Prezydenta
Biuro Strategii Miasta**

Stan na 31.12.2014 r.

SPIS TREŚCI

WIZJA.....	3
FILAR: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA	21
1. NOWE CENTRUM ŁODZI	21
2. FUNKCJONALNA METROPOLIA ŁÓDZKA W PEŁNI WYKORZYSTUJĄCA POŁOŻENIE W CENTRUM EUROPY I KRAJU	27
3. ŁÓDŹ PRZEDSIĘBIORCZA, KREATYWNA I INNOWACYJNA	32
FILAR: SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA.....	56
1. MIASTO – DOBRO WSPÓLNE	56
2. KULTURA U PODSTAW	93
3. ŁÓDŹ UCZĄCA SIĘ	110
FILAR: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	139
1. REWITALIZACJA ŚRÓDMIEŚCIA.....	139
2. ZIELONA, UPORZĄDKOWANA ŁÓDŹ.....	154
3. MIASTO ZRÓWNOWAŻONEJ KOMUNIKACJI	169
4. MIASTO BEZPIECZNE.....	181
FUNDAMENT	191
ŁÓDŹ SPRAWNIE ZARZĄDZANA, OSZCZĘDNA I GOSPODARNA	191
WNIOSKI Z RAPORTU	240
Spis tabel	252
Spis rysunków	255

WIZJA

Przyjazne, twórcze i dynamiczne miasto zrównoważonego rozwoju o konkurencyjnych warunkach życia, pracy i inwestowania, wykorzystujące historyczny, infrastrukturalny i kreatywny potencjał.

POTENCJAŁ MIASTA

Łódź – metropolia i stolica województwa¹

W końcu września 2014 r. Łódź liczy 707,5 tys. mieszkańców (54,5 % stanowią kobiety). Oznacza to, iż w stosunku do grudnia 2013 r. nastąpiło zmniejszenie liczby mieszkańców o 3,8 tys. osób, tj. o 0,5%, natomiast w stosunku do września 2013 r. jest to spadek o 6,7 tys. osób (0,9%). Zauważalna jest jednak pozytywna zmiana - w okresie styczeń-wrzesień 2014 r. w Łodzi urodziło się 4,6 tys. dzieci, o 6,9% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Ludność Łodzi stanowi 28,2 % populacji województwa łódzkiego. Obserwowany od wielu lat ubytek liczby ludności to głównie rezultat ujemnego przyrostu naturalnego oraz, w dużo mniejszym (czterokrotnie) stopniu migracji, mieszkańców na pobyt stały.

Łódź koncentruje na swoim terytorium większą część potencjału demograficznego (65% ludności Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego ŁOM) jak i gospodarczego (70% podmiotów gospodarczych ŁOM). Miasto pełni szereg funkcji, których zasięg ma charakter co najmniej regionalny. Metropolia Łódź to trzecie pod względem liczby mieszkańców i jednocześnie jednym z najważniejszych ośrodków gospodarczych w Polsce (1,2 tys. ha).

Blisko połowę powierzchni miasta zajmują tereny zabudowane i zurbanizowane oraz komunikacyjne. Lesistość, jak na ośrodek wielkomiejski, jest wysoka i wynosi ponad 10%, o czym w największym stopniu decyduje położony na północy miasta kompleks Lasu Łagiewnickiego ok. 1 200 ha.

Łódź to miasto wielofunkcyjne, w którym dominuje sektor usługowy, zatrudniający ponad 70% pracujących (koncentruje – z BDL % pracujących w sektorze przemysłu). Do najważniejszych usług związanych z obsługą mieszkańców całego obszaru metropolitalnego, należą: działalność edukacyjna (szkolnictwo średnie i wyższe), opieka zdrowotna, funkcjonowanie placówek kulturalnych (teatry, muzea) i rozrywkowych oraz instytucje administracji publicznej (przede wszystkim urzędy administracji zespolonej i niezespolonej szczebla wojewódzkiego).

Wśród usług egzogenicznych należy podkreślić nadrzędną rolę tzw. działalności profesjonalnej, w tym przede wszystkim: projektowej, badawczej, prawniczej, bankowej oraz z zakresu szeroko pojmowanych usług outsourcingowych (tzw. sektor BPO) – w Łodzi swoją lokalizację ma 85% tego typu firm położonych w Łódzkim Obszarze Metropolitalnym (por. Studium Rozwoju ŁOM 2013).

Rozpatrując strukturę usług, ponad 60% to pracujący w sektorze edukacji, służbie zdrowia oraz handlu hurtowym i detalicznym.

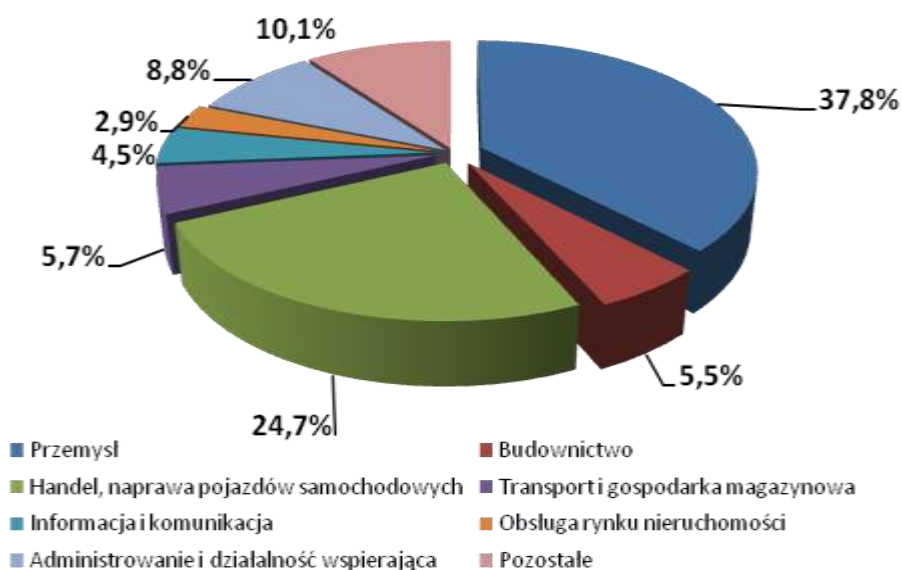
Na specyfikę gospodarczą miasta wpływa w dużym stopniu działalność przemysłowa. Istotną rolę odgrywa produkcja unikatowych tkanin, ściśle związana z sektorem B+R. Pod względem ilościowym w Łodzi dominuje przemysł odzieżowy, w którym zatrudnienie znajduje blisko 25% (razem z produkcją tekstylną) pracujących w sektorze przemysłu. Druga branża produkcyjna to budownictwo, w którym pracuje blisko 20% osób. Istotną rolę odgrywają również przemysł spożywczy,

¹ W materiale wykorzystano zapisy Diagnozy Strategicznej Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.) oraz dane z Sytuacji społeczno – gospodarczej Łodzi, IV kwartał 2014 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

przemysł tworzyw sztucznych, metalowy oraz elektromaszynowy.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w grudniu 2014 r., wyniosło 113,0 tys. osób. W porównaniu z poziomem notowanym w grudniu 2013 r. wzrosło o 1,1%. W analizowanym okresie poziom przeciętnego zatrudnienia w województwie nie uległ zmianie. W Łodzi wzrost zatrudnienia w skali roku odnotowano w sekcjach: zakwaterowanie i gastronomia (o 11,9%), obsługa rynku nieruchomości (o 10,0%), informacja i komunikacja (o 8,8%), transport i gospodarka magazynowa (o 2,4%) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (o 0,5%). Natomiast spadek zatrudnienia nastąpił w sekcjach: administrowanie i działalność wspierająca (o 20,4%), budownictwo (o 3,2%) oraz przemysł (o 0,4%)².

Rys. 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw I-XII 2014 r.

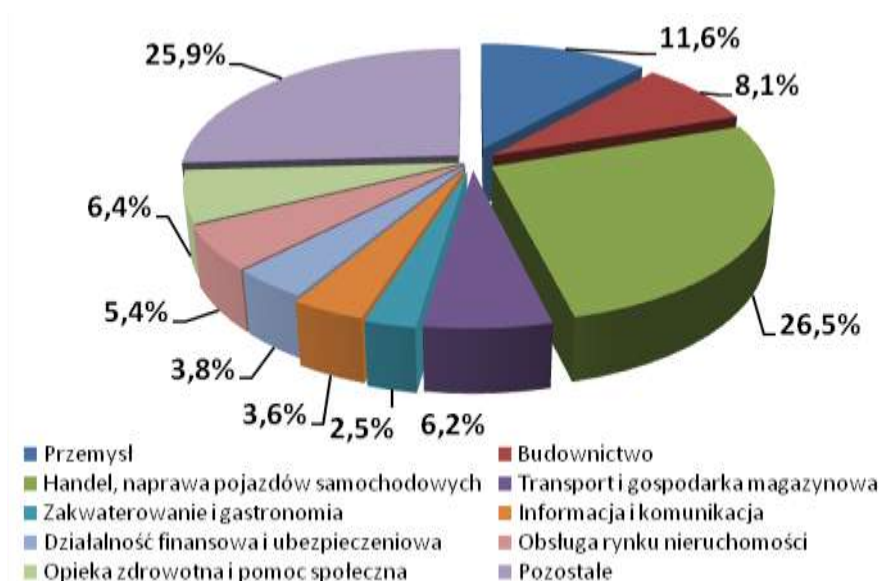

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie Sytuacji społeczno – gospodarczej Łodzi, IV kwartał 2014 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

Na koniec 2014 r. w Łodzi funkcjonowało 91,5 tys. podmiotów gospodarczych, czyli o blisko 720 podmiotów więcej w stosunku do stanu z końca 2013 r., plasując Łódź na piątej pozycji po Warszawie, Krakowie, Wrocławiu i Poznaniu.

² Sytuacja społeczno – gospodarcza Łodzi, IV kwartał 2014 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

Rys. 2. Struktura podmiotów gospodarczych, stan na I-XII 2014 r.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie Sytuacji społeczno – gospodarczej Łodzi, IV kwartał 2014 r., Urząd Statystyczny w Łodzi.

Główne funkcje metropolitalne Łodzi:

- akademicka – Łódź to duży ośrodek akademicki, w którym studiuje blisko 100 tys. osób. W mieście znajdują się 22 szkoły wyższe, w tym 6 państwowych. Jako największy atut wskazuje się silną koncentrację szkół o profilu artystycznym oraz kierunków kształcenia związanych ze specjalizacjami regionalnymi (ekonomia, rachunkowość i finanse, logistyka, architektura, budownictwo, informatyka, włókiennictwo, przemysł odzieżowy).
- Transportowo-logistyczna – funkcja ta kształtowana jest przede wszystkim poprzez dogodne położenie w sieci dróg kołowych (bliskość skrzyżowania autostrad A1 i A2 oraz drogi ekspresowej S8) oraz bardzo dynamiczny rozwój funkcji logistycznej, której centrum wyznaczają Łódź z gminą Stryków. Dodatkowym ważnym atutem jest lokalizacja międzynarodowego, o charakterze intermodalnym Portu Lotniczego im. Władysława Reymonta oraz leżącego w pobliżu jednego z największych w Polsce kolejowych terminali przeładunkowych (Łódź - Olechów) (centrala firmy Rossmann).
- kulturalna - na terenie Łodzi znajduje się 65 instytucji kulturalnych, wśród których jest 18 muzeów, 10 teatrów, filharmonia oraz 36 galerii i salonów sztuki. W mieście odbywa się ok. 100 imprez cyklicznych, z czego blisko 30 to cykliczne imprezy o randze międzynarodowej. Do najbardziej unikatowych oraz rozpoznawalnych w Polsce i na świecie placówek kulturalnych należą: Centralne Muzeum Włókiennictwa (jedyna w Polsce placówka tej rangi), Muzeum Sztuki (posiada bardzo bogatą kolekcję sztuki nowoczesnej) oraz Muzeum Kinematografii, ściśle związane z bogatą tradycją przemysłu filmowego w Łodzi. Wśród ważniejszych wydarzeń należy wymienić: Fashion Week Fashion Philosophy, Fotofestiwal, przegląd sztuki designerskiej Łódź Design, Międzynarodowy Festiwal Komiksu i Gier, Łódzkie Spotkania Baletowe oraz Festiwal Szkół Teatralnych.
- gospodarczo-finansowa – Łódź jest ważnym w Polsce centrum usług outsourcingowych dla biznesu usług wspólnych oraz instytucji bankowych (centrala banku mBank).

Łódzki Obszar Metropolitalny³

Rys. 3. Podział administracyjny Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.

Źródło: Diagnoza Strategiczna Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.).

Łódź to jedno z najlepiej skomunikowanych miast Polski. Decyduje o tym dostępność do sieci dróg kołowych, w mniejszym stopniu (do ukończenia realizacji inwestycji kolejowych – dworzec Łódź Fabryczna i połączenie z Warszawą) do systemu kolejowego. Istotną rolę w kształtowaniu zewnętrznych powiązań transportowych może odgrywać Port Lotniczy im. Władysława Reymonta.

Centralne położenie w sieci osadniczej i transportowej w Polsce znajduje bezpośrednie przełożenie na atrakcyjność inwestycyjną obszaru, którą dodatkowo umacnia bliskość Warszawy.

Łódzki Obszar Metropolitalny (ŁOM), o powierzchni 2,5 tys. km², zamieszkały jest przez 1,1 mln osób. Tworzą go Łódź i powiaty: brzeziński, łódzki wschodni, pabianicki oraz zgierski. W skład ŁOM wchodzi 28 gmin i miast.

W skład ŁOM wchodzi 12 miast. Największe z nich, poza Łodzią, to Pabianice (68 tys. mieszkańców) i Zgierz (57 tys. mieszkańców), a w następnej kolejności Aleksandrów Łódzki i Ozorków (oba nieznacznie powyżej 20 tys. mieszkańców).

Tab. 1. Charakterystyka Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego

Obszar	Liczba mieszkańców	Powierzchnia (w km ²)	Gęstość zaludnienia (na km ²)	Struktura wg ekonomicznych grup wieku			Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	Przyrost naturalny (w ‰)	Saldo migracji (na 1000 mieszkańców)
				przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny			
Łódzki Obszar Metropolitalny	1 103 570	2 499	441,6	12,6	65,4	22,0	175,0	-4,7	0,05
Metropolia Łódź	718 960	293	2 453,8	11,7	64,9	23,4	200,4	-5,9	-2,3
Otoczenie Łodzi	384 610	2 206	174,3	14,3	66,3	19,4	136,3	-2,4	4,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy Strategicznej Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.).

Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny

Łódź od 2012 roku bardzo intensywnie i efektywnie współpracuje z gminami z otaczających powiatów, tworzącymi wspólnie Łódzki Obszar Metropolitalny. Miasto jest partnerem wraz z 21 gminami ŁOM w wartym 3 mln zł projekcie unijnym

³ na podstawie Diagnozy Strategicznej Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.).

dofinansowanym z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna. W ramach projektu przygotowana została Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, która 22.07.2014 r. została przyjęta przez Komitet Sterujący Projektem Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego oraz Radę Stowarzyszenia Łódzki Obszar Metropolitalny. Dokument pełni funkcję ogólnej Strategii Rozwoju ŁOM oraz operacyjnej Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych będącej podstawą pozyskiwania środków unijnych w nowej perspektywie finansowej dla całej łódzkiej metropolii. Jej konsekwencją będą projekty obejmujące funkcjonalny obszar miejski, otwierające i aktywizujące lokalny rynek pracy, w tym także Zintegrowane Inwestycje Terytorialne. Strategia ta ma przełożyć się nie tylko na indywidualne projekty ponadlokalne, ale także na zwiększenie konkurencyjności łódzkiej metropolii. Obecnie Strategia podlega procedurze uzgodnień z Instytucją Zarządzającą RPO Województwa Łódzkiego 2014-2020 (Urząd Marszałkowski) oraz Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju.

Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny (skupiające obecnie 31 jst), którego powstanie zainicjowane zostało w 2013 r., pozwoli łódzkim samorządom bardziej efektywnie sięgać po środki unijne w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Głównym celem Stowarzyszenia będzie wspomaganie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz zwiększenie zaangażowania miast i ich obszarów funkcjonalnych w zarządzaniu środkami strukturalnymi Unii Europejskiej. Zebranie założycielskie odbyło się 15 kwietnia 2014 roku, na którym 27 jednostek samorządu terytorialnego powołało Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny. Członkami założycielami zostali: Miasto Łódź – lider i inicjator utworzenia stowarzyszenia, Powiaty Brzeziński, Łódzki Wschodni, Pabianicki, Zgierski, Gminy Aleksandrów Łódzki, Andrespol, Brójce, Brzeziny, Miasto Brzeziny, Gminy Dmosin, Dobroń, Miasto Głowno, Gminy Koluszki, Konstantynów Łódzki, Ksawerów, Nowosolna, Ozorków, Miasto Ozorków, Gmina Pabianice, Miasto Pabianice, Gminy Parzęczew, Rzgów, Gmina Miasto Stryków, Gminy Tuszyń, Zgierz, Miasto Zgierz. Na mocy przyjętego statutu, prezesem stowarzyszenia została Prezydent Miasta Łodzi – Hanna Zdanowska, a wiceprezesem Wiceprezydent Miasta Łodzi – Marek Cieślak. Nieco później przyjęto nowych członków: Gminy Jeżów, Lutomiersk oraz Rogów, a na kolejnym posiedzeniu – Gminę Dłutów.

Stowarzyszenie jest jednocześnie związkiem ZIT, który według wytycznych Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju, będzie koordynować współpracę metropolitalną i decydować o wydatkowaniu na terenie ŁOM środków w wysokości 226 mln Euro, pełniąc rolę Instytucji Pośredniczącej.

[Miasto o konkurencyjnych warunkach pracy i inwestowania](#)

Łódź położona jest na skrzyżowaniu autostrad A1 i A2, drogi ekspresowej S8 oraz jej zachodniej obwodnicy S14. Modernizacja i budowa dróg pozwala na przejazd z Łodzi do Warszawy w czasie 1,5 godziny a także w krótkim czasie do Berlina.

Rys. 4. Łódź jako węzeł komunikacyjny

Źródło: Zarząd Nowego Centrum Łodzi.

Położenie Łodzi w centrum Polski jest atutem miasta z punktu widzenia włączenia go do Transeuropejskiej Sieci Transportowej łączącej państwa członkowskie Unii Europejskiej. Spośród dziesięciu głównych korytarzy sieci TEN-T (Trans – European Network – Transport) przez Polskę przebiegają 2 korytarze sieci bazowej:

- Korytarz Bałtyk-Adriatyk prowadzący z polskich portów Gdańsk i Gdynia oraz ze Szczecina i Świnoujścia przez Toruń, Łódź, Katowice i dalej przez Republikę Czeską lub Słowację i przez wschodnią Austrię do słoweńskiego portu Koper oraz do włoskich portów w Trieście, Wenecji i Rawennie. Obejmuje on trasy kolejowe, drogowe, porty lotnicze oraz terminale kolejowo-drogowe.
- Korytarz Morze Północne-Bałtyk rozciągający się od portów Morza Północnego w Antwerpii, Rotterdamie, Amsterdamie, Bremie i Hamburgu przez Polskę (Poznań, Łódź, Warszawę) do granicy białoruskiej i do portów państw bałtyckich w Kłajpedzie, Windawie (Ventspils), Rydze i Tallinnie, jak również do Helsinek. Obejmuje on trasy kolejowe, drogowe, porty lotnicze, terminale kolejowo-drogowe, śródlądową drogę wodną „Mittelland Kanal” oraz połączenia „autostrady morskiej” do Finlandii. Kluczowym projektem jest „Rail Baltic(a)”, linia kolejowa o standardowej szerokości toru według norm UIC, prowadząca do Kowna, Rygi i Tallinna.

Rys. 5. Korytarze TEN-T w Polsce

Źródło: http://ec.europa.eu/transport/themes/infrastructure/ten-t-guidelines/doc/ten-t-country-fiches/pl_pl.pdf

Budowa podziemnego multimodalnego dworca centralnego i tunelu średnicowego pod śródmieściem oraz uwolnienie terenów po Dworcu Łódź – Fabryczna i liniach kolejowych otwiera przed miastem wiele nowych możliwości. Łódź zamierza z nich skorzystać, realizując program Nowe Centrum Łodzi oraz planując wykorzystanie tunelu dla nowoczesnych połączeń kolejowych.

Dwa lata temu zostało także otwarte bezpośrednie połączenie kolejowe między Łodzią a chińskim miastem Chengdu. Pociągi towarowe, pokonują liczącą 9 826 km trasę w czasie 12-14 dni. Operatorem pociągu w Polsce jest łódzka firma logistyczna Hatrans.

Dzięki centralnemu położeniu, bogatemu zapleczu akademickiemu, atrakcyjnym kosztom prowadzenia biznesu, konkurencyjnym kosztom najmu powierzchni biurowych i magazynowych, wyjątkowo dobremu klimatowi biznesowemu, dobrze wykształconej kadrze, Łódź stała się jednym z największych centrów biznesowych w Polsce. Priorytetowe dla rozwoju gospodarczego Łodzi są nowoczesne branże, takie jak: sektor usług biznesowych (BPO i IT), logistyka, produkcja AGD i przemysł elektroniczny, a także biotechnologia i produkcja gier komputerowych.

Łódź zyskała miano jednego z liderów wśród ośrodków dedykowanych nowoczesnym usługom dla biznesu i centrów nowoczesnych technologii. W 2014 r. otrzymała Nagrodę City Outsourcing Star, którą przyznaje fundacja Pro Progressio, budująca branżę outsourcingową w Polsce.

Obecnie w Łodzi w sektorze BPO/SSC/IT w ponad 60 firmach, zatrudnionych jest ok. 15 tys. pracowników. Miasto znajduje się coraz częściej na krótkiej liście projektów inwestycyjnych, głównie branży outsourcingowej. W 2014 zostało pozyskanych 17 takich projektów, m.in. firma UPS, która uruchomi Centrum obsługi procesów biznesowych (GBS) oraz centrum przeładunkowe (będzie to druga tego typu placówka w Polsce); Fujitsu, które do dotychczasowej działalności w tym roku dołożyło Centrum Usług Wspólnych dla Finansów i Księgowości; Tom Tom – światowy gigant w działalności satelitarnej uruchomił nowy dział. Osoby zatrudnione w Customer Care Center będą odpowiedzialne za kontakty z niemieckimi klientami.

Uwagę nowych inwestorów przyciąga fakt rozwoju i poszerzania działalności przez firmy, które funkcjonują w Łodzi od kilku lat. Jednym z przykładów jest firma Infosys, która oferuje coraz szerszy wachlarz usług, zwiększając jednocześnie wielkość zatrudnienia.

Współpraca między biznesem a miastem i uczelniami jest jednym z elementów determinujących rozwój. Łódzkie uczelnie coraz częściej wymieniane są w polskich i międzynarodowych rankingach - np. Uniwersytet Łódzki znalazł się w międzynarodowym zestawieniu 100 najlepszych szkół wyższych z tzw. rynków „wschodzących” opublikowanym na początku 2014 r. w „The Times Higher Education BRICS & Emerging Economies Rankings 2014”.

Efektom współpracy łódzkiego samorządu z uczelniami i biznesem jest m.in. unikatowy w Polsce program „Młodzi w Łodzi” (www.mlodziwlodzi.pl) budujący kadry, możliwości rozwoju i wiązania przyszłości z Łodzią. W ramach projektu aktywnie współpracuje już prawie 90 łódzkich firm oraz trzy największe łódzkie uczelnie publiczne: Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka oraz Uniwersytet Medyczny w Łodzi. Jedną z najważniejszych inicjatyw programu jest program stypendialny. W jego skład wchodzi fundowane przez pracodawców lub Urząd Miasta Łodzi stypendia na kierunkach, których absolwenci są najbardziej poszukiwani przez łódzkich pracodawców, a także dofinansowanie akademików dla osób spoza województwa łódzkiego oraz dofinansowanie dodatkowych lektoratów języków obcych. Dotychczas przyznano stypendia 139 studentom. Zwrot kosztów zakwaterowania w domach studenckich Politechniki Łódzkiej i Uniwersytetu Łódzkiego otrzymało do tej pory 15 studentów, a z dodatkowych lektoratów z języka angielskiego i włoskiego skorzystało ponad 110 osób. Kolejną, bardzo ważną inicjatywą programu „Młodzi w Łodzi” jest portal praktyk i staży

(www.praktyki.lodz.pl), za pośrednictwem którego młodzi ludzie mogą zdobywać doświadczenie zawodowe w najlepszych łódzkich firmach. Natomiast w ramach akcji „Praktykuj w Łodzi” oferowane są płatne staże wakacyjne. W projekcie udział wzięło 85 łódzkich firm, które zgłosiły prawie 250 ofert płatnych staży wakacyjnych. Złożono ponad 5600 aplikacji! Chęć do odbycia praktyk w łódzkich firmach zgłaszają nie tylko lokalni studenci i absolwenci, ale również młodzież pochodząca z innych miast. Łódzcy studenci mają także szansę wzięcia udziału w kolejnej inicjatywie programu „Młodzi w Łodzi” pod hasłem „Poznaj łódzkich Pracodawców!” Jest to cykl wizyt u łódzkich partnerów programu – zwiedzanie firmy, prezentacja możliwości zatrudnienia, procesu rekrutacji, itp. Z inicjatywy tej skorzystało 620 studentów.

W 2014 r. miasto przeprowadziło kampanię „Łódź kreuje - promocja Łodzi gospodarczej”. Projekt obejmował promocję „marek” lokalnych (regionalnych) oraz tworzenia produktów regionalnych, a także kampanię promocyjną przedstawiającą Łódź, jako miasto najlepsze do realizacji planów zawodowych oraz zapewniający styl życia oparty o zasadę równowagi życiowej.

Podczas II Kongresu Polskiej Przedsiębiorczości w Katowicach, Miasto Łódź otrzymało nagrodę „Lidera Rozwoju Regionalnego 2014”. Nagroda ta stanowi wyróżnienie dla miast, w których panuje sprzyjający klimat dla rozwoju nauki i techniki, kultury i innowacji, twórczości indywidualnej i kreatywności zbiorowej.

Miasto oferuje także zwolnienie od podatku od osób prawnych w Łódzkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej (ŁSSE), pakiet zwolnień od podatku od nieruchomości, zwrot kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy, dofinansowanie szkoleń dla pracowników, w tym w zakresie nauki niszowych języków obcych.

Potwierdzeniem sprzyjającego klimatu biznesowego są opinie łódzkich przedsiębiorców, których współpraca z Miastem odbywa się za pośrednictwem Biura Obsługi Inwestora. Dzięki niemu Miasto jest kluczowym partnerem publicznym, wspierającym inwestorów w tym strategicznych na terenie Łodzi. Ścisłe współpracując z administracją publiczną wszystkich szczebli, w tym z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych, ościennymi gminami, Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, urzędami pracy, a także uczelniami wyższymi, deweloperami i agencjami doradztwa zawodowego, zapewnia dedykowaną obsługę dla każdego inwestora.

W 2014 r. w Łodzi, przy współpracy Biura Obsługi Inwestora, powstało ponad 3 tys. miejsc pracy (m.in. McCormick, HP (2 projekt), UPS, TomTom (2 projekt - customer care), Rule Financial (GTF Group)). Działania Miasta w obszarze współpracy z inwestorami były wielokrotnie doceniane w 2014 r.:

- 5 pozycja w rankingu brytyjskiego magazynu fDi - Financial Times za strategię pozyskiwania inwestorów,
- Prime Property Prize w kategorii „Miasto przyjazne inwestorom”,
- Eurobuild Awards: Łódź najbardziej przyjazna inwestorom.

Konsekwencja w podejmowanych działaniach zwiększających atrakcyjność gospodarczą Łodzi oraz stworzenie i rozwój Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej przyniosły wymierne korzyści w postaci wielu inwestycji, zwłaszcza w sektorach priorytetowych - AGD, BPO, logistyka, IT. Łodzi zaufały znane, międzynarodowe firmy m.in. Hewlett-Packard, Fujitsu Technology Solution, Accenture, DHL Express, Southwestern BPO, Nordea, Business Support Solution, ACS Xerox Company, Dell, Procter&Gamble, Amcor, Hutchinson, Indesit, B/S/H czy Barry Callebaut Manufacturing Polska.

ŁSSE, poza Łodzią, posiada siedem podstref w obrębie Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego (Aleksandrów Łódzki, Brójce, Koluszki, Ksawerów, Ozorków, Stryków oraz Zgierz), na terenie których działa ponad 200 firm zatrudniających łącznie 25 tys. osób⁴. Łódzka SSE zajmuje w sumie 1302 ha i składa się z 45 podstref w trzech województwach: łódzkim, wielkopolskim i mazowieckim. Przez 17 lat istnienia wydała ponad 275 zezwoleń na działalność, a firmy zrealizowały

⁴ Diagnoza Strategiczna Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Łodzi (2014 r.) .

lub zapowiedziały inwestycje o wartości ponad 11,5 mld zł. Powstało lub ma powstać dzięki nim ponad 30 tys. miejsc pracy. Najsilniejsze branże obecne w strefie to: AGD, kosmetyczno-farmaceutyczna, IT oraz motoryzacyjna.

W 2014 r. Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna została uznana za najlepszą strefę dla małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w Europie w rankingu Global Freezones of the Year 2014 fDi Magazine - pisma z grupy Financial Times. To kolejne wyróżnienie dla Łódzkiej SSE przyznane przez to pismo. W 2013 roku zwyciężyła w kategorii stref ekonomicznych i otrzymała tytuł fDi IPA Innovation Awards 2013. Rok wcześniej w rankingu dotyczącym m.in. wykorzystania stron internetowych w celu przyciągania inwestorów ŁSSE zajęła pierwsze miejsce w Europie i czwarte na świecie.

Rys. 6. Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Źródło: Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Łódź miasto rozwoju

Łódź posiada jeden z najbardziej prorozwojowych budżetów w Polsce. Rosną zarówno dochody, jak i wydatki. Wśród porównywalnych miast Łódź posiada największy udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem, dzięki czemu powstają między innymi:

- inwestycje rewitalizacyjne: „Mia100 Kamienic”, EC1, Księży Młyn, Piotrkowska, Art_Inkubator,
- komunikacyjno – drogowe: Trasa Górna, Trasa W-Z, modernizacje sieci tramwajowych, węzeł multimodalny, drogi, infrastruktura, drogi rowerowe.

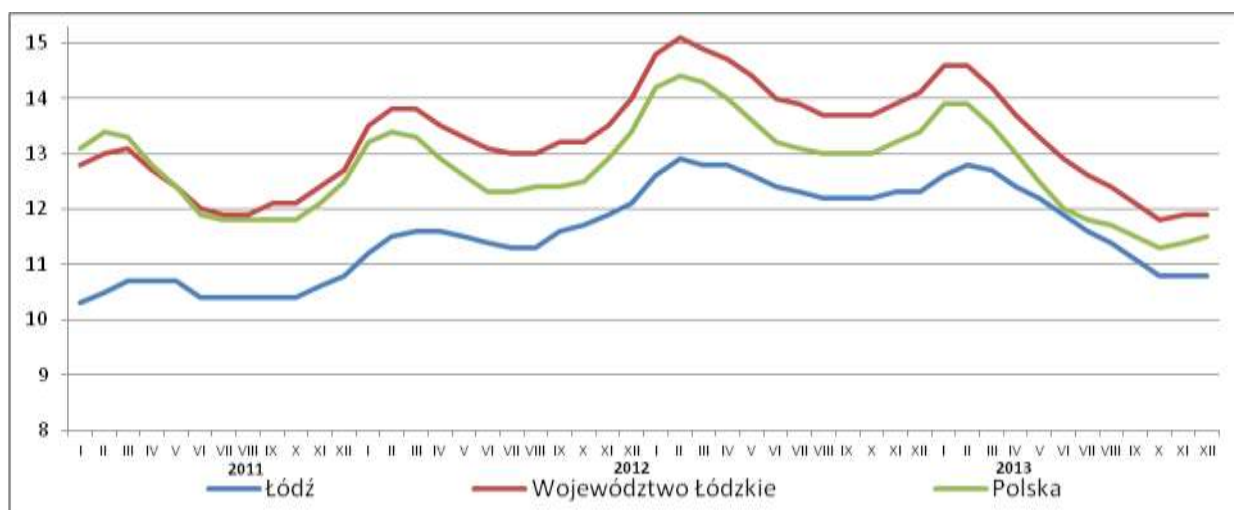
Łódź posiada dobrą ocenę wiarygodności kredytowej. Rating Łodzi, wydany przez międzynarodową agencję ratingową Standard & Poor's, jest przez ostatnie lata na bardzo wysokim poziomie BBB+ z prognozą stabilną. W 2014 r., Agencja dwukrotnie, w kwietniu i październiku, podtrzymała ocenę wiarygodności kredytowej Łodzi na tym poziomie. Zauważono stopniową poprawę płynności finansowej miasta oraz wyższy niż we wcześniejszych okresach stan kasy. Zdaniem agencji planowany, znaczący program inwestycyjny dla miasta powinien pomóc w transformacji lokalnej gospodarki

w centrum logistyczne, przyczyniając się do dalszej redukcji bezrobocia. Aby sprostać wymaganiom współczesności i generować rozwój najważniejsze jest inwestowanie w ludzi i nowoczesną infrastrukturę – budowanie struktur rozwojowych i kapitału społecznego. Dlatego Łódź stara się skutecznie tworzyć warunki poprawy jakości życia i już dziś notuje sukcesy w tworzeniu wysokiej jakości gospodarki i poprawy warunków życia, wpisując się w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju.

Rynek pracy

Stopa bezrobocia w Łodzi na koniec grudnia 2014 roku wynosiła 10,8% i była niższa o 0,7 punktu procentowego od stopy bezrobocia w kraju oraz o 1,1 od stopy bezrobocia w województwie. W porównaniu do grudnia 2013 roku stopa bezrobocia w Łodzi obniżyła się o 1,5 punktu procentowego pozostając nadal na niższym poziomie niż w województwie i w kraju.

Rys. 7. Stopa bezrobocia w Łodzi, regionie i kraju w %

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy UML, Wojewódzkiego Urzędu Pracy oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

Tab. 2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy*

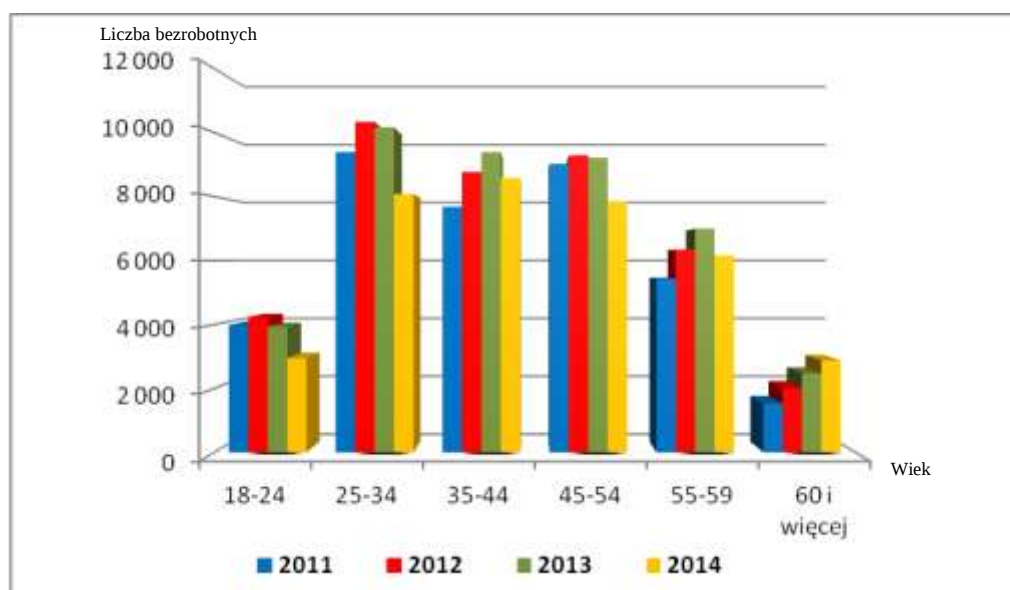
Obszar	Ogółem	w tym:	
		Kobiety	Z prawem do zasiłku
2011	37 029	18 535	6 495
2012	40 987	19 827	6 488
2013	42 180	19 933	5 491
2014	36 484	17 439	4 420

*dane podano według stanu na koniec grudnia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy UML.

Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łodzi na koniec grudnia 2014 r. była niższa o 5 696 osób w stosunku do analogicznego okresu 2013 r. Wśród bezrobotnych 47,8% stanowiły kobiety (w 2013 r. – 47,3%). Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku stanowiły 12,1% bezrobotnych (w analogicznym okresie 2013 r. – 13%, 2012 r. - 15,8%, a w 2011 r. - 17,5%).

Rys. 8. Liczba bezrobotnych wg wieku w latach 2011 – 2014

*dane na koniec IV kwartału

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy UMi.

W strukturze wieku bezrobotnych dominowała, według stanu na koniec grudnia 2014 r., kategoria 35-44 lata - 23,52 % ogółu – w latach 2011 - 2013 r. była to grupa osób w wieku 25-34 lata, co jest spowodowane zmianami struktury wiekowej łódzkiego społeczeństwa.

Tab. 3. Liczba bezrobotnych wg wykształcenia*

	2011	2012	2013	2014
Wyższe	4 344	4 749	4 958	4 375
Policealne i średnie zawodowe	7 009	7 596	7 718	6 720
Średnie ogólnokształcące	4 452	4 823	4 879	4 178
Zasadnicze zawodowe	7 190	8 104	8 245	7 124
Gimnazjalne i poniżej	14 034	15 715	16 380	14 087
Razem	37 029	40 987	42 180	36 484

*dane podano według stanu na koniec grudnia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy UMi.

Wśród bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowiły osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym niż gimnazjalne. Na koniec grudnia 2014 r. było ich 38,6%, 2011 r. 37,9%, w 2012 r. 38,3%, a w 2013 r. 38,8%. Natomiast najmniej liczną grupę stanowiły osoby z wykształceniem średnim – 11,5% (w 2011 r. – 12%, w 2012 r. – 11,8%, a na koniec grudnia 2013 r. – 11,6%) oraz wyższym – 12% (w 2011 r. 11,7%, 2012 r. 11,6%, a w 2013 -11,8%).

Tab. 4. Liczba bezrobotnych wg stażu pracy*

	2011	2012	2013	2014
Bez stażu	3 954	4 150	4 258	3 393
Do 1 roku	6 698	7 434	7 751	6 951
Od 1 do 5	6 848	7 725	7 751	6 621
Od 5 do 10	5 352	6 205	6 407	5 596
Od 10 do 20	6 062	6 464	6 887	6 096
Od 20 do 30	6 208	6 781	6 860	5 942
30 i więcej	1 907	2 228	2 266	1 885

*dane podano według stanu na koniec grudnia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

Najtrudniejszą sytuację na łódzkim rynku pracy w 2014 r. miały osoby ze stażem pracy do 1 roku – 6 951 osób (19,05% bezrobotnych). Po raz pierwszy od 2011 r. liczebność wszystkich grup się zmniejszyła. Największy spadek, bo aż o 1130 osób odnotowała kategoria bezrobotnych ze stażem pracy od 1 do 5 lat.

Tab. 5. Liczba bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy (według stanu na koniec grudnia)

	2011	2012	2013	2014
Do 1 miesiąca	3 160	3 066	2 766	2 427
1-3	6 472	7 057	6 359	5 294
3-6	6 374	6 514	6 318	4 795
6-12	7 764	8 340	8 057	5 954
12-24	7 590	8 200	8 822	7 202
Pow. 24 m-cy	5 669	7 810	9 858	10 812

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

Czas pozostawania bez pracy wpływa na aspekty życia codziennego osób bezrobotnych, zmniejsza szanse na znalezienie pracy, co w konsekwencji stwarza zagrożenie wykluczenia społecznego. Dominującą grupę wśród bezrobotnych na koniec grudnia 2014 r. stanowiły osoby pozostające bez pracy powyżej 24 miesięcy (29,63%). Jest to kategoria odnotowująca największy przyrost w ostatnich trzech latach. Natomiast zmniejszenie liczebności odnotowują wszystkie pozostałe grupy bezrobotnych, w tym największe – od 6 do 12 miesięcy (mniej o 2 103 osób).

Tab. 6. Liczba bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy*

	2011	2012	2013	2014
Do 25 roku życia	3 982	4 239	3 935	2 942
Po 50 roku życia	12 439	13 865	14 734	13 341
Bez kwalifikacji zawodowych	16 154	17 330	18 285	15 889
Bez doświadczenia zawodowego	5 823	6 189	6 471	5 351
Bez wykształcenia średniego	21 224	23 819	24 625	21 211
Samotnie wychowujący dziecko do 18 roku życia	3 757	4 357	5 089	4 635
Długotrwale bezrobotni	18 121	21 467	24 253	22 765
Niepełnosprawni	3 934	4 193	4 185	3 890
Po odbyciu kary pozbawienia wolności	1 014	1 236	1 472	1 406

*dane podano według stanu na koniec grudnia

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

Wśród osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w ostatnich czterech latach, najliczniejsze grupy stanowiły osoby bez wykształcenia średniego, długotrwale bezrobotne, bez kwalifikacji zawodowych oraz po 50 roku życia. Jednocześnie na uwagę zasługuje fakt, iż liczebność bezrobotnych do 25 roku życia spadła w ostatnim roku o 993 osoby, osiągając poziom niższy o 1040 osób niż w analogicznym okresie 2011 r.

Jakość życia

Miasto, które chce odnieść długookresowy sukces gospodarczy, musi umieć stworzyć mieszkańcom dobre warunki życia. Wysoka jakość życia powoduje, że ludzie chętnie decydują się mieszkać i pracować w takim mieście, a inwestorzy chętniej podejmują decyzję o ulokowaniu swojej działalności. Ważną rolę w ocenie jakości życia odgrywa stan środowiska naturalnego, dostępność wysokiej jakości usług medycznych i edukacyjnych, na które mogą liczyć mieszkańcy. Ogromne znaczenie ma również poczucie bezpieczeństwa – w mieście.

Urząd Miasta Łodzi, chcąc poznać potrzeby mieszkańców oraz monitorować realizację Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+, prowadzi cykliczne badania jakości życia w Łodzi. Z badania przeprowadzonego w 2014 r. wynika, iż co czwarta osoba uważa, że w Łodzi żyje się raczej dobrze lub nawet bardzo dobrze. Co drugi mieszkaniec Łodzi, ocenia

ją, jako przeciętne miejsce do życia. W porównaniu do 2013 roku, wzrost pozytywnych ocen, obserwuje się wśród mieszkańców Śródmieścia, a także mieszkańców kamienic. Dowodzi to, że rozpoczęty proces zmian, w tym kompleksowy program rewitalizacji przynosi kolejne, także pośrednie efekty. Chęć wyprowadzenia się z miasta deklaruje co piąty mieszkaniec Łodzi. Pod tym względem nastąpiła poprawa w stosunku do 2013 roku.

„Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”

Okolo 70% ludności Europy mieszka na obszarach miejskich, a obecne tendencje sugerują, że do roku 2030 ludność miejska będzie liczyć 375 mln, czyli 75% całej populacji UE. Dlatego planowanie rozwoju miast wymaga pogłębionej refleksji strategicznej. Stąd też władze Łodzi w sposób kompleksowy podeszły do budowania systemu planowania strategicznego. Punktem wyjścia i kręgosłupem działań jest „Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+” przyjęta przez Radę Miejską w czerwcu 2012 roku. Została przygotowana w oparciu o zasady: zrównoważonego rozwoju, rozwoju inteligentnego, pomocniczości, skuteczności i gospodarności oraz zasadę koncentracji działań. „Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+” zawiera filar gospodarczy, którego celem jest zwiększenie dochodów łodzian i miasta, społeczny służący wzrostowi kapitału społecznego oraz środowiskowy, którego priorytetem jest miasto zdrowe i przyjazne dla mieszkańców. Wszystkie filary oparte są na fundamencie, który ma na celu usprawnienie zarządzania miastem oraz wskazanie narzędzi systemowych realizacji i monitoringu strategii (Rys. 9).

Rys. 9. Schemat „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”

Źródło: Biuro Strategii Miasta.

Konsekwentne wdrażanie strategii w perspektywie kilku lat usprawni zarządzanie miastem, przez co nastąpi kolejny wzrost liczby miejsc pracy, a także przyniesie korzyści w postaci poprawy wizerunku miasta, poprzez stworzenie tętniącego życiem odnowionego centrum miasta, z dobrze funkcjonującą miejską i pozamiejską komunikacją. Dzięki wdrażaniu strategii poprawiony zostanie poziom bezpieczeństwa i stan czystości Łodzi. Będzie więcej dostępnych i dobrze zagospodarowanych terenów zielonych, podniesiony zostanie poziom edukacji i dostępność do przedszkoli oraz żłobków. Strategia stanowi też impuls do zbudowania w Łodzi kultury współpracy, zaufania i aktywności obywatelskiej.

Efektywność wdrażania strategii wzmacniana jest przez system polityk sektorowych i programów operacyjnych. Są one integralną częścią strategii.

Przygotowane zostały polityki określające rozwój miasta w następujących obszarach:

- gospodarka mieszkaniowa – „Polityka Miasta Łodzi dotycząca gminnego zasobu mieszkaniowego 2020+” uchwalona

29 czerwca 2012 r.,

- gospodarka komunalna i ochrona środowiska – „Polityka komunalna i ochrony środowiska Miasta Łodzi 2020+” uchwalona 16 stycznia 2013 r.,
- przestrzeń – „Strategia przestrzennego rozwoju Łodzi 2020+” uchwalona 16 stycznia 2013 r.,
- kultura – „Polityka Rozwoju Kultury 2020+ dla Miasta Łodzi” uchwalona 27 marca 2013 r.,
- zdrowie – „Polityka zdrowia dla Miasta Łodzi 2020+” uchwalona 27 marca 2013 r.,
- edukacja – „Polityka rozwoju edukacji Miasta Łodzi 2020+” uchwalona 16 maja 2013 r.

Każdy z dokumentów jest dostępny na stronach internetowych Urzędu Miasta Łodzi (<http://uml.lodz.pl/miasto/strategia/>) oraz w siedzibie Urzędu. Polityki mają wskazywać w ramach określonych obszarów interwencji samorządu: co, kiedy, jak, za ile, z jakim skutkiem będzie realizowane, wypełniając zapisy przyjętej strategii rozwoju miasta, pokazując zatem model, w którym za określone zadania, obszar odpowiada określona komórka organizacyjna, czyli następuje przypisanie odpowiedzialności, umożliwiające skuteczniejsze egzekwowanie realizacji założonych działań. Takie podejście umożliwia ocenę pracy, a dzięki monitoringowi i informacji zwrotnej dotyczącej realizacji reagowanie na zachodzące zmiany.

Ostatnim elementem wdrażania planowania strategicznego w Łodzi było zbudowanie systemu monitorowania efektywności wdrażania oraz realizacji zapisów zawartych w „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”. System taki funkcjonuje w Urzędzie Miasta Łodzi od początku 2013 r.

W ramach tej części wdrażania systemu:

- określono tzw. dokumenty programowe (polityki sektorowe i ważne dokumenty programowe o znaczeniu strategicznym dla miasta realizujące zapisy „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”);
- wprowadzono system półrocznego monitorowania realizacji dokumentów programowych;
- zdefiniowano odpowiedzialności za realizację poszczególnych celów operacyjnych;
- określono makroindykatory pozwalające na monitoring globalnego postępu wdrażania strategii w cyklu rocznym;
- powołano Koordynatora Wdrażania Strategii, odpowiedzialnego za koordynację postępu realizacji zadań określonych w celach strategicznych oraz stałą weryfikację osiągania wskaźników realizacji;
- wprowadzono procedurę opracowywania corocznego wykazu zadań budżetowych o charakterze priorytetowym dla rozwoju tzw. Wykaz Zadań Priorytetowych łączącą coroczną procedurę przygotowania budżetu z realizacją strategii i polityk sektorowych;
- wprowadzono procedurę przygotowywania corocznego opracowania – raportu o stanie miasta z informacją o realizacji strategii. Niniejszy raport przedstawia dokonania w 2014 r. w zakresie realizacji „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”. Jest to już trzeci, od chwili uchwalenia strategii, tego typu raport opracowany przez Biuro Strategii Miasta.

Także każdy nowy projekt musi być rozpatrzony w kontekście Strategii i jej dokumentów operacyjnych, co w perspektywie gwarantuje poprawę efektywności wydatkowania środków publicznych i osiąganie zintegrowanych celów.

W 2014 r. kontynuowano prace nie tylko nad kolejnymi dokumentami uzupełniającymi system zarządzania strategicznego w Łodzi, ale także nad uspołecznieniem procesu wdrażania „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”. Oprócz realizacji idei budżetu obywatelskiego organizowane były wydarzenia służące popularyzacji oraz szerszej dyskusji na temat strategii Łodzi. Przedstawiciele Urzędu uczestniczyli także w wielu wydarzeniach organizowanych przez zewnętrznych partnerów, podczas których SZRL 2020+ była prezentowana.

ŁÓDŹ W RAPORTACH I RANKINGACH

Raport o stanie Miasta powstał na podstawie danych z 2014 r. Jednakże w przypadku rankingów i konkursów ogłaszanych w ubiegłym roku ich autorzy bazują na danych za rok 2013 lub z pierwszych kwartałów 2014 r.

fDi Polish Cities of the Future 2015/16

Ranking, w którym Łódź zajęła pierwsze miejsce, w kategorii FDI Strategy rankingu Polish Cities of the Future 2015/16. FDI Strategy była jedyną kategorią jakościową, w ramach której wybrano najbardziej atrakcyjną strategię przyciągania biznesu – spośród 31 zgłoszeń.

Łódzka strategia przyciągania inwestorów została dostrzeżona przez fDi Intelligence, sekcję Financial Times zajmującą się bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi. Złożony z ekspertów panel sędziów docenił zachęty dla inwestorów, które oferuje miasto, a także był pod wrażeniem poszczególnych inicjatyw. Dotyczyło to programów Młodzi w Łodzi i konkursu Językowzięci, które mają na celu przygotowanie młodych ludzi do pracy w obszarach, gdzie niezbędna jest znajomość rzadkich języków obcych cenionych w branżach BPO i IT. Ponadto w ocenie jury ważna jest koncepcja Nowego Centrum Łodzi, która jest wynikiem przyjętej Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+, w ramach której zrewitalizowane zostanie 100 ha przestrzeni w sercu miasta.

Raport Polish Cities of the Future był opublikowany po raz pierwszy. Redakcja fDi Intelligence przygotowuje serię raportów wydawanych co dwa lata, które pokazują sytuację w analizowanych regionach pod kątem infrastruktury, zachęt dla inwestorów oraz możliwości rozwoju regionów i miast.

Rankingi międzynarodowe, w których uczestniczyła Łódź

Ranking fDi EUROPEAN CITY OF THE FUTURE 2014/15

Polskie miasta przodują w przyciąganiu inwestorów Łódź, Wrocław, Poznań, Katowice, i Kraków wyróżniają się nie tylko na tle Polski, ale i Europy pod względem atrakcyjności dla inwestorów /Puls Biznesu 17.02.14r./. Raport wskazuje najlepsze lokalizacje dla bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Europie. Oceniono 468 lokalizacji (miast i regionów) w pięciu kategoriach: potencjał gospodarczy, kapitał ludzki i jakość życia, efektywność kosztowa, infrastruktura i przyjazność dla biznesu oraz strategia przyciągania inwestycji (ankietę wypełniło 180 miast).

Top 25 European Cities Overall i Top 25 European Regions Overall rankingu w ogóle nie wymieniają Polski. Polskie miasta pojawiają się w pierwszej dziesiątce miast Europy Wschodniej. Łódź pojawia się w dwóch kategoriach. W kategorii Top 10 Eastern European Cities – Fdi Strategy (Kategoria Miast Europy Wschodniej posiadających/realizujących strategię przyciągania inwestycji bezpośrednich). Rank City Country przedstawia się następująco:

1. Katowice (Polska)
2. Wrocław (Polska)
3. Poznań (Polska)
4. Ostrawa (Czechy)
5. Łódź (Polska)
6. Pilzno (Czechy)
7. Brno (Czechy)
8. Lublin (Polska)
9. Charków (Ukraina)
10. Kraków (Poland)

W kategorii Top 10 Large European Cities – Cost Effectiveness (Kategoria Dużych Europejskich - Miast Efektywność

Kosztowa) określa się wysokość nakładów inwestycyjnych, w tym koszt zakupu nieruchomości (green field etc), wynajmu (gruntu, powierzchni etc) do uzyskanych dochodów z inwestycji. W tym przypadku Rank City Country przedstawia się następująco:

1. Ryga (Łotwa)
2. Chisinau (Mołdawia)
3. Odessa (Ukraina)
4. Zaporże (Ukraina)
5. Lwów (Ukraina)
6. Dniepropietrowsk (Ukraina)
7. Łódź (Polska)
8. Kraków (Polska)
9. Poznań (Polska)
10. Wrocław (Polska)

OTP's Top 10 Backpacking Destinations for 2014

Ranking wizerunkowy o wymiarze międzynarodowym, powstający na bazie działań społecznych non profit, opierający się na wynikach badań ankietowych. Magazyn „New Issue Every Tuesday Nr 25” zamieścił wyniki konkursu przewodnika turystycznego Off track planet's (OTP's) w kategorii Top 10 Backpacking Destinations for 2014 (10 fascynujących i zaskakujących celów podróży z plecakiem), gdzie Łódź zajęła 2 miejsce na świecie. Wyniki:

1. Brazylia (Brazylia) - Loudest - najgłośniejsze w kontekście MŚ 2014 w piłce nożnej.
2. Łódź (Polska) - Street Arts - sztuka uliczna – murale.
3. Tulum (Meksyk) - Most Adventurous - najbardziej ryzykowny.
4. Rost (Norwegia) - Best of Both Worlds - najlepszy z podwójnych światów – zima/lato.
5. Djenne (Mali) - Most Architecturally Fascinating - najbardziej architektoniczne fascynujące.
6. Galicja (Hiszpania) - Greenest - najbardziej ekologiczne.
7. Soczi (Rosja) Sportiest - najbardziej sportowe.
8. Mongolia - Most remote - najbardziej zdalnie sterowane.
9. Koh ta Kiev (Kambodża) - Beachiest - najbardziej plażowe.
10. Wilno (Litwa) - Best Overall - wszystko najlepsze.

Wymieniona publikacja jest przewodnikiem pokazującym 100 najciekawszych miejsc na świecie w 2014 roku.

[Rankingi krajowe](#)

Ranking Samorządów Rzeczypospolitej 2014

W tworzonego przez ogólnopolski dziennik Rzeczpospolita corocznym Rankingu Samorządów Łódź awansowała o 26 pozycji i zajęła wysokie 9 miejsce wśród 66 miast na prawach powiatu. Wdrożone przez Urząd Miasta zmiany dotyczące wprowadzania dużych oszczędności oraz realizacji wielu inwestycji zapoczątkowało dynamicznym awansem w Rankingu, plasując Łódź w pierwszej 10-ce najlepiej rozwijających się samorządów polskich.

Dziennik Rzeczpospolita opublikował również ranking miast, w których najwięcej się inwestuje. W tym zestawieniu Łódź znalazła się na czwartym miejscu przed Poznaniem, Gdańskiem i Warszawą. W rankingu najgospodarniejszych samorządów w kategorii miast na prawach powiatu w pierwszej dziesiątce uplasowały się: Gdańsk, Wrocław, Sopot,

Poznań, Rzeszów, Toruń, Gliwice, Kraków, Łódź i Olsztyn.

W podrankingu wyróżniającym najnowocześniejsze samorządy w kategorii innowacyjnych miast na prawach powiatu czołowe miejsca zajęły w kolejności: Poznań, Świnoujście, Katowice, Łódź, Rybnik, Gliwice, Lublin, Toruń, Zabrze i Nowy Sącz (2013 r. – 26 miejsce). W tej klasyfikacji brano pod uwagę stopień informatyzacji magistratu, dostępność Internetu dla mieszkańców, a także liczbę prywatnych serwisów internetowych.

Ranking oceniał finanse poszczególnych jednostek samorządowych. Analizowano dochody miasta (w zł na osobę), wydatki, pozyskane środki unijne, relacje zobowiązań do dochodu, udział wydatków na organizacje pozarządowe, nakłady na gospodarkę mieszkaniową, udział wydatków na promocję w wydatkach ogółem, nowe podmioty gospodarcze, a wszystkie dane porównano z liczbą mieszkańców. Oceny dokonano na podstawie danych za 2013 r. odnoszonych do wyników za okres 2009 - 2013.

Ranking miast PZFD

Cel badania, przeprowadzonego przez Polski Związek Firm Deweloperskich, stanowiło rozpoznanie sprawności działania organów administracji samorządowej. Ankieta rozesłana do 14 urzędów dotyczyła czasu trwania postępowań administracyjnych w sprawach o wydanie warunków zabudowy i pozwoleń na budowę obiektów budownictwa wielorodzinnego, procedowanych w latach 2012 i 2013. W 52% przypadków czas wydawania decyzji o warunkach zabudowy w 2013 roku mieści się w przedziałach 61 - 180 dni. Natomiast w przypadku pozwoleń na budowę – 63% decyzji zostało podjętych w czasie nie przekraczającym 65 dni.

W klasyfikacji generalnej najlepiej wypadła Łódź. Wszystkie decyzje związane z pozwoleniem na budowę zajęły nie więcej niż dwa miesiące, a dotyczące WZ w 87% były wydawane w czasie krótszym niż pół roku. Drugie miejsce przypadło Wrocławowi, w którym decyzje o WZ w 67% przypadków były wydawane w czasie krótszym niż 180 dni, natomiast pozwolenie na budowę można było otrzymać niemal zawsze w terminie do 65 dni. Na trzeciej pozycji uplasował się Białystok. Dla porównania w Warszawie w 56% przypadków wydawanie decyzji o warunkach zabudowy trwało co najwyżej 180 dni. Jeśli chodzi o uzyskanie pozwolenia na budowę, to okres oczekiwania na decyzję w stolicy tylko w 36% sytuacji wyniósł do 65 dni.

Celem Rankingu Miast PZFD było docenienie dobrych praktyk oraz zwrócenie uwagi na problemy, jakie są udziałem deweloperów na drodze do rozpoczęcia inwestycji. Wręczenie dyplomów i statuetek wyróżnionym miastom odbyło się we Wrocławiu podczas gali wieńczącej pierwszy dzień Kongresu Mieszkaniowego – Dni Dewelopera. Łódź zajęła pierwsze miejsce przed Wrocławiem i Białymstokiem. Rok wcześniej w tym rankingu Łódź zajmowała 3 miejsce.

Deweloperski ranking miast w 2013 r.*

Miejsce w 2013 r.	Miejsce w 2012 r.
1. Łódź	3
2. Wrocław	2
3. Białystok	9
4. Rzeszów	6
5. Gdynia	16
6. Olsztyn	1
7. Kielce	7
8. Bydgoszcz	4
9. Gdańsk	11
10. Katowice	9
11. Szczecin	13
12. Warszawa	10
13. Poznań	11
14. Lublin	12

* Podawane są miejsca w rankingu PZFD
w kategorii: czas wydawania decyzji o warunkach zabudowy i pozwolenia na budowę. Źródło: PZFD

Konkursy i nagrody

Konkurs Eurobuild Awards

Potwierdzeniem mocnej pozycji Łodzi w pozyskiwaniu inwestorów jest wyróżnienie, jako miasta najbardziej przyjaznego inwestorom w konkursie Eurobuild Awards. Konkurs ten ma na celu wyłonienie najlepszych firm działających na rynku budownictwa i nieruchomości komercyjnych w Europie Środkowo-Wschodniej. W pięcioletniej historii konkursu po raz pierwszy wyróżnione zostało miasto najbardziej przyjazne inwestorom. W rywalizacji, w 2014 r. udział wzięło dziesięć polskich metropolii: Gdańsk, Lublin, Łódź, Katowice, Kraków, Poznań, Sopot, Szczecin, Warszawa, Wrocław. Czytelnicy magazynu i portalu Eurobuild CEE podczas internetowego głosowania zdecydowali, że na to miano zasługuje Łódź.

City Outsourcing Star

W 2014 r. Łódź w dalszym ciągu pozostawała liderem w branży outsourcingu. Miasto zostało uhonorowane prestiżową nagrodą w kategorii City Outsourcing Star. Nagrodę przyznała fundacja Pro Progressio, która zajmuje się rozwojem branży outsourcingowej w Polsce. Łódź wyprzedziła dziewięć dużych polskich miast, które posiadają centra nowoczesnych usług dla biznesu i nowoczesnych technologii.

Top Inwestycje Komunalne Edycja 2014

Łódź została nagrodzona na VI Europejskim Kongresie Gospodarczym w Katowicach. Miasto doceniono za program „Mia100 Kamienic” i zrewitalizowanie elektrociepłowni EC1. Nagrody przyznano też łódzkiemu Technoparkowi i biurowcowi Green Horizon. Konkurs Top Inwestycje Komunalne to inicjatywa organizatora kongresu i redakcji serwisu Portalsamorzadowy.pl. Wybierane są w nim najlepsze inwestycje komunalne w kraju.

Prime Property Prize 2014

Konkurs Prime Property Prize 2014 miał za zadanie wyłonić firmy oraz projekty, które w ostatnim roku wywarły największy wpływ na wydarzenia na rynku nieruchomości komercyjnych, a także osoby, których spektakularne działania odegrały kluczową rolę w rozwoju całej branży. Nagrody zostały wręczone podczas gali wieńczącej pierwszy dzień konferencji branży nieruchomości komercyjnych w Polsce - Property Forum 2014 (nad którą patronat miała redakcja "Rzeczpospolitej").

Wyróżnienia przyznano w dziesięciu kategoriach. Łodzi wyróżnienie w kategorii Miasto Przyjazne Inwestorom przyznano z uzasadnieniem: "Łódź jest jednym z pięciu największych ośrodków outsourcingu w Polsce. Obecnie w sektorze usług dla biznesu jest tu zatrudnionych ok. 10 tys. pracowników. Tylko w roku 2013 powstało ok. 1,5 tys. nowych miejsc pracy. Łodzi zaufali już tacy inwestorzy jak: Infosys, Ericpol, Tom Tom, Accenture i Fujitsu Technology Solutions. Gwarancja sukcesu są zachęty inwestycyjne, wśród których należy wymienić konkurencyjne koszty prowadzenia działalności gospodarczej, wsparcie ze strony władz lokalnych oraz bardzo konkurencyjne ceny wynajęcia powierzchni biurowej klasy A".

FILAR: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA

Łódź otwarta na świat - wzrost poziomu życia mieszkańców Łodzi dzięki pełnemu gospodarczemu wykorzystaniu potencjału infrastrukturalnego związanego z centralnym położeniem na mapie regionu, Polski i Europy, a także z jej wiodącą rolą w aglomeracji łódzkiej.

1. NOWE CENTRUM ŁÓDZI

Stworzenie służącego realizacji wizji nowoczesnego obszaru aktywności społecznej i gospodarczej o bardzo dobrej dostępności komunikacyjnej.

Zakres programu

Działania składające się na budowę Nowego Centrum Łodzi dotyczą przekształcenia zdegradowanej centralnej części miasta ograniczonej ulicami: Tuwima, Narutowicza, Piotrkowską oraz Kopcińskiego w obszar o dużej otwartości komunikacyjnej oraz wysokiej aktywności społeczno – gospodarczej. Teren ten, obejmujący powierzchnię 100 ha, mocą uchwały nr XLV/840/12 Rady Miejskiej w Łodzi z 4 lipca 2012 r., podzielony został na trzy strefy:

- Strefa I (40 ha) łącząca funkcje kulturalne, komercyjne i mieszkaniowe;
- Strefa II (30 ha) łącząca funkcje komercyjne z programami rewitalizacyjnymi mającymi na celu zachowanie historycznej tkanki miejskiej;
- Strefa III (30 ha) obszar gęstej zabudowy historycznej z przełomu XIX i XX wieku, w postaci kwartałów wielkomiejskich wymagających intensywnej rewitalizacji i uzupełnień.

Rys. 10. Obszar Nowego Centrum Łodzi.

Źródło: Zarząd Nowego Centrum Łodzi.

Program Nowego Centrum Łodzi obejmuje przebudowę i przeniesienie pod ziemię dworca kolejowego Łódź Fabryczna wraz węzłem multimodalnym i nowym układem komunikacyjnym, który stanowić będzie docelowo węzeł przesiadkowy komunikacji publicznej wraz z infrastrukturą towarzyszącą dla całej aglomeracji łódzkiej.

Przestrzeń, uwolniona dzięki wprowadzeniu linii kolejowej i dworca pod ziemię, ma być zagospodarowana przez stworzenie nowego fragmentu miasta, będącego powiązaniem rozciętych dotąd torami części śródmieścia, stanowiącego ponadto uzupełnienie i rozwinięcie istniejącej, unikatowej struktury miasta przełomu XIX i XX wieku. Jego sercem będzie rynek korespondujący Nowe Centrum Łodzi z ulicą Piotrkowską i placem Dąbrowskiego.

W 2014 roku i w latach poprzednich prowadzone były działania przygotowawcze, w wyniku, których doprowadzono do uchwalenia przez Radę Miejską (29 grudnia 2014 r.) miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących ponad 90% powierzchni Nowego Centrum Łodzi. Przyjęcie MPZP przyczyni się do skrócenia i uproszczenia procedur administracyjnych związanych z realizacją inwestycji. Uchwały objęły następujące obszary NCŁ:

a) położony w rejonie ulic: Prezydenta Gabriela Narutowicza, dr Stefana Kopcińskiego i Juliana Tuwima na wschód od planowanego przedłużenia ulicy Uniwersyteckiej;

b) położony w rejonie ulic: Prezydenta Gabriela Narutowicza, Williama Lindleya, Wodnej, Juliana Tuwima i Henryka Sienkiewicza.

W 2014 roku firma doradcza Deloitte Business Consulting S.A. opracowała, na zlecenie Zarządu NCŁ, Master Plan realizacji Programu Nowe Centrum Łodzi. Opracowanie takiego dokumentu było jedną z głównych rekomendacji firmy doradczej KPMG Advisory Sp. z o.o. zawartej w przygotowanym w 2012 roku raporcie pn. „Badanie i analiza realizowanego przez Miasto Łódź Programu Nowe Centrum Łodzi i przedstawienie opinii na temat stopnia realizacji Programu (analiza stanu obecnego)”.

Master Plan to dokument o charakterze planu głównego, który wskazuje ścieżkę realizacji Programu Nowe Centrum Łodzi w ujęciu ekonomicznym, społecznym oraz funkcjonalno-przestrzennym w perspektywie długookresowej, a także w zgodzie z obowiązującymi dokumentami strategicznymi miasta, województwa i kraju. Poprzez wielowymiarowe powiązanie różnych dziedzin powstały dokument strategiczny, zawierający elementy wdrożeniowe, wskazuje scenariusze dalszych działań, uwzględniając realizację projektów, zadań inwestycyjnych, jak i zadań uzupełniających (działań miękkich) niezbędnych do realizacji Programu Nowe Centrum Łodzi. Harmonogram wdrażania Master Planu sięga do roku 2030. Jednak z uwagi na odległy horyzont czasowy opracowanie zostało przygotowane w ujęciu średnioterminowym (do roku 2022) oraz długoterminowym (do roku 2030).

Opracowane zostały spójne mechanizmy organizacyjne związane z zarządzaniem projektami oraz portfelem projektów (stanowiących Program) w obrębie Nowego Centrum Łodzi. Przygotowana została optymalna metodyka w zakresie prowadzenia projektów i koordynacji działań. Aktualnie kończy się, rozpoczęte w 2014 roku, postępowanie przetargowe mające na celu wyłonienie wykonawcy, który wdroży rekomendowane rozwiązania informatyczne wspomagające zarządzanie portfelem projektów, w tym poszczególnymi projektami na wszystkich poziomach organizacji, wliczając w to kierownictwo organizacji, zarządzanie operacyjne i strategiczne.

Tab. 7. Główne projekty wchodzące w zakres Programu NCL

LP	Nazwa projektu	Klasyfikacja	Budżet w zł		Harmonogram		Rzeczowy procent realizacji prac w %	Procent realizacji budżetu w %	Zaawansowanie czasowe realizacji prac w %
			Aktualny	Wykonanie	Data rozpoczęcia	Planowana data zakończenia			
1.	Modernizacja Linii Kolejowej na trasie Warszawa - Łódź	Realizacyjny	1 759 289 451,71	1 124 582 868,09	sie 11	wrz 15	64	64	82
2.	W powyższym zadaniu wliczono też: Węzeł Multimodalny przy Dworcu Łódź Fabryczna*	Realizacyjny	484 859 388,00	248 802 805,65	sie 11	wrz 15	64	51	82
3.	Rewitalizacja EC-1 i jej adaptacja na cele kulturalno-artystyczne	Realizacyjny	310 000 000,00	223 950 797,19	sty 08	gru 15	72	72	88
4.	Rewitalizacja EC-1 – rozwój funkcji wystawienniczo-edukacyjnej Centrum Nauki i Techniki w Łodzi	Realizacyjny	25 000 000,00	-	sty 16	gru 18	0	0	0
5.	Układ drogowy w obszarze Nowego Centrum Łodzi	Przygotowawczy	130 603 092,00 z	9 831 257,00	sty 10	gru 17	25	8	63
6.	EC-1 - Południowy - Wschód.	Przygotowawczy	301 305,00	301 305,00	mar 13	gru 13	100	100	100
7.	Rewitalizacja EC-1 Południowy Wschód	Realizacyjny	27 000 000,00	-	sty 16	gru 17	0	0	0
8.	Specjalna Strefa Kultury.	Przygotowawczy	1 200 000,00	1 154 176,00	lut 13	gru 14	100	96	100
9.	Brama Miasta - Koordynacja sprzedaży nieruchomości pod budowę Bramy Miasta. (1)	Koordynacyjny	-	-	sty 13	gru 13	100	-	100
10.	Brama Miasta - Koordynacja sprzedaży nieruchomości pod budowę Bramy Miasta. (2)	Koordynacyjny	-	-	sty 15	lip 15	20	nie dotyczy	0
11.	Koordynacja Projektu Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego (nr 56, 91 i część 93).	Koordynacyjny	-	-	maj 13	gru 14	100	nie dotyczy	100
12.	Analiza funkcjonalnego zagospodarowania terenu NCL AFZ.	Przygotowawczy	418 200,00	418 200,00	sty 13	gru 13	100	100	100
13.	Analiza Stanów Prawnych NCL.	Realizacyjny	305 000,00	305 000,00	sty 13	lis 13	100	100	Nie dotyczy
14.	Analiza stanu istniejącego i wybór metodyki zarządzania projektami i portfelem projektów.	Przygotowawczy	156 000,00	156 000,00	lip 13	lis 13	100	100	Nie dotyczy
15.	Zakup, instalacja i wdrożenie Systemu Prowadzenia Projektów i Koordynacji Działań w obszarze NCL (Program NCLi)	Realizacyjny	1 999 500,00	-	maj 14	gru 16	15	0	24
16.	Opracowanie koncepcji realizacyjnej systemu monitoringu, bezpieczeństwa oraz platformy wdrażania usług typu "intelligent city" dla obszaru Nowego Centrum Łodzi	Przygotowawczy	387 450,00	387 450,00-	sty 14	lis 14	100	100	100
17.	Rewitalizacja ul. Moniuszki (pasażu Meyera) - Etap I – prace przygotowawcze	Przygotowawczy	800 000,00	685 000,0	sty 14	gru 14	100	86	100
18.	Rewitalizacja przestrzeni miejskiej przy ul. Moniuszki 3,5 i Tuwima 10 (Program Nowe Centrum Łodzi)	Realizacyjny	51 200 000,00	-	sty 15	gru 17	0	0	0
19.	Budowa rynku wraz z układem komunikacyjnym na terenie Nowego Centrum Łodzi	Realizacyjny	155 400 000,00	-	sty 16	gru 18	0	0	0
20.	Laboratorium transportu "LaboT" Zintegrowany program zagospodarowania terenów pod planowane Centrum Nauki i Techniki w ramach EC1 Łódź – Miasto Kultury obejmujący koncepcję utworzenia w Łodzi muzeum lotnictwa i muzeum transportu oraz program funkcjonalno - użytkowy.	Przygotowawczy	285 360,00	285 360,00	mar 13	gru 13	100	100	100
21.	ENTER.HUB – Europejska sieć współpracy w zakresie tworzenia multimodalnych węzłów kolejowych i ich korzyści dla miast.	Realizacyjny	183 666,00	118 438,79	lut 13	kwi 15	91	64	85
22.	Master Plan dla realizacji Programu Nowe Centrum Łodzi (w tym m.in. Opracowanie strategii sprzedaży nieruchomości w obszarze NCL)	Realizacyjny	873 300,00	873 300,00	sty 14	gru 14	100	100	100
23.	Budowa systemu monitoringu, bezpieczeństwa oraz platformy wdrażania usług typu "intelligent city" dla obszaru Nowego Centrum Łodzi	Realizacyjny	-	-	sty 16	gru 22	0	0	0
24.	Makieta Nowego Centrum Łodzi	Realizacyjny	100 000,00	98 400,00	lip 14	gru 14	100	98	100
25.	Opracowanie PFU dla nieruchomości przy ul. Sienkiewicza 22, Sienkiewicza 75/77, POW 42/ Składowa 14.	Przygotowawczy	1 500 000,00	-	sty 15	lis 15	2	0	0
26.	Rewitalizacja obszarowa centrum Łodzi (w zakresie obszaru NCL)	Koordynacyjny	182 087 536,06	-	sty 15	gru 22	0	0	0
27.	Miasto Kamienic (w zakresie obszaru NCL)	Koordynacyjny	43 700 051,67	14 588 477,82	sty 11	gru 15	30	33	80
	PODSUMOWANIE		2 696 789 912,44	1 377 736 029,89			52	51	68

Źródło: Zarząd Nowego Centrum Łodzi

DWORZEC ŁÓDŹ FABRYCZNA

W sierpniu 2011 r. rozpoczęła się największa kolejowa inwestycja w Polsce, która stanowić będzie miejsce pierwszego kontaktu z miastem dla osób przybywających do Łodzi. W założeniu projektowanej budowli istotnym jest, aby powstało widokowe otwarcie z poziomu pasażera na NCL, co ma zachęcić przyjezdnych do zwiedzenia Łodzi. Istotnymi elementami planowanych przekształceń na tym obszarze będą przedsięwzięcia dotyczące przeniesienia całej infrastruktury kolejowej dworca pod ziemię, na poziom ok. -16,5 m oraz stworzenie nowoczesnych rozwiązań transportowych, które wpłyną na optymalizację obsługi komunikacyjnej tego obszaru. Rezultatem będzie stworzenie w tym miejscu intermodalnego węzła komunikacyjnego, integrującego lokalne, metropolitalne, regionalne, krajowe i międzynarodowe środki transportu.

W roku 2014 zakończono główny etap robót konstrukcyjnych obejmujący wykonanie ścian szczelinowych oraz płyty stropowej na poziomie – 8,0 m, płyty dennej na poziomie -16,0m na całym obszarze dworca oraz parkingów i wielostanowiskowych przystanków autobusowych. Rozpoczęto konstrukcję świetlików dworcowych, na świetliku zachodnim montowane są panele szklane stanowiące zewnętrzne pokrycie dworca. Rozpoczęto budowę peronów kolejowych w części stacyjnej dworca na poziomie -16,0 m. W roku 2014 r. zakończono główne roboty związane z budową tunelu kolejowego do dworca Łódź-Fabryczna. Rozpoczęły się prace przygotowawcze do montażu układów torowych w tunelu kolejowym. Zakończenie budowy dworca planowane jest jesienią 2015 roku.

Węzeł multimodalny

W listopadzie 2013 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu pn. „Węzeł Multimodalny przy dworcu Łódź Fabryczna”. Całkowity koszt projektu: 462,00 mln zł, w tym dofinansowanie z UE: 251,97 mln zł

Budowa Węzła Multimodalnego obejmuje:

- budowę stanowisk autobusowych (po północnej stronie dworca kolejowego), przystanków autobusów miejskich (na poziomie 0 m) oraz przystanków autobusów regionalnych i dalekobieżnych (na poziomie – 8 m),
- budowę i modernizację 1,4 km linii tramwajowych,
- budowę parkingów Park&Ride - strefy postoju krótkoterminowego dla przyjeżdżających i odbierających podróży, stanowisk parkowania rowerów w garażach,
- budowę systemu zjazdów i ramp dojazdowych do Węzła, który będzie stanowić miejsce pierwszego kontaktu z miastem dla przybywających do Łodzi.

Zaprojektowany układ komunikacji tramwajowej doprowadza w pobliże dworca, wszystkie linie z zachowaniem ścisłej separacji ruchu tramwajowego od ruchu kołowego.

W 2014r. zakończono pierwszy etap budowy ulicy Nowotargowej obejmujący przebudowę skrzyżowania ulic Uniwersyteckiej i Narutowicza. Trwają roboty związane z budową głowicy zachodniej stacji na obszarze skrzyżowania ulic Traugutta i Kilińskiego.

Rozpoczęto roboty budowlane związane z przebudową ulicy Kilińskiego od Traugutta do Tuwima, trwają roboty dotyczące usunięcia kolizji infrastruktury technicznej podziemnej. Obiekt będzie miał trzy poziomy. Na pierwszym, osiem metrów pod ziemią, znajdzie się dworzec kolejowy z poczekalnią, kasami i obiektami komercyjnymi. Tu mieścić się będzie wielostanowiskowy przystanek autobusowy dla autobusów dalekobieżnych i podziemny parking. Na drugim poziomie - 16,5 m pod ziemią - znajdzie się stacja kolejowa z czterema peronami i ośmioma torami. Na poziomie „zero” będą główne wejścia do budynku dworca. Stacja kolejowa została zaprojektowana w taki sposób, by umożliwić połączenie kolejowe poprzez przyszły tunel prowadzący pod centrum miasta do dworca Łódź Kaliska. Na budowę tunelu pod Łodzią zapisano w Kontrakcie Terytorialnym 2 mld zł. Tunel miałby powstawać metodą górniczą, prace ruszą prawdopodobnie w 2017 r. Cała

trasa będzie miała 7 km długości, z czego 2 km to tunel pod ścisłym centrum Łodzi.

REWITALIZACJA EC-1 I JEJ ADAPTACJA NA CELE KULTURALNO-ARTYSTYCZNE

Przedmiotem projektu jest rewitalizacja i adaptacja na cele kulturalno - artystyczne przemysłowych obiektów byłej Elektrociepłowni EC-1 oraz wzmocnienie rangi Łodzi jako istotnego ośrodka kulturalnego o znaczeniu ponadregionalnym i stworzenie warunków do rozwoju twórczości filmowej i artystycznej⁵.

Rezultaty działań w 2014 r.

- kontynuacja robót budowlanych w zespołach obiektów EC-1 Zachód i EC-1 Wschód wraz z przylegającymi do nich terenami wspólnymi;
- inwentaryzacja obszaru kompleksu budynków EC – 1;
- zawarcie umów na usługi doradcze na aranżacje i wykonanie ekspozycji oraz wyposażenie Centrum Nauki i Techniki;
- zawarcie umów związanych z bieżącym utrzymaniem kompleksu EC-1;
- realizacja programu merytorycznego Centrum Sztuki Filmowej (EC-1 Wschód) i Centrum Nauki i Techniki (EC-1 Zachód);
- protokół odbioru końcowego robót budowlanych został podpisany 31.10.2013 r., decyzje na użytkowanie budynku EC-1 Wschód oraz terenów przylegających zostały wydane 27.01.2014 r.;
- trwa identyfikacja usterek i nadzór nad ich usuwaniem przez wykonawcę, firmę Skanska dla spełnienia warunków udzielonych gwarancji;
- odbył się 22.03.2014 r. dzień otwarty na terenie rewitalizowanego kompleksu EC-1 dla wszystkich mieszkańców Łodzi oraz regionu w związku z przyznaniem tytułu „Bryła roku 2013” budynkowi EC-1 Wschód. Z możliwości odwiedzin kompleksu EC-1 skorzystało ponad 1 860 osób.

Pracownicy EC-1 uczestniczyli w licznych spotkaniach informacyjnych, seminariach, konferencjach prasowych i innych wydarzeniach prezentując koncepcję rewitalizacji budynków wraz z nowymi funkcjami programowo-użytkowymi.

Wydarzeniami godnymi podkreślenia były:

- spotkanie z przedstawicielami Centrum Innowacji i Transferu Technologii Uniwersytetu Medycznego w Łodzi, dotyczące ustalenia zakresu współpracy i możliwości objęcia, przez Uniwersytet Medyczny, patronatem naukowym wybranych elementów ekspozycji Centrum Nauki i Techniki;
- spotkanie z Panią Moniką Wiśniewską - Dyrektorem Centrum Nowoczesności Młyn Wiedzy w Toruniu. Przedmiotem spotkania była prezentacja założeń programowych Centrum Nauki i Techniki oraz omówienie możliwości współpracy obydwu ośrodków;
- wizyta przedstawicieli Biura JASPERS w Warszawie w celu omówienia możliwości współpracy w zakresie przygotowania i realizacji projektów w ramach nowej perspektywy finansowej UE 2014 – 2020;
- przedstawiciele EC1 Łódź - Miasto Kultury uczestniczyli w VI Konferencji „Interakcja – Integracja”, która odbywała się w Centrum Nauki EXPERYMENT w Gdyni. Konferencja stanowi forum do prezentacji środowiska centrów nauki i techniki, rozmów i swobodnej wymiany doświadczeń;
- przedstawiciele EC1 Łódź - Miasto Kultury uczestniczyli w corocznym Spotkaniu Planetariuszy, które odbywało się

⁵ Uchwała Nr XII/199/07 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 30 maja 2007 r. w sprawie wyrażenia zgody na realizację projektu pn. „Rewitalizacja EC-1 i jej adaptacja na cele kulturalno - artystyczne” finansowanego z mechanizmu skierowanego do regionów o najmniejszej szacowanej alokacji per capita w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO) 2007-2013.

- w Planetarium Śląskim w Chorzowie i w Sympozjum Planetariów, które odbywało się w Szwajcarskim Muzeum Transportu w Lucernie;
- przedstawiciel EC1 Łódź - Miasto Kultury uczestniczył w VII Światowym Szczycie Centrów Nauki (Science Centres World Summit 2014), który odbywał się w Mechelen (Belgia);
 - w Hali Maszyn w budynku EC-1 Wschód, odbyła się konferencja prasowa Pani Prezydent Hanny Zdanowskiej inaugurująca wystawę „Łódź Buduje”;
 - w ramach corocznej Nocy Muzeów, udostępniono do zwiedzania kompleks EC1 Wschód. W Hali Maszyn prezentowana była wystawa historycznych fotografii autorstwa Wiktora Jekimienki, udostępniona przez DALKIA Łódź S.A;
 - przedstawiciele Instytucji Kultury EC1 uczestniczyli w dorocznej, 25 Konferencji Europejskiego Stowarzyszenia Centrów Nauki ECSITE 2014 w Hadze;
 - kompleks EC-1 Wschód został udostępniony do zwiedzania, w ramach 591 obchodów „Urodzin Łodzi”. Odnotowano ponad 2300 zwiedzających;
 - przedstawiciele EC1- Łódź Miasto Kultury prezentowali projekt konsulowi honorowemu USA;
 - Instytucja Kultury EC1 Łódź - Miasto Kultury, zorganizowała dni otwarte dla kibiców Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn, w trakcie rozgrywek odbywających się w Łodzi;
 - Kierownik Projektu Rewitalizacji EC-1 uczestniczył w Spotkaniu Rady Porozumienia SPIN (Społeczeństwo i Nauka), które odbyło się w Centrum Nowoczesności „Młyn Wiedzy” w Toruniu. Spotkanie dotyczyło omówienia zagadnień związanych ze współpracą ośrodków zajmujących się promocją nauki i techniki oraz programu corocznej konferencji Interakcja – Integracja 2015. Ponadto Kierownik Projektu Rewitalizacji EC-1 prezentował Program Nowe Centrum Łodzi oraz projekt rewitalizacji EC-1 na Międzynarodowym Forum Inwestycyjnym Gdynia 2014;
 - Zespół Merytoryczny EC-1 uczestniczył w MUT 2014 (Middle European Union of Science Museum – Annual Meeting), odbywającym się w Krakowie. W ramach sesji panelowej „Postindustrial Space for culture” przedstawiono prezentację „EC-1 Revitalization and Its adaptation for cultural and artistic purposes”.

2. FUNKCJONALNA METROPOLIA ŁÓDZKA W PEŁNI WYKORZYSTUJĄCA POŁOŻENIE W CENTRUM EUROPY I KRAJU

Tworzenie konkurencyjnej, funkcjonalnie spójnej aglomeracji łódzkiej. Wykorzystanie szans związanych z infrastrukturą komunikacyjną łączącą aglomerację z europejskimi szlakami transportowymi, systemem sprawnego wewnętrznego transportu publicznego, dostosowanymi do potrzeb różnych przedsiębiorców terenami inwestycyjnymi. Uzyskanie korzyści z koncentracji potencjału intelektualnego i kulturowego aglomeracji. Wspomaganie branż, które mają najlepsze perspektywy rynkowe.

BUDOWA WSPÓLNEGO DLA METROPOLII ŁÓDZKIEJ SYSTEMU TRANSPORTOWO-KOMUNIKACYJNEGO

Obecnie w Łodzi obowiązuje 15 porozumień międzygminnych dotyczących połączeń:

- tramwajowych z:
 - Gminą Konstantynów Łódzki (2 linie, w tym 1 wspólnie z Gminą Lutomiersk);
 - Miastem Zgierz (2 linie, w tym 1 wspólnie z Gminą Zgierz, Miastem Ozorków i Gminą Ozorków);
 - Miastem Pabianice i Gminą Ksawerów (1 linia)
- autobusowych z:
 - Gminą Konstantynów Łódzki (1 linia);
 - Miastem Zgierz (2 linie);
 - Gminą Aleksandrów Łódzki (4 linie);
 - Gminą Nowosolna (7 linii, w tym 1 wspólnie z Miastem Brzeziny, Gminą Brzeziny);
 - Gminą Rzgów (3 linie);
 - Gminą Stryków (3 linie, w tym 1 wspólnie z Gminą Zgierz);
 - Gminą Andrespol (3 linie).

Finalizowane jest podpisanie porozumienia z Gminą Ksawerów i Gminą Miejską Pabianice w celu wydłużenia wybranych kursów linii N4 do Pabianic.

DOSTĘPNOŚĆ DO AUTOSTRAD I DRÓG SZYBKIEGO RUCHU

Prace ZDiT skupiły się - podobnie jak w 2013 r. - na planach budowy dróg stanowiących dojazdy do węzłów na **S-14**. Pod koniec 2014 r. ZDiT przygotował wniosek i opis przedmiotu zamówienia dotyczący:

- weryfikacji posiadanej koncepcji rozbudowy i budowy ul. Szczecińskiej na odcinku od ul. Aleksandrowskiej do rejonu ul. Pancerniaków wraz z uzyskaniem decyzji o uwarunkowaniach środowiskowych,
- opracowania dokumentacji projektowej na przebudowę/rozbudowę ul. Szczecińskiej na odcinku od ul. Aleksandrowskiej do rejonu ul. Pancerniaków.

W trakcie realizacji znajduje się autostrada A-1 na odcinku Stryków – Tuszyń, stanowiąca wschodnią obwodnicę Łodzi. W roku 2014 oddano do użytku drogę ekspresową S-8 na odcinku A1 – granica województwa. Inwestycje te realizowane są przez GDDKiA.

We wrześniu 2014 r. ukończono budowę trasy Górną, nowej drogi łączącej istniejącą al. Jana Pawła II z ul. Rzgowską, tworzącą nowy odcinek drogi krajowej Nr 1. Inwestycja ta znacząco skróciła przebieg drogi krajowej przez miasto, wyprowadzając dużą część ruchu ciężkich pojazdów z południowej części jego centrum. Zbudowano jezdnie o łącznej powierzchni 174 tys. m², z czego 136 tys. m² stanowią jezdnie główne. Długość całej Trasy wynosi ponad 4,5 km.

Powstało również kilka dużych obiektów inżynierskich w tym tworzących m.in. pierwsze w Łodzi trójpoziomowe skrzyżowanie z ul. Rzgowską oraz dwupoziomowe skrzyżowania z ul. Pabianicką, przebiegającą w pobliżu linii kolejową oraz projektowaną w przyszłości Trasą Śląską (łącznie 4 wiadukty drogowe, jeden kolejowy i jeden most nad rzeką). Trasa Górna to również nowe chodniki, trasy rowerowe, nowa pętla autobusowa przy Centrum Zdrowia Matki Polki, 533 słupy oświetleniowe, 6,4 km barier i ekranów akustycznych, 7,5 tys. m² wymalowanego oznakowania poziomego oraz System Sterowania Ruchem SCATS wdrożony w 2014 r. na 5 nowych skrzyżowaniach. Całkowita wartość inwestycji wyniosła 460 mln zł. Obecnie trwa roczny okres usuwania usterek i wad.

STYMULOWANIE ROZWOJU NOWOCZESNYCH POŁĄCZEŃ KOLEJOWYCH W AGLOMERACJI

Budowa Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej zakończyła się w grudniu 2013 r. Prace obejmowały wykonanie przystanków kolejowych Radogoszcz Zachód, Pabianicka i Dąbrowa. Projekt jest pierwszym etapem budowy systemu transportu szynowego obejmującego aglomerację łódzką w powiązaniu z innymi systemami:

- regionalnym w granicach województwa łódzkiego;
- ponadregionalnym, w tym planowanym kolei dużych prędkości;
- tramwajem miejskim oraz regionalnym.

W 2014 r. rozszerzono ofertę dotyczącą przewozów regionalnych o zintegrowany bilet WBA (Wspólny Bilet Aglomeracyjny). Wraz z pierwszymi kursami pociągów Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej (od 15 czerwca 2014 r. na trasie Łódź – Sieradz) ruszyła sprzedaż specjalnych, tańszych biletów okresowych. Ofertę skierowano do osób korzystających z przejazdów komunikacją miejską w ramach lokalnego transportu zbiorowego w Łodzi, lokalnej komunikacji autobusowej w Pabianicach, miejskiej komunikacji autobusowej w Zgierzu oraz pociągami Łódzkiej Kolei Aglomeracyjnej i Przewozów Regionalnych na trasach z Łodzi do Sieradza, Kutna, Łowicza i Koluszek. Dodatkowo, od 1 października 2014 r. ofertę rozszerzono o autobusową komunikację miejską na terenie Sieradza, Łasku i Zduńskiej Woli. 30-dniowy bilet imienny jest kodowany na łódzkiej MIGAWCE, można go kupić w kasach ŁKA i PR oraz we wszystkich punktach sprzedaży MIGAWKI.

BUDOWA SIECI WSPÓLNYCH USŁUG METROPOLITALNYCH DLA AGLOMERACJI ŁÓDZKIEJ

Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny

Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 wprowadza do planowania strategicznego, na każdym szczeblu administracyjnym, współzależność celów polityki przestrzennej z celami polityki regionalnej oraz podejście terytorialne, a co za tym idzie – obszary funkcjonalne. Natomiast możliwość wykorzystywania środków i instrumentów wspólnotowych, daje szansę na użycie ich w celu wspierania rozwoju obszarów funkcjonalnych. Szczególnym przykładem takiego instrumentu są Zintegrowane Inwestycje Terytorialne, które zgodnie z Załoženiami Umowy Partnerstwa będą adresowane do Miejskich Obszarów Funkcjonalnych.

Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) nie są działaniem czy priorytetem konkretnego programu operacyjnego, ale narzędziem, które pozwoli na pozyskiwanie funduszy w sposób przekrojowy, umożliwiając pełne zintegrowanie działań w ramach wyznaczonego terytorium.

Według przyjętych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego Zasad realizacji ZIT w Polsce (z 22 lipca 2013 r.) środki finansowe będą skierowane przede wszystkim do miast wojewódzkich i ich obszarów funkcjonalnych. Priorytet w pozyskiwaniu środków finansowych, będą miały inwestycje, które sprzyjają zacieśnianiu powiązań wewnątrz metropolitalnych, w szczególności o charakterze społecznym, gospodarczym, transportowym i infrastrukturalnym.

Miasto Łódź od 2012 roku efektywnie współpracuje z gminami z otaczających powiatów. Dostrzegając potrzebę zastosowania zintegrowanego podejścia do rozwoju i rozwiązywania problemów dotyczących łódzkiej metropolii, a także korzystając z doświadczeń dotychczasowej współpracy, jednostki samorządu terytorialnego z terenu ŁOM podjęły decyzję o utworzeniu stowarzyszenia, które pozwoli bardziej efektywnie sięgać po środki unijne w ramach perspektywy finansowej 2014-2020. Głównym celem Stowarzyszenia jest wspomaganie zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich oraz zwiększenie zaangażowania miast i ich obszarów funkcjonalnych w zarządzaniu środkami strukturalnymi Unii Europejskiej (działania opisane w wizji).

Począwszy od maja 2013 roku 21 partnerów - gminy i powiaty Województwa Łódzkiego - realizuje projekt pn. „Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego” współfinansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013. Na podstawie diagnozy strategicznej oraz dwóch etapów konsultacji społecznych z mieszkańcami, w porozumieniu z władzami jednostek samorządu terytorialnego z powiatu brzezińskiego, łódzkiego wschodniego, pabianickiego, zgierskiego oraz Miasta Łódź został opracowany dokument, który 22.07.2014 r. został przyjęty jako Strategia Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego 2020+. Dokument pełni funkcję ogólnej Strategii Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego oraz operacyjnej Strategii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych będącej podstawą pozyskiwania środków unijnych w nowej perspektywie finansowej. Z tego względu podlega procedurze uzgodnień z Instytucją Zarządzającą RPO Województwa Łódzkiego 2014-2020 (Urząd Marszałkowski) oraz Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju.

W ramach projektu ZIT będą realizowane w Łodzi zadania przyjęte w Strategii ŁOM:

- Racjonalizacja zużycia energii - termomodernizacja obiektów edukacyjnych Miasta Łodzi.
- Informatyczne usługi przestrzenne w rewitalizowanej strefie wielkomiejskiej Miasta Łodzi.
- Rewitalizacja, modernizacja i poprawa infrastruktury zabytkowego obiektu Muzeum Miasta Łodzi - Pałacu Poznańskich.
- Rewitalizacja EC-1 rozwój funkcji wystawienniczo - edukacyjnych Centrum Nauki i Techniki w Łodzi.
- Rewitalizacja EC-1 Południowy – Wschód.
- Szlakiem Architektury Włókienniczej. Rewitalizacja Księżego Młyna w Łodzi.
- Rewitalizacja kwartału Narutowicza-Kilińskiego-Tuwima-Piotrkowska.
- Rewitalizacja kwartału Nawrot-Targowa-Tuwima-Kilińskiego.
- Rewitalizacja kwartału Piotrkowska-Tuwima-Kilińskiego-Nawrot.
- Rewitalizacja przestrzeni miejskiej przy ulicy Moniuszki w Łodzi.

MIĘDZYNARODOWY PORT LOTNICZY ŁÓDŹ IM. W. REYMONTA

Spółka od 2010 r. realizuje program inwestycyjny pn. „Rozbudowa Portu Lotniczego Łódź im. Władysława Reymonta”. Program ma na celu wzmocnienie i rozwój systemów transportowych. Celem nadrzędnym jest poprawa dostępności komunikacyjnej miasta, a tym samym zwiększenie jego dostępności gospodarczej, co ma wpłynąć na rozwój całego województwa łódzkiego. W roku 2014 program był kontynuowany, a jego zakończenie planowane jest na 2015 r.

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury lotniskowej, a co za tym idzie poprawa zwiększenie siatki połączeń lotniczych oraz zwiększenie potencjału usług lotniczych, wpłynie na zwiększenie mobilności mieszkańców województwa. Wzrośnie strumień turystów napływających do Łodzi i okolic. Ponadto, poprawa dostępności pozwoli na uatrakcyjnienie ofert lokalizacyjnych różnego typu działalności biznesowej, w tym bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

Zadania wykonane i kontynuowane w 2014 r.:

- budowa zaplecza technicznego portu – budowa zaplecza warsztatowo – garażowego wraz z wyposażeniem – planowany termin zakończenia luty 2015 r.;

- budowa dróg patrolowych oraz odwodnienia południowo – zachodniej części lotniska wraz z umocnieniem skarpy;
- budowa światła podejścia na kierunku '25' kategorii II, na długości 900 m, przebudowa linii 15kV na trasie podejścia '25' (w ul. Dennei); kontynuowane w 2015 r.;
- zakup ambulift, specjalistycznego urządzenia do odladzania samolotów, konwertorowego źródła zasilania samolotów w energię elektryczną GPU, samojezdnego urządzenia do opróżniania instalacji wodnej i instalacji sanitarnej – kontynuowane w 2015 r.;
- modernizacja i przebudowa głównej drogi startowej G-DS –kontynuowane w 2015 r.;
- inwestycje dodatkowe – instalacja i wdrożenie systemu ciągłego monitoringu hałasu - kontynuowane w 2015 r.

W 2014 roku Port Lotniczy Łódź im. Władysława Reymonta obsługiwany był przez 3 przewoźników regularnych (Ryanair, Adria Airways oraz SAS) oraz 12 przewoźników czarterowych (Air Cairo, Pegasus Airlines, Enter Air, Travel Service, Corendon Airlines, EuroLOT, Nesma Airlines, Nouvelair, Onur Air, PLL LOT, Small Planet Airlines, Spot Air).

Obsługiwano 7 kierunków regularnych oraz 9 czarterowych. Były to:

- połączenia regularne:
 - Kopenhaga (SAS)
 - Dublin (RYANAIR)
 - East Midlands (RYANAIR)
 - Liverpool (RYANAIR)
 - Londyn Stansted (RYANAIR)
 - Monachium (ADRIA AIRWAYS)
 - Oslo Rygge (RYANAIR)
- połączenia czarterowe:
 - Antalya (CORENDON AIRLINES, EUROLOT, ONUR AIR, PEGASUS AIRLINES, SMALL PLANET AIRLINES)
 - Burgas (PLL LOT)
 - Chania (TRAVEL SERVICE)
 - Enfidha (NOUVELAIR)
 - Hurgada (AIR CAIRO, EUROLOT, NESMA AIRLINES, SPOT AIR)
 - Kos (ENTER AIR)
 - Rhodes (SMALL PLANET AIRLINES)
 - Sharm el-Sheikh (EUROLOT, SPOT AIR)
 - Zakynthos (ENTER AIR)

W 2014 r. Port Lotniczy Łódź obsłużył łącznie 253,8 tys. pasażerów, tj. o 99,9 tys. mniej (-28,24%) niż w 2013 roku. W segmencie lotów czarterowych obsłużonych zostało 37,6 tys. pasażerów, czyli więcej o 3,1 tys. w stosunku do 2013 r. (+9%).

Tab. 8. Liczba pasażerów i operacji lotniczych

Rodzaj ruchu lotniczego	2011	2012	2013	2014
Ruch rejsowy	340 195	409 777	317 596	214 233
Ruch czarterowy	49 091	45 735	34 523	37 629
Przekierowania	0	7 419	1 514	1 910
Ogólny ruch pasażerski	389 286	462 931	353 633	253 772
Liczba operacji	3 044	3 779	2 763	2 036
Cargo (t)	299	1 055	3 162	5 680

Źródło: Port Lotniczy Łódź.

Tendencję wzrostową w odniesieniu do lat poprzednich wykazywał ruch towarowy. W 2013 roku odprawionych zostało 3,2 mln kg towarów, dzięki czemu zanotowaliśmy wzrost w stosunku do roku poprzedniego o 2,1 mln kg. W 2014 r. zanotowano podobny wzrost w wysokości 2,5 tys. ton.

3. ŁÓDŹ PRZEDSIĘBIORCZA, KREATYWNA I INNOWACYJNA

Rozwój na terenie aglomeracji łódzkiej gospodarki opartej na wiedzy, innowacjach i przemysłach kreatywnych, wykorzystującej potencjał łódzkiej nauki i przedsiębiorczości.

Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

W roku 2014 łódzki urząd pracy otrzymał środki na realizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu w kwocie – 72,3 mln zł. W stosunku do analogicznego okresu ubiegłego roku były to środki większe o 11,1 mln zł.

Tab. 9. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu

	Ilość osób bezrobotnych objęta wsparciem				Środki wydatkowane w tys. zł				Efektywność w %***			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Roboty publiczne	256	351	522	493	1 755,3	2 023,3	4 440,4	3 630,7	74,0	89,9	88,5	91,0
Prace interwencyjne	168	148	122	78	1 998,6	604,8	515,8	233,3	85,7	80,0	84,6	81,1
Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej	615*	1 259*	1 381	1724(+25 PFRON)	12 587,3	26 263,4	27 345,0	39 262,2	100,0	100,0	100,0	100,0
Refundacja kosztów zatrudnienia bezrobotnego	279**	508**	422	508(+75 PFRON)	4 236,2	8 901,8	7 726,2	10 343,3	100,0	100,0	100,0	100,0
Staże (w tym bon stażowy)	767	1 392	2 190	1924	7 475,7	8 583,3	12 832,2	13 289,5	51,7	46,9	47,9	49,3
Bon zatrudnieniowy	-	-	-	13	-	-	-	18,1	-	-	-	0,0
Szkolenia	1 423**	2 062**	1 774	1532	3 217,2	4 448,8	4 035,2	26 25,2	42,0	17,4	28,0	53,2
Krajowy Fundusz Szkoleniowy- Kształcenie ustawiczne	-	-	-	274	-	-	-	1527,3	-	-	-	x
Prace społecznie użyteczne	363	485	531	331	272,4	439,6	533,5	329,3	30,0	10,3	10,5	9,5

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

* osoby wyrejestrowane na podstawie umów z roku poprzedzającego.

** osoby zaktywizowane ze środków PFRON.

*** dane wstępne, (efektywność liczona do 3 m-cy od zakończenia udziału w programie), pełne dane po zakończeniu I kwartału 2015

W latach 2011 i 2012 największe środki przeznaczane były na podjęcie działalności gospodarczej i refundację kosztów zatrudnienia bezrobotnego. W 2013 oraz 2014 roku największe środki zostały przekazane na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz staże.

Oferty pracy

W roku 2014 łódzki urząd pracy zarejestrował 38,9 tys. bezrobotnych, jednocześnie wyłączył z rejestru 44,6 tys. osób (20,8 tys. z powodu podjęcia pracy). Dysponował 24,5 tys. ofert pracy, czyli był wzrost o 40% w stosunku do roku ubiegłego.

W roku 2011 łódzkie urzędy pracy realizowały 4 programy aktywizujące lokalny rynek pracy. W sumie wsparciem objętych zostało 1469 osób, z czego 515 stanowili długotrwale bezrobotni. W związku ze zwiększoną pulą środków finansowych w 2012 r. możliwa była realizacja 8 programów aktywizujących, w których wzięło udział 2497 osób, w tym 1 081 długotrwale bezrobotnych. W 2013 roku liczba programów nie uległa zmianie, natomiast liczba uczestników wyniosła 2439. W 2014 roku liczba programów wzrosła do 9, a liczba uczestników przekroczyła 4000.

Całkowita wartość środków finansowych na programy aktywizujące lokalny rynek pracy wyniosła w 2013 roku prawie 28 mln zł, a w minionym roku wyniosła ponad 50 mln zł.

Tab. 10. Programy aktywizujące lokalny rynek pracy w latach 2011-2014

	Całkowita wartość w tys. zł				Środki wykorzystane w tys. zł				Liczba osób bezrobotnych objętych wsparciem			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Łódzki rynek pracy to Twoja przyszłość	6 208,1	7 441,0	15 248,2	25 477,6	6 185,0	7 440,2	15 248,2	25 477,6	722	755	1 312	1 871
Wspieramy Twoją Aktywność	4 381,7	4 935,7	10 803,8	16 900,3	4 381,6	4 935,7	10 803,8	16 900,3	607	549	928	1 303
Program aktywizacji zawodowej bezrobotnych zwolnionych z pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników	377,0	1 182,5	200,0		375,8	1 179,6	192,9		47	129	29	
Bądź odważny – przełam bariery	640,0	-	-		532,7	-	-		93 (w 2011-30)	-	-	
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych do 30 roku życia	-	4 499,2	864,2	1 000,0	-	5 468,7	836,6	1 000,0	-	568	102	182
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych w wieku 30 – 50 lat	-	-	-	1 232,0	-	-	-	1 232,0	-	-	-	57
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia	-	200,0	322,1		-	200,0	290,6		-	42	14	
Program Aktywizacja i Integracja	-	-	-	13,0	-	-	-	13,0	-	-	-	54
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy (art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia)	-	7 873,2	499,3	4 212,4	-	7 849,4	485,5	4 212,4	-	385	54	336
Program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP w Łodzi	-	1 411,1			-	1 405,0			-	69	-	
Krajowy Fundusz Szkoleniowy – środki Funduszu Pracy przeznaczone na finansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawcy	-	-	-	1 531,1	-	-	-	1 527,3	-	-	-	274

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

Projekty finansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego

Miasto Łódź (Biuro Funduszy Europejskich) pełniące rolę Lidera, realizowało partnerstwie z Development and Business Consulting Gniazdowski i Partnerzy projekt „Kompleksowe wsparcie osób zwolnionych i przewidzianych do zwolnienia z łódzkiego rynku pracy”. Całkowita wartość Projektu wynosi: 1,62 mln zł, a okres realizacji od 1 stycznia 2014 r. do 30 czerwca 2015 r.

Główny cel projektu to dostosowanie profili kompetencyjnych 200 osób (zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia, zagrożonych zwolnieniem z przyczyn dotyczących zakładu pracy) zamieszkałych lub pracujących w województwie łódzkim do wymagań rynku pracy poprzez wsparcie typu outplacement. Grupa docelowa: 110 kobiet i 90 mężczyzn, w tym 70 osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w okresie nie dłuższym niż 6 m-cy przed dniem przystąpienia do Projektu oraz 130 osób przewidzianych do zwolnienia (znajdujących się w okresie wypowiedzenia) i zagrożonych zwolnieniem z przyczyn dotyczących zakładu pracy.

Projekt zakłada następujące formy wsparcia dla uczestników:

- poradnictwo zawodowe, psychologiczne i pośrednictwo pracy;
- szkolenia zawodowe (m.in. uprawnienia energetyczne, uprawnienia do obsługi wózków widłowych/suwnic, kurs spawania, kurs na operatora koparko-ladowarki, kursy z zakresu I i II stopnia księgowości, kursy komputerowe - ECDL) dla 110 uczestników;
- staże zawodowe dla 110 uczestników.

W roku 2014 Biuro Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy (od grudnia 2014 Biuro Obsługi Inwestora) realizowało projekty w ramach Działania III.2 Podnoszenie innowacyjności i konkurencyjności przedsiębiorstw Oś Priorytetowa III: Gospodarka, innowacyjność, Przedsiębiorczość Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2007 – 2013:

- „Łódź Kreuje Innowacje – promocja innowacyjnych rozwiązań wprowadzanych przez firmy oraz jednostki badawczo – rozwojowe w Łodzi i regionie łódzkim”. Pośrednim celem projektu jest promocja marki Łodzi jako innowacyjnego i kreatywnego miasta, dynamicznie rozwijającego się dzięki pomysłom swoich mieszkańców, przedsiębiorców i wsparciu rozwoju przemysłów kreatywnych (sektora mody, wzornictwa, produkcji filmowej), promocji transferu nowoczesnych i innowacyjnych technologii, przekształcaniu wyników badań naukowych i prac rozwojowych w innowacje technologiczne oraz wykorzystaniu marek łódzkich firm do celów wizerunkowych. Całkowita wartość projektu 657,5 tys. zł.

W ramach projektu wydano i bezpłatnie rozdyskrebowano 5 numerów biuletynu Łódź Kreuje Innowacje, nakład 1500 egz. każdy, odbyła się ogólnopolska konferencja "Łódzkie Kreacje i Innowacje" w której uczestniczyło 130 osób.

Miasto wzięło udział w imprezach targowych: Poznańskie Dni Przedsiębiorczości, Biznes Expo – Katowice, Inno - Tech Expo Kielce 2014, Technicon Innowacje 2014 – Gdańsk.

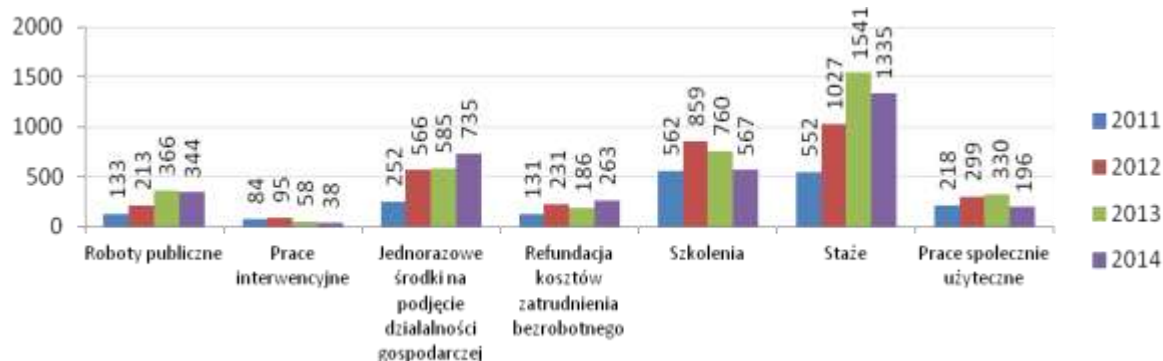
- „Młodzi w Łodzi – kampania zachęcająca do studiowania w Łodzi”. Celem projektu jest zachęcanie młodych ludzi do studiowania w Łodzi, a w dalszej perspektywie wiązania z naszym miastem swojej przyszłości zawodowej oraz budowanie pozytywnego wizerunku miasta sprzyjającego rozwojowi kariery. Wartość projektu 919,9 tys. zł (projekt szerzej opisany w dalszej części Raportu).
- Projekt „Kreowanie biznesu – wsparcie dla młodych łódzian”. Projekt jest realizowany w okresie od 15.10.2013 r. do 30.06.2015 r., zakłada:
 - wsparcie szkoleniowo – doradcze z zakresu przedsiębiorczości, w tym z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej - dla 35 osób;
 - jednorazowe wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości do 30 000,00 zł na osobę - dla 30 osób;
 - podstawowe finansowe wsparcie pomostowe wypłacane w okresie do 6 miesięcy od dnia podpisania umowy o przyznanie finansowego wsparcia pomostowego w wysokości do 1 600,00 zł na osobę na miesiąc - dla 30 osób;
 - przedłużone finansowe wsparcie pomostowe wypłacane przez kolejne 6 miesięcy, nie dłużej niż do 12 miesiąca od dnia zawarcia umowy o udzielenie podstawowego wsparcia pomostowego w wysokości do 1 600,00 zł na osobę na miesiąc - dla 20 osób.
- Projekt „Biznes 50+ - im dojrzalszy, tym lepszy”. Projekt jest realizowany w okresie od 15.10.2013 r. do 30.06.2015 r. i zakłada:

- wsparcie szkoleniowo – doradcze z zakresu przedsiębiorczości, w tym z zakresu zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej - dla 25 osób;
- jednorazowe wsparcie finansowe na rozpoczęcie działalności gospodarczej w wysokości do 30 000,00 zł na osobę - dla 20 osób;
- podstawowe finansowe wsparcie pomostowe wypłacane w okresie do 6 miesięcy od dnia podpisania umowy o przyznanie finansowego wsparcia pomostowego w wysokości do 1 600,00 zł na osobę na miesiąc - dla 20 osób;
- przedłużone finansowe wsparcie pomostowe wypłacane przez kolejne 6 miesięcy, nie dłużej niż do 12 miesiąca od dnia zawarcia umowy o udzielenie podstawowego wsparcia pomostowego w wysokości do 1 600,00 zł na osobę na miesiąc - dla 12 osób.

Systemowe rozwiązania mające na celu aktywizację i poprawę pozycji łódzkich kobiet

W ramach programów realizowanych przez urząd pracy znaczące miejsce zajmują programy dla kobiet. W 2011 r. kobiety stanowiły 49,91%, w 2012 r. - 53%, a w 2013 r. 55% ogółu uczestników. W 2014 r. z różnych form wsparcia realizowanych przez PUP w Łodzi skorzystało 3478 kobiet.

Rys. 11. Kobiety uczestniczące w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

Programy pomocowe

Działania Wydziału Finansowego w Departamencie Finansów Publicznych UMŁ wpisują się pośrednio w ramy filaru Gospodarka i Infrastruktura oraz Przestrzeń i Środowisko (Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+).

W ramach filaru Gospodarka i Infrastruktura funkcjonowało 6 programów pomocowych:

- Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji w działalność wytwórczą i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy,
- Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych, dużych inwestycji i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy,
- Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii,
- Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na nowe inwestycje w obiekty sportowe,
- Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji w ogólnodostępne parkingi wielopoziomowe,
- Program pomocy de minimis miasta Łodzi na wspieranie inwestycji w nowe obiekty hotelowe oraz modernizację istniejących obiektów hotelowych.

W ramach filaru Przestrzeń i Środowisko funkcjonowały 2 programy pomocowe:

- Program pomocy de minimis miasta Łodzi na prace konserwatorskie, restauratorskie, remont i rewitalizację zabytków;
- Program pomocy de minimis miasta Łodzi na remonty elewacji.

Głównym celem programów pomocowych funkcjonujących z pierwszego z wymienionych filarów było pobudzanie rozwoju społeczno-gospodarczego Miasta, obniżanie poziomu bezrobocia, działania na rzecz wspólnego pozyskiwania inwestorów, wsparcie nowoczesnych gałęzi przemysłu, a także stymulowanie wzrostu liczby inicjatyw gospodarczych w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Z pomocy na podstawie tych programów przedsiębiorcy mogli skorzystać pod warunkiem, iż rozpoczęli inwestycję w Łodzi, ponieśli określone nakłady oraz/lub utworzyli określoną liczbę miejsc pracy.

Podstawowym założeniem programów pomocowych dotyczących filaru Przestrzeń i Środowisko było wsparcie rewitalizacji budynków zabytkowych będących istotnym elementem tkanki urbanistycznej stanowiącej o tożsamości i historii miasta. Z pomocy mogli skorzystać zarówno przedsiębiorcy, jak i osoby fizyczne pod warunkiem, że przeprowadzili remont elewacji, prace konserwatorskie, restauratorskie bądź rewitalizację budynków lub ich części wpisanych do gminnej ewidencji zabytków Miasta Łodzi.

Dla programów pomocy regionalnej maksymalna intensywność wszelkiej pomocy publicznej uzyskanej przez przedsiębiorcę w różnych formach i z różnych źródeł w związku z realizacją danej inwestycji nie mogła przekroczyć 50 % kosztów kwalifikowanych, z wyjątkiem mikro i małych przedsiębiorców, dla których próg wynosił 70%, oraz średnich przedsiębiorców - 60%.

W przypadku programów pomocy de minimis łączna wartość pomocy otrzymanej przez przedsiębiorcę w roku podatkowym, w którym ubiegał się o pomoc oraz w okresie 2 poprzedzających go lat nie mogła przekroczyć 200 tys. euro.

Forma pomocy przewidziana na podstawie omawianych programów pomocowych to zwolnienie od podatku od nieruchomości.

W roku 2010 z tej formy skorzystało 4 podatników na łączną kwotę 2,96 mln zł, w roku 2011 - 31 podatników, 3,62 mln zł, w roku 2012 – 46 podatników, 3,27 mln zł, w roku 2013 – 46 podatników, 3,21 mln zł, a w roku 2014 – 29 podatników, 3,72 mln zł.

Tab. 11. Programy pomocowe - zestawienie finansowe

Nazwa programu	Kwota zwolnienia od podatku od nieruchomości w roku 2010 (zł)	Kwota zwolnienia od podatku od nieruchomości w roku 2011 (zł)	Kwota zwolnienia od podatku od nieruchomości w roku 2012 (zł)	Kwota zwolnienia od podatku od nieruchomości w roku 2013 (zł)	Kwota zwolnienia od podatku od nieruchomości w roku 2014 (zł)
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji w działalność wytwórczą i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy	518 216	738 024	-	-	-
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych, dużych inwestycji i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy	2 235 778	2 282 289	2 426 195	2 494 406	2 494 406
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji i tworzenie związanych z nimi nowych miejsc pracy przy wykorzystaniu nowoczesnych technologii	208 190	201 841	261 478	-	-
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na nowe inwestycje w obiekty sportowe	-	-	-	-	-
Program pomocy regionalnej miasta Łodzi na wspieranie nowych inwestycji w ogólnodostępne parkingi wielopoziomowe	-	-	-	-	-
Program pomocy de minimis miasta Łodzi na wspieranie inwestycji w nowe obiekty hotelowe oraz modernizację istniejących obiektów hotelowych	1 565	38 351	42 242	43 988	371 959
Program pomocy de minimis miasta Łodzi na remonty elewacji	-	360 871	477 716	604 212	787 207
Program pomocy de minimis miasta Łodzi na prace konserwatorskie, restauratorskie, remont i rewitalizację zabytków	-	-	61 022	63 469	63 469
Razem	2 963 749	3 621 376	3 268 653	3 206 075	3 717 041

Źródło: Wydział Finansowy

Prawo do zwolnienia od podatku od nieruchomości na podstawie programów pomocowych można było nabyć wyłącznie do dnia 31 grudnia 2013 r. W 2014 roku Wydział Finansowy przygotował dwa nowe programy pomocowe, które weszły w życie w dniu 16 grudnia 2014 r. Są to program pomocy de minimis na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane w budynkach wpisanych do gminnej ewidencji zabytków miasta Łodzi, program pomocy de minimis na remonty elewacji budynków niewpisanych do gminnej ewidencji zabytków miasta Łodzi.

Ponadto Wydział Finansowy w oparciu o pojawiające się regulacje unijne będzie przygotowywał sukcesywnie w 2015 r. kolejne projekty programów pomocowych na lata 2015 – 2020 przewidujących zwolnienia od podatku od nieruchomości.

Wspomaganie lokalnych przedsiębiorców

Miasto wspiera małych i średnich przedsiębiorców poprzez udzielanie im pomocy publicznej w formie rozłożenia na raty należności z tytułu czynszu dzierżawnego bądź bezumownego korzystania z gruntu. W zeszłym roku z takiego wsparcia skorzystało 37 podmiotów, w tym 11 prowadzących działalność gospodarczą na kwotę 3,1 mln zł.

WSPARCIE OBSŁUGI BEZROBOTNYCH ORAZ PRZEDSIĘBIORCÓW

Lokalne Okienko Przedsiębiorczości

Ten internetowy portal informacyjny dla przedsiębiorców www.lop.uml.lodz.pl – w 2013 r. średnio miesięcznie miał 2 960 unikalnych użytkowników, a w 2014 roku 3 250 oraz 7 700 odsłon. W 2013 r. bezpośrednio obsługiwanych zostało 758 klientów, natomiast w minionym roku już 1 600.

System doradztwa i szkoleń dla łódzkich przedsiębiorców oraz osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej

Urząd Miasta Łodzi organizuje bezpłatne szkolenia i doradztwo dla łódzkich przedsiębiorców oraz osób rozpoczynających działalność gospodarczą. W 2012 r. przeprowadzonych zostało 18 szkoleń, z których skorzystało ponad 500 osób. Z bezpłatnej usługi doradczej przeprowadzanej w siedzibach firm współpracujących z Urzędem Miasta skorzystało 27 osób. Liczba wejść na stronę przeciętnie tygodniowo sięgała 2 059, z newslettera skorzystało 969 osób.

Od stycznia do grudnia 2013 r. przeprowadzonych zostało 25 szkoleń, z których skorzystało prawie 700 osób. Z bezpłatnej usługi doradczej przeprowadzanej w siedzibach firm skorzystało 27 osób. Rekrutacja na szkolenia odbywała się za pośrednictwem strony www.sds.lodz.pl. Liczba wejść na stronę tygodniowo wynosiła 2 989, z newslettera skorzystało 117 osób.

W 2014 roku przeprowadzono 20 szkoleń, z których skorzystało prawie 650 osób. Z bezpłatnej usługi doradczej w siedzibie firm skorzystało łącznie 20 osób. Liczba wejść na stronę www.sds.lodz.pl tygodniowo sięgała 2 429, z newslettera skorzystało 1 051 osób.

Centrum Obsługi Przedsiębiorcy (obecnie Łódzkie Centrum Przedsiębiorczości)

UML ułatwiając rejestrację firm zorganizował punkt, w którym w jednym miejscu wszystkie instytucje związane z procedurą rejestracji firmy świadczą usługi konsultacyjno – doradcze.

Od listopada 2012 r. Centrum Obsługi Przedsiębiorcy zwiększyło działanie o kolejny termin konsultacji (obecnie dyżury odbywają się w każdy pierwszy i trzeci czwartek miesiąca) oraz o organizację szkoleń realizowanych przy współpracy z instytucjami udzielającymi konsultacji w trakcie czwartkowych dyżurów. Rozszerzył się również zakres udzielanych

informacji o porady prawne w zakresie prawa spółek handlowych oraz zarządzania wierzytelnościami przedsiębiorców. Zmianie uległa także dotychczasowa nazwa i obecnie inicjatywa realizowana jest pn. Łódzkie Centrum Przedsiębiorczości.

Tab. 12. Działalność Łódzkiego Centrum Przedsiębiorcy

	Ilość dyżurów	Liczba osób, które skorzystały z porad
2011	12	100
2012	13	173
2013	22	239
2014	21	259

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

W 2013 roku z usług Łódzkiego Centrum Przedsiębiorczości skorzystało 239 osób (podczas 22 dyżurów), przeprowadzonych zostało 12 szkoleń, z których skorzystało 192 uczestników. W 2014 roku z jego usług skorzystało 259 osób (21 dyżurów), przeprowadzono 14 szkoleń, z których skorzystało 186 uczestników.

Ewidencja licencji, zezwoleń i działalności gospodarczej

W 2013 r. wydano 1718 zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, 1 092 decyzji wygaszających te zezwolenia oraz 192 decyzji zmieniających. W 2014 roku wydano 2 176 zezwolenia, wygaszono 1 090, a 158 decyzji zostało zmienionych.

W 2014 r. udzielono 312 (o 25 mniej niż w 2013 r.) licencji na transport drogowy taksówką, wydano 102 (2013 – 163) decyzje wygaszające takie licencje, dokonano 502 (2013 – 411) zmian ich treści. Wydano także 327 wypisów z zaświadczeń na przewozy drogowe na potrzeby własne oraz dokonano 44 zmiany takich zaświadczeń.

W zakresie krajowego transportu drogowego rzeczy powyżej 3,5 ton wydano 148 wypisów z licencji, wydano 36 decyzji wygaszających licencje, dokonano 162 ich zmian oraz zawieszono 9.

Łącznie w 2014 r. pozytywnie rozpatrzono 4 410 spraw, kończąc je wydaniem decyzji administracyjnej.

Od 1 stycznia 2012 r., w pełnym zakresie, funkcjonuje Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, którą prowadzi Minister Gospodarki.

Tab. 13. Ewidencja działalności gospodarczej

Rodzaje przyjętych wniosków – załatwiane sprawy	2012	2013	2014
Wpisy do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej	39 048	42 303	40 359
Zaświadczenia z archiwalnej ewidencji działalności gospodarczej	2 135	1 702	698

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Biura Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy.

NOWOCZESNA GOSPODARKA

Łódzki Regionalny Park Naukowo - Technologiczny

Misją Technoparku Łódź jest stworzenie warunków do powstania i rozwoju firm nowoczesnych technologii oraz wsparcie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy poprzez zacieśnianie współpracy nauki i biznesu. Park Naukowo - Technologiczny w Łodzi to nowoczesny i wiarygodny partner biznesowy.

W 2014 roku działalność Technoparku koncentrowała się wokół czterech strategicznych celów:

- pomocy młodym firmom w Inkubatorze Technologicznym,
- rozwoju laboratoriów BioNanoParku, najnowocześniejszego w Polsce centrum naukowo-wdrożeniowego dla biznesu,
- pozyskiwaniu inwestorów z branży nowoczesnych technologii,
- rozwijaniu oferty atrakcyjnych powierzchni konferencyjnych.

Technopark jest idealnym miejscem zarówno dla nowo powstających firm, jak również dla podmiotów o ugruntowanej pozycji rynkowej, które mogą stanowić wzorzec sukcesu dla początkujących przedsiębiorców. W 2014 roku działania Technoparku koncentrowały się wokół wykorzystania i rozwijania potencjału nowoczesnego centrum wdrożeniowego dla biznesu BioNanoPark oraz dalszej jego rozbudowy.

Budynek BioNanoParku obejmuje ponad 7 tys. m² powierzchni, z czego ok. 3 tys. m² zajmują najnowocześniejsze w Polsce laboratoria wdrożeniowe dla przemysłu w zakresie bio- i nanotechnologii: Laboratorium Biotechnologii Przemysłowej oraz Laboratorium Biofizyki Molekularnej i Nanostrukturalnej (w jego ramach działa m.in. Pracownia Indywidualnych Implantów Medycznych). Oferta badań laboratoryjnych skierowana jest głównie do przemysłu chemicznego, kosmetycznego, farmaceutycznego, energetycznego i ochrony środowiska. Technopark testuje nowe produkty w tym biomateriały - istotne dla ochrony środowiska, enantioselektywne chemikalia - niezbędne dla nowoczesnego przemysłu farmaceutycznego, nutraceutyki – nieodzowne w produkcji zdrowszej żywności, probiotyki – ważne dla sprawnego funkcjonowania układu trawiennego, kosmetyki.

W 2015 roku Technopark poszerzył ofertę badawczą. W powstającym właśnie budynku BioNanoPark+ powstanie 6 nowych laboratoriów jak również unikalny na skalę światową Analizator Rzeczywistych Układów Złożonych.

W Technoparku działa również Łódzki Inkubator Technologiczny (ŁIT), w którym nowo powstające, innowacyjne firmy otrzymują, na zasadach pomocy de minimis, korzystne warunki najmu nowoczesnie wyposażonych powierzchni biurowych. W ramach opłat eksploatacyjnych firmy otrzymują doradztwo księgowe, marketingowe i PR, jak również promocję na stronie internetowej Technoparku. ŁIT oferuje również bezpłatne szkolenia, których oferta budowana jest i aktualizowana w porozumieniu z firmami inkubowanymi, tak by jak najlepiej odpowiadać na ich bieżące potrzeby.

Od chwili uruchomienia Inkubatora (w październiku 2007 r.) z jego pomocy skorzystało 101 firm. W 2014 roku przyjęto kolejnych 30 podmiotów, dzięki czemu inkubowanych było 39 firm. Działalność Inkubatora Technologicznego przyczynia się do powstawania nowych miejsc pracy dla wykwalifikowanych specjalistów z branży odnawialnych źródeł energii, IT, druku 3D. W 2014 r. przedsiębiorstwa z Inkubatora zatrudniały 180 osób.

Wiele z firm Inkubatora odnosi znaczące sukcesy, potwierdzone nagrodami i wyróżnieniami w prestiżowych konkursach, jak choćby tytuły Krajowych Liderów Innowacji, Liderów Nowoczesnych Technologii, Parkowych Orłów. Wiele z nich współpracuje z kontrahentami z zachodniej Europy, Stanów Zjednoczonych i Emiratów Arabskich.

W maju 2014 r. zakończyła się modernizacja „starego” budynku Inkubatora. Wymienione zostały wszystkie instalacje, meble i sprzęt komputerowy. Nowy wygląd budynku nawiązuje wystrojem i standardem do budynku BioNanoParku. Na początku 2015 roku zaplanowane zostały ostatnie dostawy sprzętu do laboratoriów BioNanoParku. W roku 2014 Spółka prowadziła zaawansowane rozmowy na temat pozyskania inwestorów. Podpisany został akt notarialny z inwestorem reprezentującym przemysł farmaceutyczny. Kolejni inwestorzy przede wszystkim będą tworzyć synergii z laboratoriami w Technoparku i kreować nowe miejsca pracy dla młodych ludzi, szczególnie dla absolwentów łódzkich uczelni. Ważne miejsce w działalności promocyjnej zajmuje też współpraca zagraniczna, w tym nawiązanie współpracy z biurami radców handlowych polskich placówek dyplomatycznych oraz izb przemysłowo-handlowych, jak również parków naukowo-technologicznych o podobnym charakterze.

Technopark Łódź jest również laureatem wielu nagród. W 2014 roku podczas gali FDI Investor Awards został uznany przez międzynarodowe jury za najlepszy spośród parków-naukowo technologicznych.

W 2014 roku Technopark podpisał umowy o współpracy m.in. z Wojskową Akademią Techniczną i Politechniką Częstochowską. Wraz z ponad 60 instytucjami badawczymi i przedsiębiorstwami oraz uczelniami wyższymi jest członkiem Polskiej Platformy Technologicznej Biogospodarki. Biogospodarka to nowa dyscyplina nauki, która analizuje procesy zachodzące w sektorach rolnym, spożywczym, leśnictwie, rybołówstwie, biotechnologii i farmacji. Wszystko po to,

by stworzyć warunki do najefektywniejszego wykorzystania produktów naturalnych, a także aby pozyskiwać tzw. czystą energię i paliwa. Platforma przygotowała Program Sektorowy INNOBIO o wartości 550 mln zł złożony w Narodowym Centrum Badań i Rozwoju. Platforma planuje także aktywne uczestnictwo w europejskim programie Bio-Based Industries Joint Undertaking, którego wartość wynosi 3,7 mld euro oraz w innych inicjatywach Programu Ramowego Horyzont 2020 - największego w historii programu finansowania badań naukowych i innowacji w Unii Europejskiej, którego budżet wynosi 77 mld euro.

[Zadanie BioNanoPark+](#)

Na podstawie aneksu do umowy podpisanego w czasie VI Europejskiego Forum Gospodarczego w Łodzi 14 listopada 2013 roku, dotyczącej wsparcia projektu BioNanoPark, Technopark realizuje kolejne rozszerzenie pod nazwą BioNanoPark+. Łódzki Technopark rozpoczął prace, których efektem będzie stworzenie unikatowego w skali Europy kompleksu 6 nowych laboratoriów działających w obszarze bio- i nanotechnologii oraz medycyny. Najważniejszą jego część będzie stanowił Analizator Rzeczywistych Układów Złożonych umożliwiający symulację zjawisk zachodzących w badanych obiektach w czasie rzeczywistym. Analizator będzie pierwszym takim urządzeniem na świecie. Pierwsze tzw. „małe” rozszerzenie w latach 2013 – 2014 osiągnęło wartość 7 mln zł. Kolejne tzw. „duże rozszerzenie” (zadanie BioNanoPark+) o 74,5 mln zł zwiększa wartość projektu podstawowego dwukrotnie, czyli możliwość uzyskania dodatkowego wsparcia ze środków unijnych jeszcze w obecnym okresie finansowania pojawiła się dzięki wzorcowemu wykorzystaniu poprzedniej dotacji i oddaniu do użytku centrum wdrożeniowego dla biznesu BioNanoPark przed terminem. Wkład własny przy finansowaniu tego projektu to jedynie 15% kosztów kwalifikowanych. Fundusze na ten cel zapewniło dwóch największych udziałowców Spółki - Miasto Łódź i Województwo Łódzkie. W ramach projektu BioNanoPark+ powstaje budynek o powierzchni ponad 4 000 m², który zostanie zintegrowany z obiektami już istniejącymi. Dzięki temu powstanie jedyne tak kompleksowe centrum w Polsce, przygotowane do świadczenia usług badawczych dla przemysłu. W jego skład wejdą: Laboratorium Autentykacji Produktów, Laboratorium Biosensorów i Elektroniki Organicznej, Laboratorium Biotechnologiczne, Laboratorium Symulacji Molekularnych, Laboratorium Medycyny Spersonalizowanej, Laboratorium Badań Strukturalnych Nanomateriałów. Będą one dysponowały nowoczesną, często unikatową aparaturą, co umożliwi prowadzenie na wysokim poziomie prac badawczo-rozwojowych. Oficjalne otwarcie kompleksu BioNanoPark nastąpi w trzecim kwartale 2015 r.

[Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S. A.](#)

W 2011 r. powierzchnia Łódzkiej SSE wynosiła 1 276,6 ha. Przedsiębiorcy działający na jej terenie utworzyli łącznie 24,8 tys. miejsc pracy, z czego 18,1 tys. to miejsca nowe a 6,7 tys. to miejsca utrzymane. W kolejnym roku przedsiębiorcy działający na jej terenie, utworzyli łącznie 25,9 tys. miejsc pracy, w tym 19,1 tys. nowych, a w 2013 roku w Łódzkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej wydano 19 zezwoleń i zadeklarowano powstanie przeszło 900 nowych miejsc pracy oraz utrzymanie 4 100.

Powierzchnia strefy w 2014 roku wzrosła do 1 302,3 ha i funkcjonowały w niej 31 682 miejsca pracy, z czego 23 025 to miejsca nowe. Nakłady inwestycyjne na terenie ŁSSE wyniosły prawie 12 mld zł (IX 2014 r.), a Strefa wydała 36 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej.

Tab. 14. Zezwolenia wydane przez ŁSSE w 2014

Przedsiębiorca	Deklarowane nakłady (w mln PLN)	Deklarowane nowe miejsca pracy	Deklarowane utrzymane miejsca pracy
Digital One BPO Sp. z o.o.	1,5	15	0
Epicom Sp. z o.o.	16,5	30	0
Logiq Rożko Sp. j.	18,0	30	0
Organika-Car S.A.	20,0	30	45
Fujitsu Technology Solutions Sp. z o.o.	1,5	250	529
SFB Polska Sp. z o.o.	5,0	10	47
Logistyka24 Sp. z o.o.	1,5	10	0
Cedrob S.A.	40,5	30	86
Paradyż Sp. z o.o.	25,0	10	242
Meyer Tool IGT Sp. z o.o.	25,7	30	0
Kapella Sp. z o.o.	4,5	20	0
BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o.	76,0	30	700
Medana Pharma S.A.	222,0	15	343
Comette Underwear Sp. z o.o. Sp. k.	0,5	70	156
MGL Sp. z o.o.	5,5	10	106
Union Industries Polska Sp. z o.o.	132,6	40	0
Delia Cosmetics Distribution Sp. z o.o.	12,5	15	59
Wagran Sp. z o.o.	3,6	15	58
SuperDrob Zakłady Drobiarsko-Mięsne S.A.	140,0	650	0
Pini Polonia Uno Sp. z o.o.	103,6	200	0
De Heus Sp. z o.o.	25,0	30	0
Interprint Polska Sp. z o.o.	33,5	15	185
Sirmax Polska Sp. z o.o.	12,6	10	50
Coko-Werk Sp. z o.o.	22,0	12	246
Drahtzug Stein Łódź Sp. z o.o.	0,8	14	278
Sisa Polska Sp. z o.o.	4,0	15	5
HTL- Strefa S.A.	16,6	10	777
HTL- Strefa S.A.	6,1	15	787
HTL- Strefa S.A.	4,3	7	802
Barry Callebaut Manufacturing Polska Sp. z o.o.	94,8	80	92
Ima Solutions Sp. z o.o.	45,0	250	0
Nordkalk Sp. z o.o.	20,9	30	19
Press Glass S.A.	5,0	200	505
Baker Hughes Poland Sp. z o.o.	213,3	120	0
Wielton S.A.	30,0	30	1 157
NewCold Sp. z o.o.	120,0	30	0
Razem	1 509,8	2 378	7 274

Źródło: Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna

Nagrody dla ŁSSE S.A. w 2014 roku:

- Global Free Zones of the Year 2014 (raport fDi Magazine, grupa Financial Times) - tytuł najlepszej strefy dla MŚP w Europie;
- FDI Poland Investors Awards - tytuł najlepszej strefy ekonomicznej w Polsce;
- Punkt dla Łodzi - za adaptację na cele biurowo-konferencyjne przędzalni związanej z historią włókienniczej Łodzi;
- Forum Odpowiedzialnego Biznesu - opublikowanie dwóch praktyk ŁSSE S.A. z zakresu społecznej odpowiedzialności biznesu (Nagroda im. H. Grohmana, Pikniki u Grohman'a) w Raporcie Odpowiedzialnego Biznesu;
- Stowarzyszenie Prasy Firmowej: Srebrne Szpalty Roku - za pakiet materiałów promocyjno-informacyjnych ŁSSE S.A.

POZYSKIWANIE INWESTORÓW

Dzięki wyjątkowo dobremu klimatowi biznesowemu, dobrze wykształconej kadrze, a także bliskości stolicy, Łódź przekształca się z gospodarki opartej na przemyśle włókienniczym, w gospodarke bazującą na wiedzy i usługach. Priorytetowe dla rozwoju gospodarczego miasta są nowoczesne branże: centra usług biznesowych (BPO i IT), biotechnologia, produkcja gier komputerowych, a także produkcja AGD, logistyka i przemysł elektroniczny.

W 2014 r. utworzono w Łodzi ponad 3 000 miejsc pracy. Niektóre ważniejsze firmy obsługiwane i pozyskane w tym

czasie to: McCormick, HP (2 projekt), UPS, TomTom (2 projekt - customer care), Rule Financial (GTF Group).

Tab. 15. Inwestycje pozyskane 2014 r.

INWESTYCJE POZYSKANE 2014		
Nazwa firmy	Kraj pochodzenia kapitału	Planowane zatrudnienie/wzrost zatrudnienia
Przemysłowe		
Barry Callebaut	Szwajcaria	55
Drahtzug Stein	Niemcy	70
Wirthwein	Niemcy	30
Gillette	USA	250
Atlas Box & Crating	USA	20
Albea Polska	Francja	100
Projekt Góra	Japonia	150
Suma		675
Usługowe		
Clariant II	Francja	30
II projekt Nordea	Szwecja	200
OSTC	Wielka Brytania	150
Accenture II	USA	100
McCormick	USA	100
Faurecia	Francja	50
UPS	USA	250
Fujitsu III	Japonia	550
PGE Obrót S.A.	Polska	120
PKO BP	Polska	200
TomTom I	Holandia	150
TomTom II	Holandia	50
Sanitec SSC	Polska, Holandia	25
Infosys	Indie	500
AMG.net	Francja	100
Rule Financial	Wielka Brytania	150
Prudential	Wielka Brytania	100
Razem		2 825
Razem 2014		3 500

Źródło: Biuro Obsługi Inwestora

Nagrody i wyróżnienia.

- Nagroda City Outsourcing Star.
- 5 pozycja w rankingu brytyjskiego magazynu fDi - Financial Times za strategię pozyskiwania inwestorów.
- Prime Property Prize 2014 r. w kategorii „Miasto przyjazne inwestorom”.
- Eurobuild Awards 2014 - Łódź najbardziej przyjazna inwestorom.

Równocześnie Biuro Obsługi inwestora prowadziło opiekę poinwestycyjną dla firm poprzez:

- organizowane business mixery, spotkania biznesowe, konferencje,
- zaangażowanie inwestorów w inicjatywy Miasta:
 - kampanię „Łódź pozdrawia” – walory gospodarcze Miasta,
 - Łódź Business Run,
 - studia – „Lingwistyka dla biznesu”,
 - stworzenie programu wspierającego firmy w poszukiwaniu potencjalnych pracowników – „Łódź kreuje miejsca pracy”,
 - organizacja Dnia HR w ramach inicjatywy „Łódź dla biznesu”.

Inne działania:

- „Japan desk”- wyróżnienie się Łodzi wśród innych BOI/COI w Polsce poprzez zatrudnienie eksperta ds. inwestycji japońskich – znacząco zwiększone w 2013/2014 zainteresowanie firm japońskich Łodzią, w listopadzie zorganizowano seminarium BPO/SSC/R&D dla japońskich firm, w którym uczestniczyło ponad 30 osób z 21 firm japońskich, mających

siedziby w Europie.

Tab. 16. Inwestycje

Wsparcie inwestora na etapie przygotowania i realizacji inwestycji	Liczba pozyskanych inwestycji			Oddana powierzchnia w m2		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Biurowe	1 zrealizowana (3 w realizacji)	3 zrealizowane (2 w realizacji)	1 zrealizowana (5 w realizacji)	Ok. 16 000	ok. 22 000	Ok. 2 500
Hotelowe	2	1	*	317 (l. pokoi)	190 (l. pokoi)	*
Usługowo-rozrywkowe	1**	0	0	0	0	0
Logistyczno-produkcyjne	3	Zrealizowano 1 (2 w trakcie realizacji)	Zrealizowane 4 (1 w trakcie realizacji)	ok. 45 300	ok. 8 300	49 600

* Biuro Obsługi Inwestora nie obsługiwało żadnych inwestorów hotelowych w 2014 r.

** inwestycja ma być oddana w 2015 roku

Źródło: Biuro Obsługi Inwestora.

W 2014 roku odbyła się druga edycja konferencji poświęconej finansowaniu branży gamedev, w której uczestniczyło ok. 300 osób, z czego ponad połowę stanowili przedstawiciele branży gier a także sektora bankowego oraz instytucji finansujących przedsiębiorczość. Prezentacje obejmowały poza finansowaniem firm start up'ów i branży gamedev, także aspekty związane z prawem autorskim, własnością intelektualną mediów elektronicznych oraz prawem podatkowym i optymalizacją kosztów dla MŚP. Ukazało się ponad 50 publikacji w mediach fachowych, które wskazywały Łódź jako ośrodek, którego lokalne władze samorządowe wspierają inicjatywy mające rozwijać branżę produkcji gier.

PROMOCJA MIASTA

Łódź kreatywna

W 2014 roku prowadzono cztery projekty współfinansowane ze środków Unii Europejskiej mające na celu spójną promocję Miasta zgodną ze Strategią Marki Łódź na lata 2010-2016. Tymi projektami były:

- „Łódź kreuje – Centrum Przemysłów Kreatywnych”,
- „Łódź kreuje – promocja Łodzi gospodarczej”,
- „Łódź na weekend – promocja oferty turystycznej Łodzi typu city break”,
- „Turystyka biznesowa jako markowy produkt turystyczny Łodzi”.

„Łódź kreuje – Centrum Przemysłów Kreatywnych”

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego o wartości 2,62 mln zł, w tym 85% dofinansowania.

Głównym celem projektu była budowa dobrego wizerunku Łodzi, jako miejsca łączącego kreatywność i przedsiębiorczość, promocja łódzkich twórców, uczelni wyższych, wydarzeń związanych z sektorem kreatywnym, rozwój sieci kontaktów oraz współpraca sektora kreatywnego. Działania obejmowały:

- budowanie wizerunku Łodzi jako miasta kreatywnego i ciekawego do życia, pracy oraz odwiedzenia poprzez przygotowanie i przeprowadzenie działań promocyjnych o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym;
- lepsze rozpoznawanie sektora kreatywnego przez mieszkańców Łodzi, regionu oraz Polski poprzez prezentację łódzkiego sektora kreatywnego w trakcie wydarzeń masowych w Łodzi oraz w największych miastach Polski;
- stworzenie oraz rozwój sieci osób zainteresowanych łódzkim sektorem kreatywnym poprzez rozwój wydawnictwa pn. Newsletter Przemysłów Kreatywnych oraz budowanie społeczności zainteresowanej łódzkim sektorem kreatywnym w mediach społecznościowych;
- wypromowanie oferty festiwalowej Łodzi, ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń z sektora kreatywnego – poprzez przygotowanie działań promocyjnych o zasięgu regionalnym i ponadregionalnym oraz prezentacja łódzkiego sektora kreatywnego w trakcie wydarzeń masowych w Łodzi oraz w największych miastach Polski;

- zwiększenie sprzedaży produktów i usług oraz rozpoznawalności oferty firm z sektora kreatywnego prezentujących się podczas wydarzeń.

Rozstrzygnięto konkurs na „Opracowanie spójnej koncepcji kreatywnej kampanii promocyjnych Miasta Łodzi i linii graficznej, kreacji reklam do mediów elektronicznych i prasowych, stworzenie strategii komunikacji i zaplanowanie działań z wykorzystaniem mediów (w formie ich rekomendacji) i dostosowanie nośników do koncepcji kreacji”. Zwycięzcą była łódzka agencja MOSQI.TO.

„Łódź kreuje – promocja Łodzi gospodarczej”

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego o wartości 1,73 mln zł, w tym 85% dofinansowania.

Głównym celem projektu była budowa jednolitej i rozpoznawalnej marki Łodzi promującej kreatywny, atrakcyjny biznesowo i inwestycyjnie potencjał Miasta. Kampania zrealizowana w ramach projektu łączyła założenia dotychczasowych inicjatyw promujących Miasto wśród studentów, absolwentów i specjalistów, mających na celu przekonanie ich do pozostania w Łodzi – w jednym z najprężniej rozwijających się centrów biznesowych (szczególnie z branży BPO, IT, ITO, SSC, logistyki czy AGD) w Polsce. Działania obejmowały m.in.:

- wzrost świadomości o atrakcyjności inwestycyjnej Łodzi, głównie dla branż priorytetowych,
- budowanie wizerunku miasta jako miejsca atrakcyjnego do rozwoju kariery i do życia, pozwalającego osiągnąć równowagę w życiu (work – life balance),
- wypromowanie oferty biznesowej Łodzi,
- zapewnienie młodej kadry specjalistycznej w sektorach kluczowych – zachęcenie do przyjazdu do Łodzi osób pracujących i planujących pracę w sektorach kluczowych dla rozwoju Łodzi (SSC, BPO/ITO),
- zmniejszenie liczby mieszkańców Łodzi opuszczających z Łodzi w celach zawodowych,
- utrzymanie pozycji lidera wśród polskich miast w zakresie współpracy z sektorem biznesowym.

Rozstrzygnięto konkurs na „Opracowanie spójnej koncepcji kreatywnej kampanii promocyjnych Miasta Łodzi i linii graficznej, kreacji reklam do mediów elektronicznych i prasowych, stworzenie strategii komunikacji i zaplanowanie działań z wykorzystaniem mediów (w formie ich rekomendacji) i dostosowanie nośników do koncepcji kreacji”. Zwycięzcą została łódzka agencja MOSQI.TO.

„Łódź na weekend” – promocja oferty turystycznej Łodzi typu citybreak

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego o wartości 2,51 mln zł, w tym dofinansowanie 85%.

Celem głównym projektu była promocja oferty turystycznej Łodzi typu city break oraz budowanie wizerunku Łodzi jako destynacji turystycznej o bogatej ofercie kulturalno-rozrywkowo-sportowej. Celem pośrednim było zwiększenie liczby turystów odwiedzających Łódź, wydłużenie czasu pobytu turystów w mieście oraz zwiększenie przychodów dla branży turystycznej i paraturystycznej, wypromowanie wydarzeń kulturalno-rozrywkowych (np. koncerty, festiwale, pokazy mody, wystawy, przedstawienia, zawody sportowe) o zasięgu ogólnopolskim i międzynarodowym. W ramach realizowanych działań zaplanowano przeprowadzenie kampanii w dwóch odsłonach: wiosennej i jesiennej.

Od samego początku koncepcja przygotowana przez łódzką agencję kreatywną MOSQI.TO zakładała wykorzystanie wyłącznie łódzkiego potencjału do realizacji kampanii. Dlatego też, produkcję spotów powierzono reżyserowi Piotrowi Szczepańskiemu (Anagram Film), autorowi głośnego filmu pt. „Aleja Gówniarzy”, muzykę do spotów skomponował i wykonał znany łódzki zespół L. Stadt, a aktorami zostali łódzianie wyłonieni podczas organizowanych castingów. W spotach zaprezentowano prawdziwych ludzi w pięknych i ciekawych miejscach miasta, dodatkowo uzupełniając obraz o ujęcia

realizowane podczas imprez kulturalnych.

„Turystyka biznesowa jako markowy produkt turystyczny Łodzi”

Projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego o wartości 3,68 mln zł, w tym 85% dofinansowania.

Realizując jeden z głównych celów projektu utworzono oddział Łódź Convention Bureau, którego zadaniem jest monitorowanie i wspieranie łódzkiego rynku spotkań oraz promocja Łodzi jako atrakcyjnego celu przyjazdów konferencyjnych i biznesowych. W ramach projektu w 2014 r. podjęto następujące działania:

- uruchomienie strony internetowej www.convention.lodz.pl – oglądalność od 300 do 700 wejść dziennie. Strona zawiera informacje przygotowane pod kątem turystów biznesowych, organizatorów kongresów, konferencji i spotkań. Istotnym jej elementem jest panel służący do samodzielnego planowania wydarzeń, wyszukujący spośród katalogu obiektów te o parametrach spełniających możliwie najdokładniej wymagania. Na bieżąco prowadzony jest również kalendarz ważnych wydarzeń planowanych w Łodzi;
- spotkanie promujące Łódź dla Profesjonalnych Organizatorów Konferencji i Planistów Spotkań - udział 60-ciu gości;
- spotkania o charakterze integracyjno – szkoleniowo – sprzedażowym:
 - Biznes Mixer z przedstawicielami łódzkich uczelni i gestorami łódzkich obiektów MICE. Wydarzenie miało charakter sesji stolikowej, podczas której 70. gości miało okazję do przedstawienia oferty swojej firmy i wymiany kontaktów.
 - Szkolenie dedykowane przedstawicielom łódzkiej branży MICE (spotkań) z zakresu dziedzictwa kulturowo – historycznego Łodzi, dostępnych atrakcji turystycznych oraz sposobów budowania kompleksowych produktów dla turystyki biznesowej.
 - Szkolenie z zakresu metod maksymalizacji i mierzenia efektywności spotkań oraz polityki planowania spotkań jako inwestycji w rozwój zasobów organizacji.
 - Podsumowanie działań Łódź Convention Bureau w 2014 roku. Udział w wydarzeniu wzięło 120 osób;
- wydawnictwa i materiały promocyjne:
 - katalog „Łódź Turystyka Biznesowa” 2014 – druk zaplanowany na początek 2015 roku (objętość 120 stron, nakład 3 000 egzemplarzy).
 - notesy, kalendarz książkowy na 2015 rok, kalendarz ścienny, pamięć usb, długopisy i pióra, koszulki;
- realizacja spotu promującego Łódź jako atrakcyjną destynację dla turystyki biznesowej;
- wizyty studyjne, w których łącznie wzięły udział 24 osoby:
 - wizyta studyjna z udziałem gości z Ukrainy,
 - wizyta dziennikarzy reprezentujących polskie tytuły: Eurobuild, Meeting Planner, MICE Poland, TTG Central Europe, Świat Podróże Kultura,
 - wizyta przedstawicieli prasy branżowej z rynku włoskiego (Singerie, Meeting e Congressi, Chorus S.p.A),
 - wizyta przedstawicieli agencji eventowych PREFERRED LOCATIONS GMBH, TAO European Incoming, VBA Events GmbH, Conference etc.);
- kampanie w prasie branżowej – Meeting Planner (w wydawnictwie MP POWER AWARD - nakład 9 000 egzemplarzy i w wydawnictwie Prawo w eventach - nakład 6 000 egzemplarzy) oraz MICE Poland – specjalne wydanie podczas targów EIBTM w Barcelonie;
- kampanie w Internecie – aktywne prowadzenie profilu na Facebooku i Twitterze, gazeta.pl – kampania bannerowa, kampania spotu promocyjnego – TVN Online (TVN BiŚ) ;
- Udział w targach turystyki biznesowej i przemysłu spotkań - Frankfurt IMEX oraz Barcelona EIBTM – 18 – 20.11.2014 r.

Konkurs Lider Nowoczesnych Technologii 2014

W roku 2014 do konkursu zgłosiło się 16 firm. Statuetki Lidera otrzymali:

- Grupa Integer.pl S.A.;
- Instytut Biopolimerów i Włókien Chemicznych;
- Toya Sp. z o.o.;

Ponadto Kapituła przyznała wyróżnienia:

- AMII Sp. z o.o. za dynamikę wzrostu;
- Łódzkiemu Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego za wieloletnie zasługi i innowacje w obszarze oświaty;
- PPHU "CORIN" S.J. za wdrożenie nowoczesnej myśli technologicznej w przemyśle lekkim.

Łódź – moda i wzornictwo

W latach 2011 – 2014 w Łodzi zauważyć można wzrost zainteresowania sektorem mody oraz wzornictwa. Liczba wydarzeń związanych z tymi dziedzinami stale rośnie, zwiększa się również grono odbiorców. Głównym akceleratorem tych działań jest Fashion Philosophy Fashion Week Poland, który jest największym festiwalem mody w Polsce. Obok sektora mody na uwagę zasługuje rozwój sektora wzornictwa. Międzynarodowy Festiwal Design, którego głównym organizatorem jest Łódź Art Center ma na celu prezentację najnowszych trendów w polskim i zagranicznym wzornictwie użytkowym.

Wydarzenia 2014:

- Fashion Philosophy Fashion Week Poland (edycja wiosenna 06-10.05.2014, edycja jesienna 22-26.10.2014) organizowany przez Moda Forte Grupa Kreatywna. Uczestniczyło ok. 33 000 osób.
- Międzynarodowy Festiwal Designu (09-19.10.2014), którego organizatorem jest Łódź Art. Center to przedsięwzięcie, którego celem jest prezentacja najnowszych trendów w polskim i zagranicznym wzornictwie użytkowym. Szybki rozwój Festiwalu na przestrzeni kilku edycji sprawił, że z lokalnej imprezy stał się wydarzeniem o charakterze międzynarodowym. Oprócz światowej sławy projektantów, Łódź Design Festival przyciąga także międzynarodową publiczność. Ilość publikacji medialnych: 3 600, a ilość uczestników: ok. 45 000.
- Gala Dyplomowa Akademii Sztuk Pięknych im. W. Strzemińskiego (22.10.2014 r.) odbyła się w auli Centrum Promocji Mody ASP jako wydarzenie towarzyszące Fashion Philosophy Fashion Week Poland. Jest to konkurs i pokaz promujący najlepszych absolwentów z ostatniego roku akademickiego Katedry Ubioru ASP. Impreza ma charakter widowiska, które w dynamiczny sposób prezentuje różne osobowości dyplomantów: od propozycji pret-a-porter, poprzez ubiory awangardowe, kolekcje dla firm odzieżowych, aż po wizje autorskie z pogranicza mody i sztuki. Przedsięwzięcie stanowi główne źródło kontaktów pomiędzy studentami ASP, przedsiębiorcami i mediami. W edycji z 2014 r. prezentowano 19 kolekcji młodych projektantów.

Łódź filmowa

Łódź Film Commission (Zespół ds. Filmu w Wydziale Kultury UMŁ) członek Międzynarodowego Stowarzyszenia Komisarzy Filmowych (AFCI – Association of Film Commissioners International) to pierwsza tego typu jednostka funkcjonująca w Polsce. Do jej najważniejszych zadań należy zapewnienie kompleksowej pomocy filmowcom oraz wsparcie produkcji filmowej jako jednej z gałęzi przemysłów kreatywnych. W 2014 r. wsparła 18 projektów (4 z nich to koprodukcje międzynarodowe), w tym 4 filmy fabularne, 4 dokumentalne, 5 reklam komercyjnych i społecznych, a także teledyski, programy telewizyjne oraz inne projekty audiowizualne.

Największym łódzkim sukcesem była, zachwycająca widzów i krytyków na całym świecie, „Ida” w reż. Pawła Pawlikowskiego. Film osiągnął sukces frekwencyjny i uznanie krytyków na całym świecie, czego potwierdzeniem jest szereg zdobytych nagród (ponad 70) „Ida” zdobyła Oscara w kategorii Najlepszy Film Nieanglojęzyczny. Współproducentem filmu była łódzka firma Opus.

Podczas Festiwalu Filmowego w Gdyni, widzowie mieli okazję obejrzeć aż cztery produkcje, które powstawały na terenie Łodzi, były wspierane organizacyjnie przez Łódź Film Commission oraz zostały dofinansowane z Łódzkiego Funduszu Filmowego. W Konkursie Głównym najważniejszego polskiego przeglądu rodzimego kina znalazł się „Obywatel” w reż. Jerzego Stuhr, „Miasto 44” w reż. Jana Komasy, a także „Sąsiedzi” w reż. Grzegorza Królikiewicza. Niskobudżetowe „Małe Stłuczki” reżyserowane przez Aleksandrę Gowin i Ireneusza Grzyba pokazano w debiutującej na festiwalu sekcji „Inne spojrzenie”.

W 2014 roku, Łódź była często wybierana na miejsce realizacji międzynarodowych projektów filmowych. Na Księżym Młynie powstawały zdjęcia do serialu telewizyjnego produkowanego przez BBC i TVP pt. „Dzwony wojny” w reż. Brendana Mahera. Zabytkowe osiedle robotnicze na potrzeby produkcji zaadaptowano na małe brytyjskie miasteczko z okresu I Wojny Światowej.

W Pałacu Poznańskiego i w Hotelu Grand japońska ekipa filmowa kręciła zdjęcia do dramatu historycznego pt. „Persona non grata” w reżyserii Cellina Glucka. Producentem filmu jest Cine Bazar, polskim partnerem Akson Studio.

Systematycznie, w Łodzi realizowane są zdjęcia do nowych odcinków serialu „Komisarz Aleks” (seria VI i VII).

W 2014 r. w ramach Łódzkiego Funduszu Filmowego Miasto wsparło produkcje: 3 filmów fabularnych, 1 animowanego, 3 filmów dokumentalnych. Filmy fabularne: Opus Film - „Obywatel” w reżyserii J. Stuhr, Anima-Pol - „Sen zimowy” w reżyserii P. Wendorffa, Tramway - „Serce, serduszko i wyprawa na koniec świata” w reżyserii J. J. Kolskiego. Filmy dokumentalne: Anagram Film - „Łódź/DOM” w reżyserii P. Szczepańskiego, Wajda Studio - „Prawa strona życia” w reżyserii A. Rek, Square Film Studios - „Pierwszy Polak na Marsie” w reżyserii A. Elbanowskiej. Filmy animowane: WJTeam - „Czarnoksiężnik z krainy U.S.” w reżyserii B. Bruszewskiej.

Dodatkowo Miasto Łódź zawarło porozumienie z Łódzkim Centrum Filmowym, w którym obie strony zadeklarowały chęć współpracy. Łódzkie Centrum Filmowe zobowiązało się do udzielania korzystnych rabatów dla produkcji rekomendowanych przez Łódź Film Commission pod warunkiem realizacji zdjęć w Łodzi i/lub w regionie. Zbiory Łódzkiego Centrum Filmowego liczą ponad 62 tys. eksponatów oraz przeszło 200 tys. kostiumów cywilnych i mundurów.

W połowie roku, wprowadzono obniżone (o 85%) stawki czynszu dzierżawnego za najem miejskich nieruchomości gruntowych na potrzeby filmowe. Zniżki obejmują m.in. parki i place. To kolejna ulga, po obniżeniu stawek za zajęcie pasa drogi (o 90%), wprowadzona przez Miasto. Łódź jest jedynym miastem w Polsce, które wprowadziło takie ułatwienia.

W 2013 r. Łódź otrzymała dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej na projekt „Łódzkie Przyjazne Filmowcom”. Dzięki środkom unijnym w 2014 r. oferta Łodzi i regionu była prezentowana na najważniejszych wydarzeniach branżowych zagranicą m.in. na European Film Market w Berlinie, na Marché du Film i MIPCOM w Cannes i w kraju: na Festiwalu Filmowym w Gdyni, Krakowskim Festiwalu Filmowym czy T-Mobile Nowe Horyzonty we Wrocławiu. Pod koniec września 2014 r. w Łodzi odbyły się prestiżowe warsztaty filmowe MAIA dla 20 producentów filmowych z całej Europy.

Wydarzenia filmowe i kulturalne 2014

- Międzynarodowy Festiwal Teatralny Retro/Per/Spektywy – organizowany przez Stowarzyszenie Teatralne Chorea.
- Festiwal Krytyków Sztuki Filmowej Kamera Akcja to jedyne wydarzenie w Polsce poświęcone działalności krytyków filmowych, którego celem jest tworzenie żywego miejsca wymiany poglądów o sztuce filmowej kształtującego i wpływającego na adeptów stawiających pierwsze kroki w dziedzinie krytyki filmowej.
- Se-ma-for Film Festiwal - międzynarodowy festiwal animowanych filmów lalkowych i technik przestrzennych jest

pierwszym w Europie festiwalem dedykowanym animacji stop motion (lalkowej i przestrzennej). Składa się na niego konkurs na najlepszą animację, pokazy specjalne i pozakonkursowe, warsztaty, panele.

- „Festiwal Kinetycznej Sztuki Światła” Light Move Festival.
- „Swingujący Helenów” - piknik rozpoczynający lato, organizowany w parku Helenów przez Centrum Dialogu im. Marka Edelmana. Głównym motywem imprezy był swing, w programie ujęto koncerty jazzowe, kiermasz rękodzieła, różnego rodzaju warsztaty.
- „Latający dom kultury” - cykl wydarzeń plenerowych, skierowanych do dzieci, które letni okres wakacyjny spędzają w miejscu zamieszkania.
- „Latem zapraszamy do cienia” - cykl minispektakli w technice teatru cieni. Przedstawienia prezentowane były w Teatralnym Bajkowie – objazdowej scenie Teatru Pinokio - w Parku im. J. Piłsudskiego, Parku Piastowskim i Parku Górka Widzewska.
- „Chodź do parku. Jest wtorek” - cykl spacerów i warsztatów organizowanych od początku lipca do końca sierpnia w każdy wtorek przez Centrum Dialogu im. Marka Edelmana. W programie znalazły się wykłady o tajemnicach łódzkiej dzielnicy Bałuty, gry miejskie i warsztaty plastyczne.
- Letni Festiwal Filmowy „Polówka” - wakacyjne plenerowe projekcje filmowe. Festiwal organizowany jest przez Fundację Inicjatyw Kulturalnych „Plaster”.
- „Letni Kinematograf Rozrywkowy” - wakacyjne projekcje plenerowe na Starym Rynku organizowane przez Muzeum Kinematografii w Łodzi. W programie znalazły się najlepsze polskie obrazy z ostatnich lat oraz oryginalne, autorskie filmy twórców młodego pokolenia.
- „Wjeżdżamy w bramy” – projekt powstał w ramach Ogólnopolskiej Akcji „Dotknij teatru”. Spektakl składa się z piosenek i opowieści, które powstały w oparciu o zebrane historie mieszkańców Dzielnicy Łódź-Polesie. Spektakl na żywo w miejscach nietypowych, bo w przestrzeniach łódzkich podwórek. „Bramogranie” to godzinny program muzyczny, na który składają się piosenki z akcji artystycznej „Wjeżdżamy w bramy”, a także repertuar pochodzący z koncertów Teatru Pinokio w aranżacji przystosowanej do prezentacji na wolnym powietrzu.
- Stary Rynek restART! – cykl letnich weekendowych atrakcji kulturalnych organizowanych przez fundację Urban Forms. Od początku lipca do końca sierpnia, w każdą sobotę, odwiedzający Stary Rynek w Łodzi mogli wziąć udział w pokazach i warsztatach z pogranicza sztuki, kultury, sportu, tańca, teatru i fotografii oraz korzystać ze specjalnie na tę okazję przygotowanego „wystroju” przestrzeni Rynku.
- „Pobocze – historie z(a)deptane (spacery performatywne)” - projekt artystycznych wędrówek w przestrzeni Księżego Młyna. Odbłyły się trzy spaceru performatywno-artystyczne, podczas których uczestnicy ze słuchawkami na uszach, poruszając się w zabytkowej przestrzeni Księżego Młyna mogli wysłuchać dawnych i obecnych opowieści o tym urokliwym miejscu.

TURYSTYKA

W ramach promocji turystycznej Miasto uczestniczy w krajowych i zagranicznych targach turystycznych. W 2014 r. były to:

- XX Targi – Regiony Turystyczne NA STYKU KULTUR w Łodzi;
- ITB w Berlinie;
- LATO w Warszawie;
- TOURSALON w Poznaniu.

Główne atrakcje turystyczne miasta

Główne atrakcje turystyczne w mieście to niezmiennie ulica Piotrkowska, Księży Młyn, Manufaktura, Muzeum Miasta Łodzi, Centralne Muzeum Włókiennictwa wraz ze skansenem budownictwa drewnianego.

Ulica Piotrkowska od zawsze będąca wizytówką Łodzi, doczekała się remontu i świętuje swój „come back”. W czerwcu 2014 r. odmieniona Piotrkowska ponownie trafiła do użytku łodzian, gości i turystów. Główny odcinek ulicy od pl. Wolności do al. Mickiewicza przeszedł gruntowny lifting, a po jego zakończeniu na Pietrynie organizowane były weekendowe akcje promocyjne (Łódź serwuje, skimboarding, jarmark świąteczny) oraz spacer z przewodnikami. Razem z „nową Piotrkowską”, na sąsiadującej z nią ul. 6 Sierpnia, otwarty został pierwszy w Łodzi tzw. woonerf (podwórzec miejski), zainspirowany rozwiązaniami urbanistycznymi rodem z Holandii. Zarówno Piotrkowska, jak i woonerf oraz inne przyległe ulice były scenografią kolejnej edycji Festiwalu Światła, który w ciągu 3 wieczorów przyciągnął do centrum Łodzi 300 tys. osób.

Od kilku lat nieodłącznym elementem ulicy jest kompleks OFF Piotrkowska. W 2014 r. w czwartej edycji plebiscytu „7. nowych cudów Polski” organizowanego przez redakcję National Geographic Traveler zajął on pierwsze miejsce.

W niedalekiej odległości od Piotrkowskiej znajduje się punkt informacyjny o Nowym Centrum Łodzi, zlokalizowany w budynku przy ul. Traugutta 25. Z 15 – go piętra można oglądać postępy prac przy budowie dworca Łódź Fabryczna oraz prace prowadzone na terenie dawnej elektrociepłowni EC1.

Secesyjna willa przy ul. Wólczańskiej 31/33 powstała w 1903 r. dla przemysłowca Leopolda Kindermanna. Od 1975 r. w budynku tym mieści się jeden z oddziałów Miejskiej Galerii Sztuki. W 2014 r. po konserwatorskim remoncie willę ponownie udostępniono do zwiedzania.

Przy ul. Tymienieckiego 3, w dawnym kompleksie przemysłowym Karola Scheiblera mieści się Art_Inkubator. Od maja 2014 r. przedsiębiorcy i twórcy mogą korzystać ze zrewitalizowanych przestrzeni, szkoleń i doradztwa ekspertów, a mieszkańcy i turyści licznie przybywają na imprezy kulturalne. Industrialna atmosfera tego miejsca sprzyja organizacji projektów związanych ze sztuką, czego dowodem są liczne festiwale: Łódź Design, Fotofestiwal i Retroperspektywy.

Miłośnicy fabrycznych klimatów odwiedzają chętnie dawną fabrykę Grohmana, która jest obecnie siedzibą Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. W letnich miesiącach podczas weekendów na terenach zielonych ŁSSE można posłuchać muzyki na świeżym powietrzu. „Pikniki u Grohmana” wpisały się na listę imprez cyklicznych w mieście i przyciągają zarówno miłośników muzyki poważnej jak i rodziny z dziećmi.

Księży Młyn nabiera życia i zyskuje blasku dzięki rewitalizacji. Po odnowionej przędzalni (Scheiblera i Grohmana), w której obecnie mieszczą się lofty, remoncie Muzeum – Pałacu Herbsta przyszedł czas na osiedle robotnicze. W kolejnych fałdach trwają prace rewitalizacyjne, w niektórych lokalach powstały pracownie artystyczne. W 2014 r. Miasto kontynuowało projekt „Księży Młyn w Łodzi – kompleksowa rewaloryzacja terenów zielonych ...”, który z pewnością przyczyni się do zwiększenia liczby turystów, jak również przyciągnie organizatorów imprez plenerowych.

Wzrost zainteresowania notuje także Brus. W tę okolicę przyciągają odwiedzających: dawna zajezdnia tramwajowa

prezentująca zabytkowe już tramwaje i autobusy oraz dawny schron przeciwlotniczy, w którym społeczna organizacja Kompanija Brus utworzyła wystawę militariów. W 2014 r. placówki te wzięły po raz pierwszy udział w Nocy Muzeów. Aby ułatwić dojazd do tego zakątka Łodzi uruchomiono specjalną linię MPK, po której poruszał się zabytkowy tramwaj.

Atlas Arena wydarzenia

Wydarzenia ubiegłego roku umocniły markę Atlas Areny, jako miejsca wyjątkowych wydarzeń kulturalnych i sportowych. Należy przy tym zaznaczyć wyraźną tendencję wzrostową frekwencji. W ubiegłym roku w 76 imprezach trwających 84 dni uczestniczyło 507 410 osób. Główną przyczynę wzrostu upatruje się w rozgrywanych także w Łodzi Mistrzostwach Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn. W Atlas Arenie odbyło się 12 spotkań, które z trybun śledziło ponad 100 tys. kibiców. Mecze Polaków sześciokrotnie oglądał komplet publiczności. Siatkówka przyciągała kibiców do łódzkiej hali wielokrotnie. Styczniowe eliminacje do mistrzostw świata kobiet, obejrzało ponad 18 tys. osób. Trybuny całkowicie wypełniły spotkania Polaków z Włochami w ramach Ligi Światowej, a także pojedynki Skry Bełchatów i Resovii Rzeszów w rozgrywkach PlusLigi.

Atlas Arena ugruntowała swoją pozycję na muzycznej mapie Polski. 18 koncertów zgromadziło prawie 160 tys. fanów muzyki. Podobnie jak w poprzednich latach, magnesem dla publiczności były gwiazdy światowego formatu, m.in.: Depeche Mode, Peter Gabriel, Kylie Minogue, Lenny Kravitz, Aerosmith i Black Sabbath.

Miejska Arena Kultury i Sportu nie zapomniła o ofercie dla najmłodszych. Imprezy pod szyldem Disneya, Dzień Dziecka, Gwiazdka dla Dzieci i inne, przyciągnęły w sumie 42 tysiące dzieci i rodziców. Zanotowano także wzrost znaczenia hali jako centrum kongresowo-biznesowego. W różnego rodzaju targach, szkoleniach i kongresach wzięło udział 106 tys. osób.

Rok 2014 przyniósł zmiany na krajowym rynku obiektów wielofunkcyjnych. Mimo pojawienia się konkurencji w Krakowie oraz Szczecinie, Atlas Arena konsekwentnie utrzymuje pozycję lidera w liczbie wydarzeń, wykorzystując atut lokalizacji, doświadczenia oraz kompleksowej oferty. Rok 2014 zamknął się dla łódzkiego obiektu 13,3 % udziałem w rynku i aż 15,4 %, gdy z zestawienia wyłączymy rozgrywki ligowe.

Tab. 17. Wydarzenia odbywające się w Atlas Arenie w latach 2011-2014.

Rodzaj wydarzenia	2011	2012	2013	2014
Kulturalne (koncerty, festiwale itp.)	20	14	20	18
Sportowe	21	32	25	35
Targowe	4	2	1	7
Inne	5	3	13	24
	49	51	59	84

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta

Międzynarodowe Targi Łódzkie

Międzynarodowe Targi Łódzkie organizują corocznie co najmniej 15 własnych imprez targowych. Wiele z nich to projekty branżowe o ugruntowanej pozycji na międzynarodowym i krajowym rynku wystawienniczym. Warto tutaj wymienić: Targi Sprzętu Fotograficznego, Filmowego i Video - Film Video Foto, Targi Naturalnej Żywności Natura Food, Międzynarodowe Targi Komunikacji Elektronicznej – Intertelecom, Targi Regiony Turystyczne Na Styku Kultur, Międzynarodowe Targi Zoologiczne Pet Fair, Targi Uroda i Estetyka oraz Międzynarodowy Konkurs dla Projektantów Ubioru – Złota Nitka.

Systematycznie rozszerzany jest zakres tematyczny targów. Poszczególne imprezy zyskują oprawę merytoryczną w postaci sympozjów, seminariów i konferencji. Najlepsze wyroby, produkty i rozwiązania technologiczne zdobywają nagrody w towarzyszących targom konkursach.

Tab. 18. Liczba wystawców i odwiedzających MTŁ

Wydarzenie	Lista wystawców				Lista zwiedzających			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Targi Regiony Turystyczne Na Styku Kultur	160	182	127	121	5 665	8 239	5 636	6882
Targi Edukacyjne	186	165	149	146	11 558	10 478	10 739	8919
Intertelecom Międzynarodowe Targi Komunikacji Elektronicznej	46	43	33		1 932	2 502	1 944	
Film Video Foto Targi Sprzętu Fotograficznego, Filmowego i Video	162	150	153	150	13 871	16 329	15 875	15394
Festiwal Zdrowia, Wróżb i Niezwykłości	194	184	165		2 586	3 750	3 500	
Złota Nitka Międzynarodowy Konkurs dla Projektantów Ubiory	impreza modowa							
Kreacje Mody	17				wstęp wolny			
Targi Logistyki Służb Muzurowych			7	36			392	1158
Łódzkie Targi Energetyczne				93				1675
Pet Fair Międzynarodowe Targi Zoologiczne	67	49	67	63	3 997	5 274	7 595	4733
Targi Kobieta w Wielkim Mieście		74				2 491		
III Targi InterflatDesign.pl	43				2 474			
Natura Food Targi Żywności Ekologicznej i Regionalnej	180	206	246	299	6 197	9 419		11599
beEco Targi Ekologicznego Stylu Życia		64	35				11 356	
Festiwal Kawy, Herbaty i Czekolady		27	29					
Targi Technicznych Wyrobów Włókienniczych			39	46			2003	2026
Festiwal Zdrowia, Wróżb i Niezwykłości	223	218			3 838	5 328		
Targi Uroda i Estetyka	80	87	78		3 822	3 953	2 885	
Salon Ciekawej Książki	61	102	53	83	4 698	6 848	4 478	5903
Razem	1419	1551	1181	1037	54 129	65 822	61 053	58289

Źródło: Międzynarodowe Targi Łódzkie

Turystyka i krajoznawstwo - współpraca z organizacjami pozarządowymi

W ramach promocji wewnętrznej podejmowanych jest wiele działań mających na celu przybliżenie mieszkańcom Łodzi kultury i historii miasta. We współpracy z organizacjami pozarządowymi organizowane są sobotnie spacer z przewodnikiem po Łodzi, niedzielne wycieczki po Łodzi z przewodnikiem, konkursy, gry miejskie.

W 2014 roku w trybie otwartych konkursów przydzielono dotację na upowszechnianie turystyki i krajoznawstwa następującym podmiotom:

- Fundacja Normalne Miasto – Fenomen zadanie „Łódź – zwiedzaj na okrągło”;
- Klub Turystyki Rowerowej Bike Orient - „Aktywna przestrzeń Łodzi”;
- Towarzystwo Przyjaciół Łodzi - „Spacer po Łodzi”;
- Towarzystwo Opieki nad Zabytkami - „Wycieczki turystyczne (piesze i tramwajowe) z przewodnikiem po Łodzi”;
- Towarzystwo Przyjaciół Łodzi - „Łódzki kalejdoskop – mozaika wieków, ludzi i miejsc”;
- Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Łódzka Łódź Górna - „Przemysłowy zawrót głowy”;
- Fundacja Szansa dla Niewidomych - „Jan Karski – wybitny dyplomata, honorowy obywatel, świadek nadziei”;
- Centrum Inicjatyw na Rzecz Rozwoju REGIO - „Łódzka książka kucharska”;
- Centrum Inicjatyw na Rzecz Rozwoju REGIO - „Łódź od drugiego wejrzenia”;
- Fundacja Normalne Miasto Fenomen - „Rowerowe wycieczki po Łodzi cz. 3”;
- Fundacja Szansa dla Niewidomych - „Zintegrowana Łódź – integracyjna gra terenowa”;

W ramach trybu pozakonkursowego podpisano umowę z Centrum Inicjatyw na Rzecz Rozwoju REGIO w celu organizacji zadania „Odkrywamy Piotrkowską na nowo”.

Łącznie w dotowanych imprezach uczestniczyło ok. 10 tys. osób, dla porównania w 2013 roku było to 6 tys.

[Materiały informacyjne, strona internetowa www.turystyczna.lodz.pl](http://www.turystyczna.lodz.pl)

W 2014 r. dla mieszkańców i turystów przygotowano wydawnictwa promujące walory turystyczne Miasta – foldery, ulotki oraz plany Łodzi:

- „Łódź na weekend” – folder, 32 tys., wersja językowa polsko/angielska.

- „Śladami łódzkich Żydów” – folder, 8 tys., wersja językowa: polska, angielska.
- „Łódź. Atrakcje turystyczne” – ulotka, 27 tys., wersja językowa: polska, angielska, niemiecka.
- „Łódź. Szlak turystyczny wille i pałace” – ulotka, 20 tys., wersja językowa: polska, angielska.
- „Łódź. Szlak turystyczny architektura przemysłowa” – ulotka, 20 tys., wersja językowa: polska, angielska.
- „Łódź. Szlak turystyczny ulica Piotrkowska” – ulotka, 20 tys., wersja językowa: polska, angielska.
- „Księża Młyn” – ulotka, 8 tys., wersja językowa: polska, angielska,
- „Osiedla modernistyczne”, 5 tys., wersja językowa: polska.
- Plan Miasta – format A3, 50 tys., wersja językowa: polsko/angielska.

Dystrybucja wszystkich materiałów promocyjnych odbywa się na terenie Łodzi (punkty informacji turystycznej, obiekty noclegowe, instytucje kulturalne, CKW – MTŁ). Materiały są również rozdawane podczas targów, w których Miasto bierze udział oraz na imprezach, których jest współorganizatorem.

Działania Centrum Informacji Turystycznej

Centrum Informacji Turystycznej w Łodzi jest miejską jednostką organizacyjną, nad którą nadzór pełni Biuro Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą UMiŁ.

Nadrzędnym zadaniem CIT jest obsługa turystów w punktach informacji turystycznej znajdujących się przy ul. Piotrkowskiej 87 (siedem dni), na terenie Dworca PKP Łódź Kaliska (siedem dni), portu lotniczego im. Wł. Reymonta (sześć dni – oprócz soboty), w mobilnych punktach informacji turystycznej (podczas targów, imprez kulturalnych i sportowych). W okresie maj – wrzesień punkty it działały w wydłużonym czasie. CIT został laureatem konkursu Polskiej Organizacji Turystycznej na „Najlepsze Centrum Informacji Turystycznej w Polsce”.

Liczba obsługiwanych w 2013 r. turystów sięgnęła 36,4 tys., a w 2014 r. 41,2 tys., w tym: w stacjonarnych punktach it – 34,3 tys., w mobilnych punktach it – 5,9 tys., podczas wycieczek i spacerów – 955 osób.

Szlaki, trasy turystyczne

Szlak turystyczny „Łódź Bajkowa” promuje markę Łodzi filmowej, ze szczególnym uwzględnieniem dorobku łódzkiej animacji. Idea „Łodzi Bajkowej” obejmuje stworzenie nowego szlaku turystycznego śladem mini pomników nawiązujących tematycznie do dorobku Studia Małych Form Filmowych Se-Ma-For. Rzeźby zlokalizowane są w miejscach najczęściej odwiedzanych przez turystów.

Działania podjęte w 2014 roku:

- administracja portalem www.bajkowa.lodz.pl oraz profilem na facebooku Łódź Bajkowa,
- ponowne odsłonięcie rzeźby Plastusia zlokalizowanej w Parku im. H. Sienkiewicza ze względu na uszkodzenie pomnika oraz Wróbelka Ćwirka ze względu na kradzież rzeźby,
- akcja zbierania pieczętek bajkowych na szlaku „Łódź Bajkowa” polegającej na odwiedzeniu wszystkich palcówek, które znajdują się w pobliżu rzeźb bajkowych,
- akcja „Moda jak z bajki” polegająca na ubieraniu wszystkich postaci bajkowych w modne zimowe ubranka, zorganizowana we współpracy z Galerią Łódzką.

Podróże studyjne dla dziennikarzy

Miasto we współpracy z Polskimi Ośrodkami Informacji Turystycznej w 2014 r. przygotowało następujące podróże studyjne dla dziennikarzy:

- 11 dziennikarzy z Wielkiej Brytanii i Irlandii - zebranie materiału o Łodzi do planowanych publikacji głównie dotyczących

Fashion Philosophy Fashion Week Poland.

- dziennikarz i fotograf z Hiszpanii zebranie materiału do magazynu o podróżach Viajar.
- przedstawiciele Grupy Spectaculares z Francji zebranie materiałów bazowych do stworzenia spektaklu audiowizualnego o Łodzi do zaprezentowania podczas Festiwalu Światła.
- włoska blogerka w ramach projektu blogginpolonia – materiał przygotowany pod hasłem lifestyle, fashion i design.
- 2 dziennikarzy z Wielkiej Brytanii zebranie materiału do artykułu o Łodzi;
- dziennikarze z Ukrainy przygotowanie artykułu do magazynu Aeroplan, artykułu do Gazety Prybużzia, 2 artykułów w dzienniku „Mriya” oraz film „Odkryj siebie. Jesteśmy podobni”;
- działacze sportowi oraz dziennikarze przebywający w Łodzi w związku z Mistrzostwami Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn - zebranie materiałów do artykułów prasowych i relacji sportowych.
- 40 dziennikarzy przebywający w Łodzi w związku z organizowanym w województwie łódzkim Kongresem Dziennikarzy Europejskich Branży Turystycznej European Journalists Association.

Noc muzeów

Noc Muzeów 17/18 maja 2014 r. W 10 – tej jubileuszowej łódzkiej edycji wydarzenia wzięło udział ponad 50 placówek. Po raz pierwszy do imprezy dołączyły: Zajezdnia Muzealna Brus prezentująca zabytkowe tramwaje i autobusy, „Kompanija Brus” opiekująca się schronem przeciwlotniczym, pracownie na Księżym Młynie – miejsca działalności młodych, łódzkich artystów, Łódzkie Centrum Filmowe prezentujące najróżniejsze rekwizyty używane w produkcjach filmowych. Z okazji roku Jana Karskiego Centrum Dialogu im. Marka Edelmana przygotowało wystawę „Karski. Nie dać światu zapomnieć”, a Muzeum Miasta Łodzi zaprezentowało w Sali Lustranej wystawę planszową „Łódź Jana Karskiego” i oddało do użytku gabinet Jana Karskiego w nowej aranżacji. Łódzcy przewodnicy zrzeszeni w TOTUTOTAM prowadzili spacerzy piesze po Księżym Młynie, a Fundacja Urban Forms zorganizowała wycieczkę autobusową szlakiem łódzkich wielkoformatowych murali. Jak co roku, MPK Łódź uruchomiło specjalne linie komunikacji miejskiej kursujące pomiędzy placówkami. W Nocy Muzeów uczestniczyło ponad 83 tys. osób.

Współpraca Łodzi z zagranicą

Współpraca z miastami partnerskimi w ramach wspólnych projektów przybliżających mieszkańcom kulturę i historię miast.

- XX – lecie współpracy partnerskiej Łodzi i Tianjinu. W ramach obchodów jubileuszu zostały zorganizowane wydarzenia kulturalno - artystyczne promujące Łódź, w czasie którego możliwe było przybliżenie mieszkańcom Łodzi kultury Dalekiego Wschodu.
 - Dzień Chiński w Łodzi – Rok Konia, pod patronatem Ambasady ChRL w Polsce.
 - Koncert zespołu Voice of Yunnan w Pasażu Schillera.
- XL – lecie współpracy partnerskiej Łodzi i Chemnitz.
 - Przegląd Teatrów Szkolnych w Chemnitz.
 - Wystawa Skamieniałego Drewna z epoki Permu „Nowości z Permu – Skamieniały Las z Chemnitz” – Łódzkie Centralne Muzeum Włókiennictwa.
 - Koncert Europejskiej Letniej Akademii w Łodzi, Chemnitz i Chomotowie.
- ACTE – Europejskie Stowarzyszenie Wspólnot Przemysłu Tekstylnego. Konferencja Polskiego Związku Pracodawców Prywatnych Przemysłów Mody PIOT w ramach branżowego Programu Promocji Odzieży, Dodatków i Galanterii Skórzanej Ministerstwa Gospodarki RP.

- CEMR (Europejska Rada Gmin i Regionów). Posiedzenie Komitetu Politycznego Europejskiej Rady Gmin i Regionów w Łodzi, w którym wzięło udział ponad 200 samorządowców z Europy. Łódź miała okazję zaprezentować się jako lider rewitalizacji centrów miast oraz przedstawić program działań w staraniach o organizację Expo 2022.
- Zawarcie umowy partnerskiej z miastem Kanton. Kontakty miasta odbywają się na wielu płaszczyznach, począwszy od gospodarki, handlu, wymiany kulturalnej po działania edukacyjne i sportowe. Kanton jest 3 najważniejszym ośrodkiem przemysłowym i naukowym w Chinach, a Łódź jest jedynym miastem w Polsce, które weszło w poczet miast partnerskich Kantonu.
- Narada Dyplomacji Publicznej w Łodzi (MSZ, Ministerstwo Kultury). Narada jest jednym z podstawowych narzędzi budowania marki POLSKA. Jest doskonałą okazją do wymiany doświadczeń w dziedzinie dyplomacji publicznej i kulturalnej dla dyrektorów Instytutów Polskich oraz pracowników zajmujących się sprawami promocji, kultury i nauki w polskich ambasadach i konsulatach generalnych na całym świecie.
- Ponadto w ramach współpracy międzynarodowej odbyły się:
 - Wizyty ambasadorów w Łodzi (Bułgarii, Chin, Białorusi, Czech, Finlandii, Austrii, Boliwariańskiej Republiki Wenezueli);
 - Wystawa Solidarni z Ukrainą;
 - Wizyta dziennikarzy z Chin;
 - Wizyta 32 Teodorów⁶ z Nadrenii – Westfalii (Niemcy) w związku z 40. rocznicą przeboju Vicky Leandros promującego Łódź „Theo - wir fahren nach Lodz”;
 - Pobyt studyjny delegacji z miasta Atlanta;
 - Wizyty delegacji (wiceburmistrzowie, przewodniczący gmin żydowskich, szefowie wydziałów kultury) z miast partnerskich Chemnitz i Stuttgartu z okazji 70-Rocznicy Likwidacji Litzmannstadt Getto;
 - Udział łódzkich artystów w Festiwalu Design, Mody i Sztuki DEKUMO w Stuttgarcie;
 - Udział artystów z miast partnerskich Lwowa i Kaliningradu w Folkowych Inspiracjach;
 - Dni Austrii w Łodzi.

⁶ Od imienia Theo

PODSUMOWANIE

Podejmowane działania mają na celu wzrost poziomu życia mieszkańców Łodzi dzięki pełnemu gospodarczemu wykorzystaniu potencjału infrastrukturalnego związanego z centralnym położeniem na mapie regionu, Polski i Europy, a także z jej wiodącą rolą w aglomeracji łódzkiej. W rozdziale opisano działania związane z budową Nowego Centrum Łodzi, przebudową głównych ciągów komunikacyjnych w mieście, tworzeniem Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego oraz z przedsiębiorczością i przedsięwzięciami o charakterze innowacyjnym i kreatywnym. Ponadto omówiono funkcjonowanie Łódzkiego Portu Lotniczego, jak również zamieszczono informacje o największych wydarzeniach kulturalno – rozrywkowych w Łodzi.

Do głównych rezultatów opisywanych działań zaliczono w 2014 r.:

- zakończenie głównego etapu robót konstrukcyjnych dworca Łódź-Fabryczna obejmującego wykonanie ścian szczelinowych oraz płyty stropowej na poziomie – 8,0 m, płyty dennej na poziomie -16,0 m na całym jego obszarze oraz parkingów i wielostanowiskowych przystanków autobusowych. Zakończono główne roboty związane z budową tunelu kolejowego do dworca Łódź-Fabryczna. Rozpoczęto prace przygotowawcze do montażu układów torowych w tunelu kolejowym.
- Ukończono budowę Trasy Górna łączącą al. Jana Pawła II z ul. Rzgowską, tworzącą nowy, efektowny odcinek drogi krajowej Nr 1.
- W obszarze metropolitalnym, Łódź na czele 27 jednostek samorządu terytorialnego powołała Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny. Miasto Łódź jest liderem i inicjatorem utworzenia stowarzyszenia. Prezesem została Prezydent Miasta Łodzi – Hanna Zdanowska, a Wiceprezesem, Wiceprezydent Miasta Łodzi – Marek Cieślak.
- Pozyskanie dla Łodzi firm: McCormic, HP, UPS, TomTom czy Rule Financial.
- Podpisanie w 2013 r. aneksu do umowy dotyczącej wsparcia projektu BioNanoPark, na mocy którego nastąpiło jego rozszerzenie o zadanie BioNanoPark+. Tym samym łódzki Technopark będzie unikatowym w skali Europy kompleksem 6 nowych laboratoriów działających w obszarze bio- i nanotechnologii oraz medycyny.
- Wydanie 36 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, inwestorzy zadeklarowali nakłady finansowe w wysokości ok. 1,5 mld zł. Nagrodzenie tytułem najlepszej strefy ekonomicznej w Europie przez Global Free Zones of the Year 2014 oraz tytułem najlepsza strefa ekonomiczna w Polsce wg FDI Poland Investors Award.
- W hali Atlas Arena zorganizowano 76 imprez , które w 2014 r. zgromadziły 510 tys. widzów.
- Realizacja z sukcesem kolejnych edycji Fashion Philosophy Fashion Week Poland.

FILAR: SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA

Łódź aktywna, ucząca się i twórcza – wzrost poziomu kapitału społecznego i kulturowego dzięki rozwojowi edukacji, wzmocnieniu aktywności mieszkańców i zwiększeniu poziomu partycypacji społecznej.

1. MIASTO – DOBRO WSPÓLNE

Zbudowanie wysokiej jakości kapitału społecznego oraz partycypacji obywatelskiej łodzian.

KOMUNIKACJA SPOŁECZNA

Aktywne włączanie mieszkańców we współdecydowanie o przyszłości miasta wymaga stworzenia sprawnych kanałów komunikacji z mieszkańcami, w tym konsultacji społecznych, wsparcia samoorganizacji wokół ważnych lokalnych celów, a także informowania mieszkańców o działaniach Urzędu.

Serwisy internetowe

Strona www.uml.lodz.pl z roku na rok cieszy się coraz większym zainteresowaniem. W roku 2014 r. odnotowano prawie 1 780 tys. odwiedzin. Średnio dziennie stronę odwiedzało 5,5 tys. osób. Unikatowi użytkownicy to ok. 652 tys. osób (36%), a powracający odwiedzający 1 128 tys. czyli ok. 64,07%. Strona była głównie odwiedzana przez osoby polskojęzyczne, ale ponad 43 tys. osób posługiwało się amerykańskim angielskim, a ponad 22 tys. angielskim. Osób rosyjskojęzycznych było ok. 2,5 tys. Obok łodzian największą grupą odwiedzających byli mieszkańcy Warszawy (224,8 tys. odwiedzin), następnie Krakowa, Legnicy i Poznania.

Tab. 19. Działalność internetowa

Rok	2012	2013	2014
Strona www.uml.lodz.pl			
Liczba odwiedzin strony	1 590 780	1 754 728	1 779 916
Średnia dzienna liczba odwiedzin	4 300	4 800	5 500
Unikalni użytkownicy	610 220	713 780	652 054
Powracający użytkownicy w %	63,07	61,07	64
Strona www.dworzec.lodz.pl			
Liczba odwiedzin strony	258 087	189 996	171 084
Średnia dzienna liczba odwiedzin	700	520	721
Unikalni użytkownicy	83 512	76 752	102 182
Strona www.sportowa.lodz.pl			
Liczba odwiedzin strony	23 372	18 640	24 894
Średnia dzienna liczba odwiedzin	50	100	120
Unikalni użytkownicy	15 370	13 451	18 119
Strona www.mia100kamienic.lodz.pl			
Liczba odwiedzin strony	-	8 138	19 854
Średnia dzienna liczba odwiedzin	-	30	60
Unikalni użytkownicy	-	5 186	12 820

Źródło: Biuro Informacji i Komunikacji Społecznej.

Na stronie internetowej w dziale informacyjnym publikowane są bieżące dane o pracy urzędu, informacje miejskie oraz newsy z Rady Miejskiej. Miejska strona internetowa promowana jest przez miejski fanpage na Facebooku. Przy części postów znajdują się linki do obszerniejszych artykułów.

W 2014 r. zanotowano 171 084 odwiedzin strony www.dworzec.lodz.pl, z tego unikalnych użytkowników było 102 182 (59%). Osoby, które wchodziły na stronę pochodziły głównie z Polski (171 084) i z Wielkiej Brytanii (3 295).

Byli to głównie mieszkańcy Łodzi (ok. 98 tys.) i Warszawy (ponad 23 tys.). Na stronie działa kamera rejestrująca obraz z prac powstającego dworca Łódź - Fabryczna. Przynajmniej raz w miesiącu publikowano nowy news o postępach prac.

W serwisie sportowym www.sportowa.lodz.pl można znaleźć kalendarz wydarzeń sportowych, miejsca i kluby do uprawiania sportu oraz informacje dotyczące spółek miejskich związanych ze sportem i inwestycjami sportowymi. Stronę odwiedzono 24 894 razy. W roku 2014 liczba wejść na stronę sportową po raz pierwszy przekroczyła zakładany miernik – wzrostu o 20 %. Zwiększone zainteresowanie stroną sportową miało związek z Mistrzostwami Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn i uruchomieniem specjalnej zakładki „dla kibica”. Dużą popularnością cieszyły się podstrony mistrzostwa/strefa kibica (ok. 4 tys. wejść) i mistrzostwa/strefa kibica/zniżki dla kibiców (ok. 2,3 tys. wejść), a także podstrona „Gdzie można pograć w siatkówkę” (ok. 2,3 tys.).

Na stronach www.uml.lodz.pl i www.sportowa.lodz.pl pojawiło się 40 banerów o różnej zawartości, które dotyczyły istotnych informacji dla mieszkańców. Wiele z nich dotyczyło promocji miejskich projektów („Mia100 Kamienic”, „Zielone Podwórka 2014”, „Lokale dla kreatywnych”, „Ferie 2014”, „Miasto Szkół dla Maluchów”), działań promocyjnych i edukacyjnych (oferta na Urodziny Łodzi, Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny, „Pomożemy ci znaleźć pracę” itp. Banery przekierowywały do stron organizatorów bądź też podstron stworzonych w strukturach serwisu. Ich zawartość była różna – od zawartości treściowo-graficznej po załączniki w postaci uchwał, zarządzeń, prezentacji. Niektóre wydarzenia promowano za pomocą podstron, podzielonych tematycznie za pomocą banerów. System ten pozwala na zgromadzenie w jednym miejscu wszystkich istotnych informacji o danym projekcie, bez konieczności tworzenia dla niego osobnej, samodzielnej strony.

Tab. 20. Najczęściej odwiedzane serwisy strony www.uml.lodz.pl w 2014 r.

Odwiedzane serwisy	Liczba odwiedzin (odslon)	Liczba wejść
Praca dla nauczycieli	142 843	100 279
Edukacja – aktualności	101 109	30 224
Miasto - aktualności	90 359	6 585
Miasto – oferty sprzedaży nieruchomości	65 653	25 481
Kontakt	59 915	7 173
Samorząd - aktualności	56 945	2 594
Tablica informacyjna	48 604	1 496
Budżet obywatelski - głosowanie	42 587	25 943
Nabór do przedszkoli	38 400	3 897
Władze	37 159	882
Samorząd – struktura organizacyjna	34 122	4 891
Budżet obywatelski – zgłoszone wnioski	31 673	6 084
Sesja na żywo	29 346	5 788
Budżet obywatelski na rok 2015	27 735	5 221
Aktualności	22 616	389
Urodziny Łodzi	22 146	13 939
Nabór do szkół ponadgimnazjalnych	19 207	4 266
Pomoc zdrowotna świąteczna i nocna	19 154	12 881

Źródło: Biuro Informacji i Komunikacji Społecznej

Z analizy wejść na wszystkie podstrony (9 275) serwisu www.uml.lodz.pl wynika, że najczęściej odwiedzane były kolumny o edukacji. Dużą popularnością cieszyły się też newsy z Rady Miejskiej, informacje o budżecie obywatelskim i pomocy zdrowotnej w nagłych przypadkach. Ciekawostką była duża liczba wejść na stronę, z której można było obserwować na żywo zwierzęta w zoo.

W 2014 r. zanotowano 19 854 odwiedzin strony <http://mia100kamienic.lodz.pl>, z tego unikalnych użytkowników było 12 820, czyli 64%. Osoby, które wchodziły na stronę pochodziły głównie z Polski (19 040) i z Wielkiej Brytanii (167). Na stronę wchodził przede wszystkim mieszkańcy Łodzi i Warszawy.

Udostępnianie informacji publicznej

W 2014 r. w centralnym repertorium wniosków o udostępnienie informacji publicznej odnotowano 1044 spraw. Ogółem Urząd Miasta Łodzi udzielił 971 odpowiedzi na wnioski o udostępnienie informacji publicznej, a 49 wniosków zostało przekazanych do miejskich jednostek organizacyjnych.

Tab. 21. Biuletyn Informacji Publicznej

	2012	2013	2014
Liczba odwiedzin strony	1 306 470	1 322 819	1 482 033
Unikalni użytkownicy	548 804	624 751	741 177
Średni czas odwiedzin w min	2,51	2,43	2,45

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Organizacyjno-Prawnego

Serwisy społecznościowe

Całkowita liczba polubień miejskiej strony na portalu społecznościowym Facebook wynosiła 62 983 na 31 grudnia 2014 r., czyli zanotowano bardzo gwałtowny, wielokrotnie przerastający założenia przyrost liczby fanów. W bieżącym roku osiągnął on 310 % rocznego planu. Ciekawostką jest fakt, że w pierwszym półroczu roku 2014 zmieniła się grupa wiekowa najczęściej odwiedzających stronę osób – teraz jest to grupa 18-24 lata (32 % fanów). 26 % fanów stanowią osoby w wieku 25-34.

Zasięg średni profilu to 28 tys. osób. Od połowy roku zasięg jest przekraczany nawet 2,3,4-krotnie. Od końca sierpnia utrzymuje się bardzo wysoki zasięg spowodowany głównie wydarzeniami: Mistrzostwa w Siatkówce Mężczyzn, Festiwal Światła (2 tys. nowych fanów przez weekend), ale też dobrymi zdjęciami Łodzi.

Fani reagują kiedy mogą przeżywać coś razem. Wysoka interakcyjność utrzymywała się na postach wywołujących pozytywne emocje (Otwarcie Piotrkowskiej, Festiwal Światła, mistrzostwa w siatkówce, Jarmark Bożonarodzeniowy, materiały, które dotyczą całej zbiorowości np. ładne plenery, filmik „Happy Łódź”. Rekordowo wysokie interakcje zanotowano w październiku podczas Festiwalu Światła – Light Move Festival).

Głównym celem strategicznym urzędowego kanału na Facebooku jest prezentowanie postępów w rewitalizacji zabytków Łodzi, możliwości turystycznych naszego miasta oraz obrazu nowoczesnej Łodzi. Dokonuje się to poprzez cykliczne publikowanie postów (albumów fotograficznych) poświęconych głównym inwestycjom miejskim (rewitalizacja EC-1, budowa nowego dworca Łódź-Fabrycznego, „Mia100 Kamienic”).

W 2014 r. zrealizowanych było 20 konkursów promujących imprezy kulturalne i sportowe oraz wprowadzono tradycję relacjonowania „na gorąco” ważnych wydarzeń np. w ramach otwarcia ulicy Piotrkowskiej. Promocja Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn Polska 2014 odbywała się też poprzez organizację konkursów dla członków społeczności fanpage Facebooka lodz.pl. Udział prawie 7 tys. uczestników.

Na miejskim profilu na FB wciąż podejmowane są podobne akcje z udziałem mieszkańców np.

- Akcja „Łódzka flaga na krańcach świata” – 20 nowych wydanych flag. Odbył się finał I edycji akcji. 40 uczestników (12 ekip, które wyjechały z flagą).
- Konkursy promujące Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn – 7 tys. uczestników.
- Akcja „Pokaż się na Łódzkiej” – 30 fanów przysłało swoje zdjęcia na ulicy Łódzkiej w różnych miastach.
- Akcja „Wszystkiego najlepszego, misiu”, promująca szlak Łodzi Bajkowej. Fani przysłali swoje zdjęcia z pluszowymi misiami – w zabawie wzięło udział ok. 50 osób.
- Konkurs „Łódzka Złota Jesień” – 50 osób przysłało zdjęcia jesieni w Łodzi.
- Promocja hashtagu #miastowiatla podczas Light Move Festivalu – zachęcano fanów do tagowania w taki sposób

swoich zdjęć z festiwalu.

- Fotodeje – 6 spotkań fotograficznych dla łódzkich fotoblogerów w atrakcyjnych fotograficznie miejskich obiektach (soboty).

Liczba wyświetleń miejskiego kanału You Tube (Lodz Tube) w 2014 r. - 419 017. Najwięcej wejść – płatne filmy w ramach kampanii „Łódź Pozdrowia” i „Łódź na weekend”, ale też relacja z planu „Obywatela”, film o dworcu „Łódź Fabryczna” film z Mariuszem Wlazłym i relacja z planu „Komisarza Aleksa”.

Tab. 22. Miejskie kanały na mediach społecznościowych.

	2013	2014
Facebook/łodzpl – ilość fanów	12 437	62 983
Lodz Tube – ilość wyświetleń	178 148	419 017

Źródło: Biuro Informacji i Komunikacji Społecznej

W ramach działalności wydawniczej w 2014 r. ukazały się 2 numery Kroniki Miasta Łodzi.

WŁĄCZENIE SPOŁECZNE

Konsultacje społeczne

Tab. 23. Konsultacje społeczne w Łodzi

	Liczba konsultacji	Liczba uczestników	Liczba złożonych propozycji i opinii
2011	5	1 206	
2012	32	2 346	5 608
2013	10	129 307*	1 257
2014	14	178 940*	3 082

* łącznie z głosowaniem na budżet obywatelski

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Partycypacji Społecznej

W 2014 r. przeprowadzono 14 konsultacji. Dotyczyły one:

- projektu „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobieganiu bezdomności zwierząt w Łodzi na rok 2014”,
- propozycji zmian granic: Osiedla Karolew-Retkinia Wschód, Osiedla Zdrowie-Mania, Osiedla Retkinia Zachód-Smulsko, Osiedla Lublinek-Pienista, Osiedla Śródmieście-Wschód, Osiedla Stary Widzew, Osiedla Stoki, Osiedla Nr 33 i Osiedla Olechów-Janów, zawartych w projektach uchwał Rady Miejskiej w Łodzi,
- założeń do „Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Łodzi na lata 2015-2017”,
- budżetu obywatelskiego na 2015 r.,
- projektu „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2014-2017”,
- priorytetów projektu rewitalizacji obszarowej centrum Łodzi na lata 2014-2020+,
- założeń do „Strategii rozwiązywania problemów społecznych w Mieście Łodzi na lata 2015-2020”,
- wskazania jednego z dwu opracowanych wariantów koncepcji przejazdu ul. Niciarnianą przez nowe tory kolejowe biegnące od stacji Łódź Widzew do stacji Łódź Kaliska,
- priorytetów budżetu miasta Łodzi na 2015 rok,
- założeń do „Programu Wspierania Rodziny w Łodzi na lata 2015-2017”,
- systemu transportowego miasta Łodzi na rok 2025,
- projektu „Strategii rozwoju sieci dróg rowerowych w Łodzi w latach 2015-2020+”,
- sposobu funkcjonowania placu Dąbrowskiego i jego bezpośredniego otoczenia,
- projektu budżetu miasta Łodzi na 2015 rok oraz projektu Wieloletniej Prognozy Finansowej miasta Łodzi na lata 2015-

2040.

W konsultacjach przeprowadzonych w 2014 r. wzięło udział:

- w spotkaniach otwartych, warsztatach – 563 osoby,
- w głosowaniu na zadania do budżetu obywatelskiego – 175 397 osób,
- poprzez złożenie formularzy konsultacyjnych – 2 980 osób (w czasie trwania tych konsultacji złożono 3 082 propozycje i opinie).

Ogłoszenia o konsultacjach zamieszczane były w Biuletynie Informacji Publicznej UMiŁ, na stronie internetowej oraz na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta Łodzi. W przypadku budżetu obywatelskiego działania informacyjne i promocyjne uwzględniły dodatkowo szeroki zestaw środków adresowanych do zróżnicowanych kategorii adresatów, od spotów radiowych i telewizyjnych, poprzez okolicznościową gazetę, dedykowaną stronę internetową, plakaty i ulotki, akcję w plenerze („Sobota z budżetem obywatelskim”) po kampanię door-to-door z udziałem m.in. Prezydenta Miasta Łodzi.

Budżet obywatelski

Konsultacje zostały przeprowadzone z mieszkańcami miasta Łodzi od 11 kwietnia 2014 r. do 28 września 2014 r. i obejmowały dwa główne etapy:

- przygotowanie mieszkańców miasta Łodzi do składania propozycji zadań do budżetu obywatelskiego i składanie propozycji od 11 kwietnia do 28 maja 2014 r.,
- przygotowanie mieszkańców miasta Łodzi, którzy ukończyli 16 lat, do głosowania na wybrane przez nich pozytywnie zweryfikowane zadania ogólnomiejskie i lokalne oraz samo głosowanie od 20 września do 28 września 2014 r.

W konsultacjach budżetu obywatelskiego na 2015 r. zgłoszono 871 wniosków, z czego po weryfikacji pod głosowanie zostało poddanych 751 wniosków, a 120 zostało zaopiniowanych negatywnie albo wycofanych przez wnioskodawców.

Na zadania w budżecie obywatelskim na 2015 r. przeznaczono 40 mln zł.

Od momentu wyłonienia do realizacji zadań budżetu obywatelskiego na 2015 rok prowadzony jest przez Oddział ds. Konsultacji Społecznych stały monitoring realizacji zadań (cykliczne spotkania z realizatorami oraz przygotowywanie comiesięcznych sprawozdań z realizacji).

Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Tab. 24. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

	2012	2013	2014
Liczba otwartych konkursów ofert	37	39	39
Liczba złożonych ofert	940	1 116	889
Liczba NGO's, z którymi podpisano umowy konkursowe	408	371	349
Liczba NGO's, z którymi podpisano umowy w trybie konkursowym i zakupu usług	39	60	20
Kwota przeznaczona na program współpracy w mln zł	46,59	41,59	42,79

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Partycypacji Społecznej

Włączanie mieszkańców w inicjatywy miejskie

W 2014 roku utworzono w budżecie miasta nowe zadanie „Organizacja imprez, obchodów rocznic, uroczystości i świąt państwowych”. Wyznaczono grupę osób odpowiedzialnych za organizację najważniejszych imprez patriotycznych i zabezpieczono na nią odpowiedni budżet.

Wyznaczenie zespołu odpowiedzialnego za organizację imprez patriotycznych poprawiło znacznie ich organizację.

Zespół posiada listę imprez, może planować je z dużym wyprzedzeniem, jest w kontakcie ze środowiskiem kombatanatów, organizacjami narodowo-patriotycznymi, wojskiem oraz innymi instytucjami publicznymi np. Urzędem Wojewódzkim oraz Urzędem ds. Kombatanatów i Osób Represjonowanych.

Zespół nawiązał kontakt z grupami rekonstrukcyjnymi, działającymi w regionie łódzkim. Dąży do wzbogacenia tradycyjnych obchodów o dodatkowe elementy, atrakcyjne dla mieszkańców – rekonstrukcje historyczne i wydarzenia artystyczne, powiązane tematycznie z rocznicami.

W 2014 roku zorganizowano imprezy miejskie patriotyczne:

- Obchody 69. rocznicy spalenia więźniów Radogoszcza.
- Obchody 74. rocznicy mordu katyńskiego.
- Obchody rocznicy nadania praw miejskich w Łodzi z elementami rekonstrukcji historycznej i animacji (zabawa dla dzieci na Starym Rynku).
- Obchody rocznicy wybuchu II wojny światowej.
- Wmurowanie tablicy pamięci rozstrzelanych na Brusie.
- Piknik legionowy z okazji 100 - lecia wkroczenia Legionów Polskich do Łodzi.
- Zawieszenie i uroczyste odsłonięcie tablicy pamięci ppłk Kowalewskiego, znanego kryptologa we współpracy z Urzędem ds. Kombatanatów i Osób Represjonowanych.
- Zawieszenie i uroczyste odsłonięcia tablicy im. Stefana Skrzywana we współpracy z Ambasadą Republiki Azerbejdżanu.
- Wystawa pamięci ojca Stefana Miecznikowskiego w Muzeum Miasta Łodzi.
- Konferencja naukowa i koncert z okazji Narodowego Święta Niepodległości.
- Turniej strzelecki z okazji Narodowego Święta Niepodległości.

Inne wydarzenia nie związane z imprezami patriotycznymi:

- Wycieczka po UMŁ z okazji Urodzin Łodzi.
- Koordynacja wydarzeń związanych z Urodzinami Łodzi.
- Realizacja wystawy „Łódź. Rewitalizacja i Przebudowa” w Brukseli (ok. 200 gości wernisażu) i w 2 innych miejscach w Łodzi.
- Organizacja Dnia Matki w Domu Samotnej Matki.
- Organizacja wizyty u „noworocznych noworodków”.
- Akcje zorganizowane z myślą o łódzkich seniorach – konferencje na Uniwersytecie 3 wieku, wspieranie medialne akcji „Pudełko Życia”.
- Wycieczki po UMŁ dla młodzieży i dzieci (z elementami animacji i zabawy, pozwalającymi najmłodszym wiele dowiedzieć się o Łodzi).
- Konkurs plastyczny dla dzieci „Łódź Buduje” we współpracy z Zespołem Rzecznika Prasowego i Wydziałem Edukacji.

Przykładając szczególną wagę do rozwoju społeczeństwa obywatelskiego Miasto w 2014 r. kontynuowało program AKTYWNY OBYWATEL. Program adresowany dla tych uczniów, którzy chcą identyfikować problemy swojej społeczności, włączać się w ich rozwiązywanie, czerpiąc satysfakcję ze swoich działań. Podstawową cechą społeczeństwa obywatelskiego jest świadomość jego członków o potrzebach wspólnoty oraz dążenie do ich zaspokajania, czyli zainteresowanie sprawami społeczeństwa oraz poczucie odpowiedzialności za jego dobro. W nowoczesnych, otwartych społeczeństwach obywatelskich role pierwszoplanowe odgrywają aktywni obywatele, którzy podejmują działania zarówno w sferze politycznej jak i społecznej. Celem programu jest aktywizowanie uczniów do podejmowania takich właśnie działań. Uczeń objęty programem Aktywny Obywatel: jest dobrze poinformowany, zna swoje prawa i obowiązki, potrafi wyrazić swoje

opinie, jest zaangażowany w życie swojej społeczności lokalnej, współuczestniczy w podejmowaniu decyzji, które go dotyczą, jest dobrym sąsiadem, czyli kimś, kto zna potrzeby swoich przyjaciół, znajomych, osób z sąsiedztwa i jest gotów do pomocy w rozwiązywaniu ich problemów, może być członkiem organizacji formalnej/niefORMALNEJ albo osobą wspierającą taką grupę, jest aktywistą - osobą inicjującą akcje i aktywnie uczestniczącą w wydarzeniach, których celem jest dokonanie istotnych zmian lub zwrócenie uwagi opinii publicznej lub władz na określony problem, może być wolontariuszem, który włącza się w pracę organizacji pozarządowej i instytucji, jest rzecznikiem, czyli osobą wspierającą rozwój społeczności lokalnej poprzez reprezentowanie jej interesów, może być członkiem organizacji formalnej/niefORMALNEJ albo osobą wspierającą taką grupę

Wsparcie realizacji projektów partnerskich

W 2014 r. wspierano następujące projekty:

- projekt Łódzkie Centrum Obywatelskie – współpraca z konsorcjum organizacji: Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich „OPUS”, Fundacją Edukacji i Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego „FERSO”, Radą Organizacji Pozarządowych Województwa Łódzkiego. Celem projektu jest utworzenie ośrodka wsparcia merytorycznego i technicznego dla organizacji pozarządowych, grup niefORMALNYCH i partnerstw działających na obszarze Łodzi. W ramach projektu przeprowadzono szkolenia oraz indywidualne konsultacje dla organizacji pozarządowych, a także cykl spotkań informacyjnych i specjalistycznych. Organizacje pozarządowe mają również otrzymać wsparcie techniczne i lokalowe.
- projekt „Model współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi”. Celem projektu jest opracowanie nowej formuły Wieloletniego programu współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi.
- projekt „Aktywni w konsultacjach”. Celem projektu jest wzmocnienie procesu prowadzenia konsultacji społecznych w zakresie regulacji prawnych i polityk publicznych z udziałem mieszkańców i organizacji pozarządowych. W ramach projektu przewiduje się m.in. opisanie katalogu form i narzędzi do stosowania w konsultacjach, rekomendacji dotyczących zmian zapisów w prawie lokalnym.

Łódzka Rada Działalności Pożytku Publicznego i zespoły robocze

- Łódzka Rada Działalności Pożytku Publicznego – organ konsultacyjno – doradczy, którego zadaniem jest wyrażanie opinii w zakresie współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi;
- Powołanie zespołów roboczych:
 - ds. regrantingu. Regrantingu to forma realizacji zadań publicznych wskazana w Art. 16 ust. 7 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Istotą regrantingu jest wprowadzenie pośrednika (operatora), który na zlecenie jednostki samorządu terytorialnego przekazuje dotacje na realizację zadań do innych podmiotów, w tym organizacji pozarządowych, grup samopomocowych oraz grup niefORMALNYCH. W skład zespołu weszli przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz pracownicy Urzędu Miasta Łodzi. Zespół opracował rekomendacje dotyczące stosowania regrantingu. Biuro Promocji Turystyki i Współpracy z Zagranicą UMŁ planuje zastosowanie tego narzędzia przy zlecaniu zadania dotyczącego turystyki;
 - ds. opracowania założeń i zasad funkcjonowania Łódzkiego Centrum Obywatelskiego. Zespół opracował koncepcję funkcjonowania tzw. „Centrum Wschodnia 50”. Zgodnie z założeniami ma ono pełnić funkcję centrum aktywności obywatelskiej oddziałującego na społeczność lokalną obszaru rewitalizowanego oraz integrującego działania organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej.
 - ds. Wieloletniego Programu Współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi. Celem prac zespołu jest stworzenie

dokumentu, który będzie podstawą współpracy łódzkiego samorządu z organizacjami pozarządowymi w latach 2016-2018. Prace zespołu przewidziane są również w 2015 r.

- „Centrum IN”. Celem zespołu jest opracowanie koncepcji funkcjonowania centrum proponującego rozwiązania adresowane do kobiet i osób zagrożonych nierównym traktowaniem na rynku pracy.

Komisje Dialogu Obywatelskiego

Są to ciała doradcze i inicjatywne, które mogą być powoływane przez Prezydenta Miasta Łodzi na wniosek organizacji pozarządowych w różnych obszarach życia społecznego (np. niepełnosprawność, edukacja, ekologia). KDO mają umożliwiać wykorzystanie wiedzy i doświadczeń przedstawicieli III sektora oraz synergii działań Urzędu Miasta Łodzi oraz organizacji pozarządowych przy kształtowaniu polityk publicznych. W Łodzi działają:

- KDO ds. partycypacji obywatelskiej;
- KDO ds. różnorodności i przeciwdziałania dyskryminacji;
- KDO ds. kultury;
- KDO ds. nowoczesnej edukacji;
- KDO ds. wdrażania konwencji o prawach osób niepełnosprawnych i rozwiązywania problemów osób z niepełnosprawnościami.

W 2014 r. utworzono kolejne KDO:

- KDO ds. polityki demograficznej i współpracy międzypokoleniowej;
- KDO ds. ochrony zwierząt i przeciwdziałania bezdomności zwierząt;
- KDO ds. rodziny, dzieci i młodzieży;
- KDO ds. rewitalizacji.

PROFILAKTYKA I PROMOCJA ZDROWIA

Programy profilaktyczne

Jednym z zadań gminy i powiatu jest promocja zdrowia, edukacja zdrowotna oraz opracowywanie i realizacja programów zdrowotnych (ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych). Programy skupiają się na rozpoznanych, najbardziej istotnych problemach zdrowotnych mieszkańców Łodzi. W porównaniu do lat poprzednich wprowadzono zmiany związane z profilaktyką onkologiczną: wycofano się z badań finansowanych przez Ministerstwo Zdrowia (kolonoskopia) oraz Narodowy Fundusz Zdrowia (np. mammografia). Nadal podejmowane są działania edukacyjne w zakresie najczęściej występujących chorób nowotworowych.

W celu redukcji zachorowalności i umieralności mieszkańców Łodzi na choroby, które stanowią największy problem zdrowotny realizowane są działania profilaktyczne dotyczące:

- Chorób układu krążenia i cukrzycy - edukacja i badania osób dorosłych z nadwagą i otyłością.
- Wad i chorób występujących u dzieci i młodzieży:
 - „Miejski Program Profilaktyki Próchnicy dla dzieci i młodzieży do 18 rok życia” obejmujący edukację dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki próchnicy zębów oraz przeprowadzenie lakowania drugich zębów trzonowych stałych (siódemki) u dzieci w 12-13 roku życia,
 - Badania dzieci z klas 1-3 publicznych szkół podstawowych dotyczące wad kręgosłupa oraz ćwiczenia rehabilitacyjno – korekcyjne stwierdzonych wad postawy.
- Różnych problemów zdrowotnych osób w wieku dojrzałym – Bilans zdrowia kobiety dojrzałej i dojrzałego mężczyzny

(w ramach zadania Profilaktyka zdrowia rodziny) – profilaktyczne badania obejmujące: ocenę czynników ryzyka chorób układu krążenia, rtg klatki piersiowej, u kobiet – konsultacja lekarza ginekologa – endokrynologa, usg piersi, usg waginalne, badanie cytologiczne (w ramach NFZ) oraz u mężczyzn – konsultacje i badania urologiczne (PSA, badanie per rectum gruczołu krokowego, badanie usg jamy brzusznej, w tym gruczołu krokowego). Ponadto prowadzona jest edukacja dotycząca profilaktyki chorób układu krążenia oraz chorób nowotworowych, ocena czynników ryzyka raka jelita grubego i informacja o badaniach kolonoskopowych, badania ankietowe w kierunku POCHP, porady nt. prawidłowego odżywiania, porady dotyczące aktywności fizycznej.

- chorób zakaźnych (m.in. dot. grypy), w tym:
 - Program Szczepień ochronnych łódzian przeciw grypie - szczepienia mieszkańców od 65 roku życia i innych grup ryzyka,
 - edukacja mieszkańców, a także pielęgniarek i lekarzy poz w zakresie wirusowego zapalenia wątroby typu C oraz HIV/AIDS.
- Zdrowia psychicznego, w tym:
 - Program ochrony zdrowia psychicznego i przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach którego finansowana jest działalność Ośrodka Interwencji Kryzysowej udzielającego kompleksowej, całodobowej pomocy dla osób i rodzin w sytuacji kryzysu psychicznego.
 - Program profilaktyki ryzykownego stanu psychicznego adresowany do młodzieży szkół średnich - edukacja w zakresie problemów zdrowia psychicznego (agresji, alkoholu i substancji psychoaktywnych, zachowań samobójczych), informacje dot. wczesnej interwencji, ryzyka rozwoju zaburzeń psychiatrycznych, zaburzeń psychiatrycznych, wczesnych objawów psychozy.
- Szerokiej edukacji mieszkańców Łodzi w zakresie profilaktyki innych niż wymienionych problemów zdrowotnych, takich jak: chorób nowotworowych (raka piersi, raka szyjki macicy, raka jelita grubego, nowotworów złośliwych skóry), profilaktyki chorób płuc (gruźlicy, POCHP, nowotworów złośliwych płuc).

Kolejne działania stanowią:

- Profilaktyka zdrowotna - promocja zdrowego stylu życia i zwalczanie nałogu palenia tytoniu - realizator - Miejskie Centrum Zdrowia Publicznego – 4 941 uczniów szkół podstawowych oraz gimnazjów uczestniczyło w warsztatach i prelekcjach z zakresu przeciwdziałania uzależnieniu od nikotyny (w roku 2013 działaniami tymi objęto 4 381 uczniów). Łącznie przeprowadzono 623 godziny spotkań warsztatowych w 211 klasach w 81 łódzkich szkołach podstawowych i 6 gimnazjach.
- Program ochrony zdrowia psychicznego i przeciwdziałania przemocy w rodzinie - realizator – Miejskie Centrum Zdrowia Publicznego. Ośrodek Interwencji Kryzysowej udziela kompleksowej, całodobowej pomocy dla osób i rodzin w sytuacji kryzysu psychicznego poprzez m.in.:
 - prowadzenie interwencji kryzysowych w siedzibie Ośrodka,
 - prowadzenie interwencji kryzysowych telefonicznych,
 - prowadzenie poradnictwa psychologicznego indywidualnego i rodzinnego w sytuacjach skrajnie urazowych (katastrofa, nagła śmierć, żałoba, gwałt, przemoc w rodzinie, próby samobójcze, klęski żywiołowe, problemy materialno – bytowe, itp.).

W 2014 roku Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielił:

- 3 627 konsultacji psychologicznych,
- 543 porad psychologicznych w ramach Telefonu Zaufania.

W 2014 r. działaniami profilaktycznymi objęto ok. 46 tys. mieszkańców Łodzi, a wydatkowano na ten cel prawie

1,28 mln zł, czyli o około 200 tys. zł więcej niż w 2013 roku.

Tab. 25. Działania profilaktyczne realizowane przez Miasto Łódź

		2013	2014
Profilaktyka i wczesne wykrywanie chorób układu krążenia i cukrzycy	Liczba osób	2 255	924
	Środki na realizację w tys. zł	95,64	72,41
Program profilaktyki próchnicy dla dzieci i młodzieży do 18 roku życia	Liczba osób	7 741	6 139
	Środki na realizację w tys. zł	82,64	35,96
Badania dzieci z klas 1-3 publicznych szkół podstawowych w zakresie wad kręgosłupa oraz ćwiczeń rehabilitacyjnych	Liczba osób	5 013	12 800
	Środki na realizację w tys. zł	fin w ramach prof. zdr. rodz.	300
Profilaktyka ciąży wśród nastolatków, chorób przenoszonych drogą płciową, w tym profilaktyka HIV	Liczba osób	-	374
	Środki na realizację w tys. zł	-	28,0
Program profilaktyki ryzykownego stanu psychicznego u dzieci i młodzieży	Liczba osób	35	760
	Środki na realizację w tys. zł	6,9	30,0
Program Ochrony Zdrowia Psychicznego	Liczba osób	5 685	4 070
	Środki na realizację w tys. zł	392,0	300,0
Profilaktyka Zdrowia Rodziny	Liczba osób	3 620	4 470
	Środki na realizację w tys. zł	150,89	182,90
Program szczepień ochronnych przeciw grypie	Liczba osób	7 603	6 013
	Środki na realizację w tys. zł	220,49	174,38
Promocja zdrowia	Liczba osób	12 000	14 000
	Środki na realizację w tys. zł	1 066,75	1 276,28
Razem	Liczba osób	ok. 40 tys.	ok. 46 tys.
	Środki na realizację w tys. zł	1 066,75	1 276,28

Źródło: opracowanie własne Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Łódzka Akademia Zdrowia

Od 2004 r. Łódź organizuje otwarte wykłady pod wspólnym hasłem „Łódzka Akademia Zdrowia”. Dotyczą one zagadnień z obszaru zdrowia fizycznego, psychicznego, promowania zdrowego stylu życia. Od 2006 r. mają formę comiesięcznych spotkań, a od 2011 r. stali uczestnicy otrzymują „indeksy”, w których potwierdzają udział w kolejnych wykładach. W zajęciach uczestniczy każdorazowo 160 - 210 osób. Osoby, które uczestniczą w największej liczbie zajęć, na zakończenie „roku akademickiego” otrzymują drobne upominki. W roku akademickim 2010/2011 indeksy otrzymało ponad 100 osób, w 2012 r. wydano ich 210, w 2013 roku – 230, a w 2014 - 250.

W roku akademickim 2012/2013 przy współpracy z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji została uruchomiona sekcja aktywności fizycznej. Zajęcia gimnastyczne odbywają się w MOSiR przy ul. Skorupki oraz Nordic Walking w ośrodku przy ul. Małachowskiego. Informacja o wykładach zamieszczana jest na stronie internetowej Urzędu Miasta Łodzi i przesyłana mailem do instytucji.

Akademia Zdrowia Seniora

Regularnie od 2002 r. Łódź finansuje wykłady o tematyce zdrowotnej w 18 domach dziennego pobytu. Jest to program autorski dr n. przyr. Marioli Kowalskiej. Wykłady w przystępny sposób przedstawiają wiedzę o organizmie człowieka i zachęcają do uwzględnienia w codziennym życiu zasad ułatwiających jego sprawne funkcjonowanie.

Tab. 26. Akademia Zdrowia Seniora

	2011	2012	2013	2014
Liczba godzin	258	252	252	180
Koszt w tys. zł	14,2	13,9	13,9	12,3

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

Łódzka Sieć Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie

Sieć powstała w 1996 r. i aktualnie skupia 164 placówki (51 przedszkoli, 71 szkół podstawowych, 33 gimnazja,

9 szkół ponadgimnazjalnych, w tym 12 placówek kształcenia specjalnego). Łącznie adresatami działań było 37,3 tys. dzieci i młodzieży, co stanowi 44% łódzkich uczniów. Kolejnych 12 placówek ubiega się o certyfikat Łódzkiej Sieci Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie. Miasto wspiera działania placówek należących do Sieci poprzez szkolenia, konferencje, zajęcia edukacyjne dla uczniów, wspólne przedsięwzięcia promujące zdrowie.

W ramach sieci w 2014 roku:

- odbyły się 4 konferencje edukacyjne;
- zorganizowano III Wiosenny Tydzień Promocji Zdrowia – Zainwestuj w zdrowie – hasło „Bezpieczny uczeń, bezpieczny przedszkolak” (udział wzięło 76 placówek);
- zorganizowano konkurs plastyczny „Ja i moja rodzina” dla dzieci klas I-III oraz „wolny czas spędzam aktywnie z rodziną” dla klas IV-VI;
- zorganizowano zajęcia edukacyjne dla dzieci i młodzieży: „Jedź na zdrowie”, „Pierwsza pomoc przedmedyczna”, „Od najmłodszych lat dbam o zdrowie”, „Komunikacja i przeciwdziałanie agresji”.

Akcje i kampanie edukacyjne

Od wielu lat w ramach programu Łódź – Zdrowe Miasto cyklicznie odbywają się akcje i kampanie edukacyjne organizowane i współfinansowane przez Miasto. W 2014 r. były to:

- Profilaktyka udaru mózgu – współpraca z Fundacją Udaru Mózgu, IV Łódzkie Forum Udarowe – konferencja w UMŁ, kampania billboardowa „Udar mózgu. Liczy się czas.” – koszt 2,5 tys. zł;
- WAMPIRIADA – promocja honorowego krwiodawstwa, przy współpracy z NZS – koszt 7 tys. zł;
- Piknik „Żyj zdrowo i kolorowo” – wsparcie organizacji prozdrowotnego pikniku – koszt 5 tys. zł;
- V Meeting na rzecz walki z rakiem piersi – wsparcie organizacji wydarzenia - koszt 4 tys. zł;
- Obchody Światowego Dnia Zdrowia Psychicznego - wsparcie organizacji obchodów – koszt 3 tys. zł.

Konferencje tematyczne i współpraca ze środowiskiem akademickim

Od lat Miasto angażuje się również w wiele konferencji dotyczących tematyki zdrowia. W 2014 r. zorganizowano konferencje:

- „Rola samorządów lokalnych w prewencji chorób zakaźnych” – współpraca z Głównym Inspektorem Sanitarnym, Uniwersytetem Medycznym w Łodzi i Stowarzyszeniem Zdrowych Miast Polskich - bez kosztów dla UMŁ;
- „Promieniowanie jonizujące w medycynie” – współpraca z Krajowym Centrum Ochrony Radiologicznej - bez kosztów dla UMŁ;
- „Nadciśnienie tętnicze krwi u dzieci” – współorganizacja z Uniwersytetem Medycznym – koszt 2,5 tys. zł;
- „Współczesne problemy psychiatrii biologicznej - od molekuł do skutecznego leczenia” – współorganizowana z Uniwersytetem Medycznym dla łódzkich lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej – bez kosztów dla UMŁ;
- Nie bójmy się jesieni – konferencja dla seniorów – koszt 0,4 tys. zł.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi przy realizacji zadań prozdrowotnych

Główne obszary współpracy z organizacjami pozarządowymi dotyczą zadań edukacji zdrowotnej i promowania zdrowego stylu życia. Priorytetem są dzieci i młodzież (te działania zostały opisane w części: Łódzka Sieć Szkół i Przedszkoli Promujących Zdrowie) oraz osoby starsze. Inne działania edukacyjne realizowane w ramach współpracy w 2014 r. to:

- Łódzki Klub AMAZONKA – zajęcia z zakresu rehabilitacji fizycznej i psychicznej dla kobiet po mastektomii

- ok. 40 uczestniczek, koszt 6 tys. zł;
- Fundacja CARPE DIEM – edukacja w zakresie profilaktyki onkologicznej – koszt 4 tys. zł;
- Fundacja Kocham życie – wsparcie kobiet po mastektomii – koszt 8,8 tys. zł;
- Szkoła Rodzicielstwa – realizowana przez Centrum Służby Rodzinie - 15 kursów, ok. 200 uczestników, koszt 21,6 tys. zł.

Działania na rzecz seniorów – edukacja i zajęcia aktywności fizycznej prowadzone przez Łódzki Uniwersytet Trzeciego Wieku, Związek Emerytów Rencistów i Inwalidów - Oddział w Łodzi, Fundację SUBVENIO - łącznie w zajęciach prowadzonych przez cały rok wzięło udział ok. 500 stałych uczestników – koszt 31,4 tys. zł

MIEJSKIE PROGRAMY PRZECIWDZIAŁANIA UZALEŻNIENIOM

Miasto Łódź przeciwdziałalo negatywnym zjawiskom, związanym z uzależnieniem i przemocą realizując 3 obowiązkowe programy:

- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii;
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

Podstawą do prowadzenia programów są ustawy, dlatego realizowane zadania w kolejnych latach pozostają bez zmian. Zmiany dotyczą wysokości nakładów finansowych oraz wprowadzania dodatkowych działań na podstawie analizy potrzeb.

Tab. 27. Środki przeznaczane na miejskie programy przeciwdziałania uzależnieniom w mln zł

	2011	2012	2013	2014
Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	11,3	11,0	11,0	11,3
Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii	1,2	1,2	1,2	1,9
Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	1,1	1,1	1	0,9
Razem	13,6	13,3	13,2	14,1

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych

- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych ma na celu:
 - zmniejszanie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych nadużywaniem i uzależnieniem od alkoholu;
 - ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne;
 - zapobieganie spożywaniu alkoholu ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży;
 - zmniejszanie rozmiarów naruszeń prawa na rynku alkoholowym oraz prowadzenie procedur zmierzających do uzyskania orzeczenia o obowiązku poddania się leczeniu w zakładzie leczenia odwykowego.
- Założeniem Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii jest szeroki wachlarz oddziaływań w obszarach profilaktyki, terapii oraz działań pomocowych. Są to:
 - zmniejszenie rozmiarów uszkodzeń zdrowia spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych;
 - ograniczanie zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych;
 - zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych szczególnie wśród dzieci i młodzieży;
 - monitorowanie problemów narkotykowych i narkomanii na terenie Łodzi.
- Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie zakłada:
 - zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej, promowanie nieagresywnych form rozwiązywania konfliktów, mediacje, informowanie o możliwościach uzyskania pomocy,
 - specjalistyczne poradnictwo na rzecz osób dotkniętych przemocą w rodzinie, obdukcje, grupy wsparcia, telefon

zaufania, procedurę „Niebieskiej Karty”, pomoc prawną i socjalną, a także udzielanie bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą, zmuszonym do opuszczenia miejsca zamieszkania lub pobytu, zajęcia korekcyjno-edukacyjne skierowane do sprawców przemocy, zarówno dorosłych, jak i nieletnich, poradnictwo specjalistyczne oraz możliwość pobytu w hostelu.

Działania w obszarze przeciwdziałania i terapii uzależnień w mieście realizowane są poprzez: terapie indywidualne i grupowe osób uzależnionych i ich rodzin, poradnictwo, konsultacje specjalistyczne, reintegrację społeczną i zawodową oraz działania wspierające: dożywianie dzieci w szkołach oraz placówkach wsparcia dziennego, refundację zakupu leków. W ramach Programów prowadzone są różnorodne formy oddziaływań profilaktycznych kształtujących pozytywne postawy i wartości wśród dzieci i młodzieży. Są to zajęcia dodatkowe zgodne z założeniami profilaktyki uniwersalnej i selektywnej, imprezy promujące zdrowie oraz zajęcia sportowe.

Działania skierowane do sprawców przemocy, zarówno dorosłych jak i nieletnich to: zajęcia korekcyjno - edukacyjne, poradnictwo specjalistyczne, a także możliwość pobytu w hostelu dla dorosłych sprawców przemocy. Istotnym elementem w zapobieganiu występowania przemocy w rodzinie jest podnoszenie świadomości społecznej, przeprowadzanie mediacji oraz informowanie o możliwościach uzyskania pomocy. Obok zadań ciągłych w ramach programów organizowane są kampanie i akcje profilaktyczno – edukacyjne oraz szkolenia wybranych grup zawodowych.

Od listopada 2013 r. prowadzona jest kampania społeczna pod hasłem „Nie pozwól dorosnąć przemocy”, której celem jest zmiana biernej postawy osób wobec stosowania przemocy względem dzieci. Kampania propagowana jest poprzez ulotki, plakaty, a także reklamy w środkach komunikacji miejskiej. Uruchomiony został bezpłatny telefon interwencyjny nr 800-112-800, który działa całą dobę przez siedem dni w tygodniu. Umożliwia on anonimowe zgłoszenie podejrzenia o stosowaniu przemocy wobec dziecka, jak również wszelkich niepokojących przejawów zaniedbania wobec dzieci i bezzwłoczne podjęcie działań przez odpowiednie służby. W roku 2014 łączna liczba telefonów dotyczących przemocy wyniosła 127, w tym przemocy wobec dzieci z Łodzi 33 oraz 5 z poza Łodzi.

W roku 2014 zorganizowane zostały:

- 3 konferencje: „Nie pozwól dorosnąć przemocy”, „Substancje psychoaktywne - nowe trendy, nowe zagrożenia” oraz „Skutecznie przeciw przemocy w trosce o lepsze jutro”;
- „Akcja Otwarte Drzwi” skierowana do osób doświadczających przemocy w formie udzielania konsultacji psychologicznych i terapeutycznych, socjalnych i prawnych (18 września 2014 r. - 13 grudnia 2014 r.);
- Szkolenia:
 - Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie skierowane do przedstawicieli podmiotów leczniczych. Szkolenie uwzględniało zagadnienia dotyczące przemocy, kontaktu z osobą doświadczającą przemocy, procedury „Niebieskie Karty” oraz obowiązków prawnych przedstawicieli ochrony zdrowia w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W szkoleniu udział wzięło 180 osób;
 - Z zakresu tzw. „dopalaczy” skierowane do przedstawicieli Komendy Miejskiej Policji i Straży Miejskiej w Łodzi pt. „Nowe pokolenia i nowe substancje psychoaktywne – design drugs, leki, popersy i inne a adekwatna reakcja w środowisku lokalnym”. Przeszkolonych zostało 107 osób.

Od 2008 roku Miasto Łódź działa w ogólnopolskim projekcie Transition Facility „Wsparcie regionalnych i lokalnych społeczności w przeciwdziałaniu narkomanii na poziomie lokalnym”, którego koordynatorem jest Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii. Celem projektu jest stałe, wieloaspektowe monitorowanie sytuacji narkotykowej na poziomie lokalnym. Corocznie na podstawie danych uzyskanych od instytucji i podmiotów działających w tym obszarze

sporządzany jest raport pn. „Monitorowanie problemu narkotyków i narkomanii na terenie gminy”, co pozwala śledzić trendy zjawiska, jak również podejmować stosowne działania. Raport jest przekazywany koordynatorowi projektu oraz wszystkim podmiotom współpracującym z Wydziałem Zdrowia UMŁ.

DZIAŁANIA NA RZECZ POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA

Działania podjęte na rzecz osób niepełnosprawnych

Corocznie Miasto Łódź podejmuje działania w ramach szeroko pojętej pomocy osobom niepełnosprawnym. W 2014 r. były to:

- Uchwalenie „Powiatowego Programu Działań na Rzecz Osób z Niepełnosprawnościami w mieście Łodzi w latach 2014-2020”.
- Zorganizowanie konkursów ofert dla organizacji pozarządowych, na wykonanie zadania publicznego dotyczącego działań na rzecz osób niepełnosprawnych, w tym przeprowadzenie zajęć rehabilitacyjnych, zorganizowanie imprez kulturalnych o charakterze integracyjnym oraz wsparcie osób niesłyszących w kontaktach z komórkami organizacyjnymi UMŁ i miejskimi jednostkami organizacyjnymi – usługi tłumacza języka migowego;

Tab. 28. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację konkursów w tys. zł

Zadanie publiczne	2011	2012	2013	2014
Prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych	75,0	60,0	50	66,3
Organizowanie imprez kulturalnych	30,8	22,4	18	5
Świadczenie usług języka migowego	-	36,0	48	48
Razem	105,8	118,4	116	119,2

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

- wspieranie zadań publicznych na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych; w 2014 r. przekazano 18,6 tys. zł;
- doraźne kontrole realizacji zadań publicznych w ramach umów z organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie miasta – w 2013 r. odbyło się 12 kontroli, w 2014 - 9;
- wydawanie kart parkingowych dla niepełnosprawnych mieszkańców Łodzi oraz kart dla placówek zajmujących się opieką, rehabilitacją lub edukacją osób niepełnosprawnych;

Tab. 29. Karty parkingowe dla niepełnosprawnych w sztukach

Wydane karty parkingowe	2011	2012	2013	2014
Osoby indywidualne	2 302	2 506	2 525	693
Placówki	2	4	1	2
Razem	2 304	2 510	2 526	695

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

- wydawanie identyfikatorów typu „C” dla osób niepełnosprawnych uprawnionych do parkowania na odcinkach ul. Piotrkowskiej – w 2014 r. wydano 7 szt.;
- systematyczna aktualizacja informatorów dla osób niepełnosprawnych (Łódzki informator dla rodziców i opiekunów dzieci słabo widzących i niewidomych, Łódzki informator dla osób z orzeczoną znaczną, umiarkowaną i lekką stopniem niepełnosprawności, Łódzki informator dla rodziców dzieci z zaburzeniami rozwoju, Informator dla rodziców dzieci w wieku 0-7 lat „Wczesne wspomaganie rozwoju” oraz Informator pn. „Dziecko z chorobą nowotworową i hematologiczną”);
- wydawanie kalendarzy promujących aktywność artystyczną osób niepełnosprawnych (prace dotyczące Łodzi) – 1 000 szt. rocznie;
- udzielanie porad dla osób niepełnosprawnych osobiste, telefoniczne, internetowe – rocznie ok. 17,5;

- opiniowanie wniosków dotyczących przyznawania lokali mieszkaniowych dla osób niepełnosprawnych 2014 – 86 opinii;
- wspieranie osób niepełnosprawnych w ich potrzebach i problemach, kierowanie do odpowiednich instytucji i organizacji pozarządowych,
- współpraca z Łódzkim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych w ramach obsługi wypożyczalni i serwisowania sprzętu rehabilitacyjnego;
- kontynuacja działania dotyczącego tłumacza języka migowego do kontaktu petenta niesłyszącego z urzędnikiem za pomocą komunikatora internetowego – dla mieszkańców Łodzi w budynkach Urzędu Miasta Łodzi;
- coroczny udział w Targach Sprzętu Rehabilitacyjnego oraz Sprzętu dla Osób Niepełnosprawnych „Rehabilitacja”;
- zbieranie informacji na temat najbardziej pilnych potrzeb osób niepełnosprawnych dotyczących przełamywania barier architektonicznych oraz priorytetowych zadań z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych realizowanych przez organizacje pozarządowe;
- zbieranie informacji dotyczących dostępności przestrzeni publicznej Łodzi dla osób niepełnosprawnych, przejść, dojść do przystanków komunikacji publicznej (współpraca z Zarządem Dróg i Transportu) – współdziałanie z Politechniką Łódzką,
- udzielanie informacji osobom niepełnosprawnym w ramach dni otwartych ZUS (dwa razy w roku);
- propagowanie tematyki związanej z niepełnosprawnością, uwrażliwienie społeczeństwa na potrzeby tego środowiska (radio/TV/prasa);
- prowadzenie, od 2010 r. warsztatów w XXXIII LO, dotyczących działań Miasta i organizacji pozarządowych na rzecz osób niepełnosprawnych w ramach corocznych obchodów „Dnia Osób Niepełnosprawnych”;
- prowadzenie telefonu zaufania dla osób niepełnosprawnych (5 x w tygodniu od 16:00 - 19:30) – 624 porady w 2012 r.), 671 w 2013 r., 912 w 2014 r.;
- współpraca i obsługa Miejskiej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych;
- współpraca z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Specjalistyczną Poradnią dla Dzieci z Wadami Rozwojowymi;
- współpraca z Łódzkim Sejmikiem Osób Niepełnosprawnych oraz Polską Organizacją Pracodawców Osób Niepełnosprawnych - udzielanie bezpłatnych porad prawnych dla niepełnosprawnych – corocznie 200-300;
- praca w zespole Miejskiego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego w Łodzi na lata 2012-2015;
- udział w kapitule lokalnej edycji konkursu „Lodołamacze”;
- uczestniczenie w Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. wdrażania konwencji o prawach osób niepełnosprawnych i rozwiązywaniu problemów osób z niepełnosprawnościami przy Oddziale ds. Osób Niepełnosprawnych UMŁ;
- wyszukiwanie i propagowanie bezpłatnych szkoleń dla osób niepełnosprawnych, dofinansowanych z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki;
- udział w sympozjach, konferencjach, seminariach, spotkaniach branżowych.

Otrzymane wyróżnienia:

- statuetka „Samorząd Równych Szans 2014” w dziedzinie „Dostępna architektura”.

[Aktywizacja i poprawa jakości życia seniorów](#)

Przemiany w strukturze społeczno-demograficznej oraz stan zdrowotny społeczeństwa skłoniły władze Miasta do rozszerzenia prowadzonych działań na rzecz osób starszych. Do roku 2012 współpraca Miasta z tym środowiskiem koncentrowała się na wsparciu kilku organizacji pozarządowych oferujących zajęcia promujące zdrowy styl życia. Oferta

ta była rozproszona i nie zaspokajała wszystkich potrzeb łódzkich seniorów. W 2012 roku rozpoczęto prace nad stworzeniem systemowych rozwiązań aktywizujących starsze pokolenie. Wykorzystane zostały przy tym dotychczasowe doświadczenie i posiadane zasoby Miasta, co pozwoliło na wprowadzenie nowych rozwiązań w krótkim czasie przy ograniczonych środkach finansowych.

Celem zainicjowanego programu pn. „Aktywizacja 60+” jest poprawa jakości życia osób powyżej 60 roku życia mieszkających na terenie Miasta Łodzi. Cele szczegółowe obejmują następujące zagadnienia:

- promowanie pozytywnego i aktywnego wizerunku seniora,
- rozwijanie idei wolontariatu oraz wspieranie liderów działających w lokalnych środowiskach wśród osób 60+,
- integracja międzypokoleniowa oraz międzypokoleniowy przepływ wartości.

Program jest w założeniu inicjatywą ciągłą i nie ma określonego terminu zakończenia. W 2014 roku realizowano działania zapoczątkowane w latach ubiegłych.

Nowe projekty, inicjatywy

- Projekt „60+ Wolontariat” - głównym celem projektu było utworzenie grupy seniorów – liderów, którzy informacjami zdobytymi podczas spotkań dzielą się z osobami starszymi z najbliższego otoczenia i zachęcają do podejmowania aktywności. Uczestnicy projektu zdobywają wiedzę na temat praw i obowiązków obywatela oraz sposobów radzenia sobie w codziennych sytuacjach. Ponadto otrzymują bieżące informacje o wydarzeniach i atrakcjach dla seniorów w Łodzi oraz propozycje współpracy od organizacji i instytucji. W ramach projektu Seniorzy raz w miesiącu odbywają spotkania z:
 - przedstawicielami instytucji publicznych, którzy prowadzą wykłady oraz rozmowy na temat praw i obowiązków obywatela, zgłaszania/unikania różnego rodzaju zagrożeń itp.,
 - przedstawicielami organizacji pozarządowych, które działają na rzecz seniorów lub chcą nawiązać współpracę z seniorami - wolontariuszami,
 - koordynatorem projektu, który prezentuje uczestnikom spotkań aktualną ofertę Centrów Aktywnego Seniora, Partnerów Programu Miejska Karta Seniora, a także listę wydarzeń i kursów dla Seniorów w Łodzi odbywających się w danym miesiącu.
- Komisja Dialogu Obywatelskiego ds. polityki demograficznej i współpracy międzypokoleniowej - powołana została w lutym 2014 r., a jej skład weszło 12 organizacji pozarządowych. Głównym jej celem jest tworzenie warunków, by Łódź stała się miastem przyjaznym wszystkim mieszkańcom bez względu na wiek, ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki potrzeb seniorów i specyfiki współpracy międzypokoleniowej, poprzez inicjowanie obywatelskich dyskusji i działań zmierzających do ukształtowania nowego, odpowiadającego na wyzwania współczesności modelu zachowań i ról społecznych osoby starszej oraz budowy pozytywnych relacji wewnątrz i międzypokoleniowych.
- „Łódzkie senioralia” – po raz pierwszy zorganizowane zostały w maju 2014 r. Był to tydzień wydarzeń związanych z kulturą, aktywnością fizyczną, edukacją, zdrowiem oraz szeroko pojętym rozwojem osób starszych. Miały na celu:
 - zachęcenie Seniorów do aktywnego stylu życia i rozwijania pasji,
 - zorganizowanie czasu i przestrzeni dla seniorów oraz pobudzenie do działania,
 - zmanifestowanie potencjału i zasobów osób 60+,
 - promocję działań i inicjatyw proseniorskich.

Do współorganizowania „Łódzkich Senioraliów” zaproszone zostały organizacje i instytucje, które działają na rzecz osób 60+. W organizacji udział wzięło 70 podmiotów - organizacje pozarządowych i instytucji. Przygotowanych zostało ponad 250 wydarzeń w tym wykłady, wycieczki, warsztaty, lekcje pokazowe, drzwi otwarte, występy artystyczne, koncerty, wystawy, zajęcia ruchowe, badania profilaktyczne, porady. Podsumowaniem tygodnia wydarzeń dla seniorów

były Społeczne Targi Seniora. „Łódzkie Senioralia 2014” pokazały, że łódzcy seniorzy, są aktywni, żądni wiedzy i otwarci na nowe, ciekawe inicjatywy. Współpraca tak wielu instytucji, organizacji, firm oraz osób prywatnych przy organizacji „Senioraliów” pozwoliła zaprezentować urozmaiconą ofertę w mieście dla osób 60+. „Senioralia” pokazały również, że poszerza się także grono seniorów biorących udział w przygotowanych przez Urząd Miasta Łodzi wydarzeniach.

- „Pudełko życia” - projekt zainicjowany został w celu ułatwienia niesienia pomocy w stanach zagrożenia zdrowia i życia. Inicjatywa pomaga w sytuacji, kiedy ratownicy medyczni, lekarze, strażacy muszą szybko reagować, a brak kontaktu z człowiekiem będącym np. po wylewie lub udarze może dramatycznie opóźnić akcję. Projekt zakłada umieszczenie wszystkich ważnych informacji o pacjencie w jednym miejscu. W pudełkach, które mają być umieszczane w łódówce, znajdują się ważne dane - telefony do osób najbliższych, informacje o chorobach, uczuleniach, przyjmowanych lekach oraz o tym, kto zajmie się zwierzętami pod nieobecność chorego gospodarza.

Projekty kontynuowane

- Dzielnicowe centra aktywnego seniora - wieloelementowy, interdyscyplinarny projekt o charakterze społeczno-edukacyjnym, którego istotą jest m.in. kształtowanie wśród seniorów nawyków do czynnego, kreatywnego spędzania wolnego czasu i rozwój nowych umiejętności. Oferta kształcenia i aktywizowania seniorów kierowana jest do szerokiego grona osób. Przy niewielkiej odpłatności, codziennie, kilkuset seniorów, w miejscu swojego zamieszkania może korzystać z Centrów w ramach specjalnie przygotowanej oferty, która podzielona jest na cztery bloki tematyczne:
 - *Akademia III wieku* - lektoraty językowe; treningi pamięci; zajęcia warsztatowo - edukacyjne; warsztaty z gerontologiem; warsztaty psychologiczne; spotkania z lekarzami, Akademia Prawa, warsztaty taneczne, Międzydzielnicowy Klub Dyskusyjny Akademii Seniora; warsztaty filmowe;
 - *Aktywny senior* - gimnastyka rekreacyjna dla seniorów; Kursy Rekreacji Ruchowej - Nordick Walking, joga, tai chi, pilates; Senioriada - Spartakiada - zawody sportowe dla seniorów, muzykoterapia aktywna, wycieczki po Łodzi i regionie.
 - *Nowe technologie* - warsztaty komputerowe, warsztaty „Seniorzy w sieci”, warsztaty fotograficzne, akademia robotyki, mają powstać koła komputerowe oraz kawiarenki internetowe.
 - *Kultura* - dyskusyjny Klub Książki, warsztaty wokalne, występy zespołów, wystawy, projekcje filmowe i spektakle teatralne, spotkania autorskie, „Humor i piosenka”- występy zespołów kabaretowych, Spotkania Amatorskich Artystycznych Zespołów Seniorów.

Oferta Centrów sukcesywnie jest poszerzana oraz na bieżąco dostosowywana do potrzeb seniorów. W 2014 r. nowością w ich działalności było uruchomienie punktów informacyjno – konsultacyjnych, w których udzielane są bezpłatne porady prawne i psychologiczne. Działanie to było możliwe dzięki środkom finansowym pochodzącym z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Miejska Karta Seniora

Projekt „Miejska Karta Seniora” jest skierowany do osób powyżej 60 roku życia mieszkających na terenie Miasta Łodzi. W ramach programu Seniorzy mogą korzystać z ulg, zniżek, promocji i ofert, które są przygotowane dla nich przez instytucje oraz firmy. Od czerwca 2014 roku karta seniora jest wydawana osobom po 60 roku życia. Do tego czasu, projekt funkcjonował jako pilotaż i kartą seniora był dowód osobisty każdego seniora. Stale poszerza się grono partnerów oferujących ulgi i rabaty. Wśród zgłoszonych ponad sześćdziesięciu podmiotów znajdują się teatry, kina, restauracje, ośrodki sportowo – rekreacyjne oraz firm z branży medycznej, edukacyjnej itp.

Portal internetowy adresowany do łódzkich seniorów

Pod adresem www.seniorzy.uml.lodz.pl prowadzony jest portal internetowy skierowany do łódzkich seniorów oraz do liderów środowisk seniorskich.

Podstawowym celem portalu jest dostarczenie możliwie szerokiej informacji o różnorodnych działaniach realizowanych w Łodzi dla grupy wiekowej 60+, z możliwością zamieszczania informacji przez zaproszone jednostki samorządowe, instytucje, organizacje pozarządowe i firmy, których działalność służy zaspokojeniu potrzeb seniorów.

Na bieżąco jest aktualizowana baza danych organizacji pozarządowych, klubów seniora, instytucji i innych inicjatyw przeznaczonych dla osób dojrzałych i starszych. Portal pokazuje, że nasze miasto jest otwarte dla osób 60+. Jeśli seniorzy tylko obudzą w sobie chęć działania, to znajdzie się wiele inicjatyw godnych polecenia i udziału. Każdego dnia około 2,5 tys. osób odwiedza portal, a w przeciągu półtora roku portal był odwiedzany pół miliona razy.

Nowe technologie – szkolenia i warsztaty komputerowe

Organizowane są szkolenia komputerowe, podczas których seniorzy uczą się podstaw obsługi komputera na poziomie podstawowym lub rozszerzonym. Do tej pory przeszkolonych zostało pięciuset seniorów. Zajęcia odbywają w salach Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Organizowane są również warsztaty komputerowe z cyklu „Senior w Sieci”. Podczas zajęć zaproszeni goście przedstawiają funkcjonalności wybranych stron oraz portali internetowych ucząc seniorów jak w pełni wykorzystywać ich możliwości. W zajęciach jednorazowo bierze udział 60 uczestników. Wszystkie warsztaty komputerowe odbywają się w Centrum Dydaktycznym Uniwersytetu Medycznego w Łodzi.

Szkolenia i warsztaty organizowane wspólnie z Latarnikami Polski Cyfrowej są w pełni bezpłatne. Do tej pory w warsztatach udział wzięło ok. 1000 osób.

Miejska Rada Seniorów

Głównym celem Rady jest służenie seniorom poprzez reprezentowanie ich interesów wobec władz Miasta. Rada działa w takich obszarach jak: zapobieganie i przełamywanie marginalizacji seniorów, wspieranie aktywności ludzi starszych, mieszkalnictwo dla seniorów, profilaktyka i promocja zdrowia seniorów. W 2014 r. odbyło się sześć sesji Miejskiej Rady Seniorów.

Rada Seniorów zorganizowała również trzecie Forum Łódzkich Seniorów pod hasłem „Przywróćmy uśmiech i radość seniorom”.

Ułatwienie zamiany mieszkań osobom starszym

Na podstawie Uchwały Nr LIX/1251/13 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 27 marca 2013 r. przyjęto nowe zasady dotyczące zamiany mieszkań przez osoby starsze upraszczające zamianę zbyt dużych lokali na mniejsze. Każdy wniosek o taką zamianę mieszkania jest opiniowany przez Miejską Radę Seniorów.

Zespół ds. Seniorów

W ramach Urzędu Miasta Łodzi działa Zespół ds. Seniorów, który ma za zadanie:

- prowadzenie działalności w zakresie inicjowania i wspierania inicjatyw senioralnych;
- prowadzenie punktu informacyjnego dla seniorów;
- koordynowanie współpracy Miasta Łodzi z organizacjami seniorskimi;
- realizacja analiz potrzeb społecznych środowiska seniorów;

- podejmowanie działań na rzecz rozwoju i aktywizacji środowisk senioralnych;
- promowanie i wspieranie działań wolontaryjnych seniorów;
- prowadzenie poradnictwa i rzecznictwa interesów seniorów.

Współpraca z podmiotami zewnętrznymi

W ramach wspierania i inicjowania działań proseniorskich Miasto współpracuje z instytucjami, organizacjami pozarządowymi, klubami seniora i uniwersytetami trzeciego wieku m.in.: Akademickim Ośrodkiem Inicjatyw Artystycznych, Akademią Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi, Biurem Wolontariatu Caritas Archidiecezji Łódzkiej, Centrum Dialogu im. Marka Edelmana, Centrum Fifty:Fifty, Centrum Kultury Młodych, Centralnym Muzeum Włókiennictwa w Łodzi, Ferso (3 piętra), Festiwalem 4 Kultur, Fundacją 2035, Fundacją Jagiello, Fundacją Miłorząb, Fundacją Równe Szanse, Klubem Plastyków Amatorów, Komendą Miejską Policji w Łodzi, Latającymi Babciami, Latarnikami Polski Cyfrowej, Łódzkim Oddziałem Wojewódzkim NFZ, Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego, Miejską Biblioteką Publiczną Łódź – Górna, Łódź – Polesie, Łódź- Śródmieście, Łódź – Widzew, Łódź – Bałuty, Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Muzeum Archeologicznym i Etnograficznym w Łodzi, Muzeum Miasta Łodzi, Muzeum Pałac Herbsta, Punktem Pośrednictwa Pracy Wolontarystycznej „Centerko” przy Stowarzyszeniu „Pomost”, Spółdzielczą Akademią w „Jagielle”, Spółdzielnią Socjalną „Łódzka Szansa”, Stowarzyszeniem „Łódź Filmowa”, Stowarzyszeniem „Słuchaj Swego Serca”, „Topografie” Łódzkim Stowarzyszeniem Inicjatyw Miejskich, Teatrem Muzycznym w Łodzi, Teatrem Nowym im. Kazimierza Dejmka w Łodzi, Teatrem Pinokio w Łodzi, Teatrem Powszechnym, Uniwersytetem Medycznym w Łodzi, Uniwersytetem Trzeciego Wieku Akademii Humanistyczno-Ekonomicznej w Łodzi, Uniwersytetem Trzeciego Wieku Fundacji Katolickiego Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego im. Jana Pawła II w Łodzi, Łódzkim Uniwersytetem Trzeciego Wieku im. Heleny Kretz, Uniwersytetem Trzeciego Wieku Politechniki Łódzkiej, z I Oddziałem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Łodzi, Administracją Zasobów Komunalnych.

Repatriacja

W ramach zadania – Koordynacja zadań wynikających z ustawy o repatriacji, Miasto Łódź na przestrzeni ostatnich lat (2010-2012) zaprosiła 6 rodzin repatriantów w ramach programu „Rodak”. W 2014 r. prowadzona była procedura zmierzająca do zaproszenia nieokreślonej imiennie czteroosobowej rodziny repatriantów z azjatyckiej części byłego Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich. W jej toku wytypowano lokal mieszkalny z zasobu mieszkaniowego gminy. Ze względu na konieczność dostosowania i adaptacji tego lokalu działanie będzie kontynuowane w roku 2015.

Współpraca i porozumienia pomiędzy Łodzią i innymi jednostkami samorządu terytorialnego

Stowarzyszenie Zdrowych Miast Polskich

Łódź jest członkiem założycielem i siedzibą powstałego w 1993 r. Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich. Stowarzyszenie skupia 39 miast i gmin aktywnych w lokalnych działaniach prozdrowotnych. Działania Stowarzyszenia to:

- coroczne konferencje Zdrowych Miast – od 1992 r.; w Łodzi odbyły się konferencje w 1992 i 1999;
- szkolenia koordynatorów lokalnych – 2 razy w roku;
- coroczne granty – możliwość ubiegania się o dofinansowanie drobnych przedsięwzięć;
- bieżąca współpraca z Biurem WHO w Polsce oraz Biurem Regionu Europejskiego w Kopenhadze - certyfikat potwierdzający spełnienie wymogów Światowej Organizacji Zdrowia;
- realizacja wspólnych projektów wspieranych ze środków zewnętrznych;
- współpraca z instytucjami centralnymi (np. Główny Inspektorat Sanitarny, Ministerstwo Sportu) i organizacjami

zajmującymi się problematyką zdrowotną i ekologiczną;

- biuletyn i strona internetowa www.szmp.pl.

Działania Stowarzyszenia adresowane do miast członkowskich są bezpłatne. Składka roczna z budżetu Miasta Łodzi wynosi 7,5 tys. zł.

Europejska Sieć Zdrowych Miast Światowej Organizacji Zdrowia

Od 1993 r. Miasto Łódź jest też członkiem Europejskiej Sieci Zdrowych Miast Światowej Organizacji Zdrowia. O członkostwie w Sieci decyduje Światowa Organizacja Zdrowia na podstawie aplikacji składanej przez miasta. Podstawowym kryterium jest aktywność w lokalnych działaniach prozdrowotnych uwzględniających różnorodne czynniki wpływające na zdrowie (styl życia, czynniki społeczne, środowiskowe). Aktualnie Sieć skupia 98 miast Regionu Europejskiego Światowej Organizacji Zdrowia.

W ramach działalności w sieciach w 2014 r. Łódź zrealizowała:

- Przygotowanie raportu dla WHO – podsumowanie realizacji programu Łódź – Zdrowe Miasto w latach 2009 – 2013 (IV Faza Projektu);
- Walne Zgromadzenie Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich - Łódź, organizacja spotkania;
- Zorganizowanie w Łodzi szkolenia dla miast członkowskich Stowarzyszenia Zdrowych Miast Polskich nt. „Wpływ zdrowotnej polityki miast na społeczne determinanty zdrowia”.
- Zorganizowanie spotkania z przedstawicielką Centrum Współpracy WHO ds. Zdrowych Miast w Regionie Morza Bałtyckiego nt. „Aktywność Stowarzyszenia Zdrowych Miast Rejonu Morza Bałtyckiego”.
- Udział w XXIII Konferencji Zdrowych Miast Polskich – Rabka – Zdrój, 19 – 21 września 2014 roku; prezentacja nt. „Polityka prorodzinna Miasta Łodzi”.
- udział w międzynarodowej w Konferencji Europejskiej Sieci Zdrowych Miast w Atenach: wystąpienie na temat działań na rzecz seniorów, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz Łódzkiej Karty Dużej Rodziny.

Pomoc środowiskowa na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych mieszkańców Łodzi

Tab. 30. Liczba osób korzystających z pomocy MOPS

	2011	2012	2013	2014
Liczba osób	47 674	45 064	47 467	43 771
% mieszkańców	6,56	6,25	7,07	6,19

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Klientami pomocy społecznej były osoby i rodziny, które przy pomocy własnych zasobów i możliwości nie były w stanie zaspokoić podstawowych potrzeb życiowych. Najliczniejszą grupę klientów były osoby samotne lub samotnie gospodarujące, rodziny z dziećmi oraz rodziny emerytów i rencistów. Przyczyną konieczności udzielania pomocy były dysfunkcje wynikające ze złego stanu zdrowia, sytuacji na rynku pracy lub uzależnienia od środków psychoaktywnych. W wielu przypadkach dysfunkcje te były ze sobą sprzężone.

Tab. 31. Dysfunkcje występujące w środowiskach objętych pomocą

Powód trudnej sytuacji	Liczba rodzin*				Liczba osób w rodzinach			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Ubóstwo	15 640	16 342	17 128	14 055	29 151	29 967	30 912	26 541
Sieroctwo	51	33	36	23	120	58	60	39
Bezdomność	589	725	695	681	741	908	893	846
Potrzeba ochrony macierzyństwa	1 867	1 858	2 004	1 971	6 850	6 856	7 411	7 361
Bezrobocie	13 540	14 368	16 239	15 486	28 124	29 473	33 410	31 585
Niepełnosprawność	9 695	9 834	9 724	9 457	14 133	14 285	14 357	13 913
Długotrwała lub ciężka choroba	12 078	12 027	12 271	12 160	18 326	17 851	18 531	18 278
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	4 883	4 566	4 556	4 447	14 262	12 521	12 730	12 582
Przemoc w rodzinie	103	208	101	103	279	522	241	259
Alkoholizm	1 136	1 042	1 098	1 162	1 710	1 482	1 527	1 636
Narkomania	73	99	128	130	101	125	162	179
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	398	443	568	494	546	594	769	657
Trudności w integracji osób, które otrzymały ochronę uzupełniającą	3	2	10	17	3	2	18	37
Zdarzenia losowe	88	35	38	94	184	89	77	149
Sytuacja kryzysowa	30	-	9	3	61	-	18	9

* Liczby rodzin w kolumnach nie należy sumować, ponieważ powodem przyznania pomocy mogła być więcej niż jedna przesłanka.

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Od lat najczęstszymi dysfunkcjami występującymi w rodzinach, którym przyznawano pomoc było ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwała lub ciężka choroba. Pomoc mieszkańcom miasta udzielana była w formie zasiłków pieniężnych oraz w formie bezgotówkowej, polegającej na pokrywaniu kosztów świadczeń bezpośrednio realizatorowi pomocy (np. pokrywaniu kosztów posiłków, leków itp.).

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej świadczenia miały charakter stały, okresowy lub celowy (świadczenia jednorazowe przyznawane na zaspokojenie określonej potrzeby).

Tab. 32. Świadczenia realizowane przez MOPS

		2011	2012	2013	2014
Zasiłki stałe	Kwota w mln zł	20,8	21,5	24,7	24,47
	Liczba osób	5 810	5 827	5 792	5 709
	Liczba świadczeń	56 471	56 541	56 264	56 380
	Średnia wysokość świadczenia w zł	367,92	379,95	438,00	434,02
Zasiłki okresowe	Kwota w mln zł	20,6	26,1	37,3	35,8
	Liczba osób	14 488	16 087	17 961	16 909
	Liczba świadczeń	95 423	110 540	125 434	126 690
	Średnia wysokość świadczenia w zł	215,32	236,17	298,00	282,84
Pomoc w formie posiłku*	Kwota w mln zł	4,8	5,2	6,1	5,9
	Liczba osób	8 208	8 297	9 208	8 535
	Liczba świadczeń	1 071 605	1 118 394	1 204 302	1 113 518
	Średnia wysokość świadczenia w zł	4,47	4,68	5,06	5,26
Zasiłki celowe**	Kwota w mln zł	17,2	16,9	14,3	14,8
	Liczba osób	17 550	20 838	21 466	17 460
	Liczba świadczeń	112 402	144 719	138 693	131 837
	Średnia wysokość świadczenia w zł	153,42	117,05	103,00	111,8
Sprawienie pochówku	Kwota w mln zł	0,86	1,1	1,0	1,0
	Liczba osób	302	321	324	299
	Liczba świadczeń	302	321	324	299
	Średnia wysokość świadczenia w zł	2 852,29	3 281,67	3 190,72	3 316,87
Zasiłki na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego	Kwota w tys. zł	73	27	19,0	23,4
	Liczba osób	71	35	38	38
	Liczba świadczeń	87	36	38	38
	Średnia wysokość świadczenia w zł	837,93	750,00	500,00	614,47
Bilety kredytowane	Kwota w zł	505	276	609,00	1 081,5
	Liczba osób	16	26	19	23
	Liczba świadczeń	22	28	22	24
	Średnia wysokość świadczenia w zł	22,95	9,86	28,00	45,06
Suma	Kwota w mln zł	64,3	70,9	83,4	82,0

* Liczba świadczeń równa się ilości posiłków.

** w pozycji wykazane zostały wszystkie zrealizowane zasiłki, w tym wypłacone w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie żywienia”, w ramach projektu „Apteka Komunalna” oraz Projektu systemowego „Nowy Obraz Pomocy Społecznej w Łodzi”

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Spośród wypłaconych świadczeń najwięcej środków wydatkowano na zasiłki okresowe. Kolejną pod względem wielkości wydatków były zasiłki stałe. Natomiast największa grupa świadczeniobiorców korzystała z zasiłków celowych.

Informacje o wypłaconych świadczeniach rodzinnych i świadczeniach z funduszu alimentacyjnego

Tab. 33. Wypłacone świadczenia rodzinne i świadczenie z funduszu alimentacyjnego

	Kwota w mln zł				Liczba osób			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Świadczenie rodzinne	83,83	81,56	80,17	80,94	76 110	71 721	68 207	44 095
Fundusz alimentacyjny	25,18	26,08	26,25	25,56	6 562	6 556	6 458	6 796

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Centrum Świadczeń Społecznych.

W 2014 r. wypłacono łącznie 80,94 mln zł (2013 - 80,17 mln zł) świadczeń rodzinnych, z których skorzystało 44 095 osób (w 2013 - 68 207). Natomiast z funduszu alimentacyjnego w 2014 r. wypłacono 25,56 mln zł (2013 - 26,25 mln zł) dla 6 796 osób (2013 - 6 458).

Pomoc państwa w zakresie dożywiania

W ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” stosowano 2 formy pomocy wydawanie posiłku lub wypłata zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności. Pomocą w formie posiłków objęte były dzieci (posiłki spożywano w żłobkach, przedszkolach i szkołach) oraz osoby dorosłe (posiłki spożywano w jadalniach i kuchniach społecznych). Na realizację zadania wydatkowano ogółem 18,1 mln zł z czego 4,6 mln zł, (25,53 %) pochodziło z budżetu gminy, a 13,5 mln zł z budżetu państwa.

Tab. 34. Środki wydatkowane w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

	2011	2012	2013	2014
Budżet gminy w mln zł	4,7	4,7	4,7	4,6
Budżet państwa w mln zł	13,0	13,2	12,5	13,5
Razem	17,7	17,9	17,2	18,1

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności przyznawano w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy i wydane decyzje administracyjne. W przypadku dzieci ustawodawca przewidział możliwość objęcia pomocą bez konieczności sporządzenia wywiadu (o objęciu dziecka pomocą decydował dyrektor placówki oświatowej). W 2014 r. tego rodzaju pomocą objęto 135 dzieci, wydano 4,7 tys. posiłków o wartości 23,9 tys. zł.

Tab. 35. Świadczenia w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy

		2011	2012	2013	2014
Posiłki ogółem	Kwota w mln zł	4,7	5,1	6,1	5,9
	Liczba osób	7 837	7 854	9 208	8 535
	Liczba świadczeń	1 042 452	1 095 634	1 204 302	1 113 518
	Średnia wysokość świadczenia w zł	4,47	4,65	5,06	5,26
w tym: posiłki dla dzieci	Kwota w mln zł	3,7	4,1	5,0	4,8
	Liczba osób	6 948	7 520	8 272	7 695
	Liczba świadczeń	821 056	867 254	988 664	895 295
	Średnia wysokość świadczenia w zł	4,51	4,77	5,06	5,31
Zasiłki celowe na zakup posiłku lub żywności	Kwota w mln zł	12,9	12,7	11,1	12,2
	Liczba osób	14 631	17 249	17 404	15 961
	Liczba świadczeń	85 457	123 437	115 255	110 551
	Średnia wysokość świadczenia w zł	150,67	102,53	96,57	110,56
Suma	Kwota w mln zł	17,6	17,8	17,2	18,1

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Projekt „Apteka Komunalna”

Projekt skierowany jest do najuboższych mieszkańców Łodzi, wymagających pilnego zaopatrzenia w niezbędne leki i środki opatrunkowe. W projekcie uczestniczyły przede wszystkim osoby znajdujące się w trudnej sytuacji życiowej, kwalifikujące się do pomocy społecznej w formie zasiłku celowego.

Celem programu była poprawa skuteczności leczenia, a także umożliwienie podjęcia leczenia przez osoby o niskim statusie ekonomicznym. Pomoc na zakup leków i materiałów opatrunkowych przyznawana była na zasadach ogólnych określonych w ustawie z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, Pomoc na leki i materiały opatrunkowe przyznawana była w formie zasiłków celowych oraz specjalnych zasiłków celowych i wypłacana bezpośrednio klientom MOPS.

Tab. 36. Pomoc na zakup leków i materiałów opatrunkowych.

	2012	2013	2014
Liczba osób	1 330	3 394	3 652
Średnia wysokość pomocy udzielonej rodzinie w skali roku w zł	225,56	163,03	165,59

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Działania na rzecz opieki nad dzieckiem i rodzinąWspółpraca i porozumienia między Łodzią i innymi jednostkami samorządu terytorialnego

W przypadku niemożności umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej (rodzinnej lub instytucjonalnej) na terenie powiatu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem, przepisy pozwalają na zawarcie odpowiednich porozumień między powiatami.

W tym zakresie Miasto Łódź współpracowało w 2014 r. z:

- 30 powiatami, w tym z 3 zawarto 4 nowe porozumienia, z czego 3 dotyczyły dzieci umieszczonych w 2014 r. a 1 dziecka umieszczonego w grudniu 2013 r. W rodzinnych formach pieczy zastępczej funkcjonujących na terenie Łodzi przebywało łącznie 75 dzieci z innych powiatów.
- 72 powiatami, w tym z 11 zawarto w ubiegłym roku 27 nowych porozumień. Porozumienia dotyczyły 27 łódzkich dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej na terenie innych powiatów. Łącznie, w 2014 r., porozumienia dotyczyły 205 dzieci.
- 26 powiatami, w tym z 4 powiatami zawarto w ubiegłym roku 4 nowe porozumienia. Dotyczyły one 4 łódzkich dzieci umieszczonych w placówkach na terenie innych powiatów.
- 5 powiatami, w tym z 1 zawarto w ubiegłym roku 1 nowe porozumienie. Porozumienie dotyczyło 1 dziecka pochodzącego z terenu innego powiatu, umieszczonego w łódzkiej placówce.

Instytucjonalne formy pieczy zastępczej

Na terenie Łodzi funkcjonowało 28 placówek opiekuńczo – wychowawczych, w tym 7 niepublicznych, zapewniających dzieciom pozbawionym opieki rodziców, całodobową opiekę i wychowanie.

Tab. 37. Miejsca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych

	2011	2012	2013	2014
Miejsca w placówkach	580	566	566	572
Dzieci objęte instytucjonalną formą pieczy zastępczej	889	942	617	634
Skierowania do łódzkich placówek	341	352	329	404
Dzieci oczekujące na miejsce w placówce (stan na 31 grudnia)	86	96	105	92

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Rodzinne formy pieczy zastępczej

W 2014 r. do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej zgłosiło się 65 osób - 45 rodzin (w 2012 - 64 rodziny – 109 osób, w 2013 r. 110 osób, 72 rodziny) deklarujące chęć bycia rodziną zastępczą. Weryfikowano kandydatów zgodnie z obowiązującymi przepisami poprzez przeprowadzenie wizytacji w miejscu zamieszkania, rozmowę, obserwację oraz gromadzenie odpowiedniej dokumentacji. Zweryfikowano pozytywnie 59 kandydatów - 38 rodzin (w 2012 r. 74 kandydatów, w 2013 - 95) do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w tym:

- niezawodowej 39 osób (26 rodzin),
- zawodowej 7 osób (4 rodziny),
- zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego - 2 osoby (1 rodzina),
- zawodowej specjalistycznej - 5 osób (3 rodziny),
- spokrewnionej - 4 osoby (3 rodziny),
- rodzinnego domu dziecka – 2 osoby (1 rodzina).

W roku 2014 zaplanowano utworzenie 12 nowych zawodowych rodzin zastępczych. Zawartych zostało 6 umów z nowymi rodzinami zawodowymi, w tym:

- 3 umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi;
- 2 umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi specjalistycznymi;
- 1 umowę z rodziną zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego.

W 2014 roku została podpisana również 1 umowa na prowadzenie rodzinnego domu dziecka, a także dokonano przekształceń: 1 rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego na rodzinę zastępczą zawodową specjalistyczną (nowa umowa) i 1 rodziny zastępczej zawodowej specjalistycznej na rodzinę zastępczą zawodową (aneks do umowy).

W 2014 roku przeprowadzono trzy szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz dla osób prowadzących rodzinne domy dziecka, a także dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, zorganizowane przez Centrum Służby Rodzinie. Ukończyło je 59 osób.

Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka w roku 2014 zostały skierowane na szkolenia mające na celu podniesienie ich kwalifikacji i umiejętności wychowawczych. Przeprowadzono szkolenie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pt. „Opieka nad dzieckiem ze specyficznymi potrzebami”, które zorganizowane zostało przez Centrum „Progres” z siedzibą w Koluszkach. Szkolenie ukończyły 32 osoby. Zorganizowano również superwizję dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka. Przeprowadziło ją Imago Consulting z siedzibą w Łodzi. Superwizję ukończyło 39 osób.

Łącznie przeszkolonych zostało 59 kandydatów na rodziny zastępcze niezawodowe, zawodowe oraz na osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, a także dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego, oraz 71 osób pełniących funkcję rodziny zastępczej oraz prowadzących rodzinne domy dziecka.

W 2014 r. 150 rodzinom udzielono poradnictwa specjalistycznego - 967 porad. Za pomocą testów psychologicznych i rozmów przebadano 66 kandydatów na rodziny zastępcze pod kątem oceny ich predyspozycji i motywacji do pełnienia tej funkcji. Wydano 42 opinie psychologiczne o kandydatach na rodzinę zastępczą, a 14 rodzin objętych było terapią rodzinną (łączna liczba spotkań wyniosła 78). Z każdą rodziną zastępczą zawodową oraz prowadzącym rodzinny dom dziecka pracuje specjalista przydzielony do konkretnej rodziny.

Pedagodzy i psychologowie służą również wsparciem publicznym placówkom opiekuńczo-wychowawczym typu rodzinnego oraz prowadzonym przez Fundację Happy Kids.

Tab. 38. Rodziny formy pieczy zastępczej od 2012 (narastająco)

	Liczba rodzin			Liczba dzieci		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Rodziny zastępcze spokrewnione	746	764	735	889	936	930
Rodziny zastępcze niezawodowe	282	297	296	294	343	344
Rodziny zastępcze zawodowe	13	17	20	43	47	49
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	10	13	15	14	19	23
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	23	27	25	93	127	98
Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem wielodzietne rodziny zastępcze	7	2	11	34	8	4
Rodzinne domy dziecka	8	9	10	47	56	65

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Od 2004 r. funkcjonuje w Łodzi Dom Międzypokoleniowy „Bednarska”, utworzony w ramach projektu „Porozumienie i pojednanie z miastami partnerskimi w środkowej i wschodniej Europie”. W jednym budynku funkcjonują równolegle Dom Dziecka nr 9, filia Domu Dziennego Pobytu oraz „Dom Pamięci i Przyszłości” prowadzony przez Stowarzyszenie Polaków Poszkodowanych przez III Rzeszę. Dom Międzypokoleniowy jest miejscem integracji osób starszych z młodszymi. Stwarza warunki do pełnej aktywizacji młodzieży i ludzi starszych, przy jednoczesnym wzmacnianiu więzi międzypokoleniowych. W 2014 r. z oferty Domu Dziennego Pobytu działającego w ramach Domu Międzypokoleniowego „Bednarska” skorzystało rotacyjnie 18 osób.

Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

Usługi opiekuńcze

Realizatorami usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania podopiecznych pomocy społecznej (niepełnosprawnych z powodu wieku lub choroby) były:

- Polski Komitet Pomocy Społecznej,
- Polski Czerwony Krzyż,
- Fundacja „Okaż Serce”,
- Zbór Kościoła Chrześcijan Baptystów,
- Stacja Opieki Środowiskowej Konwentu Bonifratrów,
- Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych.

Pomoc świadczona była w zakresie zaspokajania codziennych potrzeb życiowych, opieki higienicznej, pielęgnacji zaleconej przez lekarza oraz w miarę możliwości utrzymywania kontaktów z otoczeniem. Wymiar czasu świadczonych usług uzależniony był od stanu zdrowia i sytuacji rodzinnej podopiecznego.

Tab. 39. Usługi opiekuńcze

	2011	2012	2013	2014
Liczba osób, które skorzystały z usług	4 335	4 070	3 979	3 714
Liczba godzin świadczonej pomocy	1 303 689	1 206 261	1 102 235	990 019
Wydatki związane z realizacją usług opiekuńczych w mln zł	13,6	12,4	12,0	11,5

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Na terenie Miasta realizowana była także pomoc w postaci specjalistycznych usług opiekuńczych świadczona przez osoby o odpowiednich kwalifikacjach. W omawianym okresie zrealizowano 11 639 godzin specjalistycznych usług opiekuńczych, z których skorzystało 70 osób na kwotę 207,9 tys. zł.

Dzienne Domy Pomocy Społecznej

Osoby o obniżonej sprawności psychofizycznej, które z uwagi na zaawansowany wiek, stan zdrowia lub skomplikowaną sytuację rodzinną wymagały wsparcia korzystały z Dziennych Domów Pomocy Społecznej. Placówki te prowadzone są przez Miasto oraz przez podmiot niepubliczny - Caritas Archidiecezji Łódzkiej. W strukturach

organizacyjnych MOPS znajduje się 19. miejskich Domów Dziennego Pobytu i 1 w strukturze Domu Pomocy Społecznej. Dysponowały one łącznie 930 miejscami, a 2 placówki niepubliczne dysponowały 100 miejscami. Wydatki na bieżące prowadzenie miejskich domów dziennego pobytu w 2014 r. wyniosły 6,65 mln zł, a domów niepublicznych 0,16 mln zł.

Placówki zapewniały podopiecznym posiłki, zajęcia wspierająco-rehabilitacyjne, pomoc w sprawach osobistych, rodzinnych, urzędowych i mieszkaniowych, terapię zajęciową, aktywne formy spędzania czasu, uczestnictwo w kulturze. Caritas w ramach działalności Domów świadczył również usługi opiekuńcze, organizował opiekę pielęgniarstwa. W roku 2014 z domów skorzystało 105 osób.

Ponadto w 2014 r. w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Wykluczeniu Cyfrowemu Seniorów na lata 2014 – 2016 podjęto następujące działania na rzecz seniorów:

- doposażono publiczne domy dziennego pobytu w sprzęt komputerowy, łącznie 38 laptopów,
- zainstalowano łącza internetowe we wszystkich domach dziennego pobytu,
- przeszkolono 174 seniorów – uczestników domów – w zakresie praktycznego wykorzystania Internetu i technik informatycznych,
- zorganizowano szkolenie dla liderów zajęć komputerowych wyłonionych spośród seniorów,
- zakupiono podręczniki dostosowane do potrzeb seniorów, praktycznej nauki obsługi komputera i Internetu i przekazano je do publicznych domów dziennego pobytu,
- przeprowadzono akcję informacyjną promującą wykorzystanie technik informatycznych wśród seniorów – spotkanie, w trakcie, którego seniorzy z różnych domów łączyli się za pośrednictwem komunikatora Skype oraz zorganizowano dwudniową konferencję dla 200 seniorów rekrutowanych spośród uczestników domów dziennego pobytu oraz Centrów Aktywnego Seniora na temat wykorzystania technik informatycznych.

Domy Pomocy Społecznej

W 2014 r. na terenie Łodzi funkcjonowało 15 domów pomocy społecznej o różnym profilu, w tym:

- 13 prowadzonych przez Miasto Łódź;
- 2 prowadzone na zlecenie Miasta przez podmioty niepubliczne.

Placówki te łącznie dysponowały miejscami dla 1 999 pensjonariuszy, a od listopada dla 2 008. W 2014 r. rotacyjnie w łódzkich domach pomocy społecznej przebywało 2 356 podopiecznych. W 2014 r. w domach pomocy społecznej poza powiatem łódzkim rotacyjnie przebywało 157 mieszkańców Łodzi. Znacząco zmniejszyła się liczba osób oczekujących na miejsca w placówkach.

Tab. 40. Liczba miejsc w domach pomocy społecznej

Typ domu pomocy społecznej	Liczba placówek	Liczba miejsc statutowych	Liczba osób oczekujących			
			2011	2012	2013	2014
dla osób w podeszłym wieku	4	337	388	301	296	143
dla osób przewlekle somatycznie chorych	3	829	666	606	685	577
dla osób w podeszłym wieku i osób przewlekle somatycznie chorych	2	200	-	31	18	15
dla osób przewlekle psychicznie chorych	3	405	330	341	352	318
dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	2	227	6	3	18	12
dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie (mężczyzn)	1	10	0	3	2	
różnego typu domy pomocy społecznej poza Łodzią, z którymi współpracuje Miasto Łódź	1	-	23	22	7	8
	15	1 999	1 413	1 307	1 378	1 073

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Wydatki związane z prowadzeniem łódzkich domów pomocy społecznej w 2014 r. wyniosły 69,46 mln zł. natomiast wydatki na utrzymanie mieszkańców Łodzi w domach pomocy społecznej znajdujących się poza powiatem łódzkim osiągnęły poziom 3,98 mln zł.

Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

Zadania z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych określone w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych realizowane w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej przedstawia poniższa tabela. W 2014 r. objęły łącznie 5 495 osób na kwotę 14,1 mln zł.

Tab. 41. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych

	2012 (l. os.)	2013 (l. os.)	2014 (l. os.)
Dofinansowanie do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych	1 555	822	1 174
Dofinansowanie do zakupu przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego	4 102	2 247	2 855
Dofinansowanie do pokrycia kosztów usuwania barier w komunikowaniu się, technicznych i architektonicznych	147	383	530
Dofinansowanie organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz osób niepełnosprawnych	27	29	37
Udział w warsztatach terapii zajęciowej	327	331	296
Dofinansowanie w ramach programu „Aktywny samorząd”	176	589	603

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Tab. 42. Wydatki poniesione na rehabilitację społeczną w mln zł.

	2011	2012	2013	2014
Budżet miasta	0,5	0,5	0,5	0,5
Środki PFRON	8,8	13,1	11,2	13,5
Razem	9,3	13,7	11,7	14,1

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Orzekanie o niepełnosprawności

Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności działający przy MOPS decyduje o ustaleniu stopnia niepełnosprawności. Posiadanie orzeczenia uprawnia do podjęcia pracy w warunkach chronionych, korzystania z dofinansowania do turnusów rehabilitacyjnych, przedmiotów ortopedycznych i środków pomocniczych, korzystania z zasiłków i świadczeń pielęgnacyjnych, zasiłków z pomocy społecznej o charakterze stałym, otrzymania karty parkingowej.

Tab. 43. Działalność Miejskiego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności

	2011	2012	2013	2014
Liczba wydanych legitymacji	4 409	4 263	4 038	3 781
Liczba wydanych orzeczeń ogółem,	14 931	14 057	13 524	16 014
w tym osoby przed 16 rokiem życia	1 443	1 335	1 223	1 380
Środki na działalność MZds.OoN w mln zł	1,5	1,3	1,3	1,8

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Opłacanie składki zdrowotnej

Zgodnie z art. 66 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, MOPS opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne określonym grupom klientów, którzy nie podlegali obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, w tym za: osoby pobierające zasiłek stały, dzieci do czasu rozpoczęcia realizacji obowiązku szkolnego nie przebywające w placówkach, osoby bezdomne wychodzące z bezdomności, osoby pełniące funkcję zawodowej rodziny zastępczej, osoby objęte indywidualnym programem zatrudnienia socjalnego w Centrum Integracji Społecznej oraz osoby realizujące kontrakt socjalny.

Tab. 44. Opłacanie składki zdrowotnej ze środków MOPS

	2011	2012	2013	2014
Liczba opłaconych składek	58 455	49 626	49 066	48 432
Kwota opłaconych składek w mln zł	2,1	1,8	2,0	2,0

Źródło: Opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Największą grupę beneficjentów tego świadczenia stanowiły osoby pobierające zasiłek stały (składka skorelowana była ze świadczeniem).

Dodatkowo w 2014 r. MOPS opłacał składki 3 dzieciom przebywającym w Domu Pomocy Społecznej, niepodlegającym obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu oraz 1 osobie, która uzyskała w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy.

Pomoc osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom

Specjalistyczne usługi opiekuńcze przyznawane są na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego. Dostosowane są do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym. Z takich usług świadczonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych skorzystało 50 osób, w czasie 22 502 godzin usługowych o wartości 472,54 tys. zł.

Na terenie Łodzi funkcjonowało 5 Środowiskowych Domów Samopomocy oferujących 205 miejsc prowadzonych przez:

- Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych (60 miejsc);
- Łódzkie Towarzystwo Alzheimerowskie (20 miejsc);
- Krajowe Towarzystwo Autyzmu Oddział w Łodzi (44 miejsca);
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Łodzi (55 miejsc);
- Stowarzyszenie Młodzieży i Osób z Problemami Psychicznymi, ich Rodzin i Przyjaciół „POMOST” (18 miejsc + 8 miejsc od listopada 2014 r.).

Podopieczni przebywający w ŚDS-ach, mieli zapewnioną opiekę medyczną, obejmującą konsultacje i okresowe oceny stanu zdrowia psychicznego, psychoterapię, uczestniczyli w różnych formach terapii, w zajęciach integracyjnych i edukacyjnych. Korzystali z pomocy psychologicznej, pomocy w organizacji grup wsparcia. Rodziny podopiecznych korzystały z klubów samopomocowych dla rodzin. W 2014 r. z usług ŚDS skorzystało 269 osób. Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 2,4 mln zł.

W październiku 2014 r. na terenie Miasta został uruchomiony Klub Samopomocy prowadzony przez Klub Lokalnej Integracji „Lonia” przeznaczony dla osób, które oczekują na przyjęcie do środowiskowych domów samopomocy bądź byłych uczestników środowiskowych domów samopomocy. Klub zapewniał wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi, w szczególności w zakresie aktywizacji, rehabilitacji i integracji społecznej, w miarę możliwości, przy współudziale najbliższej rodziny uczestnika. Świadczył usługi w postaci indywidualnych lub zespołowych treningów samoobsługi i zajęć z zakresu kształtowania umiejętności społecznych, polegających na nauce, rozwijaniu lub podtrzymywaniu umiejętności w zakresie czynności dnia codziennego i funkcjonowania w życiu społecznym. Rodzaj i zakres usług uwzględniał indywidualne potrzeby i możliwości psychofizyczne uczestników. W roku 2014 z usług Klubu skorzystało 30 osób. Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 48,9 tys. zł.

Mieszkania Chronione dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Osobom z zaburzeniami psychicznymi, bezpośrednio po zakończeniu hospitalizacji umożliwiono pobyt w Mieszkaniach Chronionych prowadzonych przez Towarzystwo Przyjaciół Niepełnosprawnych:

- w Ośrodku Rehabilitacyjno-Wypoczynkowym „Zacisze” w Jedliczach (20 miejsc);
- w Łodzi przy ul. Zawiszy Czarnego (20 miejsc);
- w Łodzi przy ul. Traktorowej (3 miejsca).

W czasie pobytu w Mieszkaniach Chronionych podopieczni przygotowywani byli do samodzielnego funkcjonowania

w środowisku. Ogółem w 2014 r. takie mieszkania zapewniały 43 miejsca, z których rotacyjnie korzystało 41 osób. Wydatki związane z realizacją zadania wyniosły 564,15 tys. zł.

Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych

W ramach MOPS działają 2 Domy Dziennego Pobytu dla Osób Niepełnosprawnych:

- przy ul. Rojnej (45 miejsc organizacyjnych), z filią przy ul. Piotrkowskiej (20 miejsc organizacyjnych dla osób powyżej 18 roku życia),
- przy ul. Ćwiklińskiej (35 miejsc).

Placówki dysponują 100 miejscami przeznaczonymi dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej intelektualnie, z dziecięcym porażeniem mózgowym, zespołem Downa i autyzmem. W wyjątkowych sytuacjach i w miarę wolnych miejsc, dopuszcza się pobyt osób w wieku powyżej 35 roku życia. Domy zapewniają podopiecznym opiekę medyczną, psychologiczną, terapeutyczną i wychowawczo-rewalidacyjną, opartą na indywidualnych programach usprawniania. Wydatki związane z prowadzeniem tych domów wyniosły 2,9 mln zł.

Wydawanie decyzji potwierdzającej prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przeprowadzano postępowania administracyjne i wydawano decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej. Prawo to przyznano osobom, które nie były ubezpieczone i spełniały kryterium dochodowe określone w ustawie o pomocy społecznej.

Tab. 45. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

	2011	2012	2013	2014
Liczba wydanych decyzji	2 459	2 217	1 986	1 779
Wydatki związane z wydawaniem decyzji w tys. zł	87	90	80	69,5

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Zespół Interdyscyplinarny w Łodzi

Od 2012 r. działa Zespół Interdyscyplinarny, w skład którego wchodzi przedstawiciele różnych instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie (MOPS, UML, Centrum Służby Rodzinie, Komenda Miejska Policji w Łodzi, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Okręgowy, Prokuratura Okręgowa).

Zadaniem Zespołu było integrowanie i koordynowanie działań podmiotów działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności przez:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

„Niebieska karta”

W 2014 r. procedurę „Niebieskiej Karty” (narzędzie wykorzystywane w pracy z rodziną dotkniętą przemocą) zastosowano 1 401 razy, w tym przez:

- Policję – 1 237,
- Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – 5,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Łodzi – 131,
- Służbę Zdrowia – 8,
- Wydział Edukacji UMŁ - 20.

W 1 126 przypadkach stwierdzono występowanie przemocy fizycznej wobec dorosłych (w 127 wobec dzieci), w 938 przypadkach stwierdzono występowanie przemocy psychicznej wobec dorosłych (w 142 wobec dzieci), a w 19 przypadkach przemocy seksualnej wobec dorosłych (w 2 wobec dzieci).

W 2014 r. w 1 031 środowiskach objętych procedurą „Niebieskiej Karty” stwierdzono problem alkoholowy. W 1 236 przypadkach sprawcami przemocy domowej byli mężczyźni.

Każda „Niebieska Karta” jest dokładnie analizowana w celu powołania grupy roboczej, której skład jest ustalany adekwatnie do sytuacji rodziny.

Podczas spotkania tworzony był plan pomocy, który w miarę zmiany sytuacji rodziny był modyfikowany. Podczas kontaktu z pracownikiem socjalnym, policjantem oraz w trakcie spotkania grupy roboczej przekazywane były informacje na temat możliwości skorzystania z pomocy, a także o instytucjach udzielających pomocy, działających na terenie Łodzi. Wybór, co do skorzystania z pomocy danej instytucji był zawsze pozostawiany osobie pokrzywdzonej.

W celu usprawnienia komunikacji z ofiarami przemocy uruchomiono miejski całodobowy numer telefonu przy Ośrodku Interwencji Kryzysowej Miejskiego Centrum Zdrowia Publicznego: 800 112 800. Zgłoszenia telefoniczne dotyczące przemocy przekazywane były niezwłocznie policji oraz koordynatorom usytuowanym w Wydziałach Pracy Środowiskowej, którzy podejmowali działania określone w procedurze „Niebieskiej Karty”.

Podejmowane były również działania wobec sprawców przemocy – osoby te kierowane były na terapię, pracownicy występowali z wnioskiem do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także podejmowali kroki prawne, m.in. poinformowanie prokuratury.

Specjalistyczny ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy

Ofiary przemocy miały możliwość korzystania ze schronienia w prowadzonym przez Stowarzyszenie Promocji Zdrowia i Psychoterapii Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, przy ul. Franciszkańskiej 85. Ośrodek zapewniał ofiarom przemocy schronienie, wyżywienie (w miarę posiadanych środków) oraz pomoc socjalną i terapeutyczną. Ofiarom przemocy udzielane były porady medyczne, psychologiczne, prawne, socjalne, prowadzono terapię indywidualną, grupową, rodzinną oraz zajęcia socjoterapeutyczne. W 2014 r. z pomocy udzielanej w placówce korzystało rotacyjnie 146 osób, w tym 63 kobiety, 2 mężczyzn oraz 81 dzieci. Wydatki na prowadzenie Ośrodka wyniosły w 2014 r. 336,02 tys. zł.

Projekt POKL „Nowy obraz pomocy społecznej w Łodzi”

W 2014 r. kontynuowano realizację projektu w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt został zrealizowany pod kątem finansowym w 82%, poziom ten wynikał z oszczędności w zakupach poszczególnych usług. Działania merytoryczne zostały

wykonane w 100%. Projekt zakończy się 30 czerwca 2015 r.

W ramach realizacji projektu w 2014 r. zrealizowano następujące działania:

- przyjęto 707 nowych uczestników, będących podopiecznymi MOPS i objęto ich instrumentami aktywnej integracji (społecznymi, zawodowymi, edukacyjnymi i zdrowotnymi),
- wsparło finansowo 543 osoby,
- 38 osób ukończyło projekt, zgodnie z zaplanowaną ścieżką uczestnictwa,
- współfinansowano i zorganizowano turnusy rehabilitacyjne dla 67 osób niepełnosprawnych oraz ćwiczenia psychoruchowe,
- 358 osób zdobyło nowe kwalifikacje oraz uprawnienia, w wyniku ukończenia szkoleń zawodowych,
- udzielano specjalistycznego poradnictwa (m.in. prawnego, z zakresu poprawnego wizerunku) - skorzystały 304 osoby,
- zorganizowano wyjazd integracyjny dla 360 beneficjentów i ich dzieci,
- w Klubach Integracji Społecznej zrealizowano warsztaty rozwoju osobistego i zawodowego dla 461 osób,
- dla młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze bądź rodziny zastępcze zorganizowano w Gdańsku wyjazdowy warsztat rozwoju osobistego i zawodowego – skorzystało 59 osób,
- zorganizowano i sfinansowano miejsca stażowe dla 83 uczestników,
- zorganizowano prace społecznie użyteczne dla 106 osób współfinansowane z EFS,
- z opieki nad osobami zależnymi w trakcie uczestnictwa w szkoleniach skorzystało 18 osób,
- zorganizowano piknik integracyjny oraz imprezę z okazji mikołajek – łącznie skorzystało 580 osób.

Działania na rzecz aktywizacji zawodowej

- Wydanie 541 skierowań do wykonywania prac społecznie użytecznych realizowanych we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi.
- Zorganizowanie i zarządzanie pracami społecznie użytecznymi dla 331 osób finansowanych z funduszu pracy.
- Zorganizowanie i zarządzanie pracami społecznie użytecznymi dla 54 osób finansowanych z rezerw MPiPS w ramach Programu Aktywizacja i Integracja (89 wydanych skierowań).
- Przyjęcie na staż 14 osób z niepełnosprawnością w ramach projektu „Staż w administracji publicznej wsparciem aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych oraz budowa wizerunku osób niepełnosprawnych na rynku pracy”.
- Przyjęcie na staż 1 osoby poruszającej się na wózku inwalidzkim w ramach projektu „Nowy zawód szansą na lepsze jutro” współfinansowany w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.
- Zorganizowanie staży zawodowych finansowanych z funduszu pracy w MOPS – 27.
- Zorganizowanie robót publicznych finansowanych z funduszu pracy w MOPS – 37 stanowisk.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy społecznej

W 2014 r. MOPS w Łodzi współpracował z 47 podmiotami niepublicznymi (w tym 43 organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie), które realizowały następujące zadania publiczne:

- Wspieranie rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych:
 - prowadzenie 17 placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej oraz 1 w formie pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę,

- tworzenie i realizacja programów wspierających z zakresu podnoszenia umiejętności opiekuńczo-wychowawczych dla rodziców dzieci czasowo powierzonych w pieczy zastępczej oraz rodziców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze,
- zorganizowanie 2 szkoleń dla asystentów rodziny, w tym superwizji.
- Rozwój pieczy zastępczej:
 - prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych (2 – typu socjalizacyjnego, 4 – typu rodzinnego, 1 - typu specjalistyczno-terapeutycznego),
 - organizowanie dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka pomocy wolontaryjnej,
 - zorganizowanie 3 szkoleń dla kandydatów na rodzinne formy pieczy zastępczej (w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych),
 - zorganizowanie 2 szkoleń dla rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka mających na celu podnoszenie ich kwalifikacji, w tym: superwizji (w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych),
 - zorganizowanie 2 specjalistycznych szkoleń dla koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, w tym superwizji (w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych).
- Udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym:
 - prowadzenie placówek dla osób bezdomnych (3 schroniska, 1 noclegownia, mieszkania readaptacyjne, 1 świetlica),
 - prowadzenie 2 punktów pomocy charytatywnej,
 - realizacja programu „Autobus dla bezdomnych i potrzebujących”,
- Organizowanie i świadczenie pomocy osobom, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność, chorobę lub inne przyczyny, potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu bądź wymagają usług w zakresie świadczonej przez jednostki całodobowej opieki:
 - prowadzenie 8 jednostek specjalistycznego poradnictwa,
 - organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych,
 - organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych,
 - organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - prowadzenie 2 dziennych domów pomocy,
 - prowadzenie 5 środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - prowadzenie 1 klubu samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - prowadzenie 2 mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków opuszczających formy pieczy zastępczej,
 - prowadzenie mieszkań chronionych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
 - prowadzenie 1 domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
 - prowadzenie 2 domów pomocy społecznej,
 - realizacja programu osłonowego „Prowadzenie banków żywności w Łodzi” (w ramach budżetu obywatelskiego).
- Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w zakresie zmniejszania negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie:
 - prowadzenie 1 specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - zorganizowanie szkolenia z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (w trybie ustawy Prawo zamówień publicznych).

- Realizacja Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych nadużywaniem alkoholu, przemocą i innymi czynnikami niszczącymi życie rodzinne i społeczne:
 - organizowanie i prowadzenie 1 hostelu dla osób z problemem alkoholowym,
 - prowadzenie 5 jadalni i kuchni społecznych dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin (dorosłych i dzieci),
 - organizowanie i prowadzenie banków żywności,
 - organizowanie i prowadzenie 12 placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczo-specjalistycznej dla dzieci i młodzieży z rodzin z problemem alkoholowym,
 - wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie 1 centrum integracji społecznej dla osób uzależnionych od alkoholu.
- Realizacja Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w zakresie ograniczenia zaburzeń życia rodzinnego i społecznego wywołanych używaniem substancji psychoaktywnych:
 - organizowanie i prowadzenie ośrodka rehabilitacyjno-readaptacyjnego (hostelu) dla osób uzależnionych i szkodliwie używających substancji psychoaktywnych, które ukończyły program terapeutyczny,
 - realizacja programów reintegracji zawodowej dla bezrobotnych osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny,
 - realizacja programów reintegracji społecznej dla osób uzależnionych lub szkodliwie używających, które ukończyły program terapeutyczny.

„Karta Dużej Rodziny”

Program „Łódzka Karta Dużej Rodziny”

Program został przyjęty uchwałą Nr LXIV/1356/13 Rady Miejskiej w Łodzi z 12 czerwca 2013 r. w sprawie wprowadzenia na terenie Łodzi programu działań na rzecz rodzin wielodzietnych pod nazwą „Łódzka Karta Dużej Rodziny”.

W 2014 r. wnioski o wydanie kart złożyło 1 628 rodzin, w tym 1 112 nowych. Pozostałe wnioski dotyczyły przedłużenia kart, wydania ich duplikatów, bądź wymiany kart typu „3” na „4+”. W okresie tym wydano 5 302 karty. Łączna liczba kart wydanych od początku funkcjonowania programu wynosi 14 383.

W realizacji programu uczestniczą jednostki organizacyjne Miasta, podmioty zależne od Miasta oraz szereg partnerów zewnętrznych. Jako partnerzy publiczni uczestniczą miejskie teatry, muzea, galerie sztuki, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji (którego oferta została poszerzona w roku 2014 o kolejne obiekty), Zarząd Dróg i Transportu w Łodzi, Zarząd Zieleni Miejskiej, szkoły podstawowe, 145 przedszkoli publicznych i 30 żłobków. W roku 2014 do programu dołączyły Widzewskie Domy Kultury. Łącznie w programie uczestniczyło ok. 200 partnerów publicznych.

Do końca roku 2014, zgodnie z decyzją Marszałka Województwa Łódzkiego, w programie uczestniczyły również instytucje kulturalne nadzorowane przez samorząd województwa łódzkiego: Teatr Wielki, Filharmonia Łódzka im. A. Rubinsteina, Teatr im. Stefana Jaracza, Muzeum Sztuki w Łodzi, Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne oraz Łódzki Dom Kultury.

W roku 2014 deklaracje udziału w programie zgłosiło 67 partnerów niepublicznych, w tym sklepy i punkty usługowe różnych branż, instytucje edukacyjne i kulturalne.

W listopadzie zorganizowane zostało w Muzeum Kinematografii spotkanie Prezydent Hanny Zdanowskiej z partnerami Łódzkiej Karty Dużej Rodziny z udziałem przedstawicieli rodzin wielodzietnych.

Realizowano działania promujące Łódzką Kartę Dużej Rodziny. Wydane zostały ulotki adresowane

do przedsiębiorców, zachęcające do udziału w programie, a na koniec roku – kalendarz promujący program. Informacje dotyczące programu przekazywano do mediów za pośrednictwem rzecznika prasowego, udzielano również wywiadów telewizyjnych i radiowych. Na bieżąco uaktualniana jest strona Łódzkiej Karty Dużej Rodziny na portalu Urzędu Miasta Łodzi zawierająca kompletne informacje nt. programu, wzory dokumentów i wykaz aktualne obowiązujących ulg, przywilejów i preferencji dla rodzin wielodzietnych.

W ramach programu z okazji Międzynarodowego Dnia Rodzin 2014 pod patronatem Pary Prezydenckiej Anny i Bronisława Komorowskich zorganizowana została konferencja pt. „Wychowanie do samodzielności”, skierowana do rodziców i wychowawców. W jej trakcie rozstrzygnięto konkurs plastyczny dla uczniów łódzkich szkół podstawowych „Ja i moja rodzina”.

W październiku odbyło się w Łodzi spotkanie Unii Metropolii Polskich poświęcone problemom rodziny, w tym także funkcjonującym w miastach Unii kartom rodzin wielodzietnych.

Program Łódzkiej Karty Dużej Rodziny został zgłoszony do konkursu „Województwo łódzkie przyjazne rodzinie” zorganizowanym przez Marszałka Województwa Łódzkiego i zdobył w nim drugie miejsce w kategorii „Samorząd przyjazny rodzinie”.

Program „Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny”

Nowy program uruchomiony 16 czerwca 2014 r. jako zadanie zlecone z zakresu administracji publicznej, koordynowany i nadzorowany przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Program jest skierowany do rodzin wielodzietnych, z trójką lub większą liczbą dzieci i zapewnia im szereg nowych ulg i uprawnień. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. W roku 2014 przyjęto 679 wniosków rodzin.

Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mogą korzystać z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej lub transportowej na terenie całego kraju.

Dzięki Karcie osoby z rodzin wielodzietnych otrzymują m.in. ustawowe zniżki na przejazdy kolejowe – rodzice lub małżonkowie rodziców 37 proc. na bilety jednorazowe oraz 49 proc. na miesięczne; zniżki w opłatach paszportowych – 75 proc. w przypadku dzieci i 50 proc. dla rodziców i małżonków rodziców oraz darmowe wstępy do parków narodowych

SPORT

Konkursy ofert

W 2014 r., na podstawie odpowiednich przepisów przeprowadzonych zostało 15 konkursów ofert. Konkursy te dotyczyły zadań:

- „Wspieranie szkolenia sportowego”, w łódzkich klubach sportowych, a także wsparciu uczestnictwa łódzkich drużyn ligowych we współzawodnictwie sportowym;
- „Upowszechnianie sportu wśród dzieci i młodzieży szkolnej”, którego celem jest organizacja współzawodnictwa międzyszkolnego w co najmniej 5 dyscyplinach sportowych oraz rywalizacja sportowa uczniów szkolnictwa specjalnego;
- „Organizacja imprez sportowo-rekreacyjnych”, polegające na wsparciu imprez sportowych o zasięgu lokalnym, krajowym i międzynarodowym, a także na realizacji różnorodnych przedsięwzięć o charakterze rekreacyjnym;
- „Zapewnienie bezpieczeństwa osób kąpiących się i pływających”;
- „Organizacja aktywności fizycznej osób starszych”, które jest odpowiedzią na zachodzące w społeczeństwie łódzkim zmiany demograficzne oraz stanowi element strategii rozwiązywania problemów społecznych;

- „Organizacja imprez i zajęć sportowych z udziałem osób z niepełnosprawnością”, których głównym celem jest integracja osób niepełnosprawnych, poprawa ich ogólnej sprawności fizycznej oraz osiąganych wyników we współzawodnictwie sportowym;
- „Łódź Sportowa - organizacja imprez sportowo - rekreacyjnych”, mające na celu zapobieganie uzależnieniom alkoholowym, kształtowanie umiejętności współżycia w grupie, a także promowanie zdrowego i aktywnego trybu życia;
- „Trener Osiedlowy”, program, w ramach którego w obiektach sportowych przy łódzkich placówkach edukacyjnych, pod opieką trenerów osiedlowych, przeprowadzone są zajęcia sportowo - rekreacyjne dla dzieci i młodzieży;
- „Lubię sport – ogólnodostępne zajęcia sportowe poprawiające sprawność fizyczną najmłodszych łodzian”, których celem jest tworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży;
- „Sport to zdrowie – udział we współzawodnictwie sportowym w kategoriach młodzików i juniorów”, których celem jest tworzenie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz promowanie aktywności fizycznej poprzez systematyczne treningi i udział we współzawodnictwie sportowym;
- „Trener/Instruktor sportów plażowych”, wyłonione w konsultacjach społecznych budżetu obywatelskiego na 2014 rok, polegające na organizacji ogólnodostępnych zajęć szkoleniowo-instruktażowych z zakresu sportów plażowych;
- „Wyciągamy dzieci z bramy - przeciwdziałanie patologii społecznej wśród najmłodszych mieszkańców dzielnicy Bałuty”, wyłonione w konsultacjach społecznych budżetu obywatelskiego na 2014 rok.

Najważniejsze imprezy sportowe odbywające się w Łodzi w 2014 r.:

- FIVB Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn 2014,
- Łódź Maraton Dbam o Zdrowie,
- Grand Prix Polski w Pływaniu 2014,
- XX Ogólnopolski Finał Czwartków Lekkoatletycznych,
- XXV Międzynarodowy Wyścig Kolarski Solidarności i Olimpijczyków,
- Vena Cross Festiwal,
- Vena Sport Festiwal,
- X Bieg Ulicą Piotrkowską,
- Ogólnopolski Turniej w piłce nożnej - Klubowe Mistrzostwa Polski Premier Cup 2014,
- Otwarty Puchar Polski - IV Międzynarodowe Mistrzostwa Młodziczek i Młodzików - Turniej Judo z okazji Dnia Dziecka,
- Tenis Europe Lodz Cup 2014.

Stypendia i nagrody sportowe

Na podstawie uchwał Rady Miejskiej w sprawie zatwierdzenia regulaminu stypendiów sportowych dla zawodników osiągających wysokie wyniki sportowe we współzawodnictwie międzynarodowym lub krajowym, a także dla zmotywowania sportowców do dalszego rozwoju umiejętności oraz dla uhonorowania łódzkich szkoleniowców, których zawodnicy osiągnęli wysokie wyniki w 2014 roku, po raz kolejny, przyznano stypendia i nagrody.

Tab. 46. Stypendia i nagrody sportowe

	2011	2012	2013	2014
Liczba stypendiów i nagród	535	582	645	502
Kwota przyznanych stypendiów i nagród w tys. zł	872	860	833	673,6

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Sportu.

Promocja miasta przez sport

Zrealizowano działanie pn. „Organizacja spektakularnych imprez międzynarodowych” (w tym Promocja Miasta podczas Rundy Grupowej i Rundy Kwalifikacyjnej Mistrzostw Świata Mężczyzn w Piłce Siatkowej 2014), polegające na zwiększeniu udziału mieszkańców w imprezach rangi Mistrzostw Świata lub Mistrzostw Europy, w których udział biorą łódzcy zawodnicy bądź drużyny lub reprezentanci Polski, bądź reprezentujące Polskę drużyny – wydatkowano 4,3 mln zł. W 2013 roku wydatkowano na ten cel 1,7 mln zł;

Poprawa funkcjonowania istniejącej bazy sportowej

W ramach poprawy funkcjonowania istniejącej bazy sportowej oraz optymalizacji efektów inwestycji sportowych dokonano konserwacji obiektów użytkowanych przez kluby sportowe, a inne zmodernizowano i dostosowano do współczesnych potrzeb. W 2014 r. na to działanie wydatkowano 727,4 tys. zł.

Dostęp do bazy rekreacyjno sportowej

Szeroki dostęp do równomiernie rozmieszczonej bazy rekreacyjno-sportowej, zapewnia Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. Liczba sprzedanych wejściówek na teren obiektów pływalnia „Wodny Raj”, pływalnia „Promienistych”, oraz lodowiska kryte „Bombonierka” i „Retkinia” w 2011 r. wynosiła 269 895, w 2012 r. – 330 200, w 2013 r. – 306 131, a w 2014 – 322 909. Liczba wejściówek sprzedanych na teren lodowisk przenośnych: „Stawy Jana”, „Wodny Raj” – 7 446.

Ewidencja klubów sportowych

Liczba uczniowskich klubów sportowych, a także klubów sportowych nieprowadzących działalności gospodarczej oraz klubów i związków sportowych w 2014 r. zwiększyła się o 16 podmiotów, w tym 12 klubów zostało zarejestrowanych w prowadzonej przez Wydział Sportu ewidencji Prezydenta Miasta Łodzi. W tym samym okresie zlikwidowano i wykreślono z ewidencji 6 podmiotów, w tym 2 kluby uczniowskie i 4 kluby z powodu zakończenia ich działalności. Procesy likwidacji we wszystkich przypadkach podjęte były z własnej inicjatywy zarządów klubów. Najczęstszą przyczyną likwidacji były różnorodne trudności organizacyjne, kadrowe i finansowe. Na dzień 31 grudnia 2014 r. nadzorem Prezydenta Łodzi objętych było 435 stowarzyszeń i związków sportowych, w tym 259 klubów sportowych wpisanych do ewidencji klubów sportowych Prezydenta Łodzi, natomiast pozostałe 176 to stowarzyszenia związku sportowe wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego. W 2014 roku w sprawach wniosków dotyczących ewidencji klubów sportowych Wydział Sportu wydał 105 decyzji administracyjnych oraz 89 zaświadczeń. Średni czas oczekiwania na załatwienie wniosków w sprawach kończących się decyzją wyniósł 21 dni, natomiast w sprawach zakończonych zaświadczeniem 3 dni.

Działania promujące sport i kulturę fizyczną wśród mieszkańców

- wsparło kilkadziesiąt wydarzeń sportowych ponad 25 pucharami Prezydenta Miasta Łodzi oraz gadżetami i publikacjami promującymi łódzkie kluby i sportowców;
- na podstawie umowy zawartej pomiędzy Miastem a Polskim Związkiem Piłki Siatkowej w związku z organizacją FIVB Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn 2014, przeprowadzono akcje promocyjne, polegające na:
 - prezentacji Łodzi jako gospodarza mistrzostw podczas spotów emitowanych w telewizji Polsat;
 - informowaniu o Mistrzostwach Świata organizowanych w Łodzi, na banerach elektronicznych podczas największych imprez siatkarskich (Mistrzostwa Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn 2014, Liga Światowa 2014, eliminacje Mistrzostw Europy Mężczyzn 2015, eliminacje Mistrzostw Europy Kobiet 2015, rozgrywki Plus Ligi i Orlen Ligi);

- brandingu miasta z informacją o Łodzi jako gospodarzu Mistrzostw Świata (m.in. branding środków komunikacji miejskiej, ekspozycja reklam wielkoformatowych, dekoracja ulicy Piotrkowskiej);
- organizacji cieszących się dużym zainteresowaniem akcji społecznych (sportowe otwarcie ulicy Piotrkowskiej, Plaża Open w Manufakturze, akcja „Łódź Serwuje” na ulicy Piotrkowskiej, warsztaty siatkarskie z Marcinem Prusem w ramach akcji „Trener Osiedlowy”), a także organizacji Mini Mistrzostw Świata w Siatkówce Polska 2014;
- miasto zaoferowało szereg atrakcji i zniżek dla kibiców posiadających bilety wstępu na mecze rozgrywane w Atlas Arenie w postaci bezpłatnych przejazdów środkami komunikacji miejskiej w dniu meczu, możliwości bezpłatnego skorzystania z pływalni „Wodny Raj” oraz aquaparku „Fala”, bezpłatnego wstępu do Miejskiego Ogrodu Zoologicznego, Ogrodu Botanicznego oraz Palmiarni, możliwości skorzystania z bezpłatnych treningów siatkówki oraz uczestniczenia w zajęciach Capoeiry, specjalnych siatkarskich promocji i rabatów w wybranych restauracjach zlokalizowanych na ulicy Piotrkowskiej i w Manufakturze, sklepach i centrach o charakterze rozrywkowym, znajdujących się na terenie Manufaktury;
- możliwości skorzystania z atrakcji przygotowanych przez miejskie instytucje kulturalne (m.in. Muzeum Miasta Łodzi, Muzeum Kinematografii, Centralne Muzeum Włókiennictwa i Skansen Łódzkiej Architektury Drewnianej, Muzeum Kanału „Dętka”, Muzeum Sportu i Turystyki, Muzeum Tradycji Niepodległościowych, Centrum Dialogu im. Marka Edelmana, EC1 Łódź, Miejska Galeria Sztuki);
- podczas Mistrzostw przed Atlas Areną stanął Mobilny Punkt Informacji Turystycznej, w którym turyści mogli otrzymać plan miasta oraz niezbędne przewodniki i informatory turystyczne, a także uzyskać informacje na temat obiektów noclegowych i gastronomicznych, komunikacji miejskiej oraz oferty kulturalnej miasta. Na stoisku można było również otrzymać migawkę, która po doładowaniu upoważniała nie tylko do przejazdów komunikacją miejską, ale także do wielu atrakcyjnych zniżek w instytucjach kultury i sztuki, klubach, restauracjach oraz sklepach;
- turyści nieposiadający biletów wstępu na mecze mogli śledzić zmagania siatkarzy w Strefie Kibica w Manufakturze, a także w wybranych restauracjach i pubach na ulicy Piotrkowskiej.

Zawarta została trójstronna umowa pomiędzy Miastem, Polskim Związkiem Piłki Nożnej i Łódzkim Związkiem Piłki Nożnej w sprawie utworzenia w Łodzi Akademii Młodych Orłów. Projekt polegający na utworzeniu ośrodka prowadzącego nieodpłatne, jednolite szkolenie piłkarskie oparte na profesjonalnym programie szkoleniowym objął około 100 dzieci z Łodzi. Wkładem Miasta w projekt jest bezpłatne użyczenie jednego z 42 Orlików oraz sali wychowania fizycznego w pobliskiej szkole.

2. KULTURA U PODSTAW

Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w kulturze dzięki efektywnemu wykorzystaniu potencjału kulturalnego i kreatywnego Łodzi.

MIEJSKIE INSTYTUCJE KULTURY

W Łodzi działa 25 miejskich instytucji kultury, w tym:

- 5 instytucji artystycznych:
 - Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka;
 - Teatr Powszechny;
 - Teatr Muzyczny;
 - Teatr „Pinokio”;
 - Teatr Lalek „Arlekin”;
- 4 muzea:
 - Muzeum Miasta Łodzi;
 - Muzeum Kinematografii;
 - Centralne Muzeum Włókiennictwa;
 - Muzeum Tradycji Niepodległościowych;
- Miejska Galeria Sztuki,
- 7 domów kultury:
 - Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych;
 - Bałucki Ośrodek Kultury;
 - Centrum Kultury Młodych;
 - Ośrodek Kultury „Górna”;
 - Poleski Ośrodek Sztuki;
 - Dom Literatury w Łodzi;
 - Widzewskie Domy Kultury.
- 3 instytucje określone w klasyfikacji budżetowej jako „pozostałe”:
 - Centrum Dialogu im. Marka Edelmana;
 - EC-1-Łódź Miasto Kultury.
 - Fabryka Sztuki;
- 5 bibliotek:
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Śródmieście im. Andrzeja Struga;
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Polesie;
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Bałuty im. Stanisława Czernika;
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Górna im. Władysława Stanisława Reymonta;
 - Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Widzew im. Lucjana Rudnickiego.

Działalność łódzkich teatrów

Skala uczestnictwa w spektaklach mieszkańców Łodzi w 2014 r. w odniesieniu do poprzednich lat utrzymuje się na

podobnym poziomie. Łącznie łódzkie teatry odwiedziło 285,7 tys. widzów, co świadczy o tym, że łódzkie teatry są jednym z głównych elementów życia kulturalnego mieszkańców Łodzi. Jednocześnie liczba premier (32) oraz zagranych przedstawień (1 536) jest porównywalna z ubiegłym rokiem.

Tab. 47. Działalność łódzkich teatrów miejskich

		2011	2012	2013	2014
Teatr Nowy im. K. Dejmka	Liczba premier	7	7	11	7
	Liczba przedstawień	276	295	309	301
	Liczba widzów	56 578	58 565	53 869	56 942
Teatr Powszechny	Liczba premier	7	8	7	13
	Liczba przedstawień	242	241	340	328
	Liczba widzów	65 256	65 291	74 140	69 256
Teatr Lalek „Arlekin”	Liczba premier	5	3	5	3
	Liczba przedstawień	348	396	403	368
	Liczba widzów	46 602	55 734	53 913	39 073
Teatr „Pinokio”	Liczba premier	2	3	6	7
	Liczba przedstawień	301	353	387	422
	Liczba widzów	42 140	38 113	43 448	44 029
Teatr Muzyczny	Liczba premier	1	3	4	2
	Liczba przedstawień	88	96	122	117
	Liczba widzów	40 458	80 000	74 356	76 434
Suma	Liczba premier	22	24	33	32
	Liczba przedstawień	1 255	1 381	1 561	1 536
	Liczba widzów	251 034	297 703	299 726	285 734

Źródło: Wydział Kultury

Innowacyjne projekty i działania realizowane przez teatry

Teatr Pinokio

„Tu mówi miasto”

Projekt był konsekwencją działań, wpisujących się w strategię Teatru Pinokio, polegających na nawiązywaniu dialogu z mieszkańcami Łodzi ze środowisk wykluczonych, mających niewielką możliwość uczestnictwa w kulturze. Dzięki „Tu mówi miasto” realizatorzy chcieli pokazać, jaką wartość ma słowo i jaka jest jego twórcza moc. Poprzez działania artystyczno-edukacyjne stworzyli płaszczyznę komunikacji dla mieszkańców Łodzi i odnaleźli wspólny język złożony z głosów poszczególnych części Łodzi. Na projekt złożyły się spotkania w formie bezpłatnych warsztatów dla pięciu osób, podzielone na trzy główne części. W warsztatach wzięli udział uczestnicy z pięciu dzielnic Łodzi, po pięć osób z każdej. W każdej z nich znalazły się dzieci, młodzież i dorośli, w tym także seniorzy, czy rodziny. Każdy z warsztatów trwał trzy godziny. Części projektów to:

- Słowo pełne znaczeń.
- Szukam słów, podzielona na 3 etapy:
 - Miasto wspomina.
 - O czym myśli miasto?
 - Miasto marzy, czyli przyszłość opowiedziana.
- Słowa złapane.

Lato z Pinokiem

Teatr Pinokio tworząc w bramach i dziedzińcach łódzkiego Starego Polesia projekt „Wjeżdżamy w bramy”, rozpoczął działania, które służyć mają rewitalizacji kulturalnej środowisk oraz obszarów wykluczonych i zdegradowanych społecznie. Wśród nich znalazły się:

- „Pippi Pończoszanka” – spektakl wyprodukowany w ramach projektu „Lato w teatrze” wspólnie z Instytutem Teatralnym im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie. W ramach „Lata w teatrze” spektakl pokazywany w namiocie cyrkowym,

warsztaty cyrkowe, muzyczne i teatralne oraz koncert w Wozie Metafizycznym objechały całą Polskę. W Łodzi „Pippi Pończoszanka” została pokazana w Ogrodzie Botanicznym w namiocie cyrkowym. W każdym miejscu pobyt zespołu rozpoczynał się warsztatami: „Piraci na trapezie” - warsztaty cyrkowe, „Morskie opowieści” - warsztaty muzyczne, „List w butelce” - warsztaty teatralne. Drugiego dnia odbywała się parada i spektakl.

- „Latem zapraszamy do cienia” – cykl warsztatów i spektakli cieniowych w Wozie Metafizycznym, czyli objazdowej scenie Teatru Pinokio. Spektakl to cykl etiud w różnych konwencjach teatru cieni realizowanych w łódzkich parkach. Spektakle przygotowali studenci Akademii Teatralnej im. Aleksandra Zelwerowicza Wydziału Sztuki Łalkarskiej w Białymstoku.
- „Wjeżdżamy w bramy” - projekt realizowany wiosną 2014 r. w bramach i na dziedzińcach Starego Polesia. Spektakl został przygotowany w oparciu o teksty, które powstały na warsztatach z mieszkańcami Starego Polesia, zawiera także piosenki, gry improwizacyjne angażujące odbiorców, których celem jest inspiracja do kreatywnego przetwarzania obserwacji i refleksji. Spektakl pełni funkcję oczyszczającą i integracyjną.
- „Bramogranie” – to godzinny program muzyczny do grania w otwartej przestrzeni, prezentowany w ramach „Lata z Pinokiem” na łódzkich podwórkach i skwerach. „Bramograniu” towarzyszyły warsztaty z improwizacji muzycznej i wspólne muzykowanie na instrumentach oraz przedmiotach codziennego użytku.

Scena Ruchu

Teatr Pinokio jest zainteresowany rozwijaniem teatru tańca i promocją tego języka wśród młodych widzów. Projekt Scena Ruchu w Teatrze Pinokio stworzył możliwość regularnej prezentacji spektaklu „Wszystko się rusza” w wykonaniu artystów z Pracowni Fizycznej (oraz Ewy Wróblewskiej z Teatru Pinokio i improwizatora muzycznego Suavasa Lewego), połączonej z edukacją uwalniającą na język teatru ruchu. W kolejnych odsłonach Teatr ma zamiar zapraszać najciekawsze wydarzenia w tej dziedzinie, realizowane z myślą o widzu dziecięcym oraz budować własny repertuar i widowie Sceny Ruchu.

Tab. 48. Dofinansowanie teatrów w 2014 r.

Tytuł projektu	źródło dofinansowania (grantodawca/nazwa programu)	kwota dofinansowania w tys. zł	Beneficjent
Teatralna Karuzela	MKIDN	100	Teatr „Pinokio”
Tu mówi miasto	Narodowe Centrum Kultury	25	Teatr „Pinokio”
Pippi Pończoszanka	Instytut Teatralny	122,75	Teatr „Pinokio”
Scena Ruchu	Instytut Muzyki i Tańca	35	Teatr „Pinokio”
Dotknij Teatru – Łódzkie Obchody Międzynarodowego Dnia Teatru	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	70	Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka
Uciechy i Lamenty Kazimierza Dejmka	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	50	Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka
„Awangarda i socrealizm”. W 65 lat po powstaniu Teatru Nowego	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	100	Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka
Kolektyw Muzyczny Szlifierza Karhana	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	12	Teatr Nowy im. Kazimierza Dejmka
Wyjazd Teatru Powszechnego na International Theatre Festiwal w Sibi	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	40	Teatr Powszechny
XX Międzynarodowy Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	150	Teatr Powszechny

Źródło: Wydział Kultury.

Tab. 49. Środki sponsorskie pozyskane przez teatry w 2014 r.

Tytuł projektu	sponsor	Wartość projektu w tys. zł	kwota dofinansowania w tys. zł	Beneficjent
Reklama w teatrze	11 sponsorów	-	26,53	Teatr Muzyczny
XX Międzynarodowy Festiwal Sztuk Przyjemnych i Nieprzyjemnych, działalność podstawowa, działalność na zasadach barteru	25 sponsorów	1 275,65	180,94	Teatr Powszechny

Źródło: Wydział Kultury

Działalność łódzkich domów i ośrodków kultury

W 2014 r. liczba uczestników różnych imprez w łódzkich domach i ośrodkach kultury wyniosła 217 tys. osób, przy czym należy wziąć pod uwagę, że w zestawieniu nie figuruje już Fabryka Sztuki.

Fabryka Sztuki od 2014 r. w oparciu o interpretację Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ze względu na charakter prowadzonej działalności, została zakwalifikowana do kategorii pozostałe instytucje kultury. Jednocześnie przedstawiona liczba uczestników w imprezach kulturalnych jest pomniejszona o liczbę uczestników Międzynarodowego Festiwalu Komiksu i Gier w Łodzi.

Tab. 50. Działalność łódzkich domów i ośrodków kultury.

	Wskaźniki	2014
Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych	Liczba imprez	98
	Liczba zespołów	7
	Liczba uczestników	18 795
Bałucki Ośrodek Kultury	Liczba imprez	486
	Liczba zespołów	25
	Liczba uczestników	47 949
Centrum Kultury Młodych	Liczba imprez	357
	Liczba zespołów	43
	Liczba uczestników	41 092
Ośrodek Kultury "Górna"	Liczba imprez	111
	Liczba zespołów	23
	Liczba uczestników	21 778
Poleski Ośrodek Sztuki	Liczba imprez	149
	Liczba zespołów	25
	Liczba uczestników	20 660
Dom Literatury w Łodzi	Liczba imprez	111
	Liczba zespołów	4
	Liczba uczestników	33 817*
Widzewskie Domy Kultury	Liczba imprez	162
	Liczba zespołów	33
	Liczba uczestników	32 864
Suma	Liczba imprez	1 312
	Liczba zespołów	160
	Liczba uczestników	216 955

* bez uczestników Międzynarodowego Festiwalu Komiksu i Gier w Łodzi

Źródło: Wydział Kultury

Ośrodek Kultury „Górna”Inicjatywy lokalne 2.0.

Pilotaż projektu odbył się w Ośrodku Kultury „Górna” rok wcześniej jako dwuetapowe zadanie dofinansowane ze środków Narodowego Centrum Kultury. W ramach tego zadania przeprowadzona została diagnoza społeczna, badająca potencjał kulturowy łódzian ze szczególnym uwzględnieniem mieszkańców Górnej i Olechowa oraz przeprowadzony został konkurs „Wykaż inicjatywę” na projekt kulturalny. W 2014 roku został samodzielnie zorganizowany projekt pt. „Inicjatywy lokalne 2.0” - w podobnym formacie, finansowany ze środków Wydziału Kultury UMŁ. Formuła organizacyjna projektu polega na udostępnieniu infrastruktury, sprzętu technicznego oraz doświadczenia animatorów Ośrodka na potrzeby wybranych w drodze konkursu inicjatyw. Inicjator ma być odpowiedzialny za pomysł, koordynację i promocję swojego projektu. Inicjatywy lokalne to rodzaj inkubatora wydarzeń kulturalnych, do którego zgłosić może się indywidualny mieszkaniec lub grupa nieformalna. Z uczestnictwa wykluczone są organizacje pozarządowe i firmy prywatne.

Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych w Łodzi

Dzieci nie śmieci

Projekt społeczny adresowany przede wszystkim do młodzieży, nie tylko ze środowisk tzw. defaworyzowanych, a dotyczący problemów przemocy w rodzinie i środowisku. Jego zadaniem było uczulenie społeczeństwa na to zjawisko oraz pomoc w radzeniu sobie z nim, poprzez zapobieganie wśród młodzieży postawie bezradności i braku poczucia sprawstwa.

Bezpośrednimi uczestnikami spektaklu, prelekcji i warsztatów były grupy uczniów w wieku powyżej 12 lat z łódzkich szkół - grupa, która ze względów rozwojowych jest szczególnie narażona na doświadczanie i stosowanie zachowań agresywnych oraz eskalację agresji zarówno w grupie rówieśniczej, jak i ze strony środowiska rodzinnego.

*Dom Literatury w Łodzi**Inicjatywy Literackie +*

Działania Domu Literatury związane są z poszerzeniem aktywności, współpracą z osobami indywidualnymi oraz grupami nieformalnymi pragnącymi współtworzyć i animować obszar literatury, w tym promocję czytelnictwa. Obszar ten uznawany jest za jeden z najbardziej niedocenianych, jego wsparcie wymaga z jednej strony niewielkich nakładów finansowych, z drugiej – wielu żmudnych działań w związku z powszechną deprecjacją tego obszaru. W ramach programu, w oparciu o przedstawione wcześniej zasady i propozycje, został przeprowadzony konkurs na najciekawsze inicjatywy literackie, paraliterackie, promujące czytelnictwo.

Dofinansowanie domów i ośrodków kultury

Tab. 51. Dofinansowanie domów i ośrodków kultury w 2014 r. (środki zewnętrzne)

Tytuł projektu	źródło dofinansowania	kwota dofinansowania w zł
Bałucki Ośrodek Kultury		
Ogólnopolski Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych „Dziatwa”	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	50 000
Dom Literatury w Łodzi		
VIII Festiwal Puls Literatury w Łodzi	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	130 000
Wydanie i promocja dwóch numerów Kwartalnika Artystyczno-Literackiego „Arterie”	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	20 000
Inicjatywy Literackie +, część I	Narodowe Centrum Kultury	8 000
Inicjatywy Literackie +, część II	Narodowe Centrum Kultury	22 000
Puls Języka 2014	Narodowe Centrum Kultury	60 000
Gala Nagrody Literackiej im. Juliana Tuwima	Narodowe Centrum Kultury	7 000
VIII Festiwal Puls Literatury w Łodzi	Instytut Książki	11 000
Wydanie i promocja książki poetyckiej Darka Foksa „Rozmowy z głuchym psem”	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	200
Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych		
Pograjka Łódzka 2014	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	25 000
„Pękające torby z papieru”	Towarzystwo Inicjatyw Twórczych „ę” ze środków Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności. Projekt „Seniorzy w Akcji”.	10 617
Ośrodek Kultury „Góra”		
Misja: Karski	Muzeum Historii Polski: Program Patriotyzm Jutra	15 000
Poleski Ośrodek Sztuki		
Międzypokoleniowy Projekt Ekologia, Sztuka, Zdrowie	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi	15 000
Muzeum Karolewa	Program Grant na lepszy start współfinansowany ze środków Programu Inicjatyw Obywatelskich Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej	4 750
Międzynarodowe Biennale XI Spotkania Teatralne „Terapia i Teatr”	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	80 000
PoCLILujmy razem dla dalszego rozwoju edukacji dwujęzycznej w naszych regionach	COMENIUS REGIO partnerskie projekty UE	20 000 EUR 2012-2014
Mistrzowie fotografii	Leonardo da Vinci/Fundacja Rozwoju Systemów Edukacji	22 000 EUR 2012-2014
Poza wykluczeniem	Program Grundtvig	16 000 EUR 2012-2014
Działalność społeczno-kulturalna Osiedla „Karolew”	Spółdzielnia Mieszkaniowa „Osiedle Młodych”	2 500
Centrum Kultury Młodych		
XXXII Ogólnopolskie Konformacje Teatrów Młodzieżowych Centrum 2014	Kuratorium Oświaty w Łodzi	5 000
Widzewskie Domy Kultury		
XIII Zimowa Akademia Twórczości	Fundacja Pro Społeczna „Poducha”	3 021
Miasto Kominów	Muzeum Historii Polski	22 000

Źródło: Wydział Kultury

Tab. 52. Środki sponsorskie pozyskane przez domy kultury w 2014 r. r.

Tytuł projektu	sponsor	Wartość projektu w zł	kwota dofinansowania	Beneficjent
Łódź Miastem Kobiet	5 sponsorów	-	6 546	Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych
Łódź łowi talenty i szlifuje diamenty	BRITISH CENTER sp.j.	-	1 845	Akademicki Ośrodek Inicjatyw Artystycznych
Ogólnopolski Przegląd Teatrów Dziecięcych i Młodzieżowych „Dziatwa”	Darko VRT Gunold	92 623,50	500	Bałucki Ośrodek Kultury
Nowe inspiracje	SIW Znak Sp. Z.o.o	3 150	1 406,70	Bałucki Ośrodek Kultury
	Wydawnictwo Biuro Literackie		618	Bałucki Ośrodek Kultury
XXXII Ogólnopolskie Konformacje Teatrów Młodzieżowych Centrum 2014	Delia Cosmetics	51 963,63	1 357	Centrum Kultury Młodych
	Akademia Humanistyczno-Ekonomiczna		1 000	Centrum Kultury Młodych
	PKO BP		1 500	Dom Literatury w Łodzi
Forum Młodej Literatury	PKO BP	6 000	1 500	Dom Literatury w Łodzi
XV Łódzkie Konfrontacje Taneczne	Dalkia, Unitrop-Optima SA, Delia Cosmetics	9 850	1 000	Widzewskie Domy Kultury

Źródło: Wydział Kultury

Działalność łódzkich muzeów i galerii

Łódzkie muzea i galeria w 2014 r. w porównaniu z rokiem ubiegłym dane wykazały zdecydowanie większą aktywność (o 3 wystawy stałe i o 47 wystaw czasowych), która przełożyła się na wzrost liczby osób zwiedzających o 60 tys.

Tab. 53. Działalność łódzkich muzeów i galerii.

Źródło: Kultury	Instytucja	Wskaźniki	2014	Wydział
	Muzeum Miasta Łodzi	liczba wystaw stałych	2	
		liczba wystaw czasowych	27	
		liczba zwiedzających	93 713	
	Muzeum Kinematografii	liczba wystaw stałych	7	
		liczba wystaw czasowych	30	
		liczba zwiedzających	25 280	
	Centralne Muzeum Włókiennictwa	liczba wystaw stałych	9	
		liczba wystaw czasowych	40	
		liczba zwiedzających	88 213	
	Muzeum Tradycji Niepodległościowych	liczba wystaw stałych	9	
		liczba wystaw czasowych	20	
		liczba zwiedzających	102 833	
	Miejska Galeria Sztuki	liczba wystaw stałych	0	
		liczba wystaw czasowych	29	
		liczba zwiedzających	21 184	
	Razem	liczba wystaw stałych	27	
		liczba wystaw czasowych	146	
		liczba zwiedzających	341 323	

Miejskie muzea włączyły się do ogólnopolskiej akcji „Muzeum za złotówkę” rekomendowanej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, polegającej na udostępnieniu ekspozycji muzealnych dla dzieci i młodzieży do lat 16 – za symboliczną złotówkę. Celem akcji jest edukacja kulturalna, zwiększenie dostępności do instytucji kultury, wzrost uczestnictwa w kulturze.

Tab. 54. Dofinansowanie muzeów i galerii w 2014 r. (środki zewnętrzne)

Źródło dofinansowania (grantodawca/nazwa programu)	kwota dofinansowania w tys. zł	beneficjent
Gabinet prof. Karskiego - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	111,49	Muzeum Miasta Łodzi
Rok Karskiego - operator Centrum Dialogu im. M. Edelmana	20	Muzeum Miasta Łodzi
W poszukiwaniu zaginionego kwartalu - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	30	Muzeum Miasta Łodzi
Nauka dla sztuki - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	30	Muzeum Miasta Łodzi
Tansman: Zapomniany/Odkryty	129,34	Muzeum Miasta Łodzi
Festiwal Czterech Kultur/Podwórka - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	100	Muzeum Miasta Łodzi
Festiwal Czterech Kultur - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	400	Muzeum Miasta Łodzi
Festiwal Czterech Kultur - Fundacja Współpracy Polsko-Niemieckiej	58,69	Muzeum Miasta Łodzi
Festiwal Czterech Kultur - ambasada Republiki Federalnej Niemiec	58,69	Muzeum Miasta Łodzi
Festiwal Czterech Kultur - Goethe Institut	16,55	Muzeum Miasta Łodzi
3Detale Łodzi – Fundacja Orange	27,3	Muzeum Miasta Łodzi
Dziennik Lolka Lubińskiego - operator Centrum Dialogu im. M. Edelmana	16,26	Muzeum Miasta Łodzi
Dotknij Teatru – Teatr Nowy porozumienie o współpracy	2,11	Muzeum Miasta Łodzi
Filmy Andrzeja Wajdy w światowym plakacie filmowym - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	40	Muzeum Kinematografii
Filmy Andrzeja Wajdy w światowym plakacie filmowym – PISF	93	Muzeum Kinematografii
Akademia Polskiego Filmu - PISF	118,72	Muzeum Kinematografii
Mały Kinematograf - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	45	Muzeum Kinematografii
Jerzy Wójcik Sformowana energia - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	40	Muzeum Kinematografii
Ekspozycja multimedialna „Od negatywu do pozytywu” – Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polsk	20	Muzeum Kinematografii
„Nasza szafa” - Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	30	Centralne Muzeum Włókiennictwa
Łódź Norrköping – Miasta włóknarzy	20	Centralne Muzeum Włókiennictwa

Źródło: Wydział Kultury

Tab. 55. Środki sponsorskie pozyskane przez muzea w 2014 r.

Tytuł projektu	sponsor	Wartość projektu w tys. zł	kwota dofinansowania w tys. zł	Beneficjent
Koncert Wigilijny „Kolędy świata”	Adrian, Azteca	5,24	3,73	Muzeum Miasta Łodzi
Koncert z cyklu „Muzyczne degustacje u Poznańskich”	Olimpia	4,42	3	Muzeum Miasta Łodzi
Ojciec Stefan Miecznikowski - wystawa	Stacja Nowa Gdynia	24,3	3,9	Muzeum Miasta Łodzi
	Kuria Metropolitarna w Łodzi		9	
	Region Ziemia Łódzka NSZZ Solidarność		0,3	
Gabinet prof. Karskiego	Dalkia	149,42	18,45	Muzeum Miasta Łodzi
	Łódzka Strefa ekonomiczna		6,15	
Tansman: Zapomniany/Odkryty	Małgorzata Badowska	166,07	10	Muzeum Miasta Łodzi
Nauka (dla) sztuki	Nowa Szkoła	30	2	Muzeum Miasta Łodzi
Jadwiga Janus. Sztuka formy	Jadwiga Janus	7,2	7,2	Muzeum Miasta Łodzi
Galeria Mistrzów Polskich	Krzysztof Musiał	-	4,5	Muzeum Miasta Łodzi
Festiwal Czterech Kultur	Atlas	1 483,74	30	Muzeum Miasta Łodzi
	Rossmann		9,76	
Katalog wystawy Robert Jankowski. Pejzaże i martwe natury	Danuta wieczorek	17,43	11	Miejska Galeria Sztuki
VI Ogólnopolska Wystawa Haftu Krzyżowego „Złota igła”	Przedsiębiorstwo Handlowe „SK” Sp. z o. o.	19,63	1,5	Centralne Muzeum Włókiennictwa
	PHU Małgorzata Sajnog		0,5	
	„Plastiflora” Sp. z o. o.		1	
	ARIADNA S.A. Fabryka Nici		1	
	Firma Gandalf Electronics		1	
	Firma Coats Polska		0,5	
	Hobby – Studio S.C.		0,5	
	Firma K.A.A.P. Venture s.c.		0,5	
	ANEX – BIS S.J.		0,5	
Wystawa „Sobieski pod Wiedniem”	PPHU „MB” Marek Brygier	7,27	0,5	Centralne Muzeum Włókiennictwa
	Firma Coats Polska		1	
Wystawa „Elegancja – Francja. Z historii haute couture”	AB Nalik s.c.	2,4	1	Centralne Muzeum Włókiennictwa
	Dom Mody Teresa Kopias		1,63	
Reklama wydarzeń muzealnych w serwisie O2.pl	MODULUS Sp. Zo.o.	-	0,3	Centralne Muzeum Włókiennictwa
Promocja muzeum	Agencja Wydarzeń Artystycznych Pro Ciemna	-	0,5	Centralne Muzeum Włókiennictwa
	Toya Studio Sp. z o.o.	-	0,9	
	Polsko – amerykańskie Centrum Zarządzania (PAM Center), Uniwersytet Łódzki	-	1	

Źródło: Wydział Kultury

Pozostałe instytucje kultury

Od 2014 r. miejskie instytucje kultury: Fabryka Sztuki i Centrum Dialogu im. Marka Edelmana w oparciu o interpretację Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, ze względu na charakter prowadzonej działalności, zostały zakwalifikowane do kategorii pozostałe instytucje kultury.

Tab. 56. Działalność pozostałych instytucji kultury w 2014 r.

Pozostałe instytucje kultury	Liczba imprez	Liczba uczestników
Fabryka Sztuki	104	31062*
Centrum Dialogu im. Marka Edelmana	169	32398

* bez uczestników: Łódź Design Festival i Fotofestiwal 2014

Źródło: Wydział Kultury

Fabryka Sztuki w Łodzi

„Art_Inkubator”- Inkubator przemysłów kreatywnych

Projekt „Utworzenie w ramach Fabryki Sztuki w Łodzi Inkubatora Kultury - Art_Inkubator” otrzymał dofinansowanie z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach konkursu "Oś priorytetowa III Gospodarka, innowacyjność, przedsiębiorczość; Działanie III.4 Rozwój otoczenia biznesu w ramach RPO WŁ na lata 2007-2013".

Projekt miał na celu rozbudowę infrastruktury oraz rewitalizację budynków pofabrycznych znajdujących się na terenie byłego kompleksu Karola Scheiblera, tak aby przygotować je do pełnienia zadań szeroko rozumianego inkubatora działań kulturalnych. Powstał w trzech budynkach o łącznej powierzchni prawie 7 tys. m².

Rewitalizacja rozpoczęła się w 2012 roku a zakończyła pod koniec kwietnia 2014 r. Inwestorem przedsięwzięcia była Fabryka Sztuki - instytucja powołana wspólnie przez Urząd Miasta Łodzi oraz Stowarzyszenie Teatralne „Chorea” i Łódź Art Center. Koszt inwestycji wyniósł około 32 mln złotych.

Art_Inkubator w Fabryce Sztuki to miejsce, gdzie twórczość spotyka się z przedsiębiorczością. Poprzez ten projekt Fabryka Sztuki jako instytucja otoczenia biznesu wspiera osoby kreatywne w działalności rynkowej a jako instytucja kultury realizuje działania mające na celu promocję sztuki i profesjonalizację kadr. Fabryka Sztuki zapewnia pomoc firmom z branży kreatywnej w najtrudniejszym momencie działalności, czyli na starcie i przez pierwsze dwa lata funkcjonowania. Inkubowane firmy mogą inicjować i rozwijać działalność korzystając z preferencyjnych warunków funkcjonowania. Przedsiębiorcy z branży kreatywnej mają do dyspozycji różnego rodzaju przestrzenie, potężną platformę usług elektronicznych oraz doradców i szkoleniowców. Jest to pierwszy w Polsce projekt kompleksowo wspierający przedsiębiorczość w sektorze kreatywnym.

W Art_Inkubatorze przygotowano 12 podwójnych biur, 4 studia i kilkanaście pracowni, sale konferencyjno-szkoleniowe, kawiarnię z miejscami coworkingowymi, przestrzenie produkcji artystycznej a nawet salę teatralno-koncertową. Rezydenci, oprócz możliwości korzystania z przestrzeni, mają również dostęp do usług świadczonych przez Art_Inkubator. Najważniejsze z nich to doradztwo i szkolenia, ale także usługi biurowe, recepcja, szerokopasmowy internet i przestrzeń na serwerze lub wirtualne biuro. Na platformie znajduje się także Baza Wiedzy zawierająca artykuły i opracowania tematyczne z zakresu szeroko rozumianego wsparcia biznesowego dedykowanego dla sektora kreatywnego i kultury.

Rezydenci Art_Inkubatora wyłaniani są na podstawie konkursu, a wsparcie jakie otrzymuje firma może trwać maksymalnie dwa lata. Obecnie w 2014 r. w Art_Inkubatorze jest 26 rezydentów z dziedzin obejmujących modę, film, projektowanie, architekturę, meblarstwo, grafikę, tkaniny użytkowe, scenografię, marketing internetowy a nawet sztukę iluzji.

Nie tylko rezydenci Art_Inkubatora mogą korzystać z jego przestrzeni i usług oraz zgromadzonej tu wiedzy. Art_Inkubator jest platformą wspierającą realizację pomysłów biznesowych i artystycznych dla szerokiej rzeszy przedsiębiorców z branży kreatywnej oraz instytucji i firm zajmujących się działalnością kulturalno-artystyczną. Organizowane są w nim również szkolenia i konferencje, indywidualne konsultacje w obszarze przemysłów kreatywnych i profesjonalizacji kadr kultury.

Fabryka Sztuki jest organizatorem lub współorganizatorem wielu wydarzeń kulturalnych, festiwali, koncertów i przedstawień. W zrewitalizowanych przestrzeniach Art_Inkubatora odbywają się m.in. LDZ Alternatywa, Fotofestiwal, Łódź Design Festival czy Festiwal Teatralny Retro/Per/Spektywy.

[Centrum Dialogu im. Marka Edelmana](#)

Klub Kuriera

Powstał z inicjatywy pracowników Centrum Dialogu, jest miejscem grupującym młodych ludzi zainteresowanych poznawaniem historii w sposób bezpośredni u jej źródeł. Inspiracją pomysłu była przypadająca w 2014 roku 100. rocznica urodzin Jana Koźmiewskiego, bardziej znanego jako Jan Karski.

Jan Karski jest idealnym bohaterem dla młodych, ambitnych i poszukujących Polaków. „Dla nas to postać, której dorobek i misja były próbą ratowania moralności świata w obliczu zła i tragedii II wojny światowej” – piszą członkowie Klubu Kuriera. Z pięciuset uczniów pięciu łódzkich liceów, którzy uczestniczyli w zajęciach o Janie Karskim, osiemdziesiąt osób zgłosiło się do udziału w projekcie. Młodzież z Klubu Kuriera odbyła podróż szlakiem misji Jana Karskiego do Izbicy Lubelskiej i Bełżca, przeszła szlak kurierów beskidzkich, odwiedziła muzeum Armii Krajowej w Krakowie i odbyła spacer po terenie getta warszawskiego. Młodzi „kurierzy” przeprowadzili wywiady ze świadkami historii: ocalałymi z Litzmannstadt Getto, swoimi bliskimi i sąsiadami. Brali udział i sami prowadzili grę miejską „Mission Karski. Jan Karski”, wykłady dla rówieśników i dorosłych, wspierali działania promujące postać ich bohatera.

Młodzi „kurierzy” przeprowadzili zajęcia o swoim patronie dla 5000 uczniów ze szkół województwa łódzkiego. Członkowie Klubu Kuriera byli z wykładami m.in. w Zduńskiej Woli, Piotrkowie Trybunalskim, Tomaszowie Mazowieckim, Warszawie, Krakowie, Oświęcimiu i Zakopanem.

Żywa Biblioteka

Projekt promujący ideę tolerancji i poszanowania praw człowieka. Organizatorzy odeszli od szablonowych, podręcznikowych metod, zastępując je bezpośrednią i szczerą rozmową. To miejsce-szansa na spotkanie tych, którzy są stawiani z boku, ze względu na swój zawód, pochodzenie, kolor skóry, orientację, wyznanie, niepełnosprawność, chorobę. Centrum Dialogu organizuje Żywą Bibliotekę zarówno w formie otwartej jak i dla grup zamkniętych (Straż Miejska, nauczyciele).

Tab. 57. Dofinansowanie pozostałych instytucji kultury i środki sponsorskie w 2014 r.

Tytuł projektu	źródło dofinansowania/sponsor (grantodawca/nazwa programu)	kwota dofinansowania w zł	beneficjent
Ołczysty- prowokacje tuwimowskie	Narodowe Centrum Kultury	41 000	Fabryka Sztuki
Żółta gwiazda i czerwony krzyż	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	3 500 w roku 2014	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana
Naród zatracenia	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	13 125 w roku 2014 (projekt trzyletni 2014-2016)	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana
Klub Kuriera	Muzeum Historii Polski	25 000	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana
Piekło na Ziemi Obiecanej	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	50 000	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana
Działalność instytucji	Amelie Doege	ok. 20 000	Centrum Dialogu im. Marka Edelmana

Źródło: Wydział Kultury

EC1 Łódź – Miasto Kultury

Informacje na temat instytucji zostały opisane w Filarze: Gospodarka i Infrastruktura.

Działalność łódzkiej sieci bibliotek

Sieć łódzkich bibliotek tworzy 5 miejskich jednostek wraz z 79 filiami działającymi na terenie całego miasta. W stosunku do ubiegłych lat łódzkie biblioteki odnotowały bardzo duży wzrost ilości posiadanych woluminów (o 699 187 w odniesieniu do 2013 roku). Jednocześnie wzrosła również liczba czytelników zapisanych w bibliotekach (o 14 498).

Tab. 58. Działalność łódzkich bibliotek w latach.

	2011	2012	2013	2014
Liczba woluminów (książek, czasopism, zbiorów specjalnych)	1 364 966	1 293 545	1 282 014	1 981 201
Liczba wypożyczeń	3 240 356	3 222 184	3 264 512	3 245 916
Liczba czytelników	115 889	114 195	112 053	126 551

Źródło: Wydział Kultury.

Miejska Biblioteka Publiczna Łódź-Polesie

Projekt Wypożyczalnia odtwarzaczy cyfrowej książki mówionej dla osób niewidomych i słabowidzących – w ramach projektu udostępnione jest nieodpłatnie (do grudnia 2016 roku) urządzenie Czytak Plus, przystosowane do obsługi przez osoby niewidome i słabo widzące wraz z pakietem prawie tysiąca cyfrowych książek mówionych. Urządzenie udostępniane jest w Filii nr 7 w Łodzi przy ul. Armii Krajowej 32. Proponowane urządzenie pozwala tej grupie czytelników na swobodniejszy dostęp do literatury, łamię barierę wykluczenia niepełnosprawnych z dysfunkcją wzroku.

Miejska Biblioteka Publiczna Łódź – Śródmieście im. A. Struga

Wszelkie działania innowacyjne Biblioteki są skierowane do odbiorców czyli społeczności lokalnej. W 2014 roku uruchomiła ona projekt „Wyciągamy dzieci z bramy”, który ma za zadanie zapobiegać wykluczeniu społecznemu

najmłodszych łódzian. Jego celem jest dostarczanie umiejętności skutecznego przeciwdziałania i radzenie sobie z zagrożeniami współczesnego świata oraz wyrównywanie szans w dostępie do kultury dzieci młodzieży ze środowisk nieprzystosowanych społecznie poprzez organizację wolnego czasu, zabaw, zajęć świetlicowych, pomoc w nauce.

Tab. 59. Dofinansowanie bibliotek w 2014 r. (środki zewnętrzne)

Źródło dofinansowania (grantodawca/nazwa programu)	kwota dofinansowania w tys. zł	beneficjent
Profilaktyka Uzależnień wśród dzieci i młodzieży – Miasto Łódź	17,5	MBP Łódź - Widzew
Zakup nowości wydawniczych do bibliotek – MKiDN – Biblioteka Narodowa	1,092	MBP Łódź - Widzew
Internet dla Bibliotek – Fundacja Orange	6,63	MBP Łódź - Widzew
Zakup książek do bibliotek przy ul. Skalnej – Budżet Obywatelski 2014	25	MBP Łódź - Widzew
Zakup komputerów do bibliotek przy ul. Skalnej – Budżet Obywatelski 2014	25	MBP Łódź - Widzew
Zakup nowości wydawniczych do bibliotek – MKiDN – Biblioteka Narodowa	13,8	MBP Łódź – Górna
Zakup nowości wydawniczych do bibliotek – MKiDN – Biblioteka Narodowa	16,3	MBP Łódź – Bałuty
Zakup nowości wydawniczych do bibliotek zgodnie z potrzebami partnerskich bibliotek szkolnych – MKiDN – Biblioteka Narodowa	10	MBP Łódź – Bałuty
Profilaktyka Uzależnień wśród dzieci i młodzieży – Miasto Łódź	20,5	MBP Łódź – Bałuty
Internet dla Bibliotek – Fundacja Orange	11,6	MBP Łódź – Bałuty
Zakup nowości wydawniczych do bibliotek – MKiDN – Biblioteka Narodowa	10,8	MBP Łódź – Śródmieście
Profilaktyka Uzależnień wśród dzieci i młodzieży – Miasto Łódź	44	MBP Łódź – Śródmieście
Internet dla Bibliotek – Fundacja Orange	14,75	MBP Łódź – Śródmieście
Profilaktyka Uzależnień wśród dzieci i młodzieży – Miasto Łódź	20	MBP Łódź – Polesie
Internet dla Bibliotek – Fundacja Orange	4,82	MBP Łódź – Polesie
Zakup nowości wydawniczych do bibliotek – MKiDN – Biblioteka Narodowa	11,7	MBP Łódź – Polesie

Źródło: Wydział Kultury.

Tab. 60. Środki sponsorskie pozyskane przez biblioteki w 2014 r.

Tytuł projektu	sponsor	Wartość projektu w tys. zł	kwota dofinansowania w tys. zł	Beneficjent
Dzień Dziecka – impreza	SM Botanik	2,5	2,5	MBP Łódź – Polesie
Mikołajki – impreza	SM Botanik	2	2	MBP Łódź – Polesie
Zakup książek	SM Polesie	0,5	0,5	MBP Łódź – Polesie
Zakup książek z serii Duże Litery Wydawnictwa Prószyński i S-ka	SM Piaski	0,5	0,5	MBP Łódź – Polesie
Pozyskanie książek z Wydawnictwa Krytyki Politycznej w ramach umowy barterowej	Stowarzyszenie im. Stanisława Brzozowskiego – Krytyka Polityczna	0,08	0,08	MBP Łódź – Polesie
SzOK! Spotkania z Ogródną Kreatywnością*	Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS	4,08	4,04	MBP Łódź – Polesie
Zakup książek z wplat czytelników	czytelniczy	-	22,22	MBP Łódź - Widzew
Zakup książek dla Filii nr 11	Rada Osiedla Olechów Janów	5,34	5,34	MBP Łódź - Widzew
Zakup książek dla Filii nr 8	Rada Osiedla Widzew-Wschód	0,85	0,85	MBP Łódź - Widzew
Zakup książek dla Filii nr 6	Rada Osiedla Widzew-Wschód	1,6	1,6	MBP Łódź - Widzew
Zakup książek dla Filii nr 4	Rada Osiedla Andrzejów	3	3	MBP Łódź - Widzew
Zakup książek dla Filii nr 3	Rada Osiedla Widzew-Wschód	0,55	0,55	MBP Łódź - Widzew
Zakup komputera do Filii nr 10	Rada Osiedla Zarzew	2,5	2,5	MBP Łódź - Widzew
Odnowienie lokalu dla Filii nr 11	Urząd Miasta Łodzi	20	20	MBP Łódź - Widzew
Dofinansowanie na działalność bibliotek śródmiejskich	Rada Osiedla Katedralna Rada Osiedla Śródmieście - Wschód	-	16,3	MBP Łódź - Widzew

*Środki na działalność pozyskała grupa nieformalna złożona z pracowników 3 filii bibliotecznych w ramach Projektu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich – Grant na lepszy start współfinansowanego ze środków Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich. Projekt realizowano w przestrzeni bibliotek.

Źródło: Wydział Kultury

Imprezy kulturalne organizowane na terenie parków i zieleńców

Ważnym projektem aktywizującym przestrzeń kultury w mieście jest organizacja imprez kulturalnych na otwartej

przestrzeni miejskiej. Instytucje kultury, organizacje pozarządowe lub też indywidualni artyści wykorzystują tereny parków do realizacji działań artystycznych.

- „Swingujący Helenów” - piknik rozpoczynający lato organizowany w parku Helenów przez Centrum Dialogu im. Marka Edelmana. Głównym motywem imprezy był swing, w programie ujęto koncerty jazzowe, kiermasz rękodzieła, różnego rodzaju warsztaty florystyczne, artystyczne i taneczne.
- „Latający dom kultury” - cykl wydarzeń plenerowych, skierowanych do dzieci, które letnie wakacje spędzają w miejscu zamieszkania. Plenerowe warsztaty i wydarzenia artystyczne odbywały się w środku tygodnia, w godzinach okołopołudniowych w przestrzeniach łódzkich podwórek i parków. Zajęcia prowadzone były przez Fundację FORM.ART.
- „Chodź do parku. Jest wtorek” - cykl spacerów i warsztatów organizowanych od początku lipca do końca sierpnia w każdy wtorek przez Centrum Dialogu im. Marka Edelmana. W programie znalazły się m.in. wykłady o tajemnicach łódzkiej dzielnicy Bałuty, gry miejskie i warsztaty plastyczne.
- Letni Festiwal Filmowy „Polówka” - wakacyjna propozycja filmowa plenerowych projekcji. Pokazy odbywają się latem w siedmiu parkach: Baden Powella, Na Zdrowiu i Parku Julianowskim. Festiwal organizowany jest przez Fundację Inicjatyw Kulturalnych „Plaster”.
- „Letni Kinematograf Rozrywkowy” to wakacyjne projekcje plenerowe na Starym Rynku organizowane przez Muzeum Kinematografii w Łodzi. W programie znalazły się najlepsze polskie obrazy zrealizowane w ostatnich latach oraz oryginalne, autorskie filmy twórców młodego pokolenia. Wszystkie propozycje wyświetlane były na jednym z największych w Polsce ekranów plenerowych o powierzchni niemal 100 m².
- Stary Rynek restART! – to cykl letnich weekendowych atrakcji kulturalnych organizowanych przez fundację Urban Forms. Odwiedzający Stary Rynek w Łodzi mogli wziąć udział w pokazach i warsztatach z pogranicza sztuki, kultury, sportu, tańca, teatru i fotografii oraz korzystać ze specjalnie na tę okazję przygotowanego „wystroju” przestrzeni Rynku.
- „Pobocze – historie z(a)deptane (spacery performatywne)”, to projekt artystycznych wędrówek w przestrzeni Księżego Młyna. W czerwcu, we wrześniu i w grudniu odbyły się trzy spacery performatywno-artystyczne, podczas których uczestnicy ze słuchawkami na uszach, poruszając się w zabytkowej przestrzeni Księży Młyn mogli wysłuchać dawnych i obecnych opowieści o tym urokliwym miejscu Łodzi. Obok historii o Księżym Młynie, wspomnień Jerzego Grohmana i Jerzego Pietrasika, rozmów z dawnymi mieszkańcami, można było usłyszeć też legendy i fraszki Tadeusza Gicgiera. Spacer w tym projekcie jest doświadczeniem grupowym, odkrywaniem na nowo miejsc codziennych, nadpisywaniem/dopisywaniem/odkrywaniem zagrzebanych opowieści. Projekt realizowany był w ramach programu stypendia artystyczne Prezydenta Miasta Łodzi.

Na stronie Urzędu Miasta Łodzi w zakładce "Kultura" (<http://www.uml.lodz.pl/kultura/>) znajduje się zakładka z kalendarzem wydarzeń kulturalnych w mieście, która jest systematycznie aktualizowana.

Zielona Łódź

Projekt Zielona Łódź realizowany jest przez Zarząd Zieleni Miejskiej od 21 marca 2013 roku. Obejmuje wszelkie działania promujące tereny zielone Łodzi, a w szczególności miejskie parki, Ogród Botaniczny, Miejski Ogród Zoologiczny, Leśnictwo Miejskie. Zwiększenie potencjału rekreacyjnego parków i jednostek podległych ZZM osiągane jest we współpracy z organizacjami, instytucjami, placówkami, z którymi Zarząd wspólnie organizuje wydarzenia kulturalne i sportowe, plenerowe koncerty, wernisaże, zajęcia warsztatowe itp. Dzięki projektowi stworzono dodatkowe udogodnienia dla osób aktywnie spędzających czas w parkach, wyznaczono trasy dla narciarzy i biegaczy.

Tab. 61. Imprezy kulturalne, które odbyły się na terenie łódzkich parków i zieleńców w 2014 r.

Imprezy	Miejsce	Frekwencja
Koncerty Letnie w Altanie	Park Źródliśka I	8 koncertów po ok. 600 osób
Joga w parku	3 razy w tygodniu (Źródliśka, Piłsudskiego, Szarych Szeregów)	150 osób w każdy weekend
Zajęcia narciarskie	do 5 razy w tygodniu (Park Piłsudskiego)	20-60 osób na każdych zajęciach
Spacer z przewodnikiem Cykl jesiennych spacerów z Zieloną Łodzią	8 spacerów po różnych parkach	50-100 osób na każdym spacerze
Wycieczki rowerowe	10 wycieczek po różnych parkach	50 osób
Warsztaty rysunku - pejzaż	12 warsztatów w różnych parkach	20 osób na każdych zajęciach
Warsztaty plastyczne	Park Źródliśka I	15 osób na każdych zajęciach
Warsztaty fotograficzne	16 warsztatów w różnych parkach	ok. 30 osób na każdych zajęciach
Nordic walking	3-4 razy w tygodniu	10-20 osób
Capoeira w parku	Park Sienkiewicza przez 6 miesięcy	10-20 osób na każdych zajęciach
Tai chi	w różnych parkach	15-30 osób
Warsztaty teatralne i spektakl	Teatr Pinokio w Ogrodzie Botanicznym	ok. 400 osób
Aikido	Park Poniatowskiego	15 osób
Koszykówka w parku	Park Piłsudskiego	20 osób
Frisbee	Park 3-Maja	10-20 osób
Pikniki rodzinne	kilkanaście pikników w różnych parkach	brak możliwości oszacowania
Siatkówka w parku	Park Podolski	30 osób
Longboard	Tor w Parku Podolskim	200 osób
Siedź Winter Games	Park Staromiejski	1000 osób
Noc Świętojańska	Spektakl w Ogrodzie Botanicznym	500 osób
Koncert „Cztery Pory Roku”	Park Źródliśka I	1000 osób
„Zdobycy łódzkich parków”	Konkurs	50 osób
Obserwacje astronomiczne	Ogród Botaniczny	500 osób
Rzeźby w parkach	Wycieczki rowerowe szlakiem rzeźb	200 osób

Źródło: Zarząd Zieleni Miejskiej

W ramach projektu powstał również portal internetowy www.zielonalodz.info, którego głównym celem jest informowanie społeczności nie tylko lokalnej o ofercie spędzenia wolnego czasu na terenach zieleni miejskiej w Łodzi. Koncerty Letnie w Altanie – Park Źródliśka I. Podtrzymanie tradycji koncertowania w parkowej altanie. Cykl 8 niedzielnych koncertów realizowanych we współpracy z Akademią Muzyczną w Łodzi. Koncerty co tydzień gromadziły około 600 widzów. Mieszkańcy Łodzi mogli na żywo, w parkowej scenerii usłyszeć popularne utwory wykonane przez wykładowców i studentów Akademii. Odbyły się koncerty smyczkowe, fortepianowe, wokalne oraz kwartetów dętych.

Wytyczono i oznakowano ścieżkę pieszo-rowerową „BRUS” (we współpracy ze ZDiT i organizacją „Kompanija Brus”).

**WSPÓŁPRACA MIĘDZY PLACÓWKAMI EDUKACYJNYMI, INSTYTUCJAMI SPOŁECZNO-KULTURALNYMI,
ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI, ARTYSTAMI I NIEZALEŻNYMI ANIMATORAMI**

Działania i modernizacja infrastruktury

- Kontynuacja współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach Komisji Dialogu Obywatelskiego ds. Kultury powołanej 6 lutego 2013 r. KDO ds. Kultury pełni funkcję opiniująco-doradczą oraz rekomenduje i nadzoruje proces wdrażania Polityki rozwoju kultury 2020+ dla Miasta Łodzi.
- Modernizację infrastruktury kulturalnej objęła rewitalizację i modernizację siedziby Teatru Lalek Arlekin, zakończoną modernizację przestrzeni Fabryki Sztuki w Łodzi w ramach projektu "Utworzenie w ramach Fabryki Sztuki w Łodzi Inkubatora Kultury - Art_Inkubator", likwidację bariery architektonicznej w fili nr 11 Miejskiej Biblioteki Publicznej Łódź – Górna, przeprowadzono modernizację dwóch fili Miejskiej Biblioteki Publicznej Łódź -Bałuty (filia nr 7 i nr 11), ocieplenie i zainstalowanie klimatyzacji części wschodniej poddasza Pałacu Scheiblerów, siedziby Muzeum Kinematografii.
- Rozwijanie Międzysektorowego Programu Edukacji Kulturalnej. Podstawowym założeniem projektu jest zbudowanie zintegrowanego systemu współpracy z Pełnomocnikiem Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy ds. edukacji kulturalnej. Obecnie trwa proces organizacji zespołu programowego złożonego z ekspertów reprezentujących poszczególne dziedziny aktywności artystycznej, animatorów kultury, edukatorów, przedstawicieli placówek oświatowych oraz pracowników Wydziału Kultury i Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Łodzi.
- Realizacja programów skierowanych w szczególności do pokolenia 60+, najmłodszych łódzian i grup wykluczonych. Zadania przeznaczono w drodze otwartych konkursów ofert dla organizacji pozarządowych. Zakres tematyki obejmował edukację kulturalną na rzecz dzieci i młodzieży, w tym promocję dokonań artystycznych, działania włączające dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem oraz program wspierania artystycznej twórczości amatorskiej, ze szczególnym uwzględnieniem osób 60+. Dodatkowo wprowadzono system ulg i preferencji oferowanych przez miejskie instytucje kultury członkom rodzin wielodzietnych zamieszkających w Łodzi. Stosowany był i jest również system ulg i zniżek dla osób powyżej 60 roku życia w nadzorowanych instytucjach.
- Udział miejskich instytucji kultury w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach którego podejmowane są różnorodne formy oddziaływań profilaktycznych, skierowane do dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, mające na celu promocję zdrowego stylu życia oraz kulturalnego sposobu spędzania czasu wolnego. Do programu przystąpiły wszystkie miejskie biblioteki publiczne jak również 5 miejskich ośrodków kultury.
- Uczestnictwo dzieci w zajęciach upowszechniających kulturę i sztukę w ramach Programu Wspierania Rodziny w Mieście Łodzi na lata 2012-2014. Opracowano zasady aktywizowania dzieci i młodzieży, w tym niepełnosprawnej.
- Kontynuacja programu „Aktywizacja 60+” w pięciu miejskich ośrodkach kultury, w których funkcjonują Centra Aktywnego Seniora. CAS to wieloelementowy, interdyscyplinarny projekt o charakterze społeczno-edukacyjnym, którego istotą jest kształtowanie wśród seniorów nawyków do czynnego, kreatywnego spędzania wolnego czasu, rozwoju umiejętności, nauki radzenia sobie w nowych sytuacjach oraz dostosowania się do realiów obecnego świata.
- Wzmacnianie współpracy ze szkołami i uczelniami artystycznymi, aktywizacja środowiska akademickiego na rzecz społeczności lokalnej. Kontynuacja projektu partnerskiego - konkursu „Studenci dla Łodzi - kreujemy lokalnie”, we współpracy z Biurem Obsługi Inwestora (Program „Młodzi w Łodzi”). Celem Konkursu jest podniesienie kompetencji kulturowych i społecznych mieszkańców Miasta poprzez zwiększenia uczestnictwa w życiu środowiska lokalnego. Wsparcie finansowe otrzymało 5 projektów.
- Zapewnienie możliwie zrównoważonego dostępu do kultury - kontynuacja inicjatywy „Strefa Kultury Otwartej”,

przedsięwzięcia zainicjowanego przez Radę Osiedla Olechów - Janów i Ośrodek Kultury „Górna”. Działania odbywają się w dwóch szkołach podstawowych i są kierowane do wszystkich mieszkańców. Oprócz regularnych zajęć, organizowane są wydarzenia artystyczne, gry miejskie, rodzinne warsztaty.

ROZWÓJ KAPITAŁU KULTUROWEGO I KREATYWNEGO TWORZĄCEGO ATRAKCYJNOŚĆ MIASTA, JAKO MIEJSCA ZAMIESZKANIA DLA NOWYCH MIESZKAŃCÓW

Przemysły kreatywne

Program Urzędu Miasta Łodzi „Lokale dla kreatywnych” ma zachęcić przedsiębiorcze osoby do wynajmowania po preferencyjnych stawkach czynszu lokali przy głównej ulicy i lokowania tam unikatowych form działalności artystycznej, handlowej i gastronomicznej. Mogą to być galerie sztuki, butiki, księgarnie i antykwiariaty, kawiarnie, lokum dla firm projektowych i pracowni. W konkursach „Lokale dla kreatywnych” preferowani są ci najemcy, którzy mają najciekawsze pomysły na działalność. W 2013 roku ogłoszono siedem edycji przetargów na wynajem lokali użytkowych dedykowanych, w ramach których wynajęto 39 lokali. W 2014 roku ogłoszono pięć edycji przetargów na wynajem lokali użytkowych dedykowanych i wynajęto 43 lokale. Konkurs ma charakter działań stałych, w miarę pozyskiwania przez Miasto kolejnych lokali do puli ofertowej i upowszechniania się idei konkursu wśród łodzian.

Pracownie artystyczne

Program realizowany jest zgodnie z zasadami określonymi w 2012 r. Prawo do najmu pracowni przysługuje twórcom, deklarującym wybór Łodzi na miejsce życia i twórczości. Przyznanie pracowni odbywa się w drodze konkursu a komisja konkursowa składa się z przedstawicieli środowiska artystycznego, radnych Komisji Kultury i pracowników Urzędu Miasta Łodzi.

W 2013 roku wpłynęły 33 wnioski i zostało przyznanych 11 pracowni. W 2014 roku wpłynęło 30 wniosków i zostało przyznanych 12 pracowni dla twórców kultury - 6 na Księżym Młynie i 6 w ścisłym centrum Łodzi.

PROFESJONALIZACJA ZARZĄDZANIA KULTURĄ

Zintegrowany Program Rewitalizacji Księżego Młyna

W ramach „Zintegrowanego Programu Rewitalizacji Księżego Młyna” prowadzona jest rewitalizacja obszaru ograniczonego ulicami: Fabryczną - Przędzalnianą - Tymienieckiego - Magazynową. Proces obejmuje działania w następujących sferach:

- przestrzennej poprzez przeprowadzenie remontu i modernizację budynków oraz zagospodarowanie przestrzeni,
- gospodarczej poprzez przekształcenie części lokali mieszkalnych w lokale użytkowe,
- społecznej poprzez realizację przedsięwzięć o charakterze społecznym, artystycznym i kulturalnym.

Całkowite wydatki zaplanowane w budżecie w latach 2012–2014 wynoszą 10,4 mln zł. Celem nadrzędnym Projektu jest poprawa warunków życia mieszkańców poprzez modernizację istniejących budynków oraz wprowadzenie nowych funkcji użytkowych.

Dotychczas zakończono roboty budowlane w budynkach przy ul. Księży Młyn 6 i 4. W kwietniu 2014 r. rozpoczęto remont kolejnego budynku - przy ul. Księży Młyn 12. Dokonano częściowego odbioru robót. Planowany termin zakończenia prac przewidziano na luty 2015 r. Zakończenie remontu przedłużyło się ze względu na opóźnienia związane z wykwaterowaniem mieszkańców i przekazaniem placu budowy.

Do grudnia 2014 r. zakończono większość zaplanowanych prac modernizacyjnych przestrzeni publicznej na Księżym

Młynie. Przewidywany termin zakończenia prac to luty 2015 r. W lipcu 2014 r. zakończono remont konserwatorski pięciu lokali dla twórców. W sumie dotychczas przekształcono 12 lokali mieszkalnych w lokale użytkowe z przeznaczeniem na pracownię.

Zakończono realizację rzeczową Projektu pn: „Księży Młyn w Łodzi – kompleksowa rewaloryzacja terenów zielonych, poprawa infrastruktury technicznej w celu dostosowania do potrzeb społecznych i edukacyjnych” dofinansowanego z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Ogólna wartość przedsięwzięcia to ponad 1 mln zł, a dofinansowanie ze środków WFOŚ w formie dotacji wynosi 399,9 tys. zł. Dotacja obejmuje rewaloryzację zabytkowych układów zieleni na terenie Księżego Młyna (zabiegi pielęgnacyjne, zakup drzew i krzewów, ścinanie i karczowanie), a także zakup i montaż małej architektury. W ramach projektu zaplanowano konserwację alei lipowej, odbudowę krajobrazu przyrodniczego i zachowanie cennych gatunków drzew i krzewów. Projekt zakładał zagospodarowanie najbardziej zaniedbanych obszarów Księżego Młyna. Na terenie byłych ogrodów powstał obszar rekreacyjny dla mieszkańców i turystów odwiedzających Łódź. Jednocześnie wzdłuż dawnej bocznicy kolejowej utworzona zostanie aleja. Ponadto wykonano alejki spacerowe z ławkami i ścieżkę rowerową. Projekt rozpoczyna skomunikowanie terenu objętego projektem z ciągami pieszymi i rowerowymi, połączonymi z innymi rejonami Miasta Łodzi, w tym z Parkiem Źródłiska. Charakterystyczna aleja lipowa na Księżym Młynie to miejsce spacerów i spotkań nie tylko mieszkańców osiedla, ale także mieszkańców Łodzi, województwa i turystów odwiedzających ten unikalny w skali Europy kompleks przemysłowy. Rewitalizacja obszaru, w tym rewaloryzacja terenów zielonych przyczyni się do zwiększenia liczby turystów jak również przyciągnie organizatorów imprez plenerowych.

Oprócz działań o charakterze inwestycyjnym podejmowane są działania mające na celu wprowadzenie nowych funkcji o charakterze artystycznym na teren Księżego Młyna. Działania te polegają na wspieraniu rozwoju sektora kreatywnego poprzez remont, wynajem lokali dla twórców i organizację cyklicznego wydarzenia – artystycznego targu. W 2014 r. kiermasze artystyczne odbyły się w: maju, czerwcu, lipcu, sierpniu, wrześniu, październiku i grudniu.

Wykonanie rzeczowe i finansowe Projektu wynosi 97%. Brak dokumentów programowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 utrudnia dalszy proces przygotowania Projektu.

KONKURSY DOTACYJNE

Konkursy ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury są podstawowym mechanizmem przekazywania środków finansowych podmiotom III sektora. Zgodnie z art. 11 Ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, zlecanie zadań może odbywać się w dwóch formach: wspierania realizacji zadania publicznego (dofinansowania kosztów zadania) oraz powierzania realizacji zadania publicznego (sfinansowania całkowitych kosztów zadania).

Wydział Kultury corocznie ustala zadania priorytetowe i zakres tematyczny konkursów.

W 2014 r. zorganizowano otwarte konkursy:

- Wspieranie imprez kulturalnych, w szczególności z zakresu filmu, sztuk wizualnych oraz muzyki.
- Edukacja kulturalna na rzecz dzieci i młodzieży, w tym promocja dokonań artystycznych, działania włączające dzieci i młodzież zagrożone wykluczeniem.
- Wspieranie artystycznej twórczości amatorskiej, ze szczególnym uwzględnieniem osób 60+.
- Wspieranie realizacji przedsięwzięć przybliżających łodzianom sylwetki wielkich twórców kultury łódzkiej.
- Wymiana dorobku, informacji i doświadczeń z zakresu kultury.
- Wsparcie realizacji zadania publicznego w zakresie wydawania niskonakładowych, niekomercyjnych publikacji związanych z Łodzią z wykorzystaniem różnych nośników zapisu a w szczególności:
 - oryginalnych utworów literackich łódzkich autorów;

- wydawnictw dokumentujących działalność łódzkich instytucji, stowarzyszeń, organizacji i grup artystycznych;
- wydawnictw mniejszości narodowych związanych z dziedzictwem kulturowym Łodzi;
- almanachów, ksiąg zbiorowych, druków ulotnych i specjalnych (także reprintów, planów, map) związanych z kulturą dawnej lub współczesnej Łodzi.

Tab. 62. Konkursy dotacyjne – 3 letnie.

Nazwa podmiotu	Opis oferty	kwota przyznana na rok 2014 w zł	kwota na rok 2015 w zł	kwota na rok 2016 w zł
Stowarzyszenie Teatralne Chorea	Międzynarodowy Festiwal Teatralny Retro/Per/Spektywy	110 000	110 000	110 000
Fundacja "Lux Pro Monumentis"	„Festiwal Kinetycznej Sztuki Światła” Light Move Festival	300 000	300 000	300 000
Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Kulturalno-Rozwojowych Prokulart	Festiwal Krytyków Sztuki Filmowej Kamera Akcja	60 000	60 000	60 000
Fundacja Filmowa Se-ma-for (oferent zrezygnował z pobrania przyznanej dotacji).	Se-ma-for Film Festiwal	80 000	80 000	80 000

Źródło: Wydział Kultury.

W 2014 roku w drodze konkursów dotacyjnych rozdysponowano łącznie kwotę 2,9 mln zł, złożono 112 ofert i podpisano 33 umowy z organizacjami pozarządowymi. Wszystkie zaplanowane w programie współpracy z organizacjami pozarządowymi zadania zostały zrealizowane.

STYPENDIA ARTYSTYCZNE PREZYDENTA MIASTA ŁODZI

Stypendia artystyczne Prezydenta Miasta Łodzi skierowane są do osób zajmujących się twórczością artystyczną oraz upowszechnianiem i animacją kultury. Mogą być przyznawane w następujących dziedzinach: sztuki wizualne, sztuki projektowe, film, teatr, muzyka, taniec, literatura, a ubiegać się o nie mogą osoby prowadzące działalność twórczą w Łodzi, zwłaszcza te, które nie przekroczyły 35 roku życia. Wyboru stypendystów, dokonała komisja, w której skład weszli przedstawiciele środowiska artystycznego, naukowego, radni i pracownicy Wydziału Kultury UMŁ. Łącznie zostało rozdysponowanych 100 tys. zł.

W 2014 roku złożono 55 wniosków stypendialnych i przyznano 10 stypendiów artystycznych. Projekty obejmowały: dwa stypendia teatralne, sześć ze sztuk wizualnych, jedno filmowe i jedno muzyczne.

ŁÓDŹ FILMOWA

Działania zostały opisane w Filarze I Gospodarka i Infrastruktura.

3. ŁÓDŹ UCZĄCA SIĘ

Utworzenie wysokiej rangi centrum działalności akademickiej i badawczo-rozwojowej kształcącego i doskonalącego kadry dla inwestorów w nowoczesnych branżach kluczowych dla rozwoju Łodzi, w tym wspieranie szkolnictwa zawodowego oraz stałe powiększanie zasobów utalentowanych mieszkańców miasta.

DOSTĘP DO EDUKACJI, OPIEKI I WYCHOWANIA

Żłobki

Zgodnie z ustawą z 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 prowadzenie żłobka i klubu dziecięcego jest działalnością regulowaną i wymaga wpisu do rejestru Prezydenta Miasta, który sprawuje nadzór w zakresie warunków i jakości świadczonej opieki. Miasto Łódź prowadzi 30 miejskich żłobków, tworzących Miejski Zespół Żłobków (MZŻ). Placówki rozmieszczone są na terenie całego miasta.

Rys. 12. Rozmieszczenie i liczba żłobków gminnych w poszczególnych rejonach miasta

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.

Poza żłobkami prowadzonymi przez Miasto działają prywatne żłobki i kluby dziecięce. W 2014 r. do rejestru żłobków i klubów dziecięcych działających na terenie Miasta dopisano 3 niepubliczne żłobki i wykreślono z niego 1 żłobek (na wniosek podmiotu prowadzącego). Dopisano do niego także 5 klubów dziecięcych i wykreślono 1 (także na wniosek podmiotu prowadzącego).

Tab. 63. Placówki oraz miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych

	Liczba placówek				Liczba miejsc			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Żłobki publiczne	30	30	30	30	2 000	2 025	2 025	2 025
Żłobki niepubliczne	2	3	4	11	45	106	72	218
Kluby dziecięce	-	1	4	8	-	13	81	137
Razem	32	34	38	49	2 045	2 144	2 178	2 380

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych.

Tab. 64. Dostępność żłobków publicznych *

	2011	2012	2013	2014
Liczba dzieci biorących udział w rekrutacji	3 526	3 232	3 092	2 352
Liczba dzieci zakwalifikowanych	2 265	2 399	2 433	2 352

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych.

* W rekrutacji ze względu na absencje dzieci dopuszcza się większą od planu miejsc o 25% liczbę dzieci zapisywanych.

W 2014 r. wzrosła liczba miejsc w placówkach sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3, efektywniej

wykorzystywano również miejsca w żłobkach Miejskiego Zespołu Żłobków (uzyskano najwyższy w dotychczasowej historii wskaźnik dzieci objętych opieką w żłobkach – 13 % ogólnej populacji dzieci w grupie wiekowej do lat 3).

W roku 2014 upoważnieni przez Prezydenta pracownicy Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych przeprowadzili wymagane kontrole w 50 jednostkach, w tym w 20 placówkach niepublicznych. Wykazane uchybienia były ujęte w wystąpieniach pokontrolnych i zostały usunięte w trakcie 2014 r., a w 2 przypadkach zalecenia będą wykonane do końca stycznia i czerwca 2015 r.

Łódzki system oświaty

System łódzkiej oświaty, w ramach którego Miasto Łódź realizuje zadania zapisane w ustawie o systemie oświaty, obejmuje placówki publiczne, niepubliczne oraz publiczne prowadzone przez osoby fizyczne bądź prawne niezaliczane do sektora finansów publicznych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2014 r. Miasto Łódź jest organem prowadzącym dla 353 jednostek organizacyjnych (szkół i placówek oświatowych). Prezydent Miasta Łodzi prowadzi również ewidencję szkół i placówek niepublicznych oraz publicznych prowadzonych przez osoby fizyczne bądź prawne niezaliczane do sektora finansów publicznych. Zgodnie z ewidencją w Łodzi działa 166 takich placówek.

Tab. 65. Jednostki organizacyjne łódzkiej oświaty

	Szkoly/placówki prowadzone przez Miasto				Szkoly/placówki publiczne prowadzone przez inne podmioty				Szkoly/placówki niepubliczne prowadzone przez inne podmioty			
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Przedszkola miejskie	146	146	146	144	5	7	7	7	41	47	45	52
Szkoly podstawowe	86	86	84	83	1	1	2	2	17	18	18	19
Szkoly podstawowe specjalne	2	2	2	2	-	-	-	-	4	4	4	5
Publiczne gimnazja	40	39	35	35	2	2	3	3	21	23	25	25
Zespoły Szkół Integracyjnych	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Zespół Szkolno-Przedszkolny	-	-	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Zespoły Szkół Specjalnych	8	8	8	8	-	-	-	-	-	-	-	-
Zespoły Szkół Ogólnokształcących	6	5	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-
Licea ogólnokształcące	26	24	24	23	7	7	7	7	62	66	61	54
Zespoły szkół ponadgimnazjalnych	21	18	18	18	-	-	-	-	-	-	-	-
Zespoły szkół zawodowych specjalnych	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze	6	4	4	4	-	-	-	-	1	1	1	1
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Młodzieżowe ośrodki socjoterapii	4	4	4	4	-	-	-	-	1	2	1	2
Centra kształcenia ustawicznego, jednostki doskonalenia nauczycieli	2	2	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Planetarium i obserwatorium astronomiczne	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Poradnie psychologiczno-pedagogiczne	9	9	9	9	-	-	-	-	5	5	5	5
Placówki oświatowo - wychowawcze	4	4	4	4	-	-	-	-	-	-	-	-
Bursy szkolne	2	2	2	2	1	1	1	1	2	2	2	3
Szkolne Schronisko Młodzieżowe	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Państwowa Szkoła Muzyczna I stop.	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Jednostki obsługi ekonomiczno-administracyjnej szkół	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	370	361	355	353	16	18	20	20	154	168	162	166

Źródło: Wydział Edukacji.

W 2014 r. zgodnie z uchwałami Rady Miejskiej w Łodzi dokonane zostały zmiany w sieci przedszkoli miejskich i szkół wszystkich typów:

- Przedszkole Miejskie nr 228 przeniesiono z ul. Jugosłowiańskiej 6 na ul. Jugosłowiańską 2 i z dniem 1 kwietnia 2014 r. powołano Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2, w skład którego wchodzi: Przedszkole Miejskie nr 228 oraz Szkoła Podstawowa nr 202.
- XXXIV Liceum Ogólnokształcące włączone zostało w strukturę Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 7 przy ul. Minerskiej 1/3 na miejsce zlikwidowanego XLV Liceum Ogólnokształcącego.

Tab. 66. Struktura uczniów placówek miejskich w roku szkolnym

	Liczba oddziałów				Liczba dzieci				Średnia w oddziale			
	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15
Przedszkola publiczne	668	691	703	700	16 310	17 034	17 246	16 943	24,42	24,65	24,53	23,77
Szkoły podstawowe	1 350	1 343	1 360	1 381	30 040	29 819	30 969	31 180	22,25	22,20	22,77	22,33
Gimnazja	626	590	497	489	14 972	13 986	12 733	12 498	23,92	23,71	25,62	25,56
Licea ogólnokształcące	435	404	359	341	12 234	11 159	10 144	9 663	28,12	27,62	28,26	28,34
Licea profilowane	7	2	1	0	130	45	24	0	18,57	22,50	24,00	0
Szkoły zawodowe	387	391	335	333	8 578	8 716	8 213	8 018	22,17	22,29	24,52	24,08
CKU	27	25	21	19	592	521	434	402	21,93	20,84	20,67	21,16

Źródło: Wydział Edukacji.

W roku szkolnym 2013/2014 wychowaniem przedszkolnym w przedszkolach miejskich w wieku 3-5 z populacji dzieci (18 804) objętych było 17 718 dzieci. Poziom skolarzacji wynosi 94,22 % i wzrost od poprzedniego roku szkolnego o 3,35 %.

Tab. 67. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym (3-5 lat)

	Populacja dzieci w wieku 3-5	Dzieci uczęszczające do przedszkoli miejskich	Dzieci uczęszczające do oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	Dzieci uczęszczające do placówek nie prowadzonych przez Miasto	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	Poziom skolarzacji
2012/13	18 431	13 631	458	2 324	16 413	89,05%
2013/14	18 993	13 947	650	2 662	17 259	90,87%
2014/15	18 804	14 330	614	2 774	17 718	94,22%

Źródło: Wydział Edukacji.

Ponadstandardowa oferta kształcenia

W roku szkolnym 2013/2014 Miasto zapewniało również ponadstandardową ofertę kształcenia językowego w publicznych gimnazjach i w szkołach ponadgimnazjalnych, na którą składało się:

- 36 oddziałów dwujęzycznych w gimnazjach, w których uczyło się łącznie 981 uczniów;
- 16 oddziałów dwujęzycznych w szkołach ponadgimnazjalnych, w których uczyło się 440 uczniów.

Dodatkowo w IV Liceum Ogólnokształcącym funkcjonowały 2 oddziały przygotowujące do międzynarodowej matury - 1 oddział na poziomie klasy II i 1 na poziomie klasy III.

W roku szkolnym 2013/2014 kształcenie sportowe prowadziło 6 szkół podstawowych, 14 gimnazjów i 6 liceów ogólnokształcących prowadzonych przez Miasto Łódź w różnych dyscyplinach (gimnastyka sportowa, gimnastyka artystyczna, łyżwiarstwo figurowe, lekkoatletyka, pływanie, siatkówka, piłka nożna, koszykówka, piłka ręczna, tenis stołowy, strzelectwo sportowe). Łącznie w szkołach podstawowych funkcjonowało 28 oddziałów sportowych, w których w 5 dyscyplinach kształciło się 649 uczniów, w publicznych gimnazjach funkcjonowały 43 oddziały sportowe, w których w 7 dyscyplinach, kształciło się 997 uczniów, a w szkołach ponadgimnazjalnych funkcjonowało 12 oddziałów sportowych, w których w 7 dyscyplinach sportowych kształciło się 247 uczniów.

Pośród 86 szkół podstawowych 24 posiadają boisko typu Orlik, 9 posiada boiska wielofunkcyjne, w 6 funkcjonują pływalnie, 2 szkoły podstawowe posiadają korty tenisowe. Pozostałe szkoły posiadają boiska trawiaste, szutrowo - piaskowe, żwirowe lub asfaltowe.

Pośród 41 publicznych gimnazjów 3 posiadają boisko typu Orlik, 5 posiada boiska wielofunkcyjne, w 1 funkcjonuje kort tenisowy. Pozostałe szkoły posiadają boiska trawiaste, szutrowo - piaskowe, żwirowe lub asfaltowe.

Równocześnie w grupie 47 szkół ponadgimnazjalnych (licea ogólnokształcące, licea ogólnokształcące w zespołach szkół ogólnokształcących, licea ogólnokształcące w zespołach szkół ponadgimnazjalnych) 5 liceów, 2 zespoły szkół ogólnokształcących, 3 zespoły szkół ponadgimnazjalnych posiadają boisko typu Orlik, 2 licea i 2 zespoły szkół ogólnokształcących oraz 1 zespół szkół ponadgimnazjalnych posiada boisko wielofunkcyjne, 1 zespół szkół ogólnokształcących posiada pływalnię, a także 1 kort tenisowy. Pozostałe szkoły ponadgimnazjalne posiadają boiska trawiaste, piaszczysto-trawiaste lub asfaltowe.

Wyniki egzaminów

Sprawdzian po szóstej klasie

W roku szkolnym 2013/2014 średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie uzyskane przez uczniów łódzkich szkół podstawowych były wyższe od średniego wyniku uzyskanego przez szkoły zarówno w województwie łódzkim, jak i w całym kraju.

Tab. 68. Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie

	m. Łódź	woj. łódzkie	OKE Łódź	Kraj
2012	23,58	22,90	22,70	22,75
2013	24,95	23,99	23,90	25,13
2014	26,63	25,78	25,4	25,82

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Edukacji.

Także średnie liczby punktów uzyskane przez uczniów za poszczególne standardy są wyższe od odpowiednich średnich uzyskanych w województwie łódzkim.

Tab. 69. Średnie liczby punktów uzyskane przez uczniów szkół podstawowych za poszczególne standardy

	Czytanie			Pisanie			Rozumowanie			Korzystanie z informacji			Wykorzystanie wiedzy		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Max. l. punktów	10	10	10	10	10	10	8	8	8	4	4	4	8	8	8
Woj. łódzkie	6,22	7,28	7,8	6,07	6,38	5,8	4,11	4,16	4,5	2,79	2,46	2,7	3,72	3,71	5
Miasto Łódź	6,5	7,57	8	6,21	6,66	6,1	4,23	4,29	4,7	2,88	2,66	2,8	3,76	3,78	5

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Edukacji.

Egzamin gimnazjalny

Egzamin gimnazjalny w nowej formule przeprowadzono w dniach 23 - 25 kwietnia 2014 roku. Do egzaminu gimnazjalnego przystąpili uczniowie, którzy we wrześniu 2011 roku rozpoczęli naukę według nowej podstawy programowej. W części humanistycznej egzamin wymagał od zdającego rozwiązania dwóch testów humanistycznych: w pierwszym sprawdzano wiedzę i umiejętności uczniów z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie (GH-H), w drugim – z zakresu języka polskiego (GH-P). Egzamin gimnazjalny w części matematyczno - przyrodniczej wymagał od zdającego również rozwiązania dwóch testów: w pierwszym sprawdzano wiedzę i umiejętności z zakresu przedmiotów przyrodniczych (GM-P), natomiast w drugim z zakresu matematyki (GM-M).

W 2014 roku po raz trzeci gimnazjaliści mogli przystępować do egzaminu z języka obcego nowożytnego na poziomie rozszerzonym. Egzamin na poziomie rozszerzonym był obowiązkowy dla tych uczniów, którzy kontynuowali naukę języka obcego rozpoczętą w szkole podstawowej, dla pozostałych był dobrowolny. Wyniki egzaminu po raz trzeci były brane pod uwagę przy wyliczaniu punktacji uczniów podczas rekrutacji do szkół ponadgimnazjalnych.

Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej, matematyczno - przyrodniczej oraz z języków obcych (angielski, niemiecki) uzyskane przez uczniów łódzkich gimnazjów są wyższe od średnich wyników w województwie łódzkim (poza wynikiem z języka francuskiego na poziomie podstawowym) i wyższe od średnich krajowych.

Tab. 70. Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych

	Część humanistyczna						Część matematyczno-przyrodnicza						Język angielski					
	Historia i WOS			Język polski			Przedmioty przyrodnicze			Matematyka			PP			PR		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Miasto Łódź	62,7	59,7	61,1	66,0	64,3	68,4	52,2	61,5	55,4	49,8	49,6	50	68,6	68,5	72	52,4	50,8	53
Woj. łódzkie	61,0	58,0	59	65,1	62,6	68,0	50,3	59,7	53	48,0	48,5	48	63,2	63,0	66	46,3	45,6	46
Kraj	65,0	61,0	59	61,0	66,0	68,0	50,0	62,0	52	47,0	52,0	47	63,0	71,0	67	46,0	54,0	46
	Język niemiecki						Język rosyjski						Język francuski					
	PP			PR			PP			PR			PP			PR		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Miasto Łódź	57,6	62,3	45,6	64,1	44,0	45,6	64,1	67,4	63,8	-	-	94,5	65,8	62,2	75,8	56,8	62,4	67,8
Woj. łódzkie	57,2	58,3	39	31,7	39,8	39	66,7	66,7	65	39,9	-	45	60,2	63,0	65	56,1	-	46
Kraj	57,0	60,0	39	33,0	50,0	39	65,0	61,0	61	38,0	61,0	41	69,0	74,0	70	63,0	63,0	66

Źródło: Wydział Edukacji.

Egzamin maturalny

Część absolwentów liceów ogólnokształcących oraz techników nie przystępuje do egzaminu maturalnego. W liceach ogólnokształcących na 3 546 uczących się w klasach maturalnych, do tego egzaminu przystąpiło 3 263 uczniów, co stanowi 92%. W technikach na 1 181 uczących się w klasach maturalnych do egzaminu maturalnego przystąpiło 1 000 uczniów, (84,7%).

Średnie wyniki procentowe na egzaminie maturalnym z języka polskiego i matematyki w łódzkich szkołach są niższe, niż średnie wyniki w województwie łódzkim i w kraju. Wśród 32 liceów ogólnokształcących prowadzonych przez Miasto Łódź, 17 szkół osiągnęło średni procentowy wynik z egzaminu maturalnego z języka polskiego wyższy niż w województwie oraz 18 szkół z matematyki. Wśród 18 techników - 2 szkoły uzyskały średni wynik z języka polskiego wyższy, niż w województwie oraz 1 szkoła z matematyki. Średni procentowy wynik egzaminu maturalnego w technikach zwykle jest niższy niż w liceach ogólnokształcących. Tendencja ta jest podobna także w województwie.

W trzech liceach ogólnokształcących 100% zdało matury, 9 liceów i 3 technika osiągnęły zdawalność powyżej średniej w województwie, a 3 licea na takim samym poziomie. W pozostałych szkołach wskaźnik ten był niższy niż w województwie łódzkim oraz w kraju.

Tab. 71. Średnie wyniki egzaminów maturalnych w % we wszystkich szkołach

	Miasto Łódź	woj. łódzkie	kraj
Język polski			
2011	49,17	53,3	53,6
2012	47,74	54,5	54
2013	53,13	55,2	55
2014	47,09	50,22	51
Matematyka			
2011	43,70	50,4	48,2
2012	53,81	65,3	56
2013	51,66	57,7	55
2014	42,62	48,58	48

Źródło: Wydział Edukacji.

Zdawalność egzaminu maturalnego zarówno w liceach ogólnokształcących, jak i w technikach jest wyższa, niż w województwie łódzkim i kraju.

Tab. 72. Zdawalność egzaminu maturalnego ogółem w %

	Miasto Łódź	woj. łódzkie	kraj
ogółem			
2011	91	75,9	75
2012	91	80,4	80
2013	92	80,5	80
2014	81,9	71	71

Źródło: Wydział Edukacji

Egzamin zawodowy

Zdawalność egzaminu zawodowego w technikach jest niższa, niż w zasadniczych szkołach zawodowych. W 2014 r. wynosiła średnio 67,47% we wszystkich zawodach kształconych w łódzkich technikach, zaś w zasadniczych szkołach zawodowych 71,82%.

Zauważalna jest tendencja, iż nie wszyscy absolwenci techników przystępują do egzaminu zawodowego. W 2014 r. w klasach IV technikum uczyło się 1 181 uczniów, a do egzaminu przystąpiło 953 (80,7%); w zasadniczych szkołach zawodowych w klasach III uczyło się 274 uczniów, do egzaminu przystąpiło 130 (66%).

Tab. 73. Wyniki egzaminu zawodowego

	Przystąpili do egzaminu		Zdali		Zdawalność w %	
	T	ZSZ	T	ZSZ	T	ZSZ
2011	1 160	342	621	219	53,5	64,03
2012	1 368	308	710	200	54,9	64,90
2013	1 185	272	742	183	62,6	67,30
2014	953	181	643	130	67,47	71,82

Źródło: Wydział Edukacji.

Szkolnictwo zawodowe

Miasto Łódź prowadzi 18 zespołów szkół ponadgimnazjalnych. W zespołach funkcjonuje 18 techników i 12 zasadniczych szkół zawodowych. W dwóch zespołach kształcą się słuchacze ostatniego semestru technikum uzupełniającego, edukację zakończą z dniem 31.08.2015 r. Od kilku lat nie ma naboru do szkół policealnych dla młodzieży.

Zgodnie z ustawą o systemie oświaty od 1.09.2012 r. nie prowadzi się naboru do techników uzupełniających dla młodzieży oraz do liceów profilowanych, a od 1.09.2013 r. do techników uzupełniających dla dorosłych. Oferta kształcenia zawodowego w roku szkolnym 2014/2015 zawiera ok. 40 zawodów na poziomie technikum i szkoły policealnej oraz 28 zawodów na poziomie zasadniczej szkoły zawodowej.

Oferta kształcenia zawodowego jest corocznie aktualizowana i uzupełniana o nowe kierunki, w zależności od potrzeb rynku pracy. W roku szkolnym 2014/15 zaoferowano kształcenie w następujących nowych kierunkach: lakiernik w zasadniczej szkole zawodowej, technik leśnik oraz technik optyk w technikum. Nie otworzono jednak oddziału w zawodzie technik optyk z powodu małej liczby chętnych. W tym roku szkolnym przyjęto do oddziałów licealnych ok. 57,65% młodzieży, do techników 34,98%, do zasadniczych szkół zawodowych 7,35% z ogółu aplikujących o przyjęcie do szkół ponadgimnazjalnych. Na przestrzeni kilku lat znacząco zmienił się procentowy udział młodzieży w klasach pierwszych, na korzyść szkół zawodowych.

Tab. 74. Procentowy udział młodzieży w poszczególnych typach szkół.

	2013/14	2014/15
Licea ogólnokształcące	56,8	57,65
Technika	34	34,98
Zasadnicze szkoły zawodowe	9,2	7,37

Źródło: Wydział Edukacji

Tab. 75. Kierunki i liczba uczniów w systemie szkół zawodowych

	Liczba uczniów		
	2012/13	2013/14	2014/15
Blacharz samochodowy	104	92	69
Cukiernik	132	131	124
Dekarz	11	8	7
Drukarz	17	10	0
Elektromechanik	65	62	37
Elektromechanik pojazdów samochodowych	145	140	110
Elektryk	40	34	46
Fotograf	50	46	46
Fototechnik	131	182	205
Fryzjer	145	137	124
Kelner	32	57	51
Kucharz	309	325	332
Kucharz małej gastronomii	54	0	0
Lakiernik	-	-	16
Mechanik - monter maszyn i urządzeń	51	29	24
Mechanik pojazdów samochodowych	84	75	88
Monter - elektronik	48	47	28
Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	14	5	21
Monter mechatronik	82	81	70
Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie	21	43	39
Murarz	14	9	0
Murarz-tylnik	12	21	26
Ogrodnik	31	12	10
Operator maszyn i urządzeń przemysłu spożywczego	6	5	9
Operator obrabiarek skrawających	-	-	12
Piekarz	42	48	34
Sprzedawca	77	65	91
Stolarz	17	23	22
Technik analityk		28	44
Technik architektury krajobrazu	89	83	93
Technik budownictwa	179	148	119
Technik cyfrowych procesów graficznych	275	284	279
Technik drogownictwa	113	87	63
Technik dróg i mostów kolejowych	10	20	19
Technik ekonomista	285	282	319
Technik elektronik	176	178	169
Technik elektryk	136	129	119
Technik energetyk	85	101	100
Technik gazownictwa	211	171	113
Technik geodeta	152	164	144
Technik geolog	14	25	39
Technik handlowiec	211	203	202
Technik hotelarstwa	244	225	221
Technik informatyk	836	809	820
Technik logistyk	438	423	436
Technik leśnik	-	-	15
Technik mechanik	130	92	84
Technik mechatronik	648	604	657
Technik obsługi turystycznej	235	228	247
Technik ochrony środowiska	28	30	33
Technik ogrodnik	38	34	31
Technik organizacji reklamy	98	103	112
Technik organizacji usług gastronomicznych	149	85	41
Technik pojazdów samochodowych	247	265	361
Technik poligraf	69	41	18
Technik procesów drukowania	29	35	59
Technik renowacji elementów architektury	13	20	28
Technik spedytor	57	82	98
Technik technologii drewna	32	36	36
Technik technologii odzieży	93	79	75
Technik technologii żywności	161	170	145
Technik teleinformatyk	56	68	87
Technik transportu kolejowego	16	46	72
Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej	58	95	147
Technik urządzeń sanitarnych	154	140	115
Technik usług fryzjerskich	143	147	132
Technik usług kosmetycznych	16	10	0
Technik weterynarii	65	96	123
Technik włókiennik	14	20	34
Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	27	34	49
Technik żywienia i gospodarstwa domowego	162	77	43
Technik żywienia i usług gastronomicznych	160	301	481
Technolog robót wykończeniowych w budownictwie	39	17	0
Wędliniarz	11	16	29
Razem	8147	8032	8 293

Źródło: Wydział Edukacji

Promocja kształcenia zawodowego i zachęcanie młodzieży do kontynuowania nauki w szkołach zawodowych

Działania podejmowane w roku szkolnym 2013/14 w celu promowania i rozwijania kształcenia zawodowego:

- Opracowanie elektronicznego informatora o szkołach zawodowych.
- Przygotowanie prezentacji wszystkich szkół ponadgimnazjalnych i umieszczenie ich na stronie internetowej Urzędu Miasta Łodzi oraz wyświetlenie podczas Targów Edukacyjnych.
- Przygotowanie narzędzi promocyjnych: plakaty szkół, prezentacje szkół, zamieszczenie szczegółowych informacji o elektronicznym naborze na stronach Miasta.
- Przygotowanie strony internetowej o szkołach zawodowych: www.specmen.edu.lodz.pl (informacje o szkołach zawodowych, opisy zawodów).
- Przygotowanie plakatu wiodącego kampanii promującej kształcenie zawodowe Dobry Zawód – pewna przyszłość.
- Promowanie osiągnięć szkół zawodowych poprzez publikowanie artykułów w czasopiśmie „Dobre praktyki” wydawanym przez ŁCDNiKP.
- Modelowanie edukacji pozaformalnej, certyfikowanie umiejętności uczniów gimnazjów w zakresie programowania i obsługi maszyn i urządzeń oraz przemysłowych linii produkcyjnych w ŁCDNiKP.
- Zorganizowanie całorocznych zajęć dla 1 927 uczniów gimnazjów, zorganizowanie 5 kursów specjalistycznych dla 74 uczniów oraz zajęć specjalizujących w zakresie kas fiskalnych dla 156 uczniów.
- Prowadzenie Ośrodka Doradztwa Zawodowego w Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego - Kontynuacja Porozumienia o współpracy pomiędzy Powiatowym Urzędem Pracy w Łodzi a Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w celu:
 - tworzenia warunków dla doskonalenia kierunków kształcenia młodzieży i szkolenia zawodowego osób dorosłych pozostających bez zatrudnienia, rozwoju bazy i zakresu poradnictwa zawodowego dla uczniów szkół gimnazjalnych w Łodzi;
 - promocji i rozwoju przedsiębiorczości wśród uczniów i absolwentów szkół ponadgimnazjalnych;
 - zwiększania zainteresowania pracodawców współpracą ze szkołami w ramach przedsięwzięcia „Adaptacja zawodowa absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w Łodzi”;
 - pozyskiwania funduszy unijnych na realizację programów związanych z edukacją i rynkiem pracy w Łodzi;
 - zwiększania efektywności i jakości szkolenia zawodowego osób bezrobotnych.

Monitoring rynku pracy pod względem zapotrzebowania na konkretne kierunki zawodowe

Miasto od kilku lat finansuje działalność Obserwatorium Rynku Pracy dla Edukacji (ORPdE), które zostało powołane przy Łódzkim Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego w celu prowadzenia kompleksowego systemu monitorowania rynku pracy dla potrzeb kształcenia, zwłaszcza zawodowego. Obserwatorium dostarcza aktualne informacje o potrzebach rynku pracy i oczekiwaniach pracodawców oraz prognozach rynku pracy.

Działania ORPdE w 2014 r. (rok szkolny 2013/14):

- opublikowano raport Zapotrzebowanie kadrowe firm z Łodzi na pracowników w wieku 50-60 oraz 60+;
- opracowano 6 projektów analityczno-badawczych, w tym: Badanie losów absolwentów łódzkich szkół zawodowych, Diagnoza potrzeb łódzkiego rynku pracy z punktu widzenia opieki zdrowotnej i pomocy społecznej, Praktyczna nauka zawodu w systemie szkolnym i pozaszkolnym w województwie łódzkim, Potrzeby kadrowe z Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, Analiza internetowych ofert pracy: Jaki pracownik, jaki zawód;
- przygotowano opinię na temat planowanych nowych kierunków kształcenia zawodowego;
- przygotowano opinie na temat wszystkich kierunków kształcenia w szkołach zawodowych pod kątem zapotrzebowania

regionalnego rynku pracy.

Współpraca szkół z pracodawcami

W regionie łódzkim współpraca szkół zawodowych z pracodawcami rozwija się bardzo prężnie. Obecnie 30 firm objęło patronatem 8 zespołów szkół zawodowych, w tym ok. 2800 uczniów. Patronatem pracodawców objęte są szkoły kształcące w branży: mechanicznej, elektrycznej, mechatronicznej, budowlanej, włókienniczo-odzieżowej, motoryzacyjnej, urządzeń sanitarnych i gazowniczych, odnawialnych źródeł energii oraz logistyki. Szkoły zawodowe samodzielnie poszukują partnerów wśród pracodawców lub też sami pracodawcy poszukują kontaktu ze szkołą.

Tab. 76. Klasy patronackie w łódzkich zespołach szkół ponadgimnazjalnych

	Nazwa firmy	Liczba uczniów		
		2012	2013	2014
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3	Zakłady Mięsne Zbyszko Zbigniew Kruk Andrespol	200	205	205
	ZWIK Łódź	103	140	115
	HERZ Armatura i Systemy Grzewcze Sp. z o.o. Wieliczka	57	80	80
	Polska Spółka Gazownictwa Sp. z o.o. (poprzednia nazwa Mazowiecka Spółka Gazownictwa, Łódź)	99	171	113
	FAKRO sp. z o.o. Nowy Sącz	-	80	80
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5	PKP PLK S.A. w Warszawie	26	66	66
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 9	Dalkia Łódź S.A.	98	110	100
	Engorem Sp. z o.o.	117	6	6
	BSH Sprzęt Gospodarstwa Domowego Sp. z o.o.	102	58	35
	Flextronics Logistics Poland Sp. z o.o.	248	127	80
	Compal Europe (Poland) Sp. z o.o.	248		
	Gillette Poland International Sp. z o.o.	88	28	30
	ASD Sp. z o.o.	25	21	30
	Wydział Elektrotechniki, Elektroniki, Informatyki i Automatyki Politechniki Łódzkiej	496	489	535
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 10	BSH	95	54	92
	ASD	64	36	32
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 15	Mapei Polska Sp. z o.o.	21	59	39
	Knauf Polska Sp. z o.o.	59	60	30
	Polskie Stowarzyszenie Dekarzy	91		
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 19	Ariadna S.A. Fabryka Nici	20	54	50
	Zakład Włókienniczy Biliński s. j.	20	54	50
	PPH „POLEXIM” GmbH	20	54	34
	Herkules PC Components	88	118	100
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20	Stowarzyszenie Elektryków Polskich	-	146	115
	NOT	-	301	294
	Chint Poland	-	301	294
	Galmet sp. z o.o.	-	15	32
	SIMP	-	83	61
Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 22	P.U.H. Nordyński	0	107	98
Razem		2 385	3 023	2 796

Źródło: Wydział Edukacji

Oprócz podpisania umów o objęciu szkoły lub oddziału patronatem, istnieją inne formy współpracy pracodawców ze szkołami m.in.: zajęcia praktyczne objęte programem kształcenia, prowadzone najczęściej w zakładzie pracy przez pracownika firmy. W regionie łódzkim zajęcia te organizuje ok. 30 przedsiębiorstw, w tym małych i średnich, dla 16 szkół zawodowych, w tym 2 zespołów szkół specjalnych oraz 120 rzemieślniczych zakładów fryzjerskich dla 1 szkoły zawodowej. Z kolei praktyki zawodowe dla uczniów 18 zespołów szkół ponadgimnazjalnych prowadzi 195 pracodawców.

Do najciekawszych form współpracy szkół z pracodawcami należą organizowanie warsztatów i praktycznej nauki zawodu w siedzibie firmy, szkolenia dla nauczycieli i uczniów, wycieczki zawodoznawcze, doposażenie pracowni specjalistycznych, zapewnianie miejsc pracy dla absolwentów, pomoc finansowa w zakresie modernizacji pomieszczeń, finansowanie nauki języka obcego, fundowanie stypendiów dla uczniów uzdolnionych, znaczące doposażenie szkół w nowoczesny sprzęt i urządzenia.

Łącznie dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników wyniosło prawie 900 tys. zł, a skorzystało z niego 188 uczniów.

Kształcenie ustawiczne

Miasto Łódź jest organem prowadzącym dla dwóch placówek realizujących zadania z zakresu kształcenia ustawicznego: Łódzkiego Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego (ŁCDNiKP) oraz Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU). Jednocześnie w dwóch zespołach szkół ponadgimnazjalnych obok kształcenia formalnego dla młodzieży prowadzone było kształcenie dla dorosłych w technikum uzupełniającym dla dorosłych.

Kształcenie dorosłych w formach szkolnych, na poziomie ponadgimnazjalnym w 2014 roku odbywało się (w roku szkolnym 2014/15 w Centrum Kształcenia Ustawicznego (CKU): w gimnazjum (133 słuchaczy), w liceum ogólnokształcącym (255 słuchaczy), technikum uzupełniającym (14 słuchaczy). Kształcenie odbywało się we współpracy z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3. Kontynuowane było także kształcenie w technikum uzupełniającym dla dorosłych, we współpracy ze szkołami zawodowymi (z Zespołem Szkół Ponadgimnazjalnych nr 7 oraz Zespołem Szkół Przemysłu Spożywczego) w zawodach: technik pojazdów samochodowych i technik technologii żywności. W trzech oddziałach kształciło się ok. 50 słuchaczy.

Kształcenie dla dorosłych odbywało się także w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3 w formach szkolnych i na kwalifikacyjnych kursach zawodowych oraz w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 w formach szkolnych. W technikum uzupełniającym dla dorosłych w ZSP nr 3 kształcono w zawodzie technik gazownictwa (39 słuchaczy), w zawodzie technik urządzeń sanitarnych (24 słuchaczy). W szkole prowadzony był również zawodowy kurs kwalifikacyjny w zawodzie technik gazownictwa - Organizacja robót związanych z budową i eksploatacją sieci gazowych – dla 51 słuchaczy. W Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 20 kształcono w zawodzie technik mechanik i technik elektryk w technikum uzupełniającym (11 słuchaczy).

W 2014 r. (w roku szkolnym 2013/2014) Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego zorganizowało ogółem 98 form kształcenia ustawicznego i kształcenia praktycznego, w których uczestniczyło 28 482 uczących się. Na realizację tych form przeznaczono łącznie 18 089,5 godziny.

Tab. 77. Zajęcia z dorosłymi

	Liczba form	Liczba godzin	Liczba uczestników
Kurs kwalifikacyjny	3	1 564	76
Praktyka zawodowa	2	160	12
Seminaria, konferencje i prezentacje dla pracodawców	19	96	164
Spotkania z rodzicami	54	137	1 887
Razem	78	1 957	2 139

Źródło: Wydział Edukacji

Projekty edukacyjne i inne projekty unijne realizowane w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez Miasto.

- Łódzkie maluchy przedszkolakami - W roku 2013 dzięki zmianom organizacyjnym i wdrażaniu projektów z Europejskiego Funduszu Społecznego zwiększyła się liczba miejsc dla przedszkolaków. Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego realizowało projekt „Przedszkole dla Malucha”. Dzięki projektowi w 23 przedszkolach prowadzonych przez Miasto uruchomiono dodatkowo jeden oddział przedszkolny finansowany ze środków Unii Europejskiej. Dodatkowo trzy przedszkola miejskie realizowały własne projekty (nr 34, nr 152, nr 137) - w każdym z nich utworzono dodatkowo po jednym oddziale. Zaplanowano środki finansowe na poprawę warunków do nauki sześciolatków w klasach pierwszych, poprzez zakup wyposażenia.
- Kompleksowe wsparcie rozwoju dzieci i uczniów (ze szczególnym uwzględnieniem dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i uczniów zagrożonych wykluczeniem społecznym). W roku 2014 rozpoczęto realizację dwóch projektów skierowanych do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym nr 3

realizowany był projekt „Kreatywność i przedsiębiorczość szansą na lepsze jutro”. Celem projektu jest zmniejszenie zagrożenia wykluczeniem społecznym i przedwczesnego opuszczenia systemu szkolnego 80 wychowanków MOW, poprawa ich sytuacji na rynku pracy, zorganizowanie warsztatów preorientacji zawodowej w roku szkolnym 2014/2015. Całkowita wartość projektu to 245 690 zł. Natomiast w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 6 im. mjr. Hieronima Baranowskiego rozpoczęła się realizacja projektu „Zawodowa szansa-podniesienie kompetencji uczniów z niepełnosprawnością wzrokową”. Celem projektu jest zwiększenie jakości kształcenia zawodowego, poprzez rozwój kompetencji kluczowych, podniesienie poziomu doradztwa edukacyjno-zawodowego oraz rozwój kompetencji zawodowych u 25 uczniów placówki. Całkowita wartość projektu to 323 871 zł.

- Efektywna edukacja. Doskonalenie kompetencji nauczycieli odbywało się w roku 2014 w ramach trzech projektów:
 - „Poznać, zrozumieć, doświadczyć” – celem podejmowanych działań było przygotowanie 15 przedszkoli i 15 szkół podstawowych do realizacji praktyk zawodowych dla 270 studentów Uniwersytetu Łódzkiego oraz poprawa jakości działań edukacyjnych podejmowanych przez 30 nauczycieli pracujących w przedszkolach i 30 pracujących w edukacji wczesnoszkolnej. Projekt realizowany był od 01.09.2010 do 31.07.2014, a jego wartość sięgała 2,98 mln zł.
 - „Kompleksowe wsparcie szkół - sukces edukacji” - celem projektu było rozpoznanie i zaspokojenie potrzeb szkół i przedszkoli (łącznie 63 placówki), objęcie ich kompleksowym wsparciem w obszarze kształcenia oraz doskonalenia nauczycieli. W ramach projektu na kompleksowe wsparcie szkół zrealizowano poprzez przeprowadzenie pełnego cyklu doskonalenia w każdej z placówek objętych projektem na podstawie dwóch rocznych ofert, prowadzenie sieci współpracy i samokształcenia, opracowanie i monitorowanie realizacji Powiatowego Programu Wspomagania. Wartość dofinansowania wyniosła 2,17 mln zł. Zakończenie działań nastąpiło 30.09.2014 r.
 - „Łódź Energetyczny nauczyciel – kursy doskonalące dla nauczycieli szkół zawodowych i instruktorów praktycznej nauki zawodu w zakresie systemów energetyki odnawialnej i budownictwa energooszczędnego”. W ramach projektu wsparcie otrzymało 64 nauczycieli przedmiotów zawodowych, instruktorów praktycznej nauki zawodu związanych z branżą budowlaną, instalacyjną, elektryczną, energetyczną, rolniczą, mechaniczną, ochroną środowiska. Zakończenie projektu przewidziane jest na 30.06.2015 r., całkowita wartość projektu to 510,8 tys. zł.
- Wdrażanie projektów unijnych:
 - Miasto Łódź w 2014 r. realizowało projekty edukacyjne z różnych programów:
 - *Program Operacyjny Kapitał Ludzki* – kontynuowano realizację 6 projektów, rozpoczętych w poprzednich latach. Zaczęto realizację 29 nowych projektów, na łączną kwotę dofinansowania blisko 11 mln zł.
 - *Program Uczenie się przez całe życie*, w ramach którego kontynuowano realizację 19 projektów Comenius, w tym 17 partnerskich i 2 projekty Comenius Regio, łączna kwota dofinansowania to prawie 1,4 mln zł.
 - Rozpoczęto realizację projektów w ramach nowego programu Komisji Europejskiej *Erasmus+*, który zastąpił program „Uczenie się przez całe życie”. Do dofinansowania zostało zatwierdzonych 13 wniosków, na łączną kwotę ponad 2 mln zł (kwota przekazana w euro – przelicznik 1 euro – 4 zł).
 - Zagraniczna mobilność szkolnej kadry edukacyjnej w ramach projektów instytucjonalnych – realizowano 3 projekty o łącznej wartości ponad 230 tys. zł.
- Aktywna edukacja – program prowadzony w ramach projektu „Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w przedszkolach i szkołach”. Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, a jego liderem jest Ośrodek Rozwoju Edukacji, rolę partnera odpowiedzialnego za stronę merytoryczną pełni Centrum Edukacji Obywatelskiej. Głównym celem, kontynuowanego w roku szkolnym 2014/2015

programu jest wyposażenie dyrektorów szkół i nauczycieli w wiedzę i umiejętności niezbędne, by wdrażanie technologii informacyjno-komunikacyjnych przyniosło jak największy pożytek. Uczestnicy poznają rozwiązania metodyczne i organizacyjne pozwalające wykorzystać nowoczesny sprzęt w taki sposób, by jak najlepiej wspierał proces nauczania i uczenia się uczniów. W roku 2014 w programie brało udział 13 szkół podstawowych oraz 10 gimnazjów prowadzonych przez Miasto Łódź.

- W 2014 roku zakończyła się realizacja zadań w ramach projektu systemowego dotyczącego indywidualizacji nauczania w klasach I-III szkół podstawowych „Wyjątkowy uczeń”. Wydatki projektu przekroczyły 6 mln zł. Wsparcie otrzymały 94 łódzkie szkoły podstawowe, w tym 86 szkół ogólnodostępnych, jedna prowadzona przez stowarzyszenie oraz 7 szkół kształcenia specjalnego. Szkoły zostały doposażone w pomoce dydaktyczne, tablice interaktywne, zrealizowanych zostało ponad 65 tysięcy godzin różnorodnych zajęć dla dzieci:
 - zajęć dydaktyczno – wyrównawczych dla dzieci ze specyficznymi trudnościami w czytaniu i w pisaniu, w tym zagrożonych ryzykiem dysleksji;
 - zajęć dydaktyczno – wyrównawczych dla dzieci z trudnościami w zdobywaniu umiejętności matematycznych;
 - zajęć rozwijających uzdolnienia np. zainteresowania matematyczno-przyrodnicze, językowe, wokalnno-muzyczne, taneczne, sportowe, teatralne oraz plastyczne;
 - zajęć specjalistycznych np. gimnastyka wyrównawcza – kompensacyjna dla dzieci z wadami postawy, a także zajęć logopedycznych dla dzieci z zaburzeniami rozwoju mowy.
- Uczniowie bezpieczni, zdrowi, aktywni. W ramach konkursu OGRÓDKI EKOLOGICZNE pozyskiwano środki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi, dzięki którym zagospodarowano tereny przyszkolne/przedszkolne, utworzono 7 ogródków na potrzeby prowadzenia edukacji ekologicznej i przyrodniczej. Kwota dotacji – 265 035,00 zł. W ramach konkursu EKOPRACOWNIA polegającego na utworzeniu szkolnej pracowni na potrzeby nauk przyrodniczych dofinansowane zostały projekty, które w znaczny sposób wpłynęły na polepszenie warunków nauczania oraz wyróżniły się kreatywnością i pomysłowością w sposobie zagospodarowania pracowni. Powstały 44 ekopracownie na łączną kwotę 1,2 mln zł.
- Szkoła współpracy – projekt trwa od marca 2013 r. do końca lutego 2015 r., współfinansowany jest ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet III – Wysoka jakość systemu oświaty. Ma na celu wprowadzenie w szkołach i przedszkolach z całej Polski nowoczesnego modelu współpracy pomiędzy uczniami, rodzicami i nauczycielami w zakresie organizacji życia szkoły. W roku 2014 w programie brało udział 7 szkół prowadzonych przez Miasto Łódź (SP 113 i 169; G 23, 17, 47, 35 (ZSO 8), IX LO).
- Edukacja dla regionalnego rynku pracy. W roku 2014 przygotowano wstępną dokumentację do projektu „Szkoła zawodowa drogą do zdobywania kwalifikacji”. W ramach projektu planowane jest wyposażenie/doposażenie szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe w nowoczesny sprzęt i materiały dydaktyczne zapewniające wysoką jakość edukacji, dostosowanie warunków kształcenia do rynku pracy w oparciu o wymagania opisane w nowej podstawie programowej kształcenia w zawodach. Planowana modernizacja kształcenia zawodowego stworzy także dostępność tej edukacji dla osób dorosłych i wspieranie uczenia się przez całe życie. W szkołach zawodowych w Łodzi, w tym w obiektach warsztatów, przygotowane zostaną warunki edukacji zawodowej zbliżone do rzeczywistego środowiska pracy.
- Szkoły posiadające nowoczesną infrastrukturę sportową. W roku 2014 trwały prace zmierzające do przygotowania dokumentacji projektowej „Sportowa szkoła”. Planowane przedsięwzięcie obejmuje kompleksową modernizację sal gimnastycznych w 45 placówkach edukacyjnych.
- Edukacja dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego. W roku 2014 rozpoczęto pracę nad opracowaniem aplikacji

internetowej zbierającej dane o sprzęcie, oprogramowaniu i infrastrukturze sieciowej.

- Od roku 2013 Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego realizuje projekt „Łódzka Platforma Edukacyjna” – główne zadanie Platformy obejmuje wdrożenie usług edukacji zdalnej (e-learning) poprzez udostępnienie nauczycielom oraz uczniom oprogramowania wraz z multimedialnymi zasobami edukacyjnymi. Platforma oferuje zarówno gotowe zasoby multimedialne (udostępniono łącznie ponad 9 000 zasobów multimedialnych - filmy, animacje, gry logiczne, itp.) dla wszystkich poziomów kształcenia, jak i narzędzia do tworzenia i udostępniania nowych treści multimedialnych przez łódzkich nauczycieli. Podczas szkoleń wdrożonych zostało do Łódzkiej Platformy Edukacyjnej 199 szkół, z których przeszkolone 430 nauczycieli. W roku 2014 zalogowało się chociaż raz na platformę i zaakceptowało regulamin 8 288 użytkowników składających się z uczniów i nauczycieli.

Projekty edukacyjne i inne realizowane przez jednostki edukacyjne i organizacje pozarządowe:

- STAS program wspierania dzieci zagrożonych wykluczeniem edukacyjnym (łódzkie enklawy biedy). Projekt adresowany jest do uczniów z najtrudniejszych środowisk życiowych, ale jednocześnie posiadających potencjał pozwalający na odniesienie sukcesu szkolnego. Sukcesem docelowym jest kontynuacja nauki, ukończenie gimnazjum i zdobycie zawodu. Rezultatami projektu jest stworzenie kompleksowego systemu wspierania ucznia w środowisku szkolnym i rodzinnym. Zakładanym rezultatem będzie: zmotywowanie i pomoc w nauce; określenie i zaspokojenie potrzeb ucznia; określenie i rozwinięcie jego zainteresowań; podniesienie wyników w nauce; przerwanie eskalacji procesu „dziedziczenia biedy”. Uczniowie objęci programem STAS – docelowo będą objęci II etapem (na poziomie gimnazjum - STASZEK) oraz III (na poziomie nauki zawodu i kontynuacji nauki - STANISŁAW). Program STAS należy traktować, jako formę indeksu – wspomagania przez cały okres.
- Pogotowie pedagogiczne - program wspierania nauczycieli i rad pedagogicznych w sytuacjach wymagających podejmowania specjalistycznych działań dla ucznia w kryzysie. W ramach programu wszystkie szkoły, w których występują szczególne problemy wychowawcze – mogą poprzez Wydział Edukacji otrzymać dodatkowe, krótkoterminowe wsparcie specjalistów. Pomoc adresowana jest do całego zespołu nauczycieli, którzy pracują z uczniem wymagającym specjalnych oddziaływań wychowawczych. Wsparcie dotyczy także rodziny ucznia i jest interdyscyplinarną formą pomocy. Szczególny nacisk położony jest na wypracowanie takich form pracy zarówno z dzieckiem jak i jego rodzicami (opiekunami), aby w dalszej pracy nauczyciele mogli odwoływać się do przyjętego dla danego ucznia modelu pracy wychowawczej. W 2014 r. ze wsparcia takiego skorzystało 6 szkół podstawowych.
- Profilaktyczny Hyde Park - comiesięczne spotkania z młodzieżą prowadzone w formie krótkiego wykładu i późniejszej debaty, w której biorą udział uczniowie i specjaliści w danej dziedzinie. Celem spotkań jest: przedstawianie młodzieży najistotniejszych problemów społecznych, kształtowanie umiejętności prowadzenia dyskusji i debat, przekazywanie bezpośrednich informacji nt. możliwości rozwiązywania problemów, z którymi boryka się młodzież słuchanie opinii i stanowisk młodzieży w ocenianiu aktualnych problemów, aktywizowanie społeczne młodzieży. Profilaktyczny Hyde Park jest portalem społecznościowym „w realu”.
- Jestem kobietą - program dla dziewcząt klas I – III gimnazjum i klas I – II szkół ponadgimnazjalnych. Celem programu jest budowanie pozytywnych hierarchii wartości dziewcząt, podniesienie poziomu ich dojrzałości społecznej, emocjonalnej i moralnej, budowanie umiejętności krytycznej analizy skutków negatywnych zachowań społecznych (np. stosowania używek, przynależności do subkultur i sekt religijnych, stosowania i poddawania się przemocy), kształtowanie pozytywnych, akceptowanych społecznie wzorów zachowań oraz kształtowanie pozytywnych i skutecznych sposobów reagowania w sytuacjach trudnych i konfliktowych. Realizowany w formie cyklicznych spotkań ze specjalistami z różnych dziedzin życia społecznego oraz warsztatów dla dziewcząt. Program ten jest odpowiedzią

na przemoc rodzinną, a przede wszystkim na zdarzenia związane z przemocą wobec dzieci. Jest także alternatywą dla wizerunku kobiety tworzonego przez tabloidy i „kolorowe czasopisma”.

- **Soboty ze specjalistami** - program dla rodziców małych dzieci – jest nową inicjatywą, związaną z poszerzeniem oferty dla rodziców z małymi dziećmi w obszarze wsparcia i uzyskania informacji nt. problemów rozwojowych, zagrożenia niepełnosprawnością, czy też postępowania w sytuacji urodzenia dziecka niepełnosprawnego. W każdą sobotę w placówkach specjalnych na rodziców oczekuje grupa specjalistów (oligofrenopedagogów, tyflopédagogów, surdopedagogów, logopedów, psychologów, rehabilitantów, lekarzy itd.), do której można zgłaszać się w celu uzyskania informacji o budzącym ich niepokój problemie oraz poznać możliwości dalszego postępowania z dzieckiem. Rodzice mają możliwość uzyskania kompleksowej informacji nt. rozwoju i funkcjonowania dziecka, uzyskania wsparcia, uzyskania informacji o dodatkowym wyposażeniu dziecka w pomoce i sprzęt rehabilitacyjny, zdobycia rzetelnej wiedzy na temat metod rehabilitacyjnych, terapeutycznych i wychowawczych.
- **Aktywny obywatel** - program adresowany jest do uczniów, którzy chcą poznawać problemy swojej społeczności, włączać się w ich rozwiązywanie i czerpać satysfakcję z takich działań. Podstawową cechą społeczeństwa obywatelskiego jest świadomość jego członków o potrzebach wspólnoty oraz dążenie do ich zaspokajania, czyli zainteresowanie sprawami społeczeństwa oraz poczucie odpowiedzialności za jego dobro.

Kształcenie specjalne

Szkoły i placówki kształcenia specjalnego oferują kompleksowe wsparcie dzieciom i młodzieży z różnego rodzaju niepełnosprawnością. W roku szkolnym 2013/2014 oferta terapeutyczno-rehabilitacyjna szkół specjalnych dostosowana była do potrzeb dzieci i młodzieży oraz oczekiwań rodziców lub opiekunów prawnych. Każdy uczeń wymagający specjalistycznego wsparcia edukacyjno-terapeutycznego miał możliwość wyboru szkoły lub placówki specjalnej.

Jednostki dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.

Miasto Łódź prowadzi jednostki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, przewlekle chorych, niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, wymagających stosowania specjalnej organizacji nauki i metod pracy:

- oddziały przedszkolne zorganizowane w szkołach podstawowych specjalnych – 12,
- szkoły specjalne wszystkich typów, w tym szkoły przysposabiające do pracy oraz szkoły, w których prowadzone są grupy rewalidacyjno – wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu głębokim – 49,
- specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze – 4,
- zespoły szkół specjalnych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami intelektualnymi i niepełnosprawnością sprzężoną, w tym 1 zespół szkół specjalnych specjalizujący się w pracy z dziećmi i młodzieżą z autyzmem – 6,
- zespoły szkół specjalnych, samodzielna szkoła podstawowa dla dzieci i młodzieży przewlekle chorych zorganizowane w podmiotach leczniczych – 3,
- szkoły zawodowe specjalne dla młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim, słabo słyszącej i niesłyszącej, słabo widzącej i niewidomej – 7,
- szkoły przysposabiające do pracy – 3,
- zasadnicza szkoła zawodowa dla młodzieży niedostosowanej społecznie – 1,
- licea ogólnokształcące dla młodzieży słabo słyszącej i niesłyszącej, słabo widzącej i niewidomej, z niepełnosprawnością ruchową – 2,
- specjalne ośrodki szkolno–wychowawcze dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością intelektualną oraz z dysfunkcjami narządów zmysłu – 4,

- młodzieżowe ośrodki wychowawcze dla młodzieży niedostosowanej społecznie – 2,
- młodzieżowe ośrodki socjoterapii dla młodzieży zagrożonej niedostosowaniem społecznym – 4,
- szkoła podstawowa specjalna zorganizowana przy jednostce pomocy społecznej dla dzieci z interwencji i placówek opiekuńczo-wychowawczych – 1.

Miasto w ramach kompleksowego wsparcia rozwoju dzieci i rodziny z małym niepełnosprawnym dzieckiem prowadzi zespoły wczesnego wspomagania rozwoju, które w istotny sposób służą pomocą i zapewniają specjalistyczną pomoc dziecku i rodzinie.

W zespołach wczesnego wspomagania rozwoju specjalistycznymi działaniami terapeutyczno - rehabilitacyjnymi objętych było 357 dzieci. W ciągu ostatnich 5 lat liczba dzieci posiadających opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju systematycznie zwiększała się z uwagi na problemy w okresie prenatalnym i okołoporodowym, wcześniactwo czy różne wady wrodzone, zespoły genetyczne.

W roku szkolnym 2013/2014 liczba zespołów wczesnego wspomagania rozwoju była taka sama jak w latach poprzednich:

- Zespole Szkół Specjalnych nr 4 - dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych (upośledzenia umysłowe), w tym dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną, autyzmem,
- Zespole Szkół Specjalnych nr 5 - dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych (upośledzenia umysłowe), w tym dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Zespole Szkół Specjalnych nr 7 - dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych (upośledzenia umysłowe), w tym dla dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 4 - dla dzieci niesłyszących oraz dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną,
- Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym nr 6 - dla dzieci słabo widzących i niewidomych,
- Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej nr 2 - dla dzieci o nieharmonijnym rozwoju i obniżonych możliwościach intelektualnych (upośledzenia umysłowe).

Tab. 78. Dzieci objęte wczesnym wspomaganiem rozwoju

Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju	
2011/12	260
2012/13	297
2013/14	357

Źródło: Wydział Edukacji

Inne działania szkół i placówek specjalnych

Obszar – sport

Sport jest jedną z ważniejszych form aktywizacji i rehabilitacji dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością. W roku szkolnym 2013/2014 wszystkie szkoły i placówki specjalne aktywnie uczestniczyły w różnego rodzaju turniejach, zawodach i olimpiadach sportowych. Do najważniejszych należy zaliczyć:

- Mistrzostwa Łodzi w Siatkówce Szkół Gimnazjalnych,
- Międzyszkolny Turniej Tenisa Stołowego,
- Międzyszkolny Turniej Piłki Nożnej Szkół Gimnazjalnych,
- XXVI Olimpiada Lekkoatletyczna - organizator Miejski Szkolny Związek Sportowy i ZSZS nr 2,
- XIX Sportowy Turniej Miast i Gmin w ramach „Europejskiego Tygodnia Sportu”,
- Mistrzostwa Polski w Jesiennych Biegach Przelajowych PTSS „Sprawni Razem”,

- IV Międzyszkolny Turniej Piłki Siatkowej Szkół Specjalnych,
- Coroczny pokaz strzelectwa sportowego dla ośrodków wychowawczych i socjoterapeutycznych pod patronatem Prezydenta Miasta Łodzi,
- Turniej piłki halowej o Puchar Komendanta Straży Miejskiej,
- Międzynarodowe zawody piłki plażowej w Manufakturze (pomoc przy obsłudze imprezy).

W ramach działań związanych z zapewnieniem opieki oraz dbałością o ich zdrowie fizyczne i psychiczne, 8 zespołów szkół specjalnych oraz 2 specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze uczestniczyły w programie Ministerstwa Edukacji Narodowej „Szkoła w Ruchu” oraz w akcji „Ćwiczyć każdy może”. Certyfikat „Szkół w ruchu” otrzymało 6 zespołów szkół specjalnych oraz jeden ośrodek. Celem akcji „Ćwiczyć każdy może” w ramach programu „Szkoła w ruchu” było zachęcenie nauczycieli do realizowania alternatywnych i atrakcyjnych form zajęć z wychowania fizycznego, inspirowanie dzieci i młodzieży do rozwijania pasji i zainteresowań sportem, a także integrowanie środowiska lokalnego.

Obszar – sztuka

Drugą ważną formą pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych są działania rozwijające uzdolnienia i pasje uczniów. Uczniowie szkół i placówek kształcenia specjalnego w ciągu roku szkolnego uczestniczą w wielu różnorodnych i ciekawych przedsięwzięciach zdobywając przy tym liczne nagrody i wyróżnienia. W roku szkolnym 2013/2014 uczniowie brali udział w:

- Festiwalu Sztuk Wszelakich,
- Festiwalu Czterech Kultur,
- XI Spotkaniach Teatralnych „Terapia i Teatr 2014”,
- IX Międzyszkolnym Integracyjnym Konkursie Recytatorskim,
- X Integracyjnym Festiwalu Piosenki o Łodzi i Regionie,
- III Andrzejkowym Konkursie Tańca Towarzyskiego,
- VIII Festiwalu – Jesienna Zaduma,
- Ogólnopolskim Projekcie „WIELKA SIŁA” (kompozycja, nagranie, montaż, promocja piosenki i teledysku „Wielka Siła” ZSS nr 4),
- Spektaklu „Mały Książę, czyli opowieść o poznawaniu” (aktorami byli uczniowie z autyzmem),
- IX Międzyszkolnym Integracyjnym Konkursie Recytatorskim „Miłość w poezji”,
- VI Międzyszkolnym Przeglądzie Piosenki Patriotycznej pod hasłem „Patriotyzm noszę w sercu”.

Obszar - projekty/olimpiady przedmiotowe

W roku szkolnym 2013/2014 oferta zajęć pozalekcyjnych dostosowana była do potrzeb uczniów i ich zainteresowań. W zorganizowanych zajęciach pozalekcyjnych uczestniczyło 1 878 uczniów, w tym w zajęciach:

- artystycznych – 360,
- informatyczno - technicznych – 310,
- przedmiotowych – 424,
- sportowych – 373,
- turystyczno – krajoznawczych – 191,
- innych – 220.

Uczniowie brali również udział w konkursach, olimpiadach i projektach. Do najważniejszych w roku szkolnym 2013/2014 należy zaliczyć:

- III Międzyszkolną Olimpiadę Historyczną Szkolnictwa Specjalnego,

- XIV Wojewódzki Konkurs Ekologiczno-Przyrodniczy „Recyklingowy zawrót głowy”,
- VII Międzyszkolny Konkurs Wiedzy o Regionie,
- Wojewódzki Konkurs Ekologiczny,
- XII Małopolski Konkurs Kucharsko - Cukierniczy „Cztery pory roku”, (dla zespołu cukierników),
- III Międzyszkolny Konkurs Gastronomiczny dla Gimnazjalistów – „Wiem, co jem - witaminowy szach- mat”,
- II Międzyszkolny Konkurs dla Gimnazjalistów „Sprawne ręce - Moda na głowie”,
- XIV Ogólnopolskie Seminarium Studenckie TEXTIL 2014 - prezentacja kolekcji wyrobów odzieżowych na modelkach „Gra w kolory” oraz prezentacja kolekcji wyrobów odzieżowych na manekinach - „A z nieba kapie deszcz...” (udział uczniów z ZSZS nr 2),
- Projekt ze środków unijnych „Terapia przez rozwój” we współpracy UŁ oraz „SAM” – zintegrowany system aktywizacji młodzieży we współpracy ze Stowarzyszeniem Profilaktyki i Resocjalizacji AD REM,
- Międzynarodowy Festiwal Gier i Komiksów w Atlas Arenie,
- Projekt innowacyjny „Model wczesnej interwencji socjalnej w grupie 15+”,
- Projekt przyrodniczy „Wesołe koniczynki” we współpracy LOP.

Dofinansowanie dowozu uczniów do szkół specjalnych

W Łodzi uczniowie niepełnosprawni uczęszczający do szkół i placówek kształcenia specjalnego korzystają z:

- transportu Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego „Przewozy Specjalne” (koszt 502,03 tys. zł – 210 uczniów),
- z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską wraz z opiekunem posiadającym bilet specjalny (wydano 470 biletów),
- refundacji dowozu transportem własnym rodziców/opiekunów prawnych (12 uczniów).

W roku szkolnym 2013/2014 uczniowie szkół specjalnych korzystali z bezpłatnych przejazdów komunikacją miejską, z Przewozów Specjalnych realizowanych przez MPK, a rodzice/opiekunowie sprawujący opiekę w czasie dojazdu dziecka do i ze szkoły (dotyczy uczniów korzystających z komunikacji miejskiej) z jednorazowych biletów specjalnych.

W roku szkolnym 2013/2014 210 uczniów, którym niepełnosprawność uniemożliwiała korzystanie z komunikacji miejskiej objętych było przewozami specjalnymi, a 470 rodziców otrzymywało bilety specjalne, 12 rodziców korzystało z refundacji dowozu własnym transportem.

Pozostałe placówki oświatowe

Placówki pracy pozaszkolnej wspierają i uzupełniają zadania szkół w zakresie kształtowania i rozwijania zainteresowań dzieci i młodzieży. Efektywnie zabezpieczają czas wolny prowadząc stałe zajęcia klubowe, świetlicowe, sportowe, artystyczne, ekologiczne, a także z bezpieczeństwa ruchu drogowego. Na terenie Łodzi funkcjonuje 5 placówek pracy pozaszkolnej, w tym Pałac Młodzieży i Specjalistyczne Ognisko Pracy Pozaszkolnej Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne. Rocznie w zajęciach i imprezach organizowanych w tych placówkach bierze udział ponad 10 tys. uczestników.

W ofercie placówek pozaszkolnych na wyróżnienie zasługują okresowe działania edukacyjno - kulturalne w ramach realizacji projektów z zakresu edukacji filmowej, żeglarskiego, profilaktyki przeciwdziałania patologiom, zajęcia dla szkół z zakresu edukacji ekologicznej i edukacji międzykulturowej. Placówki pozaszkolne odgrywają dużą rolę kulturotwórczą w środowisku lokalnym. Są organizatorami dużych imprez kulturalno – oświatowych, koncertów, wystaw, spektakli teatralnych, imprez sportowych, konkursów literackich i plastycznych. Prowadzą wymianę zagraniczną, współpracują z miastami partnerskimi, realizują projekty międzynarodowe, służące rozwojowi kompetencji społecznych u dzieci i młodzieży. Bardzo ważnym zadaniem placówek pracy pozaszkolnej jest wspieranie łódzkich uczniów oraz wyrównywanie

szans rozwoju dzieci i młodzieży ze środowisk dysfunkcyjnych wychowawczo oraz osób niepełnosprawnych. Placówki pozaszkolne biorą aktywny udział w organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży. Ich oferta cieszy się dużym powodzeniem wśród uczniów i rodziców.

Łącznie w 2014 r. prowadzono 162 formy zajęć stałych, w których uczestniczyło 3 956 dzieci i młodzieży, 82 zajęcia okresowe dla ok. 50 tys. uczestników i 162 formy zajęć okazjonalnych dla ponad 30 tys. uczestników.

Tab. 79. Udział w zajęciach w placówkach oświatowo-wychowawczych

		2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Formy stałe	Liczba zajęć	145	158	158	162
	Liczba uczestników	3 624	3 826	3 789	3 956
Formy okresowe	Liczba zajęć	48	77	68	82
	Liczba uczestników	5 072	9 085	8 970	ok. 50 tys.
	Liczba uczestników zajęć leśnych miesięcznie	400	400	400	-
Formy okazjonalne	Liczba zajęć	142	162	159	162
	Liczba uczestników	24 076	30 737	28 760	ponad 30 tys.

Źródło: Wydział Edukacji

Promowanie uczniów szczególnie uzdolnionych

W roku szkolnym 2013/2014 zostały przyznane uczniom uzdolnionym stypendia zgodnie z uchwałą Nr XLIII/849/08 Rady Miejskiej w Łodzi z 5 listopada 2008 r.

Jednocześnie, od początku 2014 r. trwały prace nad zmianą regulacji odnoszących się do zasad przyznawania świadczeń. Został wdrożony miejski system wsparcia uczniów zdolnych (obejmujący m.in. identyfikowanie zdolności, uzdolnień i talentów oraz dostosowanie oferty zajęć lekcyjnych, pozalekcyjnych i pozaszkolnych do potrzeb tych uczniów), który jest jednym z działań przewidzianych w drugim celu strategicznym pn. Szkoły i placówki oświatowe o wysokim poziomie kształcenia, opieki i wychowania Polityki Rozwoju Edukacji Miasta Łodzi 2020+, przyjętej uchwałą Nr LXII/1322/13 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 16 maja 2013 roku. Przyjęto uchwałę Rady Miejskiej w Łodzi w sprawie ustalenia zasad przyznawania stypendiów Prezydenta Miasta Łodzi w ramach Miejskiego systemu wspierania uczniów uzdolnionych „Mia100 Zdolnych”. Zgodnie z nowymi zasadami w roku szkolnym 2014/2015 stypendia otrzymało 40 uczniów.

O przyznanie stypendium mogli się ubiegać:

- uczniowie klas V-VI szkół podstawowych oraz klas II i III gimnazjów – jeżeli łącznie spełniają następujące warunki:
 - zajęli miejsca od pierwszego do trzeciego w konkursach interdyscyplinarnych, przedmiotowych, tematycznych, w konkursach, turniejach lub olimpiadach artystycznych lub w zawodach sportowych rangi mistrzowskiej organizowanych co najmniej na poziomie wojewódzkim,
 - uzyskali rekomendację rady pedagogicznej potwierdzającą rozwijanie swoich zdolności;
- uczniowie szkół ponadgimnazjalnych, z wyłączeniem uczniów klas I, jeżeli uzyskali rekomendację rady pedagogicznej potwierdzającą rozwijanie swoich zdolności oraz:
 - są laureatami lub finalistami olimpiad i turniejów o zasięgu ogólnopolskim lub międzynarodowym organizowanych na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji oraz sposobu przeprowadzania konkursów, turniejów i olimpiad,
 - są laureatami konkursów artystycznych o zasięgu ogólnopolskim lub międzynarodowym lub turniejów albo olimpiad artystycznych o zasięgu ogólnopolskim,
 - są laureatami zawodów sportowych rangi mistrzowskiej o zasięgu ogólnopolskim lub międzynarodowym.

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne

W Łodzi funkcjonuje 9 poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym 3 poradnie specjalistyczne. Poradnie rejonowe świadczą usługi na rzecz dzieci i młodzieży będących uczniami szkół i placówek funkcjonujących w rejonie działania poszczególnych poradni. Poradnie specjalistyczne udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej wszystkim zgodnie z ustalonym zakresem.

Tab. 80. Działania poradni psychologiczno – pedagogicznych.

Zadanie	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14
Współpraca ze szkołami i placówkami „dyżury” psychologów i pedagogów w szkołach i placówkach – liczba godzin.	7 511	8 302	9 709	13 435
Diagnozowanie, badania psychologiczno-pedagogiczne – liczba diagnoz i badań.	15 228	14 282	15 410	17 731
Orzecznictwo o potrzebie kształcenia specjalnego – liczba orzeczeń.	831	1 001	1 223	1 092
Orzecznictwo o potrzebie nauczania indywidualnego – liczba orzeczeń.	724	853	791	713
Opiniowanie – liczba opinii.	7 262	6 083	5 449	5 619
Poradnictwo, konsultacje – liczba porad i konsultacji.	14 003	14 937	22 366	30 254
Doradztwo zawodowe – liczba godzin z poradnictwa zawodowego.	1 079	1 281	1 347	1 392
Działalność terapeutyczna – liczba uczniów objętych terapią logopedyczną.	1 542	1 811	1 870	2 005
Działalność terapeutyczna – liczba uczniów objętych terapią psychologiczną – pedagogiczną.	2 523	2 962	2 904	2 595
Działalność profilaktyczna – zajęcia grupowe.	2 541	2 397	2 389	2 440
Ogółem liczba dzieci i młodzieży objętej różnymi formami pomocy psychologiczno – pedagogicznej.	36 861	38 344	43 316	43 786

Źródło: Wydział Edukacji.

Systematyczne monitorowanie działań poradni psychologiczno-pedagogicznych wskazuje znaczący wzrost liczby godzin pracy specjalistów w środowisku (szkoła/placówka/dom). W ramach tych godzin udzielano porad i konsultacji, prowadzone były mediacje, odbywały się spotkania z zespołem wewnątrzszkolnym, spotkania szkoleniowo-informacyjne dla rodziców i nauczycieli, a także udział w posiedzeniu rad pedagogicznych.

W roku szkolnym 2013/2014 w ramach badań przesiewowych „Słyszę”, „Widzę” oraz logopedycznych i pod kątem dysleksji przebadano 11 223 dzieci.

W tym roku szkolnym priorytetem poradni psychologiczno – pedagogicznych były działania podejmowane na rzecz najmłodszych dzieci i uczniów. Do najważniejszych należały:

- zajęcia wspierające rozwój dzieci zagrożonych odroczeniem od obowiązku szkolnego,
- zajęcia - terapia pedagogiczna dla dzieci odoczonych od obowiązku szkolnego,
- zajęcia profilaktyczne dla 5-6 latków z obniżonymi możliwościami grafomotorycznymi „Zanim pójde do szkoły, pomaluję cały świat” – przygotowanie do nauki pisanie,
- zajęcia edukacyjno-wychowawcze z elementami terapii pedagogicznej dla dzieci 6-letnich z grupy ryzyka dysleksji stymulacja rozwoju psychoruchowego,
- zajęcia edukacyjno-wychowawcze z elementami profilaktyki logopedycznej dla dzieci 3-letnich nieobjętych wychowaniem przedszkolnym,
- zajęcia grupowe dla dzieci 5 - 6-letnich - „Bajkoterapia”,
- zajęcia stymulujące rozwój emocjonalno - społeczny dzieci 5 - 6-letnich rozpoczynających edukację szkolną w roku szkolnym 2014/2015,
- zajęcia stymulujące rozwój emocjonalno-społeczny dzieci 6-letnich ze wzmożoną ruchliwością.

Dla rodziców i nauczycieli poradnie przygotowały ofertę związaną z umiejętnościami wychowawczymi:

- projekt „Poczekalnia”- klub dla rodziców,
- cykl warsztatów dla nauczycieli i rodziców dotyczących najczęstszych problemów wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży „Rodzeństwo bez rywalizacji”,

- zajęcia grupowe „Masaż Shiatsu” dla rodziców i dzieci,
- projekt: „Rehabilitacja dzieci z Implantem ślimakowym” – badania naukowe dotyczące oceny postępów rehabilitacji słuchu i mowy dzieci od 0 do 48 miesiąca życia z implantem ślimakowym (organizator: firma MEDICUS),
- projekt we współpracy z Uniwersyteciem Wrocławskim „Wiktymizacja dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w szkolnictwie integracyjnym - wstępne rozpoznanie zjawiska”,
- program wspierania nauczycieli w pracy z uczniem zdolnym – „Mój zdolny uczeń”- cykl szkoleń dla koordynatorów szkolnych ds. ucznia zdolnego,
- grupy socjoterapeutyczne dla uczniów przejawiających trudności w funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym,
- udział w obchodach Tygodnia Świadomości Dysleksji - organizacja szkoleń, warsztatów, wykładów i konsultacji dla rodziców i nauczycieli,
- udział w Światowym Dniu Wiedzy na temat Autyzmu „Zaświeć się na niebiesko” (konsultacje, warsztaty dla rodziców i nauczycieli),
- konsultacje z rodzicami i nauczycielami na temat specyficznych potrzeb edukacyjnych.

Wszystkie zadania statutowe oraz dodatkowe w obszarze udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej szkołom i rodzicom realizują pracownicy poradni, posiadający wysokie kwalifikacje zawodowe. W każdym roku szkolnym liczba dodatkowych kwalifikacji uzyskiwanych przez psychologów, pedagogów i logopedów wzrasta. Znaczna liczba specjalistów pracujących w poradniach psychologiczno - pedagogicznych posiada po kilka dodatkowych kwalifikacji.

Organizowanie czasu wolnego

Miasto szczególną rolę przypisuje zadaniom związanym z organizacją i zabezpieczeniem czasu wolnego dzieciom i młodzieży. W roku szkolnym 2013/2014 Miasto dofinansowało zimowy i letni wypoczynek dzieci i młodzieży szkolnej, organizowany przez organizacje pozarządowe oraz szkoły i placówki pracy pozaszkolnej. W czasie dwutygodniowych ferii zimowych z zajęć skorzystało 2 460 uczniów łódzkich szkół, natomiast w okresie wakacji letnich zorganizowanych zostało 71 dwutygodniowych turnusów zajęć dla 2 350 uczniów.

Organizatorzy zapewnił atrakcyjne zajęcia pod względem edukacyjnym, artystycznym i sportowym, wycieczki krajoznawcze i kulturoznawcze, opiekę wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, instruktorskiej lub trenerskiej, bazę lokalową - edukacyjną, sportową oraz przynajmniej jeden ciepły posiłek w ciągu trwania zajęć. Organizatorami wyjazdowych form wypoczynku w postaci kolonii wypoczynkowych, obozów harcerskich i specjalistycznych, także dla uczniów niepełnosprawnych były organizacje pozarządowe. Z tej formy wypoczynku skorzystało 1 760 uczniów.

Miasto corocznie powierza w okresie wakacji letnich organizację kolonii wypoczynkowych dla dzieci i młodzieży bez zabezpieczenia socjalnego, w tym także dla uczniów niepełnosprawnych. W 2014 roku na kolonie letnie do Kołobrzegu i Grotnik wyjechało 600 uczniów szkół podstawowych oraz 180 gimnazjalistów do Białki Tatrzańskiej. W roku szkolnym 2013/2014 z różnych form wypoczynku skorzystało 7 350 uczniów łódzkich placówek oświatowych. Na powyższy cel Miasto wydatkowało 1 000 000 zł, w tym organizacje pozarządowe otrzymały dotację w wysokości 800 000 zł.

Placówki pracy pozaszkolnej: 2 bursy szkolne, Państwowa Szkoła Muzyczna I st., 3 centra zajęć pozaszkolnych, Pałac Młodzieży, Specjalistyczne Ognisko Pracy Pozaszkolnej - Planetarium i Obserwatorium Astronomiczne, Szkolne Schronisko Młodzieżowe, prowadzą liczne działania służące rozwijaniu zainteresowań dzieci i młodzieży, uczyć aktywnego spędzania czasu wolnego.

Szkoły i placówki budują bogatą ofertę zajęć dodatkowych dla swoich uczniów. Zajęcia na terenie szkół prowadzone są przez nauczycieli zatrudnionych w tych szkołach, a ich uczestnikami są uczniowie danej szkoły. Szczególnie dużym zainteresowaniem tą formą pracy z dziećmi i młodzieżą cieszą się zajęcia prowadzone w szkołach podstawowych

i gimnazjach. W 2014 r. w każdej szkole prowadzono średnio 4 godz. zajęć dodatkowych w tygodniu. Dodatkową formą pracy pozalekcyjnej są zajęcia adresowane do dzieci i młodzieży zagrożonej negatywnymi zjawiskami społecznymi. Na realizację zajęć adresowanych do tej szczególnej grupy uczniów Wydział Edukacji przekazał 1 500 000 zł. Dzięki wsparciu szkół ok. 3 tys. uczniów brało udział w zajęciach, realizowanych poza szkołą (kręgielnie, baseny, kina, teatry, muzea itp.). W 2014 r. rozpoczęła się realizacja pilotażowego programu Akademia Czasu Wolnego, adresowanego do dzieci i rodziców. W 23 szkołach podstawowych organizowane były zajęcia i spotkania, w których uczestniczyli uczniowie wraz z rodzicami.

W ramach Miejskich Programów Przeciwdziałania Alkoholizmowi, Zapobiegania Narkomanii i Aktywizacji Społecznej Dzieci i Młodzieży Miasto dofinansowuje programy realizowane przez organizacje pozarządowe, w tym także zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży. Wszystkie projekty realizowane przez organizacje pozarządowe adresowane są do ściśle określonej grupy beneficjentów. W 2014 r. kontynuowano specjalistyczne programy dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi i do grupy dzieci z tej grupy ryzyka. Na ten cel przekazano 65 000 zł, natomiast na realizację zajęć dodatkowych przez organizacje pozarządowe przeznaczono łącznie 245 000 zł.

W 2014 r. na działalność profilaktyczną na rzecz dzieci i młodzieży przeznaczono ponad 2 mln zł (w tym 154 000 zł na realizację programów przeciwdziałania alkoholizmowi i 525 000 zł na zapobieganie narkomanii). W ramach programu zapobiegania alkoholizmowi organizowano imprezy promujące zdrowie - zadanie realizowane przez organizacje pozarządowe oraz przez szkoły i placówki oświatowe na terenie Łodzi. Corocznie w ramach tego zadania przeprowadza się ponad 2,5 tys. godzin zajęć dodatkowych, w których uczestniczy ok. 15,5 tys. uczniów. W 2014 r. podpisano ponad 50 umów z organizacjami pozarządowymi. Siedem organizacji pozarządowych przeprowadzało szkolenia, warsztaty, wykłady i debaty nt. rozwijania umiejętności wychowawczych, najpoważniejszych zagrożeń cywilizacyjnych oraz zasad prowadzenia profilaktyki negatywnych zachowań społecznych wśród dzieci i młodzieży. Prowadzono również zajęcia dodatkowe - zadanie realizowane przez organizacje pozarządowe oraz przez szkoły i placówki oświatowe. Corocznie w ramach tego zadania przeprowadza się ponad 1,5 tys. godzin zajęć dodatkowych, w których uczestniczy ok. 2,5 tys. uczniów. W 2014 r. ponad 50% zajęć prowadzona była poza szkołami i placówkami, z wykorzystaniem miejskich zasobów kultury (muzea, domy kultury, galerie) oraz w innych instytucjach i placówkach świadczących usługi dla dzieci i młodzieży.

W ramach programu przeciwdziałania narkomanii organizowano imprezy promujące zdrowie, zadanie realizowane przy współpracy z organizacjami pozarządowymi w ramach ogłaszanych konkursów ofert oraz programy wsparcia rówieśniczego i mediacji rówieśniczych realizowanych przez szkoły. Działaniami organizacji pozarządowych objęto ponad 1 800 uczniów łódzkich szkół. W szkołach zrealizowano ponad 600 godzin programów, w tym cykl zajęć dla liderów grup młodzieżowych, promujących pozytywne postawy społeczne. Prowadzono także zajęcia dodatkowe – zadanie realizowane we współpracy z organizacjami pozarządowymi i szkołami, w ramach którego zrealizowano 850 godzin zajęć dodatkowych dla dzieci i młodzieży łódzkich szkół podstawowych i gimnazjalnych.

Edukacja kulturalna

Edukacja kulturalna jest jednym z podstawowych zadań realizowanych w łódzkich szkołach. Nowa podstawa programowa kładzie duży nacisk na przedmioty artystyczne. Wychowanie muzyczne i plastyczne w klasach I-III szkoły podstawowej może być powierzane nauczycielom – specjalistom. Przywraca również odpowiednią rangę muzyce i plastyce w klasach IV-VI, przyznając na ich nauczanie po 95 godzin w II etapie nauki. W gimnazjum (III etap edukacyjny) oprócz plastyki (30 godzin) oraz muzyki (30 godzin) wprowadzone są zajęcia artystyczne (60 godzin w modułach po 30 godzin). Zadaniem tak zorganizowanej edukacji artystycznej jest z jednej strony dopełnienie edukacji ogólnej, a z drugiej strony - umożliwienie uzupełnienia wykształcenia w sposób dostosowany do indywidualnych wyborów

uczniowskich. W szkołach ponadgimnazjalnych (IV etap edukacyjny) istnieje również możliwość zorganizowania zajęć artystycznych w postaci zajęć nieobowiązkowych, do wyboru. W celu zwiększenia efektywności edukacji kulturalnej Wydział Edukacji wraz z przedstawicielami łódzkich szkół i placówek oświatowych aktywnie uczestniczy w opracowywaniu zasad prowadzenia szeroko rozumianej edukacji kulturalnej dla łódzkich dzieci i młodzieży. Koordynatorem projektu jest Wydział Kultury, a oprócz przedstawicieli oświaty w pracach aktywnie uczestniczą przedstawiciele instytucji kultury.

ŁÓDZKIE SZKOLNICTWO WYŻSZE

Współpraca z uczelniami wyższymi

W 2014 r., władze Miasta doceniając rolę uczelni i studentów w rozwoju Łodzi, wsparły łódzką naukę kwotą 434,7 tys. zł. Wsparcie przekazane zostało w wyniku konkursu ofert na realizację zadania „Współpraca z wyższymi uczelniami”. Do dofinansowania wytypowano 92 inicjatywy promujące Łódź podczas międzynarodowych, ogólnopolskich i regionalnych konferencji, sesji, seminariów naukowych, wyjazdów zagranicznych uczelni, itp. W ramach realizowanej po raz trzeci inicjatywy „Visiting Professors” zaproszono do Łodzi 13 wybitnych osobistości, których osiągnięcia doceniane są na całym świecie oraz wykorzystano ich wiedzę na wykładach i seminariach dla łódzkich studentów i zainteresowanych mieszkańców Łodzi. Miasto udzieliło finansowego wsparcia w kwocie 220,5 tys. zł 61 regionalnym, krajowym i międzynarodowym konferencjom, 13 wykładom wybitnych profesorów, dwóm zgłoszeniom patentowym w ramach realizowanej po raz drugi formy współpracy nauki z biznesem. Z realizacją współpracy festiwalowej 13 inicjatyw związane były 3 umowy, które dotyczyły przygotowania i publikacji wydawnictw promujących Łódź Akademicką.

W tym roku odbyła się XIV edycja Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki w Łodzi. Współorganizatorami Festiwalu były wszystkie łódzkie uczelnie, Oddział Łódzki PAN i wiele łódzkich instytucji kulturalnych. Celem Festiwalu jest prezentacja twórczej roli nauki w rozwoju gospodarczym i kulturalnym Miasta, uświadamianie społeczeństwu tej roli, popularyzacja i prezentacja osiągnięć naukowych oraz artystycznych, zachęcenie młodzieży do zdobywania i pogłębiania wiedzy, integrowanie środowiska akademickiego. Imprezy (w 2014 r. zgłoszono ich ok. 500) odbywają się na terenie uczelni, muzeów, teatrów, w siedzibie ŁTN, PAN-u, na rynku „Manufaktury”. ŁTN jest też pomysłodawcą i realizatorem wyróżnienia „Łódzkie Eureka” przyznanego łódzkim naukowcom przez Radę ds. Szkolnictwa Wyższego i Nauki przy Prezydencie Miasta Łodzi za wybitne osiągnięcia naukowe, techniczne i artystyczne, które zostały dostrzeżone i nagrodzone w kraju i za granicą. Celem wyróżnienia jest promocja twórców (lub zespołów), działających na rzecz rozwoju Łodzi. Statuetki „Łódzkie Eureka” (max. 7) tradycyjnie wręczane są przez Prezydenta Miasta Łodzi w pierwszym dniu Festiwalu. W 2014 r. Miasto wsparło organizację Festiwalu Nauki, Techniki i Sztuki kwotą 136,9 tys. zł.

Stypendia Miasta Łodzi przyznawane są od 2011 r. i przeznaczone dla wybitnie uzdolnionych studentów i doktorantów. Celem uruchomienia miejskiego programu stypendialnego było stworzenie warunków sprzyjających podejmowaniu studiów na kierunkach istotnych dla rozwoju Łodzi. Przyciąganie zdolnej, ambitnej młodzieży, również spoza regionu, co w połączeniu z wysokiej jakości procesami dydaktycznymi na łódzkich uczelniach, sprzyja wzrostowi wysoko wykwalifikowanej kadry wchodzącej na rynek pracy, o którą zabiegają przedsiębiorcy.

W IV edycji programu stypendialnego (rok akademicki 2014/2015) przyznano 18 rocznych stypendiów na łączną kwotę 268,9 tys. zł. Studenci I roku, którzy posiadają status finalisty ogólnopolskiego etapu olimpiady przedmiotowej otrzymali stypendium w wysokości 1 tys. zł/mc, laureaci ogólnopolskiego etapu olimpiady przedmiotowej – 1,4 tys. zł/mc zaś studenci I roku studiów doktoranckich kształcący się w publicznej lub niepublicznej szkole wyższej z terenu miasta Łodzi – 1,82 tys. zł/mc. W dotychczasowych czterech edycjach programu wyróżnionych zostało 62 stypendystów, którzy łącznie otrzymali od miasta wsparcie w wysokości 927,4 tys. zł.

Konkurs „Językowzięci” to działanie, w ramach którego otrzymać można dofinansowanie 2 semestrów nauki jednego z dziewięciu języków obcych najbardziej poszukiwanych przez łódzkich pracodawców, a jednocześnie mniej popularnych wśród studentów i absolwentów. Należą do nich języki: chorwacki, czeski, duński, fiński, niemiecki, norweski, portugalski, szwedzki oraz węgierski. W konkursie mogą brać udział zameldowani w Łodzi na pobyt stały lub czasowy studenci łódzkich szkół wyższych państwowych lub prywatnych, którzy ukończyli co najmniej I rok studiów oraz absolwenci łódzkich uczelni wyższych, którzy nie ukończyli 35 roku życia. Aktualnie, we współpracy z Politechniką Łódzką i Uniwersyteciem Medycznym realizowana jest IV edycja konkursu (2014/2015). W kursach językowych bierze udział blisko 90 uczestników.

Drzwi Otwarte Łodzi Akademickiej - jest to jedno z dużych przedsięwzięć realizowanych w ramach projektu „Łódź Akademicka”. W jego organizację każdego roku włączają się władze miasta, Stowarzyszenie Inicjatyw Studenckich oraz Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka i Uniwersytet Medyczny w Łodzi. Drzwi Otwarte mają na celu promocję łódzkich uczelni, zapoznanie z aktualną ofertą edukacyjną oraz zachęcenie młodych ludzi z regionu, aby studiowali właśnie tutaj. Na Drzwi Otwarte każdego roku do Łodzi przyjeżdża 500 licealistów z 5 miast województwa łódzkiego. W 2014 r. byli to licealiści z Bełchatowa, Łęczycy, Sieradza, Piotrkowa Trybunalskiego i Tomaszowa Mazowieckiego. Licealiści są witani w Łodzi przez władze Miasta Łodzi oraz rektorów łódzkich uczelni. Po części oficjalnej autokary rozwożą młodzież na łódzkie uczelnie, gdzie poznają kampusy, wydziały, mają możliwość porozmawiać z wykładowcami, itp.

Promocja Miasta Łódź w ramach Juwenaliów 2014. Po raz kolejny Juwenalia organizowane były w koncepcji wspólnego święta zrzeszonych uczelni łódzkiego środowiska akademickiego. Jednocześnie każdego roku Juwenalia, z uwagi na przygotowywany program, mają indywidualny i niepowtarzalny charakter na poszczególnych uczelniach. Wypracowany schemat komponentów Juwenaliów utrwalił ich formę, przez co wydarzenie jest rozpoznawalne i niepowtarzalne. Ponadto przedsięwzięcia odnoszą się do tradycji akademickich Miasta Łodzi, każdego roku jednoczą studentów wszystkich uczelni wyższych w mieście i uwiadamiają rolę Łodzi jako ośrodka akademickiego. Co roku Juwenalia skupiają coraz większą liczbę odbiorców, zarówno z Łodzi jak i przyjeżdżających z innych miast Polski. W ramach realizacji tego przedsięwzięcia odbył się uroczysty korowód (22 maja 2014 r.), który przeszedł ulicą Piotrkowską od pl. Wolności do pasażu im. A. Rubinsteina. Podczas tego wydarzenia nastąpiło symboliczne przekazanie przez Panią Prezydent Miasta Łodzi Hannę Zdanowską, kluczy do bram Miasta przedstawicielom samorządów studenckich łódzkich uczelni.

Program „Młodzi w Łodzi”

W ramach programu współpracuje aktywnie już ponad 100 łódzkich firm oraz trzy największe łódzkie uczelnie publiczne. W 2014 r. realizowane były następujące inicjatywy Programu:

- VII edycja programu stypendialnego „Młodzi w Łodzi” – stypendia dla najlepszych studentów, finansowanie akademików oraz dodatkowych lektoratów z języków obcych fundowane przez łódzkich pracodawców. Stypendia przyznawane były w wysokości od 600 do 800 złotych brutto miesięcznie.

Tab. 81. Program stypendialny „Młodzi w Łodzi”

	2011	2012	2013	2014
Liczba stypendiów	20	27	25	24
Zwrot kosztów zakwaterowania	3	3	1	1
Dodatkowy lektorat z j. obcego	30	14	26	17
Liczba aplikacji	300	500	600	400

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora.

- Portal praktyk i staży www.praktyki.lodz.pl - został stworzony w celu wspierania studentów łódzkich uczelni oraz uczniów szkół ponadgimnazjalnych w zdobywaniu dodatkowych kwalifikacji oraz doświadczenia zawodowego w trakcie praktyk i staży. Z serwisu skorzystało dotychczas 470 pracodawców. W 2014 r. opublikowano ponad 550 ofert (2011 – 290,

2012 – 400, 2013 - 490). Stronę odwiedza średnio 7,7 tys. unikalnych użytkowników miesięcznie, przy ogólnej liczbie 13,5 tys. odwiedzin miesięcznie.

- IV edycja programu płatnych staży wakacyjnych „Praktykuj w Łodzi!” – program oferuje płatne staże u najlepszych łódzkich pracodawców (w 2013 r. było ich 33, w 2014 - 55). Corocznie najlepsi stażyści otrzymują propozycje zatrudnienia u swojego pracodawcy (w 2013 około 60% stażystów, w 2014 – ok. 80%).

Tab. 82. Program płatnych staży wakacyjnych Praktykuj w Łodzi!

	2011	2012	2013	2014
Liczba płatnych staży	40	110	106	180
Minimalna kwota stażu brutto w zł		ok. 700	ok. 700	min. 700
Liczba aplikacji	1 000	2 000	600	3 500

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora

- VI edycja konkursu na najlepszy biznesplan „Młodzi w Łodzi – Mam Pomysł na Biznes”. Jest to inicjatywa mająca na celu wyróżnienie i wsparcie realizacji najlepszych biznesplanów przyszłych i obecnie funkcjonujących młodych łódzkich przedsiębiorców. Wszyscy uczestnicy, którzy zgłoszą pomysły na własny biznes mają możliwość udziału w bezpłatnych szkoleniach oraz indywidualnym doradztwie, a najlepsi otrzymują nagrody finansowe, nagrody rzeczowe, kursy językowe lub bezpłatną obsługę księgową przyszłego przedsiębiorstwa. Sześć dotychczasowych edycji to łącznie: 735 pomysłów biznesowych, 197 profesjonalne biznesplany, ponad 100 funkcjonujących firm. W VI edycji konkursu (2014) zgłoszonych zostało 195 pomysłów biznesowych (2011 – 135, 2012 – 98, 2013 - 182), natomiast do finału konkursu zakwalifikowało się 55 biznesplanów (2011 – 32, 2012 – 27, 2013 - 47). Kapituła wyłoniła dwóch ‘aureatów nagrody głównej oraz przyznała 17 wyróżnień od 17 partnerów konkursu (nagrody finansowe, rzeczowe oraz usługi dla przyszłego przedsiębiorcy).
- Bezpłatne szkolenia dla studentów „Twoja Kariera w Twoich Rękach” – cykl bezpłatnych szkoleń dla studentów, organizowanych przy współpracy z Partnerami programu „Młodzi w Łodzi”. Przykładowa tematyka szkoleń: komunikacja, autoprezentacja, wyznaczanie i realizacja celów, zarządzanie projektem, wstęp do testowania oprogramowania.

Tab. 83. Szkolenia „Twoja Kariera w Twoich Rękach”

	2011	2012	2013	2014
Liczba szkoleń	29	42	64	61
Liczba uczestników	600	750	880	845

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora

- Wizyty w łódzkich firmach „Poznaj łódzkich Pracodawców” – w 2014 r. studenci odwiedzili: GE, JTI, Rule Financial, Nordea, Ericpol, Tomtom, CC mBank, Contact Pharm, Fabrity, Polkomtel, Dell oraz Accenture.

Tab. 84. Wizyty w łódzkich firmach „Poznaj łódzkich Pracodawców”

	2011	2012	2013	2014
Liczba firm	8	12	15	12
Liczba uczestników	200	180	285	241

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Biura Obsługi Inwestora

- Konkurs Studenci dla Łodzi – Kreujemy Lokalnie - głównym celem konkursu była aktywizacja środowiska akademickiego na rzecz społeczności lokalnej oraz podniesienie kompetencji kulturowych i społecznych mieszkańców Miasta poprzez zwiększenie uczestnictwa w życiu środowiska lokalnego. Konkurs skierowany był do studentów oraz absolwentów łódzkich uczelni wyższych (do 12 miesięcy od chwili ukończenia studiów). Do konkursu można było zgłaszać pomysły na realizację projektów z dziedziny szeroko pojętej edukacji, twórczości artystycznej, branży kreatywnej realizowanych na rzecz społeczności lokalnej. W pierwszej, pilotażowej edycji konkursu dofinansowanie otrzymało 9 projektów,

natomiast w 2014 r. dofinansowano 5 projektów.

- Karta rabatowa „Młodzi w Łodzi” - uruchomiona w październiku 2013 roku, nowa inicjatywa programu „Młodzi w Łodzi”, w ramach której studenci łódzkich uczelni mogą uzyskać rabaty na produkty i usługi oferowane przez partnerów (teatry, szkoły językowe, szkoły tańca, auto szkoły, kluby fitness, centra rozrywki oraz lokale gastronomiczne). Karta wydawana jest bezpłatnie. Do końca 2013 roku chęć otrzymania karty wyraziło 6 261 studentów, wydano 3 328 kart. Do końca roku 2014 przez zarejestrowanie się w systemie chęć otrzymania karty wyraziło 10 459 studentów, wydano 5 869 kart. Na koniec roku 2014 rabaty w ramach karty oferowało już prawie 60 partnerów.
- Patronat programu „Młodzi w Łodzi” - w 2013 r., patronatem programu „Młodzi w Łodzi” objęte zostały 104 wydarzenia organizowane przez studentów lub dla studentów. W okresie od stycznia do grudnia 2014 r. patronatem programu objętych zostało 110 wydarzeń.
- Strona internetowa www.mlodziwlodzi.pl ma blisko 9 500 zarejestrowanych użytkowników newslettera oraz miesięcznie ponad 20 tys. niepowtarzalnych użytkowników. Fanpage na Facebooku ma już ponad 12 200 fanów.
- „Młodzi w Łodzi – kampania zachęcająca do studiowania w Łodzi”. Celem projektu jest zachęcanie młodych ludzi do studiowania w Łodzi, a w dalszej perspektywie wiązania z naszym Miastem swojej przyszłości zawodowej oraz budowanie pozytywnego wizerunku Miasta sprzyjającego rozwojowi kariery. Całkowita wartość realizacji projektu 919,9 tys. złotych brutto. Działania zrealizowane w ramach projektu:
 - Kompetencjometr – łódzki test predyspozycji zawodowych. Aplikacja on-line pomagająca wybrać kierunek studiów najbardziej zgodny z profilem osobowościowym osoby wypełniającej oraz wskazująca, że proponowane kierunki można studiować w Łodzi.
 - Łódź Czelendź – łódzka gra komputerowa. Gra on-line zapoznająca z łódzką historią, zabytkami, atrakcjami kulturalnymi i rekreacyjnymi, uczelniami, pracodawcami itp. oraz sprawdzająca wiedzę na ten temat.
 - Spot zachęcający do studiowania w Łodzi. 30-sekundowy spot reklamowy zachęcający do studiowania, w którym nie zagraли aktorzy, tylko prawdziwi łódzcy studenci wyświetlany był w maju 2014 r. na ekranach LED oraz w trakcie kampanii internetowej na YouTube (34 916 wyświetleń) i Facebooku.
 - Ogólnopolska kampania outdoorowa zachęcająca do studiowania w Łodzi pod hasłem *Studenci/Studentki z Łodzi pozdrawiają Maturzystki/Maturzystów z całej Polski*. W maju 2014 r. w całej Polsce zawisło 180 billboardów, w tym 50 w Łodzi, 95 w szeroko rozumianym regionie łódzkim, a kolejne 35 w największych ośrodkach akademickich w Polsce. W szkołach ponadgimnazjalnych pojawiło się 71 citylightów, a na ekranach LED wyświetlany był wspomniany wyżej spot.
 - Przeprowadzano kampanię internetową, zakładającą promocję programu „Młodzi w Łodzi” w najbardziej popularnych portalach ogólnopolskich i społecznościowych, obejmującą emisję spotu, zachęcającego do studiowania w Łodzi, zamieszczenie banerów, artykułów sponsorowanych, linków do strony programu (Facebook, YouTube oraz w wyszukiwarka Google i sieci Google Display Network).
 - 16 września 2014 r. w ogólnopolskim dodatku do Gazety Wyborczej Akademicka Polska ukazał się całostronicowy artykuł sponsorowany zachęcający do studiowania w Łodzi.
 - Wydano oraz bezpłatnie rozdystrybuowano planer akademicki Studencki Rozkład Jazdy 2014/2014, tj. kalendarz studencki obejmujący rok akademicki – nakład 3.000 egz.
 - Wydano oraz bezpłatnie rozdystrybuowano informator Studiuj w Łodzi prezentujący inicjatywy programu „Młodzi w Łodzi” oraz zachęcający do studiowania w Łodzi poprzez prezentację łódzkich uczelni, łódzkich pracodawców oraz oferty kulturalnej, rozrywkowej i sportowej Miasta – nakład 15 000 egz.

- W dniach 15 września – 7 października 2014 r. odbyła się eventowa kampania promocyjna programu „Młodzi w Łodzi” zachęcająca do studiowania w Łodzi. W tym okresie autokar „Młodzi w Łodzi” odwiedził maturzystów w prawie 70 szkołach w 17 miastach (Łodzi, Radomiu, Kielcach, Częstochowie, Płocku, Kaliszu, Kutnie, Tomaszowie Mazowieckim, Skierniewicach, Bełchatowie, Sieradzu, Rawie Mazowieckiej, Łowiczu, Głownie, Piotrkowie Trybunalskim, Brzezinach oraz Pabianicach). Podczas wizyt w szkołach członkowie zespołu „Młodzi w Łodzi” oraz przedstawiciele łódzkich uczelni i obecni studenci opowiadali młodszym kolegom, jak wyglądają studia w naszym mieście oraz rozdawali materiały informacyjne i promocyjne.
- 10. Badanie pn. „Postrzeganie marki Młodzi w Łodzi” wśród grupy docelowej. Badanie przeprowadzono na reprezentatywnej grupie ponad 1 000 łódzkich studentów. Studenci zostali zapytani m.in. o plany na przyszłość. Z przebadanej grupy blisko 60% osób chce pozostać w Łodzi po ukończeniu studiów, a tylko nieco ponad 8% respondentów zdecydowanie chce opuścić nasze miasto. To bardzo istotna zmiana w porównaniu z wynikami badań z 2012 roku gdzie wskaźnik ten wynosił odpowiednio 40% i 23%. 98% spośród osób, które słyszały o jakiegokolwiek akcji skierowanej do młodych ludzi spontanicznie wskazuje program „Młodzi w Łodzi” jako przykład tego typu działań. To znaczący wzrost od poprzednio przeprowadzonego badania, kiedy wskaźnik ten wynosił 77%. Studenci pozytywnie ocenili również majową kampanię zachęcającą do studiowania w Łodzi, realizowaną pod hasłem: Studenci z Łodzi pozdrawiają maturzystów z całej Polski. Działania związane z kampanią (plakat, spot reklamowy) zostały ocenione przez prawie 90% badanych zdecydowanie pozytywnie lub raczej pozytywnie. Co warto podkreślić, dla blisko 1/3 badanych prowadzona kampania miała wpływ na wybór Łodzi jako miasta, w którym zdecydowali się studiować.

AKTYWIZACJA ZAWODOWA ŁODZIAN

Informację na temat działań podejmowanych przez Miasto Łódź w celu aktywizacji zawodowej łodzian umieszczono w Filarze: Gospodarka i Infrastruktura w Celu Łódź przedsiębiorcza, kreatywna i innowacyjna.

PODSUMOWANIE

Działania podejmowane w filarze mają na celu wzrost poziomu kapitału społecznego i kulturowego dzięki rozwojowi edukacji, wzmocnieniu aktywności mieszkańców i zwiększeniu poziomu partycypacji społecznej. W rozdziale opisano działania związane z komunikacją społeczną, włączeniem społecznym, profilaktyką i promocją zdrowia oraz działania związane z kulturą, edukacją i sportem.

Główne rezultaty działań:

- Znaczące zwiększenie liczby fanów na miejskim portalu na Facebooku przez intensyfikację konkursów i akcji z udziałem łodzian. 62 983 fanów na dzień 31 grudnia 2014 r., czyli zanotowano bardzo gwałtowny, wielokrotnie przerastający założenia przyrost liczby fanów.
- Pozyskanie fanów z grupy wiekowej 18-24 lata.
- Promocja Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn Polska 2014 poprzez organizację konkursów dla członków społeczności fanpage Facebooka lodz.pl. Udział prawie 7 tys. fanów.
- Rozpopularyzowanie zakładki „Strefa Kibica” na stronie sportowa.lodz.pl. Udało się przekroczyć szacunkową roczną liczbę wejść na stronę sportową – o 20 %.
- Zwiększenie liczby subskrybentów kanału na You Tube poprzez wyznaczenie osób odpowiedzialnych za realizację filmów – rekordowa wysoka ilość wejść ponad 400 tys. w roku 2014.
- Wprowadzenie nowego stylu organizacji imprez patriotycznych z elementem rekonstrukcji historycznej, które spotkało się z ogromnym uznaniem łodzian.
- Organizacja wizyt prezydenta RP Bronisława Komorowskiego.
- Organizacja wystawy miasta Łodzi „Łódź. Rewitalizacja i Przebudowa” w Parlamencie Europejskim w Brukseli, organizacja wystawy w Muzeum Miasta Łodzi upamiętniającej ojca Stefana Miecznikowskiego.
- Organizacja „Lekcji z Budżetem Obywatelskim”, projektu promującego budżet obywatelski w środowiskach młodych ludzi (16-18 lat). W ciągu pół roku w lekcjach wzięło udział 2 razy więcej młodych ludzi niż założono – ok. 400 osób.
- Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie uzyskane przez uczniów łódzkich szkół podstawowych były wyższe od średniego wyniku w kraju i wyższe od średniego wyniku uzyskanego przez szkoły w województwie łódzkim.
- Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej, matematyczno - przyrodniczej oraz z języków obcych (angielski, niemiecki) uzyskane przez uczniów łódzkich gimnazjów były wyższe od średnich wyników w województwie łódzkim (poza wynikiem z języka francuskiego na poziomie podstawowym) i wyższe od średnich krajowych.
- Dzięki przekazanemu wsparciu dla klubów sportowych udało się Łodzi awansować z VIII na VI miejsce w Systemie Sportu Młodzieżowego (na 876 sklasyfikowanych gmin). Dobre wyniki sportowe to oczywiście zasługa zawodników i ich trenerów, jednakże środki przekazywane przez Miasto pozwalają zapewnić odpowiednie warunki szkoleniowe. Miasto wsparło finansowo systematyczne szkolenie sportowe ponad 5 000 zawodniczek i zawodników. (Łódź zdobyła 4 011,38 pkt. – ponad 314 punktów więcej niż w 2013 r.).
- Realizacja w ramach Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2014, wiodącego działania pn. „Trener Osiedlowy”, w ramach którego na 22 obiektach sportowych przy łódzkich placówkach edukacyjnych, pod opieką trenerów osiedlowych, przeprowadzone zostały zajęcia sportowo - rekreacyjne dla dzieci

- i młodzieży. W całym 2014 roku odnotowano około 40 000 wejść na poszczególne zajęcia przez uczestników działania.
- Uczestnictwo w projekcie stypendialnym „Akademia Talentów Dalkii”, dzięki któremu 4 zawodników z Łodzi i województwa uzyskało stypendium sportowe oraz możliwość edukacji w zakresie szeroko rozumianego marketingu sportowego, umiejętności współpracy z biznesem przy projektach sponsoringowych, podstaw public relations i zasad kontaktowania się z mediami w ramach kształtowania wizerunku sportowca.
 - Miasto Łódź przygotowało szereg wydarzeń organizowanych w ramach projektu „Siatkarska Łódź”, realizowanego w związku z promocją Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn 2014. W Parku Podolskim odbywały się zajęcia pod nazwą Siatkarski Wimbledon - parkowe, profesjonalne, bezpłatne treningi siatkówki, współorganizowane przez Zieloną Łódź i Szkołę Mistrzostwa Sportowego Marcina Gortata. Zakończone zostały podsumowującym turniejem siatkarskim. W ramach realizowanego przez Miasto od kilku już lat, programu sportowego pn. „Trener osiedlowy”, w łódzkich szkołach przeprowadzony został cykl zajęć z Marcinem Prusem. Każde zajęcia organizowane w ramach akcji gromadziły liczne grono uczestników, zróżnicowanych wiekowo. Łącznie wzięło w nich udział ponad 180 dzieci i młodzieży. Każdy uczestnik warsztatów z Marcinem Prusem otrzymał okolicznościową koszulkę oraz pin dedykowane Łodzi Gospodarzowi Mistrzostw Świata w Siatkówce Mężczyzn. Ponadto, od września do grudnia w 40 łódzkich szkołach podstawowych i gimnazjach odbyły się dodatkowe warsztaty siatkarskie.
 - Przeprowadzenie projektu „Tu mówi miasto”, wpisującego się w strategię Teatru Pinokio polegającego na nawiązywaniu dialogu z mieszkańcami Łodzi ze środowisk wykluczonych, mających niewielką możliwość uczestnictwa w kulturze. Projekt polegał na przeprowadzeniu bezpłatnych warsztatów w celu wytworzenia płaszczyzny komunikacji dla mieszkańców Łodzi poprzez działania artystyczno-edukacyjne.
 - Przeprowadzenie projektu „Wyjeżdżamy z bramy” realizowanego w ramach i dziedzińcach łódzkiego Polesia mającego na celu kulturalną rewitalizację środowisk i obszarów wykluczonych i zdegradowanych społecznie.
 - Kontynuacja projektu „Inicjatywy lokalne 2.0” polegającego na udostępnieniu infrastruktury, sprzętu technicznego oraz doświadczenia animatorów Ośrodka Kultury Łódź Górna na potrzeby wybranych w konkursie inicjatyw.
 - Realizacja projektu Art_Inkubator w Fabryce Sztuki poprzez wspieranie osób kreatywnych w działalności rynkowej. Projekt polega na zapewnianiu pomocy firmom z branży kreatywnej w rozwijaniu firmy.
 - Kontynuacja realizacji projektu „Zielona Łódź” przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Łodzi. Projekt obejmuje wszelkie działania promujące tereny zielone Łodzi, a w szczególności miejskie parki, Ogród Botaniczny, Miejski Ogród Zoologiczny, Leśnictwo Miejskie. Celem Zielonej Łodzi jest organizowanie w przestrzeni publicznej różnego rodzaju otwartych imprez i aktywności, skierowanych do wszystkich mieszkańców naszego miasta. Utworzenie portalu internetowego www.zielonalodz.info, którego głównym celem jest informowanie społeczności, nie tylko lokalnej, o ofercie spędzenia wolnego czasu na terenach zielonych w Łodzi.
 - Rozwijanie Międzysektorowego Programu Edukacji Kulturalnej. Podstawowym założeniem projektu jest zbudowanie zintegrowanego systemu współpracy. W czerwcu 2014 r. odbyły się konsultacje Międzysektorowego Programu Edukacji Kulturalnej podczas spotkania roboczego z Panią Anną Michalak - Pawłowską - Pełnomocnikiem Prezydenta Miasta Stołecznego Warszawy ds. edukacji kulturalnej. Obecnie trwa proces organizacji zespołu programowego złożonego z ekspertów reprezentujących poszczególne dziedziny aktywności artystycznej, animatorów kultury, edukatorów, przedstawicieli placówek oświatowych oraz pracowników Wydziału Kultury i Wydziału Edukacji Urzędu Miasta Łodzi.
 - Wprowadzenie systemu ulg i preferencji oferowanych przez miejskie instytucje kultury członkom rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Łodzi. Stosowany jest również system ulg i zniżek dla osób powyżej 60 roku życia w nadzorowanych instytucjach.
 - Przystąpienie miejskich muzeów do ogólnopolskiej akcji „Muzeum za złotówkę”, rekomendowanej przez Ministra Kultury

i Dziedzictwa Narodowego, polegającej na udostępnieniu ekspozycji muzealnych dla dzieci i młodzieży do lat 16 – za symboliczną złotówkę.

- Wdrożenie zasad udziału dzieci w zajęciach upowszechniających kulturę i sztukę w ramach Programu Wspierania Rodziny w Mieście Łodzi na lata 2012-2014. Opracowano zasady aktywizowania dzieci i młodzieży, w tym niepełnosprawnej, do udziału w pozalekcyjnych zajęciach upowszechniających kulturę i sztukę w ramach „Programu Wspierania Rodziny w Łodzi na lata 2015-2017”.
- Udział miejskich instytucji kultury w Miejskim Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w ramach którego prowadzone są różnorodne formy oddziaływań profilaktycznych, skierowane do dzieci i młodzieży z grupy ryzyka, mające na celu promocję zdrowego stylu życia oraz kulturalnego sposobu spędzania czasu wolnego. Do programu przystąpiły wszystkie miejskie biblioteki publiczne, jak również 5 miejskich ośrodków kultury.
- Wzmacnianie współpracy ze szkołami i uczelniami artystycznymi, aktywizacja środowiska akademickiego na rzecz społeczności lokalnej. Kontynuacja projektu partnerskiego - konkursu „Studenci dla Łodzi - kreujemy lokalnie”, współpraca z Biurem Obsługi Inwestora, Oddziałem Rozwoju Przedsiębiorczości, Program „Młodzi w Łodzi”.
- Zapewnienie możliwie zrównoważonego dostępu do kultury w obszarze Miasta, kontynuacja inicjatywy „Strefa Kultury Otwartej”, przedsięwzięcia zainicjowanego przez Radę Osiedla Olechów - Janów i Ośrodek Kultury „Górna” do prowadzenia kulturalnej aktywności twórczej mieszkańców osiedla Olechów.
- Kontynuacja projektu związanego z konkursami ofert na realizację zadań publicznych w dziedzinie kultury.
- Kontynuacja programu przyznawania stypendiów artystycznych.

FILAR: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

Łódź atrakcyjna, bezpieczna i zdrowa – poprawa jakości życia mieszkańców dzięki zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznej, rewitalizacji kluczowych obszarów Miasta, wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego i rozwoju zrównoważonego transportu miejskiego.

1. REWITALIZACJA ŚRÓDMIEŚCIA

Wzrost poziomu życia łódzian poprzez zwiększenie atrakcyjności centralnych obszarów miasta, odbudowę historycznej tkanki miejskiej przy nadaniu jej nowych funkcji.

ZARZĄDZANIE GMINNYM ZASOBEM MIESZKANIOWYM

W czerwcu 2012 r. Rada Miejska przyjęła uchwały w sprawie Polityki Miasta Łodzi dotyczącej gminnego zasobu mieszkaniowego 2020+, Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Łodzi na lata 2012 – 2016 oraz zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta Łodzi. Osią polityki mieszkaniowej Łodzi 2020+, a zarazem podstawowym warunkiem jej powodzenia, jest rozdzielenie obszaru polityki mieszkaniowej wobec zasobu socjalnego od polityki wobec jego pozostałej części.

W 2014 r., w celu efektywniejszego wykorzystania lokali na realizację bieżących zobowiązań Miasta w zakresie mieszkań socjalnych i zamiennych Rada Miejska przyjęła zmiany uchwały w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta, w wyniku których uchylono konkursy na najem lokali zmodernizowanych i w nowo wybudowanych budynkach, na najem lokali mieszkalnych wymagających remontu oraz zasad wynajmu lokali mieszkalnych w nieruchomościach usytuowanych przy ul. Piotrkowskiej i pl. Wolności na odcinku od pl. Wolności do al. Mickiewicza/al. Piłsudskiego. Zmiana uchwały umożliwiła zmianę przeznaczenia lokali będących pracowniami służącymi twórcom do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki na samodzielne lokale mieszkalne.

Przygotowano również projekt zmian, który umożliwia dokonywanie przez osoby fizyczne na własny koszt adaptacji lokali niemieszkalnych stanowiących własność Miasta Łodzi na cele mieszkalne.

Zarządzanie zasobem mieszkaniowym

W zasobie mieszkaniowym Miasta Łodzi na koniec 2014 r. znajdowało się 48,8 tys. lokali (w porównaniu do 52,2 tys. na koniec 2013 r.), a wydatki na gospodarkę mieszkaniową wyniosły 296,1 mln zł, w tym 61 mln zł to wydatki majątkowe dotyczące przede wszystkim zadań w ramach programu „Mia100 Kamienic”.

W wyniku rozpoczętych w 2013 r. działań dostosowujących zatrudnienie w administracjach do wielkości i struktury zasobu, zatrudnienie zmniejszyło się z 946,8 etatu na koniec 2012 r. do 650,9 etatu na koniec 2014 r. Ze wstępnych sprawozdań budżetowych wynika, że koszty funkcjonowania AZK były w 2014 r. niższe w porównaniu z 2012 r. o 15,7 mln zł.

W 2013 r. wdrożono jednolite oprogramowanie w nowo utworzonych jednostkach AZK w postaci programu DOM5, którego funkcjonalność obejmuje wszystkie obszary związane z bieżącą obsługą powierzonego zasobu i funkcjonowania jednostki (czynsze, media, obsługa techniczna nieruchomości, sprzedaż, zakup, windykacja, kadry i place). Przez cały 2014 rok prowadzone były prace nad zasilaniem wszystkich niezbędnych baz danych w programie oraz konfiguracją parametrów, głównie w obszarze finansowo-księgowym celem umożliwienia wykorzystania pełnej funkcjonalności nowego

oprogramowania. Zostały wprowadzone ujednolicone zasady finansowo – księgowe, polityka rachunkowości oraz plany kont, dodatkowo wprowadzono jednolite zasady budżetowania, które wykorzystano do tworzenia projektu budżetu na 2014 i 2015 rok. Zmiany te poprawiły jakość i terminowość oraz usprawniły proces zarządzania. Kolejnym działaniem wynikającym z wdrożenia jednolitego oprogramowania w AZK będzie wykorzystanie centralnej bazy danych, bezpośrednio z poziomu Wydziału, do sporządzania analiz zarządczych i usprawnienia nadzoru nad gospodarką finansową.

Działania podjęte w zakresie odzyskiwania należności czynszowych od najemców lokali

Wydział Budynków i Lokali w ramach pełnionego nadzoru nad Administracjami Zasobów Komunalnych monitoruje i koordynuje działania windykacyjne, jakie te jednostki prowadzą w stosunku do dłużników zalegających z płatnościami za korzystanie z lokali komunalnych, (w roku 2014 wykonano 15 kontroli planowych i 9 doraźnych). W ramach postępowań kontrolnych wskazano szereg nieprawidłowości i zaniechań w prowadzeniu czynności windykacyjnych oraz wydano zalecenia pokontrolne w celu wyeliminowania błędów w prowadzonych postępowaniach. Wymienione działania wpływają na poprawę działań windykacyjnych prowadzonych przez Administracje.

Monitoring zaległości istniejących na kontach finansowych najemców i użytkowników lokali użytkowych pokazuje, że zintensyfikowano działania windykacyjne polegające na bezwzględnym wypowiedaniu umów dłużnikom zajmującym lokale użytkowe oraz kierowaniu spraw zaległości na drogę sądową o zapłatę i eksmisję z lokalu. W 2014 roku 25 użytkowników lokali, którym wypowiedziano umowy najmu dokonało całkowitej spłaty zadłużenia i wystąpiło o ponowne zawarcie umowy najmu, co stało się możliwe po wyrażeniu zgody przez Prezydenta Miasta Łodzi oraz Komisji Rozwoju i Działalności Gospodarczej Rady Miejskiej w Łodzi.

Tab. 85. Działania windykacyjne wobec dłużników lokali użytkowych podjęte w 2014 roku

Wyszczególnienie	Ilość
Porozumienie o ratalnej spłacie zaległości	41
Pozwy skierowane do sądu o nakaz zapłaty	210
Wyrok sądu - nakaz zapłaty	168
Wyrok sądu – orzeczenie eksmisji	76
Wnioski o wykonanie eksmisji przekazane do komorników sądowych	41
Wykonane eksmisje	33
Wstrzymanie egzekucji - eksmisji z lokalu przez komornika z powodu całkowitej spłaty zadłużenia	1
Dobrowolne zdanie lokalu przez dłużnika po wyznaczeniu przez komornika terminu eksmisji	4
Oczekiwanie przez AZK na wyznaczenie terminu eksmisji przez komornika sądowego	2
Eksmisja wstrzymana postanowieniem sądu	1
Dobrowolne zdanie lokalu przez dłużnika bez postępowania sądowego o nakaz opróżnienia lokalu	91
Wnioski skierowane do komorników sądowych o egzekucję należności	171

Źródło: Wydział Budynków i Lokali

W wyniku analizy (luty 2014 r.) wyroków eksmisyjnych przekazanych do komorników sądowych celem wszczęcia postępowania egzekucyjnego, stwierdzono, że komornicy sądowi wyznaczają termin eksmisji w ciągu 6 - 10 miesięcy od chwili otrzymania wniosku. Powodem zwłoki jest często brak wskazania pomieszczenia tymczasowego przez Miasto w przypadkach, gdy sąd nie wskazał dłużnikom uprawnienia do lokalu socjalnego. W kilku przypadkach termin eksmisji nie został wyznaczony ze względu na powództwo o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności.

Przeprowadzona ponowna analiza (wrzesień) również wykazała opieszałość w działaniach niektórych komorników. Wobec tego zwrócono się do dyrektorów Administracji, o podjęcie działań prowadzących do skrócenia terminów wykonywania eksmisji, szczególnie z lokali użytkowych. Zarekomendowano wybór kancelarii komorniczych, które wykazały wysoką skuteczność oraz brak zbędnej zwłoki w podejmowaniu działań windykacyjnych.

Tab. 86. Ilość wniosków o wykonanie eksmisji z lokali mieszkalnych przekazanych do komorników sądowych w 2014 roku

Wyszczególnienie	Ilość
Wnioski o wykonanie eksmisji przekazane do komorników sądowych	88
Wykonane eksmisje	57
Wstrzymanie egzekucji - eksmisji z lokalu przez komornika z powodu całkowitej spłaty zadłużenia	1
Dobrowolne zdanie lokalu przez dłużnika po wyznaczeniu przez komornika terminu eksmisji	4
Oczekiwanie przez AZK na wyznaczenie terminu eksmisji przez komornika sądowego	20
Eksmisja wyznaczona na 01.04.2015 r.	1

Źródło: Wydział Budynków i Lokali

Działania windykacyjne prowadzone w lokalach mieszkalnych w 429 przypadkach doprowadziły do całkowitej spłaty zadłużenia przez dłużników i ich wystąpienia o ponowne zawarcie umowy najmu.

Szczególnym nadzorem objęto działania windykacyjne podejmowane wobec dłużników zajmujących lokale mieszkalne, znajdujące się w nieruchomościach, w których zakończył się remont w ramach programu „Mia100 Kamienic” (realizowanego przez AZK). Należy rozgraniczyć zadłużenie w nieruchomościach, w których przeprowadzono pełną rewitalizację – budynki zostały całkowicie opróżnione i ponownie zasiedlone (nowi najemcy) od zaległości, które istnieją w nieruchomościach, w których remont obejmował elewacje oraz klatki schodowe i nie wymagał wykwaterowań lokatorów (zamieszkują tam również dłużnicy posiadający kilkuletnie zaległości). W 9 nieruchomościach objętych całkowitą rewitalizacją jest 150 lokali mieszkalnych. Na koniec 2014 r. zadłużenie posiada 8 najemców na łączną kwotę 13,2 tys. zł.

W pozostałych nieruchomościach objętych programem „Mia100 Kamienic” wartość zadłużenia jest wyższa. na poziomie 2-3 miesięcznych przyspów. Do wszystkich zostały skierowane wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy najmu. Dłużnikom posiadającym wyższe zaległości została wypowiedziana umowa najmu, a sprawa skierowana na drogę postępowania sądowego. Od czerwca do końca grudnia 2014 r. w wyniku eksmisji przez komornika sądowego lub dobrowolnego zdania lokalu przez dłużnika administracje przejęły 11 lokali mieszkalnych. Wyroki eksmisyjne posiada 28 dłużników, 9 z nich otrzymało skierowania do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Pozostałym, posiadającym największe zaległości, będą wskazywane lokale socjalne.

Działania w zakresie spraw związanych z roszczeniami odszkodowawczymi właścicieli nieruchomości

W 2014 roku rozpoczęto działania związane z roszczeniami odszkodowawczymi właścicieli nieruchomości, wobec których Miasto nie wywiązało się z obowiązku wykonania orzeczeń eksmisyjnych, poprzez dostarczenie osobom uprawnionym lokalu socjalnego lub wskazanie pomieszczenia tymczasowego. W ramach tych działań odpowiedziano na 50 wezwań właścicieli nieruchomości do zapłaty odszkodowania. Każdorazowo proponowano zrzeczenie się przez nich roszczeń odszkodowawczych w zamian za wcześniejszą realizację wyroków eksmisyjnych. W wyniku negocjacji, zawarto 25 porozumień z właścicielami nieruchomości, którzy odstąpili od dochodzenia roszczeń odszkodowawczych. Podjęte działania pozwoliły na zmniejszenie wydatków Miasta na wypłatę odszkodowań dla właścicieli o około 200 tys. zł.

W 11 przypadkach właściciele nieruchomości, na mocy porozumień, zobowiązali się do wykonania remontu wskazanego lokalu socjalnego i na swój koszt bez prawa regresu w stosunku do wynajmującego. Porozumienia świadczą o zainteresowaniu właścicieli nieruchomości tą formą załatwienia spraw, która pozwala na skrócenie okresu oczekiwania na realizację eksmisji.

Analiza roszczeń odszkodowawczych pozwoliła na wyselekcjonowanie wyroków eksmisyjnych z lokali generujących najwyższe odszkodowania z uwagi na dużą powierzchnię i wyposażenie techniczne, jak również długi okres oczekiwania na wskazanie lokali socjalnych. Wyroki te są realizowane w pierwszej kolejności, w celu ograniczenia wielkości roszczeń.

W 2014 roku opracowano procedurę postępowania regresowego wobec dłużników, za których gmina wypłaciła na rzecz właścicieli nieruchomości odszkodowania za bezumowne korzystanie z lokalu.

W 2015 roku w oparciu o tę procedurę będą kierowane do osób eksmitowanych wezwania do zapłaty należnej Miastu Łódź części odszkodowania wypłaconego właścicielowi. Na wniosek dłużników, prowadzone będą postępowania w sprawach udzielania ulg w spłacie należności Miasta Łodzi dochodzonych w postępowaniu regresowym. W pozostałych przypadkach będą kierowane do Wydziału Organizacyjno-Prawnego w Departamencie Obsługi i Administracji wnioski o wystąpienie na drogę postępowania sądowego o zwrot wierzytelności.

Wysokość zaległości czynszowych

Liczba osób zalegających w opłatach (lokalne mieszkalne) zwiększyła się w ciągu 2014 roku z 29 896 (styczeń) do 30 925 (grudzień), a wartość należności czynszowych wzrosła:

- styczeń 2014 r. – 222,3 mln zł (należność główna, odsetki i koszty upomnień),
- grudzień 2014 r. – 249,9 mln zł.

Od początku roku zmalała natomiast liczba osób zalegających w opłatach za lokale socjalne z 1 315 do 1 261, ale wzrosła wartość należności czynszowych z tego tytułu z 10,9 mln zł do 11,1 mln zł.

Wzrosła nieznacznie liczba osób zalegających w opłatach za lokale użytkowe z 5 191 do 5 200 oraz wartość należności z tego tytułu z 71,59 mln zł do 75,3 mln zł.

Na podstawie uchwały Rady Miejskiej, w 2014 r. Miasto umorzyło i udzieliło ulg (odroczenia i rozłożenia na raty) z tytułu należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny:

- umorzone zaległości w lokalach użytkowych – 73,96 tys. zł.
- należności rozłożonych na raty w lokalach użytkowych – 321,74 tys. zł.
- umorzone zaległości w lokalach mieszkalnych – 1,25 mln zł.
- należności rozłożone na raty w lokalach mieszkalnych - 7,25 mln zł.

Wskaźnik ściągłości czynszu (iloraz wartości przypisu miesięcznego do wartości wpłat w danym miesiącu) kształtował się w 2014 r. następująco:

- średni wskaźnik ściągłości czynszu (lokalne mieszkalne i użytkowe) - 90,9%,
- wskaźnik ściągłości czynszu w lokalach użytkowych – 95,6%.
- wskaźnik ściągłości czynszu w lokalach mieszkalnych - 89,4%.

Problem ściągłości w największym stopniu dotyczy zaległości czynszowych z lokali mieszkalnych.

Tab. 87. Użytkownicy lokali komunalnych zalegający z opłatami za mieszkania (stan na 31.12.2014 r.)

	Ilość wynajętych lokali	Ilość dłużników (najemców oraz osób, którym wypowiedziano umowę najmu)	% osób posiadających zaległości
Lokale mieszkalne	39 045	20 483	52%
Lokale socjalne	1 890	1 261	67%
Razem:	40 935	21 804	53%

Źródło: Wydział Budynków i Lokali

Polityka gospodarowania lokalami użytkowymi

Ogólnie Miasto posiada 5 894 lokale użytkowe i garaże, w tym zajętych jest 4 570, a wolnych 1 324. Prawie połowa z nich została wyłączona na stałe lub czasowo z użytkowania między innymi z uwagi na remont kamienic z programu „Mia100 Kamienic”, jak i z powodu nieodpowiedniego stanu technicznego. W liczbie tej mieszczą się lokale przeznaczone do zbycia (35), do wynajmu w trybie bezprzetargowym (353) i do trzech rodzajów przetargu (172 lokale). Z zasobu Miasta wynajmowane są 4 324 lokale użytkowe, a 246 wykorzystują podmioty nie posiadające tytułu prawnego do lokalu.

Kontynuując dotychczasową politykę gospodarowania lokalami użytkowymi znajdującymi się w zasobie Miasta, której podstawowymi założeniami są zaspokojenie potrzeb lokalowych podmiotów działających na rzecz społeczności

lokalnej oraz zasadą jawności dysponowania lokalami, w 2014 r., zorganizowano 12 przetargów na wysokość stawki czynszu najmu. W ich wyniku wynajętych zostało 195 lokali.

Jednym z programów wynajmu był „**Lokale dla kreatywnych**” skierowany do przedsiębiorców działających w sferze tzw. „przemysłów kreatywnych”. W 2014 r. w wyniku 4 edycji przetargów, **wynajęto 42 lokale** użytkowe z 82 zaproponowanych. Lokale rozdysponowano na rzecz podmiotów, które wystąpiły z inicjatywami gospodarczymi z zakresu działalności kreatywnej i niszowej, w obszarze ulicy Piotrkowskiej i ulic sąsiednich. Preferowany sposób zagospodarowania lokali to działalność handlowa i usługowa obejmująca wszelakiego rodzaju towary będące wynikiem twórczości designerskiej i artystycznej, a także galerie sztuki, księgarnie i antykwariaty.

Miasto z dobrym skutkiem zaspokajało potrzeby wynajmu lokali użytkowych zamiennych, tj. wnioski klienta, który wskazał wolny lokal w zamian za utracone prawo najmu lub dzierżawy ze względu na inwestycje miejskie lub sprzedaż nieruchomości. W 2014 r. wynajęto w tym trybie 13 lokali użytkowych.

Lokale użytkowe, które nie pozyskały najemcy w dwóch kolejnych przetargach są wynajmowane w trybie bezprzetargowym. Oferta dostępna jest do wglądu wszystkim zainteresowanym w siedzibie Wydziału Budynków i Lokali. W 2014 r. wzrosło zainteresowanie wynajmem lokali w tym trybie.

Tab. 88. Wynajmem lokali w trybie bezprzetargowym.

Stawka czynszu	2011	2012	2013	2014
100% minimalnej stawki	81	98	65	81
50% minimalnej stawki	26	36	20	50
30% minimalnej stawki	15	26	26	40
Razem	122	160	111	171

Źródło: Wydział Budynków i Lokali.

W przypadku wynajmu w trybie bezprzetargowym zachowana jest preferencja dla osób bezrobotnych. Informacja na temat istniejących możliwości pozyskania lokali jest przekazywana podczas szkoleń organizowanych przez Urząd Pracy.

Wychodząc naprzeciw potrzebom lokalowym organizacji pozarządowych działających na terenie miasta, w miarę posiadanych zasobów, lokale użytkowe wynajmowane są bezprzetargowo. Z możliwości tej skorzystało w 2011 r. 16 organizacji, w 2012 – 18, w 2013 – 8, natomiast w 2014 – 12 organizacji.

W roku 2014 rozszerzono katalog podmiotów uprawnionych do zawarcia umowy najmu lokalu użytkowego w trybie bezprzetargowym. Prawo to uzyskały osoby, które utraciły tytuł prawny do zajmowanego lokalu z uwagi na zwłokę z zapłatą czynszu lub innych opłat w przypadku, gdy spłaciły w całości przysługujące Miastu wierzytelności.

W 2014 r. sprzedano 41 lokali użytkowych, z których uzyskano wpływ w wysokości 14,67 mln zł.

Utrzymanie zasobu lokalowego

Urząd Miasta Łodzi nadzoruje techniczne utrzymanie zasobu lokalowego Miasta, planowanie i koordynowanie remontów, rozbiórek i inwestycji realizowanych przez miejskie jednostki organizacyjne. W 2014 r. wydatki ogółem na remonty bieżące, konserwacje i rozbiórki wyniosły 19,9 mln zł, w tym na remonty lokali przeznaczonych do zasiedlenia (zamiennych i pomieszczeń tymczasowych) wydano 3 mln zł, na remonty lokali socjalnych 3,1 mln zł, na rozbiórki budynków 1,1 mln zł, na pozostałe remonty bieżące i konserwacje 12,8 mln zł.

Tab. 89. Najistotniejsze efekty rzeczowe.

	Ilość	2011	2012	2013	2014
Remont i naprawa elewacji	budynków	15	53	21	4
Ocieplenia budynków	budynków	1	5	4	0
Remont lokali i pomieszczeń przeznaczonych do ponownego zasiedlenia	lokali, pomieszczeń	460	419	472	440
Remont lokali wynajmowanych	lokali	60	97	176	37
Remont lokali użytkowych	lokali	71	80	126	94
Rozbiórki budynków w tym:	budynków	8	27	24	14
mieszkalnych		3	21	14	7
w obecnej strefie wielkomiejskiej		7	13	11	5
Roboty dekarские	budynków.	377	239	143	17
Wymiana stolarki okiennej i drzwiowej	stolarki	1 432	1 706	1094	213
Remont balkonów	balkonów	4	11	5	3
Malowanie klatek schodowych	klatek	12	10	2	0
Roboty zabezpieczające konstrukcję budynków /ściagi, stemple/	budynków	28	106	136	448
Remont instalacji wewnętrznych /gazowej, elektrycznej, Wodociągowej, kanalizacyjnej, centralnego ogrzewania/	budynków	372	278	195	65

Źródło: Wydział Budynków i Lokali.

Do najistotniejszych efektów rzeczowych w 2014 r. należy wykonanie remontu 255 lokali socjalnych i przygotowanie do zasiedlenia 153 lokali zamiennych i 32 pomieszczeń tymczasowych, ponadto rozebranych zostało 14 budynków, w tym 5 zlokalizowanych w strefie wielkomiejskiej.

Wykorzystanie lokali socjalnych i tymczasowych

W 2014 r. przeprowadzono prawie 7,5 tys. postępowań dotyczących przydziału lokali mieszkalnych, socjalnych oraz pomieszczeń tymczasowych. Nastąpił zdecydowany wzrost liczby skierowań do zawarcia umów najmu na lokale socjalne, co przyczyniło się do zwiększenia zasobu lokali socjalnych w mieście. Jednocześnie utrzymano tempo wykwaterowań z budynków przeznaczonych do remontów i rozbiórek, zwłaszcza w ramach „Mia100 Kamienic”, umożliwiając rozpoczęcie prac remontowych w kolejnych budynkach.

Przygotowano projekt zarządzenia w sprawie utworzenia mieszkaniowego zasobu lokali socjalnych, proponując przeznaczyć na ten cel budynek przy ul. Łąkowej 20. Z uwagi na położenie tej nieruchomości projekt nie znalazł jednak akceptacji. W grudniu 2014 r. przygotowano kolejny projekt, który obejmuje wybrane lokale socjalne, a w dalszej perspektywie (w porozumieniu z Administracjami Zasobów Komunalnych) także wytypowane budynki mieszkalne. W 2015 roku kontynuowane będą prace nad zwiększeniem zasobu lokali socjalnych przy współpracy z AZK, Biurem ds. Rewitalizacji Rozwoju Zabudowy Miasta oraz Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej. Zwiększony zostanie nacisk na realizację wyroków eksmisyjnych wobec dłużników z budynków zrewitalizowanych i innych będących własnością Miasta, posiadających znaczne zadłużenie.

Opracowano i wprowadzono elektroniczną ewidencję protokołów wolnych lokali (mieszkalnych i socjalnych) oraz wydawanych skierowań, co umożliwia szybki podgląd, kontrole dyspozycji lokalami oraz ułatwia sporządzanie sprawozdań.

Tab. 90. Postępowania wszczęte

Tytuł zadania zgodnie z Uchwałą Nr LXXV/1765/02	Liczba spraw				Liczba wydanych skierowań			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Wyroki z prawem do lokalu socjalnego	2198	2465	801	685	361	292	981	607
Wyroki bez prawa do lokalu socjalnego - pomieszczenia tymczasowe	676	805	422	284	39	61	92	80
Lokale socjalne z tytułu niedostatku	1015	1049	783	862	103	81	139	107
Przedłużanie umów najmu na lokale socjalne	976	1028	1113	1 310	140	65	9 998 skierowań pism przedłużających	877 przedłużenia
Wykwaterowania	534	535	484	373	184	223	249	217
Zamiany	206	233	328	399	10	11	23	49
Znaczny stopień niepełnosprawności	157	187	129	58	86	43	20	47
Lokale przyległe	102	111	114	47	14	17	4	5
Domy Dziecka lub Rodziny Zastępcze	218	244	152	159	111	60	42	62
Regulacja stanu prawnego do lokalu - po jego opuszczeniu, lub po spłacie zadłużenia	570	645	598	814	447	502	504	565
Wstąpienie w stosunek najmu po śmierci najemcy	679	614	529	403	353	357	433	276
Komisja Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej	581	557	695	585	181	202	215	278
Lokale w zmodernizowanych, nowo wybudowanych domach, program „Mia100 Kamienic”	369	93	241	b.d.	156	91	8	38
Wynajem lokali mieszkalnych, których remont jest ekonomicznie nieopłacalny lub opróżnionych w wyniku realizacji orzeczeń sądu o eksmisję	182	318	0	0	11	24	0	0
Lokale mieszkalne przy placu Wolności i ul. Piotrkowskiej	0	1	0	0	0	0	0	0
Lokale mieszkalne przekraczające pow. 80 m ²	1	0	0	0	5	0	0	0
Techniczne utrzymanie i eksploatacja budynków i lokali	425	418	312	733	0	0	0	0
Utrzymanie czystości	50	83	41	45	0	0	0	0
Media i spory czynszowe	60	184	207	139	0	0	0	0
Ustalanie uprawnień do najmu lokali	154	95	167	477	0	0	0	378
Zabezpieczenia hipoteczne wierzytelności	30	31	31	30	0	0	0	0
Kaucje	6	23	14	15	0	0	0	0
Razem	9 189	9 719	7 161	7 456	2 201	2 029	2 719	3 586

*W 2014 r. w związku ze zmianą uchwały Rady Miejskiej pozycja Lokale w zmodernizowanych, nowo wybudowanych domach, program „Mia100 Kamienic” ogranicza się jedynie do lokali udostępnionych absolwentom łódzkich uczelni i szkół.
Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Budynków i Lokali.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Budynków i Lokali.

Budżet obywatelski

W 2014 roku w ramach Budżetu Obywatelskiego, AZK Łódź-Śródmieście realizował zadanie „Zielone ściany” o wartości 44,7 tys. zł. Polegało ono na obsadzeniu pnąciami ślepych ścian szczytowych kamienic, zagospodarowaniu pustych działek roślinnością w celu ukrycia szpetoty miejsc powyburzeniowych w 18 wskazanych przez autora lokalizacjach w centralnych częściach Miasta.

W 2015 roku w ramach Budżetu Obywatelskiego realizowane będzie zadanie „Ośrodek 3 piętra – Podwórko zabawy i nauki” o wartości 250 tys. zł, dotyczące nieruchomości przy ul. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich, na której znajduje się budynek przeznaczony w całości na lokale użytkowe, wynajmowane przez fundacje i stowarzyszenia działające na rzecz integracji lokalnej społeczności. Wyremontowana zostanie elewacja budynku, wymieniona stolarka okienna i drzwiowa oraz wykonane: nowa nawierzchnia podwórka, ogrodzenie i brama wjazdowa, mała architektura. Bezpośrednim realizatorem zadania jest Administracja Zasobów Komunalnych Łódź-Polesie.

REWITALIZACJA

Program „Mia100 Kamienic”

Głównym założeniem programu jest poprawa jakości życia mieszkańców, zwłaszcza warunków mieszkaniowych w kamienicach, w tym doprowadzenie instalacji wodno-kanalizacyjnych do wszystkich mieszkań, poprawa stanu technicznego budynków poprzez remonty lub wymianę elementów konstrukcji budynków (dachów, stropów, klatek schodowych, odtworzenia balkonów), termomodernizacja z wymianą stolarki okiennej i drzwiowej oraz prace konserwatorskie przywracające dawną świetność kamienic. Od października 2013 r. program realizuje Biuro ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta.

Budżet zadań inwestycyjnych pn. „Mia100 Kamienic”:

- 2011 - 12,3 mln zł,
- 2012 - 51,4 mln zł;
- 2013 – 63,0 mln zł.
- 2014 – 82,8 mln zł.

W ramach programu w 2011 r. wyremontowano 19 nieruchomości, w 2012 zakończono remonty 23 nieruchomości, w 2013 r. w 4, natomiast w 2014 roku wyremontowano budynki znajdujące się na terenie 18 nieruchomości. Łącznie wyremontowano ponad 400 lokali.

W wyniku programu „Mia100 Kamienic” następuje sukcesywna likwidacja lokali socjalnych w strefie wielkomiejskiej. W 2012 r. łączna liczba nowo podłączonych budynków do miejskiej sieci ciepłej wyniosła 71, w 2013 r. 11 budynków, natomiast w 2014 - 10 .

Rewitalizacja Obszarowa Centrum Łodzi:

W ramach przygotowywanej rewitalizacji obszarowej centrum Łodzi w 2014 roku zostało określonych 20 obszarów – projektów, które powstały poprzez połączenie wyznaczonych wcześniej kwartałów Rdzenia Strefy Wielkomiejskiej. Projekty 1 - 8 zostały wpisane na listę warunkową Kontraktu Terytorialnego zatwierdzonego Uchwałą nr 229 Rady Ministrów z 14 listopada 2014 r. Ponadto projekty 2, 3, 5 oraz 6 zostały uwzględnione w ramach Strategii Rozwoju Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych.

W 2014 roku podjęto współpracę z Bankiem Gospodarstwa Krajowego, dzięki której odzyskano własność w kamienicy przy ulicy Legionów 20, w której dotychczas 90% lokali mieszkalnych stanowiło własność gminy. Poprzez podjęcie działań związanych z wykupem pozostałych mieszkań gmina uzyskała możliwość wyremontowania kamienicy, co byłoby niemożliwe wyłącznie z środków wspólnoty mieszkaniowej.

Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. rozpoczęło w 2014 roku budowę budynku mieszkalnego wraz z infrastrukturą przy ul. Kaliskiej 11/17 – koszt przedsięwzięcia 14,18 mln złotych. W budynku znajdują się 82 mieszkania, a planowany termin zakończenia inwestycji to koniec czerwca 2015 roku.

Projekt pilotażowy

W ramach umowy podpisanej pomiędzy Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju a Miastem Łódź, w 2014 roku rozpoczęto realizację Projektu pilotażowego pn. „Opracowanie modelu prowadzenia rewitalizacji obszarów miejskich na wybranym obszarze w Mieście Łodzi”, który zakończy się we wrześniu 2015 roku. Budżet projektu to niemal 4 mln złotych, które miasto otrzymało w postaci dotacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna realizowanego w latach 2007-2013. Projekt pilotażowy ma za zadanie szerokie wsparcie przygotowania procesu rewitalizacji obszarowej.

W ramach Projektu powstanie również interaktywne Centrum Wiedzy o Rewitalizacji dla innych jednostek samorządu terytorialnego, dzięki któremu z modelowych rozwiązań wypracowanych w Łodzi skorzystają inne gminy. W ramach Projektu pilotażowego zlecono:

- analizy z zakresu mieszkalnictwa i nieruchomości;
- inwentaryzacje i ekspertyzy techniczne 35 kamienic;
- stworzenie modelowych rozwiązań dla przyszłych partnerów procesu rewitalizacji;
- ocena i przygotowanie do poprawy sytuacji gospodarczej w śródmieściu;
- narzędzia do walki ze zjawiskiem pustostanów i zaniedbanych nieruchomości;
- pogłębione badania społeczne obszaru pilotażowego;

- podsumowanie dotychczasowych doświadczeń Łodzi w zakresie rewitalizacji;
- zebranie dobrych praktyk z Polski i zagranicy;
- konsultacje następnych 12 obszarów rewitalizacji;
- działania terenowe w centrum mające na celu pobudzenie dialogu społecznego i zainteresowania rewitalizacją;
- punkt informacyjny dla mieszkańców;
- program edukacyjny dla nauczycieli i szkół w całym mieście wzmacniający łódzką tożsamość;
- łódzkie pomoce naukowe;
- analiza zagrożeń dla procesu rewitalizacji;
- ustalenie zestawu kryteriów dla oceny prawidłowości przebiegu procesu;
- konkurs architektoniczny dla obszaru pilotażowego;
- stworzenie Centrum Wiedzy z zakresu rewitalizacji.

„Łódzki Strych”

Zagospodarowanie przestrzeni poddaszy to nie tylko pomysł Miasta na optymalizację wykorzystania zasobu komunalnego, ale także propozycja dla osób, które mają szansę na „stworzenie” własnego mieszkania. W pierwszej edycji programu w 2013 r. do adaptacji wskazane zostały poddasza w 18 nieruchomościach. Oferta wzbudziła największe zainteresowanie wśród studentów. Na 10 wybranych wniosków 7 pochodziło od tej grupy osób.

W 2014 roku ogłoszono kolejne dwie edycje programu, w których zaproponowanych zostało 12 nowych adresów nieruchomości. Łącznie do 3 edycji programu wpłynęło 100 wniosków. Niektóre z nieruchomości cieszyły się większym powodzeniem, stąd wiele z wniosków dotyczyło tych samych adresów. Ewaluacja programu wskazała na wieloletnie zaniedbania budynków, dotyczące stanu technicznego dachów, wykorzystania przewodów kominowych, podłączeń instalacji, braku dokumentacji technicznej, itp. Te czynniki miały wpływ na to, iż 14 wnioskodawców wycofało się z adaptacji przed jej rozpoczęciem. Wykorzystując potencjał, jakim jest skala zainteresowania programem, celem jest dostosowanie tego typu uwarunkowań, poprzedzających pomyślne przeprowadzenie adaptacji przestrzeni poddaszy, która może stanowić impuls pod dalsze zamierzenia remontowe obejmujące całą nieruchomość.

Księży Młyn

Opis dotyczący realizacji tego programu znajduje się w Filarze II Społeczeństwo i Kultura.

Ocena procesu rewitalizacji realizowanej przez podmioty prywatne w mieście w 2014 r.

W zakresie procesów inwestycyjnych prowadzonych przez podmioty prywatne w 2014 r. Miejski Konserwator Zabytków uzgadniał albo wydawał pozwolenia na remonty dotyczące elewacji budynków zabytkowych lub nowych inwestycji na zabytkowych obszarach dla: 83 kamienic, 7 oficyn, 63 nowych budynków, 11 zespołów fabrycznych, 19 dotyczących kolorystyki, 2 z zakresu przebudowy ulic oraz 7 budynków użyteczności publicznej.

GOSPODAROWANIE NIERUCHOMOŚCIAMI

Sprzedaż nieruchomości

W 2014 roku sprzedano 31 komunalnych nieruchomości zabudowanych i 3 061 lokali mieszkalnych (w tym 12 lokali w drodze przetargu), 45 lokali użytkowych (w tym 9 w drodze przetargu) oraz 17 garaży. Dochód ze sprzedaży lokali i garaży wyniósł 51,5 mln zł.

Wydział Budynków i Lokali w Departamencie Gospodarowania Majątkiem po zakończeniu działań związanych

z usprawnieniem i poprawą efektywności systemu administrowania zasobem lokalowym Miasta Łodzi, realizacja których wynikała z „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Łodzi na lata 2012-2016”, w roku 2014 kontynuował działania zmierzające do racjonalizacji kosztów funkcjonowania tego systemu związane z prywatyzacją miejskich lokali mieszkalnych i użytkowych oraz przekazywaniem zarządzania nieruchomościami prywatnymi, pozostającymi dotychczas w administrowaniu jednostek AZK, ich właścicielom.

W celu zapewnienia sprawnej realizacji polityki Miasta w zakresie sprzedaży lokali mieszkalnych i użytkowych, Wydział Budynków i Lokali UMŁ polecił dyrektorom Administracji Zasobów Komunalnych wypracowanie do końca 2014 r. jednolitej procedury postępowania z wnioskami o sprzedaż lokali. Przyjęta procedura określa wszystkie czynności jakie są niezbędne przy opracowywaniu wniosków o sprzedaż, wraz z określeniem ram czasowych na realizację poszczególnych czynności od daty wpłynięcia wniosku do przekazania wniosku do Wydziału Praw do Nieruchomości.

W kwestii nieruchomości prywatnych pozostających w zarządzie (administrowaniu) AZK Wydział Budynków i Lokali w 2014 roku opracował szczegółowe wytyczne, mające na celu sprawniejsze prowadzenie spraw dotyczących tych nieruchomości przede wszystkim w kierunku przekazania ich zarządowi właścicielom. W ubiegłym roku Administrację Zasobów Komunalnych przekazały zarząd na rzecz właścicieli 24 nieruchomościami prywatnymi.

Z początkiem 2015 roku rozpoczęto wdrażanie w AZK, w których dyrektorzy są jednocześnie pełnomocnikami Prezydenta Miasta Łodzi we wspólnotach mieszkaniowych, jednolitego modelu działania i organizacji pracy na stanowiskach związanych z reprezentowaniem Miasta we wspólnotach mieszkaniowych. Powyższe ma na celu zapewnienie bardziej efektywnego pełnienia nadzoru właścicielskiego w nieruchomościach wspólnot mieszkaniowych, szczególnie dotyczących planowania i wydatkowania środków finansowych na utrzymanie części wspólnych.

W 2014 r. przygotowano do sprzedaży w trybie przetargowym i bezprzetargowym 314 nieruchomości o wartości ponad 186,6 mln zł. Sprzedano 171 nieruchomości, a wpływy do budżetu wyniosły 44 mln zł – najwięcej w ciągu ostatnich 5 lat oraz o ponad 2 mln zł więcej niż w 2013 r. Nadal notuje się małe zainteresowanie dużymi terenami inwestycyjnymi oraz kamienicami. Z 13 nieruchomości o jednostkowej wartości powyżej 2 mln zł, zostały sprzedane jedynie 3. Nie znalazły nabywców tereny inwestycyjne na skrzyżowaniu marszałków Piłsudskiego i Rydza-Śmigłego, przy ulicach: Wołowej 2, Ogrodowej 8, 10, 12-14, Zachodniej 34, 36, 38, Nowomiejskiej 14, Ogrodowej 4, ośrodek w Rowach.

Brak było zainteresowania kamienicami do rewitalizacji lub odtworzenia. Nie sprzedano kamienic przy ulicach: Sienkiewicza 62, Wólczańskiej 17, Tymienieckiego 5, Roosevelta 9, Ogrodowej 21, 6 Sierpnia 26, Wysokiej 30, Pabianickiej 156/158, Zielonej 12 i Piotrkowskiej 50. Największym zainteresowaniem cieszyły się nieruchomości o wartości do 500 tys. zł, sprzedano ich aż 85. 70 nieruchomości znalazło nabywców w pierwszym przetargu, a 34 w kolejnych. Zainteresowanie sprzedażą nieruchomości na rzecz użytkowników wieczystych w 2014 r. było zdecydowanie mniejsze niż w 2013 r. Dominowała sprzedaż na raty.

Dzierżawy

Nieruchomości miejskie oraz nieruchomości, których Miasto Łódź jest posiadaczem wydierżawiane są na okres do lat trzech i w formie wieloletniej. W 2013 r. osiągnięto dochód z dzierżaw w wysokości 18,3 mln zł (5,7 mln zł z dzierżaw wieloletnich). W 2014 r. zaplanowano ten dochód na poziomie 17,8 mln zł, w tym 4,3 mln zł z dzierżaw wieloletnich, a osiągnięto 14,7 mln zł (4,4 mln zł z dzierżaw wieloletnich). Niepełne wykonanie dochodu z dzierżaw do 3 lat wynikało z braku wpłaty Portu Lotniczego im. W. Reymonta. kwoty 3,7 mln zł tytułem spłaty zobowiązań z czynszu dzierżawnego z lat ubiegłych.

Mimo wykonania dochodu z dzierżaw wieloletnich w przeszło 100%, zaobserwowano w 2014 r. obniżenie dochodu z tego tytułu w stosunku do roku 2013 o 1,3 mln zł. Wynikało to z faktu, iż Miejska Arena Kultury i Sportu nie wpłacała

czynszu dzierżawnego do Miasta, które podwyższyło kapitał zakładowy Spółki o wierzytelność z tytułu czynszu.

Angażowanie Wspólnot Mieszkaniowych w zagospodarowanie przestrzeni miasta

W 2014 r. Miasto kontynuowało politykę użyczenia gruntów miejskich wokół budynków wspólnot mieszkaniowych. Zawarto łącznie 83 umowy użyczenia. Na koniec 2014 r. Miasto zawarło ponad 450 takich umów. Umożliwiają one między innymi realizację postanowień „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Łodzi” nakładających na właściciela nieruchomości obowiązek zapewnienia miejsca na ustawienie pojemników do zbierania odpadów komunalnych.

„Zielone Podwórka”

W roku 2014 chęć udziału w programie „Zielone Podwórka” wyraziło 13 wspólnot mieszkaniowych, jednak po dokładnej analizie dokumentacji technicznej do realizacji zakwalifikowano 11 projektów. Wszystkie projekty zrealizowano do końca roku.

W wyniku tych inicjatyw powstały nowe zieleńce, ogrody, miejsca wypoczynku dla seniorów i maluchów wyposażone w elementy małej architektury (ławki, urządzenia zabawowe, stojaki na rowery, stoliki do gier i zabaw, kosze), ciągi piesze prowadzące do budynków mieszkalnych, nowe nawierzchnie podwórek.

Z perspektywy czterech lat funkcjonowania programu należy stwierdzić, że przedkładane przez wspólnoty mieszkaniowe dokumentacje przedstawiają coraz wyższą jakość pod względem zagospodarowania przestrzennego użyczonego terenu, a program budzi coraz większe zainteresowanie wśród mieszkańców.

Kontynuowane były działania wspierające małe i średnie przedsiębiorstwa poprzez udzielanie im pomocy publicznej w formie rozłożenia należności na raty, odroczenia terminu płatności. W roku 2014 przyjęta została uchwała Rady Miejskiej „w sprawie zwolnienia lub obniżenia czynszu dzierżawnego podmiotom dzierżawiącym targowiska miejskie oraz udzielenia pomocy de minimis”, dzięki której istnieje możliwość obniżenia stawki czynszu w okresie inwestycyjnym. W chwili obecnej procedowane są dwa wnioski. Miasto pomaga w ten sposób podmiotom będącym w trudnej sytuacji, umożliwiając im wyjście z impasu finansowego, a zarazem utrzymanie miejsc pracy, bądź realizującym modernizację miejskich targowisk.

Z sukcesem zrealizowano następujące działania:

- objęto nieruchomość położoną przy skrzyżowaniu Rydza - Śmigłego/Piłsudskiego Łódzką Specjalną Strefą Ekonomiczną, celem zwiększenia zainteresowania tą nieruchomością potencjalnych nabywców;
- sprzedano nieruchomość przy Placu Komuny Paryskiej 6, Uniejowskiej 8, Łagiewnickiej 49/51 i Paderewskiego bez numeru. Ze sprzedaży tych nieruchomości uzyskano najwyższy dochód;
- sprzedano w drodze bezprzetargowej nieruchomość przy ulicy Wólczańskiej 199 na rzecz Łódzkiej Okręgowej Izby Adwokackiej z przeznaczeniem na jej siedzibę, oddano w użytkowanie wieczyste z bonifikatą na rzecz Uniwersytetu Łódzkiego nieruchomość położoną przy ulicy Narutowicza 88 z przeznaczeniem na Wydział Nauk Geograficznych, sprzedano z bonifikatą nieruchomość przy ulicy Różyckiego 5 na rzecz Politechniki Łódzkiej z przeznaczeniem na prowadzenie gimnazjum i liceum PŁ, przekazano darowizną nieruchomości przy ulicy Wólczańskiej bez numeru na rzecz Politechniki Łódzkiej - z przeznaczeniem na rozwój uczelni;
- wdrożone w 2013 roku przepisy lokalne dotyczące sprzedaży udziałów Miasta w nieruchomościach dały możliwość współwłaścicielom nieruchomości nabycia udziałów w drodze bezprzetargowej. Powyższe spowodowało większe zainteresowanie nabyciem udziałów Miasta. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba zawartych w 2014 umów dotyczących sprzedaży nieruchomości, w których Miasto posiada udział wzrosła o 4 sztuki (19 umów);
- w 2014 roku podpisano 19 umów na sprzedaż nieruchomości w których miasto posiada udziały na łączną kwotę 4,1 mln

zł z czego 14 współwłaścicieli wpłaciło cenę jednorazowo;

- w celu uporządkowania zasad wydzierżawiania nieruchomości przygotowano zarządzenie w sprawie stawek czynszu dzierżawnego za nieruchomości gruntowe, których Miasto Łódź jest właścicielem lub posiadaczem, oddawane w dzierżawę na okres nie dłuższy niż trzy lata, w którym:
 - wprowadzono minimalną roczną stawkę czynszu, która nie może być mniejsza niż 30 zł rocznie;
 - wprowadzono zapis zobowiązujący dzierżawcę do poddania się rygorowi egzekucji z art. 777 Kodeksu postępowania cywilnego w przypadku dopuszczenia możliwości zabudowy wydzierżawianej nieruchomości. Zobowiązanie to uprości procedurę w przypadku żądania przez Miasto wydania gruntu bądź egzekucji należności;
 - wprowadzono jedną stawkę rocznego czynszu za dzierżawę gruntów wykorzystywanych na cele rekreacyjno-wypoczynkowe, upraw rolnych, warzywniczych, kwiatowych. Wykreślono możliwość stosowania (w zależności od klasy bonitacyjnej gruntu) stawki 0,03 zł, 0,02 zł, 0,01 zł oraz nieodpłatnego udostępniania gruntów rolnych;
 - zmieniono stawki dla udostępniania terenów pod filmowe plany zdjęciowe, celem wprowadzania zachęt dla filmowców na zwiększanie liczby produkcji, do których zdjęcia kręcone są w Łodzi, zgodnie z podejściem, że im więcej projektów tym więcej pieniędzy, które pozostają w mieście.
- przygotowano projekt zarządzenia w sprawie wprowadzenia „Instrukcji lokalizowania obiektów handlowo-usługowych nietrwale związanych z gruntem na nieruchomościach, których Miasto Łódź jest właścicielem lub posiadaczem”. Jednocześnie usunięto 49 obiektów handlowo-usługowych których lokalizacja pozostawała w sprzeczności z zapisami Strategii przestrzennego rozwoju Miasta Łodzi 2020+.

POPRAWA PRZESTRZENI MIEJSKIEJ

W ramach szeroko rozumianej poprawy jakości przestrzeni miejskiej w 2014 r. prowadzono szereg działań:

- opracowanie harmonogramu sporządzania MPZP na lata 2014 – 2018 oraz nadzór merytoryczny i opiniowanie planów miejscowych;
- opracowanie wytycznych w formie graficznej do projektów priorytetowych Rewitalizacji Obszarowej Centrum Łodzi na lata 2014 – 2022;
- opracowanie zestawu analiz dotyczących funkcjonowania i zagospodarowania nieruchomości w Rdzeniu Strefy Wielkomiejskiej Łodzi;
- kontynuacja prac nad „Lokalnym Programem Rewitalizacji na lata 2014 – 2020+”;
- prowadzenie badań behawioralnych – pl. Wolności, ul. Traugutta, ul. Moniuszki, ul. Hotelowa – wynikiem są materiały graficzne przedstawiające tendencje występujące w użytkowaniu w/w przestrzeni;
- dwujęzyczne publikacje „Strategii Przestrzennego Rozwoju Łodzi 2020+” oraz mini albumu „Łódź Amazing City. Ostatnie nieodkryte miasto”;
- organizacja konsultacji dotyczących przestrzeni pl. Dąbrowskiego oraz udział w konsultacjach dotyczących priorytetowych projektów rewitalizacji obszarowej;
- udzielenie odpowiedzi na 1 065 wniosków dotyczących opinii urbanistycznych o zbywaniu nieruchomości oraz informacji i wypisów (wrysów) z nieobowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego Łodzi;
- opracowanie wytycznych w formie graficznej i tekstowej do projektu wprowadzenia obiektów handlowo – usługowych, których Miasto jest posiadaczem, do umieszczania reklam na pawilonach handlowych w obrębie targowisk oraz w zakresie projektowania kolorystyk obiektów edukacyjnych jako pomocy w tworzeniu dokumentacji przy termomodernizacji;
- opracowanie wytycznych do MPZP w zakresie możliwości umieszczania reklam;

- opracowanie koncepcyjnego projektu architektonicznego pawilonu handlowo – usługowego o pow. 10 m² i przekazanie pełnych praw autorskich Miastu;
- wykonanie projektu technicznego kiosku przewidzianego dla Rdzenia Strefy Wielkomięskiej na podstawie koncepcji wyłonionej w konkursie „Kiosk dla Łodzi”;
- przyjęcie „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2014 – 2017”;
- efektywne działania na rzecz wpisania ul. Piotrkowskiej wraz z innymi obszarami na listę „Pomnika historii”;
- poprawa stanu obiektów zabytkowych należących do Miasta (nadzór konserwatorski nad realizacją prac przy 42 nieruchomościach w ramach programu „Mia100 kamienic”);
- wsparcie właścicieli obiektów zabytkowych – udzielenie 20 dotacji o wartości 2.722.709,00 zł;
- poprawa estetyki ulicy Piotrkowskiej – opracowanie i wydanie „Księgi standardów ulicy Piotrkowskiej”. W efekcie prac w 92 lokalizacjach (ok. 150 lokali użytkowych) zniknęły z witryn nieestetyczne nośniki reklamowe.

Zadania związane z ochroną i opieką nad zabytkami

W roku 2014 pod nadzorem służb podległych Miejskiemu Konserwatorowi Zabytków wykonano prace budowlano – konserwatorskie w obiektach zabytkowych za kwotę 74,2 mln zł:

- zakończenie remontu konserwatorskiego budynku Szkoły Podstawowej nr 1 w Łodzi przy ul. Sterlinga 24;- III etap o wartości 725,3 tys. zł, (rozpoczęcie 2012 rok); koszt całego zadania – 2,55 mln zł;
- nadzór konserwatorski w pracach remontowo-konserwatorskich elewacji przedszkola przy ul. Piotrkowskiej 272 – wartość 676 tys. zł;
- nadzór konserwatorski przy restauracji 3 zabytkowych drzwi w budynku przy ul. Lipowej 28 – wartość 55,8 tys. zł, w ramach Programu Mała Konserwacja;
- nadzór konserwatorski nad realizacją prac przy 42 nieruchomościach, w ramach programu „Mia100 Kamienic” – wartość 66,9 mln zł;
- nadzór konserwatorski nad realizacją prac przy 42 nieruchomościach, w ramach programu „Mia100 Kamienic” - przedszkola (realizator Wydział Edukacji) – kwota 6,5 mln zł.

W ciągu roku do Miejskiego Konserwatora Zabytków wpłynęło 2 542 pism o charakterze merytorycznym, co stanowiło wzrost o 10,5% w stosunku do roku 2013.

Działając na rzecz poprawy, ochrony i opieki nad zabytkami, realizowano Porozumienie Wojewody Łódzkiego i Prezydenta Miasta Łodzi z 30 grudnia 2011 r. w sprawie powierzenia Miastu Łódź prowadzenia niektórych spraw, realizowanych przez Łódzkiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, które znacząco zwiększa kompetencje Miasta w zakresie ochrony lokalnego dziedzictwa kulturowego.

W 2014 r. wydano 499 postanowień, w tym 172 w sprawach uzgodnienia projektów decyzji o warunkach zabudowy oraz 6 w sprawie ustalenia lokalizacji inwestycji celu publicznego. Pozostałe dotyczyły uzgodnienia dokumentacji projektowej na etapie pozwolenia na budowę. W stosunku do 9 postanowień strony złożyły zażalenia, co stanowi zaledwie 1,8% wydanych. Zażalenia zostały przekazane do rozpatrzenia przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Do końca 2014 r. rozstrzygnięcia zapadły w 2 sprawach (1 postanowienie zostało podtrzymane, 1 przekazane do ponownego rozpatrzenia).

Wydano także 199 decyzji administracyjnych (wzrost o blisko 41,1%), dotyczących przede wszystkim pozwoleń na prowadzenie prac przy obiekcie zabytkowym, umieszczania na zabytku urządzeń technicznych, tablic, reklam oraz napisów, a także podziału nieruchomości zabytkowych. W stosunku do 1 z nich złożono odwołanie.

Na mocy Porozumienia w 2013 r. wszczęto i prowadzono postępowania w sprawie kontroli przestrzegania

i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami (prowadzono 9 postępowań). Kontrole obejmowały zespół architektoniczno - urbanistyczny ulicy Piotrkowskiej oraz nieruchomość przy pl. Wolności 2. W związku z tym złożone zostały 2 doniesienia do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na zniszczeniu zabytku.

Udzielono 20 dotacji na kwotę 2,7 mln zł na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane przy obiektach zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków niestanowiących własności Miasta Łodzi.

Prowadzono gminną ewidencję zabytków, w ramach której:

- zweryfikowano i uzupełniono bazy danych, w tym dokumentację fotograficzną, archiwalną i architektoniczną,
- opracowano i założono karty adresowe zabytków nieruchomych z terenu oraz zabytków nieruchomych dla historycznych układów urbanistycznych oraz krajobrazu kulturowego dawnych osad rękodzielniczych,
- opracowano listę zabytków zagrożonych oraz zabytków do zagospodarowania.
- przygotowano Zarządzenie Prezydenta Miasta Łodzi w sprawie przyjęcia gminnej ewidencji zabytków,
- włączono 200 obiektów do gminnej ewidencji zabytków z obszaru „Wiązowa” i „Stare Miasto”,
- udostępniono gminną ewidencję zabytków na stronie UMŁ oraz w BIP.

Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2014-2017.

Przyjęty dokument określa ramy działania Miasta na rzecz ochrony i zachowania kulturowego dziedzictwa Łodzi w najbliższych latach.

Zadaniem programu jest określenie strategii realizacji zadań dotyczących ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków w latach 2014 - 2017 r. Program wskazuje konkretne zadania do realizacji przez poszczególne jednostki naszego Miasta. Ich wykonanie ma doprowadzić do znaczącej poprawy stanu zabytków oraz historycznych przestrzeni, w których są zlokalizowane, a w rezultacie do zmiany jakościowej wizerunku miasta.

W ramach prac nad tworzeniem dokumentu przeprowadzono konsultacje społeczne dotyczące celów, kierunków i zadań Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami. Konsultacje pozwoliły doprecyzować zapisy ujęte w Programie. Uwzględniono oczekiwania mieszkańców zgłaszane w postaci uwag i propozycji.

Ulica Piotrkowska

Ulica Piotrkowska od zawsze będąca wizytówką Łodzi doczekała się remontu i świętuje swój „come back”. W czerwcu 2014 r. odmieniona Piotrkowska ponownie trafiła do użytku łodzian, gości i turystów. W ponad 190. letnich dziejach słynnej ulicy Łodzi nie było dotychczas tak kompleksowej modernizacji. Główny odcinek ulicy od pl. Wolności do al. Mickiewicza przeszedł gruntowny remont. Na Pietrynie organizowane były weekendowe akcje promocyjne (m.in. Łódź serwuje, skimboarding, jarmark świąteczny) oraz spacer z przewodnikami mające na celu przyciągnięcie jak największej liczby mieszkańców i turystów. Razem z „nową Piotrkowską”, na sąsiadującej z nią ul. 6 Sierpnia, otwarty został pierwszy w Łodzi tzw. woonerf (podwórzec miejski), zainspirowany rozwiązaniami urbanistycznymi rodem z Holandii. Zarówno Piotrkowska, jak i woonerf oraz inne przyległe ulice były sceną kolejnej edycji Festiwalu Światła, który w ciągu 3 wieczorów przyciągnął do centrum Łodzi 300 tys. osób.

Od kilku lat nieodłącznym elementem ulicy jest kompleks OFF Piotrkowska. W 2014 r. w czwartej edycji plebiscytu „7 nowych cudów Polski” organizowanego przez redakcję National Geographic Traveler lokalizacja ta zajęła pierwsze miejsce.

W zakresie porządkowania przestrzeni ulicy Piotrkowskiej kontynuowano i wzmacniano działania zmierzające do poprawy estetyki:

- przeprowadzano wizje lokalne elewacji kamienic pod kątem stanu urządzeń reklamowych;
- ok. 250 właścicielom i najemcom lokali przekazano informacje o zakresie ochrony konserwatorskiej na terenie zabytkowego układu urbanistycznego, dopuszczalnych form urządzeń reklamowych oraz procedurze uzgadniania parametrów tych urządzeń ze służbami konserwatorskimi;
- zawiadamiano najemców i właścicieli o konieczności zmiany urządzeń reklamowych, dostosowania ich do wytycznych Miejskiego Konserwatora Zabytków lub uzyskania na nie pozwolenia MKZ;
- kontrolowano wysięgniki pod kątem legalności istnienia reklamy w pasie drogowym. W ramach tej akcji usunięte zostały nielegalne wysięgniki, niezgodne z wytycznymi MKZ;
- w ramach współpracy z łódzką Akademią Sztuk Pięknych studenci i absolwenci angażowali się w projektowanie witryn sklepowych (od aranżacji wystawy po elementy reklamowe). Skorzystać z bezpłatnej pomocy artystów mógł każdy najemca, który skontaktuje się z MKZ lub Zespołem Obsługi Piotrkowskiej;
- prowadzono bazę kamienic, która w formie kart adresowych dla każdego obiektu ma na celu sprawniejszy monitoring współpracy z właścicielami kamienic oraz najemcami, a także efektów prowadzonych działań.
- opracowano „Księgę standardów ulicy Piotrkowskiej” obejmującą wszystkie kamienice przy Piotrkowskiej (od pl. Wolności do al. Mickiewicza/Piłsudskiego), podzielone na 4 rozdziały na podstawie stylów architektonicznych. W księdze znajdują się rysunki oraz szczegółowe opisy dozwolonych form urządzeń reklamowych, które pomogą projektantom, najemcom i właścicielom kamienic. Publikację dostarczono do najemców, zarządców i właścicieli kamienic oraz rozprowadzono wśród łódzkich architektów i projektantów;

W wyniku prowadzonych działań :

- w 92 lokalizacjach (czyli w ok. 150 lokalach użytkowych), zniknęły z witryn folie reklamowe i kasetony, z balkonów usunięto banery, nielegalne reklamy a część została wymieniona na nowe;
- świadomość konieczności dbania o estetykę przestrzeni publicznej wśród najemców oraz właścicieli lokali systematycznie rośnie, czego dowodem są liczne wnioski o wydanie pozwolenia na umieszczanie reklam na zabytku, składane do MKZ przez nowych najemców lokali użytkowych. Najemcy i właściciele zdają sobie sprawę z wyjątkowości ulicy Piotrkowskiej, chcą dbać o jej estetyczny wygląd i mają pełną świadomość tego, jakimi środkami i działaniami tę estetykę mogą poprawić.
- efekty działań MKZ są widoczne przy przecnicach ulicy Piotrkowskiej, m.in. na ul. 6-go Sierpnia i Traugutta, Struga i Tuwima, Zamenhofa i Nawrot, które pozostają w najbliższym jej sąsiedztwie i wymagają również dużego zainteresowania służb miejskich.

Program atrakcyjne przestrzenie miejskie

W 2014 r. rozpoczęto realizację badań użytkowania kluczowych przestrzeni publicznych Łodzi w oparciu o program „Atrakcyjne Przestrzenie Miejskie”. Zadanie to wymagało wdrożenia metodyki badań pozwalającej na jak najwierniejsze poznanie specyfiki ludzkiego zachowania na poszczególnych ulicach i placach. Skupiono się w niej na takich aspektach miejskiego życia jak spotkania, aktywności komercyjne i przemieszczanie się. Na podstawie wypracowanych rozwiązań wykonano analizę dwóch elementów sieci najważniejszych przestrzeni publicznych miasta. Na przełomie kwietnia i maja zbadano Plac Wolności, natomiast w listopadzie – jako jeden obszar - ulice Moniuszki, Traugutta oraz Hotelową. Wynikiem prac są materiały graficzno-tekstowe opisujące tendencje występujące w użytkowaniu analizowanych przestrzeni. Wyniki badań mogą posłużyć jako baza informacji pomocnych przy projektowaniu nowego zagospodarowania oraz materiał porównawczy, prezentujący zmianę intensywności miejskich aktywności w wyniku przeprowadzonych modernizacji. Wypracowane podejście pozwala również na inwentaryzację zjawisk negatywnie oddziałujących na zachowania ludzi w przestrzeni miasta. Jednoczesne zamykanie wszystkich działalności gospodarczych w danej przestrzeni, brak małej

architektury, uciążliwość jednego ze środków komunikacji to tylko niektóre czynniki badane podczas omawianych badań. Na 2015 r. planowane jest uchwalenie programu.

2. ZIELONA, UPORZĄDKOWANA ŁÓDŹ

Poprawa jakości życia łodzian i zwiększenie atrakcyjności miasta dzięki wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego, zachowaniu i porządkowaniu przestrzeni aktywnej biologicznie i obszarów służących rekreacji i budowaniu zdrowego stylu życia.

Działania związane z tym celem realizowane były w obszarze polityki przestrzennej oraz komunalnej i ochrony środowiska zgodnie z uchwalonymi przez Radę Miejską w Łodzi 16 stycznia 2013 r. politykami sektorowymi: „Polityką komunalną i ochrony środowiska Miasta Łodzi 2020+” oraz „Strategią przestrzennego rozwoju Łodzi 2020+”.

PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi.

W 2013 r. przystąpiono do aktualizacji „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi”. Przeprowadzona „Ocena aktualności studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego” wykazała dezaktualizację przyjętego w 2010 r. Studium w wielu aspektach i na całym obszarze jego obowiązywania. Ponadto zapisy obowiązującego Studium uniemożliwiały realizację najważniejszych postanowień uchwalonej w styczniu 2013 r. Strategii Przestrzennego Rozwoju Łodzi 2020+ (rozwoju miasta „do wewnątrz”) oraz wprowadzenie niezbędnych zmian w układzie komunikacyjnym miasta.

W 2014 roku Miejska Pracownia Urbanistyczna kontynuowała prace nad aktualizacją Studium. Między innymi zrealizowano następujące działania:

- Zebrano dane i sporządzono analizy dotyczące poszczególnych zagadnień tematycznych;
- Oceniono uwarunkowania oraz opiniowano wariantowe rozwiązania rozwoju miasta;
- Kontynuowano kampanię informacyjną na temat prac nad Studium - zorganizowano spotkania informacyjne z przedstawicielami Rad Osiedli, a także mieszkańcami miasta na temat ochrony dziedzictwa kulturowego, rozwoju zrównoważonego i ochrony środowiska oraz transportu;
- Zaprezentowano Kierownictwu Miasta oraz ekspertom analizy wyjściowe do Studium - „Remanent Miasta – analiza możliwości rozwojowych Łodzi określonych w obowiązującym Studium w kontekście obecnej sytuacji demograficznej i społeczno-gospodarczej Miasta”;
- Zlecono „Studium krajobrazowe miasta Łodzi – studium jednostek krajobrazowych, studium widokowo-kompozycyjne głównych wjazdów i bram do miasta”;
- Przekazano projekt uwarunkowań Studium do opinii komórek organizacyjnych Urzędu Miasta Łodzi.

Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego

W 2014 r. roku kontynuowano prace nad miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego. Ustalono nowy harmonogram sporządzania mpzp na lata 2014-2018, przyjęty 17 lipca 2014 roku. Zgodnie z ustaleniami harmonogramu wprowadzono etapowanie sporządzania mpzp:

- Etap 1 – sporządzanie planów miejscowych, których opracowanie stanowi priorytet z uwagi na konieczność uporządkowania struktury Strefy Wielkomiejskiej, a także planów których uchwalenie jest konieczne dla powstrzymania

niekontrolowanej suburbanizacji.

- Etap 2 - sporządzenie planów miejscowych, których uchwalenie zapobiegnie niekontrolowanej suburbanizacji, a pozwoli na ograniczenie zabudowy na obszarach oznaczonych w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jako tereny zieleni leśnej, parkowej oraz upraw rolnych.
- Etap 3 – sporządzanie planów miejscowych, których uchwalenie ma na celu uporządkowanie istniejących terenów zabudowy jednorodzinnej, rezydencjonalnej i zagrodowej oraz zapewnianie ładu przestrzennego w sąsiedztwie terenów wyłączonych z zabudowy oraz takich, których opracowanie uzależnione jest od możliwości MPU.

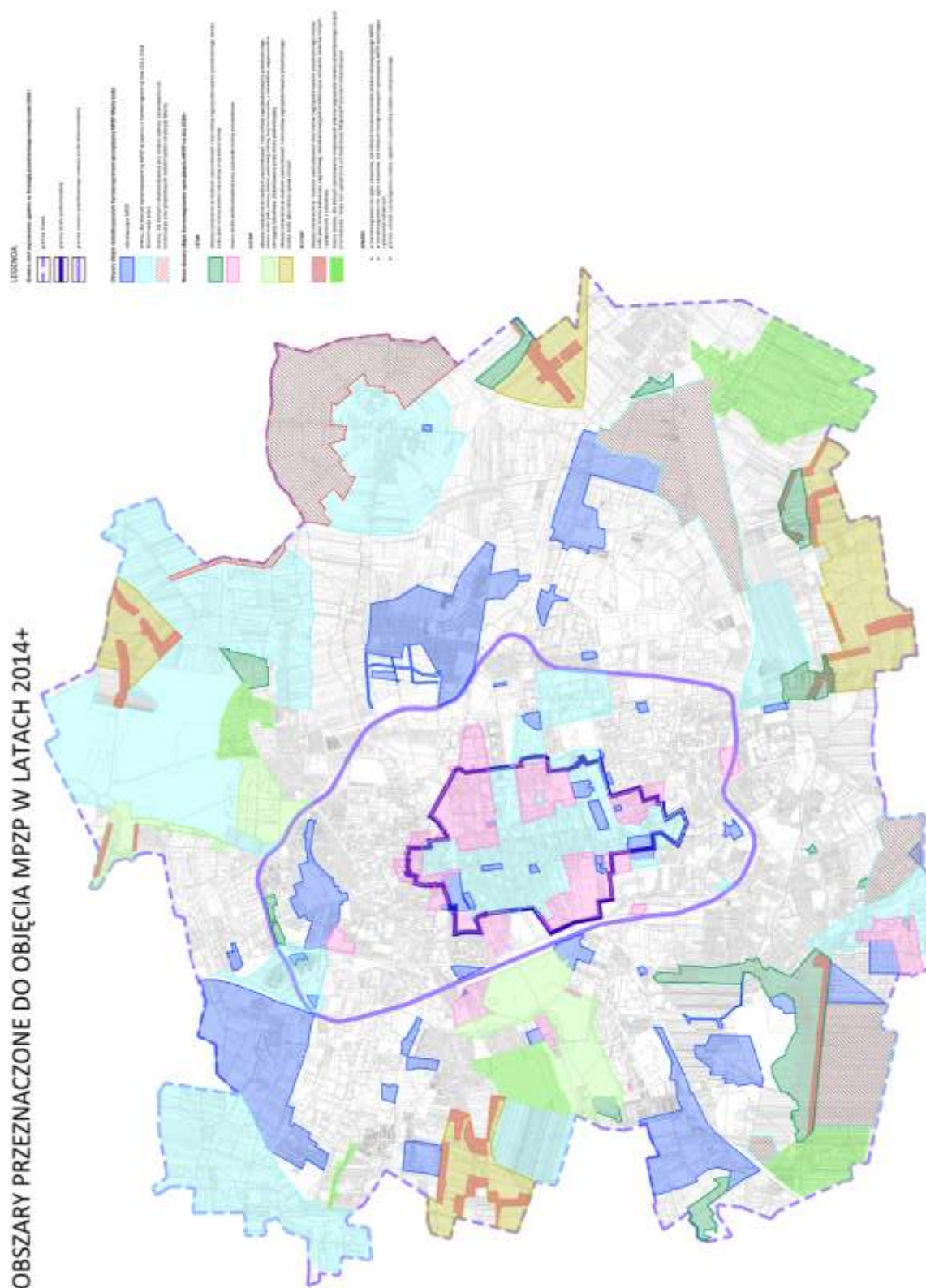
Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, ujęte w harmonogramie na lata 2011 - 2014, z 17 listopada 2011 r., zostały ujęte w harmonogramie jako „Kontynuacja prac”.

Tab. 91. Zaawansowanie prac nad przygotowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
(stan na koniec grudnia.)

Zakres informacji	Liczba dokumentów			Powierzchnia ogółem [ha]			% udział w powierzchni miasta		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Powierzchnia obowiązujących mpzp	57	61	70	1 583	2246	2641	5,40	7,66	9,01
Uchwalone mpzp	5	4	11	25	695	422	0,095	2,37	1,44
Przystąpienia do sporządzenia mpzp r.	16	9	7	3 652	1024	721	12,41	3,47	2,47
Mpzp w przygotowaniu.	43	52	46	6 582	7318	6873	22,39	24,96	23,44

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Miejskiej Pracowni Urbanistycznej.

Rys. 13. Obszary przeznaczone do objęcia MPZP w latach 2014+.

Źródło: Zarządzenie nr 6740/VI/14 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 17 lipca 2014 roku

W 2014 r. Rada Miejska w Łodzi uchwaliła 11 miejscowych planów zagospodarowania, w wyniku czego pokrycie miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wzrosło o 1,44% do 9,01% (2 641 ha) jego powierzchni. Plany uchwalone w 2014 r.:

- Zabytki – Kościuszki I dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: dr. Adama Próchnika, Zachodniej, płk. dr S. Więckowskiego i Wólczańskiej,
- Zabytki – Kościuszki II dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: płk. dr. S. Więckowskiego, Zachodniej, Zielonej i Wólczańskiej,
- Stoki Giewont (33) na terenie osiedla Stoki i Dolina Łódki w rejonie ulic: Brzezińskiej, Listopadowej, Dębowskiego, Rysy, Giewont, Telefonicznej, Szczawnickiej i Strążyskiej,
- Plac Niepodległości (46) dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Przybyszewskiego, Kruczej, Zarzewskiej, Łomżyńskiej, gen. J. Dąbrowskiego, Rzgowskiej, Bednarskiej, Wólczańskiej, Sieradzkiej i Piotrkowskiej oraz placu Reymonta,
- Nowosolna – Strzelnica (54) dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Jugosłowiańskiej, Goździkowej i Majowej,
- Popiełuszki – Kusocińskiego (132) dla części miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: ks. J. Popiełuszki i J. Kusocińskiego,
- Sokołówka (124) dla części miasta Łodzi obejmującej część wschodnią osiedla Sokołów,
- Zabytki – Orla (58) dla obszaru dawnego browaru G. Keilicha z budynkiem mieszkalnym położonym przy ul. Orlej 25,
- ŁKS – zmiana planu (121) dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie alei: Unii Lubelskiej i ks. bp. Wł. Bandurskiego oraz ulic: Krzemienieckiej, Wygodnej, gen. H. Dembińskiego i Maratońskiej,
- EC-1 Zachód Dworzec (91) dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: G. Narutowicza, W. Lindleya, Wodnej, J. Tuwima i H. Sienkiewicza,
- EC-1 Wschód (56) dla części obszaru miasta Łodzi położonej w rejonie ulic: Prezydenta Gabriela Narutowicza, dra S. Kopcińskiego i J. Tuwima na wschód od planowanego przedłużenia ulicy Uniwersyteckiej.

W 2014 r. Rada Miejska przyjęła uchwały o przystąpieniu do opracowania 7 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 721 ha – 2,47% obszaru miasta.

Tab. 92. Uchwały o przystąpieniu do sporządzania mpzp uchwalone przez w 2014 rok

L. P.	OBSZAR PLANU	Pow. w ha	% powierzchni miasta
1	Łodzianka, Łukaszewska i Moskule oraz części północno-wschodniej granicy miasta	645	2,20
2	Listopadowa, Śpiących Rycerzy, Giewont i Chałubińskiego	5	0,02
3	Andrzeja Struga, Łąkowa i aleja Włókniarzy	2	0,01
4	Wróblewskiego, Wieniawskiego, Błońska i aleja Włókniarzy	7	0,02
5	Rybna, Ciesielska, Kominiarska, Wrocławska, Wąska, Stefana, Łagiewnicka, Dolna, Zgierska i Krótka	37	0,13
6	Zgierska, Dolna, Łagiewnicka i Rynek Bałucki	14	0,05
7	Łagiewnicka, Spacerowa, Pasterska, Franciszkańska i płk. B. Joselewicza	11	0,04

Źródło: Miejska Pracownia Urbanistyczna

Miejska Pracownia Urbanistyczna kontynuowała pracę nad 46 projektami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 6 873 ha, które obejmują 23,44% obszaru miasta.

W roku 2015 przewiduje się skierowanie do Rady Miejskiej 17 projektów uchwał o przystąpieniu do sporządzania mpzp oraz 13 uchwał zatwierdzających plany miejscowe o łącznej powierzchni 755 ha (2,57% powierzchni miasta).

OCHRONA ŚRODOWISKA

Zachowanie stabilności ekologicznej miasta i ochrona lokalnej różnorodności biologicznej

Łódź jest miastem o dużym udziale terenów zielonych. Lasy zajmują 9,37 % powierzchni miasta, w tym największy las miejski w Polsce administrowany przez Miasto – Las Łagiewnicki. Ogólnie dostępne tereny zieleni urządzonej (parki, zieleńce) stanowią 2,4% powierzchni. W Łodzi znajduje się 36 parków utrzymywanych przez Zarząd Zieleni Miejskiej, z czego 13 wpisanych jest do rejestru zabytków.

Tab. 93. Lasy w Łodzi (w % pow. miasta)

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014
Lasy komunalne	5,14	5,14	5,14	5,12
Lasy państwowe	0,68	0,68	0,69	0,69
Lasy niepubliczne	3,71	3,63	3,60	3,56
Razem	9,53	9,45	9,43	9,37

Źródło: Zarząd Zieleni Miejskiej.

Spadek procentowego udziału lasów w powierzchni miasta w dużej mierze zależy od zmian zachodzących w lasach niepublicznych.

Ochrona lokalnej różnorodności biologicznej odbywa się poprzez zachowanie relikwów naturalnej przyrody i korytarzy ekologicznych łączących tereny zieleni urządzonej, ośrodki różnorodności biologicznej na obszarze zurbanizowanym miasta i w jego strefie peryferyjnej, w ramach obszarowych form ochrony przyrody. Udział terenów objętych obszarowymi formami ochrony przyrody w powierzchni miasta wynosi 9,2% i nie zmienia się od lat.

W 2014 r. w zakresie ochrony środowiska:

- uzgodniono prace pielęgnacyjne przy 16 pomnikach przyrody;
- oznaczono pomniki przyrody ustanowione 13 listopada 2014 r.;
- ustanowiono pomnik przyrody „Aleja klonów srebrzystych” obejmujący 300 drzew;
- inwentaryzacja i opracowanie mapy numerycznej pomnika przyrody – alei klonowej przy ul. Zdrowie i grupy klonów srebrzystych w Parku im. Piłsudskiego;
- dokonano waloryzacji 7 drzew przeznaczonych do ochrony w formie pomnika przyrody;
- przygotowano projekt uchwały dopuszczającej ochronę czynną użytków ekologicznych „Majerowskie Błota” i „Majerowskie Pole”;
- ustawiono 32 tablice urzędowe obszarowych form ochrony przyrody;
- wszczęto 3 postępowania w sprawie składowania odpadów na obszarach chronionych.

Podjęmowano działania związane z zapobieganiem ograniczania powierzchni biologicznie czynnej. Ochrona tych terenów odbywa się za pomocą miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz decyzji ustalających warunki zabudowy. W 2014 r. Wydział Ochrony Środowiska zaopiniował 30 projektów zmian zagospodarowania terenu, projektów decyzji o warunkach zabudowy, warunków dzierżawy nieruchomości Miasta oraz 3 projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego po kątem ochrony powierzchni biologicznie czynnej. Ponadto zaopiniowano 57 propozycji zachowania naniesień roślinnych sprzedaży nieruchomości Miasta.

Utrzymanie zieleni miejskiej

Wykonano następujące działania:

- W ramach rewitalizacji Parku S. Żeromskiego w miejsce istniejących zniszczonych alejek wybudowano nowe alejki z kostki betonowej o pow. 1 835 m² oraz alejki glinkowo-żwirowe o pow. 179 m². Ponadto wybudowano nowy ogrodzony plac zabaw składający się z 11 urządzeń zabawowych i piaskownicy, urządzono siłownię z ośmioma urządzeniami do ćwiczeń, zamontowano 20 ławek, 20 koszy, 8 stolików do gry w szachy i chińczyka oraz 2 stoły do ping-ponga.
- Przeprowadzono rewitalizację Parku Podolskiego obejmującą budowę nowej siłowni na nawierzchni poliuretanowej, na której ustawiono 10 urządzeń do ćwiczeń siłowych, remont 348 m² alejek asfaltowych oraz budowę 439 m² nawierzchni z kostki betonowej, remont murków oporowych przy torze rolkowym, montaż 20 nowych ławek oraz 40 koszy, a także remont istniejących urządzeń zabawowych.
- Wybudowano ogrodzony plac zabaw w Parku Podolskim, wyposażony w 17 urządzeń zabawowych ustawionych na nawierzchni amortyzującej ze sztucznej trawy. Ponadto na placu zabaw ustawiono 10 ławek, 6 koszy na śmieci, 2 stojaki na rowery oraz 3 tablice informacyjne, dokonano nasadzeń drzew i krzewów.
- Przeprowadzono rewitalizację zachodniej części Parku H. Sienkiewicza, w ramach której przebudowano 1 435 m² alejek, wyremontowano misę fontanny, odnowiono rzeźbę „Cztery pory roku”, wyremontowano ogrodzenie parku od ul. Sienkiewicza, zamontowano 10 stojaków na rowery, 30 koszy na śmieci, 37 ławek oraz 2 stoliki szachowe, dokonano nasadzeń drzew.
- W ramach rewitalizacji Parku im. A. Struga wyremontowano alejki glinkowo-żwirowe o pow. 1 042 m², wybudowano alejki z kostki betonowej na pow. 555 m², zamontowano 44 kosze na śmieci, przebudowano górkę saneczkową, dokonano rekultywacji trawników i nasadzeń krzewów.
- Utworzono teren zieleni na części nieruchomości przy ul. Łososiowej 21 o pow. 1,1 ha. Prace objęły: usunięcie pozostałości po dawnej cegielni, budowę 1 324 m² nowych alejek z kostki betonowej, budowę oświetlenia składającego się z 13 lamp, urządzenie ogrodzonego placu zabaw, na którym zamontowano 6 urządzeń zabawowych i 6 elementów siłowni. Ponadto zamontowano 10 ławek, 10 koszy na śmieci oraz dokonano nasadzeń krzewów i założono trawniki.
- W ramach rewaloryzacji Parku Źródłiska I zmodernizowano alejkę o pow. 399 m² (za Domkiem Ogrodnika).
- Przeprowadzono oczyszczenie stawów w Parku Helenów o łącznej pow. 9 079 m² wraz z umocnieniem skarp oraz remontem 3 mostków.
- Zagospodarowano zieleniec pomiędzy ul. Lutomierską i ul. Drewnowską, na terenie którego wybudowano nowe alejki z kostki betonowej o pow. 2 174 m², zamontowano 20 koszy na śmieci, 10 koszy na psie odchody, 30 ławek parkowych, dokonano nasadzeń drzew, krzewów, roślin cebulowych, przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjno-sanitarne drzew i rekultywację trawników.
- W Parku im. A. Mickiewicza wykonano nawierzchnię poliuretanową na boisku do gry w koszykówkę, przebudowano alejkę asfaltową o pow. 1 062 m² oraz zamontowano 5 nowych urządzeń do ćwiczeń siłowych.
- Posadzono 16 821 krzewów oraz 335 drzew w parkach i zieleńcach miejskich.
- Usunięto 630 drzew suchych lub zamierających oraz 175 drzew powalonych w parkach i na zieleńcach miejskich.
- Dokonano obsadzeń kwietników sezonowych o pow. 2 055,1 m² i 79 gazonów kwietnikowych roślinami jednorocznymi na terenie parków i zieleńców.
- Przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne 1 859 drzew na terenie parków i zieleńców i w skupinach starych krzewów o pow. 32 269 m².
- Przeprowadzono wiosenne i jesienne wygrabienia liści z trawników odpowiednio na pow. 292 ha oraz 232,3 ha.

- Przeprowadzono zabiegi pielęgnacyjne w różankach na pow. 4 409 m².
- W ramach walki ze szrotówkiem kasztanowcowiaczkiem, szkodnikiem uszkadzającym liście kasztanowca białego, założono 1 954 pułapek feromonowych na 1 195. drzewach kasztanowca.
- Zakupiono i zamontowano na terenach zieleni miejskiej 364 kosze na śmieci oraz 48 ławek parkowych, pomalowano 515 koszy i 1 250 ławek parkowych na terenach zieleni miejskiej.
- Wykonano nowe ogrodzenie z siatki na zieleńcu przy skrzyżowaniu ul. Kopernika, Gdańska i zamontowano słupki ograniczające wjazd do Parku Poniatowskiego.
- Dokonano rocznego przeglądu technicznego placów zabaw w parkach i na zieleńcach.
- Wykonano instalację oświetleniową na zieleńcu przy ul. Wileńskiej 57 wraz z montażem 17 nowych lamp oraz wybudowano nowe oświetlenie Alei Orlicz-Dreszera w Parku im. J. Piłsudskiego, składające się z 82 lamp, z zastosowaniem energooszczędnych LED-owych źródeł światła.
- Na placu zabaw w pasażu Rubinstejna zamontowano 4 prototypowe urządzenia zabawowe zasilane energią słoneczną i kinetyczną.
- Wyremontowano alejkę o pow. 170 m² w Parku Zaruskiego w pobliżu Schroniska im. Brata Alberta, wybudowano nowe alejki w Parku J. Kilińskiego o pow. 691 m².
- Przeprowadzono remont Altany Chińskiej w Parku Źródła II.
- Zamontowano dwa stojaki na rowery w Parku im. ks. J. Poniatowskiego.
- Ogrodzono boisko do piłki plażowej w Parku Widzewska Górka i plac zabaw na zieleńcu pomiędzy ul. Wyspiańskiego i ul. Chodkiewicza.
- Wykonano projekt przebudowy zniszczonych alejek w Parku Piastowskim i przebudowano alejki o pow. 220 m².
- Naprawiono zniszczone schody w Parku Staromiejskim od strony ul. Nowomiejskiej.

W ramach bieżącego utrzymania zieleni na terenie dróg publicznych, wewnętrznych i na terenach niezabudowanych wykonywano następujące prace:

- cięcia techniczne, sanitarno-pielęgnacyjne drzew oraz usuwanie drzew – zgodnie z w decyzjami WOŚiR – drzew będących w złym stanie zdrowotnym, zagrażające bezpieczeństwu, kolidujące z infrastrukturą drogową),
- sadzenie drzew (m.in. nasadzenia zamienne w ramach kompensacji przyrodniczej za usuwane drzewa),
- sadzenie krzewów, bylin i roślin kwiatnikowych oraz cięcia odmładzające i formujące krzewów,
- rekultywacja trawników i inne prace pielęgnacyjne i porządkowe.

Tab. 94. Prace pielęgnacyjne w parkach i zieleńcach i w pasach drogowych.

	2011	2012	2013	2014
Drzewa poddane pielęgnacji	8 411	2 910	6 213	10 401
Nasadzenia drzew	253	1 153	953	1 181
Wycięte drzewa	1 044	1 207	2 177	2 403
Nasadzenia krzewów	Bd.	Bd.	Bd.	20 548
Nasadzenia roślin kwiatnikowych i bylin w pasach drogowych	Bd.	Bd.	Bd.	30 727

Źródło: Opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Zieleni Miejskiej.

W lasach komunalnych w celu poprawy stanu zdrowotnego, zwiększenia naturalnej odporności, ochrony przed zagrożeniem pożarowym oraz zwiększenia atrakcyjności turystycznej lasu prowadzono:

- prace odnowieniowo-zalesieniowe,
- zabiegi pielęgnacyjne drzewostanów,
- ochronę pożytecznej fauny poprzez wywieszanie nowych, naprawę i konserwację starych budek lęgowych, dokarmianie ptaków oraz utrzymanie (wykaszenie) siedlisk łąkowych,
- ochronę przeciwpożarową poprzez odnawianie pasów przeciwpożarowych oraz porządkowanie lasów położonych w sąsiedztwie ścieżek spacerowych,
- remonty dróg, mostów, przepustów,
- remonty istniejących i bieżące utrzymanie obiektów turystycznych,
- bieżące utrzymanie porządku i czystości.

W 2014 r. w ramach I edycji budżetu obywatelskiego w Lesie Łagiewnickim wykonano naprawę fragmentów dróg i ścieżek leśnych o łącznej długości blisko 14 km. Wyremontowano 83 i wymieniono na nowe 58 urządzeń zagospodarowania rekreacyjnego (ławki, kładki, kosze na śmieci, ławostoły, deszczochrony, tablic itp.).

Nadzór nad gospodarką leśną w lasach niepaństwowych realizowany był w formie:

- lustracji terenowych i oceny stanu lasów (prowadzone z inicjatywy Leśnictwa przez leśniczych);
- czynności podejmowanych z urzędu oraz na wniosek właścicieli lasów, w tym prowadzenie postępowań administracyjnych;
- badania skarg i wniosków związanych z utrzymaniem oraz stanem lasów na nieruchomościach;
- ustalania zadań z zakresu gospodarki leśnej, udzielania instruktaży i doradztwa dla właścicieli lasów;
- badania poprawności ustaleń użytków leśnych wg danych ewidencji gruntów.

Tereny zielone są również miejscami służącymi rekreacji i działań kulturalnych. Na terenie łódzkich parków i zieleńców od 21 marca 2013 r. Zarząd Zieleni Miejskiej realizował projekt „Zielona Łódź”. Promocja obejmowała w szczególności miejskie parki, Ogród Botaniczny, Miejski Ogród Zoologiczny, Leśnictwo Miejskie. Celem „Zielonej Łodzi” było organizowanie w przestrzeni publicznej różnego rodzaju otwartych imprez i aktywności, skierowanych do wszystkich mieszkańców naszego miasta. Zwiększeniu potencjału rekreacyjnego służyła współpraca z organizacjami, instytucjami, placówkami, wspólne organizowanie jednorazowych i cyklicznych wydarzeń kulturalnych, sportowych, plenerowych koncertów, wernisaży, zajęć warsztatowych, itp.

Ogród Botaniczny

Na terenie Ogródu Botanicznego w 2014 r. prowadzono ochronę ex situ 42 innych gatunków roślin rzadkich i zagrożonych wyginięciem oraz chronionych, w tym *Adonis vernalis*, *Echium russicum*, *Iris aphylla*, *Linum flavum*, *Primula farinosa*, *Stipa joannis*. W ramach powiększania udokumentowanych kolekcji roślinnych posadzono:

- 22 drzewa liściaste (w tym 10 lip srebrzystych o wys. 6 m w celu uzupełnienia pomnikowej alei lipowej),
- 467 krzewów liściastych (w tym 386 z rodzaju *Rhododendron* w 132 odmianach),
- 8 drzew i krzewów iglastych,
- 3 829 bylin oraz 10 788 roślin jednorocznych i dwuletnich,
- 62 600 cebul tulipanów,
- kolekcję roślin szklarniowych powiększono o 28 taksony roślin egzotycznych, głównie z rodziny *Orchidaceae*.

W celu wzbogacenia kolekcji dendrologicznej Ogródu jesienią 2014 r. zakupiono ponad 200 krzewów liściastych

i iglastych w 54 gatunkach i odmianach, w tym 18 odmian hortensji i 9 odmian budlei. Krzewy te zostaną posadzone w 2015 r. Ponadto rozpoczęto dwa programy ochrony gatunków: „Regionalny program ochrony goździka sinego *Dianthus gratianopolitanus* VIII” oraz „Regionalny program ochrony piaszkowca trawiastego *Arenaria graminifolia* Schrad”. Programy są realizowane przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Łodzi, Uniwersytet Łódzki oraz Lasy Państwowe.

W 2014 r. dzięki dofinansowaniu WFOŚiGW w Łodzi powstał Skansen roślinny – nowy dział Ogrodu, a jednocześnie baza edukacji przyrodniczej. W wysokopiennym sadzie posadzono 140 jabłoni, reprezentujących 42 dawne odmiany, takie jak Papierówka, Antonówka Półtorafuntowa, Reneta Kulona, Malinowa Oberlandzka, Szara Reneta, Piękna z Rept, Ananas Berżeński. W ramach projektu zrealizowano również zadanie inwestycyjne - wybudowano wiejską zagrodę, a w celu zagospodarowania przedogródka oraz ogrodu roślin użytkowych powstałych w ramach Skansenu roślinnego zakupiono 9 krzewów liściastych, 702 szt. bylin i 1 029 szt. roślin cebulowych.

Ochrona zwierząt

Zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt z 21 sierpnia 1997 r. Urząd Miasta Łodzi zapewnia opiekę zwierzętom bezdomnym, obowiązkową sterylizację albo kastrację zwierząt, opiekę kotom wolno żyjącym, całodobową opiekę weterynaryjną w przypadkach zdarzeń drogowych z udziałem zwierząt, usypianie ślepych miotów, poszukiwanie nowych właścicieli dla bezdomnych zwierząt i fakultatywnie znakowanie zwierząt. W tym celu corocznie przyjmowany jest „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt w Łodzi”.

Wypełniając obowiązki ustawowe:

- w Schronisku dla Zwierząt zabezpieczono miejsca i przeprowadzane są adopcje bezdomnych psów i kotów;
- wykonanie usług weterynaryjnych zleca się podmiotom zewnętrznym;
- w ramach działania Leśnictwa Miejskiego - udziela się pomocy zwierzętom dzikim i wolno żyjącym.

Tab. 95. Miejskie Schronisko dla Zwierząt.

	2011	2012	2013	2014
Liczba przyjętych psów	2 308	2 385	2 191	2 054
Liczba przyjętych kotów	715	751	726	757
Liczba wydanych psów	2 130	2 176	2 150	1 401
Liczba wydanych kotów	592	575	533	575
Liczba zaszczepionych psów właścicielskich	547	570	2 088	2 028
Liczba wysterylizowanych kotów	1 233	1 612	1 956	1 588

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa.

Stan psów w Schronisku na początek 2014 r. wynosił 653, a na koniec roku 516 osobników. Zmniejszenie liczby bezdomnych psów wynikało przede wszystkim z przeprowadzonych adopcji oraz ze zwrotu psów zaginionych ich właścicielom – do swoich domów powróciło 678 psów. Zwrot psów ułatwiony jest dzięki znakowaniu zwierząt mikroczipami pozwalającymi na ich identyfikację. Populacja kotów w Schronisku na początek 2014 r. wynosiła 90, a na koniec roku, 70 osobników. Zmniejszenie liczby bezdomnych kotów w Schronisku wynikało, podobnie jak w przypadku psów, z ich zwrotu właścicielom – do swoich domów powróciło 35 kotów.

W ramach przygotowań do budowy nowego miejskiego schroniska dla zwierząt bezdomnych opracowano pełną dokumentację projektową zamierzenia. Dokumentacja uzgodniona została z Łódzką Izbą Lekarsko-Weterynaryjną, Państwowym Powiatowym Inspektoratem Sanitarnym w Łodzi oraz Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Łodzi. W 2015 r. przewiduje się wykonanie robót fundamentowych do stanu „zerowego” wszystkich obiektów kubaturowych wraz z przyłączami i sieciami zewnętrznymi (zakończenie budowy do 2017 roku).

W ramach działalności Ośrodka Rehabilitacji Dzikich Zwierząt, prowadzonego przez Leśnictwo Miejskie, prowadzono

leczenie i rehabilitację oraz udzielono pomocy 1 352 zwierzętom, w tym 1 019 zwierzętom będącym pod ochroną gatunkową. Zapewniono opiekę 539 osobnikom młodocianym, 68 zwierzętom rannym w kolizjach drogowych, 135 chorym oraz z obrażeniami wewnętrznymi, 182 zwierzętom zabłąkanym (wymagającym leczenia i opieki), 354 z urazami mechanicznym oraz 74 zwierzętom pogryzionym.

Miejski Ogród Zoologiczny

Jest jednym z 15 licencjonowanych ogrodów zoologicznych w Polsce, które funkcjonują w oparciu o zezwolenie Ministra Środowiska. Pod względem powierzchni (16,64 ha) zajmuje 10 miejsce, pod względem zróżnicowania zwierzostronu i liczby osobników jest na pozycji czwartej.

Łódzkie zoo hoduje zwierzęta zagrożone wyginięciem w naturze (lwy azjatyckie, oryksy szablorgie, tygrysy syberyjskie, pantery śnieżne), jest placówką dydaktyczną i prowadzi szeroką działalność popularyzatorską. Obecnie prowadzona jest hodowla 33 gatunków objętych międzynarodowymi programami hodowlanymi (EEP). Przez wiele lat istnienia (w 2013 roku łódzkie zoo obchodziło jubileusz 75-lecia) Ogród odwiedziło ponad 22 miliony zwiedzających.

W 2013 r. Miasto przyjęło Strategię Hodowlaną Miejskiego Ogrodu Zoologicznego na lata 2013 – 2022, określającą główne kierunki hodowli zwierząt, przekształcenia infrastruktury zoo pod kątem dobrostanu mieszkańców oraz podniesienia walorów ekspozycyjnych dla zwiedzających. Najważniejszym założeniem tego dokumentu jest przeprowadzenie modernizacji istniejących obiektów (np. skały lemurów, basenu dla uchatk patagońskich, słoniarni) oraz budowa nowych ekspozycji: felidarium (pawilonu dla wielkich kotów) i pawilonu dżungli.

W 2014 r. łódzkie zoo wzbogaciło się o szereg nowych zwierząt. Do najatrakcyjniejszych importów można zaliczyć - sprowadzenie: lwiatek złotych (*Leontopithecus rosalia*) – bardzo atrakcyjnego ekspozycyjnie gatunku, pochodzącego z Ameryki Południowej, objętego międzynarodowym programem hodowlanym (EEP), samicy binturonga (*Artctis binturong*) - jedyne przedstawiciela tego gatunku w Polsce. Jest to duży gatunek z rodziny łaszowatych, pochodzący z gęstych lasów południowo-wschodniej Azji, należący do najbardziej reliktowych spośród żyjących przedstawicieli kotokształtnych, ibisów grzywiastych (*Geronticus eremita*) - gatunku skrajnie zagrożonego wyginięciem a pochodzącego z Turcji. Innymi cennymi nabytkami były: żuraw mandżurski (*Grus japonensis*), żuraw białoszyi (*Grus Visio*), marykina (*Saguinus bicolor*), żyrafa Rotshschilda (*Graffa camelopardalis rothschildi*), kangur rudy (*Macropus rufus*), pudu południowe (*Pudu puda*). Wymienione zwierzęta stanowią uzupełnienia do par lub rozbudowują grupy hodowlane, tak aby z większej liczby zwierząt udało się dobrać pary do rozrodu.

W 2014 roku oddano do użytku nowe ekspozycje:

- ekspozycja dla lemurów katta (wg Strategii Hodowlanej MOZ),
- pawilon dla sajmiri wiewiórczego,
- pawilon Małych Ssaków,
- 3 mini zoo – modernizacja stajenek dla zwierząt kopytnych (wg Strategii Hodowlanej MOZ),
- ekspozycja dla pand małych (wg Strategii Hodowlanej MOZ),
- ekspozycja fauny Australii – kangury, emu, łabędzie czarne (wg Strategii Hodowlanej MOZ),
- ekspozycja dla kajmana okularowego,
- ekspozycje gadów: węży tajwańskich, waranów szmaragdowych i pytonów zielonych,
- ekspozycja dla kapucynek czubatych,
- chata CITES.

Edukacja ekologiczna

Działania edukacji ekologicznej w 2014 r.:

- w Miejskim Ogrodzie Zoologicznym odbyło się 280 zajęć, w których uczestniczyło 75 500 osób oraz 76 zajęć wyjazdowych z udziałem prawie 40 000 uczestników. Organizowane przez MOZ imprezy mają bardzo różnorodny charakter: happeningi przyrodnicze, warsztaty edukacyjne, pikniki plenerowe, wieloletnia kampania na rzecz Dekady Bioróżnorodności ONZ, konkursy zoologiczne, prelekcje, konferencje naukowe itp.. Do największych imprez zalicza się: Dzień Dziecka, Dzień Słowiański, Cites Jest Gites oraz Dreamnight – masową imprezę dla osób niepełnosprawnych.
 - Ogród Botaniczny zorganizował:
 - 744 wycieczki tematyczne z przewodnikiem, w których uczestniczyło 20 431 osób,
 - 253 zajęcia laboratoryjno-ćwiczeniowe dla 5 561 uczniów,
 - 46 prelekcji, prezentacji multimedialnych i pokazów, które obejrzało 1 851 osób,
 - 62 zajęcia warsztatowe zorganizowane dla 1 470 osób,
 - 6 konkursów, w których udział wzięło 477 osób,
 - 2 koncerty, których wysłuchało 750 osób.
- Ponadto zorganizowano 32 wystawy i inne imprezy, w tym wystawę fotografii „International Garden Photographer of the Year”, wystawę tulipanów, piwonii, roślin leczniczych, roślin mięsożernych, motyli i roślin nektarodajnych. W wystawach łącznie udział wzięło 125,2 tys. osób. Odbyły się 3 imprezy plenerowe, „Majówka w Ogrodzie”, „Noc Świętojańska”, „Wielki dzień pszczół”, w których uczestniczyło 5 413 osób.
- W imprezach organizowanych przez Leśnictwo Miejskie wzięło udział prawie 8 000 uczestników. Najliczniejszymi uczestnikami zajęć byli uczniowie szkół podstawowych – 41%, oraz dzieci w wieku przedszkolnym 36%. Oprócz zajęć terenowych prowadzonych na ścieżkach edukacyjnych, Leśnictwo uczestniczyło w pikniku naukowym organizowanym przez Lasy Państwowe w Manufakturze z okazji obchodów 90-lecia swojego istnienia. Został również przeprowadzony konkurs edukacyjno – plastyczny pn. „Zwierzęta Lasu Łagiewnickiego”. Wzięło w nim udział ok. 200 przedszkolaków oraz uczniów szkół podstawowych.
 - akcja „Sprzątanie Świata 2013 r.” organizowana przez Leśnictwo Miejskie, w której uczestniczyło 1 000 osób, głównie dzieci i młodzieży z łódzkich szkół. Zebrano 45 m³ śmieci.

GOSPODARKA KOMUNALNA

Gospodarka wodno-kanalizacyjna

W 2014 r. wykonano 399 nowych przyłączy do sieci wodociągowej i 708 do kanalizacyjnej, dzięki czemu 99,7% (99,5% w roku 2013) gospodarstw domowych w Łodzi korzystało z sieci wodociągowej (wraz ze zdrojami), a 98,2% (97% w 2013 r.) z sieci kanalizacji sanitarnej (bez sieci zlewnej). Zużycie wody z sieci wodociągowej wyniosło – 39,92 tys. m³, w tym gospodarstwa domowe 26,76 m³. Na 1 mieszkańca gminy wyniosło 37,8 m³/r⁷.

⁷ Przy założeniu liczby mieszkańców Łodzi na koniec I półrocza 2014 r. 708,6 tys. osób.

Tab. 96. Długość sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Łodzi (dane na koniec I półrocza w km)

	2012	2013	2014
Długość sieci kanalizacyjnej			
sieć sanitarna	674,8	682	686,5
sieć ogólnospławna	408,9	408,9	410,5
sieć deszczowa	512,6	551,7	568,2
przyłącza do nieruchomości	366,5	372,6	382,8
Długość sieci wodociągowej			
sieć rozdzielcza i magistrale	1594,0	1613,7	1620,5
przyłącza	525,7	532,5	539,9

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Gospodarki Komunalnej

Wykonano następujące zadania inwestycyjne gospodarki wodno-kanalizacyjnej:

- Inwestycje związane z zaopatrzeniem w wodę i odprowadzaniem ścieków wykonywane były przez Łódzką Spółkę Infrastrukturalną oraz Miasto w drodze procedury odpłatnego nabywania urządzeń od osób, które wybudowały je z własnych środków. W 2014 r. sfinalizowano umowy na podstawie, których przejęto odpłatnie sieć wodociągową dł. 5 143 mb, sieć kanalizacji sanitarnej 1 381 mb oraz 723 mb sieci kanalizacji deszczowej. Łączna wartość przejętych sieci, to 1,18 mln zł.
- ŁSI w 2014 r. wydała na inwestycje wodno-kanalizacyjne 24,21 mln zł.
- Utrzymanie kanalizacji deszczowej wymagało czyszczenia kanałów i wpustów deszczowych, czyszczenia i konserwacji separatorów wód deszczowych, napraw operatów wodno - prawnych na wylotach kanalizacji deszczowej do odborników, badania jakości wód deszczowych. Dla zapewnienia właściwej eksploatacji całego systemu kanalizacji deszczowej, Miasto dzierżawi od Łódzkiej Spółki Infrastrukturalnej nowo wytworzony w ramach realizacji projektu unijnego pn. „Wodociągi i oczyszczalnia ścieków w Łodzi II” majątek kanalizacji deszczowej i ponosi koszty jego utrzymania, w tym czynsz dzierżawny należny Spółce. Całkowity koszt utrzymania kanalizacji deszczowej to 7,69 mln zł.
- Pobór wody na cele przeciwpożarowe i socjalno-bytowe mieszkańców w 2014 r. wyniósł 548,6 tys. zł. Miasto ponosi koszty dostawy wody na cele przeciwpożarowe oraz zaopatrzenie mieszkańców w wodę poprzez źródła uliczne, dowóz wody i studnie publiczne. Ze względu na wysokie koszty dostawy wody przez punkty ogólnie dostępne oraz wykorzystywanie urządzeń niezgodnie z przeznaczeniem np. do mycia pojazdów, prowadzone są działania zmierzające do zmniejszenia liczby punktów dlatego w 2014 r. wyłączono 24 punkty.
- Wykonano podłączenie do kanalizacji sanitarnej nieruchomości miejskiej położonej przy ul. Sygnałowej do przedszkola miejskiego nr 2.

Gospodarka odpadami

W 2014 r. kontynuowano zagospodarowanie odpadów komunalnych według zasad systemu gospodarowania odpadami, który został wprowadzony w 2013 r., realizując następujące działania:

- Odbiór odpadów w poszczególnych sektorach miasta przez:
 - Bałuty - Tonsmeier Centrum Sp. z o.o.
 - Górna - Konsorcjum SITA POLSKA Sp. z o.o. i MPO - Łódź Sp. z o.o.
 - Polesie – MPO - Łódź Sp. z o.o.
 - Śródmieście - Remondis Sp. z o.o.
 - Widzew - Remondis Sp. z o.o.
- Od października do listopada 2014 r. w ramach przysługującego prawa do udzielenia zamówień uzupełniających, zostały

przeprowadzone negocjacje z dotychczasowymi wykonawcami usług. W ich wyniku zawarto umowy na dalsze świadczenie usług od 1 stycznia do 30 czerwca 2015 r.

- Prowadzono kontrolę realizacji umów odbierania i zagospodarowania odpadów komunalnych oraz analizę sprawozdań otrzymanych od podmiotów świadczących usługi w tym zakresie. Przeprowadzono 4 405 kontrole - zgłoszono 3 247 nieprawidłowości w zakresie odbioru odpadów komunalnych z nieruchomości oraz wysłano 725 wezwań do usunięcia nieprawidłowości.
- Prowadzony był systematyczny monitoring prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi zarówno po stronie firm odbierających odpady komunalne, jak i po stronie właścicieli nieruchomości.
- Uzyskano dotację z WFOŚiGW w wysokości 239 784 zł na współfinansowanie programu informatycznego „MGA V3” firmy MGA Sp. z o.o. wspierającego zarządzanie systemem gospodarki odpadami w mieście.
- Kontynuowano prace nad systemem informatycznym do obsługi gospodarki odpadami.
- Kontynuowano nadawanie właścicielom nieruchomości indywidualnych rachunków bankowych do uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Na bieżąco aktualizowano strony internetowe poświęcone nowemu systemowi gospodarki odpadami: www.uml.lodz.pl/odpady oraz czystemiasto.uml.lodz.pl.
- W związku z niskimi poziomami recyklingu papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła podjęto działania w kierunku poprawy efektywności selektywnej zbiórki odpadów poprzez:
 - zakup pojemników do selektywnej zbiórki odpadów na papier, szkło, tworzywa sztuczne – 1 050 szt.,
 - opracowanie i upowszechnienie broszury informacyjno-edukacyjnej przeznaczonej dla gospodarstw domowych - „ABC Gospodarki Odpadami”,
 - zintensyfikowanie kontroli firm odbierających odpady i właścicieli nieruchomości.
- Utrzymano stawkę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi na poziomie:
 - 12 zł/osobę w przypadku nieselektywnej zbiórki odpadów;
 - 7 zł/osobę w przypadku selektywnej zbiórki.
- W 2014 r. zebrano dane dotyczące wysokości wskaźników dotyczących gospodarowania odpadami za rok 2013:
 - Masa zebranych odpadów komunalnych – 221,9 tys. Mg,
 - Masa odpadów poddanych selektywnej zbiórce i sortowaniu – 21,5 Mg,
 - Procent papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła przekazanych do recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami – 7,9%

W Łodzi trwają prace nad budową regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. W styczniu 2014 r. na wniosek Rady Miejskiej przyznano dodatkowo 60 000 zł na utworzenie nowego zadania pn. „Spalarnia odpadów – opracowanie koncepcji wariantu samorządowo – unijnego z wykorzystaniem środków funduszy środowiskowych”. Celem opracowania była weryfikacja koncepcji zakładającej utworzenie spółki miejskiej odpowiedzialnej za realizację inwestycji polegającej na budowie Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych.

Wydział Gospodarki Komunalnej realizował również działania z zakresu utrzymania czystości w mieście opisane w celu „Miasto bezpieczne”.

Tab. 97. Wydatki na gospodarkę komunalną w mln zł

	Uwagi	2013	2014
Gospodarka odpadami	odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych, selektywna zbiórka odpadów komunalnych, budowa spalarni	24,81	59,3
Gospodarka wodno-kanalizacyjna	utrzymanie kanalizacji deszczowej, utrzymanie rzek i zbiorników wodnych, utrzymanie przyłączy wod.-kan. do posesji gminnych, program małej retencji, inwestycje modernizacyjno-odtworzeniowe, regulacja rzek związanych z kanalizacją deszczową, inwestycje realizowane przez ŁSI	9,10	29,2
Energetyka miejska	pilotażowy program racjonalizacji kosztów energii w budynkach komunalnych Miasta Łodzi - termomodernizacja obiektów edukacyjnych, programy prace studialne i przygotowawcze w zakresie energetyki miejskiej, racjonalizacja zużycia energii w budynkach oświatowych prowadzonych przez Miasto Łódź, termomodernizacja obiektów miasta, miejskie oświetlenie iluminacyjne	18,62	9,33
Utrzymanie czystości	umowy na cykliczne i interwencyjne letnie i zimowe utrzymanie dróg publicznych, bieżące i interwencyjne utrzymanie terenów niezabudowanych i dróg wewnętrznych, usuwanie dzikich wysypisk śmieci, utrzymanie szaleatów miejskich, usuwanie graffiti, realizacja Programu „Zielone Podwórka”, zakup ulicznych koszy na śmieci, utrzymanie cmentarzy i pomników na terenie Miasta	66,59	48,38
Razem		119,12	146,26

Źródło: Wydział Gospodarki Komunalnej

Energetyka miejska

W obszarze energetyki miejskiej w 2014 r. kontynuowano działania z lat poprzednich związane z termomodernizacją obiektów użyteczności publicznej. Celem termomodernizacji jest obniżenie kosztów ogrzewania i energii elektrycznej oraz poprawa estetyki i funkcjonalności budynków. Realizowana jest ona poprzez ocieplanie ścian, dachów, stropodachów, wymianę okien, modernizację instalacji centralnego ogrzewania (kotłów lub węzłów) oraz wymianę opraw oświetlenia wewnętrznego.

W ramach programu „Racjonalizacja zużycia energii – Termomodernizacja obiektów edukacyjnych Miasta Łodzi” do końca 2014 r. przeprowadzono termomodernizację 7 placówek edukacyjnych o wartości 9,3 mln złotych. Aktualnie prowadzone są prace w 3 placówkach. Według szacunków, wszystkie ukończone dotychczas termomodernizacje (46 budynków) przyniosą ok. 4 mln zł oszczędności rocznie związanych z mniejszym zużyciem energii cieplnej. Prace poprawiają również estetykę i funkcjonalność budynków, z których codziennie korzysta kilkanaście tysięcy osób. Oprócz efektu energetycznego oraz korzyści ekonomicznych realizacja prac termomodernizacyjnych wiąże się z osiągnięciem wymiernego efektu ekologicznego w postaci obniżenia (od 28 do 75% w zależności od budynku) emisji do atmosfery zanieczyszczeń gazowych i pyłowych.

Korzystając z ogłoszonego we wrześniu 2013 r. przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej konkursu Miasto Łódź złożyło wniosek o dofinansowanie opracowania Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla miasta Łodzi i w 2014 rozpoczęto przygotowania do jego realizacji. Celem głównym opracowania planu jest przyczynienie się do osiągnięcia założonych rezultatów w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020, tj.:

- redukcji emisji gazów cieplarnianych;
- zwiększenia udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych;
- redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej.

Realizacja projektu przyczyni się do spełnienia standardów jakości powietrza określonych w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej, pomoże w spełnieniu obowiązków nałożonych na jednostki sektora publicznego w zakresie efektywności energetycznej, określonych w ustawie z 15 kwietnia 2011 r. o efektywności energetycznej. Ponadto zgodnie z zapisami projektu „Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020” warunkiem skutecznego ubiegania się przez gminę o dofinansowanie projektów w ramach Programu jest uprzednie opracowanie planu

gospodarki niskoemisyjnej. Gmina posiadająca Plan Gospodarki Niskoemisyjnej będzie mogła występować o środki zewnętrzne na wykonanie termomodernizacji budynków, w tym szczególnie budynków użyteczności publicznej lub programu KAWKA na wymianę kotłów indywidualnych kotłowni lub palenisk węglowych, kotłowni zasilających kilka budynków oraz kotłowni osiedlowych, czy zastosowanie kolektorów słonecznych. Plan obejmie zasięgiem całe miasto, niemniej jednak szczególna uwaga zostanie poświęcona centrum miasta, gdzie zanieczyszczenie powietrza jest największe. Kluczowe znaczenie ma tutaj budowa Nowego Centrum Łodzi oraz prowadzona rewitalizacja obszarowa.

Przygotowanie planu gospodarki niskoemisyjnej pomoże wypełnić zapisy zawarte w „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”, „Polityki komunalnej i ochrony środowiska Miasta Łodzi 2020+”, „Polityki Miasta Łodzi dotyczącej gminnego zasobu mieszkaniowego 2020+” oraz „Strategii przestrzennego rozwoju Łodzi 2020+”.

3. MIASTO ZRÓWNOWAŻONEJ KOMUNIKACJI

Wzrost jakości życia i atrakcyjności gospodarczej miasta dzięki rozwojowi przyjaznego i zrównoważonego systemu komunikacji publicznej, zintegrowanego w skali Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.

Największe inwestycje i działania w obszarze transportu w 2014 r. dotyczyły zapewnienia prawidłowej dostępności i obsługi komunikacyjnej multimodalnego dworca Łódź Fabryczna i obszaru Nowego Centrum Łodzi. Ponadto zapewnienia dobrej dostępności miasta w stosunku do powstającej sieci autostrad i dróg ekspresowych, w tym budowa Trasy Górna. Celowi temu służyły również zawierane porozumienia z gminami Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego w ramach świadczenia przez Miasto Łódź usług transportu zbiorowego. Jednym z działań była także modernizacja ulicy Piotrkowskiej, która jest istotnym komponentem procesów rewitalizacji Strefy Wielkomiejskiej.

Pozostałe działania związane z rozwojem zrównoważonej komunikacji w Łodzi dotyczyły transportu zbiorowego, transportu drogowego, parkingów, transportu rowerowego oraz komunikacji pieszej. Do najważniejszych należały: zapewnienie priorytetu komunikacji zbiorowej i poprawy jakości jej funkcjonowania oraz przyczynianie się do wzrostu udziału ruchu rowerowego. Pierwszemu celowi służyła jedna z największych inwestycji miejskich – modernizacja i rozbudowa Trasy W-Z.

Tab. 98. Działania w obszarze transportu

	2013	2014
Długość zmodernizowanych i wyremontowanych dróg	20,11 km	27,35 km
Długość wyremontowanych torowisk (w obu kierunkach)	6,08 km	0,673 km
Długość wybudowanych ścieżek rowerowych	8,15 km	27,2 km
Powierzchnia wyremontowanych chodników	b.d.	~100 000 m ²

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu

W 2014 r. zrealizowano pierwsze inwestycje w obszarze transportu wybrane w ramach budżetu obywatelskiego:

- remont ul. Liściastej od ul. Zgierskiej do al. Włókniarzy,
- woonef (podwórzec) na ul. 6 Sierpnia,
- remont i modernizację kładki nad torami kolejowymi na ul. Srebrzyńskiej,
- próg zwalniający na ul. Waryńskiego (ciąg tzw. pinezek zwalniających na wysokości przerwy między blokami),
- budowę parkingu rowerowego dla „Sześciu Wież” - przy bloku nr 108 na ul. Wapiennej (utworzono chodnik, zamontowano stojaki rowerowe, posadzono krzewy i zasiano trawę),
- ustawienie stojaków rowerowych w okolicach SP nr 162 i Gimnazjum nr 43 (zamontowano 13 stojaków na rowery, a wzdłuż ul. Strzeleckiej na odcinku od ul. Wdzięcznej do ul. Socjalnej po obu stronach, na długości ok. 200 m ustawiono słupki uniemożliwiające wjazd samochodów na trawnik),
- wymianę nawierzchni asfaltowej na ulicach: ks. Wujaka, Ćwiklińskiej, Gorkiego i Gogola,
- remont drogi dojazdowej do ul. Puszkina z ul. ks. Wujaka,
- modernizację przystanków tramwajowych przy ul. Aleksandrowskiej (Odnowa Teofilowa),
- modernizację ul. Wiernej Rzeki - „Bezpieczna droga do przedszkola” (Odnowa Teofilowa),
- budowę przejścia dla pieszych i sygnalizacji świetlnej na ul. Piotrkowskiej 317/319,
- wymianę chodników w okolicy Parku Staromiejskiego,
- budowę ul. Poniatowskiego i naprawę ul. Tołstoja,

- przebudowę chodnika na północnej pierzei ul. Narutowicza,
- budowę i modernizację chodników wokół SP nr 199,
- zagospodarowanie terenu i budowę parkingu na ul. Adwentowicza 6 i 8,
- budowę chodnika na ul. Lodowej 88/94 i przy ul. Milionowej.

TRANSPORT ZBIOROWY

W Łodzi w końcu roku funkcjonowało 76 dziennych linii autobusowych, 7 linii nocnych, 19 dziennych linii tramwajowe, 2 linie autobusowe zastępcze i 1 zastępcza linia tramwajowa.

W 2014 r. pojazdy komunikacji miejskiej wykonały pracę przewozową rzędu 52,21 mln wozokilometrów.

Tab. 99. Praca transportu tramwajowego i autobusowego

Rodzaj trasy	Ilość mln wzm	
	2013	2014
MPK tramwaje (bez ŁTR)	23,42	21,81
MPK tramwaje ŁTR (linia 11 odrębna umowa)	0,99	0,95
MPK autobusy	27,26	28,74
RAZEM MPK	51,67	51,50
Koro autobusy	0,30	0,30
MUK Zgierz autobusy	0,42	0,40
RAZEM z Markab/MUK Zgierz	52,39	52,21

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

W 2014 r. przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej wyniosły 144,9 mln, a wydatki na transport zbiorowy (umowa powierzenia dla MPK oraz ŁTR) 344 mln zł. Wpływy z biletów pokryły 42% wydatków na transport zbiorowy. Wszystkie wydatki związane z transportem zbiorowym (uwzględniające również opłaty dla innych przewoźników, druk biletów, akcje informacyjne) wyniosły 349,4 mln zł.

Tab. 100. Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej i wydatki w zakresie transportu zbiorowego (w mln zł).

	Przychody z biletów	Wydatki w zakresie transportu zbiorowego	Udział przychodów w wydatkach w %
2011	129,94	353,68	37
2012	142,91	368,05	39
2013	140,04	374,50	37
2014	144,87	344,04	42

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

W 2014 r. rozpoczęto prace nad „Planem zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Miasta Łodzi na lata 2015-2025”. Plan w hierarchicznym systemie planów transportowych zajmuje trzecie miejsce – po planie transportowym opracowanym przez ministra właściwego do spraw transportu oraz Marszałka Województwa Łódzkiego. Jest to pierwszy dokument tego typu dla miasta. Zasadniczym celem Planu transportowego jest zaplanowanie organizacji przewozów o charakterze użyteczności publicznej na terenie miasta i gmin ościennych w sposób prowadzący do poprawy dostępności i spójności terytorialnej analizowanego obszaru. W ramach tej poprawy, Plan transportowy przyczyni się do zwiększenia roli i udziału komunikacji tramwajowej, zintegrowania miejskiego transportu zbiorowego z transportem kolejowym, szczególnie z koleją aglomeracyjną, a także utrzymywania wysokiego udziału transportu zbiorowego w podziale zadań przewozowych. Plan transportowy przewiduje utrzymanie usług użyteczności publicznej co najmniej na obecnym poziomie oraz kształtowanie rozwoju publicznego transportu zbiorowego według zasady zrównoważonego rozwoju. Ponadto, Plan transportowy wskazuje na konieczność integracji systemu regionalnego transportu zbiorowego z systemami lokalnego transportu poprzez tworzenie zintegrowanych systemów taryfowo-biletowych, jak również zintegrowanych węzłów przesiadkowych, w tym w uzasadnionych przypadkach – z systemami parkingów typu: Park&Ride, Bike&Ride, Kiss&Ride. Zgodnie z planem zrównoważony rozwój transportu, prowadzący do zmniejszenia negatywnych skutków oddziaływania

transportu na środowisko naturalne oraz zapewnienia wysokiej jakości usług transportowych, w tym poprawy dostępności transportu dla osób niepełnosprawnych oraz o ograniczonej mobilności, jest możliwy poprzez preferowanie transportu zbiorowego jako realnej alternatywy dla podróży realizowanych transportem indywidualnym.

Zgodnie z zapisami ustawy z 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym. Plan transportowy określa:

- sieć komunikacyjną, na której jest planowane wykonywanie przewozów o charakterze użyteczności publicznej,
- ocenę i prognozy potrzeb przewozowych,
- przewidywane finansowanie usług przewozowych,
- preferencje dotyczące wyboru rodzaju środków transportu,
- zasady organizacji rynku przewozów,
- pożądany standard usług przewozowych w przewozach o charakterze użyteczności publicznej,
- przewidywany sposób organizowania systemu informacji dla pasażera.

W 2014 Zarząd Dróg i Transportu zlecił przeprowadzenie badań zachowań komunikacyjnych mieszkańców Łodzi w ramach przygotowania „Planu zrównoważonego rozwoju publicznego transportu ...”. Badania ankietowe dotyczyły sposobów podróżowania oraz oceny infrastruktury komunikacyjnej. Ich celem była poprawa systemu transportowego i dostosowanie go do potrzeb mieszkańców.

Tabor Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacji oraz torowiska

Łączna długość torów tramwajowych eksploatowanych w Łodzi wynosi 208 km toru pojedynczego. Na terenie miasta eksploatowane są prawie wyłącznie linie dwutorowe: wspólnie z jezdnią – 31 % torów, których okres eksploatacji wynosi ok. 15 lat oraz w pasach wydzielonych – 69 % torów, których okres eksploatacji wynosi ok. 20 lat. Pomimo wykonywanych przez Miasto w ostatnich latach intensywnych prac budowlanych i remontowych szacuje się, iż kapitalnego remontu wymaga jeszcze ok. 30 % infrastruktury torowo-sieciowej.

Konserwację i bieżące utrzymanie torowisk tramwajowych prowadzi MPK-Łódź Sp. z o.o. jako operator publicznego transportu zbiorowego.

Największą inwestycją związaną z zapewnieniem priorytetu komunikacji zbiorowej i poprawą jakości jej funkcjonowania jest projekt „Rozbudowa i modernizacja trasy tramwaju w relacji Wschód – Zachód (Retkinia - Olechów) wraz z systemem zasilania oraz systemem obszarowego sterowania ruchem”. W grudniu 2013 r. podpisano umowę o dofinansowanie projektu, a 16 czerwca 2014 r. aneks do Umowy zwiększający kwotę dofinansowania. Obecnie całkowity koszt projektu wynosi 741,8 mln zł, a dofinansowanie ze środków UE wynosi 450 mln zł. W 2014 r. uzyskano refundację środków z UE w wysokości 123 mln zł.

W ramach omawianego projektu, którego celem jest poprawa warunków dostępności do centrum miasta transportem publicznym w relacji wschód – zachód, przewidziano wykorzystanie trasy istniejącego odcinka linii tramwajowej od pętli przy al. Wyszyńskiego na osiedlu Retkinia na zachodzie do pętli w ul. Rokicińskiej przy ul. Augustów na osiedlu Widzew-Wschód na wschodzie, z przedłużeniem w części wschodniej do osiedla Olechów, w rejon zakładów firmy Dell przy ul. Ofiar Terrorystów 11 Września (do istniejącej pętli autobusowej).

Na całej długości trasy, torowisko przebiegać będzie na obecnym poziomie. Przewidziano natomiast przebudowę wszystkich węzłów torów oraz wynikających z tego niezbędnych odcinków torów w ulicach poprzecznych. Dla ułatwienia przesiadek z linią Łódzkiego Tramwaju Regionalnego przewidziano dobudowanie dla tej trasy torowiska w ul. Piotrkowskiej na długości 400 m i dobudowanie torów wzdłuż Trasy W-Z na długości około 160 m, tworząc centrum przesiadkowe dla linii tramwajowych biegnących od ul. Piotrkowskiej do al. Kościuszki wzdłuż osi wschód-zachód i północ-południe miasta. Na fragmentach linii tramwajowej w torowisko skierowany będzie ruch autobusów dla zapewnienia bezpośrednich

przesiadek oraz dla ułatwienia relacji skrotnych autobusów na skrzyżowaniach. Pętle tramwajowe przewidziano w ul. Wyszyńskiego przy ul. Popiełuszki, w ul. Bratysławskiej przy ul. Waltera-Janke (awaryjną), w ul. Rokicińskiej w rejonie ul. Widzewskiej (awaryjną), w ul. Rokicińskiej przy ul. Augustów oraz przy al. Ofiar Terroryzmu 11 Września.

Dla możliwości stworzenia centrum przesiadkowego ŁTR-W-Z oraz w związku z brakiem przepustowości skrzyżowań na odcinku śródmiejskim przewidziano budowę jezdni równoległych do torów w drugim (dolnym) poziomie, w tunelach oraz w murach oporowych. Są to odcinki w al. Mickiewicza i al. Piłsudskiego - od rejonu ul. Wólczańskiej do ul. Sienkiewicza. Na odcinku centrum przesiadkowego w al. Mickiewicza między al. Kościuszki a ul. Piotrkowską oprócz 24 pociągów na godzinę z Trasy W-Z, kursować będzie 30 pociągów na godzinę z trasy ŁTR, czyli łącznie maksymalnie do 54 pociągów na godzinę w jednym kierunku.

W wyniku realizacji projektu:

- powstanie linia tramwajowa wraz z siecią trakcyjną, układem zasilania, sterowaniem ogrzewaniem zwrotnic o łącznej długości 17,2 km, w tym odcinek nowej linii od pętli Augustów do rejonu fabryki DELL o długości 4,1 km,
- powstaną nowe perony przystankowe i wiaty, wszystkie przystosowane do obsługi osób niepełnosprawnych,
- nastąpi przebudowa lub modernizacja sygnalizacji świetlnej na skrzyżowaniach, z włączeniem do centrum obszarowego sterowania ruchem w obszarze bezpośredniego oddziaływania trasy ŁTR i linii W-Z,
- zostanie wybudowany i wdrożony obszarowy system sterowania ruchem w granicach kolei obwodowej,
- zostanie wybudowany system informacji pasażerskiej wraz z rozbudową istniejącego systemu na trasie ŁTR,
- zostaną oddane do użytku zintegrowane, wysokosprawne węzły przesiadkowe,
- zostaną oddane do użytku zintegrowane przystanki tramwajowo- autobusowe,
- oświetlenie uliczne na trasie tramwaju ulegnie modernizacji.

W efekcie realizacji projektu przewiduje się:

- skrócenie czasu przejazdu na linii wschód-zachód i czasu wymiany pasażerów na przystankach,
- wzrost liczby pasażerów transportu publicznego,
- oszczędność energii elektrycznej w wyniku upłynnienia przejazdu tramwaju,
- zmniejszenie pracy przewozowej układu drogowego, powodujące redukcję emisji hałasu i zanieczyszczeń komunikacyjnych,
- możliwość obsłużenia linii mniejszą liczbą taboru (dzięki zwiększeniu średniej prędkości komunikacyjnej).

Realizacja projektu „Rozbudowa i modernizacja trasy tramwaju w relacji Wschód – Zachód (Retkinia - Olechów) wraz z systemem zasilania oraz systemem obszarowego sterowania ruchem” na koniec 2014 r.:

Na odcinku 1 (al. Wyszyńskiego od pętli przy ul. Popiełuszki do ul. Bratysławskiej z pętlą przy ul. Popiełuszki) wykonywana jest przebudowa infrastruktury naziemnej i podziemnej (usuwanie kolizji). W 2014 r. zakończono montaż słupów oświetleniowych i trakcyjnych, ułożono częściowo płyty torowe.

Na odcinku 2 (ul. Bratysławska, ul. Karolewska, al. Bandurskiego, skrzyżowanie al. Bandurskiego – al. Włókniarzy, al. Włókniarzy do skrzyżowania z ul. Kopernika wraz ze skrzyżowaniem al. Włókniarzy – ul. Kopernika) rozpoczęto prace, w tym demontaż torowiska. Prowadzone są prace związane z przebudową infrastruktury podziemnej oraz wlot i wylot z ul. Bratysławskiej.

Na odcinku 3 (al. Mickiewicza, al. Piłsudskiego za skrzyżowanie z ul. Kilińskiego wraz z systemem sterowania i nadzoru w tunelu) wykonano zasadnicze prace przy ścianach szczelinowych na odcinku od ul. Gdańskiej do ul. Kilińskiego. Rozpoczęto montaż konstrukcji nośnej przystanku Piotrkowska Centrum. Wykonywana była konstrukcja estakady pod torowisko tramwajowe i zasadnicze roboty torowe wzdłuż al. Mickiewicza na odcinku od al. Włókniarzy do ul. Żeromskiego.

Na skrzyżowaniu al. Piłsudskiego/ul. Sienkiewicza zakończono roboty ziemne. Wykonano włączenie ul. Dowborczyków w al. Piłsudskiego.

Na odcinkach: 4-7 (al. Piłsudskiego i ul. Rokicińska od skrzyżowania z ul. Kilińskiego do pętli przy Łódzkiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej) zakończono prace (dopuszczono ruch), w obrębie wjazdu do CH Tulipan, rozpoczęto roboty torowe.

Na odcinku 8 (Obszarowy System Sterowania Ruchem) rozpoczęto zatwierdzenie dokumentacji technicznej (powykonawczej), systemowej – SOZR, w zakresie oferowanych rozwiązań systemowych. Wykonawca rozpoczął budowę kanalizacji teletechnicznej (całość inwestycji to ok. 50 km) oraz podłączeń i przebudowę sygnalizacji świetlnej.

W skład Obszarowego Systemu Sterowania Ruchem wchodzi następujące podsystemy:

- System Sterowania Ruchem (UTCS) SCATS,
- System Zarządzania Transportem Publicznym,
- System Informacji Pasażerskiej (PTS i PIS),
- System Nadzoru Wizyjnego (CCTV), składający się z obrotowych kamer z możliwością przybliżania obrazu, zainstalowanych na wytypowanych skrzyżowaniach (w 2014 r. na ul. Piotrkowskiej i Trasie Górna zamontowano ich łącznie 12).

Docelowo, Obszarowy System Sterowania Ruchem obejmie ponad 230 skrzyżowań z sygnalizacją świetlną. Po wykonaniu odpowiednich modernizacji skrzyżowań polegających na wyposażeniu ich w system detekcji pojazdów oraz pieszych, będzie istniała możliwość zdalnego sterowania nimi, w całkowitym uzależnieniu od warunków ruchu panujących na konkretnym skrzyżowaniu oraz w jego rejonie. Powyższe ulepszenia umożliwiają stworzenie wielu koordynowanych odcinków dróg, które do tej pory pracowały w odizolowaniu. Zadaniem objęto również utworzenie systemu nadzoru wizyjnego CCTV oraz rozpoznającego tablice rejestracyjne, który ułatwi tworzenie głównych ciągów komunikacyjnych, jakimi porusza się największa liczba pojazdów oraz doraźnie wspomaga te odcinki, w których tworzy się zator drogowy. Wszystkie informacje o utrudnieniach w ruchu będą na bieżąco wyświetlane na tablicach umieszczonych na wszystkich wlotach do miasta sugerując zalecany objazd newralgicznego punktu. Nad prawidłowością funkcjonowania całego systemu będą panować operatorzy w specjalnie utworzonym, centrum sterowania ruchem, które będzie się znajdować przy ul. Tuwima.

Poprawa stanu torowisk

W celu poprawy stanu pozostałych torowisk w 2014 r.:

- w ramach przebudowy ul. Inflanckiej wyremontowano 673 m torowiska na trasie linii nr 3, na odcinku od posesji na ul. Warszawskiej 12 do skrzyżowania ulic: Inflancka/Łagiewnicka łącznie, za 2,9 mln zł,
- na ul. Narutowicza w latach: 2013-2014 (odcinek od ul. Sienkiewicza do ul. P.O.W.) wyremontowano 600 m torowiska za 3,1 mln zł,
- na ul. Przybyszewskiego i ul. Puszkina (odcinek od al. Śmigłego-Rydza do ul. Rokicińskiej) za 43 mln zł wyremontowano 3 943 m torowiska (remont dotyczył wyłącznie torowiska). Rozpoczęte w 2012 r. prace zakończono we wrześniu 2014 r..

Ponadto :

- w ramach program modernizacji infrastruktury tramwajowej - Faza III - wykonano płytę odciążającą nawierzchnie z płyt granitowych oraz kostki granitowej – 1 578 m², nad kanałem rzeki Łódki zlokalizowanym pod budynkiem dawnego dworca tramwajów podmiejskich na pętli tramwajowej „Północna”, wartość zadania: 1,6 mln zł,
- w ramach odnowy Teofilowa: zmodernizowano przystanki tramwajowe na ul. Aleksandrowskiej przy ul. Rydzowej, ul. Kaczeńcowej i ul. Traktorowej w kierunku centrum (nawierzchnie chodników i peronów – 1 192 m²), wartość zadania:

434 tys. zł;

- podpisano umowę na dostawę 22 nowych, niskopodłogowych wagonów typu Pesa Swing (dla obsługi Trasy W-Z),
- rozpoczęto modernizację wagonów typu 805Na - tramwaje otrzymały zmodernizowany napęd, nowoczesny system informacji pasażerskiej, korekcie uległa konstrukcja pojazdu,
- rozpoczęto modernizację jednego ze sprowadzonych w 2013 r. wagonów typu M8C,
- sprowadzono dwa używane wagony GT8N z Helsinek,
- sprowadzono 40 nowych niskopodłogowych autobusów typu Mercedes Conecto. Zarząd Dróg i Transportu planuje zakup 15 używanych tramwajów, które zastąpią wyłączone z eksploatacji tramwaje typu GT6 i GT8ZR w wieku powyżej 50 lat.

Usprawnienia komunikacji publicznej i jakość świadczenia usług

W celu uprzywilejowania transportu zbiorowego zrealizowano następujące działania:

- ograniczenie ruchu kołowego na ul. Kopernika na odcinku ul. Łąkowa - al. Włókniarzy, z przeznaczeniem tego odcinka dla komunikacji zbiorowej (tymczasowa organizacja ruchu w ramach Trasy W-Z),
- wyznaczenie tymczasowego buspasa na ul. Maratońskiej (tymczasowa organizacja ruchu w ramach Trasy W-Z),

Po raz pierwszy w Łodzi wprowadzono sygnalizację świetlną, która daje bezwzględny priorytet pieszym. Nowe ustawienie sygnalizacji wypróbowano na przejściu przez ul. Retkińską między al. Wyszyńskiego a ul. Maratońską. Dopiero nadjeżdżający samochód powodował, że gasło światło zielone dla przechodniów. Ponieważ testy wypadły pozytywnie, sygnał ciągle zielony dla pieszych wprowadzono w omawianym miejscu na stałe.

Utworzono również zielone torowisko w ul. Narutowicza na odcinku od ul. P.O.W. do ul. Sienkiewicza. W grudniu 2014 r. ułożono maty porośnięte rozchodnikiem skalnym. Rozwiązanie z powodzeniem wykorzystano wcześniej w Poznaniu. Na ul. Narutowicza nie było możliwości zbudowania klasycznego torowiska zielonego porośniętego trawą. Rozchodnik z czasem rozrośnie się i wypełni przestrzeń torowiska. Dodatkowo, budowa torowiska z wykorzystaniem mat porośniętych rozchodnikiem jest znacznie tańsza niż budowa klasycznego torowiska zielonego.

Wprowadzono nową organizację ruchu na osiedlu Radiostacja. Pilotażowy projekt ma sprawić, że ruch aut w tym rejonie będzie zdecydowanie spokojniejszy. Wszystkie skrzyżowania stały się równorzędne, a więc pierwszeństwo przejazdu ma zawsze pojazd nadjeżdżający z prawej strony. Powierzchnię, gdzie drogi krzyżują się wymalowano na kolor niebieski, aby były bardziej widoczne. Kolejnym rozwiązaniem jest naprzemienne usytuowanie parkingów, co zawęży jezdnię i zmusza kierowców do wolniejszej jazdy. Przy drogach wjazdowych na osiedle ustawione są znaki informujące, że poruszać się można z prędkością do 30 km/h. Nowa organizacja ruchu została wprowadzona na osiedlu głównie po to, aby poprawić bezpieczeństwo pieszych, gdyż znajduje się tam dużo placówek szkolno-wychowawczych, w tym szkoły dla dzieci słabowidzących, park, obiekty sportowe. Podobne rozwiązania z powodzeniem stosowane są w innych miastach w Polsce.

Zorganizowano Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu (16-22 września 2014 r.). Kampania skupiała się głównie na:

- zachęceniu do używania alternatywnych form transportu, takich jak komunikacja publiczna, piesza lub rowerowa,
- zwiększeniu świadomości oraz informowaniu, o związanych z masową motoryzacją, negatywnych konsekwencjach dla jakości życia,
- pokazaniu miasta bardziej przyjaznego mieszkańcom.

Europejski Dzień bez Samochodu oraz Europejski Tydzień Zrównoważonego Transportu są okazją do kształtowania proekologicznych wzorców zachowań oraz popularyzacji transportu miejskiego przyjaznego środowisku. Ponadto, kampania przyczynia się do zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza oraz hałasu, przez co wpływa na polepszenie jakości życia

w mieście. Daje również możliwość zaangażowania mieszkańców w działania na rzecz wspólnego dobra jakim jest miejsce, w którym żyją na co dzień.

Wprowadzono nowe rozwiązania poprawiające jakość obsługi pasażerów:

- ustawiono wiaty przystankowe na tymczasowych przystankach komunikacji zastępczej na Trasie W-Z,
- wybudowano podwyższony peron na przystanku Piotrkowska-Wigury,
- wydłużono część kursów linii 58A do pętli Janów, skierowano autobusy linii 71A ulicami: Bronisin i Brójecką, wydłużono linię 69 do pętli Janika w Konstantynowie Łódzkim,
- rozpoczęto montaż biletomatów w autobusach i tramwajach.

Ustawiono secesyjną wiatę (prototyp) na przystanku tramwajowym na ul. Kopernika. Wiatą została zaprojektowana z myślą o jej zastosowaniu w całej strefie wielkomiejskiej Łodzi.

Obecnie wiaty stoją na ulicach:

- Kopernika przy ul. Łąkowej (2),
- Kopernika 64 - przy hotelu (2),
- Kopernika przy ul. Żeromskiego (1),
- Jaracza przy ul. Piotrkowskiej (1),
- Sienkiewicza przy ul. Narutowicza (1).

Wskaźnikiem jakości transportu zbiorowego jest jego punktualność. W 2014 r. prawie 80% kursów tramwajów, 86% autobusów i blisko 80% kursów Łódzkiego Tramwaju Regionalnego odbyło się zgodnie z rozkładami jazdy. Stwierdzono jednak wzrost liczby opóźnień, która była spowodowana rosnącą kongestią drogową w związku z prowadzonymi inwestycjami infrastrukturalnymi

Tab. 101. Punktualność komunikacji zbiorowej

	ŁTR				Tramwaje				Autobusy			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Skontrolowanych	1 390	1 260	1 330	1 238	12 591	10 124	10 124	10 124	10 124	10 346	12 750	13 134
Odsetek pozytywnych	85,32	86,67	88,2	77,5	90,25	86,53	86,53	86,53	86,53	87,90	88,84	86,05

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

W 2014 r., w ramach przygotowania Planu transportowego, przeprowadzono badania zachowań komunikacyjnych mieszkańców Łodzi. Komunikację miejską jako najczęściej wykorzystywany środek transportu wskazało 55% respondentów. Respondenci mieli ocenić różne aspekty funkcjonowania komunikacji. Ogólna ocena komunikacji miejskiej jest dobra i wynosi 6,3. Dla 78% badanych najważniejszym elementem funkcjonowania transportu zbiorowego jest punktualność, częstotliwość wskazało 70% badanych, koszt przejazdu i regularność kursowania 66%, a czas podróży – 48%.

TRANSPORT DROGOWY

Sieć dróg na terenie miasta obejmuje 1 420,3 kilometrów dróg. Drogi te podzielono na drogi publiczne (drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne) oraz wewnętrzne (spoza katalogu dróg publicznych). Z punktu widzenia utrzymania nawierzchni są one podzielone na drogi o nawierzchniach utwardzonych (asfaltowe, betonowe, kamienne, brukowcowe) i drogi o nawierzchniach nieulepszonych (gruntowe, tłuczniowe, z materiałów odzyskowych i inne). Odrębną grupę stanowią ciągi piesze. W istniejących pasach drogowych powierzchnia chodników wynosi ponad 4 058,35 tys. m².

Tab. 102. Drogi w podziale na kategorie

Kategoria dróg	Długość dróg ogółem (kmb)	Rodzaj nawierzchni (kmb)		
		asfaltowe	betonowe, kamienne	nieulepszone
krajowe	67,9	67,9	0	0
wojewódzkie	15,3	15,3	0	0
powiatowe	404,4	376,2	15,5	12,7
gminne	550,0	284,5	66,7	198,8
wewnętrzne	382,6	176,2	54,9	152,7
Razem	1 420,3	920,1	137,1	364,2

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

Największymi inwestycjami drogowymi w 2014 r., oprócz wymienionych we wstępie rozdziału, były przebudowa ul. Inflanckiej, układu drogowo-torowego na ul. Kopernika oraz ul. Rojnej.

Tab. 103. Inwestycje drogowe w 2013 r.

Inwestycja	Koszt (mln zł)
przebudowa ul. Piotrkowskiej , nawierzchnia jezdni – 13 450 m ² , chodniki – 26 806 m ² , nawierzchnia z kostek imiennych – 1 133 m ² + wymiana sterowników sygnalizacji świetlnej na odcinku od al. Piłsudskiego do Pl. Wolności,	52,7
rozbudowa ul. Inflanckiej na odcinku od ul. Strykowskiej do ul. Łagiewnickiej, nawierzchnie jezdni – 73 711 m ² , nawierzchnia jezdni na zjazdach – 10480,36 m ² , droga dla rowerów – 8800 m ² , chodniki – 25595 m ² , miejsca postojowe: 1 559 m ² ,	48,7
przebudowa układu drogowo-torowego w ul. Kopernika na odcinku od al. Włókniarzy do ul. Żeromskiego, nawierzchnia jezdni – 5541 m ² , nawierzchnia torowiska – 6 584 m ² , chodniki – 9 472 m ² , miejsca postojowe – 6936 m ² ,	30,4
przebudowa ul. Rojnej , wartość zadania: nawierzchnia jezdni (w tym drogi dla rowerów) – 41902 m ² , chodniki – 24295 m ² , miejsca postojowe – 7 428 m ² ,	24,4
modernizacja ul. Armii Krajowej wraz z infrastrukturą towarzyszącą na odcinku od ul. Kusocińskiego do ul. Maratońskiej, nawierzchnie jezdni – 6 167 m ² , chodniki – 1 161 m ² ,	2,8
przebudowa ul. Tuwima , nawierzchnia jezdni – 2 639 m ² , chodniki – 1 368 m ² ,	2,7
przebudowa ul. Roosevelta , nawierzchnia jezdni – 1 667 m ² , chodniki – 1 396 m ² ,	2,6
remont ul. Liściastej od ul. Zgierskiej do al. Włókniarzy, nawierzchnie jezdni – 8 003 m ² , nawierzchnia zjazdów – 428 m ² , chodniki – 1 184 m ² , miejsca postojowe: 485 m ² , zatoki autobusowe – 360 m ² ,	2,5
przebudowa ul. Strusiej , nawierzchnie jezdni – 4 490 m ² , chodniki – 2 030 m ² , zjazdy – 1 409 m ² , zatoki postojowe – 521 m ² ,	2,0
przebudowa ul. Deczyńskiego , nawierzchnie jezdni – 920 m ² , chodniki – 476 m ²	1,4
przebudowa placu przed DH Magda , zł, chodniki – 1 274 m ² ,	1,4
przebudowa ul. Kujawskiej , nawierzchnie jezdni – 3 207 m ² , nawierzchnie zjazdów – 125 m ² , chodniki – 960 m ² ,	1,1

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

Ponadto wykonano mniejsze remonty i inwestycje drogowe:

- przebudowa **ul. Uprawnej**, nawierzchnie jezdni – 1 890 m², chodniki – 1 821 m², koszt - 945,4. tys. zł
- remont **ul. Jugosłowiańskiej** na odcinku od ul. Rynek Nowosolna w kierunku ul. Popielarnia, nawierzchnia jezdni – 10 667 m², chodniki – 716 m², koszt – 995 tys. zł
- przebudowa **ul. Człuchowskiej**, nawierzchnie jezdni – 1 638 m², nawierzchnie zjazdów – 731 m², chodniki – 786 m², miejsca postojowe – 240 m², koszt - 751 tys. zł
- przebudowa **ul. Rodła**, nawierzchnie jezdni – 1 258 m², nawierzchnie zjazdów – 319 m², chodniki – 814 m², koszt - 613 tys. zł
- przebudowa **ul. Kluczowej**, nawierzchnie jezdni – 1 002 m², chodniki – 437 m², koszt – 571,9 tys. zł
- przebudowa **ul. Czołgistów**, nawierzchnie jezdni – 4 046 m², chodniki – 1729 m², koszt – 566 tys. zł
- przebudowa **ul. Rzęciowej**, nawierzchnie jezdni – 1 076 m², chodniki – 803 m², koszt – 527 tys. zł,
- przebudowa **ul. Cynowej**, nawierzchnie jezdni – 1 539 m², chodniki – 806 m², zjazdy – 306 m², koszt – 525,9 tys. zł
- przebudowa **ul. Jakubowicza**, nawierzchnie jezdni – 1 359 m², chodniki – 347 m², zjazdy – 457 m², koszt – 450,8 tys. zł
- przebudowa **ul. Gruszowej i ul. Tarninowej**, nawierzchnie jezdni – 890 m², chodniki – 352 m², zjazdy – 170 m², zatoki postojowe – 58 m², koszt – 414 tys. zł,
- przebudowa **ul. Komunalnej**, nawierzchnie jezdni – 1 004 m², chodniki – 593 m², koszt - 397,9 tys. zł
- przebudowa **ul. Postępowej**, nawierzchnie jezdni – 708 m², chodniki – 463 m², koszt - 382 tys. zł

- przebudowa **ul. Wodospadowej**, nawierzchnie jezdni – 739 m², chodniki – 487 m², zjazdy – 195 m², koszt – 358 tys. zł
- przebudowa **ul. Żniwnej**, nawierzchnie jezdni – 740 m², nawierzchnie zjazdów – 66 m², chodniki – 155 m², zatoki postojowe – 120 m², koszt - 273,7 tys. zł
- wykonanie nawierzchni asfaltowej na **ul. Tolstoja**, nawierzchnia jezdni – 1 884 m², koszt – 270,5 tys. zł
- przebudowa **ul. Podmokłej**, nawierzchnie jezdni – 466 m², chodniki – 159 m², koszt – 215,6 tys. zł
- modernizacja **ul. Młynarskiej** od ul. Zofii do ul. Pasterskiej, nawierzchnie jezdni – 400 m², chodniki – 600 m², koszt - 180,5 tys. zł
- remont drogi dojazdowej **do ul. Puszkina z ul. ks. Wujaka**, nawierzchnie jezdni – 135 m², chodniki – 195 m², miejsca postojowe - 250 m², koszt – 175 tys. zł

Ponadto utwardzono 22 drogi gruntowe i podejmowano działania związane z bieżącym utrzymaniem układu drogowego. W 2014 r. naprawiono ubytki w jezdniach o łącznej powierzchni 39 282 m² za 4 mln zł brutto.

W 2014 r. mieszkańcy złożyli 1325 (w 2013 r. 1863) wniosków za szkody komunikacyjne, z czego 829 dotyczyło uszkodzeń pojazdów (w 2013 r. 1 449), 489 szkód osobowych (w 2013 r. - 404), a 7 szkód majątkowych (w 2013 r. - 10). Liczba składanych wniosków w porównaniu z 2013 r. w znacznym stopniu zmniejszyła się, co świadczy o dalszej poprawie stanu dróg w mieście.

Tab. 104. Zgłoszenia szkody komunikacyjnej

	Ilości wniosków
2011	3 050
2012	1 897
2013	1 863
2014	1 325

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

W 2014 r. wykonano „Aktualizację Studium Systemu Transportowego dla Miasta Łodzi” za 992,9 tys. zł. Wykonanie „Aktualizacji ...” miało na celu opracowanie racjonalnego i realnego układu komunikacyjnego Miasta, zapewnienie zrównoważonego systemu transportu i obsługi komunikacyjnej oraz zapewnienie priorytetu transportu publicznego wobec transportu indywidualnego. Układ drogowo - uliczny prezentowany w Aktualizacji ma być odpowiedzią na bieżące oraz przyszłe potrzeby mieszkańców Łodzi oraz przyjezdnych. Dlatego też przy opracowaniu studium, analizie poddano założenia obowiązującego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi oraz stosowne dane demograficzne. Opracowany układ komunikacyjny uwzględnia integrację wszystkich środków transportu oraz obejmuje połączenia z gminami ościennymi oraz systemem dróg wojewódzkich, krajowych i międzynarodowych.

Aktualizacja uznaje priorytet transportu publicznego wobec indywidualnego, dlatego też zaproponowano nowe odcinki dróg, to przede wszystkim trasy obwodowe oraz dojazdy do dróg szybkiego ruchu S-14 i A-1. Celem wskazania głównego kierunku zmian w układzie drogowym miasta wskazano krótką listę priorytetowych działań inwestycyjnych Łodzi przewidzianych do realizacji do 2020 r., na której znalazły się:

- obwodnica Nowosolnej od węzła na A-1 „Brzeziny” do połączenia z planowanym przedłużeniem ul. Puszkina wraz z rozbudową ul. Pomorskiej do ul. Konstytucyjnej oraz domknięciem trasy do istniejącej ul. Brzezińskiej w rejonie osiedla Sikawa;
- ciąg ulic: Ks. Brzóska – Karskiego – Żeligowskiego – Łąkowa na odcinku od ul. Zgierskiej do ul. Kopernika – jako domknięcie „pierwszego ringu” wokół centrum. Jego uruchomienie odciąży znacznie ruch w centrum miasta i pozwoli na wprowadzenie bezpiecznych stref uspokojenia ruchu w centrum oraz poszerzenia terenów przestrzeni publicznych;
- ul. Konstytucyjna na odcinku od ul. Strykowskiej do ul. Przybyszewskiego przekrój 1x2 (I etap) oraz na odcinku

od ul. Przybyszewskiego do ul. Kolumny/Rzgowskiej – przekrój 1x2 (II etap) – budowa czytelnej trasy obwodowej na kierunku północ-południe, stanowiącej alternatywę dla ciągu: al. Palki, ul. Kopcińskiego, al. Śmigłego-Rydza;

- ul. Wojska Polskiego na odcinku od ul. Karskiego do al. Włókniarzy o przekroju 2x2 – jako domknięcie „drugiego ringu” wokół obszarów centrum miasta, połączenie projektowanej Konstytucyjnej z al. Włókniarzy i docelowo z przedłużeniem drogi do węzła na S-14.

Rozwiązania zaproponowane w studium były poddane konsultacjom społecznym oraz środowisk branżowych: architektów, urbanistów, inżynierów budownictwa i komunikacji. Opracowanie wraz z uwagami zgłoszonymi w trakcie konsultacji posłużyło jako materiał do aktualizacji Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi

Chodniki, oświetlenie ulic i miejsca parkingowe

Zarząd Dróg i Transportu przeprowadził remonty chodników na przeszło 100 ulicach, odnowił ponad 100 tys. m². powierzchni dla pieszych. Prace prowadzone były we współpracy z radami osiedli, to mieszkańcy wskazywali miejsca, w których chodniki powinny zostać odnowione w pierwszej kolejności. Odnowiono między innymi odcinki chodników na: Trasie Górna, ul. Zagajnikowej i ul. Rojnej. W ramach akcji „PRO100 Chodnikiem” przeprowadzono prace na ulicach: Zakładowej, Pomorskiej, al. Kościuszki, Zachodniej, Perłowej, Rydla, Truskawkowej, Boya Żeleńskiego, Płockiej, Dzwonowej oraz Wędkarskiej. Chodniki przebudowywane były także wszędzie tam, gdzie trwała budowa dróg rowerowych (np. ul. Pabianicka, al. Politechniki, ul. Zgierska, ul. Drewnowska) lub przebudowa dróg (np. ul. Inflancka, al. Unii Lubelskiej, ul. Liściasta, ul. Armii Krajowej). Przy okazji przebudowy chodników wszędzie, gdzie było to możliwe, poprawiono wygląd ulic dodając zieleni miejską. W ten sposób zmianie uległ między innymi narożnik u zbiegu ul. Zachodniej z ul. Próchnika. Ponadto, ZDiT przyjmował informacje od mieszkańców, którzy wskazywali, w których miejscach wzdłuż al. Kościuszki i ul. Zachodniej powinny stanąć ławki.

Tab. 105. Inwestycje w chodniki i oświetlenie uliczne w 2014

	Koszt w tys. zł
oświetlenie ul. Nowe Górk od ul. Józefów do nr 25	117
budowa oświetlenia ul. Podleśnej	12
budowa oświetlenia ul. Szuwarowej	12
budowa oświetlenia ul. Tatarniczej	14,7
budowa oświetlenia ul. Tczewskiej na odcinku od ul. Ciechocińskiej do ul. Kuźnicznej	54,7

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

Zarząd Dróg i Transportu działał w ramach programu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej pn. „System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme), Część 6 - SOWA - Energooszczędne oświetlenie uliczne”, mającego na celu zmniejszenie zużycia energii elektrycznej przez oświetlenie drogowe. W ramach zadania zmodernizowano część oświetlenia drogowego wymieniając energochłonne oprawy na nowoczesne energooszczędne. Realizacja projektu ma przynieść oszczędności kosztów eksploatacji oświetlenia drogowego przy znacznej redukcji emisji CO₂. Wartość inwestycji wyniosła 2,3 mln zł; z której aż 45 % miasto pozyskało z programu SOWA. Do modernizacji przewidziano 1 832 punkty świetlne. Na ulicach o większym natężeniu ruchu: Wojska Polskiego, Rokicińska, Przybyszewskiego, al. Hetmańska montowane będą nowoczesne oprawy sodowe z inteligentnym statecznikiem, regulującym strumień świetlny w okresie późnonocnym przy zmniejszonym ruchu samochodów. Dodatkowo powierzchnia oświetlana z nowych opraw sodowych jest większa niż ze starymi lampami. W 2014 r. zrealizowano I i II etap przedsięwzięcia. W ich ramach zmodernizowano oprawy oświetlenia drogowego na ulicach:

- Etap I - Rokicińska (od ul. Augustów do al. Hetmańskiej); al. Hetmańska (od ul. Rokicińskiej do ul. Kazimierza Odnowiciela); Jagienki, Oleńki Billewiczówny, Maćka z Bogdańca, Juranda ze Spychowa; Podbipięty i Zagłoby;

Przybyszewskiego (od ul. Augustów do ul. Książąt Polskich), Książąt Polskich (od ul. Przybyszewskiego do ul. Zakładowej).

- Etap II - Wojewódzkiego; Zakładowa i Dyspozytorska; Ketlinga i Juranda; Pienista (od ul. Maczka do al. Waltera-Janke; Os. Rojna Południe; Os. Olechów Południe; Zgierska (ul. Flisacka – ul. Dolna).

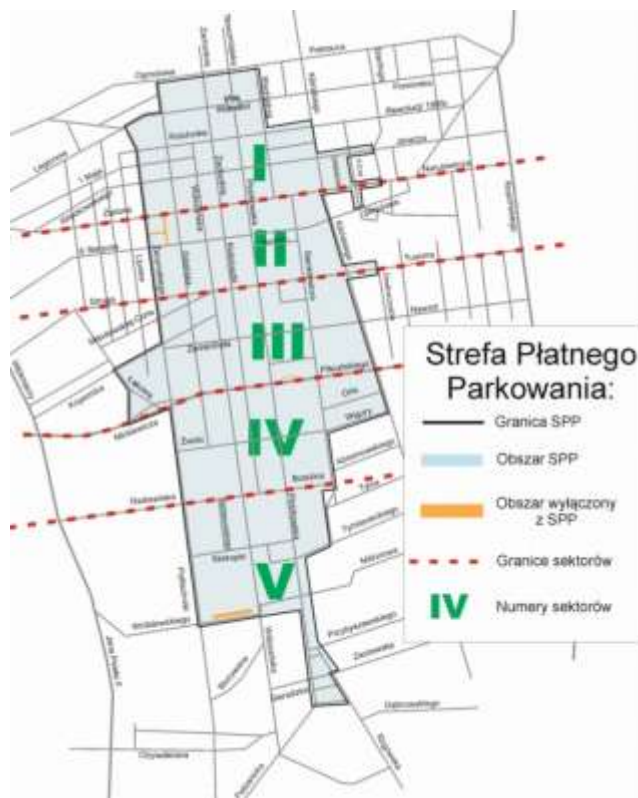
W 2014 r., podobnie jak w 2013 r., liczba miejsc postojowych na terenie Śródmieścia wyniosła 41 tys., w tym w ścisłym centrum 18,5 tys. Uchwałą Rady Miejskiej wyłączono ze Strefy Płatnego Parkowania: ul. Małą, pl. Barlickiego, parking po północnej stronie ul. Wróblewskiego (na odcinku od al. Politechniki do ul. Wólczarskiej) oraz 10 miejsc we wschodniej części parkingu przed Urzędem Marszałkowskim przy al. Piłsudskiego. Z uwagi na prowadzone liczne prace remontowo-inwestycyjne, od początku 2014 r. opłaty za parkowanie zostały obniżone. Opłata za pierwsze pół godziny wynosi 1 zł, za pierwszą godzinę 2 zł, za drugą i kolejną godzinę 2 zł, za jeden dzień 10 zł, ogólnodostępny abonament miesięczny: 120 zł, roczny abonament dla mieszkańca strefy płatnego parkowania (SPP) wynosi również 120 zł, natomiast ogólnodostępny abonament roczny 1 100 zł.

Dochody ze sprzedaży biletów i abonamentów parkingowych wyniosły 6,4 mln zł (8,1 mln w 2013 r.). Kontrolerzy SPP wystawili 71 016 wezwań za brak opłaty parkingowej.

Dla poprawy systemu punktowania wykonania w zakresie tworzenia miejsc parkingowych zrealizowano następujące zadania:

- zatoki parkingowe w ul. Długosza, wartość zadania: 61 tys. zł,
 - parking przy ul. Adwentowicza 6 do 8, miejsca postojowe – 613 m², chodniki – 131 m², wartość zadania: 193,8 tys. zł
- parking przy ul. Gandhiego 18/21, miejsca postojowe – 636 m², chodniki – 386 m², wartość zadania: 317,67 tys. zł

Rys. 14. Strefa Płatnego Parkowania w Łodzi 2013 r.

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

Tab. 106. Wydatki inwestycyjne poniesione na budowę dróg i infrastruktury drogowej w mln zł

Ulica	2014
inwestycje drogowe i drogowo-torowe	673,4
inwestycje w zakresie budowy oświetlenia dróg	2,4
poprawa bezpieczeństwa w komunikacji miejskiej	1,4
zarządzanie komunikacją zbiorową i infrastrukturą przystankową	0,2
Razem	677,4

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu.

TRANSPORT ROWEROWY

Miasto od 2012 r. stara się realizować zapisy Karty Brukselskiej, zakładające zwiększenie do roku 2020 do 15% udział komunikacji rowerowej w systemie transportowym Łodzi. Wspiera rozwój transportu rowerowego, dzięki czemu systematycznie rośnie długość dróg rowerowych, która obecnie wynosi 116,2 km.

Tab. 107. Długość dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w Łodzi w poszczególnych latach

	Całkowita długość w km
2011	69,4
2012	76,4
2013	84,4
2014	116,2

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

W 2014 r. Zarząd Dróg i Transportu wybudował ponad 20 km dróg rowerowych (w 2013 r. 10,5 km) i wyznaczył 2,5 km pasów rowerowych.

Tab. 108. Drogi rowerowe wybudowane w 2014r.

Ulica	Długość w km
Trasa Górną	5,00
Zgierska (od Ronda Biłtyka do ul. Pojezierskiej)	2,20
al. Śmigłego - Rydza (od ul. Paderewskiego do al. Piłsudskiego)	2,80
Ul. Drewnowska (od al. Włókniarzy do al. Unii Lubelskiej)	0,54
al. Unii Lubelskiej (od ul. Drewnowskiej do ul. Srebrzyńskiej)	0,62
al. Politechniki, Żeromskiego, Pabianicka, Rondo Lotników Łwowskich	5,50
ul. Aleksandrowska (od ul. Bielickiej do ul. Traktorowej)	0,60
ul. Traktorowej (od ul. Aleksandrowskiej do ul. Judyma) -	0,82
Rojna (od ul. Traktorowej do ul. Szczecińskiej)	4,36
Kampus Uniwersytetu Łódzkiego	0,60
Zagajnikowa	1,80
Inflancka	2,00
Armii Krajowej	0,36
Razem	27,2

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Zarządu Dróg i Transportu.

Wyznaczono również pasy rowerowe wzdłuż ul. Żeromskiego, Żeligowskiego, Sternfelda i Maratońskiej.

Na podstawie analizy własnej, przeprowadzonej w maju 2014 r. Europejskiej Rywalizacji Rowerowej (European Cycling Challenge 2014) oraz konsultacji społecznych (14 - 26 października 2014 r.), przygotowano „Strategię rozwoju sieci dróg rowerowych w Łodzi w latach 2015 - 2020+”. Dokument opisuje docelową sieć dróg rowerowych w Łodzi oraz priorytety inwestycyjne na lata 2015+. European Cycling Challenge, to rywalizacja europejskich miast polegająca na przejechaniu największej liczby kilometrów przez dane miasto. Technologię GPS w tym kontekście po raz pierwszy wykorzystano do śledzenia przejazdów rowerzystów, dzięki czemu powstały mapy aktywnych przejazdów.

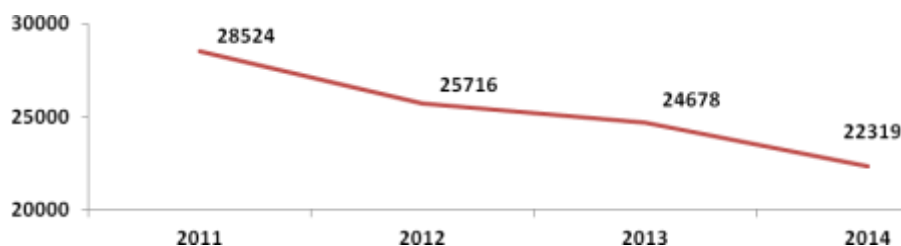
4. MIASTO BEZPIECZNE

Podniesienie poziomu bezpieczeństwa, poprawa porządku publicznego, czystości i estetyki miasta

PRZESTĘPCZOŚĆ

W roku 2014 w porównaniu do poprzedniego, na terenie miasta nastąpiło zmniejszenie liczby stwierdzonych przestępstw. Dynamika przestępczości w stosunku do 2013 r. wyniosła 86,92%. W Łodzi w roku 2014 stwierdzono 22 319 przestępstw. Wskaźnik zagrożenia na 1000 mieszkańców wyniósł 30,24

Rys. 15. Poziom bezpieczeństwa.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Komendy Miejskiej Policji w Łodzi.

STRAŻ MIEJSKA

Fundamentem działań Łódzkiej Straży Miejskiej jest spełnienie oczekiwań społeczności lokalnej ukierunkowanych na poprawę ładu, porządku, stanu sanitarno-porządkowego oraz likwidację drobnych wykroczeń w mieście. Szczególny nacisk położono na piętnowanie zachowań, które godzą w wizerunek Łodzi (nielegalny handel, spożywanie alkoholu w miejscach niewyznaczonych, palenie wyrobów tytoniowych w miejscach objętych zakazami oraz zaniedbania w utrzymaniu nieruchomości we właściwym stanie porządkowym. Inny obszar działania SM dotyczy bezpieczeństwa w ruchu drogowym (niestosowanie się przez kierujących do przepisów ruchu drogowego, nieprawidłowe parkowanie pojazdów, w tym na tzw. „kopertach”). Działania obejmowały również najmłodszych uczestników ruchu drogowego.

W 2014 r. wystawiono 38 tys. mandatów (w 2013 r. - 44,3 tys.), 22,3 tys. pouczeń i sporządzono 2,8 tys. notatek (w 2013 r. 23,2 tys. pouczeń i 2,9 tys. notatek)

Interwencje

W omawianym roku do Straży Miejskiej wpłynęło 56,1 tys. zgłoszeń interwencyjnych. W porównaniu do 2013 r. oznacza to zmniejszenie o 8,4%.

Tab. 109. Interwencje Straży Miejskiej.

Tytuł interwencji	2011	2012	2013	2014
zakłócanie porządku	21 316	22 169	19 115	16 922
drogowe	14 045	14 667	14 268	14 405
sanitarno - porządkowe	7 480	8 291	10 415	7 612
inne	5 203	5 276	3 181	2 359
niszczenie zieleni	3 530	3 014	2 800	3 411
spożywanie alkoholu	3 178	2 722	2 035	1 716
handel	2 969	2 326	1 997	2 107
bezdomy	2 673	3 347	3 411	3 208
zwierzęta	b.d	1 284	3 997	4 366
Razem:	60 394	63 096	61 219	56 106

Źródło: Straż Miejska w Łodzi.

Podczas działań prewencyjnych strażnicy miejscy przeprowadzili łącznie 58 tys. kontroli. Głównie dotyczyły one pojazdów, terenów zielonych, placówek z alkoholem, rejonów szkół, dworców i lotniska. W 2014 roku strażnicy uczestniczyli w zabezpieczeniu 370 zdarzeń. Głównie było to udzielanie pierwszej pomocy, w mniejszym stopniu pożary i wypadki drogowe.

W ramach interwencji związanych z niezachowaniem wymogów związanych z utrzymaniem zwierząt wystawiono, 224 pouczenia, 176 mandatów i sporządzono 14 notatek.

W 2014 r. mieszkańcy miasta zgłosili 1 716 interwencji dotyczących spożywania napojów alkoholowych w miejscach publicznych. Za to wykroczenie strażnicy nałożyli 1 015 mandatów karnych, ponadto 2 139 mandatów za próbę spożywania alkoholu w miejscach objętych zakazem. Funkcjonariusze Straży Miejskiej reagowali na wykroczenia związane z używaniem w miejscach publicznych słów ogólnie uznanych za nieprzyzwoite (art. 141 kw.). Zjawisko to najczęściej występuje łącznie ze spożywaniem alkoholu. W wyniku podjętych interwencji dotyczących wulgaryzmów w 2014 r. wystawiono 167 mandatów (2013 r. - 167, 2012 r. - 141, 2011 r. - 164), 358 pouczeń (2013 r. 399) i sporządzono 21 notatek urzędowych, stanowiących podstawę do sporządzenia wniosku o ukaranie kierowanego do sądu (2013 r. - 38).

W 2014 r. funkcjonariusze egzekwowali przestrzeganie zapisów określonych w Uchwale Rady Miejskiej z 20 czerwca 2007 r. w sprawie ustalenia w granicach administracyjnych miasta Łodzi miejsc przeznaczonych do użytku publicznego jako stref wolnych od dymu tytoniowego. Wystawiono 247 mandatów karnych za nieprzestrzeganie tych zapisów (2013 r. - 647).

W ramach prowadzonych kontroli umieszczania plakatów, ulotek w miejscu do tego nieprzeznaczonym wystawiono 69 mandatów (2013 r. - 83), 17 pouczeń (2013 r. - 18) i 1 wniosek skierowano do sądu.

Istotne miejsce w działalności Straży Miejskiej zajmują interwencje podejmowane wobec osób prowadzących działalność handlową w miejscach do tego celu niewyznaczonych.

Tab. 110. Rezultaty interwencji dotyczących kontroli handlu w latach 2011-2013

Rok	Mandaty	Pouczenia	Interwencje zgłoszone przez mieszkańców na tel. alarm. SM
2011	9 042	1 224	2 969
2012	3 811	689	2 326
2013	4 606	519	1 997
2014	6 182	514	2 107

Źródło: Straż Miejska w Łodzi.

Działania podejmowane na rzecz utrzymania właściwego stanu sanitarno-porządkowego na terenie Łodzi to przede wszystkim kontrole miejsc przeznaczonych do gromadzenia odpadów, a także kontrole czystości i porządku posesji oraz terenów do nich przyległych.

Tab. 111. Interwencje na rzecz utrzymania właściwego stanu sanitarno – porządkowego.

Rok	Działania	Administracje nieruchomości	Spółdzielnie mieszkaniowe	Prywatne	Inne	Ogółem
2014	Kontrola posesji	42 279	19 012	20 870	8 619	90 780
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	1 066	234	251	356	1 907
2013	Kontrola posesji	40 460	18 801	22 615	8 477	90 353
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	2 211	508	511	499	3 729
2012	Kontrola posesji	47 389	20 505	26 082	8 162	102 648
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	3 452	665	648	255	4 987
2011	Kontrola posesji	65 174	32 992	33 497	13 028	144 691
	Wystawione pisemne polecenia i nakazy	6 603	1 954	1 321	913	10 791

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta na podstawie danych Straży Miejska w Łodzi.

Kolejny typ kontroli obejmuje w głównej mierze parkowanie pojazdów oraz korzystanie z miejsc wydzielonych. W wyniku przeprowadzonych czynności w 2014 r. wystawiono w tym kontekście 22,6 tys. mandatów (w 2013 r. - 25,9 tys.). W związku z prowadzonymi kontrolami przestrzegania przepisów ruchu drogowego przy użyciu urządzenia rejestrującego przekraczanie dozwolonej prędkości przez kierujących pojazdami, funkcjonariusze Straży Miejskiej nałożyli 7 789 (w 2013 r.

- 9 217) mandatów, udzielili 322 pouczenia i 1 869 wniosków.

Konwojowanie

W omawianym roku Sekcja Konwojów, której zadaniem jest przewóz dokumentów, przedmiotów wartościowych oraz wartości pieniężnych na potrzeby Miasta wykonała 163 profesjonalne konwoje wartości pieniężnych (w 2013 r. – 276).

Akcje, projekty i programy profilaktyczne

Jednym z podstawowych zadań Straży Miejskiej jest inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym. Mając na względzie poprawę bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w szkole i poza nią, Łódzka Straż Miejska prowadzi działania informacyjno-edukacyjne skierowane do uczniów, rodziców i nauczycieli, organizuje alternatywne formy oddziaływań (gry, zabawy, konkursy, festyny, półkolonie letnie i zimowe), a także przeprowadza w szkołach kontrole z psem mające na celu odnalezienie osób posiadających substancje narkotyczne.

Programy profilaktyczne zostały dostosowane do wieku poszczególnych grup odbiorców i są to:

- „Przedszkolak i pies” - program dla dzieci w wieku przedszkolnym, którego ogólnym celem jest uświadomienie zagrożeń wynikających z nieumiejętnego obchodzenia się ze zwierzętami;
- „Bezpieczny przedszkolak” – program dla dzieci w wieku przedszkolnym, którego celem jest uświadomienie dzieciom zagrożeń, wynikających z dnia codziennego, z którymi dzieci mogą spotkać się zarówno w domu, jak i na podwórku.
- „Bezpiecznie w domu, w szkole i na podwórku” - program dla dzieci klas I-V szkoły podstawowej, cel ogólny to uświadomienie dzieciom, jakie sytuacje i zachowania mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia i życia oraz wyposażenie dzieci w umiejętności prawidłowego reagowania na sytuacje zagrażające ich bezpieczeństwu;
- „Warto wiedzieć” - odpowiedzialność prawna osób nieletnich - program prowadzony od klasy VI szkoły podstawowej, poprzez klasy gimnazjalne i ponadgimnazjalne, mający na celu uświadomienie pojęcia prawa, odpowiedzialności i konsekwencji wynikających z jego łamania i nieprzestrzegania;
- „Dziecko i ruch drogowy” – program dla dzieci z klas 0, I-III, IV mający za zadanie przygotować najmłodszych do prawidłowego i samodzielnego uczestnictwa w ruchu drogowym;
- „Bezpieczeństwo w sieci” – adresaci to uczniowie klasy V, którzy mają zostać wyposażeni w umiejętności i wiedzę, pozwalającą na efektywne oraz bezpieczne korzystanie z sieci internetowej;
- „Czy mam problem” - dwugodzinne warsztaty dotyczące problematyki uzależnień, przeznaczone dla młodzieży ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych;
- „Młodzi przeciw przemocy” – warsztaty dla uczniów ze szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, których głównym celem jest uświadomienie pojęcia prawa i odpowiedzialności, a także konsekwencji wynikających z jego łamania. Pokazanie, czym może zakończyć się przemoc, jakie są jej skutki w sytuacji, kiedy nikt nie zareaguje w odpowiednim czasie;
- „Przeciwdziałanie prostytucji i handlu ludźmi” – odbiorcy to młodzież od III klas szkoły gimnazjalnej, program prowadzony w formie warsztatów, poruszający problematykę handlu ludźmi, zapoznający z zagadnieniem, wskazujący konsekwencje prawne, społeczne i zdrowotne prostytuowania się;
- „Tolerancja czy jej brak” - warsztaty pokazujące problemy związane z brakiem akceptacji wśród różnych grup społecznych, problemy ksenofobii, antysemityzmu, nazizmu, rasizmu itp., a także stereotypy i uprzedzenia;
- „Bezpieczna szkoła” - w ramach akcji funkcjonariusze dokonywali penetracji terenu wokół łódzkich placówek oświatowych w celu wyeliminowania istniejących zagrożeń na danym terenie. Działania te odbywały się na zaproszenie

szkół. W 2014 r. przeprowadzono 1 430 takich kontroli;

„Narkomanii STOP” - w ramach programu przeprowadzono 115 kontroli w placówkach oświatowych przy użyciu specjalnie wyszkolonych psów do wykrywania narkotyków.

System monitoringu miejskiego

W 2014 r. rozpoczęto realizację I-go z III etapów Projektu Bezpieczna Łódź - Systemu Monitoringu Miejskiego, który obejmuje uruchomienie monitoringu na ul. Piotrkowskiej, na odcinku od pl. Wolności do nr. 152 wraz z przecznicami. W ramach realizacji tego etapu przewidzianych jest uruchomienie 22 punktów kamerowych, w których zainstalowane zostanie 89 kamer. Powstaną 4 punkty oglądowe, zlokalizowane w Komendzie Wojewódzkiej Policji, w Straży Miejskiej oraz w Centrum Zarządzania Kryzysowego. Wybudowana w tym etapie infrastruktura techniczna, pozwoli na dalszą rozbudowę systemu w kolejnych etapach bez konieczności wymiany elementów głównych rozwiązania.

Etap II obejmować będzie modernizację i włączenie do systemu kolejnych 19 punktów kamerowych, które obecnie wykorzystywane są przez KMP. W III etapie będzie dokonana dalsza rozbudowa systemu, w szczególności z wykorzystaniem kamer uruchamianych w ramach trasy W-Z oraz w punktach wskazanych przez Komendę Miejską Policji (KMP).

Proponowane przez straż miejską działania związane ze zwiększeniem bezpieczeństwa mieszkańców śródmieścia

Nasylenie obszaru ścisłego centrum miasta dużą liczbą patroli pieszych, co niewątpliwie pozwoli na szybką reakcję na stwierdzone wykroczenia, a w szczególności: na spożywanie alkoholu, zaśmianie, używanie słów wulgarnych, niszczenie mienia, wybryki chuligańskie, czyny nieobyczajne, wjazdy na ulicę Piotrkowską bez zezwolenia, nieprawidłowe parkowanie. W tym celu, od lutego 2015 r. powstanie „Sekcja Piotrkowska” działająca w ramach Oddziału Dzielnicowego Łódź – Śródmieście Straży Miejskiej w Łodzi, która zasięgiem działania obejmie ul. Piotrkowską, na odcinku od pl. Wolności do al. Mickiewicza/Piłsudskiego. Sekcja liczyć będzie 22 strażników, pełniących służbę w 2 –osobowych patrolach pieszych.

ZARZĄDZANIE KRYZYSOWE

Obrona cywilna

Zasadniczym celem działań w zakresie obrony cywilnej było doskonalenie funkcjonowania struktur systemu ochrony ludności poprzez poprawę organizacyjnego przygotowania administracji do sprawnego i skutecznego działania w przypadku wystąpienia sytuacji nadzwyczajnej, a także doskonalenie systemów Wczesnego Ostrzegania, Wykrywania i Alarmowania. Powyższe realizowane było poprzez:

- kontynuowanie wprowadzania nowych rozwiązań w dziedzinie obrony cywilnej,
- kontynuowanie tworzenia dokumentów planistycznych w zakresie spraw dotyczących obrony cywilnej,
- wdrażanie powstających nowych regulacji prawnych w zakresie obrony cywilnej,
- realizację ćwiczeń i treningów w zakresie obrony cywilnej,
- kontynuowanie upowszechniania wiedzy dotyczącej ochrony ludności, w tym powszechnej samoobrony.

Podstawą takiego działania jest załącznik do Zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi z 11 lutego 2014 r. W jego ramach:

- opracowano Wytyczne Szefa Obrony Cywilnej Miasta - Prezydenta Miasta Łodzi z 11 lutego 2014 r. do działalności w dziedzinie obrony cywilnej w 2014 r.;
- zakończono prace w szkołach i placówkach oświatowych z Łodzi związane z opracowywaniem planów ewakuacji I stopnia wynikające z zarządzenia Nr 1726/VI/12 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 25 stycznia 2012 r.;

- dokonano aktualizacji „Planu obrony cywilnej miasta Łodzi” oraz „Planu ewakuacji II i III stopnia z terenu miasta Łodzi”;
- doposażono w sprzęt magazyn przeciwpowodziowy;
- prowadzono prace serwisowe syren alarmowych i całego systemu alarmowania miasta;
- dokonano aktualizacji „Miejskiego planu ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych”;
- dokonano uzgodnienia 5 planów ewakuacji ludności II i III stopnia w administracjach zarządzających budynkami mieszkalnymi (nowo powstałych Administracjach Zasobów Komunalnych);
- dokonano uzgodnienia 167 planów ewakuacji I stopnia w szkołach i placówkach oświatowych z terenu miasta;
- dokonano weryfikacji w podmiotach gospodarczych miasta Łodzi formacji obrony cywilnej znajdujących się w miejskiej ewidencji FOC;
- zweryfikowano powołane sekcje łączności i alarmowania wchodzące w skład Miejskiego Systemu Wykrywania i Alarmowania;
- przeprowadzono 12 kontroli problemowych w zakresie przechowywania i gospodarowania sprzętem OC w jednostkach organizacyjnych z miasta Łodzi posiadających sprzęt;
- wykonano ocenę i analizę w zakresie zaopatrzenia i stanu technicznego oraz przydatności sprzętu oraz umundurowania OC;
- przeprowadzono w jednostkach organizacyjnych miasta Łodzi szkolenia dla struktur i formacji OC w zakresie obrony cywilnej i ochrony ludności;
- zakończono proces wybrakowania i utylizacji w zakresie sprzętu obrony cywilnej;
- przeprowadzono 20 kontroli problemowych w instytucjach i zakładach pracy na terenie miasta w zakresie ewidencji i przechowywania sprzętu obrony cywilnej.

PROFILAKTYKA ZAGROZEŃ

Kontrole

Przeprowadzono 30 kontroli (w tym 20 kontroli problemowych i 10 sprawdzających). W wyniku kontroli problemowych stwierdzono 225 uchybień i wydano 88 zaleceń dotyczących ich usunięcia. Po kontrolach sprawdzających stwierdzono realizację 67% zaleceń.

Działania edukacyjne i profilaktyczne

Podjęto następujące działania dotyczące edukacji i profilaktyki zagrożeń:

- w ramach bezpiecznej ewakuacji osób z zagrożonych lub objętych pożarem obiektów, pracownicy Oddziału Profilaktyki Pożarowej, sprawdzili dokumentację związaną z organizacją i warunkami ewakuacji w 32 kontrolowanych obiektach: wskazano konieczność uzupełnienia oznakowania dróg ewakuacji lub aktualizacji instrukcji bezpieczeństwa pożarowego;
- opracowano regulamin konkursu dla dzieci z łódzkich przedszkoli pt. „Pożar”, przy współudziale Wydziału Edukacji i wytypowanych 5 przedszkoli zorganizowano na stadionie MOSiR imprezę finałową dla 600 dzieci. Atrakcją były występy Dziecięcej Drużyny Pożarniczej OSP Łódź-Mikołajew i pokazy strażackiej Grupy Ratownictwa Specjalistycznego OSP Łódź-Jędrzejów z psami ratowniczymi. Konkurs przeprowadzono w oparciu o materiały edukacyjne przygotowane przez Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa UMŁ w postaci komiksów oraz filmu na płycie DVD;
- przekazano materiały edukacyjne w formie broszur (komiksów) obrazujące sposoby właściwego zachowania się

w przypadku wystąpienia zagrożeń oraz sposoby poprawnej ewakuacji Młodzieżowemu Ośrodkowi Wychowawczemu nr 3 – 50 egz., łódzkim przedszkolom – 800 egz.;

- wydrukowano 1 500 broszur edukacyjnych (komiksów) adresowanych do uczniów szkół podstawowych klas IV-V tematycznie związanych z zasadami postępowania w przypadku zagrożenia pożarem w obiektach użyteczności publicznej, w szkołach oraz w lesie;
- dofinansowano zakup nagród dla uczestników XXXVII Ogólnopolskiego Turnieju Wiedzy Pożarniczej;
- powielono na płytach DVD filmy: „Ewakuacja II” – 300 szt. i „Pożar” – 300 szt. Film „Pożar” przekazano do łódzkich przedszkoli.

Współpraca i finansowanie ochotniczych straży pożarnych

- W ramach Budżetu Obywatelskiego zrealizowano zadanie pn „Doposażenie Jednostki OSP Łódź - Wiskitno” polegające na zakupie specjalistycznego sprzętu (31,1 tys. zł),
- Na utrzymanie i konserwację obiektów strażnic OSP oraz inne wydatki bieżące przeznaczono 545 tys. zł.
- Dofinansowano zakup i montaż bram wjazdowych do garażu wolnostojącego OSP Łódź - Łagiewniki (5,2 tys. zł).
- Zakupiono sprzęt specjalistyczny ze środków przyznanych w ramach algorytmu przez rady osiedli dla jednostek OSP-Sikawa, OSP Łódź - Andrzejów oraz OSP - Wiskitno (36,1 tys. zł).
- Wypłacono członkom OSP ekwiwalent za udział w akcjach ratowniczych i szkoleniach (125,2 tys. zł) i wynagrodzenia za stałą konserwację sprzętu pożarniczego i samochodów bojowych (79,7 tys. zł).
- W ramach zadania „Zakup sprzętu służącego ochronie życia z przeznaczeniem dla OSP Grupa Ratownictwa Specjalistycznego Łódź - Jędrzejów dofinansowywanie z Województwa Łódzkiego w ramach pomocy finansowej jst” wydano 18,5 tys. zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu sprzętu - pojazd typu Quad, CF MOTO 500.
- W ramach zadania „Budowa wjazdu z utwardzeniem części terenu na nieruchomości przy ul. Plonowej 29/31 w OSP Łódź - Mikołajew” 50 tys. zł przeznaczone zostało na pokrycie wydatków majątkowych.
- Przeprowadzono konkurs na najlepszych łódzkich strażaków z jednostek ochotniczych straży pożarnych – „Strażak Roku” i ufundowano nagrody w wysokości 13 tys. zł.

W 2014 r. łódzkie OSP otrzymały dofinansowanie wysokości 899,8 tys. zł, w tym majątkowe 110,8 tys. zł (w 2013 r. – 28,7 tys. zł, w tym majątkowe 9 tys. zł).

CHYSTOŚĆ W MIEŚCIE

W celu utrzymania standardów czystości w Łodzi stałym sprzątaniem objęta jest powierzchnia 7,5 mln m².

Bieżącym utrzymaniem czystości niezabudowanych terenów miejskich objęta jest powierzchnia 4 mln m². W zakres tych prac wchodzi oczyszczanie z drobnych zaśmieci w systemie pięciodniowym przez cały rok (opróżnianie koszy, koszenie trawników wraz z wywozem pokosu, wygrabianie terenów zieleni, wymienianie piasku w piaskownicach i na polach piaskowych placów zabaw, oczyszczanie bieżące zimowe polegające na likwidacji gołoledzi poprzez posypywanie piaskiem oraz odśnieżanie terenów utwardzonych, bieżąca obsługa słupów ogłoszeniowych do bezpłatnego plakatowania, cięcie pielęgnacyjne krzewów i żywopłotów).

Cyklicznym oczyszczaniem pasów dróg publicznych objęta jest powierzchnia 3,5 mln m². Prace obejmują całoroczne utrzymanie terenu 5 dni w tygodniu, a od 1 listopada do 31 marca, 7 dni w tygodniu (usuwanie przerostów traw, chwastów, piasku, ziemi i innych zanieczyszczeń, koszenie trawników, usuwanie liści, opróżnianie koszy ulicznych, oczyszczanie słupów ogłoszeniowych i powierzchni falistych, oczyszczanie obiektów inżynierskich: przejść podziemnych, tuneli, oczyszczanie przystanków komunikacji miejskiej, jak również likwidacja śliskości i usuwanie śniegu).

Rejon Śródmieścia objęty jest szczególnym utrzymaniem w czystości i porządku. Podzielony na trzy obszary ul. Piotrkowska z placem Wolności – powierzchnia 48,7 tys. m², al. Schillera i ul. 6-go Sierpnia – 10,9 tys. m² oraz tereny niezabudowane – powierzchnia 160,4 tys. m², utrzymywany jest 7 dni w tygodniu.

Łącznie w roku 2014 na utrzymanie czystości w okresie letnim i zimowym na drogach publicznych i wewnętrznych oraz na terenach niezabudowanych wydano 47,3 mln zł. W ramach tego zadania, na terenach nie objętych stałym utrzymaniem, a należącym do gminy, opróżniane były kosze na śmieci i psie nieczystości, koszone trawy na terenach zieleni, wykonano wiosenne i jesienne wygrabianie, utrzymywane były piaskownice i słupy ogłoszeniowe, przycinane żywopłoty oraz utrzymywane gazony z nasadzeniami kwiatowymi. Ponadto odśnieżane były chodniki, parkingi, dojścia, dojazdy, schody etc. Wykonywane było również pozimowe oczyszczanie dróg oraz mechaniczne i ręczne oczyszczanie jezdni wraz z opaskami przykrawężnikowymi.

Inne działania wspierające utrzymywanie czystości w mieście:

- całodobowy telefon interwencyjny tzw. „Zielona Linia”, umożliwiający mieszkańcom zgłaszanie uwag dotyczących czystości w mieście, pozwalający zwiększyć szybkość reagowania na nieprawidłowości. W 2014 r. przyjęto 2,5 tys. interwencji;
- kontynuowanie Programu zbiórki przeterminowanych leków i termometrów, którego celem jest wyeliminowanie odpadów niebezpiecznych i przekazanie ich do termicznej utylizacji. Mieszkańcy posiadający przeterminowane leki mogą je nieodpłatnie dostarczyć do łódzkich aptek, w których ustawiono specjalne pojemniki (obecnie leki w 133 łódzkich aptekach, a termometry w 11). W 2014 roku zebrano 16 ton leków oraz 4 kg termometrów rtęciowych;
- kontynuowanie programu zbiórki nakrętek od butelek z tworzyw sztucznych, realizowanego pod hasłem „Zakręcone Miesiące”, który ma na celu promowanie idei selektywnej zbiórki odpadów. W 2014 r. zebrano około 2 ton nakrętek, a środki uzyskane z ich sprzedaży przeznaczone zostały na rehabilitację dzieci w Zespole Szkół Specjalnych nr 4;
- kontynuowanie programu zbiórki zużytych i niepotrzebnych płyt kompaktowych CD i DVD realizowanego pod hasłem „Na tropie CD”. W 2014 r. zebrano około 15 kg płyt;
- kontynuowanie programu „Posprzątaj, to nie jest kupa roboty”. W ramach programu zakupiono w 2014 r. i rozstawiono 82 kosze na psie nieczystości (ogółem na terenie miasta rozstawionych jest około 2,5 tys. koszy), udostępniono mieszkańcom bezpłatne worki do gromadzenia psich nieczystości (w 2014 roku zakupiono 1,25 mln woreczków). Działania te wspierane są przez Straż Miejską

PODSUMOWANIE

Podejmowane działania mają na celu poprawę jakości życia mieszkańców dzięki zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznej, rewitalizacji kluczowych obszarów Miasta, wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego i rozwoju zrównoważonego transportu miejskiego. W rozdziale opisano działania związane z przestrzenią miasta, komunikacją miejską, rewitalizacją, ochroną środowiska oraz bezpieczeństwem.

Główne rezultaty działań:

- Kontynuowano prace nad aktualizacją „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi”.
- W 2014 r. Rada Miejska w Łodzi uchwaliła 11 miejscowych planów zagospodarowania, w wyniku czego pokrycie miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wzrosło o 1,44% do 10,07% (2 641 ha) jego powierzchni. Przyjęła również uchwały o przystąpieniu do opracowania 7 kolejnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 721 ha – 2,47% obszaru miasta. Miejska Pracownia Urbanistyczna na koniec grudnia 2014 r. kontynuowała pracę nad 46 projektami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 6 873 ha, które obejmują 23,44% obszaru miasta.
- Zrealizowano zadania poprawiające stan parków zabytkowych i niezabytkowych (ich infrastruktury, zieleni, wyposażenia, budowa oświetlenia), w tym w ramach budżetu obywatelskiego – Park Źródłiska I, Park Helenów, Park im. H. Sienkiewicza, Park im. J. Piłsudskiego, Park im. S. Żeromskiego, Park Podolski. Urządzano nowe tereny zieleni lub wprowadzono elementy całkowicie nowego zagospodarowania – park osiedlowy w rejonie ul. Łososiowej, zieleniec pomiędzy ul. Lutomierską a Drewnowską.
- Zmniejszyła się liczba bezdomnych psów w Schronisku dla zwierząt przede wszystkim, w wyniku, przeprowadzonych adopcji oraz ze zwrotu psów zaginionych ich właścicielom lub opiekunom. Podobnie zmniejszyła się populacja kotów.
- Prowadzono liczne akcje edukacji ekologicznej m.in. przez Miejski Ogród Zoologiczny, Ogród botaniczny, Leśnictwo Miejskie.
- Łódzka Spółka Infrastrukturalna w 2014 r. zrealizowała inwestycje wodno-kanalizacyjne na kwotę łączną 24,21 mln zł.
- Zostały przeprowadzone termomodernizacje 7 placówek edukacyjnych o wartości 9,3 mln złotych.
- Rozpoczęto prace nad „Planem zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Miasta Łodzi na lata 2015-2025”. Wykonano „Aktualizację Studium Systemu Transportowego dla Miasta Łodzi”.
- Kontynuowano prace nad największą inwestycją związaną z zapewnieniem priorytetu komunikacji zbiorowej i poprawy jakości jej funkcjonowania - „Rozbudowa i modernizacja trasy tramwaju w relacji Wschód – Zachód (Retkinia - Olechów) wraz z systemem zasilania oraz systemem obszarowego sterowania ruchem”.
- W zakresie poprawy stanu taboru tramwajowego podpisano umowę na dostawę 22 nowych niskopodłogowych wagonów typu Pesa Swing (dla obsługi Trasy W-Z). W zakresie taboru autobusowego sprowadzono 40 nowych niskopodłogowych autobusów typu Mercedes Conecto.
- Po raz pierwszy w Łodzi wprowadzono sygnalizację świetlną, która daje bezwzględny priorytet pieszym. Utworzono również zielone torowisko w ul. Narutowicza na odcinku od ul. P.O.W. do ul. Sienkiewicza.
- W 2014 r. przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej wyniosły 144.868.228,36 zł. Dla porównania, w 2013 r. ww. przychody wyniosły 140.041.973,34 zł.
- Poddano modernizacji drogi (nawierzchnie bitumiczne i inne utwardzone): o łącznej powierzchni 39.282 m² za kwotę

- brutto 4.005.429,99 zł (remonty częściowe jezdni), między innymi takie jak rozbudowa ul. Inflanckiej, przebudowa układu drogowo-torowego na ul. Kopernika oraz przebudowa ul. Rojnej. Utwardzono 22 drogi gruntowe.
- Zmodernizowano chodniki o łącznej powierzchni 22.741,35 m² (w 2013 r.: 34.239 m²) za kwotę brutto 4.235.586,56 zł, w tym m.in. chodniki w strefie wielkomiejskiej (przeprowadzane zgodnie z wysokimi standardami jakości opracowanymi w 2013 r.):
 - Rozpoczęto realizację projektu „System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme), Część 6 - SOWA - Energooszczędne oświetlenie uliczne”, mającego na celu zmniejszenie zużycia energii elektrycznej przez oświetlenie drogowe.
 - Z uwagi na prowadzone liczne prace remontowo-inwestycyjne utrudniające sytuację drogową w mieście wprowadzono zmiany w Strefie Płatnego Parkowania. Od początku 2014 r. opłaty za parkowanie zostały obniżone.
 - Wybudowano ponad 27 km dróg rowerowych, przygotowano „Strategię rozwoju sieci dróg rowerowych w Łodzi w latach 2015 - 2020+”.
 - W wyniku rozpoczętych w 2013 r. działań dostosowujących zatrudnienie w administracjach do wielkości i struktury zasobu, zatrudnienie zmniejszyło się z 946,8 etatu na koniec 2012 r. do 650,9 etatu na koniec 2014 r. Ze wstępnych sprawozdań budżetowych wynika, że koszty funkcjonowania AZK były w 2014 r. niższe w porównaniu z 2012 r. o 15,7 mln zł.
 - W 2014 r. w wyniku 4 edycji przetargów „Lokale dla kreatywnych” wynajęto 42 lokale.
 - W 2014 r. wydatki ogółem na remonty bieżące, konserwacje i rozbiórki wyniosły 19,9 mln zł, w tym na remonty lokali przeznaczonych do zasiedlenia (zamiennych i pomieszczeń tymczasowych) wydano 3 mln zł, na remonty lokali socjalnych 3,1 mln zł, na rozbiórki budynków 1,1 mln zł, na pozostałe remonty bieżące i konserwacje 12,8 mln zł.
 - Do najistotniejszych efektów rzeczowych w 2014 r. należało wykonanie remontu 255 lokali socjalnych i przygotowanie do zasiedlenia 153 lokali zamiennych oraz 32 pomieszczeń tymczasowych, ponadto rozebranych zostało 14 budynków, w tym 5 zlokalizowanych w strefie wielkomiejskiej.
 - W 2014 roku w ramach programu „Mia100 Kamienic” wyremontowano budynki znajdujące się na terenie 18 nieruchomości.
 - W ramach umowy podpisanej pomiędzy Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju a Miastem Łódź, w 2014 roku rozpoczęło realizację Projektu pilotażowego pn. „Opracowanie modelu prowadzenia rewitalizacji obszarów miejskich na wybranym obszarze w Mieście Łodzi”, który zakończy się we wrześniu 2015 roku. Budżet projektu to niemal 4 mln złotych, które miasto otrzymało w ramach 100% dotacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna realizowanego w latach 2007-2013. Projekt pilotażowy ma za zadanie szerokie wsparcie przygotowania procesu rewitalizacji obszarowej.
 - W grudniu 2014 r. zakończono realizację rzeczową Projektu pn: „Księży Młyn w Łodzi – kompleksowa rewitalizacja terenów zielonych, poprawa infrastruktury technicznej w celu dostosowania do potrzeb społecznych i edukacyjnych” dofinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.
 - W 2014 r. przygotowano do sprzedaży w trybie przetargowym i bezprzetargowym 314 nieruchomości na łączną kwotę ponad 186,6 mln zł. Sprzedano 171 nieruchomości, a wpływy do budżetu wyniosły 44 mln zł – najwięcej w ostatnich 5 latach i 2-krotnie więcej niż w 2012 r. oraz ponad 2 mln więcej niż w 2013 r.
 - W 2014 r. Miasto kontynuowało politykę użyczania gruntów miejskich wokół budynków wspólnot mieszkaniowych. Zawarto łącznie 83 umowy użyczenia.
 - Zrealizowano 11 projektów w ramach programu „Zielone podwórka”.
 - W roku 2014 pod nadzorem służb podległych Miejskiemu Konserwatorowi Zabytków wykonano prace budowlano – konserwatorskie w obiektach zabytkowych za kwotę 74,2 mln zł.

- Przyjęto Gminny Program Opieki nad Zabytkami na lata 2014-2017.
- W czerwcu 2014 r. zakończył się remont ulicy Piotrkowskiej i odmieniona ponownie trafiła do użytku łódzian.
- W roku 2014 nastąpiło zmniejszenie liczby stwierdzonych przestępstw (dynamika przestępczości ogólnie w stosunku do 2013 r. wyniosła 86,92%).
- W 2014 r. rozpoczęto realizację I-go z III etapów Projektu Bezpieczna Łódź - Systemu Monitoringu Miejskiego, który obejmuje uruchomienie monitoringu na ul. Piotrkowskiej.
- Łącznie w roku 2014 na utrzymanie czystości w okresie letnim i zimowym na drogach publicznych i wewnętrznych oraz na terenach niezabudowanych wydano 47,3 mln zł.

FUNDAMENT

Łódź efektywna i przyjazna – wprowadzenie nowych standardów usług publicznych, pełne wykorzystanie atutów miasta, racjonalizacja zarządzania majątkiem komunalnym.

ŁÓDŹ SPRAWNIE ZARZĄDZANA, OSZCZĘDNA I GOSPODARNA

Racjonalizacja zarządzania majątkiem i zasobami, podniesienie jakości świadczonych usług publicznych.

FUNDAMENT JAKO INTEGRALNA CZĘŚĆ STRATEGII ZINTEGROWANEGO ROZWOJU ŁODZI 2020+

Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ to podstawa pierwszego w historii Łodzi synergicznie działającego systemu zarządzania strategicznego Miastem. Oszczędne i efektywne Miasto, to Łódź należycie wykorzystująca posiadane zasoby i znajdująca rezerwy dzięki, którym możliwe jest wygospodarowanie środków na pokonywanie wyzwań i realizację projektów rozwojowych. Miasto efektywne, to metropolia racjonalnie zarządzająca majątkiem i zasobami, oszczędna i podnosząca jakość usług publicznych, rozumiana jako stopień spełnienia oczekiwań i zaspokojenia trafnie rozpoznanych potrzeb mieszkańców.

Wizja Strategii 2020+ i wynikające z diagnozy strategicznej Łodzi wyzwania dla Miasta oraz zasady realizacji strategii rozwoju znalazły odbicie w wypełnianiu w roku 2014 Fundamentu i polityk sektorowych.

POLITYKI SEKTOROWE STRATEGII 2020+

Polityka sektorowa wyznacza w kompleksowy sposób kierunki rozwoju określonego obszaru aktywności miasta i stanowi program realizacyjny Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+. Identyfikuje szczegółowe cele o charakterze operacyjnym, wypracowane w oparciu o materiał diagnostyczny i zawiera mierzalne wskaźniki. Narzędzie to ma umożliwić oszacowanie nakładów w określonym obszarze aktywności społeczno-gospodarczej, umożliwiając jednocześnie czytelną identyfikację rezultatów, ich monitoring i ewaluację.

Polityki sektorowe zawarte w Fundamencie Strategii 2020+ integrują ją z zarządzaniem operacyjnym oraz wyznaczają standardy realizacji usług publicznych:

- polityka gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy, obejmująca aktywne zarządzanie zasobem mieszkań socjalnych oraz komunalnych, docelowo także prywatyzację części tych mieszkań, działania dotyczące restrukturyzacji zadłużenia mieszkańców oraz programy osłonowe dla najuboższych lokatorów (m.in. odpracowanie zadłużenia), mieszkania chronione dla osób niepełnosprawnych;
- polityka komunalna i ochrony środowiska, zapewniająca pełne bezpieczeństwo zaopatrzenia łodzian w media komunalne, spełniającą rosnące wymogi zrównoważonego rozwoju i zastrzegających się przepisów ekologicznych. Jej realizacja ma doprowadzić do poprawy estetyki i czystości miasta;
- polityka przestrzenna, kształtująca przestrzeń miasta na miarę współczesnych wyzwań demograficznych, gospodarczych i środowiskowych. Realizacja tej polityki ma sprostać rosnącym wymaganiom mieszkańców, co do jakości życia w mieście, równocześnie zapobiec niekontrolowanemu rozprzeczaniu się zabudowy miejskiej;
- polityka rozwoju transportu i komunikacji, która koordynuje różne rodzaje transportu w aglomeracji, przez co wpływa na poprawę bezpieczeństwa uczestników ruchu, z zachowaniem zasad zrównoważonego transportu, ze szczególnym uwzględnieniem transportu alternatywnego. W 2013 r. działał Zespół do spraw opracowania programu rozwoju transportu i komunikacji zbiorowej 2020+ dla Miasta Łodzi, który ma oprzeć się na wnioskach płynących ze Studium

Transportowego dla Łodzi;

- polityka rozwoju kultury, poszukująca inspiracji w tożsamości i tradycji, pozwalająca wspierać między innymi najlepsze projekty filmowe, sztuki współczesnej, mody, dziedzictwa rewolucji przemysłowej, budująca łódzki kapitał społeczny, przyciągająca najszerzy krąg odbiorców. Polityka ta określa nowoczesne modele organizacji sektora kultury;
- polityka edukacji, która dostosowuje strukturę edukacji do współczesnych wymagań społeczno – gospodarczych, nauki przez całe życie. Elastycznie reagując na potrzeby łódzkiego rynku pracy (szkolnictwo zawodowe), sprostą wyzwaniom demograficznym i przyczyni się do kształtowania postaw patriotycznych i obywatelskich;
- polityka sportu mająca na celu popularyzację sportu wśród wszystkich łódzian, wzrost poziomu osiągnięć sportowych oraz zapewniającą rozwój infrastruktury sportowo – rekreacyjnej (przedstawiony projekt oczekuje na aktualizację);
- polityka zdrowia obejmująca zdrowie i opiekę społeczną służącą wyrównywaniu szans i tworzeniu warunków sprzyjających przeciwdziałaniu marginalizacji osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Wynikające z niej działania umożliwią skuteczną profilaktykę i lepszy dostęp do opieki medycznej i pomocy społecznej;
- polityka włączenia społecznego obejmująca programy wychodzenia z biedy i programy wyrównujące szanse ubogich i bezrobotnych mieszkańców, zwłaszcza z łódzkich enklaw biedy (w trakcie opracowania), w ramach aktualizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Łodzi.

ORGANIZACYJNE PRZYGOTOWANIE URZĘDU DO WDROŻENIA I REALIZACJI ZADAŃ W OPARCIU O CELE I REZULTATY

Reorganizacja Urzędu Miasta Łodzi

Trwa podnoszenie standardów świadczenia usług publicznych i optymalizacja efektywności funkcjonowania administracji przez reorganizację Urzędu rozpoczętą w 2011 roku utworzeniem 7 departamentów.

W 2014 roku reorganizację kontynuowano rozpoczynając od:

- utworzenia w Biurze Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą wewnętrznej komórki organizacyjnej pn. Oddział Łódź Convention Bureau, której zadaniem jest promocja turystyki biznesowej;
- w Wydziale Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa:
 - przekształcono Oddział Logistyki w Oddział Budżetu i Gospodarowania Sprzętem,
 - przekształcono Oddział Planowania, Obrony Cywilnej i Spraw Obronnych w Oddział Spraw Obronnych i Obrony Cywilnej, który realizuje dodatkowo zadania ściśle związane z pakietem zadań Obrony Cywilnej a przypisane do Oddziału Logistyki,
 - przekształcono Oddział Profilaktyki i Analizy Zagrożeń w Oddział Profilaktyki Pożarowej, z którego wydzielone zostały zadania wynikające z ustawy o bezpieczeństwie imprez masowych i ustawy Prawo o zgromadzeniach i przeniesione do Zespołu ds. Imprez i Zgromadzeń oraz zadania związane z obsługą finansową Ochotniczych Straży Pożarnych, które zostały przeniesione do Oddziału Budżetu i Gospodarowania Sprzętem,
 - utworzono Zespół ds. Imprez i Zgromadzeń;
 - w celu lepszej koordynacji służb i zapewnienia wszechstronnego przygotowania miasta w sytuacjach zagrożeń w Wydziale Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa utworzono Samodzielne Stanowisko ds. Systemu Bezpieczeństwa.
- w Wydziale Zdrowia i Spraw Społecznych:
 - połączono Oddział Nadzoru i Kontroli z Oddziałem Koordynacji, Finansów i Majątku i utworzono w ich miejsce Oddział Organizacyjno-Ekonomiczny,
 - utworzono Samodzielne Stanowisko ds. Kontroli,

- zmieniono nazwę Zespołu ds. Profilaktycznych Programów Zdrowotnych i Promocji Zdrowia na Zespół ds. Promocji Zdrowia i Rodziny – zmiana nazwy odzwierciedla zakres zadań komórki zwłaszcza po przejęciu ich części z Oddziału Nadzoru i Kontroli oraz z Oddziału Koordynacji, Finansów i Majątku (np. sprawy żłobków, klubów malucha, repatriacji) oraz przypisano Zespołowi nowe zadanie, jakim jest obsługa Łódzkiej Karty Dużej Rodziny;
- w Wydziale Budynków i Lokali dokonano nowego podziału zadań, co skutkowało przebudową struktury i pozwoliło na skumulowanie powtarzalnych zadań w jednym oddziale zamiast jak dotychczas w pięciu. Ponadto zlokalizowano cały wydział w jednej siedzibie przy ul. Piotrkowskiej 153. Do najważniejszych zmian należały:
 - likwidacja pięciu Oddziałów ds. Najmu, Eksploatacji i Remontów Lokali Mieszkalnych,
 - likwidacja Samodzielnego Stanowiska ds. Przekształceń Nadzorowanych Jednostek,
 - likwidacja Oddziału Gospodarowania Lokalami Mieszkalnymi,
 - likwidacja Oddziału Lokali Użytkowych i Windykacji,
 - likwidacja Oddziału Remontów Budynków i Inwestycji,
 - utworzenie Oddziału Lokali Mieszkalnych,
 - utworzenie Oddziału Lokali Socjalnych,
 - utworzenie Oddziału Lokali Użytkowych,
 - utworzenie Oddziału Utrzymania Zasobu,
 - utworzenie Oddziału Windykacji,
 - utworzenie Oddziału Zamiany Lokali Mieszkalnych,
 - utworzenie Oddziału ds. Roszczeń Odszkodowawczych.

Kolejna zmiana związana była z decyzjami Rządu Rzeczypospolitej Polskiej zmierzającymi do powierzenia Łodzi organizacji Międzynarodowej Wystawy EXPO 2022 (International Expo). W Departamencie Prezydenta Urzędu Miasta Łodzi powstało Biuro ds. EXPO, odpowiedzialne za to zadanie ze strony miasta.

Jednostka budżetowa Zarząd Gospodarowania Odpadami - nadzór nad nowo utworzoną jednostką budżetową, która działalność rozpoczęła 1 stycznia 2014 roku, powierzono Dyrektorowi Departamentu Infrastruktury i Lokali.

W marcu Prezydent Miasta Łodzi zdecydowała o zmniejszeniu liczby wiceprezydentów oraz likwidacji Departamentu Infrastruktury i Lokali. Komórki organizacyjne, funkcjonujące dotychczas w ramach departamentu, zostały przeniesione odpowiednio do:

- Wydziału Budynków i Lokali do Departamentu Gospodarowania Majątkiem,
- Wydziału Gospodarki Komunalnej do Departamentu Gospodarowania Majątkiem,
- Wydziału Ochrony Środowiska i Rolnictwa do Departamentu Spraw Społecznych.

Jednocześnie nadzór nad miejskimi jednostkami organizacyjnymi sprawowany dotychczas przez Dyrektora Departamentu Infrastruktury i Lokali został powierzony odpowiednio nad:

- Zarządem Zieleni Miejskiej – Dyrektorowi Departamentu Spraw Społecznych,
- Zarządem Dróg i Transportu – Dyrektorowi Departamentu Architektury i Rozwoju, któremu ponadto powierzono nadzór nad Łódzkim Zakładem Usług Komunalnych (dotychczas sprawowanym przez Wydział Gospodarki Komunalnej),
- Zarządem Gospodarowania Odpadami - Wydziałowi Gospodarki Komunalnej.

W maju zmieniono strukturę wewnętrzną Biura Obsługi Inwestora, tworząc Oddział ds. Wspierania Inwestorów Lokalnych, któremu przypisano zadanie wspierania inwestorów lokalnych tworzących nowe miejsca pracy. Intencją stworzenia wewnętrznej komórki było wspieranie już działających firm lokalnych w tworzeniu nowych miejsc pracy lub utrzymaniu już istniejących. Jest to również odpowiedź na oczekiwania łódzkich przedsiębiorców różnych branż, którzy potrzebują podobnego traktowania jak kluczowi inwestorzy.

Ponadto przekształcono Zespół Obsługi Inwestorów w Oddział Obsługi Inwestorów oraz utworzono wewnętrzną komórkę organizacyjną pn. Zespół ds. Marketingu Inwestycyjnego, do którego zadań należy przygotowywanie udziału pracowników Urzędu Miasta Łodzi w misjach gospodarczych i inwestycyjnych, seminariach, spotkaniach biznesowych, a także organizowanie takich wydarzeń w celu pozyskiwania inwestorów.

W związku z zaleceniami Najwyższej Izby Kontroli Delegatury w Łodzi, Urząd Miasta przejął od Zarządu Dróg i Transportu zadania związane z zarządzaniem ruchem na drogach. W celu ich realizacji utworzono Oddział Zarządzania Ruchem na Drogach w Departamencie Architektury i Rozwoju. W wystąpieniu pokontrolnym, NIK zakwestionował praktykę delegowania zadań związanych z zarządzaniem ruchem na drogach poza struktury Urzędu Miasta, obowiązujący stan prawny nie przewiduje bowiem możliwości przekazania zadań technicznych na rzecz innych podmiotów.

Kolejna zmiana, polegała na przekształceniu struktury wewnętrznej w Wydziale Praw do Nieruchomości. Utworzono wewnętrzną komórkę organizacyjną pn. Oddział ds. Ochrony Praw Własności do Nieruchomości. Zadaniem Oddziału jest prowadzenie spraw związanych z ochroną tytułów do nieruchomości miasta i Skarbu Państwa oraz monitoring zgłaszanych wobec nich roszczeń reprivatyzacyjnych, a także koordynacja i nadzór podejmowanych, w ścisłej współpracy z Wydziałem Organizacyjno-Prawnym, działań w ramach postępowań przed sądami powszechnymi i organami administracji samorządowej i rządowej. Dotychczas zadania te realizowane były przez pracowników Oddziału Regulowania Stanów Prawnych Nieruchomości. Utworzenie nowego Oddziału, jako wyspecjalizowanej komórki organizacyjnej, konieczne było w związku z coraz liczniej zgłaszanymi roszczeniami wobec nieruchomości gminnych i Skarbu Państwa, mogących skutkować nie tylko wypłatą odszkodowań na rzecz dawnych właścicieli, ale także utratą praw do nieruchomości.

Zlikwidowano Oddział Bezpieczeństwa i Higieny Pracy w Departamencie Prezydenta od 1 grudnia przenosząc zadania związane ze szkoleniami bhp i badaniami lekarskimi pracowników do Biura ds. Zarządzania Kadrami w Departamencie Prezydenta, pozostałe zadania powierzając Wydziałowi Obsługi Administracyjnej w Departamencie Obsługi i Administracji, w którym utworzono Zespół ds. Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.

W związku z decyzją Prezydenta Miasta o utworzeniu w strukturze Urzędu Departamentu Komunikacji Społecznej i Zdrowia wprowadzono następujące zmiany:

- przeniesiono do nowo utworzonego Departamentu Komunikacji Społecznej i Zdrowia:
 - Biuro Informacji i Komunikacji Społecznej (dotychczas w Departamencie Prezydenta),
 - Biuro Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą (dotychczas w Departamencie Prezydenta),
 - Biuro ds. Partycypacji Społecznej (dotychczas w Departamencie Prezydenta),
 - Wydział Kultury (dotychczas w Departamencie Spraw Społecznych) z wyłączeniem Samodzielnego Stanowiska ds. Rewitalizacji Księżego Młyna, które zostało włączone w strukturę Wydziału Budynków i Lokali,
 - Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych (dotychczas w Departamencie Spraw Społecznych);
- przeniesiono do Departamentu Spraw Społecznych:
 - Biuro Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy (dotychczas w Departamencie Architektury i Rozwoju) z wyłączeniem Oddziału Współpracy z Uczelniami oraz Oddziału Rozwoju Przedsiębiorczości, które zostały włączone w strukturę Biura Obsługi Inwestora,
 - Wydział Gospodarki Komunalnej.

Jednocześnie Dyrektorowi Departamentu Komunikacji Społecznej i Zdrowia powierzono nadzór nad Zarządem Zieleni Miejskiej (dotychczas sprawowany przez Dyrektora Departamentu Spraw Społecznych), zaś Dyrektorowi Departamentu Spraw Społecznych powierzono nadzór nad Łódzkim Zakładem Usług Komunalnych (dotychczas sprawowany przez Dyrektora Departamentu Architektury i Rozwoju) oraz Centrum Świadczeń Socjalnych w Łodzi (dotychczas sprawowany przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych).

Ponadto w celu ujednolicenia polityki kadrowej w miejskich jednostkach organizacyjnych – rozszerzono zakres zadań Biura ds. Zarządzania Kadrami o nadzorowanie polityki personalnej w miejskich jednostkach organizacyjnych.

SYSTEM MIERNIKÓW AKTYWNOŚCI

Do pomiaru aktywności UMŁ wybrano mierniki uwzględniające zasadę zrównoważonego rozwoju, oraz jakość życia. Horyzontalna zasada wprowadzona w Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ oznacza dążenie do poprawy jakości życia mieszkańców, trwałego rozwoju gospodarki oraz odpowiedzialnego korzystania z zasobów przy uwzględnieniu skutków ekonomicznych, społecznych i środowiskowych dla obecnych i przyszłych pokoleń. Wskaźniki oparte o zasadę zrównoważonego rozwoju zostały pogrupowane według trzech ładów. W ramach każdego z nich wyróżniono:

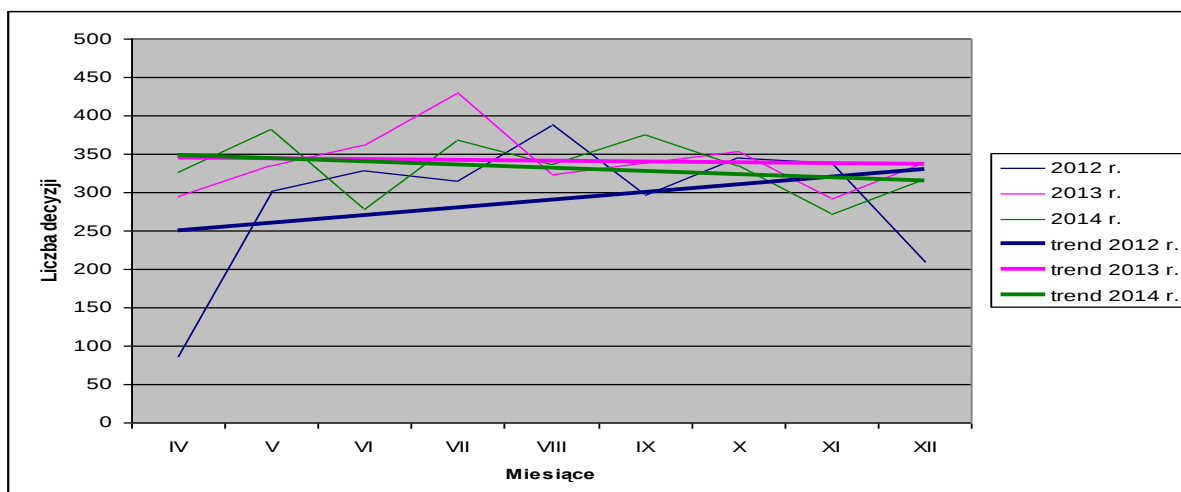
- Ład środowiskowo-przestrzenny:
 - Ekologizacja planowania przestrzennego;
 - Ochrona przyrody i krajobrazu;
 - Ochrona gleb i odpady;
 - Ochrona wód, powietrza atmosferycznego i klimatu akustycznego.
- Ład gospodarczy:
 - Przedsiębiorczość (podmioty gospodarcze i pracujący);
 - Poziom i struktura zatrudnienia;
 - Budownictwo mieszkaniowe;
 - Infrastruktura techniczna.
- Ład społeczny:
 - Edukacja;
 - Zdrowie;
 - Bezpieczeństwo publiczne;
 - Mieszkalnictwo;
 - Kultura, sport i rekreacja (styl życia), ale także konferencje, kongresy;
 - Aktywność na rynku pracy.

Uwzględniono mierniki określające wybrane statystyki pracy Urzędu Miasta Łodzi w okresach miesięcznych, poczynając od kwietnia 2012 roku.

Ład środowiskowo-przestrzenny

Ekologizacja planowania przestrzennego monitorowana jest liczbą wydanych decyzji o warunkach zabudowy (WZiZT) oraz pozwoleń na budowę. W przypadku WZiZT trend, w roku 2014 określający liczbę wydanych decyzji jest zbliżony trendu z roku 2013. Porównując trendy liczby wydanych decyzji w latach 2013 i 2014 widać wyraźnie wzajemną relację i podobieństwa w przeciwieństwie do trendu z roku 2012. W 2014 roku trend liczby wydanych decyzji wskazuje na stabilizację, na poziomie osiągniętym w poprzednim roku. Świadczyć to może zarówno o dyskontowaniu („konsumpcji”) obowiązujących w dalszym ciągu decyzji z lat 2012 i 2013 oraz stabilnym poziomie rozwoju gospodarczego Łodzi.

Rys. 21. Porównanie trendów za lata 2012 - 2014 dotyczących liczby wydanych decyzji WZiZT oraz Pozwoleń na budowę .

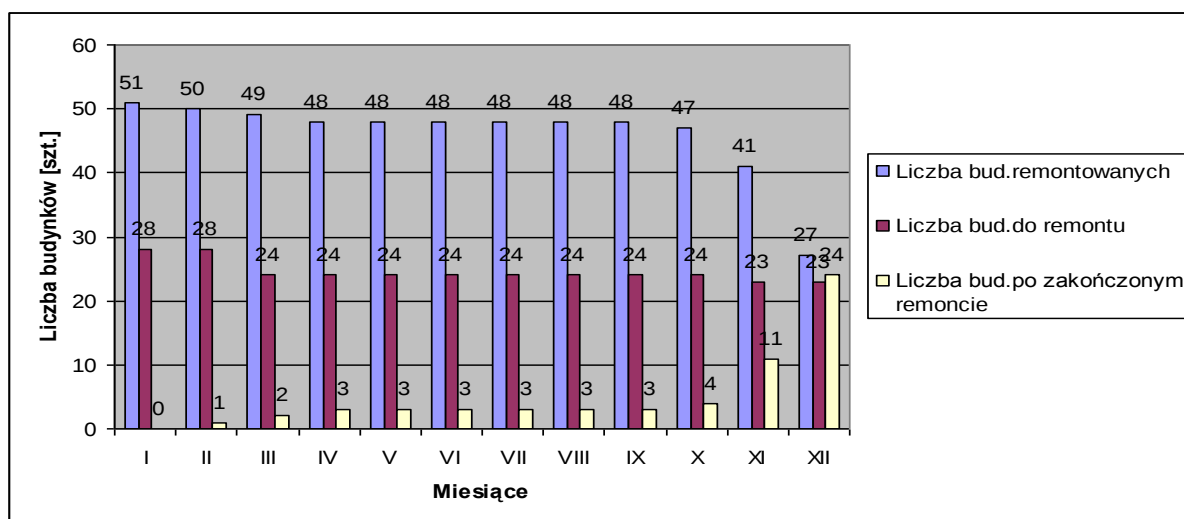

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Ład gospodarczy

W ramach kategorii ładu gospodarczego przeanalizowano obszary: infrastruktura techniczna i zasoby mieszkaniowe.

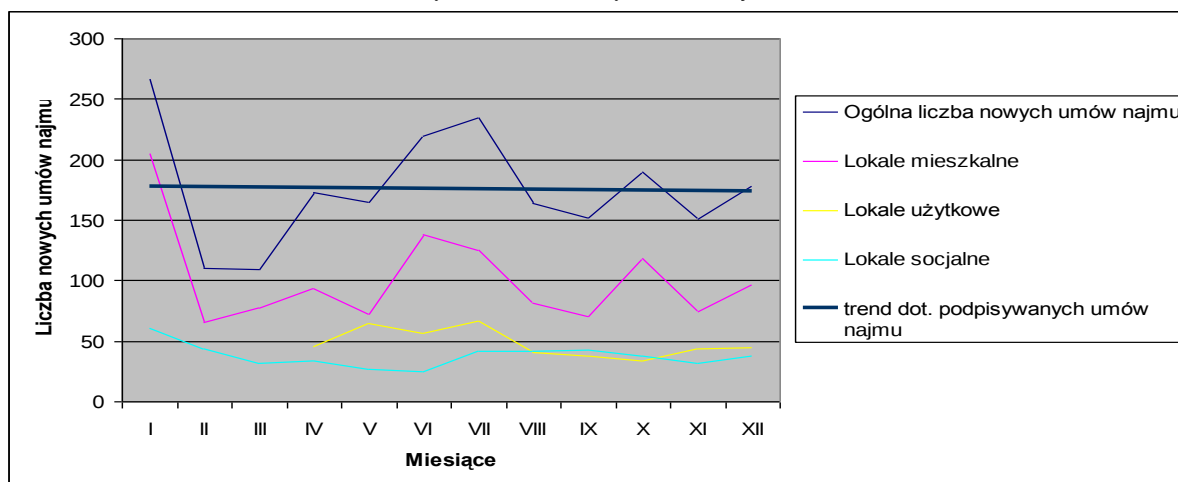
Rys. 22. Remonty budynków będących własnością lub współwłasnością Miasta 2014 r.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

W porównaniu do I kwartału 2013 r. gdy obserwowano dużą dynamikę zmian liczby budynków do remontu w stosunku do liczby budynków remontowanych, rok 2014 przynosi stabilizację realizacji planu remontowego. Liczby budynków przygotowanych do remontu jak i budynków remontowanych utrzymują się na stałych poziomach przez pełny rok. W 2014 r. widoczny jest również trend wzrostowy w zakresie liczby budynków po zakończonym remoncie (24 na koniec 2014 r.).

Rys. 24. Liczba nowych umów najmu.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

W roku 2014 obserwuje się stabilizację liczby podpisywanych umów najmu zarówno w przypadku lokali mieszkalnych, jak i użytkowych. W stosunku do 2013 r. należy odnotować stopniowe wyhamowanie trendu spadkowego i tendencje do wyrównania sytuacji z 2012 r., kiedy to ogólna liczba podpisywanych z Miastem umów najmu miała tendencję delikatnego wzrostu (lokale mieszkalne przy jednoczesnym utrzymywaniu na stałym poziomie umów na lokale użytkowe i socjalne). Tendencja wyraźnie zmienia się dla miesięcy letnich (VI - VII) oraz jesiennych (X) jak dla wzrostu podpisanych umów najmu.

Infrastruktura techniczna – informacje przekazywane przez Wydział Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów dają ogólny obraz w zakresie wskaźnika kongestii (załoczenia) miasta. Zarówno liczba wydanych uprawnień do kierowania pojazdem, jak i liczba dokonanych rejestracji ma odzwierciedlenie w ilości i natężeniu ruchu pojazdów. Analizowane mierniki wykazują sezonowość (np. liczba rejestracji ma maksymalną intensywność w lipcu, a wartości w pozostałych miesiącach są zbliżone do średniorocznych wartości). W 2014 r. średnia liczba wydawanych uprawnień do kierowania pojazdem (średnia z 12 miesięcy) wyniosła 414 (spadek w stosunku do 2013 r. o 190 szt.). W roku 2013 było to 604 uprawnień co stanowiło, w stosunku do 2012 r., zmniejszenie o 257 szt. (2012 r. 861 szt.). Średnia liczba dokonanych rejestracji pojazdów w 2014 r. wyniosła 5,584 szt. (spadek w stosunku do 2013 r. o 374 szt.). W roku 2013 (4,573 szt.) odnotowano w stosunku do 2012 r. o 1,191 szt. pojazdów (2012 r. 3,972 szt.).

Ład społeczny

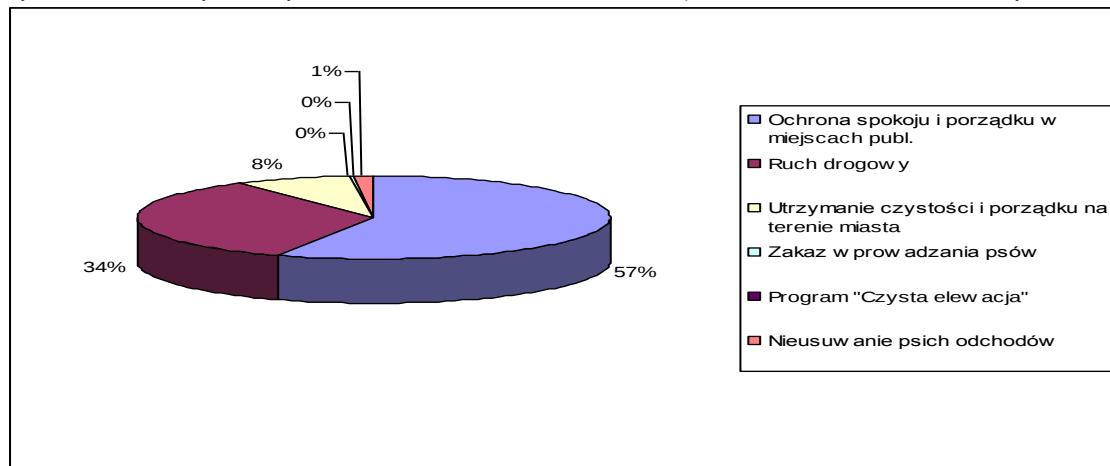
Wskaźniki odnoszące się zarówno do obszarów bezpieczeństwa, estetyki, czystości miasta wskazują, że ich comiesięczne wartości były do siebie zbliżone.

Wskaźniki odnoszące się do bezpieczeństwa publicznego to: liczba wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów oraz liczba patroli SM. W roku 2014 liczba wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów przez SM wyniosła 72 636 w 2013 było 84 441, a w 2012 roku 65 215. Wśród wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów w 2014r. liczba wniosków i mandatów dotyczących ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych wyniosła 40 767, a w przypadku ruchu drogowego 25 886.

Wskaźniki dotyczące estetyki i czystości Miasta Łodzi to: liczba wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów w sprawach dotyczących utrzymania czystości i porządku na terenie miasta, zakazu wprowadzania psów, programu „Czysta elewacja” i usuwania psich odchodów stanowią w sumie ok. 9% wszystkich wniosków o ukaranie i mandatów. W 2014 roku

miesięczny (średnia z 12 miesięcy) liczba wniosków o ukaranie i mandatów wystawianych przez Straż Miejską w przypadku ruchu drogowego wynosiła 2 349 (spadek w stosunku do 2013 r. o 17 wniosków). W przypadku ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych był to poziom 4 212 w 2012 r., 3 989 (w 2013 r.). W 2014 r. wystawiono 3 971 wniosków, co stanowi kolejne zmniejszenie ilości wniosków.

Rys. 16. Struktura wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów na podstawie monitorowania ich liczby za 2014 r.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Wnioski o ukaranie i mandaty w sprawach dotyczących zakazu wprowadzania psów, programu „Czysta elewacja” i usuwania psich odchodów w roku 2014 stanowiły 1% ogółu, identycznie jak w 2013 i 2012 roku. Tak niski procent wskazuje na to, że „przypadki drobne”, które w sposób jednoznaczny rzutują na postrzeganie miasta zarówno przez mieszkańców, jak i gości z zewnątrz, mogą być nieuwzględniane w priorytetach SM.

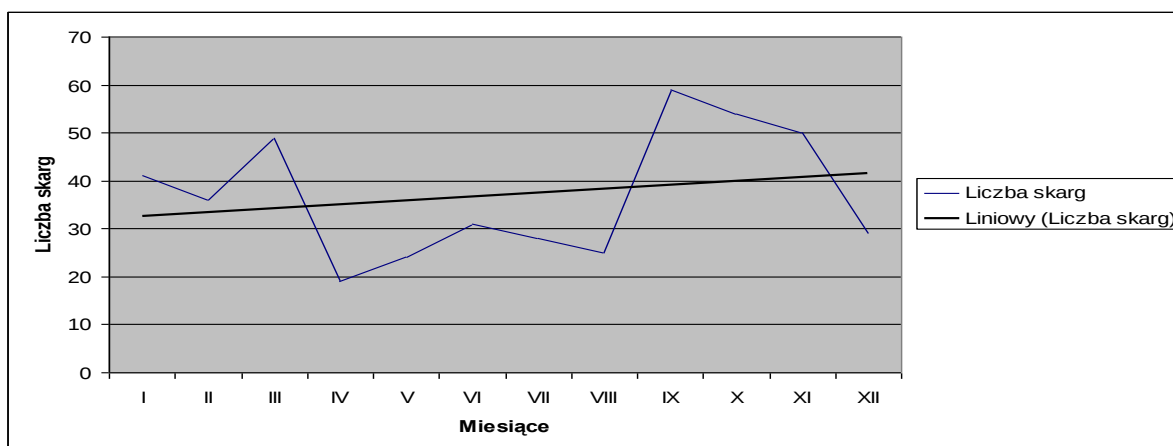
Określeniu aktywności Miasta i pracy Straży Miejskiej mogą służyć wskaźniki liczby patroli, a także liczba interwencji, w zakresie ochrony spokoju i porządku w miejscach publicznych oraz ruchu drogowego. Średnio w miesiącu, w 2014 roku Straż Miejska wykonała 17 513 patroli i przyjęła 70 665 interwencji. Działania te zakończyły się 72 636 wnioskami o ukaranie lub mandatami karnymi.

Postępowanie administracyjne

Ocenę postępowania administracyjnego (jakość pracy jednostek Urzędu Miasta Łodzi) sporządzono na podstawie informacji z: Wydziału Urbanistyki i Architektury, Biura Architekta Miasta, Wydziału Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów, Urzędu Stanu Cywilnego, Wydziału Spraw Obywatelskich. W przypadku skarg mieszkańców wpływających do jednostek Urzędu Miasta Łodzi ocenie podlegają wszystkie jednostki organizacyjne.

Średnia miesięczna liczba skarg na działanie jednostek UMŁ znacznie zmalała i wynosiła kolejno: 64 w 2012 r., 65 w 2013 r. i 37 skarg miesięcznie w 2014 roku.

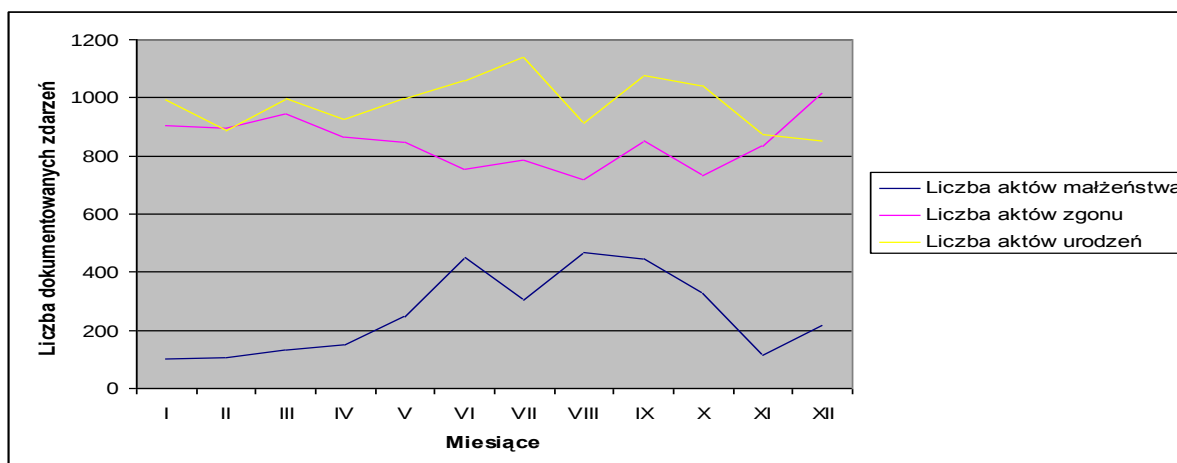
Rys. 17. Skargi złożone w jednostkach i komórkach UMŁ 2 2014r.

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

W przypadku mierników jakości pracy urzędu, szczegółowa analiza wskazuje na sezonowość części usług świadczonych na rzecz mieszkańców. Okresy wzrostu ilości skarg to marzec, wrzesień i listopad, spadku to kwiecień i sierpień.

Rys. 18. Liczba wystawianych dokumentów przez Urząd Stanu Cywilnego

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Okresy wzmożonej pracy Urzędu Stanu cywilnego w 2014 roku przypadły w zakresie urodzeń na lipiec, wrzesień i październik. W zakresie wystawiania aktów zgonu okres wzmożonej pracy przypadał na miesiące: luty, marzec, wrzesień, listopad i grudzień. Wzrost pracy w przypadku wystawiania aktów małżeństwa przypadał na czerwiec, sierpień i listopad.

GOSPODARKA FINANSOWA MIASTA

Jednym z najważniejszych zadań łódzkiego samorządu jest kontynuowanie działań zmierzających do poprawy wyników finansowych budżetu. Strategicznymi celami polityki budżetowej w najbliższych latach pozostanie:

- realizacja poziomu nadwyżki operacyjnej umożliwiająca utrzymanie nowego wskaźnika obsługi zadłużenia w perspektywie kolejnych lat w limicie ustawowym, umożliwiając kontynuację polityki inwestycyjnej miasta Łodzi na poziomie wynikającym z podjętych zobowiązań oraz możliwości perspektywy finansowej,
- stopniowe ograniczanie deficytu budżetowego i ścisła kontrola poziomu zadłużenia,
- koncentracja środków na dokończenie już rozpoczętych zadań inwestycyjnych, w szczególności ujętych w ramach przedsięwzięć w obecnej WPF miasta Łodzi na lata 2015-2040,
- przygotowanie projektów do sfinansowania w nowej perspektywie budżetowej UE na lata 2014-2020 (z uwzględnieniem Zarządzenia Prezydenta Miasta Łodzi Nr 5387/VI/13 z dnia 28.11.2013 r.) i wygospodarowanie środków na ten cel w zakresie wkładu własnego.

Podstawowymi priorytetami w 2014 r. były:

- odbudowa nadwyżki operacyjnej poprzez zwiększenie dochodów bieżących oraz utrzymanie dyscypliny wydatkowej,
- realizacja założonego planu inwestycyjnego, a przede wszystkim koncentracja środków na dokończenie już rozpoczętych zadań.

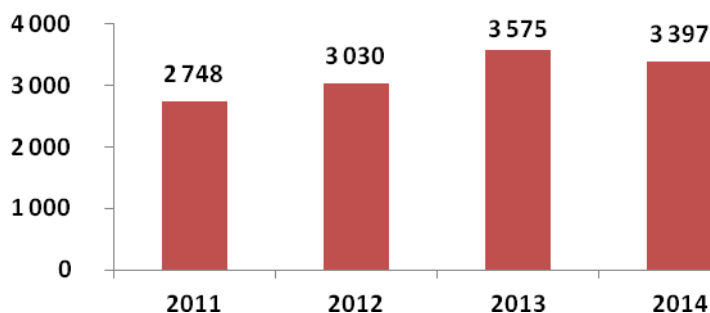
Tab. 112. Realizacja budżetu Miasta

	2012		2013		2014	
		% planu		% planu		% planu
Dochody ogółem w mln zł	3 030,3	96,2	3 574,7	98,6	3 396,6	98,6
na 1 mieszkańca w zł	4 209		5 005		4 802	
Wydatki ogółem w mln zł	3 322,6	94,7	3 807,3	94,3	3 837,9	94,4
na 1 mieszkańca w zł	4 621		5 331		5 425	
Udział wydatków majątkowych w wyd. ogółem	16 %		26 %		26,6%	
Wielkość nadwyżki operacyjnej w mln zł	27,6	25,4	166,9	148	226,1	120,7
Dochód z podatku PIT w mln zł	742,5	97,3	756,1	101	805,7	101,1
Dochód z podatku CIT w mln zł	65,6	82	64,6	96,8	59,6	80,4

Źródło: Wydział Budżetu.

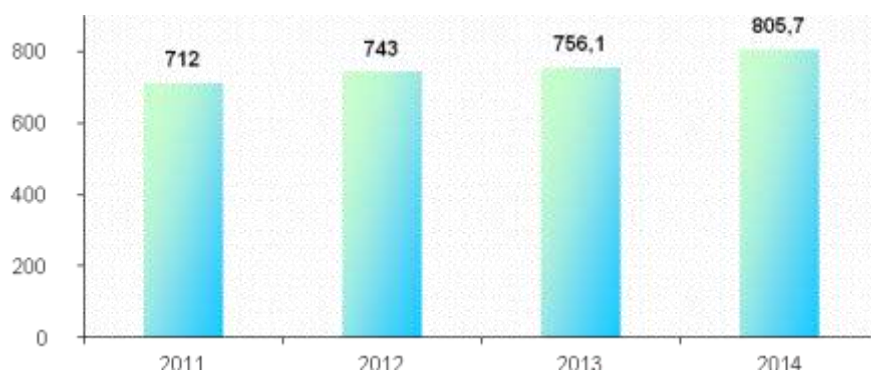
W 2014 r. wykonanie dochodów Miasta ogółem wyniosło 3 396,6 mln zł, co stanowi 98,6% kwoty zaplanowanej w budżecie.

Rys. 19. Dochody Miasta ogółem w latach 2011-2013 w mln zł

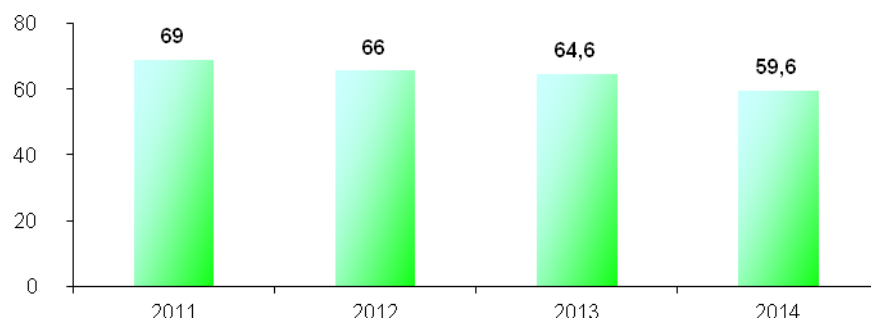
Źródło: Wydział Budżetu.

Rys. 20. Dochody Miasta z PIT w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu

Rys. 21. Dochody Miasta z CIT w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu

Niewykonanie pełnego planu dochodów wynika m.in. z niższych od planowanych:

- wpływów dotyczących dochodów ze sprzedaży majątku Miasta,
- udziałów w podatku dochodowym od osób prawnych.

Tab. 113. Dochody i wydatki majątkowe na zadania współfinansowane środkami UE.

	Wydatki w mln zł	Dochody w mln zł
2011	88	17
2012	240	97
2013	430	234
2014	463	232
Razem	1 221	580

Źródło: Wydział Budżetu.

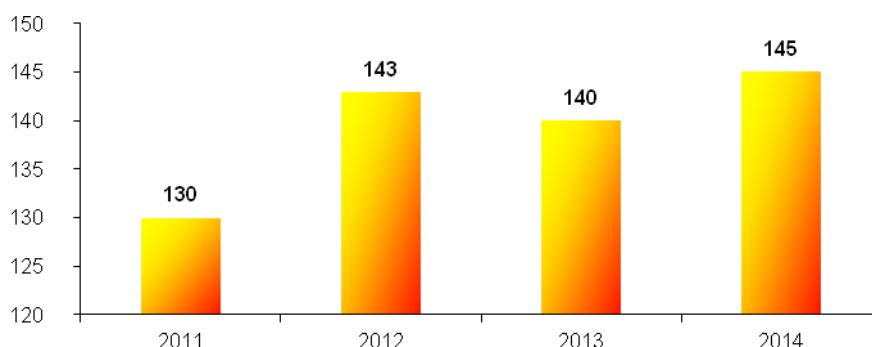
Omawiając dochody ze sprzedaży mienia planowany dochód do zrealizowania przez WMM w 2014 r. był najwyższy od 2009 r. i wynosił 153,8 mln zł (w tym dochody z leasingu zwrotnego nieruchomości i dopłata ceny nabycia Bramy Miasta). Plan w ciągu roku został zmniejszony do 85,1 mln zł, a wykonano go w 88% uzyskując 74,9 mln zł.

Planowany zysk ze sprzedaży nieruchomości wynosił 51,6 mln zł, jednak zaistniała konieczność zwrócenia zaliczki z tytułu odstąpienia nabywcy od zakupu Bramy Miasta. Z planu zrealizowano 41,6 mln zł czyli 68,37 %.

- w 2013 r. – 43 411 279 zł (sprzedaż + wpływy z rat)
- w 2014 r. – 51 583 463 zł (sprzedaż + wpływy z rat)

Wpływy ze sprzedaży biletów komunikacji zbiorowej w 2014 r. wyniosły 144,9 mln zł. Dla porównania, w 2013 r. przychody wyniosły 140 mln zł.

Rys. 22. Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej w latach 2011 - 2013 w mln zł

Źródło: Zarząd Dróg i Transportu

Całkowite wpływy ze Strefy Płatnego Parkowania (łącznie z wpływami z opłat dodatkowych) sięgnęły w 2011 r. 7,16 mln zł, w 2012 r. 7,19 mln zł, a w 2013 r. 8,1 mln zł. W 2014 r. dochody miasta z tytułu sprzedaży biletów i abonamentów parkingowych wyniosły 6,4 mln zł. Kontrolerzy SPP wystawili 71 016 wezwań za brak opłaty parkingowej.

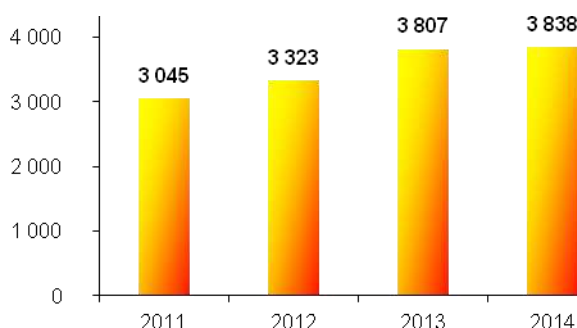
Wydatki

W 2014 r. wydatki Miasta ogółem wyniosły 3 838 mln zł i w odniesieniu do ubiegłych lat obserwuje się tendencję wzrostową (2013 r. 3 807 mln zł, 2012 r. 3 322 mln zł)

W zakresie wydatków bieżących priorytetem będzie sfinansowanie wydatków obligacyjnych, do których należą między innymi:

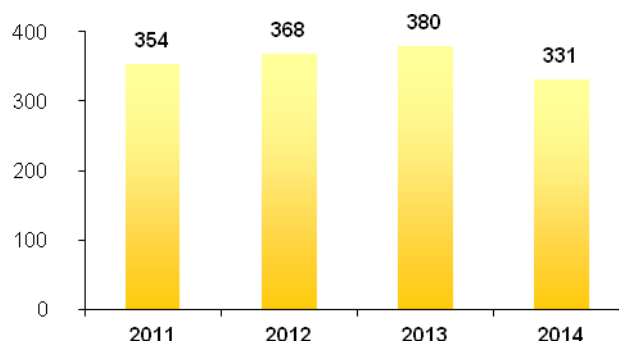
- obowiązkowe obciążenia na rzecz budżetu państwa,
- wydatki z tytułu obsługi długu,
- wydatki wynikające z zawartych umów wieloletnich, wydanych decyzji, pozwoleń, wyroków sądowych ustalających odszkodowania itp.,
- wydatki z tytułu wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń,
- wydatki zapewniające ciągłość działań miasta w zaspokojeniu potrzeb społecznych.

Rys. 23. Wydatki Miasta ogółem w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu.

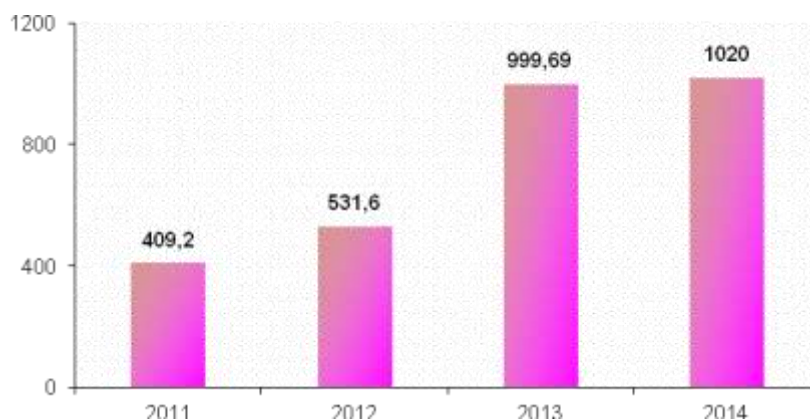
Rys. 24. Wydatki w zakresie transportu zbiorowego w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu

W 2014 roku zaplanowano 1 315,4 mln zł, po zmianach 1 174,5 mln zł), wykonano 1 020,4 mln zł, co oznacza, że po raz pierwszy w historii łódzkiego samorządu na inwestycje wydano ponad miliard złotych. W 2013 roku plan sięgnął 1 316,4 mln zł, po zmianach na koniec roku wydatki miały wynieść 1 142,6 mln zł, wydano na inwestycje niemal miliard złotych (999,67 mln zł). W 2012 r. na wydatki majątkowe zaplanowano 812 mln zł, a po zmianach na koniec roku 653,2 mln zł, przy czym wykonanie wyniosło 531,6 mln zł.

Rys. 25. Wydatki na inwestycje w mln zł

Źródło: Wydział Budżetu.

Najważniejsze z wydatków inwestycyjnych zrealizowanych w 2014 r. to:

- „Mia100 Kamienic” – 114,3 mln zł,
- Węzeł Multimodalny przy Dworcu Łódź Fabryczna – 450,2 mln zł,
- Przebudowa układu drogowego wokół Multimodalnego Dworca Łódź Fabryczna – 138,8 mln zł,
- Program Nowe Centrum Łodzi - przebudowa infrastruktury wokół dworca Łódź Fabryczna – 24,7 mln zł,
- ul. Piotrkowska – 62,3 mln zł,
- Trasa W-Z – 741,8 mln zł,
- Trasa Górna - 482,5 mln zł,
- Rewitalizacja EC-1 – 317,7 mln zł,
- Księży Młyn – 10 mln zł,
- Drogi rowerowe – 39,96 mln zł; w 2014 r. 19,2 mln zł.

Łączne wydatki inwestycyjne na budowę dróg wyniosły w 2014 roku 675,3 mln zł, w 2013 r. 453,6 mln zł, w 2012 r. 192,3 mln zł, a w 2011 r. 133,1 mln zł.

Realizacja budżetu miasta ukierunkowana była na działania gwarantujące dalszy konsekwentny rozwój Łodzi. Od 1 stycznia 2014 roku obowiązuje nowy wskaźnik zadłużenia, który przedstawia rzeczywiste możliwości danej jednostki samorządu terytorialnego w zakresie spłaty zobowiązań. Zestawienie planowanych wskaźników przedstawia poniższa tabela.

Tab. 114. Maksymalny wskaźnik obsługi długu oraz wskaźnik wynikający z art. 243.

Wyszczególnienie	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Dochody ogółem	3 574,7	3 547,3	3 462,2	3 865,7	3 222,3	3 289,5	3 376,1
Dochody bieżące	2974,5	2 966,8	3 058,8	3 072,5	3 121,8	3 191,0	3 281,1
Dochody majątkowe	600,2	580,5	403,4	793,2	100,5	98,5	95,0
Wydatki ogółem	3 807,2	4 111,8	4 108,9	4 169,7	3 198,3	3 128,1	3 204,5
Wydatki bieżące	2 807,6	2 796,4	2 868,0	2 869,0	2 894,5	2 931,3	2 992,7
Wydatki majątkowe	999,7	1 315,4	1 240,9	1 300,8	303,8	196,7	211,8
Nadwyżka/ Deficyt budżetowy	- 232,5	- 564,5	-646,7	-304,0	24,0	161,4	171,6
Nadwyżka/ Deficyt operacyjny	166,9	170,4	190,8	203,5	227,3	259,7	288,4
Łączne zadłużenie	2 033,7	2 746,8	2 683,4	2 947,3	2 915,9	2 746,3	2 566,4
Wskaźniki (*)							
Maksymalny wskaźnik obsługi długu		6,66	9,03	11,37	9,83	10,20	10,53
Wsk. wynikający z art. 243		5,44	5,52	8,85	8,99	8,84	9,48

(*) dane w zakresie wskaźników od roku 2015 do 2019 wynikają z uchwały w sprawie zmiany WPF z dnia 18.03.2015 r.

Źródło: Wydział Budżetu.

Skumulowane (łączne) zadłużenie na koniec roku 2014 wyniosło 2 658 367 820 zł

Poziom zobowiązań Miasta z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów na 31 grudnia 2014 r. przedstawiał się następująco:

- zobowiązania z tytułu kredytów zaciągniętych na rynku krajowym – 1 201 192 036 mln zł;
- zobowiązania z tytułu pożyczek z WFOŚiGW – 9 186 901 mln zł;
- zobowiązania z tytułu kredytów zaciągniętych na rynku zagranicznym (w EUR i PLN) – 587 843 883 mln zł;
- zobowiązania zaciągnięte z tytułu emisji obligacji komunalnych – 860 145 000 mln zł.

Ocena wiarygodności kredytowej Miasta Łodzi

Rating kredytowy Łodzi odzwierciedla ocenę agencji, dotyczącą polskich samorządów, które są na etapie ciągłego rozwoju, posiadając solidne ramy instytucjonalne.

W 2014 r., Agencja Standard & Poor's Ratings Services dwukrotnie, w kwietniu i październiku, podtrzymała ocenę wiarygodności kredytowej Łodzi na poziomie 'BBB+' z prognozą stabilną.

Rating utrzymany został w związku z przewidywaną poprawą w wykonaniu budżetu za 2014 r., stopniową poprawą płynności finansowej miasta oraz wyższym niż we wcześniejszych okresach stanem kasy. Zdaniem agencji planowany program inwestycyjny powinien pomóc w transformacji lokalnej gospodarki w centrum logistyczne, przyczyniając się do dalszej redukcji bezrobocia.

Poprawa wykonania budżetu, która powinna nastąpić w ciągu kilku lat, pomoże ustabilizować umiarkowane zadłużenie miasta. Satysfakcjonujące zarządzanie finansowe jest ograniczone słabą elastycznością budżetu. Rating uwzględnia dostateczną płynność finansową Łodzi oraz jej niskie zobowiązania warunkowe.

Agencja przewiduje, że rozwój miasta będzie postępował w takim samym tempie jak rozwój kraju w okresie do końca 2016 r., tj. o 3,1%-3,8% PKB rocznie. Dodatkowe miejsca pracy powinny pomóc w ograniczeniu nadal relatywnie wysokiej stopy bezrobocia.

Realizowane przez miasto zarządzanie finansami jest w opinii agencji satysfakcjonujące. Miasto realizuje ambitny program inwestycyjny na rzecz ograniczenia suburbanizacji, promując projekty, które są realistyczne w perspektywie

możliwości wsparcia z środków unijnych. Aby otrzymać pełną kwotę dofinansowania unijnego, miasto zdecydowało się na realizację kilku kosztownych projektów, uwidaczniających priorytety zarządu miasta.

Znamienny program inwestycyjny doprowadził do relatywnie wysokich deficytów, które powinny ulegać ograniczeniom i całkowitym eliminacjom w miarę osiągania przez projekty końcowych faz realizacji. Za rok 2014, przewidziano pokaźną nadwyżkę operacyjną w wysokości 6,3% operacyjnych przychodów oraz umiarkowany deficyt po rozliczeniu kont na poziomie 8,7% skorygowanego wskaźnika przychodów ogółem.

Preferencje miasta dla długoterminowych pożyczek łagodzą wzrost zadłużeniowego obciążenia. Zauważono też, że Miasto planuje ograniczać zadłużenie, uprzednio nagromadzone przez miejskie przedsiębiorstwa. W tej sytuacji, oceniono warunkowe zobowiązania Łodzi jako ograniczone.

Roczna obsługa zadłużenia miasta jest ściśle regulowana, co oceniono jako postępowanie roztropne. Takie postępowanie zachęca samorządy miejskie do zwiększania przejrzystości działań i długoterminowego planowania, kontroli wydatków operacyjnych, sprzyjając zwiększaniu lokalnych podatków i płatności, prywatyzacji zasobów i do korzystania z długoterminowych i amortyzujących się opcji zadłużania.

Płynność

Płynność finansowa miasta Łodzi została oceniona jako wystarczająca. Wolne przepływy netto, płynne aktywa netto oraz dostępne, potwierdzone bankowe linie kredytowe stanowią ponad 100% obsługi zadłużenia, jaka przypada na kolejne 12 miesięcy. Agencja zakłada, że dostęp miasta do zewnętrznych płynności pozostanie w wymienionym okresie satysfakcjonujący. Obsługa zadłużenia jest wysoka – na poziomie 8% - 11% przychodów operacyjnych, jaki zakłada agencja w swoich scenariuszach do końca roku 2016, chociaż niższa od wartości w latach ubiegłych.

Agencja zauważa, że średnia wartość stanu kasy wykazała znamienny wzrost na przestrzeni pomiędzy kolejnymi ocenami, co wskazuje na poprawę finansowej płynności Miasta.

Perspektywa

Stabilna perspektywa odzwierciedla prognozy agencji, że Łódź będzie w stanie sprostać krajowemu wymaganiu odnośnie rocznej obsługi zadłużenia przy nadwyżkach operacyjnych, które powinny pomóc miastu w utrzymaniu wskaźnika długu poniżej 120% łącznych przychodów przy dostatecznej płynności finansowej.

Budżet partycypacyjny

Zasady funkcjonowania i wdrożenia budżetu obywatelskiego omówione zostały w Filarze Społeczeństwo i Kultura Celu Miasto – dobro wspólne.

Sytuacja ekonomiczna spółek z udziałem Miasta Łodzi

Działania zmierzające do poprawy wyników finansowych, założenie wzrostu inwestycji, potrzeba zdobycia środków na wkład własny w te, które mają szansę na dofinansowanie środkami Unii Europejskiej oraz zapowiedziana przez Miasto zmiana sposobu zarządzania własnością i współwłasnością wymaga działań prywatyzacyjnych. Łódź posiada udziały w 20 spółkach prowadzących działalność w oparciu o kodeks spółek handlowych.

Zmiany w portfelu posiadanych spółek.

Sprzedaż udziałów/akcji:

- W 2014 roku nie było prowadzone żadne postępowanie dotyczące zbycia udziałów lub akcji w spółkach. W lutym 2014 roku na konto Miasta Łodzi wpłynęła druga (ostatnia) rata płatności za zbyte w lipcu 2013 roku akcje ŁARR S.A. w wysokości 430.000 zł.

Likwidacja/upadłość podmiotów:

- z rejestru została wykreślona Spółka Tramwaje Podmiejskie Sp. z o.o. w likwidacji, po zakończonym procesie likwidacji Spółki,
- kontynuowano proces likwidacji dwóch Spółek: Tramwaje Podmiejskie Sp. z o.o., MKT Sp. z o.o. i Camerimage Łódź Center Sp. z o.o.,
- z dniem 29 lipca 2014 r. postawiona została w stan likwidacji Spółka TIMM Sp. z o.o., w której Miasto Łódź nabyło udziały w drodze spadku.

Podwyższenie kapitału zakładowego spółek miejskich:

- Wkłady pieniężne wniesiono do sześciu Spółek, łącznie wyniosły 84 140 028 zł, w tym:
 - Port Lotniczy Łódź im. W. Reymonta Sp. z o.o. – 20 276 900 zł
 - Expo – Łódź Sp. z o.o. – 6 000 200 zł
 - MPK Łódź Sp. z o.o. – 40 237 320 zł
 - Aqua Park Łódź Sp. z o.o. – 8 100 000 zł
 - Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego Sp. z o.o. – 3 525 608 zł
 - Regionalny Park Naukowo-Technologiczny Sp. z o.o. – 6 000 000 zł.

Wkłady niepieniężne do Portu Lotniczego Łódź im. W. Reymonta Sp. z o.o. - wniesiono 56 692 206 zł wkładu w postaci prawa własności nieruchomości, na których wybudowana została m.in. Główna Droga Startowa i Terminal Pasażerski Nr 3.

Podpisanie umowy udzielenia pomocy de minimis Spółce TILIA S.A. – w dniu 29 kwietnia 2014 r. podpisana została umowa o rozłożeniu na raty zaległości firmy TILIA S.A. wobec Miasta Łodzi z tytułu zbycia w 2010 roku akcji ŁKS PSS S.A. Zaległość rozłożona została na 36 rat – ostatnia rata płatna do 5 kwietnia 2017 r. Łączne wpływy z tego tytułu w 2014 roku wyniosły: 192 000 zł.

Wyniki spółek na koniec 2014 r. w porównaniu z rokiem 2013:

Ogólny przewidywany wynik brutto wypracowany przez spółki z udziałem Miasta Łodzi w 2014 roku to strata wynosząca 39,05 mln zł (w 2013 r. strata wynosiła 39,57 mln zł). Złożyły się na nią zyski w wysokości 38,10 mln zł brutto i straty sięgające 77,15 mln zł. Przekazane przez spółki przybliżone kwoty zawierają dane przed badaniem biegłych i mogą ulec zmianie.

Z 19 spółek 9 przyniosło zyski brutto, w tym najwyższe:

- Zakład Wodociągów i Kanalizacji – 10,50 mln zł,
- Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. – 8,50 mln zł,
- Łódzka Spółka Infrastrukturalna – 8,44 mln zł,
- Aqua Park Łódź – 3,67 mln zł,

- Łódzkie Centrum Filmowe – 2,08 mln zł,
- Łódzki Rynek Hurtowy „Zjazdowa” S.A. – 2,02 mln zł,
- Grupowa Oczyszczalnia Ścieków w Łodzi – 1,78 mln zł,
- Widzewskie Towarzystwo Budownictwa Społecznego – 1,11 mln zł.

Najwyższe straty wystąpiły w spółkach:

- Port Lotniczy - Łódź im. W. Reymonta – 37,00 mln zł,
- MPK – Łódź – 20,80 mln zł,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania – Łódź – 10,29 mln zł,
- Miejska Arena Kultury i Sportu – 3,60 mln zł,
- Expo-Łódź (dawne Centrum Konferencyjno – Wystawiennicze MTŁ) – 3,50 mln zł,
- Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny – 1,84 mln zł.

Istotny wzrost zysku brutto w porównaniu do 2013 roku zanotowała ŁSI (z 6,95 mln zł do 8,44 mln zł). Wzrosły również zyski: ZWiK (z 10,02 mln zł do 10,50 mln zł), ŁSSE (z 5,86 mln zł do 8,50 mln zł) i WTBS (z 0,58 mln zł do 1,11 mln zł).

Wzrost rentowności nastąpił w Aqua Parku Łódź, strata – 1,04 mln zł zamieniła się na zysk brutto w wysokości 3,67 mln zł.

Przychód ze sprzedaży nieruchomości w ŁCF spowodował wygenerowanie zysku w wysokości 2,26 mln zł. (w 2013 r. – strata 0,62 mln zł).

Nieznacznie zmniejszyły się zyski ŁRH Zjazdowa (z 2,06 mln zł do 2,02 mln zł) i w większym stopniu GOŚ (z 2,68 mln zł do 1,78 mln zł).

Port Lotniczy – Łódź przewiduje wyższą stratę niż w 2013 r. (wzrost z 33,80 mln zł do 37,00 mln zł). Po zaksięgowaniu wszystkich kosztów w oparciu o faktury, które jeszcze nie wpłynęły, wielkość straty może wzrosnąć. Na wyższą stratę miały wpływ wysokie koszty rozwoju połączenia lotniczego do Monachium (6,5 mln zł) oraz koszty odsetek z tytułu emisji obligacji (5,2 mln zł), jak również spadek ruchu pasażerskiego spowodowany decyzjami podjętymi przez przewoźników w zakresie ograniczania ilości połączeń realizowanych z Łodzi.

Znacznie wzrosła strata MPK (z 13,57 mln zł do 20,80 mln zł, co spowodowane jest m.in. zmniejszeniem wielkości przychodów Spółki z tytułu rekompensaty, która w 2014 roku w kwocie 35 mln zł została sfinansowana poprzez podwyższenie kapitału zakładowego Spółki).

Przynoszące w poprzednich latach zyski i dywidendę MPO w 2014 r. zwiększyło stratę z 3,65 mln zł do 10,29 mln zł. Po wygranej przetargu na oczyszczanie dwóch rejonów Miasta Łodzi okazało się, że ceny nie pokrywają kosztów, a ilość odpadów jest niższa od planowanej. Obowiązek tworzenia funduszu rekultywacyjnego na składowisko balastu również miał wpływ na zwiększenie kosztów spółki.

Po podziale i oddaniu do użytku nowej hali, ponosząca koszty eksploatacji powstałej infrastruktury, spółka Expo Łódź

w 2014 roku zmniejszyła wysokość generowanej straty z 5,49 mln zł do 3,50 mln zł. MTŁ Spółka Targowa w 2014 r. natomiast przyniosła niewielki kilkutyśięczny zysk (w 2013 r. strata wynosiła 1,18 mln zł).

Zmniejszeniu uległa strata ponoszona przez MAKiS (z 4,13 mln zł do 3,60 mln zł).

W wyniku realizowanych inwestycji rosną koszty ŁRPN-T Sp. z o.o., zrekompensowane częściowo poprzez wpływy z tytułu zbycia nieruchomości – strata uległa zmniejszeniu z kwoty 3,76 mln zł w 2013 roku do przewidywanej 1,85 mln zł.

W 2014 roku skontrolowano działalność 4 spółek:

- MTŁ ST Sp. z o.o. – kontrola rentowności prowadzonej działalności przez Spółkę w 2013 roku – 18 lutego, 7 marca 2014 r.,
- Expo-Łódź Sp. z o.o. – kontrola dotyczyła analizy kosztów funkcjonowania Spółki, kalkulacji kosztów wynajmu powierzchni w hali wystawienniczo-targowej – 13 - 24 października 2014 r.,
- MPO-Łódź Sp. z o.o. – zbadanie poziomu rentowności poszczególnych rodzajów działalności prowadzonej przez Spółkę w 2014 roku w porównaniu z 2013 r. – 15-21 października i 2-3 grudnia 2014 r.
- ŁRPN-T Sp. z o.o. – kontrola dotyczyła zbadania kosztów bieżącej działalności Spółki w okresie IV-IX 2014 roku – 27 października – 18 listopada 2014 r.

Inwestycje realizowane przez Spółki

Port Lotniczy Łódź im. W. Reymonta Sp. z o.o. – w 2014 roku kontynuowano program rozbudowy lotniska na lata 2010-2014 w oparciu o uchwały Rady Miejskiej w Łodzi podjęte w 2010, 2011 i 2013 r. Podstawowym celem programu jest poprawa dostępności komunikacyjnej Miasta Łodzi, a tym samym zwiększenie jego potencjału gospodarczego, co w może wpłynąć na rozwój całego województwa łódzkiego.

Program realizowany przez Spółkę obejmuje 11 zadań na łączną kwotę 326,4 mln zł netto. Na koniec 2014 r. stopień wykonania rzeczowego programu wyniósł 77,7%. Spośród 11 zadań zakończone zostały 3 zadania. W 2014 roku Spółka na realizację Programu rozbudowy poniosła nakłady w wysokości 21,7 mln zł, w tym na budowę zaplecza Technicznego Portu Lotniczego Łódź wraz z dokumentacją 12,5 mln zł, zakup urządzeń i środków trwałych na kwotę 3,8 mln zł oraz na modernizację i przebudowę starego odcinka Głównej Drogi Startowej na odcinku od 700 m do 1200 m – 4,1 mln zł.

Z uwagi na przedłużające się prace budowlane Rada Miejska w Łodzi 29 grudnia 2014 r. roku podjęła uchwałę o wydłużeniu okresu realizacji programu do 30 czerwca 2016 roku.

Rok 2014 był trudny dla łódzkiego lotniska. Nastąpił spadek liczby obsługiwanych pasażerów o prawie 100 tys. oraz liczby operacji lotniczych o 723. W 2014 roku liczba operacji lotniczych wyniosła 2 039, a liczba obsługiwanych pasażerów 253 772.

W ruchu regularnym obsługiwanych zostało 214 233 pasażerów (spadek o 32,55%) w ruchu przekierowanym 1 910 (wzrost o 26,16%), a w ruchu czarterowym 37 629 (wzrost o 9% w stosunku do 2013 roku)

Łódzki Regionalny Park Naukowo-Technologiczny Sp. z o.o. – kontynuował realizację projektu BioNanoPark+ – tzw. duże rozszerzenie BioNanoPark+. Łączna wartość inwestycji wynosi 144,5 mln zł netto, kwota wsparcia ze środków unijnych 122,8 mln zł (85%). Poniesione dotychczas nakłady na inwestycje wyniosły 78,6 mln zł, tj. 54,39% wartości inwestycji. W 2014 roku poniesione zostały nakłady w wysokości 17,4 mln zł netto. Zakres prac wykonanych w 2014 roku, m.in.:

- Złożenie i zatwierdzenie wniosku o wsparcie w zakresie zadania BioNanoPark+.

- Przygotowanie i opracowanie dokumentacji budowlanej wraz z uzyskaniem pozwolenia na budowę oraz zatwierdzeniem projektów wykonawczych.
- Zakończenie prac przygotowawczych dla budowy budynku BioNanoPark i dokonanie odbioru prac modernizacyjnych w budynku ŁIT w ramach małego rozszerzenia. Zakontraktowanie ostatnich urządzeń dla Laboratoriów BioNanoParku (dostawa na początku roku 2015).
- Zakupienie sprzętu komputerowy dla wyposażenia pomieszczeń Inkubatora w ramach małego rozszerzenia.
- Wyposażenie pomieszczeń laboratoriów w budynku BioNanoPark, w tym zakup specjalistycznego oprogramowania (małe rozszerzenie).
- Budowa Analizatora Rzeczywistych Układów Złożonych – zakończono prace projektowe i odebrano I etap inwestycji.

Zgodnie z harmonogramem prac inwestycja powinna zostać zakończona i rozliczona do końca 2015 r.

Na pokrycie wkładu własnego w realizację BioNanoParku Miasto Łódź w 2014 roku przekazało środki w wysokości 6 mln zł. Łączny wkład Miasta w realizację projektu wyniósł 12,86 mln zł.

MPK - Łódź Sp. z o.o. - w 2014 roku spółka zakupiła 40 sztuk autobusów niskopodłogowych za łączną wartość netto 41,4 mln zł. W tym 15 autobusów jednoczlonych za kwotę 13 mln zł i 25 przegubowych za kwotę 28,4 mln zł. Autobusy wyposażone są w klimatyzację kabiny kierowcy i przedziału pasażerskiego, wyposażenie w elektroniczny system informacji pasażerskiej, wyświetlacze LED, informację głośnomówiącą dla niewidomych, platformę dla wózków inwalidzkich, autokomputer, system łączności radiowej, system rejestracji obrazu (wewnątrz i zewnątrz autobusu), automaty do sprzedaży biletów.

Ponadto na początku 2014 roku Spółka dokonała modernizacji 10 wagonów typu 805 Na za kwotę 9 mln zł i zakup 2 używanych tramwajów za kwotę 287 tys. zł. Zmodernizowane wagony posiadają informację pasażerską i monitoring w tym informację głosową zewnętrzną dla osób niedowidzących. Zapewnione zostało zwiększenie bezpieczeństwa pasażerów poprzez montaż kamer, ponadto zmodernizowane tramwaje posiadają impulsowy układ rozruchu i hamowania (obniżenie poboru energii), przetwornicę statyczną (wyciszenie pracy tramwaju, bardziej płynna jazda), drzwi odskokowo-przesuwane otwierane na zewnątrz (zwiększenie miejsca w tramwaju), klimatyzację kabiny motorniczego, zwiększenie liczby nagrzewnic przedziału pasażerskiego, poręcze ze stali nierdzewnej posiadające lepsze właściwości antybakteryjne.

Spółka zawarła umowę na zakup 50 szt. automatów biletowych, które zwiększą dostępność biletów. W dniu 23 grudnia 2014 r. została podpisana z Centrum Unijnych Projektów Transportowych umowa o dofinansowanie zakupu 22 sztuk taboru tramwajowego niskopodłogowego na kwotę 60 mln zł w ramach działania 7.3. Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

ŁSI Sp. z o.o. – nakłady poniesione w wysokości ok. 25 mln zł na budowę nowej sieci wodociągowej (3,86 km), nowej sieci sanitarnej (2,97 km) oraz na modernizację sieci wodociągowej na odcinku 3,55 km.

Aqua Park Łódź Sp. z o.o. – inwestycje na terenie parku wodnego wewnątrz obiektu w łącznej wysokości ok. 1,1 mln zł netto (wymiana i zakup nowych środków trwałych poprawiających funkcjonowanie obiektu).

ŁSSE S.A. – wydatki na inwestycje wyniosły 6,96 mln zł netto, w tym wyposażenie terenu inwestycyjnego przy ul. Telefonicznej 30/44 w Łodzi w infrastrukturę techniczną w kwocie 3,9 mln zł netto, budowa infrastruktury na terenie strefy w Łuźmierzu (gmina Zgierz) – 1,8 mln zł netto, wydatki na prace wykończeniowo-adaptacyjne budynku „F” w przebudowanym i rozbudowywanym zespole budynków pofabrycznych w Łodzi przy ul. ks. Tymienieckiego 22/24

w wysokości 797 tys. zł.

Wartość majątku

Wartość brutto majątku Miasta Łódź wg stanu na 31 grudnia 2014 r. wynosiła 19 412 mln zł i w porównaniu do stanu na 1 stycznia 2014 r. zwiększyła się o kwotę 1 656 mln zł. 31 grudnia 2013 roku majątek Miasta wart był 17 322 mln zł, a 31 grudnia 2012 r. 15 109 mln zł.

Zwiększenie wartości majątku Miasta ogółem nastąpiło głównie w wyniku poniesionych z budżetu środków na wydatki majątkowe oraz zmiany ceny szacunkowej gruntów, które nie są ujęte w ewidencji księgowej.

Powierzchnia gruntów komunalnych ogółem wynosi 48 674 832 m² w tym:

- pod terenami mieszkaniowymi - 10 974 133 m² o wartości szacunkowej 1 547 352 753 zł,
- pod terenami pozostałymi - 37 700 699 m² o wartości szacunkowej 7 690 942 596 zł.,

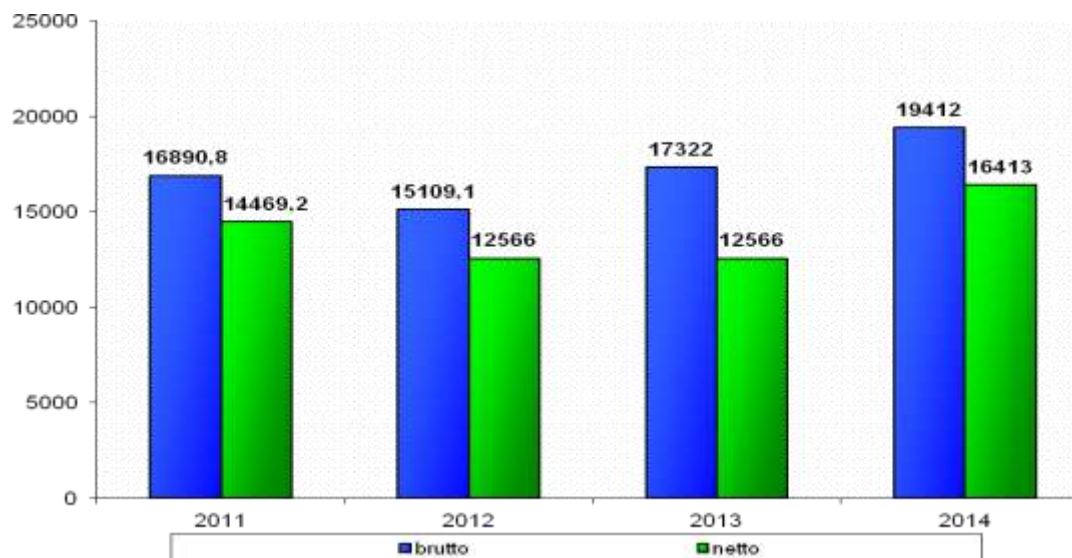
Według szacunku Łódzkiego Ośrodka Geodezji cena gruntu wynosi 141 zł za m² pod terenami mieszkaniowymi (w 2013 r. wynosiła 131 m², a w 2012 r. 126 m²) i 204 m² dla pozostałych gruntów (w 2013 r. 181 m², a w 2012 r. 147 m²).

Wartość szacunkowa gruntów, nie ujętych w ewidencji księgowej, wg stanu na 31 grudnia 2014 r., wynosi 9 238 29 349 zł i co stanowi 47,58 % wartości majątku Miasta ogółem.

Wartość majątku Miasta bez uwzględnienia szacunkowej wartości gruntów przedstawia się następująco:

- wartość brutto - 10 174 mln zł - wzrost o 1 056 mln zł tj. 111,59%,
- wartość netto - 7 175 mln zł - wzrost o 713 mln zł tj. 111,04%,
- wartość majątku przypadająca na 1 mieszkańca, wg danych Wydziału Księgowości, wynosi:
 - brutto 14 359,64 zł wzrost o 1 592,76 zł, tj. 112,47 %;
 - netto 10 126,38 zł wzrost o 1 078,50 zł tj. 111,91%.

Rys. 26. Wartość majątku miasta w mln zł.

Źródło: opracowanie Biura Strategii Miasta na podstawie danych Wydziału Księgowości.

Tab. 115. Wartość majątku

	2012	2013	2014
Majątek ogółem w mln zł			
brutto	16 890,8	15 109,1	19 412
netto	14 469,2	12 566,0	16 413
Majątek ogółem w mln zł bez wartości gruntów			
brutto	7 925,0	8 437,7	10 174
netto	5 503,3	5 894,6	7 175
Liczba mieszkańców	737 098	722 000	708 554
Wartość majątku na jednego mieszkańca w zł			
brutto	10 751,95	11 686,65	14 359,64
netto	7 466,21	8 164,34	10 126,38
Procentowy udział wartości netto w wartości brutto	69,44	69,86	70,51

Źródło: Wydział Księgowości.

Poza wydatkami, w wyniku których powstają nowe składniki majątku, bądź zwiększa się wartość użytkowanych środków trwałych Miasto przeznacza corocznie znaczne środki finansowe na remonty posiadanego majątku. Wydatki te nie mają wpływu na wzrost wartości początkowej, jednak zwiększa się jego użyteczność. Ponadto w istotny sposób zostaje powstrzymany proces jego degradacji.

Rys. 27. Majątek posiadany przez poszczególne jednostki organizacyjne Miasta

Jednostki budżetowe	wartość brutto w mln zł	udział % w majątku ogółem	umorzenie w %
Jednostki budżetowe	9 634,27	49,63	30,01
Zakłady budżetowe	17,92	0,09	79,07
Instytucje kultury	522,38	2,69	18,02
Grunty	9 238,3	47,59	
Razem	19 412,87	100	

Źródło: Wydział Księgowości.

Wzrost nastąpił przede wszystkim w wyniku:

- poniesionych dalszych nakładów na kontynuację inwestycji bieżących oraz tych z lat poprzednich,
- zakupu gotowych środków trwałych,
- dalszych nakładów poniesionych przez Zarząd Dróg i Transportu na budowę i modernizację dróg wewnętrznych, gminnych, powiatowych,
- nabycia majątku w drodze zakupu, zamiany, odszkodowania,
- przejęcia majątku w formie spadków i darowizn (przejmowanych z mocy prawa).

Jednocześnie nastąpiło zmniejszenie majątku w wyniku:

- sprzedaży,
- zamiany,
- likwidacji majątku,
- odpisów w ciężar funduszu nakładów bez efektu ekonomicznego,
- niedoborów.

**ZMIANY POPRAWIAJĄCE STANDARDY JAKOŚCI DZIAŁANIA I ZARZĄDZANIA POWIERZONYM MAJĄTKIEM,
WPROWADZONE PRZEZ JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE URZĘDU MIASTA ŁODZI W 2014 r.**

DEPARTAMENT ARCHITEKTURY I ROZWOJU

Biuro Architekta Miasta – działania zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Biuro Funduszy Europejskich

- Kontynuowanie prac przygotowawczych do nowej perspektywy finansowej UE.
- Aktywne uczestnictwo w przygotowywaniu dokumentów programowych perspektywy finansowej 2014-2020 i udział w konsultacjach społecznych: umowy partnerstwa, programów operacyjnych, w tym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego 2014-2020.
- Powołanie Stowarzyszenia Łódzki Obszar Metropolitalny, które pozwoli łódzkim samorządom w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych efektywnie sięgać po środki unijne z perspektywy finansowej 2014-2020.
- Bieżący monitoring projektów realizowanych z środków Unii Europejskiej.
- Współpraca z jednostkami merytorycznymi UMŁ w procesie aplikowania o środki europejskie: bieżące konsultacje i ocena formalna przedkładanych do Biura (głównie przez Wydział Edukacji, Łódzkie Centrum Doskonalenia Nauczycieli i Kształcenia Praktycznego) wniosków o wyrażenie zgody na aplikowanie oraz wniosków aplikacyjnych.
- Realizacja projektów dofinansowanych ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego, opisanych w Filarze Gospodarka i Infrastruktura.
- Wybór we współpracy z Biurem ds. Inwestycji Fabryki Sztuki w Łodzi na Partnera w celu wspólnego przygotowania, realizacji oraz zapewnienia trwałości projektu wsparcia przedsiębiorczości sektora kreatywnego współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej pod nazwą „Zagospodarowanie obiektów pofabrycznych i kompleksu pałacowego Steinertów”.
- Współpraca z Biurem Strategii Miasta w sprawie przygotowania listy strategicznych projektów inwestycyjnych ubiegających się o dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w okresie programowania 2014-2020 oraz aktualizacja ich liczby.
- Wykorzystanie Funduszy Europejskich na jednego mieszkańca Łodzi, na podstawie dochodów z tytułu wpływu Funduszy Europejskich dla Miasta Łodzi, spółek i instytucji miejskich w 2014 roku wyniosło 355,25 zł.
- Działania Sekcji Miasta Łodzi Regionalnego Biura Województwa Łódzkiego w Brukseli:
 - Organizacja wizyty Prezydenta i Wiceprezydentów Miasta w Brukseli;
 - Organizacja spotkań i uczestnictwa w ramach „CiTIEis: Miasta jutra. Inwestowanie w Europę” CiTIEs: Cities of Tomorrow: Investing in Europe”;
 - Współorganizacja, wraz z partnerami z biur regionalnych w Brukseli, wizyty studyjnej „Korytarze transportowe Unii Europejskiej w perspektywie 2014-2020” ze szczególnym uwzględnieniem Korytarza Bałtyk-Adriatyk (BAC);
 - Organizacja wystawy w Parlamencie Europejskim - „Łódź. Rewitalizacja i przebudowa”;
 - „Together we are...”, czyli 10 lat Polski w Unii Europejskiej. Prezentacja polskich regionów na Esplanadzie Solidarności przy Parlamencie Europejskim;
 - W ramach Europejskiego Tygodnia Zrównoważonej Energii, Miasto Łódź, jako lider wraz z międzynarodowymi

partnerami zorganizowało seminarium - „The Power of European Clusters. The role of the energy clusters in front of European Union targets in context of smart specialization”. Wydarzenie było organizowane w partnerstwie: Stowarzyszenie „Pomorskie w Unii Europejskiej”, Przedstawicielstwo Województwa Łódzkiego, Europejskie Biuro Południowej Danii oraz sieć ERRIN. W wydarzeniu wzięło udział około 70 osób;

- Aktywny udział w Forum Polskiej Gospodarki i Turystyki;
- Udział w wydarzeniach związanych z designem Brussels Design September 2014 i EU Design Days 2014;
- Działanie w ramach współpracy Regionalnego Biura Województwa Łódzkiego w Brukseli:
 - Udział w Open Days 2014. Łącznie na wszystkie wydarzenia zarejestrowało się 5 227 uczestników. W edycji '2014 Miasto Łódź było Wiceliderem konglomeratu „European Challenges – local solutions”, zrzeszającego międzynarodowych partnerów z Holandii, Danii, Polski, Turcji i Chorwacji;
 - Aktywizacja studentów poprzez możliwość uczestnictwa w pracach Sekcji Miasta Łodzi Regionalnego Biura Województwa Łódzkiego w Brukseli w kooperacji z Wydziałem Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego.

Biuro Nadzoru Właścicielskiego – działania prowadzone przez Biuro zostały opisane w Fundamencie w części Gospodarka Finansowa Miasta.

Biuro Obsługi Inwestora – działania prowadzone przez Biuro zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura.

Biuro ds. Inwestycji – zadania Biura zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura oraz w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Urbanistyki i Architektury:

W roku 2014 w wydziale:

- Przyjęto 21 776 pism i wysłano 70 952 listy.
- Złożonych zostało 1 987 wniosków o warunki zabudowy, średnio miesięcznie ponad 160 wniosków. Najwięcej dotyczyło terenów Widzewa – 573, następnie Górnej – 470, Bałut – 465, Polesia – 361 i Śródmieścia – 118.
- Wydane zostały 1 964 decyzje o warunkach zabudowy (150 - 170 decyzji miesięcznie). Najwięcej decyzji wydano na tereny Widzewa – 606, następnie Bałut - 443 i Górnej - 440, o prawie 100 mniej na Polesie, 105 na Śródmieście. Średni czas oczekiwania na decyzję w ubiegłym roku wyniósł 3 miesiące.
- W toku postępowań odwoławczych od decyzji o warunkach zabudowy uchylono 62 z nich, co stanowiło 3% ogółu.
- Złożono 3 867 wniosków o pozwolenie na budowę, przebudowę, rozbudowę.
- Wydano 3 876 zezwoleń na wykonanie robót budowlanych, z czego 1 256 dotyczyło inwestycji infrastrukturalnych, w tym 49 decyzji wydano w trybie specustawy drogowej. Wszystkie postępowania zakończono przed upływem ustawowo określonego terminu, zaś średni czas oczekiwania na te decyzje wyniósł 30 dni.
- Wystawiono 378 opinii urbanistycznych, 222 postanowienia w postępowaniach podziałowych oraz prawie 700 wypisów oraz wyrysów z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.
- Przyjęto ponad 2 500 zgłoszeń o zamiarze przystąpienia do wykonania robót budowlanych, rozbioru, zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części.
- Wydano 2 163 zaświadczeń dotyczących samodzielności lokali lub zakwalifikowaniu obiektu do odpowiedniej kategorii.
- Wydano 324 decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego, 3 827 decyzji dotyczących pozwolenia na budowę. Przeprowadzono 650 kwerend archiwalnych z których 40 % dotyczyło udostępnienia akt.
- Realizując zadania wynikające z Ustawy o dostępie do informacji publicznej, udzielono 194 odpowiedzi,

z uwzględnieniem zasad ustawy o ochronie danych osobowych.

Miejska Pracownia Urbanistyczna – działania prowadzone przez Pracownię zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

DEPARTAMENT FINANSÓW PUBLICZNYCH

Biuro Egzekucji Administracyjnej i Windykacji - celem działania Biura jest egzekucja publicznoprawnych należności pieniężnych, nieuregulowanych w terminie i stanowiących w znacznej mierze dochody miasta, egzekucja obowiązków o charakterze niepieniężnym oraz windykacja sądowych tytułów wykonawczych (obejmujących należności pieniężne i obowiązki niepieniężne). Biuro jest także koordynatorem współpracy jednostek organizacyjnych z biurami informacji gospodarczych, czyli rejestrami dłużników. Umieszczanie w rejestrach dłużników zobowiązanych odbywa się w oparciu o podpisane umowy z Biurami Informacji Gospodarczych KRD, Infomonitor i ERIF.

1 stycznia w ewidencji Biura Egzekucji Administracyjnej i Windykacji było:

- 126 434 - administracyjne tytuły wykonawcze (w trakcie egzekucji) wystawiono na kwotę należności głównej: 158 801 tys. zł;
- 2 153 - sądowe tytuły egzekucyjne (w trakcie prowadzonej windykacji i egzekucji) opiewające na kwotę należności głównej 35 271 tys. zł.

W 2014 r. wpłynęło:

- 32 955 administracyjnych tytułów wykonawczych na kwotę należności głównej 64 015 tys. zł;
- 470 sądowych tytułów wykonawczych na kwotę należności głównej 7 612 tys. zł.

W trakcie roku zrealizowano (pobrano częściową gotówkę, całą należność, umorzono egzekucję, zwrócono tytuł do komórki wierzycielskiej);

- w sprawach administracyjnych: 45 347 tytułów na kwotę 27 907 tys. zł, w tym w wyniku całego wyegzekwowania zamknięto 18 881 zł spraw i ściągnięto 12,7 mln zł, w tym:
 - 10 302 736 zł należności głównej;
 - 1 032 149 zł odsetek
 - 1 360 149 zł kosztów egzekucyjnych.
- w sprawach sądowych: zrealizowano 405 tytułów na kwotę 6 371 tys. zł w tym w wyniku całkowitego wyegzekwowania zamknięto 244 sprawy i ściągnięto 3,88 mln zł, w tym:
 - 2 359 198 należność główna;
 - 1 009 991 zł odsetek,
 - 413 670 zł kosztów postępowań,
 - 99 021 zł kosztów egzekucyjnych.

Biuro Egzekucji Administracyjnej i Windykacji wysłało 68 600 pism, a odebrało 30 279 przesyłek (w tym z urzędów, zawierające po kilka i kilkadziesiąt pism, będących odpowiedzią na dokonane czynności).

Wydział Budżetu – działania prowadzone przez Wydział zostały opisane w Fundamencie w części Gospodarka Finansowa Miasta.

Wydział Finansowy – Wydział prowadzi sprawy:

- ponad 3 tys. podatników (osób prawnych) podatku od nieruchomości,
- ponad 37 tys. podatników opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi,
- ponad 190 tys. opodatkowanych nieruchomości osób fizycznych,
- blisko 120 tys. użytkowników wieczystych i dzierżawców,

- ponad 5,5 tys. (na koniec 2014 r.) podatników w podatku od środków transportowych, prawie 7,8 tys. opodatkowanych pojazdów (na koniec 2014 r.),
- około 3,3 tys. miesięcznie mandatów i kar wystawianych przez Straż Miejską, przyjmowanie opłaty skarbowej (z wyjątkiem spraw Wydziału Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów);
- opłaty skarbowej w zakresie całego UMŁ (z wyjątkiem Wydziału Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów).

Według danych za 2014 rok, ilość decyzji, postanowień i zaświadczeń wydanych przez Wydział Finansowy wyniosła 209 880 sztuk, a ilość listów i zapytań 3 424 sztuki, w 2013 r. liczba decyzji i zaświadczeń wydanych przez Wydział Finansowy wyniosła 201 891, ilość listów i zapytań 1 300, tymczasem w 2012 roku decyzji i zaświadczeń było 191 255, wniosków 22 800, a listów i zapytań 493.

W 2014 r. poziom wykonania dochodów podatkowych w stosunku do planu wynosił odpowiednio:

- w podatku od nieruchomości - 98,59%, w 2013 r. - 100,31%, w 2012 r. - to 99,86% planu,
- w podatku od środków transportowych - 91,10% (wśród innych największych miast w Polsce spadek poziomu dochodów z tego tytułu obserwowany był już od kilku lat wcześniej i to wyraźniejszym stopniu), w 2013 r. było to 95,29%, a w 2012 r. - 91,79%,
- w podatku rolnym - 99,68%, w 2013 roku - 111,93%, w 2012 r. - 111,07%,
- w podatku leśnym - 109,42% gdy w 2013 r. - 115,39%, w 2012 r. - 117,24%.

W 2013 roku wdrożono system finansowania dotyczący utrzymania czystości i porządku w mieście w zakresie przyjmowania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami, rozliczania opłat z tego tytułu, prowadzenia postępowań i windykacji nieuregulowanych wpłat. Wymagało to utworzenia od podstaw systemu obsługi, utworzenia Oddziału, zakupu sprzętu i wyposażenia biurowego, zatrudnienia i przeszkolenia pracowników. W 2014 roku wpływy z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi wyniosły 103,2% planu.

Wykonano w 100% plan kontroli podatkowych, w wyniku których, dokonano łącznego przypisu zobowiązań podatkowych w kwocie 1,88 mln zł, w 2013 roku - 2,05 mln zł.

Jednym z najważniejszych sukcesów było wdrożenie w 2013 r. i kontynuacja w 2014 r. realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2012 r., poz. 391) w zakresie przyjmowania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami, rozliczania opłat z tego tytułu, prowadzenia postępowań i windykacji nieuregulowanych wpłat w tym zakresie. W ramach tego zadania Wydział Finansowy zmuszony był do wzmożonej obsługi mieszkańców i składanych przez nich deklaracji (ogółem w 2014 r. w ilości około 70 tys. sztuk), co było konsekwencją zmiany od 2014 r. stawki tej opłaty.

W 2014 r. opracowano ponadto dwa projekty uchwał przewidujących zwolnienia z podatku od nieruchomości, które mają obowiązywać w latach 2014-2020. Projekty te zostały bez zastrzeżeń zaakceptowane przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, a następnie przyjęte przez Radę Miejską w Łodzi. Chodzi o:

- uchwałę Nr XCVIII/2017/14 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 5 listopada 2014 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków wpisanych do gminnej ewidencji zabytków miasta Łodzi wraz z gruntami pod tymi budynkami i związanymi z nimi budowlami oraz udzielania pomocy de minimis (Dz. Urz. Woj. Łódz. poz. 4286), zmienioną uchwałą Nr II/26/14 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 10 grudnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Łódz. poz. 4757),
- uchwałę Nr XCVIII/2018/14 Rady Miejskiej w Łodzi z dnia 5 listopada 2014 r. w sprawie zwolnienia od podatku od nieruchomości budynków niewpisanych do gminnej ewidencji zabytków miasta Łodzi, w których dokonano remontu elewacji wraz z gruntami pod tymi budynkami i związanymi z nimi budowlami oraz udzielania pomocy de minimis (Dz. Urz. Woj. Łódz. poz. 4287).

Wydział Finansowy aktualizuje ponadto na bieżąco ujednolicone wzory wniosków i deklaracji podatkowych

dotyczących spraw prowadzonych przez Wydział, które udostępnione zostały do wykorzystania za pomocą środków komunikacji elektronicznej (ePUAP). Poprawie jakości pracy służyć mają m.in.:

- wdrożenie w UMŁ systemu informatycznego w zakresie ewidencji nieruchomości, zarządzania mieniem i księgowości niepodatkowej,
- zapewnienie prawidłowej organizacji front-office w zakresie spraw prowadzonych przez Wydział, dostosowywanej do aktualnych potrzeb i wymagań,
- prace nad opracowywaniem kolejnych programów pomocowych w zakresie podatku od nieruchomości,
- kontynuacja działań zmierzających do wykorzystania w ramach systemu informatycznego dotyczącego opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, nowoczesnych instrumentów komunikacji i przepływu danych. Dotyczy to przede wszystkim:
- wdrożenia w 2014 r. indywidualnych numerów rachunków bankowych dla zobowiązanych do wnoszenia tej opłaty,
- uruchomienia powiadomień wysyłanych do zobowiązanych przez SMS lub e-mail,
- prowadzenia specjalnego portalu poświęconego sprawom przedmiotowej opłaty (zakończenie procedury wyboru, zmierzające do zapewnienia od 2016 r. systemu informatycznego na obsługę opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi),
- kontynuacja prac nad zmianą systemów informatycznych w zakresie spraw podatkowych z tytułu podatków i opłat lokalnych (wspomniany wyżej system ZSI).

Wydział Księgowości – prowadzi obsługę finansowo-księgową, sporządza sprawozdania budżetowe i finansowe, zajmuje się naliczaniem wynagrodzeń wraz z pochodnymi, ewidencjonuje majątek, sporządza informacje o stanie mienia komunalnego i deklaracje VAT. W 2014 roku. Powołano nowy skład Stałej Komisji Inwentaryzacyjnej Urzędu Miasta Łodzi, której Wydział zapewnił obsługę. Wydział rozlicza inwentaryzacje, współpracuje z doradcami podatkowymi w zakresie bieżącego doradztwa i na tej podstawie udziela odpowiedzi na pytania komórek organizacyjnych UMŁ związanych z problematyką podatku VAT.

W 2014 r. Wydział Księgowości zorganizował szkolenia dla pracowników UMŁ nt. współczynnika VAT i zasad funkcjonowania systemu VAT.

Ponadto do jego kompetencji należy obsługa finansowo-księgową w zakresie wydatków budżetowych i dochodów niepodatkowych realizowanych przez komórki organizacyjne UMŁ, która prowadzona jest w sposób systematyczny, sprawny, terminowy oraz zgodny z obowiązującymi przepisami prawa. Rzetelność i prawidłowość prowadzonej ewidencji finansowo – księgowej została potwierdzona przez 15 instytucji zewnętrznych przeprowadzających kontrole w tym m.in. Najwyższą Izbę Kontroli, Regionalną Izbę Obrachunkową, Biuro Biegłych Rewidentów, Urząd Marszałkowski, Urząd Kontroli Skarbowej, Wojewódzki Urząd Pracy itd. itp.

Złożono do Urzędu Skarbowego korekty deklaracji VAT-7 za rok 2010 na 1 799 974 zł, co stanowi pierwszy etap działań UMŁ zmierzających do odzyskania podatku od towarów i usług przy zastosowaniu współczynnika VAT.

Przeprowadzono z sukcesem inwentaryzację środków trwałych będących w użytkowaniu Wydziału Księgowości przy użyciu czytników kodów kreskowych.

Udało się skutecznie wdrożyć opracowaną wspólnie z Wydziałem Gospodarki Komunalnej w Departamencie Spraw Społecznych procedurę realizacji płatności z tytułu dopłaty do opłaty za wywóz śmieci dla uprawnionych mieszkańców Gminy na podstawie unormowań Karty Dużej Rodziny.

Zmiany w przepisach oraz zapewnienie sprawnej obsługi w zakresie finansowo - księgowej spowodowały konieczność wprowadzenia nowych uregulowań w przepisach wewnętrznych (Instrukcja obiegu dokumentów w zakresie rachunkowości).

Przy współpracy z Wydziałem Budżetu opracowano i wdrożono zarządzenie dotyczące zasad sporządzania,

przekazywania i kontroli sprawozdań finansowych, skonsolidowanego bilansu oraz informacji o stanie mienia komunalnego Miasta Łodzi.

Przeniesiono ewidencję mienia miasta prowadzoną odrębnie przez Oddział Księgowości Majątku Miasta i Skarbu Państwa do ogólnej ewidencji księgowej prowadzonej w Wydziale, co przyspieszyło prace dotyczące terminowego i prawidłowego sporządzenia zbiorczego sprawozdania finansowego Wydziału Księgowości.

Ponadto przeniesiono ewidencję księgową dochodów w zakresie zadań realizowanych przez Wydział Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów z wyodrębnionej ewidencji prowadzonej w Oddziale Obsługi Finansowej do ogólnej ewidencji w Oddziale Księgowości Dochodów Budżetowych Niepodatkowych w Wydziale Księgowości.

Wydział Księgowości przy współpracy z Wydziałem Informatyki podjął działania w celu wprowadzenia zmian w zakresie sposobu przesyłania i realizacji przelewów z systemu F - K do systemu bankowości elektronicznej (Gb24), polegającej na przestawieniu systemu bankowości elektronicznej na nową konfigurację ELIXIR.

W celu usprawnienia obsługi płatności realizowanych elektronicznie, zostały opracowane i wdrożone wewnętrzne procedury postępowania pracowników Wydziału Księgowości w zakresie przygotowania, eksportowania i realizacji płatności za pośrednictwem systemu bankowości elektronicznej GB24.

Ponadto podjęto prace nad wdrożeniem elektronicznego przekazywania do Urzędów Skarbowych deklaracji i informacji PIT za pomocą podpisu kwalifikowanego.

DEPARTAMENT GOSPODAROWANIA MAJĄTKIEM

Wydział Budynków i Lokali - działania Wydziału zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Wydział Majątku Miasta – we współpracy z Łódzkim Ośrodkiem Geodezji kontynuowano prace nad stworzeniem bazy ewidencji nieruchomości. Projekt ten połączy różne programy wspomagające zarządzanie nieruchomościami (baza umów, obsługa finansowa umów, itd.).

Kontynuowane były działania wspierające małych i średnich przedsiębiorców poprzez udzielanie im pomocy publicznej w formie rozłożenia należności na raty, odroczenia terminu płatności.

W roku 2014 Wydział Majątku Miasta przygotował uchwałę Rady Miejskiej w Łodzi „w sprawie zwolnienia lub obniżenia czynszu dzierżawnego podmiotom dzierżawiącym targowiska miejskie oraz udzielenia pomocy de minimis”, dzięki której istnieje możliwość obniżenia stawki czynszu w okresie inwestycyjnym. W chwili obecnej procedowane są dwa wnioski. Miasto pomaga w ten sposób podmiotom:

- będącym w trudnej sytuacji, umożliwiając im wyjście z impasu finansowego, a zarazem utrzymanie miejsc pracy,
- realizującym modernizację miejskich targowisk.

W celu zapewnienia sprawnej i jednolitej likwidacji szkód z tytułu ubezpieczenia Miasta opracowano i wdrożono procedury likwidacji szkód oraz instrukcje obsługi ubezpieczeń. Procedury i instrukcje obowiązują w latach 2014 – 2016 i dotyczą wszystkich jednostek organizacyjnych Miasta.

WMM kontynuował prace aktualizujące zakładkę dotyczącą ofert sprzedaży nieruchomości na portalu internetowym UMŁ. W zakładce tej umieszczone zostały nieruchomości z wyznaczonym terminem przetargu, jak również nieruchomości dopiero przygotowywane do zbycia oraz takie, które z uwagi na negatywny wynik przetargu, zostały przeznaczone do zbycia w kolejnym przetargu. Dane o nieruchomościach są na bieżąco aktualizowane, monitorowane i sprawdzane przez pracownika WMM. Strona ta w dalszym ciągu jest bardzo dobrze odbierana przez zainteresowanych nabyciem nieruchomości.

WMM odpowiada za Program ubezpieczeniowy Miasta. Od 1 stycznia 2014 r. obowiązuje nowy Program ubezpieczeniowy dla Miasta Łodzi na lata 2014 – 2016. Program obejmuje swoim zakresem:

- ubezpieczenie majątku Miasta i odpowiedzialności cywilnej (wraz z polisą nadwyżkową),
- ubezpieczenie kosztów leczenia za granicą,
- ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków członków Ochotniczych Straży Pożarnych i Młodzieżowych Drużyn Pożarniczych,
- ubezpieczenia komunikacyjne.

W żadnym z ryzyk ubezpieczeniowych w roku 2014 nie doszło do wyczerpania limitu odpowiedzialności Ubezpieczyciela. W porównaniu do roku 2013 odnotowano spadek szkodowości, wartość wypłaconych odszkodowań była również znacząco niższa niż w roku ubiegłym.

W roku 2014 Wydział Majątku Miasta wraz z Brokerem Miasta przedstawili propozycje wprowadzenia standardów zarządzania ryzykiem majątkowym w odniesieniu do inwestycji prowadzonych przez Miasto. Dotyczy to w szczególności koncepcji zawarcia umowy ramowej dla udzielania gwarancji zapłaty za roboty budowlane oraz koncepcji ubezpieczenia przez Miasto ryzyk montażowo-budowlanych.

W 2014 r. Miasto Łódź uzyskało od Ubezpieczyciela fundusz prewencyjny w wysokości 75 000 zł. Obecnie trwa procedura wyboru jednostek Miasta w których zostaną zrealizowane zadania o charakterze przeciwpożarowym i przeciwwkradzieżowym ze środków Ubezpieczyciela.

Wydział Praw do Nieruchomości

- W 2012 r. zaktualizowane zostały opłaty roczne z tytułu użytkowania wieczystego dla około 1 600 nieruchomości, co pozwoliło osiągnąć dochód w wysokości 43,3 mln zł. W 2013 roku zaktualizowano 325 nieruchomości, wysłano 10 tys. wypowiedzeń, proponując opłaty w nowej wysokości. Zaplanowano 47,5 mln zł dochodu z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste, uzyskano 48,8 mln zł. W 2014 roku zaktualizowanych zostało 450 nieruchomości (w tym nieruchomości gospodarcze, zabudowane budynkami jednorodzinnymi, zespołami garażowymi oraz zabudowane budynkami wielolokalowymi). Łącznie wysłano 16,9 tys. wypowiedzeń, proponując opłatę w nowej wysokości. Zaplanowany na 2014 rok dochód z tytułu opłat za użytkowanie wieczyste w wysokości 55,4 mln zł został osiągnięty.
- W 2014 r. sprzedano 3 061 lokali mieszkalnych (w tym 12 lokali w drodze przetargu), 45 lokali użytkowych (w tym 9 lokali w drodze przetargu) oraz 17 garaży (w 2013 r. sprzedano 4 132 lokale mieszkalne, w tym 3 domy jednorodzinne oraz 52 lokale użytkowe, a w 2012 r. 1 979 lokali mieszkalnych i 34 lokale użytkowe). Dochód ze sprzedaży lokali i garaży wyniósł 51,51 mln zł, w 2013 roku 62,45 mln zł, a w 2012 r. 36,9 mln zł. Ze sprzedażą lokali związany jest ustawowy obowiązek żądania zwrotu bonifikaty w przypadku zbycia lokalu nabytego z bonifikatą od Miasta przed upływem 5 lat (za wyjątkiem wyłączeń ustawowych). W 2013 r. z tytułu zwrotu bonifikat do budżetu wpłynął 1 mln zł, a w 2012 r. - 906,8 tys. zł.
- Rok 2014 był kolejnym okresem, w którym kontynuowano zamianę prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Postępowania na wniosek użytkowników wieczystych miały charakter cywilnoprawny bądź administracyjny i dlatego kończyły się odpowiednio umową sprzedaży w formie aktu notarialnego lub decyzją o przekształceniu. Wśród uwłaszczonych osób należy wymienić: najliczniejszą grupę, jaką stanowili właściciele lokali, a także spółdzielnie mieszkaniowe oraz właściciele budynków jednorodzinnych i właściciele budynków niemieszkalnych (głównie osoby prawne prowadzące działalność gospodarczą). W trybie cywilnoprawnym, gdzie podpisano 57 umów notarialnych, przedmiotem uwłaszczenia były nieruchomości położone na terenach spółdzielczych, o łącznej powierzchni 227 757 m², w tym 999 udziałów w nieruchomościach związanych z własnością lokali. W trybie administracyjnym wydano 150 decyzji o przekształceniu, dotyczących nieruchomości o łącznej powierzchni 416 238 m² i obejmujących: 1 238 udziałów w 52 nieruchomościach związanych z własnością lokali, 13 nieruchomości spółdzielczych, 35 nieruchomości jednorodzinnych i 50 nieruchomości gospodarczych.

- w roku 2014 zarejestrowano 313 nowych spraw dotyczących odszkodowań oraz kontynuowano postępowania wszczęte w latach poprzednich. W 2013 r. prowadzono 90 spraw związanych z ustaleniem odszkodowań za nieruchomości, które stały się własnością Miasta na podstawie ustawy o szczególnych zasadach inwestycji drogowych.
- prowadzone były również sprawy związane z nabywaniem na rzecz Miasta nieruchomości zajętych pod drogi publiczne. W 2014 roku rozpatrzono 211 wniosków o wydanie uzgodnień podziemnej infrastruktury technicznej, w sierpniu realizacja tych zadań przekazana została do Wydziału Majątku Miasta (w 2013 r. rozpatrzono 354 wnioski wydano 209 pozytywnych uzgodnień i 5 odmownych, a w 2012 r. 354 wnioski, 221 decyzji pozytywnych).
- w 2014 r. obciążono 10 nieruchomości służebnościami gruntowymi polegającymi na prawie przejścia i przejazdu oraz 91 nieruchomości służebnościami przesyłu. W 2013 roku 54 sprawy dotyczyły ustanowienia służebności gruntowej, a 123 służebności przesyłu. Podpisano 34 umowy służebności przesyłu na 3,26 mln zł i 9 umów służebności gruntowej na 255 tys. zł łącznie.
- Kontynuowano proces przekazywania nieruchomości w trwały zarząd na rzecz szkół i przedszkoli miejskich oraz Miejskiego Zespołu Żłobków. Uregulowano też prawo do korzystania z nieruchomości przez Straż Miejską. Rozpoczęto procedurę przekazania nieruchomości na rzecz Zarządu Gospodarowania Odpadami. Przekazywano też nieruchomości stanowiące własność Miasta Łodzi w nieodpłatne użytkowanie na rzecz miejskich instytucji kultury i miejskich jednostek służby zdrowia. W 2014 r. zawarto umowy użytkowania z Miejską Biblioteką Publiczną – Łódź Górna oraz III Szpitalem Miejskim im. Jordana w Łodzi. Jednocześnie w 3 przypadkach zaktualizowano opłaty roczne z tytułu użytkowania. W 2013 roku wydano 17 decyzji przekazujących nieruchomości w trwały zarząd (9 żłobkom, 3 szkołom podstawowym, 2 domom pomocy społecznej, po jednym gimnazjum, miejskiemu ośrodkowi socjoterapii, Zespołowi Szkół Integracyjnych). Nieodpłatnie przekazano nieruchomości miejskim instytucjom kultury (EC1 Łódź Miasto Kultury i Muzeum Miasta Łodzi) oraz miejskim jednostkom służby zdrowia (III i IV Szpital Miejski i Miejskie Centrum Zdrowia Publicznego im. Rafała Chylińskiego). Z tytułu trwałego zarządu i użytkowania nieruchomości osiągnięto łączny dochód 350 tys. zł.
- W 2014 roku sporządzono 103 karty inwentaryzacyjne, które zostały przekazane do Wojewody Łódzkiego w celu podjęcia rozstrzygnięć komunalizacyjnych. Wojewoda Łódzki wydał 473 pozytywne decyzje o komunalizacji nieruchomości Skarbu Państwa na rzecz gminy Miasta Łódź, które dotyczyły 1 193 działek ewidencyjnych o pow. 163,3 ha. W 2013 r. przeprowadzono prace inwentaryzacyjne służące pozyskaniu (z mocy prawa) nieruchomości na rzecz Miasta. Polegały one na sporządzeniu kart inwentaryzacyjnych (470), przekazaniu Wojewodzie Łódzkiemu opracowań inwentaryzacyjnych (555). Powierzchnia skomunalizowanych nieruchomości Skarbu Państwa wyniosła 238,5 ha.
- W 2014 r. wydane zostały 3 decyzje ustalające opłatę planistyczną w wyniku czego osiągnięto dochód w wysokości 56 059,90 zł (w 2013 roku wpływy z tego tytułu wynosiły 32 401,26 zł).
- W 2014 r. wydanych zostało 115 decyzji ustalających opłatę adiacencką. Z tytułu opłaty adiacenckiej w 2014 r. osiągnięto dochód w wysokości 1 074 718,00 zł (w 2013 roku 1 192 383 zł).

Kontynuowano postępowania cywilnoprawne lub administracyjne, w wyniku których użytkownicy wieczysti stali się właścicielami nieruchomości gruntowych. W gronie uprawnionych do skorzystania z przekształcenia znaleźli się praktycznie wszyscy użytkownicy wieczysti, także osoby prawne.

- w trybie cywilnoprawnym w 2014 r. wpłynęły 54 wnioski o restytucję prawa własności w trybie cywilnym, w tym dot. 14 spraw zakończonych.

- w trybie administracyjnym w 2014 r. wpłynęło 50 nowych wniosków o zwrot wywłaszczonej nieruchomości.
- 5 nieruchomości zwrócono na rzecz byłych właścicieli. W stosunku do 12 wydano decyzje odmowne, bądź o umorzeniu postępowania.
- uregulowano stan prawny części nieruchomości zajętych pod drogi publiczne o powierzchni 86,9 ha (w 2013 r. 81,0 ha).

W 2014 r. uregulowanych i uporządkowanych zostało szereg nieruchomości, wobec których możliwe było podejmowanie dalszych czynności prawnych takich jak komunalizacja, sprzedaż (w tym sprzedaż lokali), przekształcenia, zamiany itp. Zanim jednak zostały złożone w sądzie właściwe wnioski o ujawnienie tytułów własności do nieruchomości lub o uporządkowanie wpisów w księgach wieczystych, wykonano prace przygotowawcze polegające na:

- badaniu i analizie wpisów w księgach wieczystych oraz starych repertoriach hipotecznych;
- badaniu i analizie starych archiwalnych dokumentów w tym starych planów parcelacyjnych;
- badaniu akt sądowych, akt wywłaszczeniowych, nacjonalizacyjnych, reformy rolnej.

W wielu przypadkach szczególnie, kiedy niezbędna była identyfikacja nieruchomości lub potwierdzenie tytułu własności Skarbu Państwa konieczne było zlecenie opracowań prawno - geodezyjnych. W roku 2014 załatwionych zostało wiele spraw, co ilustrują poniższe dane liczbowe:

- Liczba złożonych wniosków o ujawnienie tytułów własności do nieruchomości zajętych pod drogi publiczne – 330 przejętych:
 - na podstawie art. 73 ust. 1 ustawy z dnia 13.10.1998 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące administrację publiczną (Dz. U. z 1998 r. Nr 133, poz.872);
 - na podstawie decyzji związanych z budową i modernizacją dróg: Narutowicza/Składowa, Łąkowa, Karolewska, Kopernika, ciąg dalszy. Trasy W-Z, Prądyńskiego, Nowotargowa, Autostrada A1.
- Liczba spraw, w których zgromadzoną dokumentację przekazano do Oddziału Inwentaryzacji, w celu złożenia wniosków do Wojewody Łódzkiego o wydanie decyzji o przejęciu na rzecz Miasta nieruchomości zajętych pod drogi publiczne na podstawie art. 73 w/w ustawy – 78.
- Liczba złożonych wniosków o ujawnienie Gminy Łódź jako właściciela na podstawie decyzji komunalizacyjnych – 325.
- Liczba spraw przekazanych do Wydziału Organizacyjno - Prawnego – 23.
- Liczba spraw przekazanych do Wydziału Skarbu Państwa w celu przeprowadzenia postępowań spadkowych – 44.
- Liczba wniosków złożonych w XVI Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi o uporządkowanie wpisów w działach I, III i IV ksiąg wieczystych – 120.
- Liczba wniosków złożonych w XVI Wydziale Ksiąg Wieczystych Sądu Rejonowego dla Łodzi Śródmieścia w Łodzi o ujawnienie tytułów własności Skarbu Państwa do nieruchomości – 177.

Rok 2014 był kolejnym okresem, w którym kontynuowano zamianę prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości. Postępowania na wniosek użytkowników wieczystych miały charakter cywilnoprawny bądź administracyjny i dlatego kończyły się odpowiednio umową sprzedaży w formie aktu notarialnego lub decyzją o przekształceniu. Wśród uwłaszczonych osób należy wymienić: najliczniejszą grupę, jaką stanowili właściciele lokali, a także spółdzielnie mieszkaniowe oraz właściciele budynków jednorodzinnych i właściciele budynków niemieszkalnych (głównie osoby prawne prowadzące działalność gospodarczą).

W trybie cywilnoprawnym, gdzie podpisano 57 umów notarialnych, przedmiotem uwłaszczenia były nieruchomości położone na terenach spółdzielczych, o łącznej powierzchni 227 757 m², w tym 999 udziałów w nieruchomościach związanych z własnością lokali.

W trybie administracyjnym wydano 150 decyzji o przekształceniu, dotyczących nieruchomości o łącznej powierzchni

416 238 m² i obejmujących: 1 238 udziałów w 52 nieruchomościach związanych z własnością lokali, 13 nieruchomości spółdzielczych, 35 nieruchomości jednorodzinnych i 50 nieruchomości gospodarczych.

Do sukcesów można też zaliczyć:

- zakończenie kompleksowej analizy wszystkich nieruchomości na terenie Śródmieścia i podjęcie stosownych działań zmierzających do ich uregulowania co umożliwi realizację programów Miasta związanych z rewitalizacją nieruchomości,
- (po wielu latach i licznych próbach) uregulowanie stanu prawnego nieruchomości położonej w Łodzi przy Milionowej 14 (siedziba III Miejskiego Szpitala im. Karola Jonschera.),
- uregulowanie stanu prawnego nieruchomości, na których znajdują się:
 - Specjalistyczny Psychiatryczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Łodzi przy ul. Głogowej 3;
 - VIII Liceum Ogólnokształcące im. A. Asnyka, przy ul. Pomorskiej 105;
 - Zespół Szkół Zawodowych Specjalistycznych Nr 2 - przy al. Pierwszej Dywizji 16/18;
 - Miejska Przychodnia „Odrzańska” przy ul. Odrzańskiej 29;
 - Rejonowa Przychodnia Zdrowia Nr 35, przy ul. Wileńskiej 25;
 - Wojewódzkie Centrum Ortopedii i Rehabilitacji Narządu Ruchu im. dr Z. Radlińskiego przy ul. Drewnowskiej 63/75.

Trwają postępowania spadkowe o przejęcie ich na rzecz Skarbu Państwa.

Dla Instytutu „Centrum Zdrowia Matki Polki” przy ul. Rzgowskiej 281/289 złożony został wniosek o ujawnienie Skarbu Państwa jako właściciela;

- Uregulowanie stanu prawnego nieruchomości, na których znajdują się placówki oświatowe:
 - Szkoła Podstawowa nr 160 im. Powstańców Śląskich przy ul. Andrzeja Struga 24,
 - Przedszkole Miejskie nr 42 przy ul. Gnieźnieńskiej 9,
 - Przedszkole Miejskie nr 202 przy ul. Sędziowskiej 8/10,
 - Szkoła Podstawowa nr 125, przy ul. Dzwonowej 18/20,
 - Szkoła Podstawowa nr 190 im. Jarosława Iwaszkiewicza, przy ul. Malczewskiego 37/47,

Toczą się postępowania spadkowe o przejęcie ich na rzecz Skarbu Państwa.

Wydział Skarbu Państwa - gospodarowanie nieruchomościami Skarbu Państwa odbywa się w granicach wyznaczonych przepisami prawa, w szczególności ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Tab. 116. Postępowania prowadzone

Wyszczególnienie	Sprawy załatwiane w trybie administracyjnym			Sprawy nie mające charakteru administracyjnego		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Zarejestrowane podania i wnioski	642	7 789	7 789	3 662	12 572	4 783
Przyjęte podania i wnioski wymagające udzielenia odpowiedzi lub wydania decyzji	297	3 084	4 019	1 445	7 109	3 673
załatwionych bez zbędnej zwłoki	52	549	292	230	877	328
załatwionych nie później niż w ciągu miesiąca	110	232	306	388	620	422
załatwionych nie później niż w ciągu dwóch miesięcy	92	1 120	1 116	95	2 348	1 118
załatwionych w innym terminie	289	1 438	2 097	387	3 060	1 805
zawieszonych	43	204	208	0	204	0
Średni termin oczekiwania w miesiącach	4	4	4	6	6	6
Wydane decyzje	80	348	312	0	0	0
Wydane decyzje administracyjne	482	482	312	0	0	0
Decyzje uchylone bądź zmienione	3	6	7	0	0	0
Skargi, które wpłynęły do Wydziału	2	5	0	10	2	0

Źródło: Wydział Skarbu Państwa.

Z uwagi na fakt, że prowadzone w Wydziale działania wymagają zgromadzenia dokumentacji geodezyjno-prawnej, dokonania uzgodnień z innymi jednostkami UMŁ i służbami Wojewody, rozstrzygnięcia zagadnienia wstępnego przez inny organ, nie jest możliwe we wszystkich postępowaniach zachowanie terminów wynikających z Kodeksu Postępowania Administracyjnego. Czas rozpatrzenia sprawy wynosi nie mniej niż 1 miesiąc.

Tab. 117. Wydatki z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w tys. zł. - wykonanie

Kategoria wydatków	2012	2013	2014
Zakupy	811,9	1 433	511
Opłaty	265,2	352	166
Kary	745,6	3 983	863

Źródło: Wydział Skarbu Państwa.

Tab. 118. Dochody związane z realizacją zadań administracji rządowej w tys. zł. - wykonanie

	2012	2013	2014
Trwały zarząd i użytkowanie wieczyste	37 374	34 622	34 936
Najem i dzierżawa składników majątkowych	780,1	531	687
Przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	2 803,6	2 840	13 442
Odpłatne nabycie prawa własności oraz prawa użytk. wieczystego	3 583	4 027	8 631
Wpływy z usług (media)	162,7	23	-
Odsetki od nieterminowych wpłat i spłat ratalnych	1 092,6	1 102	1 945
Różne	106	313	528
Ogółem	45 906	43 458	60 169

Źródło: Wydział Skarbu Państwa.

Stosownie do ustawy z 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami 25% dochodu osiąganego z gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa stanowi dochód powiatu, na obszarze, którego położone są te nieruchomości. W związku z powyższym w 2014 roku do budżetu Miasta Łodzi odprowadzone zostało r. 14,73 mln zł w w 2013 r. 10,66 mln zł, a w 2012 11,35 mln zł. Dochód Państwa wyniósł w 2014 r. 45,43 mln zł, w 2013 r. 32,79 mln zł, w 2012 r. 34,56 mln zł.

Łódzki Ośrodek Geodezji

W ramach zadań inwestycyjnych ujętych w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta Łodzi, w 2014 r. Łódzki Ośrodek Geodezji realizował następujące projekty:

- utworzenie bazy nieruchomości, bazy umów i bazy księgowości niepodatkowej dla miasta Łodzi wraz z wprowadzeniem niezbędnej modyfikacji do istniejącego oprogramowania EN Ewidencja Nieruchomości, ZM Zarządzanie Mieniem i KN Księgowość Niepodatkowa, pozwalających na integrację danych. Projekt uzyskał dofinansowanie UE. W wyniku prac

zostanie utworzona baza zawierająca pełną informację o zasobie nieruchomości Miasta oraz umów z nim związanych. Baza ta będzie powiązana z bazami finansowymi, co znacznie zredukuje liczbę miejsc wprowadzania danych. Projekt dofinansowywany jest ze środków EFRR;

- Wdrożenie Zintegrowanego Systemu Informatycznego wspomagającego zarządzanie zasobem lokalowym i nieruchomościami Miasta. Powstała w wyniku projektu aplikacja będzie obsługiwała centralną bazę usytuowaną na serwerach Urzędu Miasta Łodzi, z przeznaczeniem dla wszystkich Administracji Zasobem Komunalnych. Dane z tej bazy będą wymieniane zarówno z ewidencji nieruchomości oraz Lokalowej Informacji Zarządczej (LIZ).

Ponadto Łódzki Ośrodek Geodezji kontynuował następujące przedsięwzięcia:

- budowa systemu archiwizacji Powiatowego Zasobu Geodezyjnego i Kartograficznego w ŁOG. Projekt jest realizowany od 2009 r. i będzie kontynuowany do końca 2014 r. W ramach projektu następuje przetworzenie do postaci cyfrowej dokumentów powiatowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Po zakończeniu projekt obejmie 0,25% zasobu, który powinien być zarchiwizowany.
- System Informacji o Terenie - Ewidencja Gruntów. Projekt realizowany od 2001 roku, będzie kontynuowany jeszcze w roku 2015, jest to oprogramowanie do prowadzenia ewidencji gruntów, budynków i lokali oraz ewidencji miejscowości, ulic i adresów zintegrowanych z oprogramowaniem wykorzystywanym w Łódzkim Ośrodku Geodezji wraz z konwersją danych.
- zaktualizowano i dostosowano łódzką bazę ewidencji gruntów, budynków i lokali do zmienionego rozporządzenia w sprawie ewidencji gruntów i budynków.
- dokonano szeregu modyfikacji PORTALU GIS mających na celu polepszenie jakości usług wykonywanych przez Łódzki Ośrodek Geodezji, a udostępnianych przez PORTAL GIS interesantom, rzeczoznawcom majątkowym, projektantom i geodetom.
- rozwijano InterSIT - obywatelski system informacji przestrzennej w Internecie. System zawiera wiele cennych informacji o mieście. Odnotowano rosnące zainteresowanie systemem przekładające się na systematyczny wzrost liczby odwiedzin stron z mapami.
- poszerzono zakres map tematycznych w Inter SIT, obecnie są dostępne:
 - System Informacji Turystycznej,
 - Nowa Mapa Akustyczna Łodzi,
 - Mapa sieci technicznego uzbrojenia terenu (sieci główne),
 - Mapa hydrograficzna i sozologiczna Łodzi,
 - Studium i plany zagospodarowania przestrzennego,
 - Mapy historyczne Łodzi (1823 – 1945),
 - Mapa - Rewitalizacja Łodzi,
 - Mapa – „Rowerowa Łódź”,
 - Mapa zagrożeń ładu i porządku w Łodzi,
 - Mapa „Czyste Miasto”,
 - Mapa historyczna „Litzmannstadt Getto”,
 - Mapa punktów darmowego dostępu do Internetu (WiFi),
 - Mapa „Wybory”.

Zainteresowaniem cieszy się też zakładka „Dla profesjonalistów” zawierająca m.in. mapę osnowy poziomej i wysokościowej Miasta Łodzi oraz serwisy WMS.

DEPARTAMENT KOMUNIKACJI SPOŁECZNEJ

Biuro Informacji i Komunikacji Społecznej - w ramach codziennego monitoringu mediów dokonywany jest przegląd 9 tytułów wydawniczych: „Dziennik Łódzki”, „Express Ilustrowany”, „Gazeta Wyborcza”, „Gazeta Wyborcza - Łódź”, „Fakt”, „Super Express”, „Rzeczpospolita”, „Dziennik” oraz „Puls Biznesu”. Łącznie w 2014 r. wykonano 304 analizy prasowe, z których wynika, iż opublikowano 2 760 artykułów mówiących o Łodzi. W 2014 r. ramach monitoringu mediów prowadzono również badania wydźwięku oraz wartości reklamowej głównych wydarzeń promocyjnych. Wykonano 304 analizy prasowe, a łączna liczba publikacji wyniosła 2 581 (w 2013 r. – 2 750).

Pozostałe działania zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Biuro Promocji, Turystyki i Współpracy z Zagranicą - W 2014 r. Biuro systematycznie zwiększało liczbę konsultacji zewnętrznych oraz spotkań wewnętrznych służących lepszemu przepływowi informacji oraz wymianie doświadczeń, zwiększono liczbę konsultacji z instytucjami i jednostkami samorządowymi. Sprawnie funkcjonowała na bieżąco poszerzana baza ogólnodostępnych dla wszystkich pracowników informacji dot. realizowanych zadań, wzorów dokumentów, bazy danych na wspólnym dysku sieciowym itp. Biuro pozyskiwało partnerów/sponsorów do udziału w wydarzeniach organizowanych przez Miasto.

Pozostałe informacje o działaniu Biura zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura.

Biuro ds. Partycypacji Społecznej

Działania Biura zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Kultury

Działania Wydziału zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

W latach 2012-2014 priorytetowym zadaniem Wydziału była realizacja programu przekształceń miejskich zakładów opieki zdrowotnej, gdyż od 2013 r. podmiot je tworzący zobowiązany jest podjąć działania wobec jednostek, które zamknęły rok ze stratą (możliwe działania to: pokrycie ujemnego wyniku finansowego, przekształcenie w spółkę lub likwidacja jednostki).

W 2014 roku:

- I Szpital Miejski im. dr. E. Sonnenberga włączono w struktury Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego im. Wojskowej Akademii Medycznej Uniwersytetu Medycznego w Łodzi – Centralnego Szpitala Weteranów; który jako następca prawny miejskiego szpitala spłacił pożyczkę do budżetu Miasta Łodzi w wysokości 1,0 mln zł;
- Miejską Przychodnię „Tatrzańska” włączono w struktury organizacyjne Miejskiej Przychodni „Dąbrowa”;
- IV Szpital Miejski im. dr. Henryka Jordana w Łodzi włączono w struktury III Szpitala Miejskiego im. dr. Karola Jonschera.

W związku z przekształceniem II Szpitala Miejskiego im. dr. Ludwika Rydygiera w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością oraz przejęciem przez Miasto Łódź jego zobowiązań (uchwała Nr LXXXIX/1833/14 z 18 czerwca 2014 r.), Miasto przejęło blisko 0,995 mln zł zobowiązań, z których do końca 2014 roku uregulowało 0,993 mln zł. 1 października 2014 r. nastąpiło wpisanie do rejestru przedsiębiorców pierwszej spółki miejskiej prowadzącej działalność leczniczą pod nazwą Szpital Ginekologiczno-Położniczy im. dr. Ludwika Rydygiera Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Tym samym liczba samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej nadzorowanych przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych zmniejszyła się do 11. Dyrektorowi Wydziału, powierzono sprawowanie nadzoru właścicielskiego nad spółką.

Tab. 119. Wyniki finansowe samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej za 2013 rok, dla których podmiotem tworzącym jest Miasto.

Lp.	Nazwa jednostki	Wynik finansowy netto za 2013 rok	Amortyzacja 2013 roku	Wynik finansowy netto za 2013 rok zwiększony o koszty amortyzacji
1	I SzM im dr.E.Sonnenbega	-494 828,10	573 655,61	78 827,51
2	II SzM im dr L.Rydygiera	-1 078 740,19	473 438,15	-605 302,04
3	III SzM im dr K.Jonschera	777 735,30	4 220 525,79	4 998 261,09
4	IV SzM im dr H.Jordana	136 891,13	215 605,02	352 496,15
5	ZOZ Łódź Bałuty	224 523,16	463 929,61	688 452,77
6	ZOZ Łódź Polesie	-303 181,50	607 189,41	304 007,91
7	ZOZ „PaLMA”	-226 514,05	100 129,36	-126 384,69
8	MP „Dąbrowa”	21 562,38	106 533,53	128 095,91
9	MP „Odrzańska”	94 788,75	57 502,00	152 290,75
10	MP „Chojny”	-114 013,77	181 520,82	67 507,05
11	MP „Batory”	-434 674,71	118 873,79	-315 800,92
13	MP „Tatrzańska”	64 066,16	143 915,07	207 981,23
14	MP „Śródmieście”	32 324,21	179 409,84	211 734,05
15	MP „Widzew”	-117 096,43	219 779,91	102 683,48
16	MC Zdrowia Publicznego	-119 998,52	294 376,11	174 377,59
	Razem	-1 537 156,18	7 956 384,02	6 419 227,84

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych

Zgodnie z zapisami ww. ustawy podmiot tworzący w 2014 roku:

- Pokrył ujemny wynik finansowy za 2013 rok zwiększony o koszty amortyzacji Miejskiej Przychodni „Batory” w wysokości 315,8 tys. zł,
- Nie pokrył ujemnego wyniku finansowego za 2013 rok zwiększonego o koszty amortyzacji II Szpitala Miejskiego im. dr L. Rydygiera na kwotę 605,3 tys. zł, gdyż od 01.10.2014 roku dokonano przekształcenia jednostki w spółkę prawa handlowego,
- nie pokrył ujemnego wyniku finansowego za 2013 rok zwiększonego o koszty amortyzacji ZOZ-u dla Szkół Wyższych „PaLMA” – ujemny wynik finansowy jednostka pokryła we własnym zakresie,
- Miasto Łódź umorzyło IV Szpitalowi Miejskiemu im dr H. Jordana pożyczkę w wysokości 4,2 mln zł,
- Miasto Łódź udzieliło II Szpitalowi Miejskiemu im dr L. Rydygiera w Łodzi pożyczkę w wysokości 500 tys. zł na spłatę zobowiązań, w ramach prowadzonych przez szpital działań restrukturyzacyjnych. 01.10.2014 roku nastąpiło przekształcenie II Szpitala Miejskiego w spółkę z o.o., który jako następca prawny przejął zobowiązanie jednostki w stosunku do Miasta Łodzi.
- Miasto Łódź udzieliło Miejskiej Przychodni „Batory” pożyczkę w wysokości 530,1 tys. zł na spłatę zobowiązań jednostki.

Wysokość zobowiązań miejskich samodzielnych zakładów opieki zdrowotnej i miejskiej spółki z o.o. w stosunku do Miasta Łódź z tytułu udzielonych pożyczek wynosiła ogółem 7,19 mln zł (należność główna).

Do zadań Wydziału należy również nadzorowanie inwestycji dotowanych z budżetu Miasta.

- III Szpital Miejski im. dr K. Jonschera dotację przeznaczył na:
 - prace budowlane o wartości 3 mln zł. Wykonano roboty ziemne, fundamentowe (stropy i ławy fundamentowe), zakupiono niezbędny sprzęt medyczny (wyświetlacze optotypów, stoły operacyjne, lampy szczelinowe, ssaki operacyjne oraz aparat echokardiograficzny z wyposażeniem).
 - stworzenie zintegrowanego systemu opieki nad seniorem, w tym prace budowlane mające na celu utworzenie oddziału internistyczno - geriatrycznego oraz informatyzację (przekazano 2 mln zł). Ze środków tych przebudowano II piętro oraz zamontowano nowy generator tlenu medycznego w szpitalu przy ul. Przyrodniczej, dokonano modernizacji instalacji CO w Przychodni przy ul. Leczniczej oraz zakupiono sprzęt informatyczny.

- Za 50 tys. zł zakupiono densytometr.
- II Szpital Miejski dr L. Rydygiera dotacje przeznaczył na:
 - 0,7 mln zł na przebudowę bloków porodowych oraz informatyzację. Wykonano prace budowlane i instalacyjne, zainstalowano elektroniczny system monitorowania płodu MONAKO oraz zakupiono sprzęt medyczny.
 - zakupiono niezbędny sprzęt medyczny (w tym aparat USG z Dopplerem oraz aparat EKG) wraz z wyposażeniem oraz sprzętem komputerowym - 0,47 mln zł.
- Miejska Przychodnia „Dąbrowa”:
 - ponad 81 tys. zł kosztowała wymiana nawierzchni chodnikowej wokół budynku przychodni.
 - 200 tys. zł przeznaczono na poprawę stanu sanitarno - higienicznego w ciągach komunikacyjnych.
 - 99,8 tys. zł przeznaczono na zakup sprzętu medycznego oraz informatyzację (zakupiono kolposkop, kardiokardiof, aparaty do krioterapii, urządzenie do badania otoemisji akustycznych oraz autoklaw).

Inwestycje w ramach Budżetu Obywatelskiego

- doposażono poradnię neurologiczną zakupując za 39,4 tys. zł aparat elektroencefalograficzny do badań EEG.
 - za prawie 50 tys. zł kupiono sprzęt dla poradni okulistycznej.
 - Zespół Opieki Zdrowotnej Łódź – Bałuty:
 - ponad 112 tys. zł kosztował sprzęt medyczny (aparaty do kriochirurgii, laser do laseroterapii, kardiokardiof oraz kolposkop ginekologiczny).
 - Zespół Opieki Zdrowotnej Łódź – Polesie:
 - zakup sprzętu medycznego za 100 tys. zł., w tym: aparatu do kriochirurgii, pachymetru, perymetru statycznego, diatermii chirurgicznej oraz sprzętu rehabilitacyjnego.
 - blisko 168 tys. zł. kosztowało dostosowanie Poradni Podstawowej Opieki Zdrowotnej do wymagań rozporządzenia Ministra Zdrowia.
 - Zespół Opieki Zdrowotnej dla Szkół Wyższych „PaLMA”
 - za ponad 130 tys. zł zakupiono sprzęt medyczny, w tym: aparat do kriochirurgii, kardiokardiof, fotel ginekologiczny oraz aparat do badania otoemisji akustycznych.
 - 47 tys. zł wydano na prace budowlane w budynku przy ul. Lumumby 14, w ramach których przeprowadzono remont Poradni Ginekologicznej, poradni otolaryngologicznej oraz poradni chirurgicznej.
 - Miejskie Przychodnie „Odrzańska”, „Chojny”, „Batory”, „Śródmieście”, „Widzew”,
 - wydano łącznie 523 tys. zł na zakupy sprzętu medycznego
 - Miejskie Centrum Zdrowia Publicznego im. bł. Rafała Chylińskiego.
 - za ponad 46 tys. zł wymieniono 10 okien w Przychodni
- Ponadto z budżetu Miasta w Miejskim Zespole Żłobków sfinansowano:
- poprawę bazy technicznej w budynkach żłobków za 2,18 tys. zł. W ramach zadania przebudowano klatki schodowe, zamontowano klapę dymową z automatyką, czujki dymowe, hydranty przeciwpożarowe, oświetlenie awaryjne, wydzielono strefy przeciwpożarowe.
 - przebudowę sieci komputerowej o wartości ponad 23 tys. zł (zakup komputerów, serwerów oraz UPS-y).
 - za 4 tys. zł zakup oprogramowania TeamViewer Premium wykorzystywanego do zarządzania stacjami roboczymi w 30 żłobkach (łącznie 110 stacji roboczych).
 - Za 34,7 tys. zł remont łazienki dla dzieci w wieku 1-2 latka w Żłobku nr 27.
- Pozostałe działania Wydziału zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej – Działania MOPS opisano w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

DEPARTAMENT PREZYDENTA

Biuro Prezydenta – podejmowane działania:

- bieżąca obsługa Prezydenta i Wiceprezydentów, nadzorowanie i stałe monitorowanie zadań bezpośrednio przez nich zleconych;
- ścisła współpraca z Biurem Rzecznika Prasowego Prezydenta Miasta (koordynacja komunikacji zewnętrznej Prezydenta Miasta, współorganizacja konferencji prasowych);
- współpraca z Biurem ds. Zarządzania Kadrami w zakresie monitorowania komunikacji wewnętrznej Kierownika Urzędu i nadzoru nad polityką kadrową;
- koordynacja prac projektu „Mia100 Kamienic”;
- udział w pracach dotyczących zasad i trybu ustalenia dotacji na prace konserwatorskie;
- realizacja działań ustawowych.

Biuro Rady Miejskiej - obsługuje Komisje i Sesje Rady Miejskiej i bierze aktywny udział w przygotowywaniu uroczystości organizowanych przez Radę Miejską w Łodzi.

Tab. 120. Posiedzenia Komisji i projekty uchwał Rady Miejskiej w 2014 r.

Nazwa Komisji	Ilość posiedzeń	Opiniowane projekty uchwał	Przygotowane projekty uchwał
Komisja Edukacji	20	77	2
Komisja Finansów, Budżetu i Polityki Podatkowej	25	152	0
Komisja Gospodarki Mieszkaniowej i Komunalnej	20	54	15
Komisja Inwentaryzacyjna	5	5	0
Komisja Jednostek Pomocniczych Miasta	13	7	43
Komisja Kultury	14	31	2
Komisja Ładu Społeczno – Prawnego	13	4	1
Komisja Nagród i Odznaczeń	7	1	3
Komisja Ochrony i Kształtowania Środowiska	14	9	1
Komisja Ochrony Zdrowia i Opieki Społecznej	21	56	7
Komisja Planu Przestrzennego, Budownictwa, Urbanistyki i Architektury	17	71	0
Komisja Promocji Miasta i Współpracy Zagranicznej	7	2	0
Komisja Rewizyjna	22	0	23
Komisja Rozwoju i Działalności Gospodarczej	21	58	2
Komisja Sportu i Rekreacji	16	7	0
Komisja Statutowa	18	71	2
Doraźna Komisja ds. Transportu	19	2	3
Doraźna Komisja ds. Budżetu Obywatelskiego	26	2	0
Doraźna Komisja ds. Nowego Centrum Łodzi	12	2	0
Doraźna Komisja ds. Rewitalizacji Miasta	1	0	0

Źródło: Biuro Rady Miejskiej

Wszystkie Komisje Rady Miejskiej odbyły w 2014 roku łącznie 325 posiedzeń – natomiast w trakcie trwania poprzedniej, szóstej kadencji samorządowej (2010 – 2014 r.), odbyło się w sumie 1 225 posiedzeń Komisji.

Podkreślenia wymaga fakt, że liczba posiedzeń Komisji Rady Miejskiej, a także liczba samych Komisji jest w Łodzi znacząca w porównaniu z innymi dużymi miastami w Polsce. W Łodzi w okresie sprawozdawczym działało 20 Komisji Rady Miejskiej – podczas, gdy np. w Gdańsku Komisji takich funkcjonuje 10, we Wrocławiu 14, natomiast w Poznaniu 12.

Posiedzenia Komisji odbywają się przede wszystkim w siedzibie UMŁ organizowane się również posiedzenia wyjazdowe, przeprowadzane w siedzibach spółek miejskich i innych jednostek i instytucji, podległych Miastu.

Ważnym zadaniem, realizowanym w 2014 r. również przez Zespół ds. Obsługi Komisji Rady Miejskiej, była archiwizacja dokumentów, zgromadzonych w trakcie poprzedniej kadencji samorządowej.

W grudniu 2014 rozpoczęła pracę nowo wybrana Rada Miejska, siódmej kadencji samorządowej, w której działa

19 Komisji Rady Miejskiej.

W 2014 r. istotnie zmienił się stopień informatyzacji Rady Miejskiej:

- Wyposażono wszystkich Sekretarzy w cyfrowe dyktafony oraz urządzenia rejestrujące.
- Wprowadzono system powiadamiania o posiedzeniach Komisji drogą elektroniczną radnych oraz większości zapraszanych gości
- Wyposażono stanowiska pracy w skanery (jeden na pokój), co umożliwia sprawniejsze przekazywanie dokumentów Komisji.
- Zamieszczano na stronie internetowej UMŁ/BIP/ uchwał Rady Miejskiej w wersji podpisanej przez Przewodniczącego Rady – PDF, a nie tak jak dotychczas w Word.
- Przekazywano radnym Rady Miejskiej zaproszenia, odpowiedzi na interpelacje wyłącznie drogą elektroniczną lub poprzez skrytki korespondencyjne, z pominięciem wysyłania za pośrednictwem poczty /skrócenie terminu oraz oszczędności
- Wprowadzono w VII kadencji zamieszczanie na stronie internetowej UMŁ uchwał Rady Miejskiej w wersji podpisanej przez Przewodniczącego Rady ułatwia osobom zainteresowanym uzyskiwanie tych dokumentów bez konieczności osobistej wizyty w Biurze Rady Miejskiej.

Pozostała działalność Biura Rady Miejskiej w 2014 roku.

- Współorganizacja uroczystości 19 stycznia z okazji rocznicy spalenia więźniów Radogoszcza i zakończenia okupacji niemieckiej.
- Organizacja uroczystości z okazji wręczenia Nagród Miasta Łodzi i Odznak „Za Zasługi dla Miasta Łodzi”.
- Organizacja spotkania wigilijno-opłatkowego z udziałem J.E. Arcybiskupa Marka Jędraszewskiego.

Rzecznik Prasowy Rady Miejskiej - obok zadań strukturalnych w 2014 r.:

- organizacja oraz obsługa 429 konferencji prasowych (wzrost o 511% w porównaniu z rokiem 2013) i obsłużenie 94 innych wydarzeń z udziałem Radnych Rady Miejskiej (wzrost o 196%).
- przygotowanie materiałów informacyjnych na temat pracy Rady Miejskiej zamieszczanych na stronach internetowych Urzędu Miasta Łodzi (pisano teksty, prowadzono obsługę fotograficzną).
- prowadzenie serwisu społecznościowego Rady Miejskiej w Łodzi – Facebook. Liczba polubień strony zwiększyła się o 100%.
- opracowanie elektroniczne 670 fotografii z działalności Rady Miejskiej w Łodzi w latach 1990-2006.
- opracowanie 45 sylwetek laureatów Nagrody Miasta Łodzi i Odznaki „Za Zasługi dla Miasta Łodzi”.

W 2014 r. zwiększono liczbę notatek prasowych o 126% w porównaniu do roku 2013 oraz o 172% w porównaniu do roku 2012. W porównaniu z rokiem 2013 nastąpił wzrost o 511% liczby notatek z konferencji prasowych Radnych, wzrost o 196% liczby notatek z innych wydarzeń z udziałem Radnych, wzrost o 157% liczby notatek prasowych z sesji Rady Miejskiej.

Biuro Strategii Miasta - kieruje działaniami na rzecz strategicznego rozwoju miasta, związanymi z budową nowoczesnego zintegrowanego systemu planowania strategicznego Miasta Łodzi.

Podjęmowane działania w 2014:

- Współudział w budowaniu współpracy w ramach aglomeracji łódzkiej – prowadzenie prac związanych z przygotowaniem „Strategii Rozwoju Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego”
- Monitoring polityk sektorowych realizujących „Strategię Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+” i innych dokumentów strategicznych oraz przedsięwzięć realizowanych w ramach WPF.
- Opracowanie Raportu o Stanie Miasta i Realizacji Strategii za 2013 rok.

- Przygotowanie i zgłoszenie aplikacji do konkursu „Miasto Szans - Miasto Zrównoważonego Rozwoju”. Zgłoszenie programów: „Mia100 Kamienic” i portal Strona Dla Pracownika.
- Przygotowanie wniosków aplikacyjnych do konkursu 2013-2014 Mayors Challenge - Bloomberg Philantropies (Łódź znalazła się w gronie kandydatów).
- Utworzenie, we współpracy z Biurem Funduszy Europejskich, listy rankingowej strategicznych projektów inwestycyjnych ubiegających się o dofinansowanie z UE w nowej perspektywie finansowej 2014 – 2020.
- Kontynuacja i koordynacja prac archeologicznych na dawnym poligonie wojskowym BRUS, przeprowadzenie prac związanych z rozminowywaniem poligonu, zainicjowanie i współudział w umieszczeniu tablicy informacyjno – pamiątkowej.
- Koordynacja badań Systemu Analiz Samorządowych ZMP (koordynator miejski).
- Rating Łodzi - Standard & Poor's - koordynacja procesu i obsługa merytoryczna na potrzeby wydania ocen ratingowych Miastu.
- Współpraca z Nowym Centrum Łodzi w przygotowanie porozumienia między Miastem Łódź a Rządem RP w ramach przygotowań do organizacji EXPO w Łodzi, udział w powołaniu zespołu koordynacyjnego UMŁ ds. EXPO.
- Pomoc jednostkom Urzędu w przeprowadzeniu konsultacji społecznych (konsultacje budżetowe w ramach projektu Aktywni w konsultacjach, budżet obywatelski, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych).
- Przeprowadzenie badań Jakości Życia w 2014 roku.
- Współpraca z Unią Metropolii Polskich w sprawie powołania Łódzkiej Komisji Wspólnej ds. Funkcjonalnych Obszarów miejskich.
- Współpraca przy tworzeniu Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2014 – 2020+.
- Prowadzenie prac dotyczących współpracy duopolitalnej Łódź-Warszawa, w tym przygotowanie ogólnopolskiej konferencji "Dylematy rewitalizacji XIX - wiecznej zabudowy w strefach wielkomiejskich Warszawy i Łodzi".
- Przygotowanie opinii do wniosku Miasta Łódź o organizację 25 Światowego Jamboree Skautowego.
- Przygotowanie opinii do Wytycznych horyzontalnych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych.
- Współpraca przy tworzeniu Programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) w perspektywie finansowania 2014 - 2020 r.
- Organizacja wizyty Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego dotyczącej budżetu obywatelskiego.
- Organizacja ogólnopolskiej konferencji I Forum „Korytarz Bałtyk - Adriatyk”.
- Koordynacja prac przygotowawczych do Kongresu Urbanistów Polskich 2015.
- Udział w przygotowaniach Forum Europa - Ukraina 2015.
- Udział w posiedzeniach komisji Dialogu obywatelskiego ds. demografii.
- Merytoryczny udział w opracowaniu – Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

Biuro ds. Zarządzania Kadrami - w roku 2014 wdrożono następujące rozwiązania poprawiające standardy funkcjonowania UMŁ:

- Wprowadzono nowe procedury dotyczące naborów na wolne stanowiska urzędnicze, w tym stanowiska kierownicze oraz na wolne stanowiska kierowników miejskich jednostek organizacyjnych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.
- Wprowadzono nowe procedury przeprowadzenia ocen okresowych:
 - pracowników zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych, w tym kierowniczych stanowiskach urzędniczych, stanowiące rozwinięcie wprowadzonego w roku 2013 Modelu kompetencyjnego,

- kierowników miejskich jednostek organizacyjnych zatrudnionych na podstawie umowy o pracę.
- Rozszerzono działanie programu „Benefit” o ponad 100 podmiotów.
- Usprawniono działanie strony „Dla pracownika” o nowe działy tj. Rozwój, Kariera, Po godzinach i Ogłoszenia.
- Zorganizowano we współpracy z Miejskim Ośrodkiem Sportu i Rekreacji (bez wkładu finansowego) imprezę ogólnomiejską z okazji obchodów Dnia Dziecka.
- W celu podniesienia kompetencji pracowników, przy ograniczonym budżecie, zorganizowano szkolenia wewnętrzne prowadzone przez pracowników UMiŁ. W rezultacie udało się przeszkolić 518 osób.
- Pozyskano środki zewnętrzne na dofinansowanie udziału 6 pracowników w kursach i studiach podyplomowych w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego.
- W celu wsparcia osób znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy zawarto z Powiatowym Urzędem Pracy 33 porozumienia o zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych i robót publicznych. W związku z tym średni poziom zatrudnienia takich osób wyniósł 163,8 etatów.
- Skierowano na szkolenia indywidualne płatne 296 pracowników oraz 336 pracowników na szkolenia grupowe.
- Umożliwiono w 2014 r. odbycie praktyk zawodowych i studenckich 216 osobom w ramach wsparcia szkół i uczelni w rozwoju zawodowym młodych Łódzian oraz zorganizowano staże dla 283 osób.
- Współpraca z MOSiR w zakresie organizacji zajęć sportowo-ruchowych dla pracowników UMiŁ.
- Uczestnictwo w Uniwersyteckich Targach Pracy.
- Przeprowadzono charytatywną akcję krwiodawstwa pt. „Urzędnik to też Człowiek”.

Biuro ds. Rewitalizacji i Rozwoju Zabudowy Miasta – zadania Biura opisano w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa - działania Wydziału zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Biuro Miejskiego Rzecznika Konsumentów - do zadań rzecznika konsumentów należy zapewnienie konsumentom ochrony praw i interesów w indywidualnych sporach z przedsiębiorcami ze stosunków zobowiązaniowych z zakresu szeroko rozumianego prawa cywilnego. Rzecznik konsumentów nie posiada kompetencji do władczego i jednostronnego rozstrzygania indywidualnych sporów między konsumentami i przedsiębiorcami w sposób wiążący dla stron sporu. Podstawowym instrumentem prawnym pozostającym w jego dyspozycji jest występowanie do przedsiębiorców. Nieudzielenie odpowiedzi rzecznikowi jest wykroczeniem zagrożonym karą grzywny.

Realizacja zadań rzecznika konsumentów w 2014 r.:

- Porady prawne i informacje były udzielane konsumentom telefonicznie lub osobiście w Biurze Miejskiego Rzecznika Konsumentów, a także przy użyciu poczty elektronicznej. Rzecznik osobiście udzielił 2 493 porad i informacji prawnych.
- Opracowanie dokumentu pn. „Informacja o zasadach i trybie załatwiania przez Miejskiego Rzecznika Konsumentów w Łodzi indywidualnych spraw konsumentów”. Dokument został również zamieszczony na stronie internetowej UMiŁ.
- Odnotowano 1 717 spraw, w których interwencje rzecznika (często wielokrotne) dokonywane były w tym trybie. W kilkudziesięciu przypadkach możliwe było podjęcie wobec przedsiębiorców skutecznej interwencji bez potrzeby składania pisemnych wystąpień w rezultacie działań mediacyjnych podejmowanych telefonicznie lub w wyniku działań mediacyjnych z udziałem obu stron.
- Sporządzono na wniosek konsumentów 119 pozwów i innych pism procesowych.

Biuro Rzecznika Prasowego Prezydenta Miasta – prowadzi obsługę Prezydenta, Wiceprezydentów oraz Urzędu Miasta Łodzi w zakresie kontaktów z mediami, organizację konferencji prasowych, briefingu, wystąpień w prasie, radiu telewizji i Internecie. Działalność Biura polegała na:

- udzielaniu informacji mediom z zakresu działań Prezydenta, Wiceprezydentów oraz Urzędu, autoryzacji wywiadów oraz sprostowań do mediów w przypadku niezgodności treści artykułu z prawdą;
- ustalaniu planów dotyczących organizacji konferencji, eventów oraz informacji dla dziennikarzy;
- wysyłaniu komunikatów do mediów dotyczących działalności Urzędu oraz miasta;
- informowaniu o najważniejszych sprawach Miasta na portalach społecznościowych: Tweeter oraz Facebook.

Straż Miejska - działania Straży Miejskiej zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Zarząd Nowego Centrum Łodzi - działania prowadzone przez Zarząd zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura.

DEPARTAMENT OBSŁUGI I ADMINISTRACJI

Biuro Audytu Wewnętrznego i Kontroli – działalność prowadzona w roku 2014 przez Biuro polegała na bieżącym monitoringu wypełniania zaleceń wydanych przez NIK i inne uprawnione organy kontroli zewnętrznej.

- Przeprowadzono 65 kontroli, w tym 8 kontroli kompleksowych, 49 kontroli problemowych i 8 kontroli doraźnych (w roku 2013 - 74 kontrole) w miejskich jednostkach organizacyjnych i komórkach organizacyjnych UMŁ.
- Opracowano i przekazano do wszystkich miejskich jednostek organizacyjnych kwestionariusz kontroli zarządczej. W wyniku analizy otrzymanych odpowiedzi zobowiązano około 100 jednostek do dokonania niezbędnych korekt.
- Przeprowadzono 13 zadań audytowych (8 zapewniających, 4 doradcze, 1 doraźny (w roku 2013 – 14), a trzy zadania audytowe były na koniec roku w trakcie realizacji.
- Opracowano założenia i wdrożono czteroletni cykl kontroli miejskich jednostek organizacyjnych.

Wydział Informatyki – w 2014 r. zadania Wydziału Informatyki obejmowały:

- Zapewnienie ciągłości funkcjonowania kluczowych dla UMŁ systemów informatycznych oraz usług sieciowych i telekomunikacyjnych na poziomie dostępności powyżej 99% dla około 3 300 użytkowników, pracujących w UMŁ;
- Uczestnictwo we współpracy z komórkami organizacyjnymi UMŁ w pracach analitycznych dotyczących projektów mających za zadanie zwiększenie efektywności pracy Urzędu i dostępu mieszkańców do usług publicznych;
- Analizę i optymalizację procesów dotyczących zarządzania finansami miasta, budowę modelu IT;
- System Zarządzania Dokumentami Elektronicznymi i Informacją (ECM-EZD);
- Kontynuacja projektu „Zakup i wdrożenie systemu do obsługi gospodarowania odpadami” wraz z zakupem odpowiedniego sprzętu;
- „Utworzenie bazy nieruchomości, bazy umów i bazy księgowości niepodatkowej dla Miasta Łodzi wraz z wprowadzeniem niezbędnych modyfikacji do istniejącego oprogramowania EN Ewidencja Nieruchomości, ZM Zarządzanie Mieniem i KN Księgowość Niepodatkowa”;
- „Dostawę i wdrożenie jednolitego systemu informatycznego dla jednostek Miasta Łodzi realizujących zadania zarządzania nieruchomościami, stanowiącymi własność Gminy i Skarbu Państwa, a także będącymi nieruchomościami w zarządzie Gminy oraz poza zarządem Gminy, w których Gmina bądź Skarb Państwa posiada udział we współwłasności niepodzielnej stanowiącymi własność Gminy i Skarbu Państwa, a także będącymi nieruchomościami w zarządzie Gminy oraz poza zarządem Gminy, w których Gmina bądź Skarb Państwa posiada udział we współwłasności niepodzielnej”;
- Opracowanie procedur i narzędzi informatycznych umożliwiających sprawne rozliczenie wyborów pod względem księgowym;
- Podjęcie działań umożliwiających UMŁ wzięcie udziału w pilotażowym wdrożeniu systemu Efektywnego Zarządzania Dokumentami (EZD);
- Przygotowanie OPZ dla systemu kolejowania w Biurze Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy;

- Zautomatyzowanie przeksięgowania faktur na przełomie roku;
- Udział w pracach dotyczących zintegrowania aplikacji Ośrodek i Wspólna Kasa w Łódzkim Ośrodku Geodezji;
- Zakończenie I Etapu wdrożenia Kodów Kreskowych w Środkach Trwałych;
- Zawarcie umowy na świadczenie usług telefonii komórkowej, która gwarantuje bardzo korzystne stawki za połączenia telefoniczne (1 grosz za 1 minutę połączenia, poprzednio stawka wynosiła 6 groszy za minutę);
- Zakup komputerów, drukarek i skanerów przeznaczonych na wymianę sprzętu o zbyt niskich parametrach technicznych w Urzędach Stanu Cywilnego i Wydziale Spraw Obywatelskich, w celu zapewnienia prawidłowego funkcjonowania aplikacji Systemu Rejestrów Państwowych „Źródło”, tworzonej w ramach programu rządowego pl.ID;
- Zakup dysków i macierzy, który pozwoli zwiększyć bezpieczeństwo środowiska serwerów poprzez stworzenie wysokowydajnej ochrony sieciowej Centrum Danych, niezbędne do realizacji wymagań określonych w KRI i sprawozdaniu z audytu;
- Stworzenie w ramach projektu budżetu obywatelskiego bezpłatnej sieci bezprzewodowego dostępu do Internetu Wi-Fi na terenie Miasta Łodzi, (L145). Projekt zapewnił bezpłatny dostęp do Internetu w miejscach publicznych (23 lokalizacje), atrakcyjnych turystycznie, parkach, węzłach komunikacyjnych. Wydział Informatyki zapewnił również utrzymanie powyższej usługi do końca 2015 r.;
- Rozbudowę systemu wspierającego proces zgłaszania i wyboru propozycji do budżetu obywatelskiego;
- Współpracę przy realizacji projektu „Wyjątkowy uczeń” prowadzonego przez Wydział Edukacji (Zakup i dostawa sprzętu multimedialnego);
- Współudział przy realizacji działań promocyjno-marketingowych poprzez stworzenie wielojęzycznego serwisu internetowego Łódź Convention Bureau wraz z jego pozycjonowaniem oraz stworzeniem katalogu informacyjnego w ramach projektu "Turystyka biznesowa jako markowy produkt turystyczny Łodzi".
- Udział we wdrożeniu Systemu Monitoringu Miejskiego w Łodzi. Administrowanie: ponad 150 aplikacjami, w tym ponad 40 dedykowanymi.

Wydział Obsługi Administracyjnej – poza standardowymi działaniami administracyjnymi w 2014 roku:

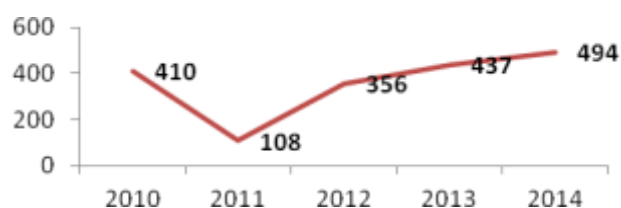
- Wydział zabezpieczał technicznie budynki UMŁ (w sumie 157 obowiązujących umów dotyczących energii usług komunalnych).
- Wydział prowadził i nadzorował remonty i naprawy bieżące w budynkach UMŁ.
- Zakupy materiałów eksploatacyjnych, powielanie dokumentów (w tym dokumentacji architektonicznej) dla potrzeb komórek organizacyjnych Urzędu Miasta i Rady Miejskiej (kopii A4/A3 – 2 719 000 szt. kopii dokumentacji - 4.680 mb.)
- W 2014 r. skonsolidowano zamówienia publiczne (art. biurowe, spożywcze, druki akcydensowe, bilety okresowe okazywane, papier firmowy, wizytówki, koperty itp.),
- W 2014 r. Oddział Transportu WOA zapewniał stałą obsługę transportową dla Kierownictwa Urzędu i pozostałych komórek organizacyjnych realizując 4 849 dyspozycji, z łącznym przebiegiem ogółem 66 5419 km. Racjonalizacja zleceń pozwoliła na zmniejszenie przebiegu pojazdów do 92% wykonania z 2013 r. Dodatkowo, w wyniku stosowania elastycznego czasu pracy kierowców zmniejszono liczbę nadgodzin kierowców o 73,15 % poziomu z roku 2013.

Wydział Organizacyjno-Prawny - jako komórka organizacyjna funkcjonuje w strukturze Urzędu od 1 sierpnia 2013 r.

Należy przypomnieć, że specyfika Wydziału Organizacyjno-Prawnego polega na kontaktach z klientem zewnętrznym (prowadzenie sporów prawnych) i wewnętrznym (sprawy związane z organizacją i funkcjonowaniem Urzędu).

- W 2014 r. do Wydziału Organizacyjno-Prawnego wpłynęło ok. 24 000 różnego rodzaju pism, głównie związanych z prowadzeniem spraw sądowych, w tym: wydanych zostało 494 pisemnych opinii prawnych:

Rys. 28. Zarejestrowane opinie prawne

Źródło: Biuro Organizacyjno-Prawne.

- prowadzono ponad 5 000 spraw sądowych – w tym 2 392 spraw, które wszczęte zostały w 2014 r.

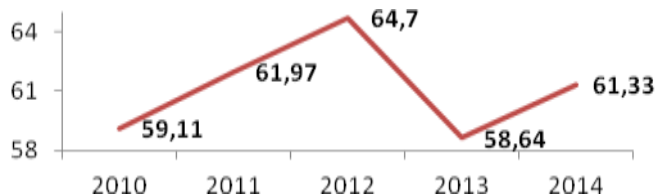
Rys. 29. Sprawy sądowe

Źródło: Wydział Organizacyjno-Prawny

- Liczba nowych spraw przed sądami powszechnymi, przypadających na 1 radcę prawnego w ostatnich latach zmieniała się nieznacznie oscylując wokół 60 rocznie.

Rys. 30. Liczba nowych spraw w przeliczeniu na 1 radcę

Źródło: Wydział Organizacyjno-Prawny

- Wydział opracowywał legislacyjnie projekty w sprawach związanych z organizacją i funkcjonowaniem Urzędu oraz miejskich jednostek organizacyjnych np.:
 - statutowi miejskich jednostek organizacyjnych, w tym miejskich bibliotek, miejskich przychodni i szpitali,
 - regulaminów organizacyjnych miejskich jednostek organizacyjnych, w tym Zarządu Zieleni Miejskiej, Zarządu Gospodarowania Odpadami, Łódzkiego Zakładu Usług Komunalnych, Zarządu Nowego Centrum Łodzi, Zarządu Dróg i Transportu, Miejskiej Pracowni Urbanistycznej, domów dziecka,
 - szczegółowych wykazów zadań realizowanych przez poszczególne komórki organizacyjne Urzędu Miasta Łodzi (16 projektów);
 Łącznie w Wydziale zarejestrowano 2 516 zarządzeń Prezydenta Miasta Łodzi.
- Wydział zapewnił obsługę protokolarną 40 posiedzeń Kolegium Prezydenta Miasta Łodzi, podczas których przedstawiono: 81 projektów uchwał, 266 projektów zarządzeń oraz 94 sprawy, wnioski i informacje,
- przekazał 849 interpelacji właściwym merytorycznie komórkom w celu przygotowania odpowiedzi,
- realizował zadania wynikające z ustawy o dostępie do informacji publicznej, obsłużył 2 659 wniosków o zamieszczenie

materiałów w BIP, zamieścił w BIP 1 327 oświadczeń majątkowych.

- Biuletyn Informacji Publicznej zanotował 1 482 033 odwiedzin, (w trakcie ww. liczby odwiedzin przeglądano 5 023 219 stron), w tym 741 177 unikalnych użytkowników.
- Wydział realizował zadania wynikające z ustawy o ochronie danych osobowych, w tym: przeprowadził w Urzędzie 12 kontroli, 12 szkoleń, w których uczestniczyło 655 pracowników Urzędu.
- Realizował – we współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu – zadania związane z utrzymaniem certyfikatu systemu zarządzania jakością zgodnego z normą ISO 9001:2009.
- Zgodnie z zapisami w Księdze Jakości Urząd Miasta Łodzi stosuje mierniki w celu oceny realizacji zidentyfikowanych procesów. Przegląd kwartalnych raportów wskazuje, że komórki organizacyjne Urzędu osiągają planowane wartości mierników: znikomy odsetek wydanych wadliwych decyzji administracyjnych, liczba spraw załatwionych w ustawowym terminie, analiza skarg wskazują na prawidłowe realizowanie usług administracyjnych Urząd Miasta Łodzi posiada certyfikat ważny do 17 listopada 2016 roku,
- We współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi Urzędu przygotował i przeprowadził na terenie Łodzi wybory do Parlamentu Europejskiego i wybory samorządowe.

Wydział Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów – realizuje zadania określone w ustawie z 20 czerwca 1997 r. Prawo o ruchu drogowym, ustawie z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami oraz w aktach wykonawczych do wymienionych ustaw. Realizacja zadań własnych powiatu przez Wydział ma charakter obligatoryjny i związana jest przede wszystkim z obsługą mieszkańców Miasta Łodzi załatwiających sprawy z zakresu wydawania uprawnień do kierowania pojazdami oraz rejestracją pojazdów. Ponadto do zadań Wydziału należą sprawy związane z:

- rejestrowaniem przedsiębiorców prowadzących stacje kontroli pojazdów i ośrodki szkolenia kierowców,
- wydawaniem i cofaniem uprawnień diagnostom,
- prowadzeniem ewidencji instruktorów.

W Łodzi według stanu na 31.12.2014 r., było zarejestrowanych: 1 358 autobusów, 2 884 ciągników samochodowych, 8 591 motocykli, 7 752 motorowerów, 50 931 samochodów ciężarowych różnych rodzajów, 2 418 samochodów specjalnych i 343 566 samochodów osobowych. Przy założeniu, iż na koniec 2014 r. liczba mieszkańców Łodzi wyniosła 708 554, na 1000 mieszkańców przypadają 484 zarejestrowane samochody osobowe, a po uwzględnieniu samochodów ciężarowych i specjalnych, liczba ta zwiększa się do 560.

- Rok 2014 stanowił kolejny etap wdrażania ustawy z dnia 5 stycznia 2011r. o kierujących pojazdami oraz jej aktów wykonawczych (3 rozporządzenia).
- Płynność obsługi mieszkańców przez Oddział Rejestracji i Oznaczania Pojazdów zwiększyła się w roku 2014 o ponad 5% w stosunku do roku 2013, a w stosunku do lat ubiegłych o około 30%.
- Z powodzeniem zrealizowano zadania, dotyczące przeprowadzania, co najmniej raz, w roku kontroli w ośrodkach szkolenia kierowców oraz w stacjach kontroli pojazdów.
- W roku 2014 kontynuowano wysyłanie powiadomień do właścicieli pojazdów oraz osób posiadających uprawnienia do kierowania pojazdem o możliwości odbioru prawa jazdy lub dowodu rejestracyjnego za pomocą sms lub e-mail. W ubiegłym roku wysłano łącznie 74 460 takich powiadomień.
- W Wydziale Praw Jazdy i Rejestracji Pojazdów w 2014 r. zrealizowanych zostało ogółem około 300 000 spraw.
- Wydano 174 230 decyzji administracyjnych, z czego 36 zostało uchylonych lub zmienionych, a w jednym przypadku stwierdzono nieważność decyzji.
- Ujednolicono wydawanych przez lekarzy i psychologów orzeczeń stanowiących podstawę wydania prawa jazdy poprzez nawiązanie współpracy z Instytutem Medycyny Pracy. Ponadto: wygenerowano 8 218 profili kandydata na kierowcę

w dniu złożenia wniosku pomimo, iż rozporządzenie w tym zakresie umożliwia organowi realizację tej czynności w ciągu 2 dni roboczych.

- Z sukcesem, w 90% zrealizowano wydawania mieszkańcom zaświadczeń potwierdzających dane pojazdu i właściciela lub decyzji w sprawie nadania numeru identyfikacyjnego oraz tabliczki znamionowej w terminie do 3 dni od daty złożenia wniosku (1 260 wniosków z 1 402).
- Uzyskano ponadplanowe dochody na koniec 31.12.2014 r. na poziomie 12,7 mln zł, co stanowi 103% planu oraz 102,31% planu po zmianach (12 430 000 zł). Wydatki Wydziału, zostały wykonane na poziomie 4,6 mln zł, co stanowi 103% planu.

Wydział Spraw Obywatelskich – podjęte działania:

- Kontynuowano rozpoczętą w 2012 r. akcję informacyjną o terminie ważności dowodu osobistego (wymiana ustawowa) poprzez rozesłanie 38 983 indywidualnych pism informujących (zaproszeń) o upływie 10-letniego terminu ważności (w 2013 r. 34 505).

Tab. 121. Podstawowe zadania wykonane przez Oddział Dowodów Osobistych

Nazwa zadania	2013	2014
Wnioski o wydanie dowodów osobistych	84 100	83 011
Wydanie		
dowodów osobistych	82 303	83 256
zaświadczeń o utracie dowodów	10 792	10 789
Informacje osobowo-adresowe	8 410	6 764
Zaświadczenia z akt dowodowych	95	51
Dokumentacja dowodowa	34 164	1 955
Wnioski o wydanie dowodu oraz doręczenia dowodów osobistych w miejscu zamieszkania wnioskodawców.	2 075	1.955
Wydano zaświadczeń z ewidencji wydanych i unieważnionych dowodów osobistych.	95	51
Pośrednictwo do innej gminy o wydawanie dowodu osobistego	3 653	4.795

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich.

- W sprawach ewidencji ludności wydano 1 976 decyzji administracyjnych. Wskaźnik załatwiania spraw w terminie powyżej 2 miesięcy - wyniósł 27%. Udział decyzji wadliwych w wyniósł zaledwie 0,33%.
- Współudział w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów do Parlamentu Europejskiego.
- Przygotowano i przeprowadzono wybory do organów jednostek samorządu terytorialnego oraz wybory Prezydenta Miasta Łodzi (do rejestru wyborców wpisano 1 320 osób).

Tab. 122. Podstawowe zadania wykonywane przez Oddział Ewidencji Ludności

Nazwa zadania	2013	2014
Zameldowania na pobyt stały	20 907	19 491
Zameldowania na pobyt czasowy	14 097	15 627
Wymeldowania z pobytu stałego	10 987	13 234
Wymeldowania z pobytu czasowego	2 454	2 692
Zmiany w systemie ewidencji ludności na podstawie aktów USC	26 736	25 182
Zaświadczenia ze zbioru ewidencji ludności	13 973	11 053
Podania z zakresu dyscypliny meldunkowej	2 317	2 284
Decyzje administracyjne oraz postanowienia w sprawach o zameldowanie, wymeldowanie, uchylenie czynności materialno-technicznej zameldowania / wymeldowania	2 321	1 976
Potwierdzenie, przedłużanie i unieważnianie profilu zaufanego ePUAP	1 291	2 585
Sprawy dotyczące rejestru wyborców	103	1 320

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich.

- Załatwiono 56,016 zapytań, listów, wniosków o udostępnienie danych osobowych ze zbiorów meldunkowych Miasta Łodzi. Potwierdzono 141 profili zaufanych.

- W ramach prowadzonego nadzoru nad stowarzyszeniami i fundacjami złożonych zostało w Sądzie Rejonowym dla Łodzi – Śródmieścia 25 wniosków (w 2013r. 19 wniosków). Sporządzono 142 opinie.
- Wpisano do ewidencji 12 stowarzyszeń zwykłych (w 2013 r. 19 stowarzyszeń zwykłych).
- Wydano 28 zezwoleń na przeprowadzenie zbiórek publicznych.
- Osiągnięcia w roku 2014:
 - Współdziałal w przygotowaniu i przeprowadzeniu wyborów do Parlamentu Europejskiego.
 - Przygotowano i przeprowadzono wybory do organów jednostek samorządu terytorialnego oraz wybory Prezydenta Miasta Łodzi (do rejestru wyborców wpisano 1.320 osób).
- Opracowano, badania satysfakcji Klientów, z jakości usług świadczonych przez pracowników Wydziału. W porównaniu z poprzednim badaniem ankietowym nastąpił wzrost ocen bardzo dobrych i dobrych.

Wydział Zamówień Publicznych

- W ramach uproszczenia procedur związanych z udzielaniem zamówień publicznych, Wydział Zamówień Publicznych w roku 2014 podjął działania mające na celu wdrożenie innowacyjnego systemu planowania, zarządzania i optymalizacji zakupów w Urzędzie Miasta Łodzi. Obecnie trwają prace nad wdrożeniem produkcyjnym modułu wspierającego planowanie zamówień publicznych i wnioskowanie o wszczęcie postępowań. Miernik skuteczności udzielania zamówień publicznych w 2014 roku kształtował się na poziomie 76 %, co świadczy o znacznej skuteczności zamawiającego przy ich udzielaniu.

Tab. 123. Postępowania wszczęte

Rodzaj zamówienia	Liczba postępowań			Struktura zamówień wg rodzaju w %		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Dostawy	91	80	82	22	25	25
Usługi	294	206	192	70	65	59
Roboty budowlane	37	33	49	9	10	15
Łącznie	422	319	323	100	100	100

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych

Wszczęto 323 postępowania o udzielenie zamówień publicznych, a struktura zamówień wskazuje na dominujący udział usług zarówno w roku 2013 jak i w roku 2014. Stanowiły one odpowiednio 65% i 59% wszystkich zamówień. W przypadku dostaw udział ten kształtuje się na poziomie 25%, a w robotach budowlanych odnotowano nastąpił wzrost udziału robót budowlanych o 5 pkt. proc. (do 15 %), w stosunku do roku 2013.

Tab. 124. Wartości postępowań, zakończonych udzieleniem zamówienia albo zawarciem umowy ramowej

Rodzaj zamówienia	Wartość netto w mln zł			Struktura zamówień wg rodzaju w %		
	2012	2013	2014	2012	2013	2014
Dostawy	19,2	29,7	29,3	6	9	13
Usługi	89,0	207,3	18,37	29	61	77
Roboty budowlane	199,5	100,5	23,69	65	30	10
Łącznie	307,7	337,5	233,36	100	100	100

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych

Pod względem wartości wydatkowanych środków finansowych w zamówieniach publicznych, dominowały usługi. Stanowiły one w 2013 roku 61% kwoty udzielonych zamówień, natomiast w roku 2014 aż 77%. W przypadku robót budowlanych w roku 2014 nastąpił spadek wartości udzielonych zamówień o 20% w stosunku do roku 2013 (do 10% ogólnej kwoty). Natomiast w strukturze wartości dostawy, i w roku 2014 stanowiły 13 % zamówień, co oznacza wzrost o 4% w stosunku do roku poprzedniego.

Tab. 125. Średni czas trwania postępowań* w dniach (zamówienia powyżej 14 000 euro, ale poniżej progów UE)

	Średni czas trwania postępowań* w dniach		
	2012	2013	2014
Dostawy	41	38	32
Usługi	42	31	41
Roboty budowlane **	53	52	56
Średnio dni	45	40	43

*liczony od ogłoszenia postępowania do zawarcia umowy

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych.

W roku 2014 przeciętny czas trwania postępowania o wartości poniżej progów unijnych wynosił 43 dni, a w przypadku dostaw 32 dni (o 6 dni krócej w stosunku do roku 2013). Natomiast w przypadku usług średni czas trwania postępowania wynosił 41 dni, a robót budowlanych 56 dni, co oznacza niewielkie wydłużenie w stosunku do roku 2013.

Tab. 126. Średni czas trwania postępowań* w dniach (zamówienia powyżej progów UE)

	Średni czas trwania postępowań* w dniach		
	2012	2013	2014
Dostawy	93	91	81
Usługi	73	83	78
Roboty budowlane **	212	95	84
Średnio dni	126	90	81

*średni czas trwania postępowań w dniach - liczony od ogłoszenia postępowania do zawarcia umowy

** postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na Budowę Stadionu Miejskiego

Źródło: Wydział Zamówień Publicznych.

W przypadku zamówień, o wartościach powyżej progów unijnych, średni czas trwania postępowania wynosił w 2014 roku 81 dni, co oznacza, iż uległ on znacznemu skróceniu w stosunku do roku ubiegłego. W przypadku robót budowlanych wynosił 84 dni, w przypadku dostaw 81 dni, natomiast w usługach czas trwania postępowania wyniósł 78 dni.

Wydział Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami

- prowadzono nowoczesne punkty obsługi mieszkańców działające na zasadach front office: Łódzkie Centrum Kontakt z Mieszkańcami (ul. Piotrkowska 110), w którym realizowane są następujące usługi:
 - udzielanie informacji na temat spraw załatwianych w UML i miejskich jednostkach organizacyjnych,
 - wydawanie i przyjmowanie wniosków i druków oraz pomoc w ich wypełnieniu,
 - przyjmowanie wniosków, pism, dokumentów skierowanych do komórek organizacyjnych UML,
 - przyjmowanie wniosków i odbiór dowodów osobistych,
 - załatwianie spraw z zakresu ewidencji ludności,
 - potwierdzanie, przedłużanie i unieważnianie profilu zaufanego ePUAP,
 - wydawanie pozwolenia na jednorazowy wjazd na ul. Piotrkowską na odcinku od al. Mickiewicza/al. Piłsudskiego do placu Wolności,
 - przyjmowanie skargi lub interwencji,
 - zapewnianie dostępu do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG),
 - zapewnienie dostępu do aktualnych przepisów prawnych,
 - przyjmowanie wpłat z tytułu podatków lokalnych i opłat w punkcie bankowym.
- Udział w akcjach informowania i głosowania nad zadaniami do budżetu obywatelskiego, ponownego składania deklaracji „śmieciowych”, wymiaru podatku od nieruchomości, Karty Dużej Rodziny, Miejskiej Karty Seniora.

Nadal funkcjonują w zmodyfikowanej formule punkty informacyjne urzędu w pięciu budynkach UML na Bałutach, Górnej, Polesiu, Śródmieściu, Widzewie oraz jeden w hipermarkecie Leclerc.

- Łączna liczba klientów, którzy skorzystali z usług ŁCKzM oraz punktów informacyjnych UML w roku 2014 przekroczyła 110 tysięcy.

- Oddział Call Center udziela informacji telefonicznej w oparciu o system informatyczny ŁCKM. W roku 2014 obsłużono 108 tys. takich połączeń telefonicznych.
- Wydział Zarządzania Kontaktami z Mieszkańcami prowadził też stałe badania ankietowe oceny jakości świadczonych usług. Obecnie Łódzkie Centrum Kontaktów z Mieszkańcami, które obsługuje mieszkańców od poniedziałku do piątku od 8.00 do 19.00 oraz w soboty od 9.00 do 13.00. Oddział Call Center świadczy usługi teleinformacyjne od poniedziałku do piątku od 8.00 do 17.00 oraz w soboty od 9.00 do 13.00. Zewnętrzny punkt informacyjny czynny był od poniedziałku do piątku w godzinach 9.00-17.00 w hipermarkecie Leclerc oraz w Centrum Handlowym Port Łódź (w okresie czerwiec — grudzień 2014 r.). W ramach obsługi kancelaryjnej, Kancelaria Urzędu Miasta Łodzi przyjęła 960 682 listów/korespondencji, w tym 47 867 deklaracji „śmieciowych”. Wydłużono czas pracy UMŁ dla mieszkańców:
- Prowadzono portal ŁCKzM, w ramach którego aktualizowano Bazę Wiedzy zawierającą opisy procedur realizowanych przez komórki organizacyjne UML i miejskie jednostki organizacyjne. Baza Wiedzy zawiera 544 procedury udostępnione mieszkańcom, w tym 80 dotyczących czterech miejskich jednostek organizacyjnych;
- W wyniku udostępnienia usług elektronicznych i wprowadzenia nowych rozwiązań w zakresie zarządzania dokumentacją, nastąpił znaczny wzrost tej formy wymiany informacji z UMŁ. Łącznie w 2014 r. do UMŁ 8 960 dokumentów elektronicznych, co w porównaniu z 2013 r. stanowi 175 %.
- Od 3 listopada 2014 r. wdrożono procedury związane z elektroniczną wymianą informacji między UMŁ a podległymi mu miejskimi jednostkami organizacyjnymi, instytucjami kultury i zakładami opieki zdrowotnej w zakresie sprawozdawczości budżetowej.
- W 2014 r. udostępniono 15 kolejnych formularzy elektronicznych na platformie ePUAP. Wg stanu na koniec roku. UMŁ udostępniła 68 formularzy elektronicznych. Elektroniczny obieg dokumentów obejmuje 18 spraw, w tym procedury związane z elektroniczną wymianą informacji między UML a 400 miejskimi jednostkami organizacyjnymi w zakresie sprawozdawczości budżetowej.
- Zakończono prace przy wdrożeniu wielokanałowej platformy usług publicznych. Na platformie zarejestrowano łącznie 221 836 zgłoszeń, w tym 108 131 on-line (statystyka nie obejmuje formularzy elektronicznych, które są kierowane bezpośrednio do systemu POD). Ponadto w ramach portalu ŁCKzM, który jest częścią platformy, udostępniono mieszkańcom 54 opisy procedur, a także z przykładowo wypełnionymi wnioskami. Portal zyskuje popularność wśród Łódzian - w roku 2014 liczba jego wyświetleń wyniosła 145 375. Ponadto w ramach wielokanałowej platformy usług publicznych udostępniono mieszkańcom nowe formy kontaktu: czat, formularz WWW oraz możliwość nagrania wiadomości głosowej. Platforma jest także przygotowana do przyjmowania SMS-ów.

Urząd Stanu Cywilnego - realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej polegające na rejestracji aktów urodzeń, małżeństw i zgonów oraz innych zdarzeń, które mają wpływ na stan cywilny osób.

W 2014 roku skrócono do 1 dnia czas oczekiwania na wydanie odpisów aktów stanu cywilnego z Archiwum USC. W 2014 roku tylko 13% odpisów było wydanych w terminie dłuższym niż 1 dzień (przy założeniu w planie, że odpisów takich będzie 20%). Było to możliwe dzięki lokalnej aplikacji zakupionej przez Urząd Miasta Łodzi w 2006 roku. Od tego czasu akty stanu cywilnego przechowywane w Archiwum były sukcesywnie przepisywane do systemu. Na koniec 2014 r. 58% aktów stanu cywilnego z lat 1986 do 2014 roku było przepisanych do lokalnej elektronicznej bazy, co oznacza, że odpis aktu może być wydany „od ręki”.

W roku ubiegłym nie wydłużył się czas oczekiwania na decyzję, który wynosi od 3 dni do dwóch tygodni (z wyjątkiem spraw szczególnie skomplikowanych).

W porównaniu z latami ubiegłymi, w USC w Łodzi wzrasta ilość spraw załatwianych w oparciu o dokumenty zagraniczne. Do polskich ksiąg są wpisywane akty urodzeń, małżeństw i zgonów sporządzane za granicą oraz uznawane

z mocy prawa orzeczenia sądów państw obcych i wykonywane na ich podstawie wzmianki w aktach. Na ogólną liczbę 3 054 sporządzonych w 2014 roku aktów małżeństw, 229 ślubów było zawartych za granicą, na ogólną liczbę 11 763 aktów urodzeń, 580 dzieci urodziło się za granicą.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom mieszkańców Łodzi, kierownik USC wyrażał zgodę na udzielanie ślubów poza lokalem urzędu, w miejscach użyteczności publicznej, charakterystycznych dla Łodzi - odrestaurowanych IX wiecznych pałacach, stanowiących historyczny potencjał naszego miasta, jeszcze przed wejściem w życie przepisów nowej ustawy prawo o aktach stanu cywilnego, które usankcjonują tę praktykę. W 2014 roku było ponad 70 takich ślubów.

Tab. 127. Zadania realizowane przez USC

Sprawa wg rodzaju	2012	2013	2014
Akty stanu cywilnego:			
- urodzenia wg faktycznego miejsca zdarzenia	11 282	11 127	11 763
- małżeństwa	3 425	2 852	3 054
- zgony	10 648	10 757	10 291
Odpisy z archiwum i rejestracje bieżące	180 000	223 000	125 000
Przyjęte oświadczenia	4 419	4 159	5 618
Wydane decyzje i zaświadczenia	4 792	5 852	4 996
Zmiany w aktach na podstawie postanowień sądu, decyzji administracyjnych, oświadczeń	4 285	3 545	4 157

Źródło: Urząd Stanu Cywilnego

DEPARTAMENT SPRAW SPOŁECZNYCH

Biuro Rozwoju Przedsiębiorczości i Miejsc Pracy – działania prowadzone przez Biuro zostały opisane w Filarze Gospodarka i Infrastruktura oraz w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Edukacji – działania Wydziału opisano w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Wydział Gospodarki Komunalnej - działania Wydziału zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa - działania zostały opisane w Filarze Przestrzeń i środowisko.

Wydział Sportu – działania Wydziału zostały opisane w Filarze Społeczeństwo i Kultura.

Zarząd Dróg i Transportu - działania zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko.

Zarząd Zieleni Miejskiej - działania Zarządu zostały opisane w Filarze Przestrzeń i Środowisko w Celu Zielona, uporządkowana Łódź.

WNIOSKI Z RAPORTU

Rok 2014 był drugim pełnym rokiem wdrażania Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ uchwalonej w czerwcu 2012 r. oraz powiązanych z nią polityk sektorowych opracowanych również w 2012 roku.

Ostatnim elementem wdrażania planowania strategicznego w Łodzi było zbudowanie systemu monitorowania efektywności wdrażania oraz realizacji zapisów zawartych w „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”. System taki funkcjonuje w Urzędzie Miasta Łodzi od początku 2013 r.

W ramach tej części wdrażania systemu:

- określono tzw. dokumenty programowe (polityki sektorowe i ważne dokumenty programowe o znaczeniu strategicznym dla miasta realizujące zapisy „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”);
- wprowadzono system półrocznego monitorowania realizacji dokumentów programowych;
- zdefiniowano odpowiedzialności za realizację poszczególnych celów operacyjnych;
- określono makroindukatory pozwalające na monitoring globalnego postępu wdrażania strategii w cyklu rocznym;
- powołano Koordynatora Wdrażania Strategii, odpowiedzialnego za koordynację postępu realizacji zadań określonych w celach strategicznych oraz stałą weryfikację osiągania wskaźników realizacji;
- wprowadzono procedurę opracowywania corocznego wykazu zadań budżetowych o charakterze priorytetowym dla rozwoju tzw. Wykaz Zadań Priorytetowych łączącą coroczną procedurę przygotowania budżetu z realizacją strategii i polityk sektorowych;
- wprowadzono procedurę przygotowywania corocznego opracowania – raportu o stanie miasta z informacją o realizacji strategii.

Jednym z najważniejszych celów Łodzi jest wykorzystanie szans związanych z infrastrukturą komunikacyjną łączącą Łódź z europejskimi szlakami transportowymi (TEN-T, Rail Baltica) oraz systemem sprawnego wewnętrznego transportu publicznego w ramach miasta, regionu i kraju. Łódź położona jest na skrzyżowaniu budowanych autostrad A1 i A2, drogi ekspresowej S8 oraz zachodniej obwodnicy S14. Modernizacja i budowa dróg pozwala na przejazd z Łodzi do Warszawy w czasie 1,5 godziny a także w krótkim czasie do Berlina.

Priorytetem jest zapewnienie wysokiej dostępności do tegoż pierścienia autostrad i dróg szybkiego ruchu wokół Łodzi, który umożliwi konkurencyjną działalność inwestycyjną oraz budowa nowoczesnego multimodalnego węzła transportu pasażerskiego z podziemnym dworcem Łódź Fabryczna - sercem Nowego Centrum Łodzi.

Dzięki centralnemu położeniu, bogatemu zapleczu akademickiemu, atrakcyjnym kosztom prowadzenia biznesu, konkurencyjnym kosztom najmu powierzchni biurowych i magazynowych, wyjątkowo dobremu klimatowi biznesowemu, dobrze wykształconej kadrze, a także bliskości stolicy, Łódź staje się liczącym się centrum biznesowym w Polsce. Priorytetowe dla rozwoju gospodarczego Łodzi są nowoczesne branże, takie jak: sektor usług biznesowych (BPO i IT), logistyka, produkcja AGD i przemysł elektroniczny, a także biotechnologia i produkcja gier komputerowych.

O sukcesie prowadzonych działań świadczą nagrody i wyróżnienia przyznawane przez środowiska biznesowe w Polsce. Łódź zyskała miano jednego z liderów wśród ośrodków dedykowanych nowoczesnym usługom dla biznesu i centrów nowoczesnych technologii. W 2014 r. otrzymała Nagrodę City Outsourcing Star, którą przyznaje fundacja Pro Progressio budująca branżę outsourcingową w Polsce.

Obecnie w Łodzi w sektorze BPO/SSC/IT, w ponad 60 firmach, zatrudnionych jest ok. 15 tys. pracowników. Miasto znajduje się coraz częściej na krótkiej liście projektów inwestycyjnych, głównie branży outsourcingowej. W 2014 zostało pozyskanych 17 takich projektów, m.in. firma UPS, która uruchomi Centrum obsługi procesów biznesowych (GBS) oraz centrum przeładunkowe (będzie to druga tego typu placówka w Polsce); Fujitsu, które do dotychczasowej działalności w tym roku dołożyło Centrum Usług Wspólnych dla Finansów i Księgowości; Tom Tom – światowy gigant w działalności satelitarnej uruchomił nowy dział.

Uwagę nowych inwestorów przyciąga fakt rozwoju i poszerzania działalności przez firmy, które funkcjonują w Łodzi od kilku lat. Jednym z przykładów jest firma Infosys, która oferuje coraz szerszy wachlarz usług, zwiększając jednocześnie wielkość zatrudnienia.

Współpraca między biznesem a miastem i uczelniami jest jednym z elementów determinujących rozwój. Łódzkie uczelnie coraz częściej wymieniane są w polskich i międzynarodowych rankingach - np. Uniwersytet Łódzki znalazł się w międzynarodowym zestawieniu 100 najlepszych szkół wyższych z tzw. rynków „wschodzących” opublikowanym na początku 2014 r. w „The Times Higher Education BRICS & Emerging Economies Rankings 2014”.

Podczas II Kongresu Polskiej Przedsiębiorczości w Katowicach, Miasto Łódź otrzymało nagrodę „Lidera Rozwoju Regionalnego 2014”. Nagroda ta stanowi wyróżnienie dla miast, w których panuje sprzyjający klimat dla rozwoju nauki i techniki, kultury i innowacji, twórczości indywidualnej i kreatywności zbiorowej.

W kontekście skutków trwającego spowolnienia gospodarczego zatrudnienie w Łodzi nie uległo od ubiegłego roku znaczącej zmianie i wyniosło w 2014 r. 113,0 tys. osób, a stopa bezrobocia na koniec grudnia – 10,8 i była niższa o 0,7 punktu procentowego od stopy bezrobocia w kraju oraz o 1,1 od stopy bezrobocia w województwie (w 2013 r. różnica ta wynosiła 1,5), chociaż nadal jest wyższa od występującej w miastach konkurencyjnych.

Jednym z największych wyzwań Łodzi jest odwrócenie negatywnych trendów demograficznych. Według stanu na koniec września 2014 r. Łódź liczyła 707,5 tys. mieszkańców. Oznacza to, iż w stosunku do analogicznego okresu roku ubiegłego nastąpiło zmniejszenie liczby mieszkańców o 6,7 tys. osób, tj. o 0,9%. Mimo tych trendów ludność Łodzi stanowi 28,2% populacji województwa łódzkiego i 65% ogółu ludności Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego obejmującego obszar Łodzi i czterech otaczających ją powiatów. Metropolia Łódź to trzecie pod względem liczby mieszkańców i jednocześnie jedno spośród kilku najważniejszych (obok Warszawy, Krakowa, Wrocławia, Poznania, Gdańska i Katowic) ośrodków gospodarczych w Polsce.

Z kompleksowych badań przeprowadzonych na zamówienie Urzędu Miasta Łodzi wynika, że w Łodzi, systematyczny ubytek liczby ludności notowany od końca lat 80. XX wieku wywołany jest przede wszystkim ujemnym przyrostem naturalnym (najszybsze w skali Polski tempo starzenia się ludności i znaczna nadwyżka zgonów nad urodzeniami), a dopiero w drugiej kolejności – migracją mieszkańców poza miasto (głównie na tereny aglomeracji łódzkiej).

Aby zminimalizować odpływ ludzi z miasta, władze Łodzi starają się podnieść jakość życia w mieście, uczynić je atrakcyjnymi dla dotychczasowych i nowych, zwłaszcza młodych mieszkańców w stopniu co najmniej konkurencyjnym wobec innych polskich obszarów metropolitalnych. Dotychczas poczynione działania zaczynają przełamywać negatywne schematy. Odnotowuje się pozytywną tendencję dotyczącą młodych osób w wieku produkcyjnym wiążących swoją przyszłość z miastem. W Łodzi dzięki migracji przybywa osób w wieku 20-29 lat. Każdego roku w tej grupie wiekowej notujemy przyrost o około 500 osób (per saldo).

Uchwalona w 2012 r. Strategia Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+ zakłada między innymi realizację projektów rewitalizacyjnych, służących stworzeniu wysokiej jakości przestrzeni publicznych, opartych na sukcesywnym wdrażaniu koncepcji rozwoju miasta „do wewnątrz”. Otworzy to centrum Łodzi na gości i mieszkańców oraz doskonale skomunikuje miasto i aglomerację z regionem i resztą kraju, co wyznaczy nowe standardy życia w mieście i wokół Łodzi.

Równolegle z inwestycjami w infrastrukturę drogową prowadzone są inwestycje poprawiające jakość życia i jakość tkanki urbanistycznej miasta, atrakcyjność, warunki ekologiczne i estetykę łódzkiej zabudowy – kompleksowe inwestycje rewitalizacyjne. Przedsięwzięciem o szczególnym znaczeniu dla rozwoju miasta, regionu i kraju jest **projekt Nowe Centrum Łodzi (NCL)**, obejmujący powierzchnię około 100 ha w samym centrum miasta. Miasto zwiększa atrakcyjność centralnych obszarów poprzez odbudowę historycznej tkanki miejskiej przy nadawaniu jej nowych funkcji. Przyjęte strategia przestrzennego rozwoju miasta do wewnątrz, wraz z polityką mieszkaniową, wyposażone są w instrumenty umożliwiające

szybką poprawę stanu mieszkalnictwa, zasobu komunalnego i przestrzeni publicznych, przy wykorzystaniu zewnętrznych funduszy pomocowych i formuły partnerstwa publiczno-prywatnego, wspierając zintegrowaną i kompleksową rewitalizację centralnych dzielnic Łodzi. W ramach tych działań realizowany jest **program „Mia100 Kamienic”** obejmujący poprawę estetyki przestrzeni miejskiej i zwiększenie poziomu bezpieczeństwa oraz poprawę jakości życia mieszkańców poprzez kompleksowe remonty kamienic z XIX i początku XX wieku oraz zmianę struktury ich najemców.

Zgodnie z zapowiedzią premiera, rząd polski zdecydował o uwolnieniu ze środków europejskich 25 mld zł na Narodowy Program Rewitalizacji, który ma uchronić przed degradacją centra polskich miast. Łódź jest miejscem startu tej inicjatywy i miastem, w którym będą realizowane pilotażowe programy w zakresie kompleksowej rewitalizacji. Premier po rozpatrzeniu wniosku zgłoszonego przez Miasto ogłosił również oficjalną kandydaturę Łodzi jako miasta ubiegającego się o organizację tzw. INTERNATIONAL EXPO w 2022 r.- wystawy tematycznej, dotyczącej kompleksowej rewitalizacji obszarów miejskich. Wystawa EXPO jest wielką szansą dla Łodzi na pozyskanie nowoczesnych inwestycji i pobudzenie gospodarcze. EXPO w Łodzi to promocja Polski i Łodzi na arenie międzynarodowej, to inwestycje i nowe miejsca pracy, to potencjalne dodatkowe wpływy do budżetu miasta, regionu i kraju oraz miliony gości z całego świata, przekładające się na ożywienie społeczno-gospodarcze i wzrost PKB. Przygotowanie EXPO będzie wiązać się z procesem rewitalizacji wskazanego obszaru. Niezwykle istotne jest też, że EXPO się skończy, a cała infrastruktura związana bezpośrednio i pośrednio z tym wydarzeniem pozostanie w Łodzi.

Miasto staje się również polskim liderem we wdrażaniu mechanizmów partycypacji obywatelskiej. W ubiegłym roku odbyło się pierwsze głosowanie w ramach budżetu obywatelskiego. 170 tys. mieszkańców (najwięcej w Polsce) spośród 751 wniosków poddanych pod głosowanie, bezpośrednio wybrało zadania do realizacji w 2015 r. na kwotę 40 mln zł.

Urząd Miasta Łodzi, chcąc poznać potrzeby mieszkańców oraz monitorować realizację Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+, prowadzi cykliczne badania jakości życia w Łodzi. Z badania przeprowadzonego w 2014 r. wynika, iż co czwarta osoba uważa, że w Łodzi żyje się raczej dobrze lub nawet bardzo dobrze. Co drugi mieszkaniec Łodzi, ocenia ją, jako przeciętne miejsce do życia. W porównaniu do 2013 roku, wzrost pozytywnych ocen, obserwuje się wśród mieszkańców Śródmieścia, a także mieszkańców kamienic. Dowodzi to, że rozpoczęty proces zmian, w tym kompleksowy program rewitalizacji przynosi kolejne, także pośrednie efekty. Chęć wyprowadzenia się z miasta deklaruje co piąty mieszkaniec Łodzi. Pod tym względem nastąpiła poprawa w stosunku do 2013 roku.

W 2013 r. najważniejszymi działaniami i ich rezultatami realizującymi cele Strategii były:

Filar Gospodarka i infrastruktura - Łódź otwarta na świat - wzrost poziomu życia mieszkańców Łodzi dzięki pełnemu gospodarczemu wykorzystaniu potencjału infrastrukturalnego związanego z centralnym położeniem na mapie regionu, Polski i Europy.

- Zakończenie głównego etapu robót konstrukcyjnych obejmujący wykonanie ścian szczelinowych oraz płyty stropowej na poziomie – 8,0 m, płyty dennej na poziomie -16,0 m na całym obszarze dworca oraz parkingów i wielostanowiskowych przystanków autobusowych. Zakończono główne roboty związanych z budową tunelu kolejowego do dworca Łódź-Fabryczna i rozpoczęły się prace przygotowawcze do montażu układów torowych w tunelu kolejowym.
- Ukończono budowę trasy Górna będącej w sieci miasta, łączącą al. Jana Pawła II z ul. Rzgowską, tworzącą nowy odcinek drogi krajowej Nr 1.
- W obszarze metropolitalnym 27 jednostek samorządu terytorialnego powołało Stowarzyszenie Łódzki Obszar Metropolitalny. Miasto Łódź jest liderem i inicjatorem utworzenia stowarzyszenia. Prezesem została Prezydent Miasta Łodzi – Hanna Zdanowska, a Wiceprezesem Wiceprezydent Miasta Łodzi – Marek Cieślak.
- Podpisanie w 2013 r. aneksu do umowy dotyczącej wsparcia projektu BioNanoPark, na mocy którego nastąpiło jego kolejne rozszerzenie o zadanie BioNanoPark+. Tym samym łódzki Technopark będzie unikatowym w skali Europy

kompleksem 6 nowych laboratoriów działających w obszarze bio- i nanotechnologii oraz medycyny.

- Wydanie 36 zezwoleń na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Łódzkiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, inwestorzy zadeklarowali nakłady finansowe w wysokości ok. 1,5 mld zł. Nagrodzenie tytułem najlepszej strefy ekonomicznej w Europie przez Global Free Zones of the Year 2014 oraz tytułem najlepsza strefa ekonomiczna w Polsce wg FDI Poland Investors Award.
- Pozyskanie firm: McCormic, HP, UPS, TomTom czy Rule Financial.
- W hali Atlas Arena odbyło się 76 imprez, które zgromadziły 510 tys. widzów.

Filar Społeczeństwo i Kultura - Łódź aktywna, ucząca się i twórcza – wzrost poziomu kapitału społecznego i kulturowego dzięki rozwojowi edukacji, wzmocnieniu aktywności mieszkańców i zwiększeniu poziomu partycypacji społecznej.

- W głosowaniu na budżet obywatelski wzięło udział ogółem 175 tys. osób. Na tę edycję budżetu obywatelskiego zarezerwowano kwotę 40 mln zł.
- Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie uzyskane przez uczniów łódzkich szkół podstawowych były wyższe do średniego wyniku w kraju i wyższe od średniego wyniku uzyskanego przez szkoły w województwie łódzkim.
- Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego w części humanistycznej, matematyczno - przyrodniczej oraz z języków obcych (angielski, niemiecki) uzyskane przez uczniów łódzkich gimnazjów są wyższe od średnich wyników w województwie łódzkim (poza wynikiem z języka francuskiego na poziomie podstawowym) i wyższe od średnich krajowych.
- Dzięki przekazanemu wsparciu dla klubów sportowych udało się Łodzi awansować z VIII na VI miejsce w Systemie Sportu Młodzieżowego (na 876 sklasyfikowanych gmin). Dobre wyniki sportowe to oczywiście zasługa zawodników i ich trenerów, jednakże środki przekazywane przez Miasto pozwalają zapewnić odpowiednie warunki szkoleniowe. Miasto wsparło finansowo systematyczne szkolenie sportowe ponad 5 000 zawodniczek i zawodników. (Łódź zdobyła 4 011,38 pkt. – ponad 314 punktów więcej niż w 2013 r.).
- Miasto Łódź przygotowało szereg wydarzeń organizowanych w ramach projektu „Siatkarska Łódź”, realizowanego w związku z promocją Mistrzostw Świata w Piłce Siatkowej Mężczyzn 2014. W Parku Podolskim odbywały się zajęcia pod nazwą Siatkarski Wimbledon - parkowe, profesjonalne, bezpłatne treningi siatkówki, współorganizowane przez Zieloną Łódź i Szkołę Mistrzostwa Sportowego Marcina Gortata. Zakończone zostały podsumowującym turniejem siatkarskim. W ramach realizowanego przez Miasto od kilku już lat, programu sportowego pn. Trener osiedlowy, w łódzkich szkołach przeprowadzony został cykl zajęć z Marcinem Prusem. Każde zajęcia organizowane w ramach akcji gromadziły liczne grono uczestników, zróżnicowanych wiekowo. Łącznie wzięło w nich udział ponad 180 dzieci i młodzieży. Każdy uczestnik warsztatów z Marcinem Prusem otrzymał okolicznościową koszulkę oraz pin dedykowane Łodzi Gospodarzowi Mistrzostw Świata. Ponadto, od września do grudnia w 40 łódzkich szkołach podstawowych i gimnazjach odbyły się dodatkowe warsztaty siatkarskie.
- Przeprowadzenie projektu „Tu mówi miasto” wpisującego się w strategię Teatru Pinokio polegającego na nawiązywaniu dialogu z mieszkańcami Łodzi ze środowisk wykluczonych, mających niewielką możliwość uczestnictwa w kulturze. Projekt polegał na przeprowadzeniu bezpłatnych warsztatów w celu wytworzenia płaszczyzny komunikacji dla mieszkańców Łodzi poprzez działania artystyczno-edukacyjne.
- Przeprowadzenie projektu „Wyjeżdżamy z bramy” realizowanego w ramach i dziedzińcach łódzkiego Polesia mającego na celu kulturalną rewitalizację środowisk i obszarów wykluczonych i zdegradowanych społecznie.
- Kontynuacja realizacji projektu „Zielona Łódź” przez Zarząd Zieleni Miejskiej w Łodzi. Projekt obejmuje wszelkie

działania promujące tereny zielone Łodzi, a w szczególności miejskie parki, Ogród Botaniczny, Miejski Ogród Zoologiczny, Leśnictwo Miejskie. Celem Zielonej Łodzi jest organizowanie w przestrzeni publicznej różnego rodzaju otwartych imprez i aktywności, skierowanych do wszystkich mieszkańców naszego miasta. Utworzenie portalu internetowego www.zielonalodz.info, którego głównym celem jest informowanie społeczności, nie tylko lokalnej, o ofercie spędzenia wolnego czasu na terenach zielonych w Łodzi.

- Rozwijanie Międzysektorowego Programu Edukacji Kulturalnej. Podstawowym założeniem projektu jest zbudowanie zintegrowanego systemu współpracy.
- Wprowadzono systemu ulg i preferencji oferowanych przez miejskie instytucje kultury członkom rodzin wielodzietnych zamieszkałych na terenie Łodzi. Stosowany jest również system ulg i zniżek dla osób powyżej 60 roku życia w nadzorowanych instytucjach.
- Przystąpienie miejskich muzeów do ogólnopolskiej akcji „Muzeum za złotówkę” rekomendowanej przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, polegającej na udostępnieniu ekspozycji muzealnych dla dzieci i młodzieży do lat 16 – za symboliczną złotówkę.
- Wdrożenie zasad udziału dzieci w zajęciach upowszechniających kulturę i sztukę w ramach Programu Wspierania Rodziny w Mieście Łodzi na lata 2012-2014. Opracowano zasady aktywizowania dzieci i młodzieży, w tym niepełnosprawnej, do udziału w pozalekcyjnych zajęciach upowszechniających kulturę i sztukę w ramach „Programu Wspierania Rodziny w Łodzi na lata 2015-2017”.
- Wzmacnianie współpracy ze szkołami i uczelniami artystycznymi, aktywizacja środowiska akademickiego na rzecz społeczności lokalnej. Kontynuacja projektu partnerskiego - konkursu "Studenci dla Łodzi - kreujemy lokalnie", współpraca z Biurem Obsługi Inwestora, Oddział Rozwoju Przedsiębiorczości, Program „Młodzi w Łodzi”.
- Zapewnienie możliwie zrównoważonego dostępu do kultury w obszarze Miasta, kontynuacja inicjatywy „Strefa Kultury Otwartej”, przedsięwzięcia zainicjowanego przez Radę Osiedla Olechów - Janów i Ośrodek Kultury „Górna” do prowadzenia kulturalnej aktywności twórczej mieszkańców osiedla Olechów.

Filar: Przestrzeń i środowisko, Łódź atrakcyjna, bezpieczna i zdrowa – poprawa jakości życia mieszkańców dzięki zwiększeniu atrakcyjności przestrzeni publicznej, rewitalizacji kluczowych obszarów Miasta, wykorzystaniu potencjału środowiska przyrodniczego i rozwoju zrównoważonego transportu miejskiego.

- Kontynuowano prace nad aktualizacją „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Łodzi”.
- W 2014 r. Rada Miejska w Łodzi uchwaliła 11 miejscowych planów zagospodarowania, w wyniku czego pokrycie miasta miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego wzrosło o 1,44% do 9,01% (2 641 ha) jego powierzchni. Przyjęła również uchwały o przystąpieniu do opracowania 7 kolejnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 721 ha – 2,47% obszaru miasta. Miejska Pracownia Urbanistyczna na koniec grudnia 2014 r. kontynuowała pracę nad 46 projektami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego o łącznej powierzchni 6873 ha, które obejmują 23,44% obszaru miasta.
- Zrealizowano zadania poprawiające stan parków zabytkowych i niezabytkowych (ich infrastruktury, zieleni, wyposażenia, budowa oświetlenia), w tym w ramach budżetu obywatelskiego – Park Źródłiska I, Park Helenów, Park im. H. Sienkiewicza, Park im. J. Piłsudskiego, Park im. S. Żeromskiego, Park Podolski. Urządzano nowe tereny zieleni lub wprowadzono elementy całkowicie nowego zagospodarowania – park osiedlowy w rejonie ul. Łososiowej, zieleniec pomiędzy ul. Lutomierską a Drewnowską.

- Rozpoczęto prace nad „Planem zrównoważonego rozwoju publicznego transportu zbiorowego dla Miasta Łodzi na lata 2015-2025”. Wykonano „Aktualizację Studium Systemu Transportowego dla Miasta Łodzi”.
- Kontynuowano prace nad największą inwestycją związaną z zapewnieniem priorytetu komunikacji zbiorowej i poprawy jakości jej funkcjonowania - „Rozbudowa i modernizacja trasy tramwaju w relacji Wschód – Zachód (Retkinia - Olechów) wraz z systemem zasilania oraz systemem obszarowego sterowania ruchem”.
- W zakresie poprawy stanu taboru tramwajowego podpisano umowę na dostawę 22 nowych niskopodłogowych wagonów typu Pesa Swing (dla obsługi Trasy W-Z. W zakresie taboru autobusowego sprowadzono 40 nowych niskopodłogowych autobusów typu Mercedes Conecto.
- Po raz pierwszy w Łodzi wprowadzono sygnalizację świetlną, która daje bezwzględny priorytet pieszym. Utworzono również zielone torowisko w ul. Narutowicza na odcinku od ul. P.O.W. do ul. Sienkiewicza.
- W 2014 r. wrosły przychody z biletów komunikacji miejskiej z 140 do 144 mln zł.
- Poddano modernizacjom i remontom ponad 27 km dróg. Ukończono duże inwestycje drogowe, takie jak rozbudowa ul. Inflanckiej, przebudowa układu drogowo-torowego na ul. Kopernika oraz przebudowa ul. Rojnej. Utwardzono 22 drogi gruntowe.
- Rozpoczęto realizację projektu „System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme), Część 6 - SOWA - Energooszczędne oświetlenie uliczne”, mającego na celu zmniejszenie zużycia energii elektrycznej przez oświetlenie drogowe.
- Wybudowano ponad 27 km dróg rowerowych. Przygotowano „Strategię rozwoju sieci dróg rowerowych w Łodzi w latach 2015 - 2020+”.
- W 2014 r. w wyniku 4 edycji przetargów „Lokale dla kreatywnych” wynajęto 42 lokali.
- W 2014 r. wydatki ogółem na remonty bieżące, konserwacje i rozbiórki wyniosły 19,9 mln zł, w tym na remonty lokali przeznaczonych do zasiedlenia (zamiennych i pomieszczeń tymczasowych) wydano 3 mln zł, na remonty lokali socjalnych 3, 1 mln zł, na rozbiórki budynków 1,1 mln zł, na pozostałe remonty bieżące i konserwacje 12,8 mln zł.
- Do najistotniejszych efektów rzeczowych w 2014 r. należy wykonanie remontu 255 lokali socjalnych i przygotowanie do zasiedlenia 153 lokali zamiennych i 32 pomieszczeń tymczasowych, ponadto rozebranych zostało 14 budynków, w tym 5 zlokalizowanych w strefie wielkomiejskiej.
- W 2014 roku w ramach programu „Mia100 Kamienic” wyremontowano budynki znajdujące się na terenie 18 nieruchomości.
- W ramach umowy podpisanej pomiędzy Ministerstwem Infrastruktury i Rozwoju a Miastem Łódź, w 2014 roku rozpoczęło realizację Projektu pilotażowego pn. „Opracowanie modelu prowadzenia rewitalizacji obszarów miejskich na wybranym obszarze w Mieście Łodzi”, który zakończy się we wrześniu 2015 roku. Budżet projektu to niemal 4 mln złotych, które miasto otrzymało 100% dotacji z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna realizowanego w latach 2007-2013. Projekt pilotażowy ma za zadanie szerokie wsparcie przygotowania procesu rewitalizacji obszarowej.
- W grudniu 2014 r. zakończono realizację rzeczową Projektu pn: „Księży Młyn w Łodzi – kompleksowa rewitalizacja terenów zielonych, poprawa infrastruktury technicznej w celu dostosowania do potrzeb społecznych i edukacyjnych” dofinansowanego ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.
- W czerwcu 2014 r. zakończył się remont ulicy Piotrkowskiej i odmieniona ponownie trafiła do użytku łodzin.
- W roku 2014 nastąpiło zmniejszenie liczby stwierdzonych przestępstw (dynamika przestępczości ogólnie w stosunku do 2013 r. wyniosła 86,92%).
- Łącznie w roku 2014 na utrzymanie czystości w okresie letnim i zimowym na drogach publicznych i wewnętrznych

oraz na terenach niezabudowanych wydano 47,3 mln zł.

Łódź posiada jeden z najbardziej prorozwojowych budżetów w Polsce. Stale rosną zarówno dochody, jak i wydatki, które w 2014 r. były na poziomie 3,8 mld zł (w tym przede wszystkim inwestycyjne - w 2014 r. zrealizowano je na ponad miliard złotych). W 2014 r. Łódź posiadała 26,6% udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem. Jest to zdecydowanie budżet proinwestycyjny, dzięki któremu realizowane są m.in.:

- inwestycje rewitalizacyjne: „Mia100 Kamienic”, EC1, Księży Młyn, Piotrkowska, Art. Inkubator,
- komunikacyjno – drogowe: Trasa Górna, Trasa W-Z, modernizacje sieci tramwajowych, węzeł multimodalny, drogi, infrastruktura, drogi rowerowe.

Łódź posiada dobrą ocenę wiarygodności kredytowej. Rating Łodzi, wydany przez międzynarodową agencję ratingową Standard & Poor's, jest przez ostatnie lata na bardzo wysokim poziomie BBB+ z prognozą stabilną. W 2014 r., agencja dwukrotnie, w kwietniu i październiku, podtrzymała ocenę wiarygodności kredytowej Łodzi na tym poziomie. Zauważono stopniową poprawę płynności finansowej miasta oraz wyższy niż we wcześniejszych okresach stan kasy. Zdaniem agencji planowany, znaczący program inwestycyjny dla miasta powinien pomóc w transformacji lokalnej gospodarki w centrum logistyczne, przyczyniając się do dalszej redukcji bezrobocia.

Aby sprostać wymaganiom współczesności i generować rozwój najważniejsze jest inwestowanie w ludzi i infrastrukturę – budowanie struktur rozwojotwórczych i kapitału społecznego. Dlatego Łódź stara się skutecznie tworzyć warunki poprawy jakości życia i już dziś notuje sukcesy w tworzeniu wysokiej jakości gospodarki i poprawy warunków życia, wpisując się w działania na rzecz zrównoważonego rozwoju.

ŁÓDŹ W ŚWIELE WSKAŹNIKÓW STATYSTYCZNYCH

Przemiany zachodzące w Łodzi w sposób obiektywny, niezależny od sporządzających raport, dobrze obrazują wskaźniki efektywności podejmowanych działań (określone Zarządzeniem Nr 3606/VI/2012 Prezydenta Miasta Łodzi z dnia 31 grudnia 2012 roku).

Tab. 128. Łódź w świetle wskaźników statycznych.

Opis	Nazwa wskaźnika		Jednostka	Źródło	Wartość bazowa		2012		2013		2014	
					Data	wartość	Data	wartość	Data	wartość	Data	wartość
	WSKAŹNIKI OGÓLNE											
Wskaźnik jakości i stanu zdrowia mieszkańców	Średnia długość trwania życia w latach	Kobiety	lata	GUS	2011	78,4	2012	79,1	2013	b.d.		
		Mężczyźni				70,1		70,4		b.d.		
Wskaźnik atrakcyjności miasta	Saldo migracji na 1000 ludności (stan na 31.12)		%	GUS	2011	-2	2012	-2,3	2013	-2,2	I-II kw. 2014	-2,2
Podstawowy wskaźnik określający sytuacje na rynku pracy w Łodzi	Stopa bezrobocia (stan na 31.12)		%	GUS	2011	10,80	2012	12,10	2013	12,3	2014	10,8
Wskaźnik kondycji ekonomicznej łódzkich przedsiębiorstw	Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (rok do roku)		%	GUS	2011/2010	112,10	2012/2011	116,90	2013/2012	98,8	2014	95,6
Wskaźnik określający poziom wydajności łódzkich przedsiębiorstw	Dynamika wydajności pracy w przemyśle (rok do roku)		%	GUS	2011/2010	111,70	2012/2011	108,60	2013/2012	105,2	2014	96,0
Filar: GOSPODARKA I INFRASTRUKTURA												
Wskaźnik funkcji akademickiej w mieście i regionie	Liczba studentów na 1000 mieszkańców		liczba	GUS	2011	131,6	2012	127,3	2013	b.d.		
Wskaźnik obrazujący kondycję ekonomiczną łódzkich przedsiębiorstw oraz zamożność obywateli	Przeciętne wynagrodzenie brutto (stan na 31.12)		zł	GUS	2011	3438,57	2012	3 633,70	2013	3 868,8	2014	3 993,48
	Dynamika wynagrodzeń brutto (stan na 31.12)		%	GUS	2011/2010	103,3%	2012/2011	105,7 %	2013/2012	106,5	2014	103,2
Wskaźniki rozwoju łódzkich przedsiębiorstw	Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w rejestrze REGON		liczba	GUS	2011	86 805	2012	89 431	2013	90 769	2014	91 488
Filar: SPOŁECZEŃSTWO I KULTURA												
Wskaźnik określający liczbę inicjatyw miejskich poddanych do dyskusji z mieszkańcami	Liczba konsultacji społecznych		liczba	UMŁ - WSO	2011	5	2012	32	2013	10	2014	14
Wskaźnik informujący o rozwoju współpracy miasta z organizacjami pozarządowymi.	% budżetu miasta przeznaczony na współpracę z organizacjami pozarządowymi		%	UMŁ - WSO	2011	1,44	2012	1,40	2013	1,096	2014	1,05

Opis	Nazwa wskaźnika		Jednostka	Źródło	Wartość bazowa		2012		2013		2014	
					Data	wartość	Data	wartość	Data	wartość	Data	wartość
	WSKAŹNIKI OGÓLNE											
Wskaźnik określający zaspokojenie potrzeb w zakresie opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym	Poziom skolaryzacji dzieci w wieku 3-5 lat	%	UMŁ - WE	2011	73%	2012	76%	2013	87,86	2014	90,95	
Wskaźnik rozwoju szkolnictwa w zawodowych branżach specjalistycznych	Udział liczby uczniów szkół zawodowych w liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych	%	UMŁ - WE	2011	42,50	2012	40,48	2013	42,4	2014	44,97	
Wskaźnik określający poziom kształcenia w łódzkich placówkach	Wyniki sprawdzianu szóstoklasistów w odniesieniu do średniej krajowej	%	UMŁ - WE	2011	103,00	2012	103,65	2013	99,28	2014	102,97	
	Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego - część humanistyczna w odniesieniu do średniej krajowej	%	UMŁ - WE	2011	100,60	2012	GH-H 96,46* GH-P 108,2*	2013	GH-H 97,87 GH-P 97,42	2014	GH-H 104,07 GH-P 100,88	
	Średnie wyniki egzaminu gimnazjalnego - część matematyczno-przyrodnicza w odniesieniu do średniej krajowej	%	UMŁ - WE	2011	103,90	2012	GM-P 104,4* GM-M 105,96*	2013	GH-H 99,19 GH-P 97,42	2014	GM-P 107,31 GM-M 108,51	
	Średnia zdawalność egzaminu maturalnego w odniesieniu do średniej krajowej	%	UMŁ - WE	2011	119,10	2012	113,75	2013	113,9	2014	98,8	
Filar: PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO												
Wskaźniki stopnia prywatyzacji mieszkaniowego majątku gminy	Liczba lokali mieszkalnych w mieszkaniowym zasobie gminy	liczba	UMŁ WBIL (SAS)	2011	59 828	2012	57 250	2013	51 720	2014	48 627	
	Liczba sprzedanych mieszkań komunalnych		UMŁ - WBIL		1 358		1 978	2013	4 124	2014	3 043	
Wskaźnik efektywności polityki czynszowej	Wysokość zaległości mieszkaniowych (czynsz i opłaty niezależne od właściciela)	mln zł	UMŁ - WBIL(SAS)	2011	114,92	2012	129,38	2013	147,37	2014	167,65	
Wskaźnik informujący o rozwoju budownictwa mieszkaniowego w gminie	Mieszkania oddane do użytkowania	liczba	GUS	2011	1 526	2012	2 595	2013	1 445	2014	1 742	
Wskaźnik określający wysokość wydatków poniesionych na polepszenie jakości mieszkaniowego zasobu gminy	Wydatki remontowe w budynkach gminy (zasób mieszkaniowy)	mln zł	UMŁ - WBIL(SAS)	2011	34,2	2012	63,3	2013	102,30	2014	106,85	
Wskaźnik obrazujący wpływ UMŁ na kształtowanie ładu przestrzennego w mieście	Stopień pokrycia miasta MPZP	%	MPU	2011	5,30	2012	5,40	2013	7,65	2014	10,07	
Wskaźnik atrakcyjności ekologicznej miasta	Udział powierzchni terenów zielonych na 1000 mieszkańców	ha	UMŁ - WOŚiR	2011	2,58	2012	2,6	2013	2,6	2014	2,65	
Wskaźnik określający preferencje komunikacyjne mieszkańców	Przychody ze sprzedaży biletów MPK	mln zł	ZDiT	2011	129,95	2012	142,91	2013	140,04	2014	144,9	

Opis	Nazwa wskaźnika	Jednostka	Źródło	Wartość bazowa		2012		2013		2014	
Wskaźnik informujący o rozwoju komunikacji rowerowej (zrównoważonego transportu)	Długość ścieżek rowerowych w mieście	km	ZDiT	2011	69,4	2012	76,4	2013	84,4	2014	116
Wskaźniki bezpieczeństwa w mieście	Liczba odnotowanych przestępstw	liczba	GUS od 2013 KMP	2011	28 524	2012	25 716	2013	24 678		20 396
	Liczba przestępstw i wykroczeń wśród nieletnich				2 700		2 045		2 028	2014	1 584
Fundament: ŁÓDŹ EFEKTYWNA I PRZYJAZNA											
Wskaźniki kondycji finansowej gminy.	Dochody ogółem na 1 mieszkańca	zł	UMŁ – WB	2011	3 443,06	2012	4 202,4	2013	5 005,49	2014	4 802
	Wydatki ogółem na 1 mieszkańca				3 707,64		4 608,4		5 331,06	2014	5 425
Wskaźnik proinwestycyjności miasta.	Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem	%	UMŁ – WB	2011	13,40	2012	16,00	2013	26,26	2014	26,6
Wskaźnik kondycji ekonomicznej miasta.	Wielkość nadwyżki operacyjnej w budżecie Miasta	mln zł	UMŁ – WB	2011	17,31	2012	27,6	2013	166,93	2014	226,1
Wskaźniki określające wpływ gminy na własne dochody.	Wpływy z podatku dochodowego od osób prawnych	mln zł	UMŁ – WB	2011	68,87	2012	65,5	2013	64,57	2014	59,6
	Wpływy z podatku dochodowego od osób fizycznych				712,14		742,5	2013	756,13	2014	805,7
Wskaźniki informujące o wykorzystaniu oraz efektywności działań związanych z wydatkowaniem środków z UE.	Wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej na 1 mieszkańca:	na podstawie dochodów z tytułu wpływu FUE w danym roku	zł	BFE	2011	2012	2013	2014	2014	2014	355,25
		na podstawie ilości podpisanych umów o dofinansowanie z uwzględnieniem spółek miejskich									
			liczba								20

* - w 2012 roku do egzaminu gimnazjalnego przystąpili uczniowie, którzy we wrześniu 2009 roku rozpoczęli naukę według nowej podstawy programowej. Egzamin gimnazjalny w nowej formule przeprowadzono w dniach 24 – 26 kwietnia 2012 roku. W części humanistycznej egzamin wymagał od zdającego rozwiązania dwu testów humanistycznych: w pierwszym sprawdzano wiedzę i umiejętności uczniów z zakresu historii i wiedzy o społeczeństwie (GH-H), w drugim – zakresu języka polskiego (GH-P). Egzamin gimnazjalny w części matematyczno – przyrodniczej wymagał od zdającego również rozwiązania dwu testów: w pierwszym sprawdzano wiedzę i umiejętności uczniów z zakresu przedmiotów przyrodniczych (GM-P), natomiast w drugim – z zakresu matematyki (GM-M).

Źródło: opracowanie własne Biura Strategii Miasta.

Na przestrzeni 2014 r. sytuacja Łodzi mierzona przy pomocy 5 podstawowych mierników (dla średniej długości życia brak aktualnych danych) była nadal stabilna, choć zanotowano nieznaczne zmniejszenie dynamiki produkcji sprzedanej przemysłu. Stopa bezrobocia zmalała (o 1,5 punktu), a względne saldo migracji pozostało na tym samym poziomie (dane za trzy kwartały 2014 r.). Spadła dynamika wzrostu wydajności pracy (9,2 punktu).

Przemiany w sferze gospodarki i infrastruktury mierzone przez 4 wskaźniki można określić jako pozytywne. Przeciętne wynagrodzenie w Łodzi wzrosło o 124,68 zł, a dynamika wzrostu tych wynagrodzeń w stosunku do relacji z roku ubiegłego nadal rośnie, choć nie w tak szybkim tempie, jak w latach ubiegłych. Nadal rośnie liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w systemie REGON, choć wzrost jest mniejszy niż w roku ubiegłym.

W sferze określonej jako społeczeństwo i kultura mierzonej przy pomocy 8 wskaźników korzystne zmiany odnotowano tylko w większości wskaźników. Wzrósł poziom skolaryzacji dzieci wieku 3 – 5 lat oraz udział uczniów szkół zawodowych w ogólnej liczbie uczniów szkół ponadgimnazjalnych. Polepszyły się wyniki egzaminów zdawanych przez łódzkich szóstoklasistów i gimnazjalistów (3 wskaźniki o wartościach powyżej średniej krajowej). Pogorszyła się natomiast nieznacznie zdawalność egzaminu maturalnego. Zwiększeniu uległa także liczba konsultacji społecznych choć, biorąc pod uwagę masowy udział mieszkańców Łodzi w wyborach zadań do budżetu obywatelskiego w 2014 r. (blisko 175 tys. uczestników), należy ten wskaźnik uznać za wymagający uzupełnienia informacją o uczestnictwie, co nadaje mu wówczas adekwatność dla obrazowania zmian w budowaniu społeczeństwa obywatelskiego.

W określonej przez 11 wskaźników sferze przestrzeni i środowisko odnotowano zmiany o zróżnicowanych kierunkach, ale z przewagą tendencji pozytywnych (8 wskaźników). Spadła ilość sprzedanych lokali mieszkalnych z zasobu gminy, w 2014 r. sprzedano 3 043 mieszkania, tj. o 1 081 mniej niż w 2013 r., jednak nadal realizowane jest założenie polityki mieszkaniowej dotyczące zmniejszenia liczby mieszkań znajdujących się w tym zasobie. Nadal zwiększają się zaległości czynszowe o ok. 13,8 % w stosunku do ubiegłego roku. Zwiększyła się liczba mieszkań oddanych do użytku wg GUS w Łodzi o 297 sztuk. Zwiększyły się również wydatki na remonty, wzrost ten był dość znaczący, tj. prawie o 5 mln zł.

Pomimo, że pokrycie planami zagospodarowania przestrzennego istotnie się zwiększyło (o 31,6%) to wskaźnik ten nadal był stosunkowo niski (10,07%). Dość oczywista jest stabilność procentowego udziału terenów zielonych w przestrzeni miasta, a bardzo pozytywnym fakt zwiększenia długości ścieżek rowerowych aż o 31,6 km. Zwiększyły się wpływy ze sprzedaży biletów MPK (o 4,86 mln zł).

Dane o bezpieczeństwie łódzian przekazane przez KMP wskazują, iż ogólna liczba stwierdzonych przestępstw zmniejszyła się (o 17%). Istotny spadek odnotowano również w kategorii przestępczości nieletnich o 444, która w 2014 r. stanowiła ok. 7,8 % ogólnej liczby odnotowanych przestępstw.

Sfera określana mianem Łódź efektywna i przyjazna, co stanowi zasadnicze credo Fundamentu, była mierzona przez 8 wskaźników. Większość z nich, szczególnie dotyczących budżetu miasta, wykazała tendencje wzrostowe. Zmniejszyły się dochody miasta w odniesieniu do liczby ludności, natomiast wydatki wzrosły. Wskaźnik decydujący o modernizacji Łodzi, udział inwestycji w wydatkach ogółem nieznacznie wzrósł z 26% w 2013 r. do 26,5% w 2014 r., a duży przyrost odnotował wskaźnik nadwyżki operacyjnej (wzrost o 135 %) z 166,9 mln zł do 226,1 mln zł.

Różnokierunkowe były natomiast zmiany wielkości dochodów z PIT i CIT, gdyż te pierwsze istotnie zwiększyły się (o 49,57 mln zł), a wielkość tych drugich uległa niewielkiemu zmniejszeniu (o 4,97 mln zł).

Zmniejszeniu uległy wartości wskaźników obrazujących wykorzystanie funduszy Unii Europejskiej. Dochody uzyskane w 2014 r. ze źródeł europejskich w przeliczeniu na mieszkańca zmalały o 22%, a liczba podpisanych umów zmniejszyła się o 58%.

Spis tabel

Tab. 1. Charakterystyka Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego	6
Tab. 2. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy*	12
Tab. 3. Liczba bezrobotnych wg wykształcenia*	13
Tab. 4. Liczba bezrobotnych wg stażu pracy*	13
Tab. 5. Liczba bezrobotnych wg czasu pozostawania bez pracy (według stanu na koniec grudnia)	14
Tab. 6. Liczba bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy*	14
Tab. 7. Główne projekty wchodzące w zakres Programu NCL	23
Tab. 8. Liczba pasażerów i operacji lotniczych	30
Tab. 9. Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu	32
Tab. 10. Programy aktywizujące lokalny rynek pracy w latach 2011-2014	33
Tab. 11. Programy pomocowe - zestawienie finansowe	36
Tab. 12. Działalność Łódzkiego Centrum Przedsiębiorcy	38
Tab. 13. Ewidencja działalności gospodarczej	38
Tab. 14. Zezwolenia wydane przez ŁSSE w 2014	41
Tab. 15. Inwestycje pozyskane 2014 r.	42
Tab. 16. Inwestycje	43
Tab. 17. Wydarzenia odbywające się w Atlas Arenie w latach 2011-2014	50
Tab. 18. Liczba wystawców i odwiedzających MTŁ	51
Tab. 19. Działalność internetowa	56
Tab. 20. Najczęściej odwiedzane serwisy strony www.uml.lodz.pl w 2014 r.	57
Tab. 21. Biuletyn Informacji Publicznej	58
Tab. 22. Miejskie kanały na mediach społecznościowych.	59
Tab. 23. Konsultacje społeczne w Łodzi	59
Tab. 24. Współpraca z organizacjami pozarządowymi	60
Tab. 25. Działania profilaktyczne realizowane przez Miasto Łódź	65
Tab. 26. Akademia Zdrowia Seniora	65
Tab. 27. Środki przeznaczane na miejskie programy przeciwdziałania uzależnieniom w mln zł	67
Tab. 28. Wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację konkursów w tys. zł	69
Tab. 29. Karty parkingowe dla niepełnosprawnych w sztukach	69
Tab. 30. Liczba osób korzystających z pomocy MOPS	75
Tab. 31. Dysfunkcje występujące w środowiskach objętych pomocą	76
Tab. 32. Świadczenia realizowane przez MOPS	76
Tab. 33. Wyплаcone świadczenia rodzinne i świadczenie z funduszu alimentacyjnego	77
Tab. 34. Środki wydatkowane w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	77
Tab. 35. Świadczenia w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy	77
Tab. 36. Pomoc na zakup leków i materiałów opatrunkowych	78
Tab. 37. Miejsca w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	78
Tab. 38. Rodziny formy pieczy zastępczej od 2012 (narastająco)	80
Tab. 39. Usługi opiekuńcze	80
Tab. 40. Liczba miejsc w domach pomocy społecznej	81
Tab. 41. Rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych	82
Tab. 42. Wydatki poniesione na rehabilitację społeczną w mln zł	82
Tab. 43. Działalność Miejskiego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności	82
Tab. 44. Opłacanie składki zdrowotnej ze środków MOPS	82
Tab. 45. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	84
Tab. 46. Stypendia i nagrody sportowe	90
Tab. 47. Działalność łódzkich teatrów miejskich	94
Tab. 48. Dofinansowanie teatrów w 2014 r.	95
Tab. 49. Środki sponsorskie pozyskane przez teatry w 2014 r.	95
Tab. 50. Działalność łódzkich domów i ośrodków kultury	96
Tab. 51. Dofinansowanie domów i ośrodków kultury w 2014 r. (środki zewnętrzne)	98
Tab. 52. Środki sponsorskie pozyskane przez domy kultury w 2014 r. r.	98
Tab. 53. Działalność łódzkich muzeów i galerii	99
Tab. 54. Dofinansowanie muzeów i galerii w 2014 r. (środki zewnętrzne)	99
Tab. 55. Środki sponsorskie pozyskane przez muzea w 2014 r.	100
Tab. 56. Działalność pozostałych instytucji kultury w 2014 r.	100
Tab. 57. Dofinansowanie pozostałych instytucji kultury i środki sponsorskie w 2014 r.	102
Tab. 58. Działalność łódzkich bibliotek w latach	102
Tab. 59. Dofinansowanie bibliotek w 2014 r. (środki zewnętrzne)	103

Tab. 60. Środki sponsorskie pozyskane przez biblioteki w 2014 r.	103
Tab. 61. Imprezy kulturalne, które odbyły się na terenie łódzkich parków i zieleńców w 2014 r.	104
Tab. 62. Konkursy dotacyjne – 3 letnie.	109
Tab. 63. Placówki oraz miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych	110
Tab. 64. Dostępność żłobków publicznych *	110
Tab. 65. Jednostki organizacyjne łódzkiej oświaty	111
Tab. 66. Struktura uczniów placówek miejskich w roku szkolnym	112
Tab. 67. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym (3-5 lat)	112
Tab. 68. Średnie wyniki sprawdzianu po szóstej klasie	113
Tab. 69. Średnie liczby punktów uzyskane przez uczniów szkół podstawowych za poszczególne standardy	113
Tab. 70. Średnie wyniki egzaminów gimnazjalnych	113
Tab. 71. Średnie wyniki egzaminów maturalnych w % we wszystkich szkołach	114
Tab. 72. Zdawalność egzaminu maturalnego ogółem w %	114
Tab. 73. Wyniki egzaminu zawodowego	115
Tab. 74. Procentowy udział młodzieży w poszczególnych typach szkół.	115
Tab. 75. Kierunki i liczba uczniów w systemie szkół zawodowych	116
Tab. 76. Klasy patronackie w łódzkich zespołach szkół ponadgimnazjalnych	118
Tab. 77. Zajęcia z dorosłymi	119
Tab. 78. Dzieci objęte wczesnym wspomaganie rozwoju	124
Tab. 79. Udział w zajęciach w placówkach oświatowo-wychowawczych	127
Tab. 80. Działania poradni psychologiczno – pedagogicznych	128
Tab. 81. Program stypendialny „Młodzi w Łodzi”	132
Tab. 82. Program płatnych staży wakacyjnych Praktykuj w Łodzi!	133
Tab. 83. Szkolenia „Twoja Kariera w Twoich Rękach”	133
Tab. 84. Wizyty w łódzkich firmach „Poznaj łódzkich Pracodawców”	133
Tab. 85. Działania windykacyjne wobec dłużników lokali użytkowych podjęte w 2014 roku	140
Tab. 86. Ilość wniosków o wykonanie eksmisji z lokali mieszkalnych przekazanych do komorników sądowych w 2014 roku	141
Tab. 87. Użytkownicy lokali komunalnych zalegający z opłatami za mieszkania (stan na 31.12.2014 r.)	142
Tab. 88. Wynajmem lokali w trybie bezprzetargowym.	143
Tab. 89. Najistotniejsze efekty rzeczowe.	144
Tab. 90. Postępowania wszczęte	145
Tab. 91. Zaawansowanie prac nad przygotowaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego	155
Tab. 92. Uchwały o przystąpieniu do sporządzania mpzp uchwalone przez w 2014 rok	157
Tab. 93. Lasy w Łodzi (w % pow. miasta)	158
Tab. 94. Prace pielęgnacyjne w parkach i zieleńcach i w pasach drogowych.	160
Tab. 95. Miejskie Schronisko dla Zwierząt.	162
Tab. 96. Długość sieci kanalizacyjnej i wodociągowej w Łodzi (dane na koniec I półrocza w km)	165
Tab. 97. Wydatki na gospodarkę komunalną w mln zł	167
Tab. 98. Działania w obszarze transportu	169
Tab. 99. Praca transportu tramwajowego i autobusowego	170
Tab. 100. Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej i wydatki w zakresie transportu zbiorowego (w mln zł) ...	170
Tab. 101. Punktualność komunikacji zbiorowej	175
Tab. 102. Drogi w podziale na kategorie	176
Tab. 103. Inwestycje drogowe w 2013 r.	176
Tab. 104. Zgłoszenia szkody komunikacyjnej	177
Tab. 105. Inwestycje w chodniki i oświetlenie uliczne w 2014	178
Tab. 106. Wydatki inwestycyjne poniesione na budowę dróg i infrastruktury drogowej w mln zł	180
Tab. 107. Długość dróg rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych w Łodzi w poszczególnych latach	180
Tab. 108. Drogi rowerowe wybudowane w 2014r.	180
Tab. 109. Interwencje Straży Miejskiej.	181
Tab. 110. Rezultaty interwencji dotyczących kontroli handlu w latach 2011-2013.	182
Tab. 111. Interwencje na rzecz utrzymania właściwego stanu sanitarno – porządkowego.	182
Tab. 112. Realizacja budżetu Miasta	200
Tab. 113. Dochody i wydatki majątkowe na zadania współfinansowane środkami UE.	201
Tab. 114. Maksymalny wskaźnik obsługi długu oraz wskaźnik wynikający z art. 243.	204
Tab. 115. Wartość majątku	211
Tab. 116. Postępowania prowadzone	222
Tab. 117. Wydatki z tytułu gospodarowania nieruchomościami Skarbu Państwa w tys. zł. - wykonanie	222
Tab. 118. Dochody związane z realizacją zadań administracji rządowej w tys. zł - wykonanie	222
Tab. 119. Wyniki finansowe samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej za 2013 rok, dla których podmiotem	

tworzącym jest Miasto.	225
Tab. 120. Posiedzenia Komisji i projekty uchwał Rady Miejskiej w 2014 r.	227
Tab. 121. Podstawowe zadania wykonane przez Oddział Dowodów Osobistych	235
Tab. 122. Podstawowe zadania wykonywane przez Oddział Ewidencji Ludności	235
Tab. 123. Postępowania wszczęte	236
Tab. 124. Wartości postępowań, zakończonych udzieleniem zamówienia albo zawarciem umowy ramowej	236
Tab. 125. Średni czas trwania postępowań* w dniach (zamówienia powyżej 14 000 euro, ale poniżej progów UE)	237
Tab. 126. Średni czas trwania postępowań* w dniach (zamówienia powyżej progów UE)	237
Tab. 127. Zadania realizowane przez USC	239
Tab. 128. Łódź w świetle wskaźników statycznych	248

Spis rysunków

Rys. 1. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw I-XII 2014 r.	4
Rys. 2. Struktura podmiotów gospodarczych, stan na I-XII 2014 r.	5
Rys. 3. Podział administracyjny Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego.	6
Rys. 4. Łódź jako węzeł komunikacyjny	8
Rys. 5. Korytarze TEN-T w Polsce	8
Rys. 6. Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna	11
Rys. 7. Stopa bezrobocia w Łodzi, regionie i kraju w %	12
Rys. 8. Liczba bezrobotnych wg wieku w latach 2011 – 2014	13
Rys. 9. Schemat „Strategii Zintegrowanego Rozwoju Łodzi 2020+”	15
Rys. 10. Obszar Nowego Centrum Łodzi.	21
Rys. 11. Kobiety uczestniczące w aktywnych formach przeciwdziałania bezrobociu	35
Rys. 12. Rozmieszczenie i liczba żłobków gminnych w poszczególnych rejonach miasta	110
Rys. 13. Obszary przeznaczone do objęcia MPZP w latach 2014+	156
Rys. 14. Strefa Płatnego Parkowania w Łodzi 2013 r.	179
Rys. 15. Poziom bezpieczeństwa	181
Rys. 16. Struktura wystawionych wniosków o ukaranie i mandatów na podstawie monitorowania ich liczby za 2014 r.	198
Rys. 17. Skargi złożone w jednostkach i komórkach UMŁ 2 2014r.	199
Rys. 18. Liczba wystawianych dokumentów przez Urząd Stanu Cywilnego	199
Rys. 19. Dochody Miasta ogółem w latach 2011-2013 w mln zł	200
Rys. 20. Dochody Miasta z PIT w mln zł	201
Rys. 21. Dochody Miasta z CIT w mln zł	201
Rys. 22. Przychody ze sprzedaży biletów komunikacji miejskiej w latach 2011 - 2013 w mln zł	202
Rys. 23. Wydatki Miasta ogółem w mln zł	202
Rys. 24. Wydatki w zakresie transportu zbiorowego w mln zł	202
Rys. 25. Wydatki na inwestycje w mln zł	203
Rys. 26. Wartość majątku miasta w mln zł.	210
Rys. 27. Majątek posiadany przez poszczególne jednostki organizacyjne Miasta	211
Rys. 28. Zarejestrowane opinie prawne	233
Rys. 29. Sprawy sądowe	233
Rys. 30. Liczba nowych spraw w przeliczeniu na 1 radcę	233